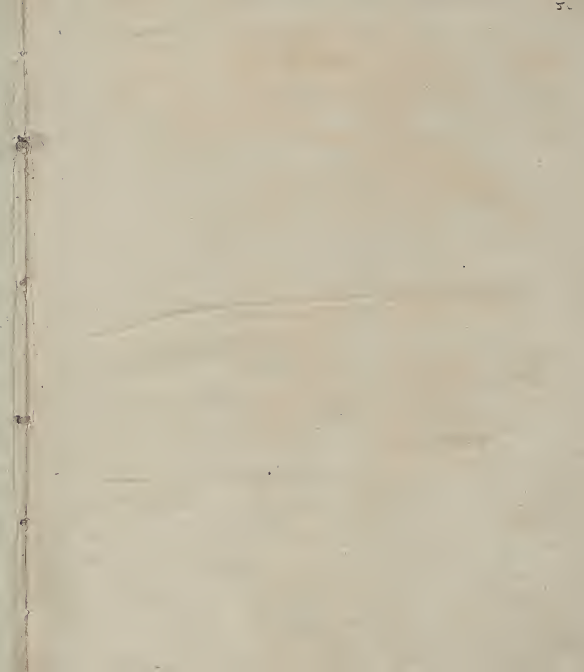

HVSS-POSTILLA
þAD ER
Skyr og Einfo-
lld wtþijding/ yfer øll Sun-

nudaga og Hatijda Evangelia / sem Ared um
kring/utløgd og Predikud verda/ j Christe-
legre Kirkiu.

J Hvørre framsetiast Lærdoomar/ Hugganer og
Aminingar/wt af sierhvortu Gudspialle/ Gude Eilijfum first & pra
emst til Æru/ Dijrdar & Vegsemdar/ Enn Goodum & Fromum Guds
Børnum hier i Lande/ sem hana idka vilia/ til Saal-
argagns og Nitsemdar.

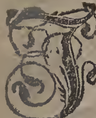
Annar Parturenn.

Fra Trinitatis Sunnudeige og til Adventu
Med Kostgiæfne Samantekenn/ Af Herra Gijsla
Thorlakssine Superintendente Hoola Stiptis.
(Blessadrar Minningar)

Prentt ad niju a Hoolum i Hiallta Dal/ Af
Marteine Arnodds-Syne/ Anno 1704.

A Trinitatis Hatijd.

Evangel. Joh. 3. C.

Þañ Tijma/ Þar var eirn Madur aþ Phariseunum/ Nicodemus ad Nafne/ eirn Hoþdinge Gydinga/ Hañ kom til JEsu a Nattarþele / og sagde til hanns / Rabbi/ vier vitum ad þu ert eirn Læreþader/ komeñ aþ Gude/ þvi eingeñ gietur giort þaug Teikn sem þu gi orer/ utañ Gud sie med hønum. JEsus svarade og sagde til hañs/ Sañlega/ sañlega seige eg þier/ . Þad eingeñ nema hañ/ sa ad nyu verdur Endurþæddur/ þær ad sia Guds Rijke. Nicodemus sagde til hñs. Hvorneñ ma Madureñ Endurfædast þa hañ er gamall? Hvørt gietur hañ horfed aptur i siñar Moodur Kvid/og þædst so ad nyu? JEsus svarade/ Sañlega / sañlega seige eg þier/ Nema þad ad einhvør verde Endurþæddur ut aþ Vatne og Anda/ þa kañ hañ ecke iñ ad ganga i Guds Rijke. Hvad aþ Hollde er þædt þad er Hollo. Eñ hvad aþ Andanum er fædt/ þad er Ande. Vndrast þu ecke/ þo ad eg segde þier/ ad Jdur biriade ad nyu ad Endurfædast/ Vindureñ blæs hvar ed hañ vill/ og þu heirer hañs þit/eñ eige veitst þu / hvadañ hañ kiemur/ eda hvørt hañ þer. So og eru aller þeir sem ut af Andanum eru Endurþædder. Nicodemus svarade og sagde til hañs. Hvørneñ ma þetta skie? JEsus svarade hønum og sagde. Ertu eirn Meistare i Jsrael/ og veitst ecke þetta? Sañlega/sañlega seige eg þier/ ad vier seigium þad vier vitum/ og vitnum hvad vier sied høfum/ z vorn Vitnisburd medtaked þier ecke. Efist þier trued ecke/ þa eg seige idur aþ Jardlegum Hlutum/ hvørneñ munu þier þa meiga trua/ eþ ad eg segde idur aþ Himneskum Hlutum. Og eingeñ mun uppstijga til Himens/ utañ sa sem oþañ stie aþ Himne/ Mañsins Sonur sa sem er a Himne. Og svo sem Moyses upphof Hoggormeñ a Eidemørkeñe/ Likka so biriar Mañsins

Sine upp ad heþiast/ so ad aller þeir sem a hañ trwa/ Fortapest ei-
ge/ helldur ad þeir hafe Eilijft Lijf.

Exordium.

Hia Ezechielem Spamañ lesū vier / Ad hønum haþe birtst eirn Madur/ i eirnre Sijn/ og sijnt hønum eitt Vatn / sem flaut wt under Pröskulldenum Mustereſins / Hvørt ed vard æ diup ara og diupara/þvi i firstu mællte þesse same Madur þusund Alner med sijnum Mæleſtreing/og þærde Spamañiñ þangad/ þar til Vatn ed took hønū i Ökla. Þar næst mællte hañ eñ þusund Alner/og liet Spamañiñ ganga þar iþer/ þar til þad took hønum i Knie. J þridia siñ mællte hañ eñ þusund Alner/og leidde Spamañeñ þangad/þa to ok þad hønum i Lendar. Ad sijdustu mællte sa same Madur eñ einusiñe þusund Alner/þa vard Vatned so diupt/ ad Spamaduren grinte ecke/ so sem lesa ma Ezech. 47. Cap. Þetta hid mikla Vatnsþall/ er ein merkeleg Firermindan/ uppa þa stooru og þurdanlegu Guds Leindar dooma/ Vt aþ hvørium kient og predikad verdur/ i Christelegre Kirk iu/ edur Søþnudenum ærlega Ars. Og ut aþ þessu Vatnsfloode Guds Leindardooma/ leider nu sa Eingell þess mikla Raads/ vor DR ottenñ JEsus CHristus/ Nicodemum/ þar hañ kom til hañs a Nat tarþele/og villde þæ ad læra af hønū þañ rietta Veg til Saluhialp areñar. J þirstu næde þetta Vatnsflooded Nicodemo i Aukla ꝫ Knie þa Herrañ predikade hønum ut af Endurþædinguñe/ og hvad naudsine leg hun være. Eñ sem Herrañ Christur þer aþram leingra/og tekur til ad tala vid hañ/ut aþ þeim Himnesku Hlutunum/ sæ /þa verdur þe tta Vatnsflooded Nicodemo so diupt/ ad hønum er ecke stædt/ þvi ad Natturlegur Madur skiniar eckert af Guds Anda/aþ þvi/ þad er hønum Heimska/og hañ þær þad ecke þeckt. 1. Cor. 2.

Vier vilium i JEsu Naþne/ vijkia til Gudspiallsins/og þad einþa ldlega iþervega/ epter þvi sem þad hliioodar/med þeim sierlegustu Lær domum/ sem þar ut aþ kuña ad dragast.

Sa eine og þreñe Almattuge Gud/ þiret hvørn/ og i hvørium ad

 aller

aller Hluter eru / hañ sende oss øllum sijna Nad / svo vier mættum hỹer væ af / nockud gott bæde heira og læra / AMEN.

Þegar i Academium og Naskoolum / i ødrum Løndum / verdur Disputerad / um̃ einar og adrar Saker / einkum þær sem nockud um̃ vardar / og koma vid Truargreinum vorum / þa plaga Meñ giarnann ad grenslast Kostgiæfelega epter þessum þremur epterfilgiande Hlutum. Firstt/ hvørier ad þeir sieu sem sijn̄ a mille ætla ad Disputera / hvørt þeir sieu Lærder / Skinsamer og Forsokter Meñ / edur ei. Þar næst / ut af hvøriu Efne þeir ætla ad Disputera. Og i þridia lage plaga Menn ad spiria þar epter / hvør ad orded hafe Endalickt a Disputatiuñe. Þetta þrent ber oss og eirneñ vel og Kostgiæfelega ad athuga og ifervega / i Samtale Herrans Christi og Nicodemi.

Sö miked sem vidvijkur þessum tveimur sem hier vidtalast sijn a mille / þa ern þad ecke neinar slieltar Personur / helldur hálærdar / Viktugar og Virduglegar / þvi so seiger Gudspialls Texteñ vor. Þar var eirn Madur af Phariseunum Nicodemus ad Nafne / eirn Høfdinge Gidinga. J þessum Ordum verdur oss kient og firer Sioner sett / hvør og hvijlijk Persona ad vered hafe þesse / sem hier biriar Disputatiu vid Christum / og miñest Gudspiallamadureñ Johañes / first a hañs Nattkurn / s er / ad hñ hafe vered eirn Madur af Gude skapadur / epter hañs Eigeñ Mind / med Skinsemdar Sal / til þess / ad hañ skillde kuña ad læra ad þeckia Gud / hañ ad akalla / Lofa og tilbidia. Eñ hvad marger fiñast þeir nu i Heimenum / sem ecke læta sier einnsiñe þad til Nugar koma / ad þeir sieu Mañeskiur? Ja / þeinkia ecke neitt þar um̃ / hvar til þeir eru skapader / helldur lifa athugalaust eins og adrar Bestiur / edur svo sem Hestar og Mulær / i hvørium þad eingeñ Skilning ur er / hvøriu Meñ verda Bitel ꝫ Beisl i Muñ ad leggia / Psalm. 32. Iffer soddann Mañeskiu klagar Gud sialfur / hia Spamañenu Esa. 1. Seigande / Nauted þecker siñ Herra / og Asneñ Jøtu sijns Herra / Eñ Jsrael þecker þad ecke / og mitt Folk skiniar þad ecke. Þvillijker fiñast eñ nu i Dag Mijmarger / sem lijted edur eckert hugsa þar um̃ / hvar til þeir eru skapader / helldur lifa Dag epter Dag / sem adrar Skinlausar

Skiepnur

Skiepnur/hugsa ad eins um̃ Muñ og Maga/eñ hreika ecker um̃ Gud og Guds Ryke. Eñ so var ecke sa goode Nicodemus siñadur / helldur seiger Textēn ad hann haþe vered eirn Madur.

Þar næst og i añañ mata/verdur hier utþrickelega fra skyrt/hvad hann hafe heited/ sem er / Nicodemus/ hvad a Latinu utlegst Victor Populi/þad þydest so miked sem Jfirviñare Foolksins/edur Sigrare/ Þetta er ad søñu eitt merkelegt Nafn/ eñ til Saluhialpareñar þienade hønum þad ecke/helldur er Naþned JEsu/þad rietta Naþn/ jfer øllum Nøþnum/ an hvørs vier kuñum ecke Saluholpner ad verda/ þvi svo stendur þar i Postulaña Giørn. 4. Cap. Ad þar sie eckert añad Naþn Møñunum gieþed/ i hvøriu oss birie Saluholpnum ad verda/ utann Nafned JEsu. J þrldia lage verdur hier gieted i Textanum/hvørt Embætte þesse Nicodemus haþe haþt/sem er/ hann hafe vered eirn Phariseare. Hvad þirer eitt Foolk Pharisearner haþe vered/þar um̃ heirum vier opt ꝛ ofialldañ kient og Predikad/ sem sem er/ ad þeir voru Merkeleger/Hallærder og mikels virdter Menn/ Kiendu Moisis Løgmal i sijnum Samkunduhusum/ og hielldu miked uppa þad. Eirn aþ þessum var nu Nicodemus. Þar til/var hañ ecke eirn sliettur Phariseare/helldur eirn Høþdinge Phariseaña/so sem Textēn vottar.

Nu vilium vier þramveigis skoda/hvad þirer Persona hitt er/sem hier a Disputatiu edur Malstad vid Nicodemum. Eñ þad er liost aþ Textanum/ad þad er sialþur DRottenn vor JEsus CHristus/ hvør ad er Eigenleg Jmind þess Osynelega Guds/ hinn þrumgetne þirer allar Skiepnur/ Col. 1. Um̃ hvørn skriþad stendur/ad hañ hafe eina Lærda Tungu/Esa. 50. Og astudlegar Varer/ Psalm. 45. J hvøriun aller Fiarsiooder Vijsskuñar og Vidurkieñingareñar hulder eru/ so sem Postulēn seiger/ Col. 2. Og þetta eru þeir tveir sem hier Rædast vid sijn a mille.

Framveigis auglysar Textēn/ ad þesse Disputatia edur Samtal/ hafe vered halldet um̃ Naturthyma/ hvar til ad vissulega hafa matt vera sierlegar Ordsaker. Fyrst skulum vier vita/ ad med þvi ad Nicodem⸗

us var eirn Nøþdinge og Kostulega Lærdur Madur / þa heþur hann ſkamaſt ſyn ad ſpiria/eda vilia læra nockud af ødrum a biørtum Deige. Þar næſt heþur hañ og ſo þordaſt ad haþa Vmgeingne vid Chriſtum/ vegna ſyns Embættes/ og þad ad Gidingar høfdu allareidu ſamteked þad med ſier/ ad eþ nockur medkiende hañ þirer Chriſtum/ſa ſkillde utre kaſt af þeirra Samkundu/ Joh. 9. Þetta var nu Ordſøk/hvar þirer Nicodemus þorde ecke ad gieþa ſig til Samtals vid Herrañ Chriſtū a biørtum Deige. Enn hvørt var þa Erendid (kañ einhvør ad ſpiria) ſem þeſſe goode Mann Nicodemus hafde til JEſum? Hvad kom hønum þar til/ ad hañ a Næturþele ſkillde þara a hañs Fund? Eda hvad ber hann þram þirer hañ? Andſvar/ Hvørt Erende hañs haſe vered/giet ur Textañ ecke Lioſlega/ Enn ſo miked ſem ræda ma aþ Atvikum og Kryngumſtædum Gudſpialls Hiſtoriuñar/ þa heþur hañ giarnann vilad þæ ad vita/ og Frædaſt af Herranum Chriſto/þar um/ hvørneñ ha nn kiñe Saluholpenn ad verda. So heþur þa Spurning Nicodemi viſſulega mæxt vera þeſſe. Hvørnenn Madur kiñe ad þa Eilyþt Lyþ/ og verda þ Gude Riettlatur & Saluholpenn. Þetta er ſu Spurning/ ſem oſſ Møñunū liggur allrameſt a/ og hvør ſem þetta þær ad vita/ og riettelega ad ſkilia/ſa heþur vel lært/ og vel Jdkad ſig i ſynum Chriſtendoome/hier i þeſſum Heime.

Hvørniñ biriar Nicodemus þa þetta ſitt Samtal/ edur Rædu/ vid HErrañ Chriſtū? Hañ biriar hana med ſkickañlegū & hæverſklegū Ordū/ ſeigande a þeñañ Hatt. Meiſtare/Vier vitū/ad þu ert eirn Læreþader komiñ aþ GVde/ þvi eingiñ gietur giørt þau Teikn ſem þu giører/ utann GVd ſie med hønum. Firſt kallar hañ Chriſtum hier eirn MEiſtara/ auglyſande þar med/ ad hañ vilie giarnañ vera hañs Lære ſveirn og Skoolabarn/og nockud Gott af hønum læra. Hañ giører hier og ſvo eina Jatning/ bæde ſiña vegna / og añara ſiña Medbrædra i þeim Pharisaiſka Skoola/hvad þeir hallde um HErrañ Chriſtum/þar hañ ſeiger/VJer VJTum/þad er ſem hañ heſde ſvo ſagt/ Vier Phariſearar meigum medkieña þad/ ad þu ert eirn Læreþader/ af GVde komiñ/þvi þad bevyſa þynar Predikaner og kieñingar/þar þu predikar ſo Vollduglega/ſo Huggunarſamlega/ad eins Mañs Hiarta mæ þar vid

breña/ þar med þa giører þu þvilijk Teikn og Dasemdar Verk/ aþ hvøriū Lioslega maa sia/ad þu maatt vera vijst eirn sierdeilis Læremeistare/ aþ Gude sendur/ þar þirer villda eg giarnañ þaa gooda Undervijsun aþ þier/hvørneñ eg kuñe ad verda Saaluhelpiñ. Þegar nu Herrañ Christur sier/ad Nicodemus kiemur a þeñañ Hatt til sijn/vill giarnañ ganga i hañs Skoola/ kallar hañ Meistara/og vill þeig iñ nockud gott aþ honum læra/þa rekur hañ hañ ecke þra sier/ ecke a vijtar hañ helldur þar þirer/þo hañ kome a Nattarþele til hañs/hañ brixlar honum & ecke um þad þo hañs Medbrædur Pharisearner/ sitie um sig/og sæke epter ad taka sig aþ Lijþe/helldur tekur hañ aa moote honum/ i allañ besta og blijdasta Maata/og sañar HErrañ Christur þad hier satt ad vera/ sem um hañ hefur vered spaad/þirer Muñ Spaamañsins Esaiæ/ 42. Cap. Þar so stendur skriþad. Þañ Braakada Reiriñ mun hañ ecke i sundur briioota/ og þañ riukanda Lijnkveik mun hañ ecke utsleckva.

Hier ut aþ høþum vier oss þetta til Lærdooms og Uppþrædingar aþ taka. First verdur oss hier synt og þirer Siooner sett/ hvørsu þad/ ad Gud DRottenn heþur i øllum Attum/og Stødum og jafnvel i bland siña Ovina/allt jaþnt einhvøria þa sem hañ ottast og elska/þvi þo Nicodemus være eirn mikels haattar Hoþdinge/a medal Gydinga Folks sem Christum mest Ofsokte/og stundade epter hanns Lijþe/þa var hañ þo samt Christi trur Læresveirn/og villde ecke samþickur verda þeirra Raadagiørdum/og sañast þad hier sem David seiger um Herrañ/ i sijnum 120. Psalme/ Ad hañ mune Drottna a medal siña Ovina.

Þar næst verdur oss hier kient hvørsu þad/ ad Gidingar haþe vered Hardsvijrader og uppblaasner/ i moote Herranum Christo/ i þvi ad þeir sindga riett vijssvitande/og viliande/a moote honum/ þvi Nicodemus medkieñer hier og jaatar/ bæde siña/og so allra þeirra vegna/ ad þeir vite vel/þad Herrañ Christur sie eirn Læreþader aþ Gude sendur/ samt ala þier þvilijkt Natur til hañs/ad þeir stundudu epter bæde Noott & Dag/hvørneñ þeir kiñe ad þirerkoma honū/& Aþlijþa hañ/& brijgdu so hier med/Sind a moote Heilögum Anda/ hvør ad er so stor & hræðeleg ad hun kañ hvørke i þessu Lijþe nie ødru/ad þirergieþast/so sem þe

ir

þeir heilögu Gudspiallamenñ / Mattheus / 12. Marcus / 3. & Lucas / 12. Capitulum / Liooslega vottar. Fra hvørre Sind Gud Nadarsamlega Vardveite alla oss i JEsu Nafne.

J Pridia lage / þar Nicodemus giefur HErranum Christo hier þann Vitnisburd / ad hañ vite vel / þad hañ sie af Gude sendur / eirn Læremeistare / þa ættu aller Prestar og Kieñefedur Christneñar / ad taka sier þad hier ut af til Lærdoomis / og lata sier þar um̃hugad vera / þad þeir sieu riettelega kallader / til sijns Embættes / so þeir verde ecke Fundner j Tølu þeirra / yfer hvørium ad Herrann klagar hia Spamannenum Jerem. 23. Cap. seigiande / Eg sende ecke þa Prophetana / þo hlupu þeir / Eg talade ecke til þeirra / þo spadu þeir.

Nu vilium vier framveigis fa ad heira / hvørt Andsvar ad HErrañ Christur giefur Nicodemo aptur. Þad auglijsar Texteñ oss so hlioodande. Sañlega / sañlega seige eg þier / ad nema so sie / ad nockur verde ad nyu Fæddur / þa fær hann ecke ad sia GVds Rijke. Þad er / sem hefde HErrañ Christur so miked sagt & talad. Kiære Nicodeme / þu hefur til þessa / lagt stoora Astundan og Kostgiæfne þar a / hvørniñ þu med þijnum Pharisaiska Heilagleika / Goodverkum og Moysis Setningum / kuñer ad fa Himnarijke / Eñ eg seige þier / ad allt þetta er forgiefins / helldur heirer þar til ein Ny Fæding / Ja / Madurin̄ verdur ad Endurfædast / añars kañ hañ ecke Saluholpiñ ad verda. Eñ Nicodemus med sijnum Holldlegum Þaunkum / furdar sig uppa þetta Herrans Christi Andsvar / og spir þess vegna aptur / Hvørneñ ma Madureñ Endurfædast þa hñ er gamall? Hvørt gietur hñ horfed aptur i siñar Moodurkvid / og fædst so ad nyu? Sem hañ hefde so sagt / þad ma vera sierlegt / ef eingenn skal verda Saluholpeñ / utann sa / sem fædest aptur af sinnar Moodur Lijfe / þad kañ miñ veikur Skilningur ecke ad grijpa. Eñ Herrann Christur / j hvøriunt folguer eru aller Fiarsiooder Vitskuñar / leggur þetta enn betur ut firer hønum / um̃ Mañsins Endurfæding / og Jtrekar aptur þau sømu Ord / sem hñ hafde adur vid hñ talad / seigiande / Sañlega / sañlega seige eg þier / nema þad / ad einhvør verde Endurfæddur ut af Vatne og Anda / þa kañ hann ecke inn ad ganga j

GVds

Guds Rÿke. Sem hefde Christur so sagt. Skildu riett Nico-
deme þad eg seige þier/ þetta er ecke sem þu meinar/ ad Madureñ skule
Lÿkamlega aptur fædast/ og jñganga i siñar Moodur Lijf/ þvi þo so væ-
re ad þu irder Hundradsiñum med soddann Hætte Endurfæddur(og þ
være mogulegt) þa kiñe þad þo ecke ad hialpa/ þvi þad være samt og
blife ein Holldleg og saurug Fæding/ helldur er þ ein oñur Endur-
fæding/ sem eg hier uñ tala/ hvør ed skiedur af Vatne og Anda/ þad er
firer þa Heiløgu Vatns. Skÿrn/ j hvørre Heilagur Ande fæder Mañ
eskiuna/ ad Nÿu/ og þesse Endurfæding er miøg Nitsamleg. Ordsøk-
enn er þesse/ Þvi hvad af Holldenu er fædt/ þad er Holld/ Eñ hv-
ad af Andanum er fædt/ þad er Ande. Þegar Nicodemus skilur
eñ nu ecke nooglega þessa Herrans Christi Kieñing/ sia/ þa leggur hañ
hønum þad eñ betur og liooslegar ut/ og þad sama med eirnre merkeleg
re Epterlÿkingu/ seigande/ Undrast þu ecke/ þo ad eg segda þier/ ydr
biriar ad nÿu ad Endurfædast. Og vil eg nu hier uppa framsetia eitt
Dæme þ þig. Vindurenn blæs hvar ed hann vill og þu heirer hā
nns Þyt/ eñ eige veitstu hvadann hann kiemur/ eda hvørt hann fer.
Þad er/ þo so sie/ ad Meñ kuñe ecke ad sia Vindenn/ og ecke ad grÿpa
hñ med Høndunū/ samt vitum vier ad þad er vissulega Vindur/ hvørs
Þyt þeir heira/ Ja/ þeir reina & so opt & tÿdū/ j adskiliañlegañ Mæta
hanns Verkaner/ so sem þa hañ slær nidur heil Hoos / og kollkastar
Skipum og Skoogum/ samt kuña Meñ ecke ad vita hvadañ hañ kiemur
eda hvørt hañ fer/ So er og i sama Mæta vared Endurfæding Mañ-
sins/ hun er eitt huled Verk Heilags Anda/ og hefur sin Krapt og Ver-
kan hid jñra j mañsins hiarta. Hier uñ mætte margt fleira talast/ ef þar
være Tijme til. Enn vier vilium nu framveigis heira hvørt Nicode-
mo fer nockud fram/ vid þessa merkelega Kieñingu Herrans Christi/ ed-
ur ei. Æ þvi er midur/ ad þad er næsta litted / þar firer spir hañ enn nu
uppa nÿtt Herrañ ad og seiger. Hvorneñ ma þetta skie ? Sem hann
hefde so sagt/ hvørneñ er þad mogulegt? Skillde nockur kuña ad End-
urfædast/ so hañ visse þar ecke af/ eda finde þar ecke til? Þad kañ ecke

ad vera

ad vera/eñ Herrann Christur svarar hønum og seiger. Ertu eirn Meistare j Jsrael/og veitst ecke þetta? Og þer Endurlausnaranum vorum þier ecke Dijka og einum goodū Skoolameistara/þvi þegar Skoola barnenn vill ecke neitt fram þara/hvørsu vel sem sa er kienna a/leggur sig til ad a minña þad/og leidrietta firer þvi/þa skiner hñ þvi Vndiñ/ auvistar þad og straffar/ad þad sie so dofed og Epterteftarlaust/þar þirer seiger nu Herrañ s[?]pramveigis/til Nicodemum. Sannlega/sañlega seige eg þier/ad vier seigium þad vier vitum/og vitnū hvad vier sied hofum/og vorn Vitnisburd medtaked þier ecke. Þad er sem hann hefde sagt/ þier Pharisei erud soddañ Foolk/ad þo Menn Predike allt vel so klarlega/ z skilianlega firer ydur/þa vilied þier þo ecke lata ydur seigiast/eñ vier seigium ydur þo þad vier vitum/þad er ad skilia/Bæde eg sialfur/Johañes Skijrare/og adrer ufz fra/Trwlinder Spamenn/ og Læresedur hofū kient og utlagt þirer ydur/þañ rietta Grundvoll Heitningar/ eñ þier medtaked ecke þo ad helldur vorn Vitnesburd.

Nu vilium vier taka oss ut af þessu Samtale Nicodemi og HErrans Christi/þetta til Lærdooms og Vppfræþingar. First siaum vier hier lioost Epterdæme a Nicodemo/hvørsu þad Mañeskiurnar eru blindar og Skilnings litlar/ j þeim Andlegu Saluhialpar Efnū/ so þad ma riettelega seigast um oss/sem Postuleñ talar/ 2. Cor. 3. Ad vier sieum ecke neiter nockud gott ad hugleida af oss sialfum til/ so sem af oss sialfum/þar þirer liggur oss stoor Magt a/ad vier Jdugleg bidium Gud j JEsu Nafne/ad hañ vilie senda oss sinn Heilaga Anda/ sa vor Hiortu uppliuse/z iñplante þar riettre z sañre Trw/so vier mettū verda riett Endurfædd Guds Børn/z Erfingiar eilijfs Lijfs.

A Herranum Christo siaum vier og so lioost Epterdæme/hiñar stæstu Medaumkunar/Elsku og kiærleika/ sem hañ hefur til allra veikltrwadra/ i þvi ad hañ tekur þa ecke fra sier/helldur tekur Vingiarnlega a moote þeim/so sem hañ giørde hier Nicodemo/Vppfræder þa/ og leider a þañ rietta Saluhialparennar Veg. Hvad oss øllum a ad vera hin mesta Huggun/i allskonar Veikleika z Mootgange vorum.

J Þridia lage verdur oss firer siooner sett i þessū Textans Ordum.

Hvad

NVad aþ NOTTde er FRDt/Pad er NOTTd. Nverſu þad/ad hætt ad ſie Eþnum vorum/ſem er/vier erũ vegna Sindaña ſo þordiarþadet ad þar er eckert gott i oſſ/og Nolldtega ad vera ſiñadur/er Fiandſkapur i giegn Gude/ſeiger Poſtuleñ/ Rom. 8. Þar þirer ſkulum vier kañ aſt vid ſialþa oſſ/ꝛ ſtæra oſſ ecke/hełldur audmÿkia oſſ under Vołduga Guds Nønd/ſo vier verdum upphaþder a ſÿnum Tÿma/ 1. Pet. 5.

J Fioorda maata lærum vier hier/ad þar eru þriar adgreinañlegar Perſoonur Guddoomſins/þvi Nerrañ Chriſtur tekur hier ſo til Orda og ſeiger/VJER VOttum þad vier vitum. Nvar med hañ meinar ecke ſig alleina/hełldur og eirneñ Fedureñ og Neilagann Anda/ eñ þo hañ ſeige/VJER VOttum þad vier vitum / þa leggur hañ ecke þar til(og vora Vitnisburde) hełldur vorn Vitniſburd medtecke hier eige/ ad teikna þar med Eining Guddooms Veruñar i þremur Perſoonum.

Vier høþum og ſvo eirn Vitniſburd ſtadþeſt añ med Oþrum Eide / ad Chriſti Lærdoomur ſie ſtadfaſtur og ſañur/med þvi hañ ſialþur ſeiger/ SAñlega/ſañlega ſeige eg þier/Vier tølum þad vier vitum/og vottũ þad vier ſied høþum. Nvar þirer vier meigum Ofvÿdner þorlaata oſſ þar uppa/ ad þo eirn Eingełl af Nimne kiæme med añañ Lærdoom/eñ Chriſtur heþur kient og Openberad/þa irde hann ad vera halldenn Bølvadur þar þirer.

Ad ſÿduſtu þramſetur Nerrañ Chriſtur hier firer Nicodemum / eina merkelega Epterlÿking/ hlodande uppa Pÿnu ſÿna og Dauda/ hveria hañ tekur aþ Eit-Ormenum/ ſem i Eidemørkeñe var uppþeſtur/ſo ſeig ande. Og ſo ſem Moiſes upphooþ Nøggormeñ a Eidemørkuñe/ lÿka ſo biriar Mañſins Syne upp ad heþiaſt/ſo aller þeir ẽ a hañ trwa/þirerþareſt eige/hełldur ad þeir hafe Eilÿþt Lÿf. Nier i þeſſare Epterlÿkingu jaþnar Nerrañ Chriſtur øllu Mañkinenu /ſamañ vid Jſraels Lÿd/ſem biteñ var og ſærdur af þeim breñande Nøggorm um/eñ ſiolfum ſier vid Eit-Ormeñ/ſem Moiſes uppþeſte. Og verd um vier hier þirſt Aminter um̃ þa hrædelegu Spiłling og Fordiørþun ſem vier høfum þeinged aþ þeim gamla Eitur-Orme Dioflenum/ þvi ſo ſem þ ad Nøggormarner i Eidemørkuñe voru þar firer kallader breñ-

ande/eda Eldleger Hoggormar/ad þeir sem bitner urdu af þeim/ uppe kendrudust af ofurhita og Olæckvanlegum Þorsta/so hefur þad vered og eirnen eitt saryeitt og brennande Eitur/ sem sa gamle Hoggormur hefur Eitrad og fordiarfad oss med. Enn hier a moote lijker Herrann vor JEsus Christus sier vid þann Rauda og Dauda Hoggorm/sem upp var festur/ad hann Aminte oss þar med/ad hann sie hingad komenn til þess ad verda Bolvan vorra vegna/ uppa þad/hann leisie oss fra Bolvanenne. Enn lijka sem þad/ad Eirormurenn sem upp var festur/ var lijkur ødrum Hoggormum ad Asijnd/enn var þo ann Eiturs/Svo took Christur uppa sig vora Mind/Holld og Blood/enn þo ann Sinda. Nu þeim eina og Þrenna Almættuga Gude seigium vier af Hiarta Eilijfe Lof og þacker firer alla sijna Nadar Velgiørninga/ sem hann veiter oss/og veitt hefur/ Amen/ AMEN.

Firsta Sunnudag epter Trinitatis.

Evangelium / Luc. 16. Cap.

JEsus sagde til Phariseanna. Þar var eirn Rijkur Mann/ sem klæddest Pelle og Purpura / og at Daglega Skijnande Kræser. Og þar var eirn Þurfa Madur / Lazarus ad Nafne/hvør ed wte la firer hanns Dirum/fullur Kauna/ hann girntest ad sedia sig/ af Molum þeim sem fiellu af Borde hins Rijka. Þo komu Hundar og sleiktu hanns Sar. Enn so skiede/ ad hinn Volade Andadest/ og var borenn af Einglunum j Fadm Abrahams. Enn hinn Rijke Andadest lijka/ og var Grefradur. Enn sem hann var j Helvijte og kvølunum/ hoof hann upp sijn Augu / leit Abraham a leingdar/ og Lazarum j Fadme hanns. Þvi kallade hann og sagde. O Fader Abraham/ Myskuna þu mier og send Lazarum hingad/ad hann drepe hinu fremsta sijns Fijngurs j Vatn/ og kiæle Tungu mijna / þvi eg kvelst j þessum Loga. Og Abraham sagde til hanns. Sonur/ Hugleid þu / ad þu medtokst hid gooda j Lijfe þijnu/ og Lazarus lijka hid vonda/ þvi hlijtur hann nu ad hugg ast/enn

ekt/ eñ þu ad kveliast. Og fram yfer allt þetta / er a millum vor og ydar/ mikid Diup stadfest/ so ad þeir sem hiedañ vilia fara til ydar/ gieta þad ei/ Og eige þeir helldur þadañ fra ydur/upp til vor komest. Og hañ sagde þa. Eg bid þig Fader/ad þu sender hañ i myns Fødurs Hws/þviad eg hefe fim̃ Brædur / þad hañ skyre þeim fra/so ad eige kome þeir i þeñañ Kvalastad. Og Abraham sagde til hans/ þeir hafa Moisen og Spameñena/ heire þeir þeim. Eñ hañ sagde. Nei/ Fader Abraham/ helldur ef nockur Framlideña være til þeirra/ þa mundu þeir Jdran giora. Eñ hañ svarade honum/ ef ad þeir heira ecke Moisi og Spamoñunum/ þa munu þeir ecke helldur trua/þo nockur framlideñ Upprysse.

Exordium.

Hau Latinsku Skaalld og heidnu Spekingar (good Guds Børn) hafa funded uppa miøg Fallega Epterlyking/ um̃ ofslykan Veg/ og Leidar=endiug/sem verdur firer Moñunum j þessu Lyfe / og hafa dreiged hana uf af einum Bookstaf/sem kallast Litera Pythagoræ/edur Pythagoræ Bookstafur/hvørn Staf vier køllū Ypsilon. Þesse Bookstafur hefur under sier eirn Legg/ enn þa uppa hañ dregur/klyfst hañ i sundr i tvo Legge/edur tvo Strik olyk/þvi hægre Leggureñ a Bookstafnum er mioor nedañ/eñ breidur ofañ/enn sa vinstre er breidur nedañ/eñ mioor og afsleppur ofañ. Hvar med þeir villdu þetta merkiast laata/ad svo sem Bookstafr þesse/hefur ecke utañ eirn Legg nedañ/so hafe aller Meñ Ryker og Fatæker eitt Jñgang j firstu til þessa Lyfs/eñ so sem Y/ad þesse Bookstafur klyfst/þegar uppa hann dregur j tvo Parta/edur tvær Greiner/so sie þvi og so vared firer Mañskiepnuñe/ad þegar fram̃ lydur a Æfena og komed er fra Barndoms Alldrenum/þa fara sfyna Leid hvøriet/ sumer ganga þann Veigeñ sem fetur gegnet/og vykia a Gøtu goodra Digda og Mañkosta/hvør ad er bæde þraung og torsokt i firstu/ eñ þeir sem þar komast upp/ fiña gott og rolegt Plats sier til Hvyldar. Sumer ganga a vinstre Hønd og

Søku Holldsins Innælis og Vellistinga/ og þesse Veguren er langtum Audsoktare og Mædu mine/en þar sem han endast/ er eckert Roolegt Nvgldar Plats/helldur Fær og Fordiørfun. Þetta allt setur oss fir er Siooner þetta Heilaga Evangelium/ hvørt ed talar um tvær Olykar Personur/sem er/þan Ryka Mann/sem gieck a Veige allskonar Vellistinga/a medan han lifde/ Og þann Fatæka Lazarum/ og hvør Afelok eda Vtfør hvør þeirra firer sig hafe feinged/ sem er/ad sa Ryke Madur for til Helvytis/en Lazarus var borenn af Einglunu i Fadm Abrahams. Og vilium vier an leingra Inngangs/ taka oss fir fer Hendur ad skoda og Gaumgiæfa þetta Heilaga Evangelium/og þvi i tvær smæ Greiner sundur skipta. Hin Firre skal vera um þan Ryka Man/ hans Pracht og Vellistingar/og hvør hans Endalok hafe orded um sider. Annur um þan Fatæka Lazaru/ hns Tilstand & Vtfør af þessum Heime.

Gud Himneskur Fader sende oss ollu sin Heilaga Anda/so vier mætt tum þetta iþervega hans Heilaga Nafne til Lofs/en oss til Tymanleg, rar og Eilyfrar Velferdar/ Amen.

Firre Greinin.

I Vpphafe Gudspiallsins stendur so. JEsus sagde til Pharise, ana/ Þar var eirn rykur Man/sem klæddest Pelle og Purpura / og aat Daglega skynande Kræser. J þessum Ordum verdur oss fir er Siooner sett/hvørnen hatad hafe vered Lifnade & Framferde þess ryka Mans. Og eru þad sierdeiles fiorer Høfud Lester/ sem hønum verda hier tillagder. Hin Firste er Drambseme og Hofferdugheit / þvi hier stendur/Ad han hafe klædt sig Pelle og Purpura/ hvad hønum þo i ongvan Mata somde/ þvi soddan Klædnad mætte einginn bera/utan alleinasta Konglegar Personur. Samt er þ ongvum firerboded/ad klæda sig vel og prydelega/þegar þad skiedur epter goodu Hoofe/og epter þvi sem sierhvør er um komin ad Tign og Embætte/ so sem Dæme þar uppa finast allmorg i Heilagre Ritningu. En ef ødruvysse er giørt/ og eirn umkomulaus Bonde vill vera lykur einum goodum Borgara/i

siñe Klædadragt/Borgariñ einum Herramañe/Herkamaduriñ einũ Fursta edur Kounge/þa er þad stoor Siñd fijrer Gude/þviad Gud er Gud goodrar Skickunar/eñ ecke Oskickunar/epter þvi sem Postuliñ seiger/ i þirra Sendebreþe til Cor. 14. So siñdgar þa þesse rijke Madur ecke alltjed med sijnum Otilbærelegum Klæda burde/skrijdande sig og prijdande/med Pelle og Purpura/eins og Kongar og Keysarar/þar hañ heþde vel matt lata sier nægia ad bera gott Klæde/edur añad þvilijkt/ sem hønum vel somde/og oskande være/ad a þessum Døgum fiñdest ecke eñ nu þvilijker Oþ-latar/sem þram ifer Megn og gott Hooþ/ bære þvilijk Klæde/sem þeim ecke soomer/giætande ad þvi/sem þar stendur hia Spamañenum Zophonia/ 1. Cap. Þar Drottiñ seigest vilia Heimsækia alla þa sem bera Vtlendskañ Klædnad.

Añar Lostur þess rijka Mañs/ var Ohooþ i Mat og Drick/ þvi i Gudspiallenu stendur/ad hañ haþe eted Daglega skijnande Kræser.

Ad hallda sig vel og sæmelega til Matar og Drickiar/er hvørium Mañe Leiþelegt/og ecke firerboded i Guds Orde/þvi Gud hefur þess veg na giefed Møñunum Valld yfer Fiskum Siaþarens/og yþer Fuglum Loptsins/og yþer øllum Dijrum sem hrærast a Jørduñe/ ad þeir skilldu hafa allt þetta sier til Atviñu og Forsorgunar. I sama Mata hef ur Gud gieþed Møñunum Vijned/til þess ad giøra sig aþ þvi glada/ þvi Christelega og mætulega Olværd og Gledskap leiþer bæde Gud og hañs Ord/og meinar Møñuni ecke þad þo þeir giøre sig glada/þa þeim vel geingur/og Fagne med þeim sem fagna/Rom. 12. Eñ þad ad liþa i Daglegu Ohooþe Svalle og Drickiuskap/og eida so og sooa yþer Mata þram/Guds Gaþu Onaudsinlega/og deida þar med edur veikia sialfs sijns Lijkama/þ er su Siñd sem Gud lætur sier stoorlega mislijka mz þvi ad þar med hindrast Mañsins Gudrækne/og Bæ nahallded/z þar mz lockast z teigest Madr til adskilanlegra siñda z Holdlegrar Freistne. Hvar uti þesse rijke Madur heþur vissulega Siñdgad. Þar þ ætte hvør Madur ad vara sig þar vid ad læta sitt Hiarta þijngiast af Oþæte og Ofdryckiu/Luc. 21. Helldur stunda til ad liþa Sparlega/Riettþerduglega og Gudlega i þessum Heime/Tit. 2. Hvad eþ vier giørum/þa

mynum

munum vier skdatmeit / þa vier verdum settet til þess Himneska Bords-
sins / Drickiader verda med Vellisting so s odru reñande Vatne / og druc
kner verda af Nægdar Got ze hanns Hwss / Psalmenum 36.

Pridie Løstur sem sa rijke Madur hafde i Fare sijnu / var Hardhøge
og Omiskunseme vid þañ Fatæka og Volada Lazarum / þar hañ misun
te henum ad sedia sig af þeim Molum sem fiellu af hañs Borde / þo
komu Hundar og sleiktu hañs Sar. Hier kiemur þad frañ / sem þar
stendur i Syr. Bok. 4. Cap. Ad Hendur þeirra Ogudlegu / sieu jafn
añ reidubunar vid ad taka / eñ apturluctar til ad giefa. Furdanlegt St
einhiarta hefur þesse rijke Madur mætt hafa / ad hañ sa þad helldur /
ad Afgangs Leifar sijnar skilldu kastast under Bord / og verda Footum
trodnar / eñ hañ giæfe þær þeim volada Lazaro / sem lœ vte firer hñs
Dyrum / fullur Kauna og Hungurmorda. Ja / Hundarner sem þo af
Nætturuñe til / eru grimar og nørrunarsamar Bestiur / giøra hier Skem
til hañs / þvi þar þeirra Hwsbonde villde ecke lijta vid þeim Fatæka / þa
hafa þeir þvilijka Medaumkan med hønum / ad þeir koma og giøra hon-
um til gooda / i þvi þeir gieta / sem er ad þeir sleikia hañs Sar. Enn
hvørniñ þesse Hardhøge og Omiskunseme hafe streffud vered / saum
vier ad heira sijdar / þar talad verdur um hañs Dauda og Burtfer af þe
ssum Heime. Ad sijdustu finnst su Høfud Sind og Løstur
hia þessum rijka Mañe / vt af hvørre aller adrer hañs Løster koma / sem
er / ad hañ hefur hvørke viliad heira nie hlijda Moysi og Spamøñunu /
so z ræda mœ af Samtale þvi sem hañ helldur vid Abraham / þ er / hañ
hefur Forachtad Gud / hñs Ord og þienara / og þegar adrer Gudhræ dd
er Menn hafa geinged til Kirkiu / ad heira Guds Ord / og giøra sijnar
Christelegar Bæner / þa hefur hañ seted epter ad Drecka og Rwssa / med
sijnum Selskaps Brædrum / edur og so leiged kirr / og hroted i Sæng
siñe / z þar firer fellur hñ i Gudlaust Giælisse z um sijder i Eilijffa Fir
erdæming og Dauda. Mun þa þesse rijke Madur ecke eiga sier neina
Stallbrædur? Sañarlega / þar fiñast eñ nu ! Dog bæde hier i Lande og
añarstadar / hañs Fim Brædur. Hiñ firste hañs Brooder er / aller Agia
ner Veralldar Synner / sem alldrei lœta sier nægia / hvørsu miked sm þeir
komast

komast iker aþ Gotze ꝫ Peningū/ helldur eru þat uk um/ vakner ꝫ sofn er (sem vier Plogum ad seigia) ad þeir kuñe ad verda rijkare og rijkare/ hvar þirer marger bruka rangañ Kvarda/ Vigt og Mæler/ i Kaupi m og Sølum/ og stela so under sig ranglega Gotze sijns Naunga/ hvad ad er ein þordæmanleg Synd. Añar Broder þessa rijka Mañs/ eru aller Hoþmoduger ꝫ Drambsamer ſ hallda sig hvøriū Mañe meire/ og hoskare/ so þikest þeir ecke noglega gieta hallded aþ sier og raupad i Ord unum/ þa bera þeir sig ad giøra sig stoora med Klædaburdenum/ eñ þess er sem so eru siñader/ þeir skilldu huxa um þad sem Syrach seiger 10. Cap. Hvat þiter upphefur sig su auma Jord og Aska? þo er hun ecke ukañ Saurinde a medañ hun liþer og þa Mádurenn er Daudur þa eta Madkar og Ormar hañ. Þridie Brooder þess rijka Mañs eru aller Drickiurutrar/ sem Daglega Dags giøra sig Syñdruckna ꝫ galda og eru siallðañ eda alldrei odrckuner/ og nær þeir eru so asig komner dirfa þeir allskonar Synder og Slæpe til Orda og Giørda. Jþer þessū eg þvilijkum hroopar Ande Drottens Vei/ hia Spamañenum Esa. 5. Cap. seigiande/ Vei þeim sem sneīma standa upp a Morgna til ad Dre cka/ og sitia allt til Nætur/ so ad þeim hitne af Vijnenu/ og haþa Høt pur/ Gijur/ Bumbur/ Pijpur og Vijn i sijnum Giestabodum/ og gi æta ecke ad þvi Verke Drottens/ og Haþa ongva Giætslu a hanns Handaværkum. Fiorde Brooder þess Rijka Mans eru aller Omisk⸗ unsamer/ sem ecke kieña i Brioste um þañ Fatæka Lazarum/ edur Vol ada Þurfameñ sem bidia um Aulmusu i Guds Nafne. Item aller þeir ſ ecke tijma ad gieþa neitt til Kirkna og Skoola og þeirra sem Gud he fur sett til ad þiena sier þar iñe/ ſ eru Prestar og Læremeistarar/ helldur bera sig ad draga þra þeim þ mest þeim er møgulegt/ hvad ecke skiest vid geingst nu a þessum Tijmum. Fimte Brooder þessa rijka Manns/ eru aller þeir sem ecke skeita neitt um Moisen og Spameñena/ og þesser þiñast (þvi midur) allmarger/ Ja/ eg ma vel seigia nær i hvørium Kir kiu Søþnude/ ſ hallda sig firer vel Christna/ eñ þorackta þo samt Guds Ord og þau Heiløgu Sacramenta/ Jeg vil ecke tala þar um/ i hvad For ackt þad Heilaga Ministerium/ og Herrans Kieñemeñ eru komner nu a

þessum sijdustu Tijmum/ so þar finnast þeir sem ecke ad eins forssast ad gefa sijnum Prestum og Sælusorgurum Skammarord/ helldur og eirn enn hrekia þa og hrida/ og jafnvel draga a Hærettu. Þesser sem so giora/ eru rietter Stallbrædur þess rijka Mans/ og nema so sie/ ad þeir giøre alvarlega Jdran/ þa munu þeir med hønum nidur fara um sijder i þ Dijked sem vellur med Ellde og Brennesteine. Vare sig þar firer hvør og eirn/ ad þeir giøre ecke Mein Herrans Sendebodum/ þvi so seiger Gud sialfur hia Spamanenum Zach. 2. Hvør ydur snerter/ hann snerter Siaaldur mijns Auga.

Nu vilium vier framveigis skoda og yfervega/ hvør Utdrif og Endalok hafe orded þess rijka Mans. Hier um hlioodar so Textenn/ OG HJNN RJKe ANDadest og var Greftradur. Og lærum vier þad hier af Dauda bæde þess rijka Mans og Lazari/ ad aller Menn bæde rijker og fatæker/ hliota eitt sinn ad deia/ og þar er einginn sa/ sem ecke hafe orded þa Gøtu adganga/ hvørsu Volldugur/ vijs eda Tignarlegur sem hann vered hefur/ so sem Dæme forn og ný nooglega audsijna. Þar næst verdur hier aminst hvørt Sal þess rijka Mans hafe fared/ þa hun skilde vid Lijkamann/ sem er i Kvalastad þeirra Fordæmdu/ þvi svo stendur hier i Textanum/ Og sem hann var j Helvijte og Kvølunum / hoof hann upp sijn Augu/ og sa Abraham mleingdar/ og Lazarum j Fadme hans. Og verdur oss hier kient og firer Sioner sett/ ad þar eru tveir Veiger firer Høndum/ epter þetta Lijf/ og liggur annar i Himmarijke/ enn annar i Helvijte/ þviad þeir sem trwa a Christum/ og vel deia i Drottne/ koma j Fadm og Skaut Abrahams/ hvør ad er Fader allra trwadra/ Gen. 18. Og kallast þess vegna sa Samastadur hvørt ad Sæler allra trwadra safnast/ i eilijfre Glede/ Abrahams Fang edur Fadmur/ og ødru Nafne Himmarijke/ edur Paradijs. Enn Sæler hinna sem i Jdrunarleise vidskiliast/ fara nidur i Afgrunn Helvijtis/ hvad ad hier verdur ødru Nafne Kalladur Kvalastadur. Þar næst eigum vier ad rada af þessu Samtale/ sem sa rijke Madur hefur vid Abraham/ hvad Obærelegar og Ognarlegar Kvaler þad mune vera/ sem þeir Fordæmdu hliooka ad lijda um alla Eilijfd/ i Helvijte/ þvi first tekur hann svo til Orda og seiger/

O Fader

O Fader Abraham Miskuna þu mier/og send Lazarum hingad/ ad hañ drepe fremsta sÿns Fÿngurs j Vatn/ og kiæle Tungu mÿna/ þvi eg kvelst i þessum Loga. O hvad hrædeleg og skindeleg um̃skipte eru þetta? Firer stuttu sat hañ ifer þvi allra besta Vÿne/ og Vÿrmætum Drickium i Nyuse sÿnu/ og villde ecke giefa þeim fatæka Lazaro eirn Mola af Borde sÿnu/ eñ nu er so komed/ ad hañ vill feigin þiggia eirn Dropa Vatns af hønum/ z fær þo ecke. Þar m̃d þa verdur hønum ecke alleinasta þtta afsleiged/helldur z so allt añad sem hañ um̃bidur/svo sm̃ liost er af Gudspiallenu.

Nier kañ einhvør ad spiria/ hvørt Audur eda Rÿkdoomur sm̃ einum eda ødrum verdur lænadur/ sie nockud Ordsøk til Mañsins Glødunar/ og Sælar tøpunar? Nei/ fiærre sie þvi/ þviad riettfeingeñ Audur er Guds Gafa z Blessan/epter þvi sem Ritningen vottar. Item heiter Ande Guds þeim fromu z Riettferdugu hia Spamañenū David Psalm. 112. Ad Nægd og Rÿkdomur skule vera i þeirra Nusum. So hafa z marger Heilager Guds Meñ vered rÿker og Auduger/so sem Abraham/Isaac/Jacob /David/Lazarus af Bethania/ Joseph af Arimathia/og adrer fleire. Þar firer er Gots og Audæfe i sialfu sier ecke fordæmanleger Nluter/ helldur Vanbrukun Audæfaña/so sm̃ vier høfum heirt adur sagt.

Aunnur Greinenn.

Vier vilium nu koma til þss seirna Greinarkornsins / og m̃d fæstum Ordum skoda og ifervega Tilstand þss fatæka Lazari. Og er þ sierdeilis þrent/ sm̃ oss verdur hier firer Siooner sett. Firsst hvørsu þad/ad þsse aume Madur hafe vered af Neimenum forachtadur/ hvad ræda mæ þar af/ad hañ vard ad liggia sm̃ añad Nræ / vte firer Dirum þss rÿka. Eins geingur þad eñ nu til/firer mørgum froomum Christnū /ad þeir eru so z añad firerlited Lioøskorn/ firer Þaunkum þrra Nofmoodugu/so sm̃ Job ad Orde kiemst/ 12. Cap. Enn hier a skillde þo eingeñ hneixlast/þviad hvøria helllst sm̃ Neimureñ hatar/ og helldur so sm̃ þ Stiwpbørn sÿn/ þa elskar Gud/so sm̃ sÿn eigeñ æstkiær

 Børn

Børn/ seiger Lærefaderen̄ Cyrillus. J añan̄ Maata er þsse Fatæke Lazarus eirn vesæll Þurfamadur/ og lyfer i stærstu Eimd og Armood/ hvørs vegna hañ neidest til ad bidia um̄ Mola þa sm̄ falla af Borde þss ryka/ so hañ kuñe ad sedia sitt Hungur. Nid sama skiedur eñ nu i Daz/ ad marger gooder og Gudhrædder Meñ/ rata i stærsta Armood og Fatækdoom & meiga þss vegna syngia ut af þm̄ firra Pistle til Cor. 4. þetta Sorgar Vers/ og seigia. Allt til þssarar Stundar/ høfum vier þolad Hungur og Þorsta/ og erum Klædlauser & verdum barder & høfum aungvañ vissañ Samastad. Samt skulu þr vita ad þr eru þo ecke ovirter i Augliti Lifanda Guds/ þvi hañ hefur utvaled þa Fatæku sm̄ i Trwñe ryker eru/ Jacob. 2. Og þad sama vegna syns elskulega Sonar JEsu Christi/ sm̄ vorra vegna er fatækur orden̄/ svo vier irdum firer hañs Fatækt auduger/ 2. Cor. 8.

J þridia lage er þsse Fatæke Madur Lazarus FUllur KAuna/ epter þvi sm̄ Gudspialled vottar. Þar fiñast og eirnen̄ allmarger þr sm̄ hafa syn Kaun & Krankdoome ad bera/ sumer hid jñra/ eñ sumer hid ytra/ þvi þad hlytur endelega fram̄ ad koma sm̄ Christur Jesus hefur Spad firer Børnum synum/ hia Joh. 15. So seigande/ Ef þier værud af Heimenum/ þa elskade Heimuren̄ þad hañs være/ eñ med þvi þier erud ei af þssum Heime/ helldur utvalde eg ydur af Heimenum/ firer þad hatar ydur Heimuren̄. Eñ hvør munde þa um syder verda Ending a Eimdum þssa firerlitna fatæka og auma mañs? A/ hun var hin allra Gledelegasta og Ækelegasta/ þvi j Gudspiallenu stendur/ Ad hañ hafe vered boreñ af Einglunum i Abrahams Skaut.

Nier ut af høfum vier oss þetta til Lærdoms og Huggunar ad taka. First er þad miøg Huggunarsamlegt firer alla Fatæka & Gudhrædda Þurfamen̄/ ad þo þeir verde af Verølldeñe og þeim Vollduga yfergiefner og einskis acktader/ þa eru þeir þo firer Gude ecke ovirter/ helldur fær þeir þa Virding/ ad a Nøfn þeirra er minst/ og þau eru uppskrifud a Himnunum a Lyfs Bokena/ Luc. 10. Þar þvert a mote þa þorgeingur Miñing hins Ogudlega/ Psalm. 69. Og þeirra Nøfn verda ecke skrifud m̄ Nøfnum Riettlatra/ helldur munu þaug i Mi-

rkrunum

kunnum hiliast/ svo sm̄ Salomon seiger i siñe Predikunar Book/ 6. C. og vier hõfū lios Dæme hier uppa/ a þessū tveimr/ ryka Mañe ꝛ Lazaro.

J ødru lage/ er þad miøg Huggunarsamlegt þirer þa fatæku/ ad Vesolld þra og Eimd/ er ecke Eilijf/ helldur ad eins stundleg/ og tek ur Enda/ þa i Daudanum/ ef ecke verdur firre/ so sm̄ skiede firer Lazaro/ þviad Krossburdar Tijme þra Christnu kallast lijtel Stund/ Ja/ eirn stundlegur og þorgeingelegur Tijme/ sm̄ lijdur skiott sem eitt Augna blik/ hvørs vegna ad Lijding stundlegra Mootlætinga/ er ecke þess verd ad henne sie jafnad vid þa Dijrd sm̄ i oss skal opeñber verda/ so sm̄ Postuleñ Pall vottar Rom. 8. J þridia mata er þad og eirnenn Huggunarsamlegt/ ad Saler vorar eru strax komnar i Paradijs/ i Abra hams Skaut/ edur eilijfa Hvijld/ og Hønd Drottens/ sm̄ þær verda vid skila vid Lijkamena/ hvar ed þær snerter eingeñ Pijna/ helldur eru þær i mestu Dijrd/ Vnun og Glede/ hvøriu oss ber stoduglega ad trwa/ a mo te þm̄ hrædelegu Lygū Papistaña/ sm̄ seigia/ ad adur enn þær komest j Himneskañ Fagnud hliote þær langañ Tijma ad kreniast i þeim sarhei ta Hreinsunar Elde/ edur Purgatorio. J fiordasta mata er þad Huggunarsamlegast firer øll rietttrwud Guds Børn/ ad þaug eiga i þe irre Sæludijrd/ eilijflega ad vera/ ꝛ alldrei vid hana ad skiliast/ um alla Endanlega Eilijfd/ so s þ er þar þvert a mote hrædelegt ꝛ skielfelegt þirer alla Jdruurlausa/ sem fordæmder verda til Helvijtis/ og Kvalaña ad þr hafa ecke alleinasta neinnrar Endurlausnar sier þadañ af ad vænta ꝛ vona/ helldur þa þr ecke hina minstu Vægd eda Linuna sijnū olijdañlegū Pijslum og Kvelum/ upp þra þvi þr eru þar einusiñe komner so sm̄ su Epterlijking Læreþodursins Bonaventuræ þad merkelega Vtmalar. Þad er skrifad um̄ Forfødureñ Jacob/ ad þa hañ hafde glijmt vid Guds Son i Mañlegre Asijnd þa hafe hañ orded Hiartañlega Gladur og sagt/ Jeg hefe sied Gud fra Auglite til Auglit is/ og mijn Aund er þrelst/ Gen. 32. Cap. Hvad miklu þramar muñ Saler vorar glediast ꝛ fagna/ þa vier faum ad sia Christum Endurlausnara vorn/ so sm̄ hañ er/ ꝛ þad sama ecke um̄ litla Stund/ edur eirn Dag/ helldur um̄ alla oendañlega Eilijfd. Sañarlega mun þad verda ein

óſeiganleg Glede/ Hvøria ad þa og ódlaſt/ oſſ veite Gud Fader/ Hvørium med Syne og Heiløgum Anda / ſie Loþ og Dyrd / ad Eiliifu/ A M E N.

Añañ Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium Luc. 14. Cap.

JEsus ſagde til ſinna Læreſveina / þeſſa Epterlijking. Nockur Madur var ſa/ ſem giørde mikla Kvølldmaaltijd og kallade marga til ſijn/ og ſende ut ſiñ Þioon uñ Kvølldmaals Tijmann / ad hañ ſegde þeim ſem bodner voru/ komed/ þviad nu eru aller Hluter til reidu. Og þeir toku aller til i ſenn ad aþſaka ſig. Hinn þirſte ſagde til hañs. Bwgard keipta eg/ og hlijt eg ad þara ut ad ſkoda hañ/ eg bid þig aþſaka mig. Og hiñ añar ſagde/ þim Akneite keipta eg/ og fer eg nu ut ad reina þau/ eg bid þig aþſaka mig. Og hiñ þridie ſagde/ Konu hef eg mier þeſta og fiter þvi maa eg ecke koma. Og þionuſtu Madureñ kom aptur/ og kuñgiørde þetta ſijnum Herra. Þa vard Hwſbondeñ reidur/ og ſagde til ſijns Þionuſtu Mañs. Far þu ſnarlega ut a Stræte og Gøtur Borgareñar/og leid Volada/ Vanada/ Blinda og Hallta/ hier inn. Og Þioneñ ſagde Herra/ þad er giørt hvad þu ſkipader/ og þo er eñ meira Rwm. Og Herrann ſagde til Þioonſins. Far þu ut a Þioodbrauter og Tungarda/ og Naudga þeim hier iñ ad ganga/ ſvo ad mitt Hws verde þullt. Eñ eg ſeige Idur/ ad eingeñ þeirra Mañа ſem kallader voru munu ſmacka mijna Kvølldmaaltijd.

Exordium.

I Bookeñe Eſther/ 1. Cap. Leſu vier/ uñ þañ ſtormegtuga Kong Aſſverū/ hvør ed rijkte iþer hundrad tuttugu og ſiø Þioodløndum/ allt þra India Lande og til Morlands/ ad hann hafe giørt

eitt herlegt Giestabod øllum sýnum Høfdingium og Þienurum/ & þeim Villdustu aff Persia & Meden/ uppa þad/ hañ liete sia þañ Ippar-lega Rýkdom sýns Kongsrýkis/og Pract siñar Majestatis i marga Da ga/sm̄ var i Hundrad og ættatýu Daga. Þar epter giørde hañ eitt añad Giestabod/øllu þvi Folke sm̄ var a Slotenu Susan/bæde størum og smæum/i siø Daga/og a þm̄ sieunda Deige/sm̄ Kongureñ var orð eñ gladur aff Výne/ þa baud hañ sýnum siø Herbergia Sveinum/ sem hønum þionudu/ad þeir skilldu sækia Drottninguna Vasthi/ & leida hana iñ ffirer Kongeñ/m̄d siñe Konunglegre Koronu/so hañ liete Folk ed og Høffdingiana sia hennar Dægelegleika/ þvi hun var Dægeleg. Eñ Vasthi villde ecke koma/ epter Ordum Kongsins/ firer Kongsins Herbergia Sveina/þar ffirer vard hañ miøg reidur/so hañs Grimd bra añ i hønum. Og hañ rak Drottninguna Vasthi i burt ffra sier/ enn took aptur þa froomu Esther sier firer Drottning. I ꝥssa Dags Evangelio/ffæū vier i sama mæta heirt talad um̄ eitt miøg ypparlegt Giestabod/hvørt ed sa eilýffe Kongur allra Konga/ & DROtteñ allra DRottna/ heffur til reidt/ ecke ffæeinum/ helldur øllu Foolke. Og ꝥtta er þad Giestaboded/af Feite/Merg/og Dreggialausu Výne/ um̄ hvørt Esaias talar/25. Til ꝥssa Giestabodsins edur Bordhalldsins/ baud hañ i ffirstu/einungis Gidingum/ sm̄ i þa Daga voru hñs Eig-eñdomur. Eñ søkum ꝥss ad ꝥr forsmæu ꝥtta Giestaboded/& hie-lldu sig sialffa eilýffs Lýffs omaklega/ Act. 13. Þa heffur hañ þar ept er wtsendt sýna Þienara a Þioodbrauter og Twngarda/og læted bióda oss Heidingium til siñar Kvølldmæltýdar/ so vier erum nu ecke leingur Giester og ffram̄ande/helldur Borgarar og heimameñ/m̄d øllum Heilog um/þvi hañ er vor Fridur/sm̄ giørt heffur eitt aff bædum/og af heffur broted þañ Vegg sm̄ þar var a mille/ Eph. 2. Ia/ hier er hvorke Gidingur nie Griskur / ecke Þræll nie Frelsinge/eige Kall nie Kvinna/ helldur erum vier nu aller eitt/i Christo JEsu/ Gal. 3. Og vilium vier nu výkia til Gudspiallsins/ og taka oss þar ut af þriær smægreiner ad skoda og iffervega. Hin ffirsta skal vera um̄ þa miklu Naad & Giæ-kurlýke ꝥssa Hwssbodursins sm̄ býdur til ꝥssarar stooru Kvølldmæltýdar.

Auñur

Auñur um̃ Opacklæte þra sim̃ boðner voru. Þridia um̃ þad hræðelega Straff / sim̃ þr þeingu firer þssa sijna Ohlydne ꝛ Forackun / ad þeir villdu ecke koma.

Sa Himneske Faderiñ / sim̃ Daglega Dags sedur oss og nærer / og gieþur oss allt þad sim̃ oss er Naudsynlegt til Sælar og Lijþs / Hañ vir dest ad senda oss sijna Nad / so ad vier mættum hier wt aþ nockud Gott læra og nema / A M E N.

Firsta Greiniñ.

Vilie nockur vita Ordsøk og Eþne þar til / hvar þ ad vor sæte Endurlausnare þramsette þessa Epterlijking / um þa miklu Kvølldmæltijd, ena / þa var hun þesse / ad HErrañ Christur var boðeñ til Bords aþ einu Ifirherra Phariseaña / og sem hñ sa / hvørniñ hiner adrer Giestabods Meñerner kieppkust epter hinum eþstu Sætum / þa fañ hañ Blessadur þar ad / ꝏ vijtande og eirniñ þañ sim̃ hønum haþde iñboded / þirer þad / ad hañ bide til Giesta þeim Rijku og Megtugu sijnum lijkum / ꝏmiñande hañ / ad hañ skillde ecke biooda slijkum Giestum / sem kiñe ad iña hønum aptur hañs Giestabods Veiting / med ødru sapn goodu Giestabode / helld ur þa skillde hañ veita Fatækum / Blindum / Holltum og Hrumum / sim̃ hønum kiñe ei slijkt aptur ad iña / so ad hønu mætte verda þad aptur goll ded i Vpprisu Riettlætra. Eñ sim̃ þetta heirde eirn Siervitur og uppblasiñ Phariseare / s þar var / þa tekur hañ so til Orda / og seiger / Sæll er sa sem etur Braud i Himnarijke / viliande þar med setia HErrañ Christum nidur / ad hañ ætte ecke i Nærveru so Hælærdra og Heilagra Manna / ad tala um so lijtels verda Hlute / hitt være langtu nitsamlegra ad tala um og miñast ꝏ / hvad Sæler þr mætte seigiast sim̃ neittu Brauds i Himnarijke / helldur eñ um̃ þad / hvørneñ Bordsidunum skillde vared vera / og Sætum skipta i Jardneskum Giestabodum. Þessum Hræsnara svarar Christur nu med þssare Epterlijkingu. Madur nockur var sa / sem giørde mikla Kvølldmæltijd / ꝛ kallade marga til sijn og sende ut siñ Þion um̃ Kvølldmælstijmañ / ad hañ segde þeim sem boðner voru / komed þvi nu eru aller Hluter til reidu.

Fernt er þad fierdeilis/sem vier høfum ad athuga i þessum Ordum. Og er þad fyrsta, um Gestabods Herrann/ hvør og hvilijkur hann sie/ Gudspiallamadurenn Lucas kallar hann hier Mann/ enn ecke ad þetta so ad skiliast/ad þad sie nockur syndugur Madur eins og vær/ helldur er þad sialfur eilijfur/Almattugur Gud. Nu þo ad so sie/ad Gud meige i Anngvann mata/epter sinne Eigenlegre Veru/kallast Madur/so sem þar stendur/Num. 23. Gud er ecke Madur ad hann liuge. Og hia Spamannenum Hos. 11. seigir hann sialfur svo/Jeg er Gud enn ecke Madur/samt kallast hann hier þo eirn Madur. Fyrst vegna þeirrar miklu og stooru Elsku/sem hann hefur til Mannkinsins/þvi hans Lyst er hia Mannanna Bornum/Ordskvida B. 8. Þar næst nefnest hann Madur/ vegna Skepunarverksins/ad hann hefur skapad oss Mennena/og lated sinn eingietenn Son sem er su önnur Guddoomsins Persona/taka uppa sig Manndomlega Natturu/og verda vorn Broodur/Ebr. 2. So siaum vier nu hier af/ Guds Himneska Fødurs Oumræđelega Elsku/ Goodgirnd og Miskun sem hann hefur til vor Mannanna/ hvar fyrer vier meigum syngia og seigia/med hinum heilaga David/ af Psalmenum 8. Hvad er Madurenn þess/ad þu skuler minnast hans/og Mannsins Barn þ þu vitier þess.

Þar næst seiger Gudspiallamadurenn/ad þesse Madur edur Husherra hafe giørt mikla Kvølldmaaltijd. Fyrer Kvølldmaaltijd þessa/eiga ecke ad skiliast Natturleger edur Almenneleger Riettir/helldur talar Herrann Christur hier/um eina Himneska og Andlega Kvølldmaaltijd/sem tilreidd verdr þ Predikunar Embætte Evangelij/i hvørre Herrann Christur þ blessda Lambed Guds/er sialfur Fædann/og er þar naalægur/ med allre sinne Naad/ Forþienustu og Verdskulldan. Og verdr oss hier kient/og fyrer Sioner sett/hvad Lystileger/Gagnleger/ og Naudsynleger Hluter ad sieu Predikun Guds Orda/og þau heilogu Sacramenta. Ja/ þau þiødu og þreittu Hiørtunn kunna best ad finna og sanna hvad lystug og heilnæm þesse Kvølldmaaltijd sie/þviad so s þ/ad eirn hungradur/lvenn og þreittur Verkamadur/girnest ad setia sig nidur um sijder/ og næra sig a Fædunne/epter strangt Erfide. So er riettchristnum Manne/eckert ælskelegra nie Hugsvølunarsamara/enn ad smacka þa Himnesku Kvø

Kvølldmaltijdena/sem oss verdur pramboden i Guds Orde/og þm heilogu Sacramentis. Eñ hvar pirer (kan einhvør ad seigia) kallast. þsse Kvølldmaltijd mikel? Þar til svara eg/ad þar eru bæde vissar og Viktugar Ordsaker til. Nin pirsta er/ ad Veitaren/ eda sa sem Kvølldmaltijdena giører/er ecke eirn sliettr Herra/helldur Eilijfur Almattugur Gud. Þar næst kallast hun mikel/vegna þss mikla Kostnadar/sem sa Himneske Faderen hefur firer þssare Kvølldmaltijd/i hvørre hañ giefur til Andlegrar Fædu/siñ allra Elskulegasta Son/hver ed i Ordenu og Sacramentunū verdr þ oss a Bord borin. J þridia lage mma þtta heita ein stoor Kvølldmaltijd/vegna þrra ypparlegu og mikelshattar Sendeboda/sem Gud hefr þra Veralldaren Upphafe/hafft til þss/ad biooda i þssa Veitsluna/so sem ad eru þr N. Patriarchar/ Spamen og Kongar.

J Fiorda lage/heiter þtta med riettu su stoora Kvølldmaltijd/ vegna þss mikla Mañþiollda/sem til heñar verdur bodin/þvi hier til verda bodner aller Meñ og Heimenum. J Fimta mata/ma þ vel heita stoor-Kvølldmaltijd/vegna þss stoora Gagns og Nitsemdar/sem Trwudum þar af stendur/þviad hvør hañ etur mitt Holld/og dreckur mitt Blood/seiger Herrañ Christur hia Joh. 6. Sa hefur Eilijft Lijf og eg mun uppvekia hañ a epsta Deige. J Siøtta og sijdasta mata/ er hun/ og ma heita stoor Kvølldmaltijd/vegna þss/ad hun varer ecke ad eins um litla stund/helldr allt til Heimsins Enda. O hvølijkt Giestabod? O hvølijk Dijrdleg Kvølldmaltijd er þtta? Hvør skillde ecke þeigeñ og giarnañ vilia koma til þssa mikla Giestabodsins/og þ mikels virda? Seigiande med hinu heilaga David/ af Psalm. 31. Hvørsu mikel er þiñ Godgirne O Drotteñ/hvøria þu hefur geimt þm sem þig ottast? etc. etc.

Þegar Mephiboseth heirde/ad hñ ætte ad sitia vid Kongsins Bord alla sijna Lijfdaga/þa audmijkte hañ sig stoorlega firer Kongenum og sagde/hvør er eg þiñ Þræll/ad þu snijr þier til eins dauds Hunds/sem eg er/ 2. Sam. Bookar. 9. Cap. Hvad miklu þramar ættum vier med Hiartans Audmijkt og Lijtelæte/ad þalla flater fram þirer þm ædsta Kongeñ allra Konga/og þacka hønum þar þirer/ad hañ ecke ad eins/ Sinnur og einu sinne i Aare hvøriu/helldur a hvørium og einu Deige/til-

Þrar-

Þrar miklu Kvølldmaaltijdar/og Lambsins Bruudkaups?

Hvørier eru þa/þr sim sa Ninneske Hus herran utsender/til ad bioda til Þrar miklu Kvølldmaaltijdar? Hier um hlioodar svo Textenn. Og hann wtsende sijna Þienara um Kvølldmaals Tijmann/ad þr seg de þeim sem bodner voru/Komed/þviad nu eru aller Hluter til reidu. Firer þssa Þienara merkiast og skiliast þr heilogu Spaamenn/ Postular/ꝛ aller Trulinder Ordsins Þienarar/ hvøria Gud hefr ꜳt ijd i fra Upphafe utsendt/til ad bioda til þessarar Kvølldmaaltijdar. Til hennar baud sialfur Gud Forfødurnu Noa/og Noe sijdann øllum Heimenu Gen. 6. Epter Flooded/ voru bodner til þessarar Kvølldmaaltijdar/ Abraham/Isaach og Jacob. Sijdann þar epter liet Gud Spaamenn-ena/bioda sijnu eigenn Folke/til þssarar Kvølldmaaltijd/allt til þss hn sende sinn Eingietna Son JEsum Christum/ hingad i þennann Heim/ hvørn hn kallar sinn Þioon/hia Spaamannenum Es. 53. Epter Christi Himna For/liet hn Postulana bioda ollu Folke/epter þvi sm liost er af Befalningu sialfs Herrans Christi/hia Matth. 28. Enn hvo tnenn velskeſter hafe teked þssu Tilbode Lifanda Guds til Þrar miklu Kvølldmaaltijdar/þ faaum vier ad heira/i þvi ødru Greinarkorneuu/hvørt nu epterfylger med einu Orde.

Aunnur Greinenn.

OG ÞEir TOku til Aller i senn ad Afsaka sig/seiger Gudspiallamadurenn. Hier setur nu Herrann Christur oss firer Siooner/þa Hrædelegu Blindne/og Opacklæte/sm Manneskiann a ad sier/ ad hun þecker ecke sinn Vitiunar Tijma/ Luc. 19. Hvad þo ecke sijdst sannast a, þvi auma Gidinga Foolke/hvørin Gud Drottenn liet ecke einusinne/ heldur optlega bioda til Þrar stooru Kvølldmaaltijdar bæde firer Predikun Johannis Skijrara/Postulanna og sialfs Herrans Christi/ enn þr villdu þo samt ecke koma/berande firer sig einar og adrar faanytar/ Ja/ einskis verdar Afsakaner/so sm vier faaum þssu næst ad heira.

Eirn ber þ firer sig/ad hn hafe keipt WB-Gard/ og verde hn þvi endelega ad fara ut og skoda hn/ ꝛc. ꝛc. Hvørs Lijkar og samningiar

 ad eru

Werralleg þr/sem leggia sig epter meir enn Noofe giegner/ad koma und er sig Fasteign sijns Naunga/og vilia lijted eda eckert firergiefa/ Jaa/ ecu alldrei til Frids/firr enn þr gieta eignad/ edur Nefdad med eitthvørt slag/Land og Reka undann annara Manna Jørdum. Yfer þssum hrodpar Aude Guds Þri/hia Spamannenum Es. 5. Cap. seigiande/Vei þm sem samann draga eitt Hws til annars/ og leggia eirn Akur til annars/ þangad til ad þar er ecke meira Rwm til/ et. et. Item stendur so j Deut. Book. 27. Ad Bølvadur skule sa vera sem samann færer Landamerke sijns Naunga.

Annar sa sem bodenn var/ til þssarar Kvølldmaaltijdar/ Affsakar sig þar med/ad hann hafe KEipt FImm AK Neite/Og VIle Nu Ad FAra VI Og REina þAu. Vid hvørn ad lijkiast aller Agiarner Kaupmenn og Krammar/ sem alldrei laata sier nægiast hvørsu miked sem þeir komast yfer/af Aud og Peningum/og svijkia sinn Naunga j Kaupum og Sølum/so þeir verde þess Rijkare og Rijkare.

Hinn Þridie ver sig med þvi/ad hann hafe FEst Sier KOnu/Og meige þss vegna ecke koma/ þad er/hann meige ecke vinna þ firer neirn Hlut/ ad yfergiefa Brwdslaun sijna/ og þ Gagn sem hann meige þar afhafa.

Þetta er nu þ/med ødru fleira/sem Mønnum giører Skada/og þa drege fra Nádar Kvølldmaaltijdenne DRottens. Ecke þss vegna/ ad þsser ædurnefnder Hluter/ sieu j sialfum sier Fordæmanleger/ edur skadleger Hluter/edur hindre vorn Christendoom/edur Saaluhialp/þviad Rijkedæme og Tijmanleg Audlegd/er Guds Blessan. Lijka hafa þr heilogu Forfedur/Abraham/ Isaach/og Jacob/att Akra og Fie/so sem Heiløg Ritning vottar. Þar hafa og so ecke ad eins gooder og Gudhrædder Kongar og Spamenn/helldr og eirnenn/ nockrer af Postulunum/ vered Eigenngipter/og giørdu eckert Rangt þar wti. Hier af er þ gott ad skilia/ad Aungvannveigenn er þ o=leifelegt/þo Madur eige Akra og Kvikfie/eda sie eigengiptur/enn þ/ad festa so Hiarta sitt/vid þssa Stundlega Hlute/ad Madur yfergiefe þar fyrer þ Andlega og Eilijfa/þ er þad sem Herrann Christur hier Straffar og Adfinnur.

Þridia

Þridia Greinenn.

NV er ad miñast a þ þridia/ sm̄ er/ hvørs Straffs þr hafe siet ad vænta/ sm̄ forsmaa þtta Herrans Christi Giestabod/ og skulum vier vita/ad þ er sierdeilis Ferfallt Straff/sm̄ yfer þm̄ hanger.

First er þ/ ad Þienarar Lifanda Guds klaga pa/og seigia sijnū Herra fraa þra Ogudlegleika og Ohlijdne/so sm̄ ad giørde Þienare þssa Hwsherrans/hvør ed kūngiørde sijnū Hwsbonda/ad þr sm̄ bodner voru hefdu ecke viliad koma. Fyrer þssare Ohlijdne tekur Ande Guds einū og sierhvørium sterkañ Vara j Pistlenū til Heb. 13. seigande/Hlijded ydrum Kieñefedrum/og fylged þm̄/þviad þr vaka yfer ydrū Saalum/svo ad þr giøre þ m̄d Glede/enn ecke m̄d Andvarpan/þviad þad er ydur ecke gott.

Añad Straff sm̄ koma mun yfer alla Guds Orda og Sacraments aūa Forácktara/er su hrædelega og Ognarlega Guds Reide/sm̄ breñur allt nidur til Helvijtis/ þvi j Textanum stendur/ ad Hwsbondeñ hafe Ordet REidur. Mørgū þiker þ miked/þa hñ verdur fyrer Reide og Ogünst sijns Herra/so s ad skiede Drottninguna Vasthi og Haman/ Esth. 1. og 7. Eñ hvad er Reide Mañaña ad lijkia vid Guds Reide? Þad feingu þr Core/ Dathan og Abiram ad vita fordum/sm̄ sucku Lifande nidur til Helvijtis/fyrer þ þr mögludu a moote Guds Manne Moyse/ Num. 16. Item/ þr j Sodoma og Gomorra/ Gen. 19. Og adrer fleire.

Þridia Straff þra Ogudlegu/s ecke vilia hlijda Herrans Þienurū/ og koma til þrar Andlegu Kvølldmaaltijdareñar/ þa er þad/ad þr verda utreknir/eñ adrer jñtekner j þra stad/so s skied og framkomed er alla reidu vid þa aumu Gydinga/ j hvørra stad ad Gud hefur kallad aptur Heidingia/epter þvi sm̄ Herrañ Christur hafde þm̄ ádur hootad hia Matth. 21. Cap. Ad Guds Rijke skillde fraa þm̄ takast/ og Heidingium giefed verda/þeir sem þar af Avøxt færa.

Fiorda og sijdasta Hefndarstraff/sem Gud hootar øllum Ogudlegū/ sm̄ laata sier meira umhugad vera um þtta stundlega og forgeingelega/

sega/helldur en um sijna Sælar Velferd og þad Himneska Giestabod, ed/þa er þetta sem hier stendur skdast i Epterlijkinguñe/ þar Herrañ seig er/ Eñ eg seige ydur/ ad eingeñ þeirra Mañá sem kallader voru/ munu smacka mijna Kvølldmaltijd. Og kiem̃ þad hier fram / sem An de Drottins talar fijrer Munn Spamañsins Hos. 4. seigiande/ Af þvi þier hafed kastad i burt fra ydur Guds Orde/ þa vil eg aptur i stadeñ kasta ydur i burt fra mier/ þad er ad skilia/ ad sa Himneske Hwsherr, añ vill lata slijka Forachtara sijns dyrmæta Giestabods koma i Andlegt Hungr ꝛc. Þorsnun ꝛc. signada Himnabraudsꝛc. fara toomhendta ꝛ su auda fra sijnu Himneskū Giædū ꝛ Audæfū/ ꝛ rata i kreptugañ Villu dom/hvar fra Gud vardveite oz alla i Jesu Nafne. Og þeim hinū sama Eilijfū/Almattugū Gude Fødur/Syne og Heilogū Anda/seigiū vier Lof ꝛ Packer f alla sijna Nadar Velgiørninga/nu og ævinlega/Amen.

Þridia Sunnudag epter Trinitatis.

Evangelium Luc. 15. Cap.

ANN aller Tollheimtumenn og Bersinduger nálægdu sig til hañs/ so ad þeir heirdu honum/ Og hiner Skriptlærdu og Phariseí mogludu um þad/ og søgdu/ þesse med tekur Bersinduga Menn/ og etur med þeim. Eñ hañ sagde til þeirra/ þessa Epterlijking/ so seigande. Hvør sa Madur af ydur/ sem hañ hefur Hundrad Sauda/ og ef hañ glatar einum af þeim/ yfergiefur hañ ecke þa niju og nijutijer a Eidemørku / og fer epter þeim sem ad glatadest/ þangad til hañ fiñur hañ. Og þa hann hefur funded hann / leggur hann þañ sama (med Fagnade) sier a Herdar/ kiemur heim/ og kallar samañ Vine og Nabwa/ og seiger til þeirra. Samglediest med mier/ þviad eg hefe miñ Saud aptur funded/ þann sem glatadur var. Eg seige ydur/ ad lijka so mun Fognudur vera a Himnum/ yfer einum Sindugum sem Idran giører/ meir eñ ifer þeim niju og nijutijer Riettlatū/ sem eige þurfa Yferbootar vid. Eda hvør er su Kona sem hefur tiju Peninga/ ef hun

ef hun tỹnet einum/ er eige so/ ad hun kveiker Lioos og sopar Hwß ed/ og leitar vandlega/ þangad til ad hun finnur hañ/ Og þa er hun hefur hann funded/ saman kallar hun Vinkonur syṅar og Grann konur seigande. Samglediest med mier/ þviad eg hefe miñ Pening aptur funded/ hvorium eg tynda. Slyka so og seige eg ydur/ þad Fognudur mun vera fyrer Einglum Guds/ yfer einum Syndugum þeim ed Yferboot giorer.

Exordium.

Numeri Bookar 12. Cap. Lesum vier/ ad þegar Moyses hafde sier til Ecta teked þa Morlendsku Kvinnu/ þa hafe hns Brodur Aaron/ og hans Systur Mariæ/ mishpockuast þad so miøg/ og þau aavijtudu hañ þar fyrer hardlega/ þvi þau meintu ad sier bæde og siñe Ætt/ munde verda O-virding þar ad/ ad þvilijkur Madur sem Moyses var/ skillde gipta sig/ og ad sier taka eiña Moriñu/ og hafa Vmgeingne vid hana/ þar hun var Heideñ. Þetta kañ vel heim ad færast til þessa Dags Gudspialls/ þvi þa Phariseí og Skriftlærder sau og formerktu ad Herrann Christur (hvørn Gud hafde heited ad senda sijnu Folke/ i Moysis stad) hafde Vmgeingne og Samtal vid Tollheimtumeñ og Bersind uga/ þa kuñu þeir þad j aungvañ Mata ad lijda/ helldur mogludu þar yfer og sogdu/ þesse medtekur Bersinduga Meñ/ og etur med þeim/ Meinande ad slijkt være Osæmelegt og Olijdande/ og tooku sier þar fyrer hier vt af Ordsok/ ad mijnka hns Persoonu/ so sem hañ være aungvu betre eñ þesser sem hañ umgiedst so med. Eñ þeir goodu Meñ skilldu ecke riettelega Vnderstødu þessa Efnis. Þvi þess vegna var Herrañ Christur komeñ hingad ad j þeñañ Heim/ ad hañ kallade þa Syndugu til Ydrunar/ og leitade ept er þvi sem tapad var/ Matth. 18. So sem hañ þeim þad eñ klárlega aadsyner/ med þessu tveimur Epterlijking um/ sem hann setur fram/ i þessu Heilaga Evangelio/ hvørt vier vilium med fæstu Ordum einfalldlega yfer vega i þetta siñ/ og vil ut af þvi þriar smaa greiner firer Hendr taka.

Og skal hin fyrsta vera um þessa Tollheimtumeñ og Bersinduga/ sem nalægdu sig Herranum Christo. Auñur um Murr og Mogl. Pharisæaña

Afleña/ ꝛ. Fra Skriftklærdu. Og Nu þridia, um̃ Forsvar Christi/ sem hañ framsetur aptur þeim i moote.

GUD Hialpe oss med siñe Naad/ so vier mættum hier ut af nockud gott læra/ og oss til Nytsemdar færa/ Amen.

Firsta Greiniñ.

FIrra Suñudag heirdum vier talad um þa miklu Kvølldmaaltijd/ sem Gud Drottiñ hefur tilreidt og bodid øllum Møñum/ firer Predikun Heilags Evangelij/ i Christelegre Kyrkju. Eñ i Dag verdur oss kient/ hvørniñ vær kuñum til heñar ad komast/ sem er/ firer saña Jdran/ þa ut er med þessum Tollheimturum og Bersyndugum/ nalægium oss Herra num Christo/ þvi so stendur i upphafe Gudspiallsins/ Ad aller Tollheimtumeñ og Bersynduger hafe nalægt sig til hñs/ so ad þeir heirdu Hønum. Þrent er oss hier athugande. Firsti/ hvad firer Folk ad vered hafe þesser Tollheimtumeñ og Bersynduger. Þar næst/ hvad þeir hafa giørt edur adhafst. Og i þridia lage/ hvørt Erende þeir hafe haft til Christum. Hvada Folk ad Tollheimtumeñerner hafe vered/ þad vitnar heilog Ritning allvijda/ sem er/ ad þeir voru þeir mestu Stor syndarar/ sem vegna siñar illrar Breitne/ voru hatader af øllu/ hvers vegna sialfur Herrañ Christur samlijker þeim vid Gudlausar Mañeskiur/ sem ecke ackta firer nockra Aminning/ so seigiande/ hia Matth. 18. Ef þiñ Broder brijtur vid þig/ og skeiter hvørke um Heimuglega nie Opinberlega Aminning/ þa halltu hañ sem añañ Heidingia og Tollheimtu Mann. J þessara Selskap voru og so adrer/ hvørier hier nefnast Bersynduger/ þr voru og ecke helldur betre eñ hiner/ eñ allt um þ/ þsser koma þo samt til Christi/ medkieñandi siñar Synder/ og bidia hañ um Naad/ hvøria þr eir neñ fa. Þar firer/ miñ Broder ꝛ Syster/ siertu eiru Tollheimtumadur/ siertu eirn Stoorsyndare/ Ja/ hiñ Meste a medal allra añara Syndara/ so sem Paall Postule jatar um sig/ 1. Tim. 1. Þa orvæntu þier samt ecke Guds Naadar/ eins og Cain/ Gen. 4. Helldur Huggadu þig og Hughreistu vid Dæme Davids/ Manassis Kongs/ Mariu Magdalenu/ Zachæi/ Postulans Paals/ S. Peturs/

og ꝛc.

ꝛ aňata fleire Stoprſyndara/ Hvørier aller feingu Nad fyrer likanda Gude / og bid þu af Hiarta med hinū heilaga David/ aþ Psalm. 51. Myſkuna þu mier Gud epter þiñe Myſkunſeme/ og aþmaa mijnar Synder epter þiñe ſtooru Myſkun. So muntu viſſulega faa þad ſama And ſvar og Aþlauſn ſem David fieck/ ad Gud hafe burt tekeđ þijna Synd/ 2. Sam. 12. Þar næſt er þad næſta Huggunarſamlegt/ firer oſſ Syndarana/ Ad JEſus vor vill ecke reka oſſ fra ſier/ nær ſem hellſt vier komum med ſañre og alvarlegre Jdran fraṁ fyrer hañ/ ſo ſem hann rak ecke þſſa Tollheimtumeñ i burtu/ þviad/ þo mørg og ſtoor ſie Mañleg Synd/ myklu ſtærre er Nadeñ/ Endalaus er Guds Hialpar Nenđ Hvørſu ſtoor ſem er ſkadeñ/ etc.

J aňañ maata villium vier ſkoda og yfervega hvad þſſer Tollheimtumeñ og Syndarar hafe giørt og adhafſt/ ſm̄ er/ ad þeir komu ꝛ giordu ſier Reiſu til JEſum. Og eru eingeñ Olijkende ad þr mune hafa vered under Predikun Johañis Skijrara adur/ þa hñ ſo kiendi ꝛ ſagde Aureñ er ſett til Rootar Trieſins/ og hvørt þ Trie ſem ecke ber good añ Avørt ſkal upphøggvaſt ꝛ i Elldkaſtaſt. Þeir hafa og heirt ſagt fra þvi allra Huggunarſamlegaſta JEſu Chriſti Tilbode/ þar hann ſeiger. Komed til mijn aller þier ſem Ervided og þunga erud hladner/ Jeg vil Endurnæra ydur/ Matth. 11. Og þar fyrer ſyneſt þeim þ Radlegaſt/ ad rijſa upp af ſijnum Synda Svefne/ og koma til JEſum/ ꝛ jaata hønū ſijnar Synder. O Gud giæfe ad vier og eirneñ epterfylgium fra Dæme i þſſu. Þvi hvad marger Tollheimtarar ꝛ Berſynduger/ fiñaſt nu a þſſū Døgum/ Eñ fæſter þo aþ þm̄ vilia nalægia ſig Herranum Chriſto/ med ſañre og alvarlegre Ydran ſiña Sinda/ helldur geingur þ myklu helldur ſo til/ ſem Spamadurenn Jeremias ſeiger/ 8. Cap. Hvør er ſa nockur ſem villt fer/ ad hann vilie ecke giarnañ komaſt a þñ retta Veigeñ aptur. Samt vill þo þ ekla Foolk ætijd og alla Tijma villt fara/ þar er eingeñ ſem lætur ſier miſlijka ſijna Jllſku/ og ſeige/ hvad er þ eg giøre? helldur hlaupa þeir aller ſitt Hlaup/ ſo ſem grimmer Ulfheſtar j Bardaga. Þar fyrer ſie hvør og eirn aminntur j Nafne DRottens/ ad hñ drage ecke undañ ad ſnuwa ſier

wa sier til Guds/ og skiota þvi ecke fra einu Deige til annars/ helldur betra sig/ a medan Nadartijmenn er/ þviad þ kann þyrer Kvølldtijmann ødur vijse adverda enn þ var um Morgunenn/ og slijkt skiedur snarlega þyrer Gude/ seiger Syrach. 5. og 18. Cap.

Hvørnenn (kann einhvør ad seigia) edur med hvørium hætte a eg ad nalægia mig Herranum Christo/ og koma til hans? Fyrst attu minn Brooder og Syster/ ad giøra þad/ med einarre heitre og alvarlegre Bæn/ og Jatningu þinna Synda/ seigande med þeim þortapada Synenum/ Fader eg hefe Syndgad i Himenenn og þyrer þier/ og er þvi ei verdugur ad kallast þinn Sonur/ Luc. 15. Cap. Þviad hvør hann neitar sijnum Misgiørningum/ þeim mun þ ecke vel vegna/ enn sa sem þær medkienner og þyrerlætur þær/ mun Myskun ødlast/ seiger Salomon/ j Ordskvida Book. 28. Cap. Þar næst eigum vier ad koma fram þyrer Gud/ med fullu Trunadartrauste/ þ er/ ad vier efunst ecke/ edur ørvæntum oss Guds Nadar/ vegna vorra Synda/ helldur seigium med Postulanum Pale/ Christur hefur mig elskad/ og utgiefed sialfann sig þ mig/ Gal. 2. J Þridia lage ef vier viliu rietteleg fram koma fyrer Gud/ þa siaum til/ ad þ meige skie med Christelegum og Gude velþoknanlegum Verkum/ þvi Christur er sa allra heilagaste/ þar þyrer hvør til hans vill koma/ sa hlijtur ad afleggia allann Ohreinleik og Illsku/ enn epterfylgia Helguneñe/ an hvørrar þ eingenn kann DRotten ad sia/ seiger Postulenn til Heb. 12. Þegar vier þetta giørum og so fram komum fyrer lifanda Gud/ sem er/ med heitre og alvarlegre Bæn/ med sanre og stødugre Trw/ og med goodum og Gude þægelegum Verkum so vill hann aptur a moote/ nalægia sig til vor/ Ja/ hann vill nalægia sig oss/ so sem einn Fader sijnu Barne/ edur so sem einn Brwdgume sinne elskulegre Brwdur/ og kyssa oss hier i Nadar Rijkenu/ med einum Nadar Kosse/ Enn þar sijdar meir j Rijke Dijrdarennar/ med Kosse eilijfrar Glede og Unadsemdar. Þad þridia sem oss er athugande/ j þessu fyrsta Greinarkorneņu/ er/ hvørt Erende/ ad þisser Tollheimtumenn og Bersyndugar hafe haft til Herrans Christum/ hier um talar so Gudspiallamadurenn seigiande/ Ad þr hafe nalægt sig honum/ til ad heira hans

Kiening=

Kieñing/ og Predikun. Oskande være/ ad vier breitkum epter þeim i þssu/ og lietū aungvañ Nut hindra oss þar i fra/ ad koma þangad sm optast sm Guds Ord er kient og um Nønd haft/ eñ hvorneñ þad tilgange þyrer allmørgum/ þad er Gude liooſast.

Auñur Greineñ.

NV viliñ vier vikia til þss ſyðara Greinarkornſins/ og framveigis ypervega Murr og Mogl þra Phariſeara og Skriptlærdra/ hvar um Gudſpialls Texteñ ſo hlioodar. Og hiner Skriptlærdu og Phariſei Mogludu um þad og ſøgdu/ þeſſe medtekur Berſyndugа Meñ/ og etur med þeim. Nier læta þeſſer Ill-ſkuþüllu ꝫ Auþ undſiuku Meñ/ eñ nu einu ſiñe ſm optar/ i lioose/ hel ſitt og Niartalag/ ſm þr haſa til Nerrans Chriſtum/ i þvi/ ad þr miſuña hønum þſſ/ þo nockrer þæeiner hiellde ſig til hñs/ og hlŷdde hñs Kieñingu. Mun þtta ecke og ſvo eñ nu i Dag/ vera miøg almeñlegt/ ad Undersatarner Mogla i moote ſinum Iþerbødurum/ þr tiſku a moote þm þæ tæku/ og Tilheirendurner i moote ſinū Kieñeþeatum/ og miſuña ſo hvør ødrum ſiñar Luckn og Velþerdar/ Nier þyrer ſeiger Salomon ſo/ i ſiñe Predikunar Book/ 4. Cap. Eg ſæ uppa Ervide og Aſtundan/ i ollū Efnum/ og þa hatade ſæ eine þñ añañ. Nier þyrer ſkillde hvør og eirn þar mz aminkur vera/ ad læta ſig ecke þunden verda I Selſkap ꝫ tølu þvilŷkra Møglunarſamra ꝫ Norrunarſamra Siergiædinga/ ſm alldrei gieta til Frids vered. Iæ/ þſſer Phariſearar møgla ecke ad eins og murra/ i giegn Nerranū Chriſto/ helldur ꝫ eirneñ þæ þoradkta þr hañ þar ad auke/ i þvi/ ad þr virda hñ ecke þſſ/ ad kalla hñ ſinu riettu Naþne/ helldur komaſt ſo ad Orde/ og ſeigia/ ÞEſſe MEdtekur Berſynduga/ etc. et. Slŷker ꝫ þvilŷker þiñaſt enn nu æ þſſū Døgū Mæmarger/ ſm hallda ut af ſiælþū ſier/ eñ þoradkta ꝫ þorſmæ adra. Nvad opt meiga gooder ꝫ Trwlinder Guds Ords Þienarar heira ad um þæ verdur ſagt/ ſm þar ſtendur i 4. Pſalme Davids/ Nvorneñ ſkal þſſe ſyna oſſ þ gott er? Eins geingur þ og ſo til i þre Veralldlegu Stiettene/ ad þr ſm þar iñe þiena haþa

 eirneñ

eitneñ þa sim̃ þa þoracka og lijtels virda / so sim̃ giørt var Saul / Da-
vid og ødrum þleirum. Enn þesser ættu ad hafa i Miñe þ gamla Ord
taked / Nosce te ipsum / þ er / ad læra ad þeckia sialþa sig / adur eñ þr
kostudu Steine a adra.

Þridia Greinenn.

Epterþylger m: þeßu Ordū / þ þridia Greinarkorned / hlioodande um̃
þær tvær Merkelegu Epterlijkingar / sim̃ Herrañ Christur þramsetur
sier til Forsvars / sim̃ er um̃ þñ villuraſande Saudiñ / ꝛ tijnda Pen-
ingiñ / hier um̃ hlioodar so Texteñ. Hver sa Madur aþ ydur /
sem heþur Hundrad Saude / og ef hañ glatar einū aþ þeim / yfergie
þur hann ecke þa niju og nijutijger a Eidemørku / og fer epter þeim
sem glatadest / þangad til hann þinnur hann? Hvørre Ept
erlijkingu vor allra sætaste Endurlausnare / lijker oss vid eirn tijndañ
Saud. Sinum til / þyrer Fall vorra þyrstu Forelldra vorum vier
asamt med þim̃ heilogu Einglum / hvør med ødrum / Guds elskuleger
Saudier / Psalm. 110. Eñ vegna Svikrædis Dioſulsins erum vier
aller Villuraſande ordner / þar þyrer / þar Herrann Christur talar hier
um̃ þñ tijnda Saudeñ / þa vill hñ oss ámint haþa. Fyrst um̃ Eind vora
og Veikleika / þvi so sim̃ þ / ad þar þinst valla þ Dyr / sim̃ so margvijsleg
um̃ Kvillū sie underokad / sim̃ Saudureñ / so erū vier og so aller / þyrer
þá Arvdlegu Spilling Syndareñar / ymsū Siukdomū hladner / so þ
ma sañast a oss / sem Esaias seiger / 1. Cap. Ad Hofuded sie siukt /
og Hiartad veikt / J fra Hvirfle til Ilia / sie eckert heilbrigdt a oss.

Þar næst lijker hann oss vid eirn Saud / vegna vorrar Favitsku /
þvi lijka sim̃ þ / ad Saudureñ / þa hñ heþur eittsiñ villst þra Hiordeñe
þa kañ hañ ecke aþ sialþū sier til / ad rata heim aptur / helldr þess leingur
sem hñ er i Villuñe / þess villtare verdur hañ. Eins geingur þ til þyr
er oss / ad þegar vier hoþū eitt siñ fared villt / aþ Veige Riettlætesins /
þa kuñū vier ecke af vorū eigeñ Kroptū / ad komast a rietta Leid apt-
ur / þar þyrer seiger David / og vier m: hønū / Psalm. 119. Eg em so
sim̃ villtur ꝛ þortapadur Saudur / leita þu Drotteñ ad þijnū Þioon

þvi eg

þvi eg forgleime ecke þÿnū Bodordum. I Þridia lage/ verdur oss hier lÿkt vid Saudena/ vegna þeirrar stooru Hættu ꝛ Hæskasemda/ sem vier erū i stadder. Þad skiedur opt/ ad Saudaren kiemst i Imis lega Hættu/ ef Hyrderen leitar ecke ad hønū/ þvi bæde kañ hn̄ ad verda sundurrifen af Ulfum ꝛ ødrū Oarga Dyrū. Eins geingur og so Diøfullen sa helvyske Ulfur/ um kryng/ ꝛ leitar ad þm̄ sem hn̄ kune upp ad svelgia. So sæmū til/ ad vier gaungū forsiælega/ eige so sem Fævÿsser/ helldur so sem Vÿser/ og skickū oss i Tÿdene/ þvi þad er vond Tÿd/ seiger Postulen/ Eph. 5. I añan máta/ utmálar Herrañ Christur oss/ Eimd vora og Hørmung/ sem vier erum ifallner/ vegna Falls vorra fyrstu Forelldra / Med þessare añare Epterlÿkingu sem hn̄ tekur hier af þm̄ glatada Peninge. Vær vorū i fyrstu eitn heiløg Gullmint lifanda Guds/ stimplader ꝛ myndader epter hn̄s eigeñ Mind/ og Vÿlæte/ eñ vegna þess døckva Rids Syndareñar/ sem a oss er falled/ erū vier so groomtekner ordner/ ad vier høfum ølldungis mist þa fegurdar Prÿde Gudlegrar Myndar/ og þ forskulldad ad vier hier epter skylldū verda eitn tÿndur ꝛ tapadur Peningur. Eñ hier þvert a moote/ vilium vier athuga ꝛ skoda/ Nad ꝛ Giæskurÿke vors liufa Endurlausnara IEsu Christi vid oss. Þvi so sem þ/ ad Hyrderen sem hafde hundrad Saude/ villde ecke missa eitn af þm̄/ og ei helldur Konañ eitn af sÿnū tÿu Peningum. Eins lÿka er sa Himneske Faderen siñadur vid oss/ ad þo hañ hafe Otal Fiøllda heilagara Eingla/ ꝛ Høfudeingla/ sem hønū þiona/ ꝛ hn̄ Daglega prÿsa/ Dan. 7. Open. B. 7. Þa hefur hañ þo samt þvÿlÿka Hiartans Epterlangan epter vorre Velferd og Sæluhialp/ ad hønū er þ stærsta Angur/ ef eitt af hns Saudakindū skillde forfapast/ Ezech. 18. Þvi hañ er eitn Nadugur Gud/ og Myskunar sig yfer øll sÿn Verk/ Psalm. 145.

Þar næst siaum vier Elsku og Hiartalag Herrans Christi vid oss/ af þeim Textans Ordum sem hier standa/ sem er/ ad Hirderiñ skilur epter þa nÿu og nÿutÿu Saudena a Eidemørku/ ꝛ fer ad leita epter þm̄ sem glatadest/ Item/ Ad Konañ kveiker Lioos/ soopar Hwsed/ og leitar vandlega/ þangad til hun fiñur sinn Pening. Þetta hefur nu

Hina Andlega Vidding. Firer Hirderenn skilst Christur / Joh. 10. Og sem um hann hefur vered spaad / ad hann vilie uppleita þad glatada / x: leida aptur þad sem villtest / og græda þad hid Lemstrada / Ezech. 34. So hefur hann þad og so vel og trwlega giort / og aungvum glatad af þeim sem hans Fader hafde honum gefed / Joh. 17. Firer Konunga m. ad skiliast Christeleg Kyrkia. Hun kveiker eitt Lioos / hvørt ad er GUDs Ord / tekur Vønd Løgmaalsins / og soopar Hwsed / þad er / hun lætur predika skarpa Løgmaalsins Predikun / og lætur þar ecke af / allt til þss / ad marger þeir verda fundner / sem annars hefdu mætt eilijflega fortapader liggia i Helvijte. Hvad skillde nu sa Himneske Hirderinn og Vijngards Herrann / meira giøra vid sinn Vijngard / sem hann hefur ecke giørt? Esa. 5. Nu so sem þad / ad aller gledia sig med Hirdernum / þa hann hefur sinn Saud aptur funded / og med Kvinnune / þa hun hefur funded Peningenn / bæde Naabwarner / Grannkonurnar og adrer fleire. So seigier og so HErrann Christur i Niðurlæge þessa Heilaga Evangelij / AD Fagnadur mune verda firer Einglum Guds / yfer einum Syndugum sem Yferboot giører / meir enn yfer niju og nijutijger Riettlaatum / sem ecke þurfa Yferbootar vid. Þad er / þeir sem Riettlaata sia lysa sig / og þikiast hvørke þurfa Yferbootar / nie Jesu Forþienustu vid / eins og Pharisei. Enn hvar af kiemur þa (kann einhver ad spiria) þesse Glede Heilagra Einglaa? Hun kiemur þar af / ad þeir eru þionustu samer Andar / wtsender til þionustu / vegna þeirra sem erfa skulu Saalu hialpena / Heb. 1. Ja / yfer Saaluhialp vorre / munu ecke Einglarner alleinasta gledia sig / helldur og eirnenn Eingill þess mikla Raads / vor Drottinn Jesus Christus / af þvi hann sier / ad þar eru marger / sem hafa haft Not af sinne Forþienustu / Pijnu og Dauda. Þar gledia sig x: so Jesu Christi Þienarar / sem eru aller trwer Prestar og Kiennefedur / hvørier ad kallast Einglar Fridarens / Esa. 33. Og þacka Gude þar fyrer af Hiarta / ad þeir hafa gietad leidt nockrar Saaler til Himnarijkis og þeirra Erfvide hefur ecke verid forgiefens i Christo / 1. Cor. 15. Nu þeirre H. Guddoomsins Þrenningu / seigium vier Lof / Vegsemd og Þru / nu hiedann i fra og ad Eilijfu / Amen / Amen.

A Sancti Johañis Baptistæ Dag.

Evangelium/ Luc. 1. Cap.

Og þa ed sa Tijme var komenn/ þad Elizabeth skillde fæda/ og hun fædde sin Son. Og er Nagrañar heñar og Frændur heirdu þad/ ad DRottenn hafde margfalld sad Myskun sijna vid hana/ samglöddust þeir heñe/ Og þad skiede/ ad þeir komu a hinum attunda Deige/ ad Vmskiera Sveinin/ z nefndu hañ sijns Fodurs Nafne Zacharias/ enn Mooder hañs svarade og sagde. Aungvañeiginn/ helldur skal hañ Johañes heita. Og þeir sögdu til heñar/ þar er þo einginn i þiñe Ætt/ sem ad heiter þessu Nafne. Eñ þeir bendtu Fodur hañs/ hvad hann villde ad hñ hiete. Eñ hñ beiddest Kneþaspiallds/ skrifade og sagde/ Johañes er hñs Nafn. Og þr Vndrudust aller. Eñ jafnsnart laukst hañs Muñur upp/ og Tunga hañs talade/ lofande Gud. Og Otte kom yfer alla þeirra Nagrañia/ og um allar Fiallbygder j Judæa vijdfrægdust öll þesse Ord. Og aller þeir ed þad heirdu/ settu þad sier j Hiarta/ og sögdu. Hvör grunar þig ad þesse Sveinn verde? þviad Hönd Dottens vor mz hönum. Og Zacharias Fader hñs fillteft af heilögu Anda/ spade z sagde. Blessadur sie DRottenn Gud Israels/ þviad hñ vitiade/z giörde Frelsan sijnu Foolke og hñ uppreiste oss eitt Hialpar-Horn j Hwse Davids hions sijns. So sm hñ hefur talad fyrer Muñ siña heilagra Spamaña/ þeirra sem nu eru af Heimenum. Hañ frelsade oss fra Ovinu vorū/z af Hende allara þra oss hötudu. Hañ giörde Myskunsemd vid Fedur vora/ z minntest a siñ heilaga Sattmaala. Og a þad Sære/ er hñ soor Fodur vorū Abraham/ ad hñ giæfe oss þad. Ad vier leist er af Hende Ovina vorra/ þioonudū hönū an Otta / i Heilagleika z Riettlæte þ hönū sialfū/ alla vora Lijfdaga. Og þu Sveinn mūt kallast Spamadr hins Hædsta/ þviad þu munt þ reña Auglite

DRott-

DRottens/ ad tilbwa hans Vegu. Og giefa hans Foolke Skilning Sæluhialparennar/ til Fyrergiefningar Synda þeirra. Fyrer Myskunar Jdur Guds vors/ j hvørium hañ vitiade vor/ uppruñenn af Hædu/ ad lysa þeim s̃ j Mirkrum og Daudans Skugga sitia/ til ad greida Fætur vorar fram̃ a Veg Fridarens.

Exordium.

HVegar Gud Drotteñ hefur viliad giera ꝛ fram̃kvæma nockud vissgtugt/ stoort ꝛ Miñisstædt Furduverk/ hier vor a m̃dal/ a Jørduñe/ þa hefur hñ Blessadur optast nær uppvaked og utvaled sier einhvøriar Ypparlegar Persoonur/ s̃m hñ hefur sialfur prydt/ framar ødrū/ mz sierlegū Gafū og Andagypt/ ad fram̃fylgia þvi sama Verke. Til Dæmis ad taka/ þegar DRotteñ villde frelsa Jsraels Foolk/ fra þm̃ Egyptska Þrældoome/ þa utvalde hann þar til sinn Elskulega Þienara Moisen/ og gaf hønum miklar og hafar Gafur/ so hañ gat giørt med þm̃ Staf/ sem hañ hafde i siñe Hende/ mørg Jarteikn ꝛ Furduverk/ fyrer Pharaone Konge/ þangad til hñ um̃ sijder fieck Foolked laust/ so sem þar um̃ ma lesa/ j Exodi Book. 7. Cap. Epter Moysis Afgang/ þegar Drottiñ villde iñleida Jsraels Folked/ i þad Fiſerheitna Canaans Land/ þa utvalde hñ þar til Josuam/ hvørn hañ prydde med miklum Gafum. Þesse same Hershøfdinge/ ødladest þad/ ad meiga ganga med øllū Jsraels Lyd/ þurrum Footum ifer um̃ Aana Jordan/ Jos. 3. J sama maata fieck hañ þad af Drottne/ firer audmiuka Bænagiørd/ ad Sooleñ stood kyrr a Festingar-Himnenum þvi þegar hñ mællte so/ ꝛ sagde til Soolareñar/ Sool/ stattu kyrr i Gibeon/ og Tungled J Dalnum Aialon/ sia / þa vard þad ad Orde og sañu/ ad bæde Sool og Tungl/ optrudu sijnū Edlelegnm Gang/ og stoodu kirr allt þangad til Foolked fieck hefnt sijn a sijnū Ovinum. Hvad hid sama er fyrˢ eina Furdu uppteiknad j heilagre Ritningu/ ad þar hafe eingeñ Dagur vered þssū lykur/ hvørke adur nie sijdañ/ epter: þvi sem þar stendur/ Jos. B. 10. Þegar Gud villde frelsa sitt Folk/ af Philisteaña Hende/ utvalde hñ þar til Samson/ hvørs Fæding og

-ing og Gietnadur var bodadur af einū Eingle. Þessum sÿnū Þienara lagde hn̄ þvÿlijkt Afl z Orku til/ad hn̄ sundur sleit millum sinna Handa/eitt Leon/motlÿka og þa Meñ sundur slijta eitt Kid/hn̄ sloo z so i Hel m̄d einū Asna-Kialka þusūd Meñ/ og ødladest þad fyrer sÿna Alvarlega Bæn/ad þa hn̄ þyrste eitt sin̄ mykelega/so hn̄ sa ei añ ad fyrer eñ hañ mūde af þm̄ Þorsta ørkaf deÿa/þa klauf Gud eitn Jaxl i Asna-Kialkanū/so þar spratt ut af Vatn so hn̄ drack/og hn̄s Ande kom til hn̄s aptur/og vard Endurnærdur/ so sm̄ þar um̄ stendur skrifad/Doomara Book. 13. 14. z 15. Cap.

Nu so sm̄ þ/ ad sa Almattuge Gud/uppvakte j þvi gamla Testamentenu/hvilijka Ypparlega Meñ/sm̄ skylldu framfylgia og a lopt hallda sÿnū Vilia/og Dasemdarverkū. Eins skulū vier vita/ad hn̄ hefur z so giort a Nya Testamentesins Tijmū. Þegar DRottenn Gud villde fullkomna z framkvæma þ mykla Verk Mañkynsins Endurlausnar/ z lata sin̄ Son fædast hingad j þeñañ Heim/ þa utvalde hann Johañem Skijrara til ad vera Fyrer-Reñara þessa sÿns elskulega Sonar/og tilreida hønum Veigeñ. Þessum sÿnū Þienara til meste Stadfestu Merkis/ uppa sÿna Embættis Kallun/ þa liet hn̄ undañ fara nockur eptertakanleg og merkeleg Furduverk/sem var. Fyrst ad hañ liet Johañem fædast af forgømlum Foreldrū og þar a ofañ af Ofrioodsamre Moodur / sem var Elizabeth. Þar næst var hans Fæding af einū Guds Eingle bodud og kuñgiørd. J Þridia lage/þa hn̄s Mooder Elisabeth/ sm̄ var um̄ attrædis Alldur/heirde Heilsan Mariæ/þa seiger Gudspiallamadurenn ad Barned hafe sprotted upp i heñar Kvide. J Fiorda mata stendur þar/ ad Zacharias Fader Johañs /hafe orded Mallaus/ og ecke kuñad ad tala/ fra þvi ad Eingellenn bodade hønum Gietnad og Fæding hañs Sonar/ og til þss hañ fæddest. Allt þetta sÿner oss og fyrer Siooner setur þ/ ad Gud DRottenn hefur ætlad i fyrstu Upphafe/sÿnt nockur Audkieñing Teikn/ a sÿnū Þienurū/ sem hañ hefur fram yfer adra utvaled/ til ad þioona sier og sÿnū Christelegum Søfnude. Og fyrer utañ leingre Jñgang/viliū vier i JEsu Nafne/vÿkia til Gudspialls Textans

 og taka

og taka oss fyrer Hendur hañ ad skoda ꝛ Hugleida/ j þim̄ smaa Punct um. 1. Sa fyrste skal vera/ a hvorium Tijma Johañes hafe þæddur vered. 2. Af hvorium Foreldrum. 3. Þri die skal hliooda um̄ Fognud þañ/ sem Naaungar og Nagrannar høfdu yfer þessare Fædingu Johañis. 4. Vm̄ hañs Vm̄skurn/ ꝛ Agreining þañ/ sem vard um̄ hañs Nafn og Heite. 5. J Þeim fimta og sijdasta/ vilium vier einfalldlega med fæstum Ordum/ yfervega þñ fagra Lofsaung Zachariæ.

GVD Himneskur Fader giefe ad þetta mætte verda hønum til Dyrdar/ Eñ oss øllum til Gagns og Sælar Velferdar /
J JEsu Nafne/ AMEN.

Vm þad Fyrsta.

GVD miked sem vidvijkur Tijmanum a hvorium Johañes var fæddur/ þa skulū vier vita/ ad þ var a þrettugasta ꝛ Fyrsta Are Rijkis-stiornar Herodis Kongs j Judæa/ Þa lided var fra Veralldar-eñar Skøpun/ Þriu Þusund/ Nju Hundrud/ Sextiju ꝛ eitt Ar/ epter þvi sm̄ Kyrkiu Historiu Skrifarar̄ner utvijsa. Nu var Herodes eirn mykell Tyrañe/ sm̄ med Offrijke plagade og underþryckte Gydinga Foolk/ samt sem ædur villde Gud lata þeñañ siñ Þienara Johañem/ a hñs Døgum og under hñs Stioornar Vellde fædast.

Hier af høfum vier oss þ til Lærdooms ad taka. Fyrst/ ad þo Herodes Kongur være eirn grim̄ur Tijrañe/ sm̄ mz Hardidge høndlade vid sijna Vndergiefna/ þa samt hiellt þo DRotteñ vid Magt/ siñe Christne/ og liet bæde a hañs Døgū Johañem Skijrara/ sm̄ og skomu þar epter/ siñ Eingieteñ Hiartans Son JEsum Christū hingad j þeñ añ Heim Fædast/ oss Møñunū til Sælargagns og Velferdar.

Þañiñ hefur nu Gud DRotteñ alla Daga og Tijma hallded sinne Christne vid Magt/ og sendt heñe midt j Offoknunum/ gooda ꝛ trwlinda Kiennefedur/ Og Ordsins Predikara/ hvar firer hønū sie Eiliſt Lof og Þackargiørd. Herodes Kongur hafde æsett sier ad Afma og Eydeleggia/ alla Davids Ætt og Afspreinge/ af hvorin

Endurlausnaren̄ Heimsins atte ad koma/epter Hollden̄u. Saint liet Drotten̄ honū ecke þvilykan̄ Dieþullegan̄ Asetning takest/ þar þyrer seiger Herran̄ vor JEsus Christus svo/ hia Luc. 12. Hrædst eige þu litla Hiørd/ þvi þad þocknast ydar Fodur/ ad gieþa ydur Ryked. Þetta skal vera oss til Huggunar j øllū Opsoknū/ ad Gud er vor Sti rkur/ Ja/ eirn Hialpare j þm̄ mykllu Anaudū/ sm̄ oss hafa hitt/ seiger hin̄ heilage David/ j Psalmenū 46.

Þar næst lærū vier þ hier/ hvørsu þ/ ad Gud er trwr og Halldenn ordur j sijnū Loþunū. Drotten̄ haþde þyrer nockrū Hundrud Arum/ læted sijna Spæmen̄ þyrer seigia Fæding Johan̄is/ so sem ad voru þr/ David/ Esaias og Malachias/ þvi so seiger hin̄ heilage David/ Psalm. 132. Jeg heþe tilreitt mijnū smurda eitt Lioos. Esaias kiemst so ad Orde/ og seiger/ 40. Cap. sin̄ar Spadoms Bok. Þar er eins Predikara Raust j Eidemørkun̄e/ tilreide þier Vegu Drottens/ giøred j Obygden̄e sliettan̄ Veg vorū Gude. Malachias tekur so til Orda og seiger/ 3. Cap. Sioed/ eg vil senda min̄ Eingel/ sm̄ tilreida skal Veigen̄ þyrer mier. Og j næst epterþylgiande Cap. Seiger same Spamadur. Sioa/ eg vil senda ydur Eliam Propheta ad ur en̄ sa mykle og Ognarlege Dagur Drottens kiemur/ hn̄ skal snwa Fedran̄a Hiørtum til Barnan̄a/ og Barnan̄a Hiørtum til sin̄a Fedra.

Ad aller þsser Spadomar haþe riettelega att Heima/ ꝛ hlydt uppa Johan̄em Skijrara/ þad sladþester og bevijsar Herran̄ Christur sialþur nooglega/ hia Matth. 11. ꝛ Marc. 1. Cap.

Vm þad An̄ad.

HIMar Punckturin̄ wt af þssū vorū Gudspialls Texta/ hlioodar þar um̄/ hvørier vered haþe Forelldrar hins heilaga Johan̄is. En̄ þr verda hier wtþryckelega Naþnkiender j þn̄ mata/ ad hanns Fader haþe heited Zacharias/ En̄ han̄s Mooder Elizabeth. Og er so ad rada/ aþ Kyrkiun̄ar Historiu Bookū / ad þau haþe verd komen̄ aþ Kyne LEVJ og aþ Ættlegg þss Ypparsta Kien̄emans Aaronis. So heþur þa Zacharias/ ecke alleinasta vered komen̄ aþ Kien̄eman̄legu og Prestlegu

Sleckte/helldur var hañ og eirneñ sialþur eirn Preſtur ꝛ Kieñemadur/ og er hinū heilaga Johañi þ ecke alllytel Æra ꝛ Virding / ad hñ er Getẽñ og Fæddur/ af so Ypparlegū og mykels hꝛttar Forelldrum.

Þar næſt verdur og so gieted j Gudſpiallegre Hiſtoriu/ ad þesser Forelldrar Johñis haþe vered Eigeñgyptar Perſonur/ ꝛ liþad j Hiwſkap edur Hioonabande til ſamans. J þridia mata verdur þeim þ til Loþs lagt/ad þau hafe vered bæde froom/ og geinged epter Guds Bodordū ꝛ ſetningū Oſtraffanlega. Eñ hvørneñ ſem þſſu var vared/þa ſkulū vier þo ſamt vita/ ad þau liþdu ecke til ſamans þyrer utañ Kroſſ og Mootgang/þvi uñ Elizabeth er þ ſkriþad/ad hun haþe vered Obyria.

Aþ þſſu ollu hoþū vier oz þ til Lærdoms ꝛ Vppþrædingar ad taka. Fyrſt/verdur ollū Eigeñgyptū Perſonū og Ecta Hioonum/ hier eirn Merkelegur Hwſſ-Speigell fyrer Siooner ſettur/hvørneñ þau eige ad haga ſier ꝛ hegda j þre heilogu Hiwſkaparſtiett/epter Dæme þſſ alldrada Kieñemañs Zachariæ ꝛ hñs Kviñu Elizabethar. Og eru þ ſier deilis þiorar Ypparlegar Dygder/ ſem vier hoſū af þra Dæme/ ad atſhuga ꝛ gaumgiæþelega ad Jhuga. Su þyrſta er ſoñ ꝛ alvarleg Gudræcne/þvi ſo vottar Gudſpiallamaduren/ad þau haþe bæde vered þroom þyrer Drottne/ þ er /þau haþe Elſkad og Aſtundad Guds Ord/og geinged Ydugleg a til Kyrkiu/til ad giøra ſyñar Gudræfelegar Bæner. Nu/ þſſa Edla Dygdena/ættu oll Chriſteleg Hioon Koſtgiæþelega ad aſtunda/þvi hun er ſu/uñ hværia Poſtuleñ Pall talat ſo og ſeiger/ 1. Tim. 4. Gudræcneñ er til allra hluta Nytſamleg/ haſande Fyrerheit þſſa Lyþs ꝛ añars. Og j ødrum ſtad ſeiger ſame Poſtule ſo/ad þ ſie eirn mikell Aviñingur/nær eirn er Gudhræddur/ ꝛ lætur ſier anægia/þviad (ſeiger hañ) vier hoþū eckert jñflutt j þeñañ Heim/af þvi er þad openbert/ad vier munū eckert helldur j burt haþa/ 1. Tim. 6. Añad þ ſ vier hoþū hier ad læra/aþ Dæme Zachariæ ꝛ Elizabethar/þa er eitt meinlauſt ꝛ gott Lyþerne ꝛ Framþerde/ þvi ſo vottar Gudſpiallamaduren/ad þau haþe geinged epter Guds Bodordū ꝛ Setningū Oſtraffanlega/ þ er ad ſkilia/ad þau haþe ecke ad eins

elſkad

elskad hvørt annad jnnbyrdes sijn a mille / helldur hafe þau og eirnenn lagt alla Astwd ⁊ Astundan þar a / ad lifa vel / og hallda Frid ⁊ Eindrægne vid alla Menn / og giefa þar med ødrum gott Epterdæme af sier.

O hvad vel ⁊ prijdelega skartar þesse Edla Dygdenn a øllum Ecktahio-num? Sä visse Madur Syrach / þikest ecke noglega kunna ad fullprijsa hana / þar þ tekur hann so til Orda / j 25. Cap. sinnar Bookar / so seigiande / Þad eru þriar Luter fagrer / sem bæde Gude ⁊ Mønnum vel þocknast / sem eru þesser / þegar Brædurner eru samþycker / og Naungarner Elskast / ⁊ Madur og Kvinna forlijkast vel. Þar þvert a moote / hvar hellst sem j Hwsstiornenne er ecke annad ad finna enn Agg og Deilur / Natur ⁊ Osamlinde / og allskonar Sundrægne / þa kann þar einginn Blessan ad vera / so sem Dagleg Dæme noglega Audsijna.

Þridia Dygdenn hvøria øll Christeleg Ecktahioon eiga ad astunda / þad er Alvarleg Idne ⁊ Astundan sijns Embættes. Sium til / hvørsu þesse goodu Hioon / Zacharia ⁊ Elizabeth / taka vel ⁊ trwlega Vara a þvi sem þaug eiga ad giora / þviad þegar Zacharia var a vissum Tijma ad fremia sitt Kiennemannlega Embætte / og ad veifa Reykelse j Musterenu fyrer DRottne / þa forsomade hann þ alldrei / helldur took ydugliga Vara a Guds Þioonustugiørd. Elizabeth j sama mata / liet sier so þ annt good Hwssmooder umhugad vera um sijna Hwsstioorn. Hvar þ nu so geingur vel og skickanlega til / j hvøriu hellst Embætte sem þ vera kann / þa skulum vier vita / ad þar er vissulega Guds Blessan nalæg / epter þvi sem Salomon seiger / j Ordskvida Bok. 24. Cap. Ad af skickanlegre Heimilis Forstødu / uppfyllest Geymslu Hwsenn / med allskins kostulegann ⁊ dægelegann Rijkdoom. Þar þvert a möte / hvar hellst sem Jlla ⁊ Oskickanlega tilgeingur / ⁊ allt fer Aflaga i Hwss-stiornenne / þar er ecke von a ødru enn Ogiæfu / og Allskyns Olucku.

Su Fiorda Edla Dygdenn þ øllum Christelegum Hioonum / a ad vera med gleken / er sannarleg Þolinmæde. Þvi er so vared ⁊ hattad / ad Gud Drottenn leggur opftast nær Hionabandsstiettenne / einhvørn kross ⁊ motgang uppa / þvi stundum sender hann þeim þ þar inne lifa / soott ⁊ Krankdæme / sumum lætur hann tilfalla Fatækt ⁊ Armood / sumum margvijslegar Offsokner /

 sumum

þamū vilia til Ohlÿdeñ og Oſtyrelaat Børn / ſumū vonder ꝛ hreckvÿſſet Naabwar / ſumū Svikult Viñufolk / ꝛ margt añad þſſu lÿkt. Ecke voru helldꝛ þſſe goodu Hioon / Zacharia ꝛ Elizabeth Angurlaus / þvi hier ſtendur i Gudſpialls Hiſtoriuñe / Ad hun hafe vered Obyria / hvad adur fordū var hallded fyrer ſtoora Læging / hia Gydinga Foolke. Sanit ſem adur baaru þau þeñañ ſiñ Kroſſ / vel og Poliñmoodlega / ꝛ mogludu ecke a moote Vilia Guds / helldur lietu ſier þ vel linda / ſem DRottẽñ villde laata þm ad Hendū koma. Epter þvilÿku Poleñmædeñar Dæme / ættu øll Chriſteleg Hioon ad breita / þvi þad er eirn merkelegur Hlutur / ad vera Poliñmoodur / ꝛ vona uppa Hialpena Drottens / ſeiger Jeremias / j ſÿnum Harmagraat / 3. Capitula.

Vm þad Þridia.

ÞRidie Puncturiñ ſem eg lofade a ad miñaſt / er um Føgnud þañ og Glede / ſm Naagrañarner þeingu aþ þeſſare Johañis Fædingu. Hier um auÿſar ſo Texteñ / Ad þegar Grañar ꝛ Naafrændur Elizabeth ar haþe heirt þad / ad DRrotteñ heþde Miſkun ſÿna vid hana marg þalldad / þa haþe þeir ecke gietad aþ ſier ſtaded / ad þeir kiæme ecke og ſamgleddust med heñe / og þøckudu Gude þirer ſÿna Omælanlega Millde / ſem hañ haþde heñe i margañ maata veitt og auðſynt. Sem var i þirſtu / ad hañ hafde burttèked heñar Brixle / og giørt hana nu i ſÿnum haa Alldurdome / ad eirne gladværre Barna Modur / epter þvi ſm David ad Orde kiemſt / Pſalm. 113. Þar næſt ſamglediaſt þeir heñe / þirer þad / ad Gud haþde laated hana komaſt vel og ſkadlauſt þra ſÿnu Fooſtre. Eñ einkañlega og ſierdeilis glediaſt og ſamfagna Naagrañarner iþer þvi / ad Johañi veittiſt ſu Æra / ad meiga vera og heita Firer-Reñare Meſsiæ og Heimſins Frelſara / vors Drottens Jeſu Chriſti / epter þvi ſem adur haþde vered um hann ſpaad.

Hier at aþ høþum vier oſſ þad til Lærdooms ad taka. Firſt / lærum vier þad hier / hvørſu þad haþe Olÿka tilgeinged þirer Chriſtnum Møñum og Heidnum / þordum Tÿd / þegar hverium þeirra þirer ſig / heþur orded auded Barna. Þvi um Heidna Meñ er þad ſkrifad / ad þeir hafe

þeir hafe græted og bored sig illa/þa þeirra Børn fæddust/ eñ gladst og fagnad aptur/ nær þeir mistu þau/ og Daudeñ kipte þeim i burtu. Eñ þad hafa ecke heilager Guds Meñ giørt/helldur/nær þeir hafa ein hvørn siñ Astvin fra sier mist/ þa hafa þeir græted og bored sig illa/ so sem allvijda ma sia af heilagre Ritningu/og þar þvert a mote ord ed miøg glader þar vid/þa Gud hefur giefed þeim Børn. Þar firer eru þeir Forelldrar øngvañeigeñ acktande firer Christna Meñ/ helldur firer Heidingia og Vantrwada/sem lata sier þikia þad midur/þa Gud blessar þa med fiølda Barna/ meinande ad Drottiñ sie ecke megnugur ad veita þeim Forsorgun/og añad sem þeim er Naudsynlegt til þessa Lijfs Vpphelldis. Helldur skilldu øll Christeleg Hioon/þacka Gude fyrer Fegnude/nær hañ blessar þau med Lijfs Averte/eins og giørdu Zacharias ꝛ Elizabeth/asamt þeirra Viner ꝛ Nagrañar.

Þar næst svo sem þad/ad Viner ꝛ Nagrañar Elizabethar glöddust iser heñar Lucku og Velgeingne/ so biriar oss og eirneñ ad fagna med Fagnendum/epter Postulans Pals Amiñingu/ i Pistlenum til Rom. 12. Þvi þad er christelegt og Gude þægelegt/ad þa Herrañ blessar eirn ꝛ sierhvørn/i hvørn hellst mata sem þad vera kañ/ad vier uñum þeim þess/ecke ad eins af Hiarta/ helldur og þøckum Gude med þeim/ firer slijka sijna Nad.

Vm þad Fiorda.

NV epterfilger med einu Orde/ad miñast a þañ Fiorda Punctiñ/s hlioodar um Vmskurn hins heilaga Johañis/ꝛ um Agreining þñ sem vard vt af hañs Nafne/sem hønum atte ad giefast. Hier um stend ur so i Textanum. Og þeir komu a hinum attunda Deige. Þad er/sem Gudspiallamaduriñ villde so seigia/þeir Viner og Nagrannar Elizabethar/sem adur høfdu samfagnad heñe/ komu aptur/ eñ ecke til þess/ad eta og dreca/ ꝛ hallda Giestabod/so sem marget Forelldrar giera/þa þeirra Børn eiga ad skijrast/helldur koma þeir þess Erindis /Ad V M Skiera S Veineñ/epter þvi sem Drotteñ hafde adur boded og skipad/ ad øll Sveinbørn skilldu a þeim attunda Deige umskierast/

Gen. 17. Þessare Skickun lifanda Guds / er Johañes hlydugur / þui hañ var af sijnum Forelldrum i Syndunum gieteñ og fæddur / svo sem añar Børn / z þurfte þar þ þss vid / ad hñ irde iñtekiñ i Sattmaala Guds.

Þar næst gietur Gudspiallamadureñ hier / ad nockurskonar Agreiningur hafe orded um Nafn þssa unga Sveins / þviad Nagrañarner hafe viliad nefna hañ sijns Fødurs Nafne Zacharias / Eñ Mooder hañs hafe staded þar a moote / og sagt / aungvañeigeñ / helldur skal hañ Johañes heita. Hvad hun i aungvañ maata giørde under þa Grein / ad hun villde foracta siñ Ecktamañ / helldur uppa þ / ad hun fullnægde Eingielsins Ordũ / og DRottens befalningu. Eñ Ordsaker hvar þ ad Nagrañarner villdu ecke samþycker verda / ad Barned skyllde heita Johañes / voru sierdeilis þssar þriaar. Fyrst ad Nafn þtta var ecke i þañ Tijma altijdkad hia Gydingũ. Þar næst þotte þeim þad Tilheiruleggast ad Sonurenn skyllde bera sijns Fødurs Nafn / og taka / so siñ ad Erfdum / bæde vid Nafne hanns og Embætte.

Þa þridiu Ordsøkena leggia þeir sialfer til og seigia / AD Þar Sie eingiñ i heñar Ætt / sem heite þessu Nafne. Þad er / sem þeir vill hn so seigia / hefur þad ecke verid gømul og lofleg Sidvenia hia oss / ad giefa Børnunum Nafn / añadhvørt epter sijnum Forelldrum / edur ad minsta koste epter sijnum Skylldmeñum ? Hvad skulu þa þessar Nyungar / ad laata Barned heita þessu Okienda Nafne / Johannes ? Eñ sem þeir formerkia Alvøru Elizabethar / ad hun vill i øngvann maata añad / enn Sveirninn skule Johañes heita / þvert a mote þeirra Vilia og Radleggingu / þa laata þeir sier þo ecke þar med nægia / helldur seiger Gudspiallamadurenn / Ad ÞEir NAfe BEndt FODur Hanns hvad hann villde ad hann hiete. Enn hann (epter Maalleisis vanda sijnũ) Beiddest Knefa Spiallds / skrifade og sagde / Johañes er hñs Heite / og þeir undrudust aller.

Hier af lærum vier þad. Fyrst ad lijka sem þad / ad Gydingar voru Forplicktader til / ad laata Umskiera sijn Børn / strax a attunda Deige / epter sijna Fæding / uppa þad / þau mætty sem firstkomast og inntakast

i Sakramala Guds og verda Saluholpenn. Eins erum vier Christner Menn/skylldugar ad lata vor Børn koma þ allra fyrsta (epter synu Fæding) til þrar heilogu Vatns Skijrnar/þvi Skijrnenn er komenn i staden Umskurnarennar. Leiþed/seiger Herran Christur/hia Marc. 10. Børnunu til myn ad koma/og bañed þm þ eige. Þad er sm hañ vilde so seigia/Þier Foreldrar giæted ad ydr/ad þier ecke fyrer Glaum og Glede/eda nockra adra Heimsins Vellist & Epterlæte/undandraged/ad koma med ydar Børn til Skijrnar-Sacramentis/þviad/Skijrneñ er su Endurfædingarlaug fyrer hvoria Børnenn verda Innteken i Guds Ryke. Þar fyrer/þss leingr sm Foreldrarner lata Børneñ vera heima hia sier Oskijrd/þss leingur stoþna þr þm til ad vera under Ryke og Vallde Diøfulsins/og fyrer utann Guds Naad/og þann Sakramala DRottens/sm hann heþur i Skijrnenne vid oss bunded/sm er þsse/Ad hver sm trwer og verdur skijrdur/skal Saluholpenn verda. Þvi er þ hinn meste Salar Haske/fyrer Børneñ/þa þau eru leinge fyrer utann þ heilaga Sacramentum Skijrnarennar.

Þar næst verda aller Christner Foreldrar hier aminter/ad lata gieþa sijnu Børnu þau Nøþn sm vel soomer & tijdkanleg hafa vered hia Guds Foolke/& Sofnude DRottens adur fordum. Hier i þssu Lande heþur þuþest stoor Vanbrwkun i þvilijku Efne/adr firrmeir/þvi þar haþa vered sumer Foreldrar sm ecke alleinasta haþa lated sijn Børn heita epter Heidnu Kiempu & Fornmeñu/sm vered haþa ad meira Parte Troll/eñ Mañeskiur/sem sia ma af fornu Søgu/helldur haþa þr & so lated gieþa þm Nøþn/epter Villudijru & Bestiu. Eñ hier a mote skulu v'er vita/ad Gud heþur kallad oss i burt þra þm megna & mykva Heideñdoime/og til sijns Dijrdarlega Lioss/so sm Postulenn Petur ad Orde kiemst/1. Pist. 2. Þar kyrer ber oss ad ganga so sm Lioossens Børnu/og leggia øll heideñ Nøþn til sijdu/þvi Gud heþur Andstygd a þm/og vill aþmaa & aþskaþa þau/epter þvi sm þar stendr i Oseæ Spadooms Bookar/2. Capitula.

Framveigis er þ vel athugande/og epterfakanlegt/wt af þessu heilaga Gudspialle/ad þar stendur/ad i þvi Bile/sm Zacharios ætlade ad

 giefa

gleþa sijna Meining / & skriþlegt Andsvar þraa sier / um̃ Sveinsins Naþn & Neite / Þa haþe upplokest hañs Muñur / og Tunga hañs haþe talad / Loþande Gud. Þetta var eitt miked Jardteikn & Furduverk Liþanda Guds / ad sa sem̃ svo leinge haþde vered Mallaus / skillde a eino Augnablike faa aptur sitt Maalþære / og kiemur ꝥ hier þram̃ sem̃ þar stendur / Exo. 4. Cap. Hvør heþr skapad Mañsins Muñ / edr hvør heþur giørt þañ Mallausa & þañ Dauþa / siaanda edur þañ Blinda / Neſe eg DROTTENN ecke giert þad?

Ad sijdustu stendr hier / ad ut aþ ꝥsu Dasemdarverke Liþanda Guds Naſe komed Otte yþer alla þra Nagrañа / & um̃ allar Fiallbygder j Judæa haſe vijdþrægst øll ꝥsse Ord / & aller ꝥr ed ꝥtta heirdu / haſe sett ꝥ sier i Hiarta / og sagt / hvør grunar þig ad ꝥsse Sveinn mune verda? Hier i ꝥsu Textans Ordũ er jñeþaleñ svo sem̃ nockurskonar Spaadoomur uppa Johañem Skijrara / hvad Ypparlegur & Gude þægelegur Madur / hañ munde verda.

Um̃ Athanasium Byskup er ꝥ skrifad / ad þa hañ eñ nu var a sijnum Vigdooms & Uppvaxtar Arum / og liek sier mz sijnu Jaþnolldrum / þa haþe hañ att ad haþa ꝥ sier til Skiemtunar / ad breita epter øllũ þm̃ Ceremonium / sem̃ hñ sa þyrer sier haþdar i Kyrkiuñe / Suma sijna Leiksveina liest hñ vijgia til Presta / Eirneñ liest hañ skijra Børn / Vijgia samañ Hioon / og añad ꝥss hattar. Uppa ꝥtta horþde eitt siñ Alexander Biskup / þa hñ gieck um̃ Stræted / og kom þar nærre / sem̃ hñ var ad þremia ꝥtta sitt Barndooms Spil / hvar aþ hñ dro sier strax Grun / hvør Madur Athanasius munde verda i þramtijdeñe / hvørs vegna hñ skipade hñs Forelldrum / ad hallda hønũ kostgiæþelega til Skoola / hvad þeir og so giørdu / og lietu hñ læra / allt þangad til ad hann um̃ sijder vard eiñ mikels hattar Doctor og Læreþader Christneñar. Slijka verdur og so skrifad um̃ þañ H. Læreþødur Ambrosium / ad þaa hñ laa i Vøggu / haþe ein Hunangs Fluga setst a hañs Varer / hvad ad var so ꝥ ein Fyrersøgu uppa þa Hunangssætu Eloqventiam edr Maalsnille hvarre hñ munde sijdar meir / þa hñ kiæme til Alldurs / med begaþadur verda. Saña sianum vier opt & tijdum eñ nu j Dag / a Børn

unum edur Vngdomenum/ þui þar finnast mørg þau Børn/ sem strax a ungum Alldre eru so Skilningsskarp/ og eptertektasøm/ um̄ þ ß þau sia edur heira ꝧ sier hafft/ ad sialfer Forelldrarner ꝛ adrer meiga forundra sig stoorlega þar yper/ og allt þetta verkar ꝛ framkvæmer sa goode heilage Ande/ svo vel hia Vngbørnunum sem hinum ødrũ elldre/ þar pyrer seiger Salomon so j Ordskvida B. 20. Cap. Ad eitt Vngmeñe þeckest af sijnum Athøpnũ/ hvort þad vill vera gott og Hreinskiled (med Alldrenum.) Hvør sem nu vill kosta Kapps þar a/ ad sijn Børn meige þioona Gude ꝛ hn̄s Christne/ hier a Jørduñe/ hvort helldur þ er j Andlegre eda Verälldlegre Stiett/ sa bidie Gud af Hiarta ad hn̄ vilie wtbreida sin̄ Miskunar Væng yper þau/ ꝛ vernda þau fraa vondra ꝛ Ogudlegra Mañа Selskap. Forelldrarner eiga ꝛ so ad hafa sijn Børn aptur af þui sm̄ Illt og Osæmelegt er/ epter þui sem Syrach sñd mørgũ Ordũ þar þar um̄ aminer/ j sinar B. 30. Cap. Ef þu giører so/ þa muntu hafa Glede af þijnũ Børnũ/ þu munt þar ꝛ eirneñ Ohrædur/ ꝛ m; gladværu Siede meiga fram koma/ a þin̄ sijdasta Deige/ pyrer Doomstool lifanda Guds/ ꝛ seigia/ Hier er eg Herra/ ꝛ þar Barnaskiepnur sm̄ þu hefur mier giefed/ Esa. 8. ꝛ 18. Cap. Þui ecke mun Herrañ Christur þa spyria þar epter/ hvad marga Hesta/ hvad margar Kyr/ Naut ꝛ Saude/ ad eirn edr annar hafe att/ helldur mun hn̄ hallda Spurnũ þar pyrer/ hvort þu hefur uppfuctad þijn Børn vel/ j sonũ Guds Otta ꝛ goodũ Sidũ. Hafer þu þ dyggelega ꝛ kostgiæfelega giort/ þa mũtu sa aptur a moot/ Lofstyr af sialfum Gude þar pyrer/ 1. Cor. 4. Ja/ þu munt þa ad heira JEsum so til þijn talande/ Eya þu proome Fader/ Eya þu gooda Mooder/ þu hefur vel staded j þijnu Embætte/ Jeg er þin̄ Gud og þijns Sædis/ Kome hier Blessader mijns Føburs/ ꝛ Erfed þ Ryked/ sem ydur er tilbwed fra Vpphafe Verälldareñar/ Matthæi 25.

Vm þad Fimta.

NV epterfilget/ ad miñast med fæstũ Ordũ/ a þn̄ ægiæta Lofsaung Zachariæ/ og er oß hier first athugande. 1. Hvør sa sie/ sm̄ hn̄

hier so lopar og pryſar/ ſm er DRotten Gud Jſraels/ſa ſañe og Eilijſe Gud/og ſa riette Lioſſens Fader/fra hveriū ad oll good Giefi/og þu ſkomleg Giøf/ ad ofann kiemur/ ſo ſm Poſtuleñ Jacob vottar j ſijns Piſtels 1. Cap. 2. Þar næſt miñeſt Zacharia hier/ a Guds Vel giørninga/ og eru þeir fiordeilis þrſr. Sa fyrſte er Nadarſamleg Vitian/þvi ſo kiemſt hñ hier ad Orde/og ſeiger/ LOFadur SJE Gud DROTTiñ Jſraelis/ þvi hañ hefur vitiad ſijns Foolke.

Þegar ſa goode Guds Madur Zacharia/ ſaung og ſamde þeñañ Lofſdickt/ þa ſtood aumlega og hormulega til/ j ollu Gydinga Lande/ þvi/ Velldisſpſrañ var þa burt tekeñ fra Juda/ſo ad framãde Yfer Vallds Drottnade yfer Foolkenu/eingeñ Spamaña Spade þa leing ur/þar ſatu Fals Kieñendur a Moiſis Stoole /Ja/ j einu Orde ad ſeigia/allt var komed j Faar og Vooda/og horfdeſt til hiña ſtærſtu Vandræda/ſo hvørt Mañs Barn Andvarpade og ſagde/ af Pſalm. 14. O Gud giæfe ad Hialpræded kiæme af Zion yfer Jſrael/og þ Drotteñ Frelſade ſitt Hertekna Foolk/þa mūde Jacob fagna og Jſrael verã glads. Nu/ j ſoddañ þreingiande Naudſin kom Drotteñ Gud/og vitiade ſijns Folks/j þñ mata/ad hñ liet Johañem Skijrara frædaſt/ſm var fyr rer-Neñare Herrans Chriſti/uppa þ/ ad aller mættu þar af rada/ og ſig þar vid hugga/ad þ mūde ecke vera lãgt ad bijda/epter Fædingu og Hingadburde Meſſiæ og Heimſins Frelſara. Þeſſu hrooſar nu ſa ga mle Guds Madur Zacharias/og veit ecke hvørſu nakvæmlega hañ ſkal koma Ordum hier ad. Añar Velgiørningur lifa nda Guds/hverium Zacharias hrooſar hier/ er þad Dijrmæta Frelſe/ þvi hann vitiade og Frelſun giørde ſijnu Foolke/ ſtendur hier j Textanum. Sidañ til og þagleidñ/ minner Eiſkañleger/hvørſu þad/ ad vier vorū aller aumlega og hriggelega a oſ komner/vier vorū ordner Diøfulſins Þy og Þrælar/og þ vegna Syndaña/ ſm vier hofdū drijgt Vier laaū fangner under Yfervallde Myrkraña/Col. 1. Oa vorū bundner a Hondū og Footū/Ja/a ollū vorū Lidū og Limū/mz Fiøtrū Rangl ætiſins og Vondſkuñar/ þar var eingeñ ſm oſſ kuñe ad hialpa/edur Frelſe ad veita/ hvørke Eingell eda nockur añar Skiepna/ a Himne og

Jordu

Jørdu/ þar fyrer sende Gud sn̄ Son/ og liet hn̄ fædast af eirnre Jom-
frw/ Løgmalenu undervorpen̄/ uppa þad/ ad hañ frelsade þa/ sm̄ under
Løgmalenu vöru/ so vier feingium Sonarleifdena/ Gal. 4.

Vm̄ Moisen lesū vier/ ad hn̄ hafe Frelsad Israels Foolk fra þeim
Egyptska Prældoome/ Exo. 13. Gedeon af Nende fra Madianita
Dom. B. 6. Samson fra þm̄ Philisteis/ Jud. 15. Enn hier
kuñe ecke eirn Brooder añañ ad frelsa/ Psalm. 49. Sialfur Guds
Sonur vard ad leggia þ besta hier til/ og Endurleiste sinn Søfnud/
med sinu eigen̄ Bloode/ Act. 20. Þess ættū vier jafnañ med Þack-
læte ad miñast/ a medañ vier lifū. Þegar sa litle og unge David/ haf-
de yfirvuñed og ad Velle lagt þañ Ognarlega Risa Goliath/ og frelsad
Foolked/ af Prældoome Philisteaña/ þa geingu ut a moote hønum/
Kviñurnar af Stadnū mz Saung & Allskins Streingialeik/ so sem lesa
ma/ 1. Sam. B. 17. Hvad miklu framar skilldū vier fagna & glediast
þar Christur JEsus hefr/ so sm̄ eirn Himneskur David/ frelsad oss fra
þm̄ Helvitska Goliath Diofleñum/ og fra allre hn̄s Vondsku/ og Vi-
kingskap/ þviad mz sinū Dauda/ hefr hn̄ Daudans Magt yfirvuñed/ etc.
Þegar vier þetta yfirvegū/ þa meigū vier af Hiarta fagna og glediast/
& seigia med Zacharia/ Lofadur sie Gud DRotteñ Israels/ þvi han-
ñ hefur vitiad/ og Frelsad sitt Foolk.

Þridie Velgiørningur lifanda Guds/ hvøriū Zacharias hier hroos-
ar/ er su Sigursæla Vernd/ sm̄ hn̄ veiter oss/ a mote øllū vorū Ovinū.
Hier um̄ talar hn̄ so framar/ i þessū sinū Lofsaung/ og seiger/ Ad Dro-
tteñ Gud Zebaoth/ hafe uppreist eitt Hialpar Horn i Hwse Davids
Þioons sins. Fyrer þetta Horn/ a eckert añad ad skiliast/ Enn sa
fyrerheitne Heimsins Frelsare/ vor DRotteñ JEsus Christus. Fyrst
er hn̄ eitt Magtar Horn. Vier vitū þ/ ad Mallausū Dyrū & Be-
stiū er þ eigenlegt/ Horn ad hafa/ hvørra Magt & Stirkleike/ sm̄ og
eirneñ Prijde/ er ad miklu leite komeñ under Hornunū. Þarfyrer verd-
ur all offta i H. Ritningu fyrer Hornen̄ Afmalad. 1. Ypparlealei-
ke Veralldlegra Kongarijkia/ af þvi/ ad þau Dyr sm̄ Horn hafa/ Drot-
na opta/ nær & hafa Yfirburde yfer hinū ødrū Dyrū/ sm̄ Kollott eru/

so sem̃ ræda maa af Daniels Spaadoms B. 7. & 8. Cap. Apoc. 17.
2. J Aññan maata merkest fyrer Hornen̄/Magt & Styrkleike/þvi vier
vitũ/ad þau Hornottu Dyren̄ veria sig m̄ sijnũ Hornũ/eirnen̄ sundurbr
joota þau m̄d þm̃/ꝥ þm̃ er j Veige& til hindrunar/ Og hefur David
vissulega rent Hugskots Augũ sijnũ hier til/þar hñ so seiger/Ps. 75
Cornua impiorum Confringam/ Jeg vil sundurbriota Horn þra O-
gudlegu/þss vegna liet eirnen̄ Zedechia sa Fals Spaamadr/giøra Jaa-
rn-Horn/þa hñ villde telia um̃ fyrer Kong Achab/ad hañ skillde draga
ut á moote þm̃ Syris/þviad m̄d þssũ Jaarn-Hornũ (sagde hñ) skalltu
um̃ koll staanga þa Syrlendsku/hvar um̃ lesa maa/ 1. Kong. B. 22.
Þetta allt maa miøg merkelega heimfærast/uppa Herrañ Christũ/hvørn
sa gamle & goode Kieñemañ Zacharia kallar hier HOrn/ þviad hañ er
eirn Kongur/ yfer øllum Kongum/ og eirn DROTTenn yfer øllum
DRottnum/ Openberingar Bookareñar 9. Capitula.
Framveigis er ꝥ vel athugande um̃ þetta Horned/ad ecke seigier Za-
charias/ad þad ligge platt nidre a Jørdu/helldur ad þad sie uppreist/
so sem reidubwed ad vernda oss/ eñ hvar þa? J Hwse Davids/stendur
hier. Þetta Davids Hws/ er ein merkeleg Figura edur Fyrermindan
uppa Christelega Kyrkiu. Þar fyrer hefur eingen̄ sa sier Velgiør-
ninga Herrans Christi ad vænta/sa sem ecke er af Davids Hwse/ þad
er/ sa sem ecke er riettur Christelegrar Kyrkiu Limur/ j hvørre þetta
Hialpræðes Horn er uppreist/og hier ꝥ seiger so sa gamle Lærefader
Cyprianus/Christianus non est/qui in Ecclesia Christi non est. Þad
er/sa er aungvañeigeñ halldande fyrer eirn Christeñ Mañ/ sm̃ ecke er j
þeirre Christelegu Kyrkiu uppfræddur/þvi so stendur þar hia Marc.
16. Hvør hañ trwer og verdur skyrdur/sa skal Holpiñ verda/ eñ hvør
hañ ecke trwer/ sa mun fordæmast. Eñ framar er oss vel athugande/
tvo af þessum Zachariæ Lofsaung/ad þar eru so sem þrÿr Bruñar edur
Uppsprettur/af hvørium ad þesser Guds Velgiørningar framfliota.
Sa Fyrste heiter Guds Sañleike/þvi so seigier Zacharias. So sem
hañ hefur talad fyrer Munn sinna heilogu Spaamaña/ad hañ frel-
sade oss fra vorum Ovinum/ og af Hende allra þeirra ꝫ oss hatudu.

Med þessu Orda Tiltæke / bender Zacharias oss til þess fyrsta Fireheitis / sm̃ DRottenñ gaf vorum fyrstu Forelldrũ i Paradijs / um̃ þ Edla Kvinnunnar Sæde / sm̃ sundur briota skillde Høggormsins Høfud / Gen. 3 A þetta Nadar Fyrerheit hafa Spamenner Jduglega sijdann minnst / & þ Jtrekad / so sm̃ sia maa af þra Spadoms Bookum.

Annar Brunnurenñ er Guds Goodgirne & Myskunseme / þvi Zacharia seiger / Ad hñ hafe giørt Myskunseme vid Fedur Vora. Eidingar og þra Fedur høfdu ecke forþient annad enñ Reide & Hefndarstraff Lifanda Guds / þvi þr voru eirn hardhnackadur Lijdur / enñ Guds Naad & Myskunseme er þ ad þacka / ad hñ hefur utvaled þa / sier til Arfleifdar / & laated Messiam fædast af þra Bloode.

Sa þridie Brunnurenñ / er Trwfeste lifanda Guds / um̃ hveria Zacharia hier so talar & seiger / Hann minnest a sinn heilaga Saattmaala / & a þ Sære er hñ soor Fodur vorum Abraham / ad hñ gíæfe oss þ. Gud DRottenñ hafde giørt eirn Saattmaala vid Abraham / Ad i hanns Sæde skilldu blessast allar Þiooder / og uppa þ / hann þyrfte i aungvann mata / ad efast hier um̃ / þa soor hñ hønũ hier uppa eirn Eid / Gen 22 Nu a þennann Eid / & a þennann Saattmaala / minnest nu DRottenñ & uppfyllte þ sama i sijnũ Syne / sm̃ hñ hafde adur lofad Abraham & hñs Sæde. Þad fioorda sm̃ Zacharias hroosar i þessũ sijnũ Lofsaung / þa er Causa Finalis / edur endanleg Ordsøk / hvar fyrer E. Vor DRottenñ hafe viliad audsijna Mannkinenu / soddann Velgiørninga / sem nu hefur vered aminst / þar um̃ hlioodar so Gudspialls Textenñ. AD vier leister af Hende Ovina vorra / þioonudum hønum an Otta / J heilagleika og Riettlæte / firer hønũ sialfũ / alla vora Lijfdaga. So hefur þa Christur ecke Endurleist oss til þss / ad vier skylldũ þioona Diøflenũ eda lifa epter Veralldarennar hætte / helldur til þss / ad vier skylldũ vera hñs eigid Foolk / Kostgiæfed til goodra Verka / Tit. 2.

Ad sijdustu verdur hier framsettur eirn Merkelegur Spadoomur / i hvørium Zacharias minnest þar a / hvør & hvijlijkur þsse sinn Sonur mune verda / og þu Sveirn (seiger hñ) munt kallast Spamadr hins Hædsta. Þetta Ord Spamadur / hefur adskilianlega Merking. Firsi er þ þvi

Ekki sa Madur sem annadhvort þyrer seiger Guds ordna Nuke eda fa sem ecki er vel þorfarenn i Andlegum Gpnum/og kan ad utleggia þa heilogu Skript vel/og Predika ut af þenne/Og i þann mata var Johañes eirn riettur Spamadur/ Matthei 11. Capitula.

Eñ latum oss athuga eñ þramar/ hver vered hafe Kiør Spamañañna adur þordum/ og hvørneñ þeir hafe vered a sig komner/ sem er/ ad þeir voru aumer/ Fatæker og Forracktader/ hvorium Verolldinn launade ecke utañ Illu einu. Elias matte ganga um kring i Fatækt og Armood/ 1. Reg. 5. Esaias vard ad lijda þ/ ad hñs Tilheyrendur spottudu hañ/ allt þangad til/ ad hañ var um sijder/ a Attattug asta Aare sijns Spamañlega Embættes/ med eirnre Trie Søg/ i sundur sagadr/epter Befalningu og Skipan Manasses Kongs/ Esa. 57. Jeremia var kastad i eina Grøf edur Grifiu/ Jer. 38. Micheas var sleigeñ i sitt Andlit/ 1. Reg. 22. Epter Ezechiele blyfstrudu hañs Tilheirendur. Eñ samt sem adur/hvørneñ sem þessu vor vared/ þa er þo Zacharias samt so gladur af þvi ad hañs Sonur skillde fa þa Æru og Virding/ ad heita Spamadur hins Hædsta.

Hier wt af skulu aller gooder og Gudhrædder Forelldrar sier þad til Lærdooms taka/ ad nær Gud giefur þeim Børn/og þeir formerkia/ad þar er gott Ingenium og Næme hia þeim/þa skulu þeir ecke spara nein Kostnad þar til/ ad halldа þeim til goodra Menta. O hvad stoor Glede mun Forelldrunum verda þad a þeim sijdasta Deige/þa þeir fa ad sia sijñ Son vera þar i Hoop Spamañaña/ Postulaña og añara heilagra Læreфedra Christneñar/ berande þa Oforgeingelegu Lijfsens Kroonu sier a Høfde/ 1. Pet. 5. Þviad þeir sem kieña/ munu skijna sem Himensens Geislar/og þeir sem mørgum vijsa til Rietttlætesins/lijka sem Stiørnur/um Allder og ad Eilijfu/seigier Dan. Spamadr 12.C. Nu til þessarar Virdar ad meiga komast/ þ veite oss øllū Gud Drotteñ/fira fyr Forþienustu sijns Sonar JEsu Christi/ Hvarium med Fødurnum og þeim gooda Heilaga Anda/ sie Æfiñlegt Lof/ Heidur og Þackargiørd/ nu hiedañ i fra og ad Eilijfu/ AMEN.

Fioorda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Luc. 6. Cap.

OG JEsus sagde til siña Lærefveina. Vered Myskunsamer/ lijka s̄ ydar Fader er Myskunsamr. Aungvañ skulud þier dæma/ so ad þier dæmest eige/ Fordæmed ecke/ so ad þier Fordæmest eige. Fyrergiefed/ þa mun ydur fyrergeifed verda. Giefed/ ⁊ þa skal ydur giefast. Eina fulla/ saman þryckta/ vel skiekna og yfer fliootanlega Mæling/ munu þeir giefa j ydart Skaut. Þviad med þre hiñe somu Mælingu/ hvørre þier mæled wt/ mun ydur jñ aptur mællt verda. Og hañ sagde þeim eina Epterlijking/ Hvørt kann nockud blindur blindañ ad leida? Eda/ er ecke so/ ad þeir falla bader j Grøfena? Lærefveirneñ er eige yfer Meistaranum. Enn nær Lærefveirneñ er s̄ hanns Meistare/ þa er hañ Algiørdur. Hvad sier þu Vagleñ j þijns Broodurs Auga/ Enn ad þeim Biælkanum s̄ j þijnu Auga er/ giæter þu eige? Eda hvørneñ mattu seigia Broodur þijnū/ Brooder/ leif þu ad eg burt drage Vagleñ wr þijnu Auga/ þar ed þu sier ecke sialfr Biælkañ i þijnu Auga? Þu Hræsnare/ drag fyrst Biælkañ wr þijnu Auga/ ⁊ siæ þu þa so til/ ad þu fær wtdreiged Vagleñ wr þijns Broodurs Auga.

Exordium.

VIer lesū i Domara Bookareñar 21. Cap. Ad a þm Tijma/ þa eingeñ Kongur var i Jsrael/ hafe hvør ⁊ eirn giert og lifad epter þvi sem hønū þotte riett vera. Eñ i Christelegre Kyrkiu/ edur Sofnude Guds Barna geingr þ ecke so til/ þvi þar hefū vier eirn Kong/ sm̄ giefr oss ⁊ fyrerskrifar allra Handa good Løg/ ⁊ Heilnæmar Lijfs Reglur/ seigande mz liosū ⁊ utþrickelegū Ordū/ hia Spamañenū Ezechiel/ 20. Cap. Jeg er DRottenn ydar Gud/ epter mijnū Bodordū skulud þier lifa/ ⁊ þier skulud halda mijn Riettinde/ ⁊ giøra þar epter. Og Levit. Book. 19. Tefalar hā/-

ar hn̄/ ad hvør ꝛ eirn skule elska sin̄ Naunga/ sem sialfan̄ sig. Enn med þvi ad Kiærleiken̄ til Naungans tekur ad koolna hia allmørgū/ sem Christur sialfur hefur fyrerspaad/ ad skie mūde fyrer han̄ sijdasta Dag/ s. lesa ma hia Matth. 24. Þa hefr sa Nimneske Lijfsens Furste ꝛ Kongur allra Konga/ vor Drotten̄ Jesus Christus/ sett sijnū Postulū/ ꝛ og øllum ødrum vtj fra/ nockrar sierdeilis Lijfs Reglur fyrer/ hvørn̄ eñ þr skule haga sier vid sin̄ samchristen̄ Naunga/ sem er/ First/ ad vier skulū vera Myskunsamer vid han̄. Þar næst/ ad vier skulū aungvan̄ Dæma nie Fordæma. J Þridia lage/ ad vier skulū Fyrergiefa. Og i Fiorda ꝛ sijdasta mata/ Giefa. Vm̄ þtta allt vilū vier fa ad heira nockud fleira ta ad/ næst Hialp Drottens/ m̄z þvi ødru sem hier ad hnigur/ ꝛ Gudspialls Textan̄ vtvijsar.

Sa Myskunsame Gud/ hialpe oss med sine Naad/ so vier hier vt af mættum nockud gott læra/ og oss til Nytsemdar fæta/ Amen.

JVpphafe Gudspiallsins hliodar so. Vered Myskunsamer/ lijka sem ydar Fader er Myskunsamur.

Med þviad Myskunsemen̄ kallast af Læresødurnū Augustino/ Corona omnium virtutum/ þ er/ Korona allra an̄ara Dygda/ hvad hun ꝛ eirnen̄ j San̄leika ma riettelega kallast/ þvi hun er su gullega Kedian̄/ sem Himin ꝛ Jørd til samans bindur ꝛ samteinger/ þa ber oss þssa Eðla Dygdena stūda/ af fremsta Megne ꝛ Mætte. Hvar til oss skal knya. Fyrst/ alvarleg Befalning Guds Sonar/ hvør ed svo talar ꝛ seiger/ VEred Myskunsamer. Og m̄z þvi/ ad þtta er ecke Skipun eins syndugs Man̄s/ helldur sialfs Endurlausnarans vors/ Hvør ed er Kongur yfer øllum Kongū/ þa er Skyllda vor/ ad vier hønum hlijdū/ þvi vier erū ecke vorer eigen̄ Herrar/ helldur JESu Christi Þienarar/ med Dyru Verde keipter/ 1. Cor. 6. Hundrads Hofdingen̄ til Capernaum/ atte so hlijdna Þienara/ ad nær hn̄ sagde eirnū/ Far/ þa foor han̄/ ꝛ ødrū/ Kom/ þa kom han̄/ ꝛ Þræle sijnum/ gior þtta/ þa giorde han̄ þ/ Math. 8. Nu erum vier Guds Þegnar ꝛ Þienarar/ skapader j Christo JEsu til goodra Verka/ Eph. 2.

Er þ þa ecke Skyllda vor/ ad hlyda hn̄s Betalningu/ einkanlega þar vier siaaum/ ad þær Skinlausu Skiepnurnar hlyda hn̄s Ordum/ so s H. Ritning allvyda vottar/ z oplangt er upp ad telia. Hvad ættum vier þa ad giora/ sm̄ kallader erum epter hn̄s eigen̄ Nafne/ z med hn̄s Bloode erum Endurleister? Þar næst skal oss koma til þss/ ad vera Myskunsomum/ Loflegt Eptordæme sialfs lifanda Guds/ þvi so seiger Herran̄ hier / VERed Myskunsamer/ lyka sm̄ ydar Fader er Myskunsamur. Nu er Guds Myskunseme Omælanleg/ þvi hun er ny z ferst a hvorium Morgne/ og varer an Afláts/ og alla Tyma/ Luc. 1. Hvornen̄ er þ þa mogulegt/ ad vier kun̄um eins z hn̄/ Myskunsamer ad vera? Vier skulum vita/ ad Herran̄ Christur meinar ecke hier m̄z/ ad vier skulū vera Gude jafner/ helldur ad eins breita epter hon̄ū/ so miked sm̄ oss er megulegt / i þvi ad Audsyna vorū samchristnū Naunga Myskunseme. Enn sierdeilis z einkum/ vill Endurlausnaren̄ vor/ Herran̄ JEsus Cristus/ oss kient z Undervysad hafa/ m̄z þssu Orda Tiltæke/ hvornen̄ vared og hattad skule vera vorre Myskunseme/ sm̄ er/ ad þ a ad vera ein Hiartgroenn Myskunseme/ so sm̄ sa gamle Zacharias ad Orde kiemst/ i synū Lofsaung. Siaaum til/ hvornen̄ Myskunseme Guds til vor Man̄an̄a er hattad/ sm̄ er/ ad þo so sie/ vier m̄z vorū Syndū/ hofū þ forþient/ ad vier skylldum Eidelagder verda/ eins z Adama z Zeboim. Þa er samt hn̄s Myskunseme so bren̄heit/ ad hn̄ vill ecke giora epter sin̄e Grimdar Reide vid oss/ Hos. 11. So a og ecke helldur vor Myskunseme einungis ad framkoma af vorū Munne og Tungu/ helldur z eirnen̄ af hreinu og einfolldu Hiarta. Þar næst a þ ad vera ein SAn̄arleg Myskunseme/ sm̄ auglysast a m̄z Verkunū/ þvi þ er ecke noog/ ad vier sieū blydmællter vid vorn Naunga/ z latū ecke neitt gott af oss leida/ helldur eigum vier ad hialpa honum/ epter Megne/ i hans Naudsyn/ epter þvi sm̄ þar stendur i Jacobs Pist. 2. Cap. En̄ ef nockr Broder eda Syster eru naken̄/ og hafa Þorf Daglegrar Næringar/ og einhvor ydar seiger til þra/ Fared i Fride/ en̄ giefed þm̄ eckert/ Hvad þra Lykamans Naudþurft er/ hvad hialpar þad?

J Pridia lage / œ þ ad vera ein Almeñeleg Myskunseme / þui svo sm̃ þ / ad i hia Gude er eckert Mañgreinar Alit / Act. 10. So a ⁊ so vor Myskunseme ad standa opeñ fyrer hvørium Mañe / þ er / vier eigum ad vera Reidubwner til ad þiena / þocknast ⁊ hialpa hvørium sm̃ einum / þyrer utañ allt Mañgreinar Alit.

J Fioorda mæta / œ þsse vor Myskunseme ad skie ⁊ framkoma AF LJUFum ⁊ Lostugũ Vilia / eñ ecke aþ nockurskonar Krugyrugheitũ / eins ⁊ giørdu Pharisei þordum / edur þyrer þa Skulld / ad vier ætlũ oss til Abata / eda Betalings þar þyrer / helldur œ þ allt ad skie aþ einþølldu Hiarta / eñ ecke aþ Naudung edur Ovilia / þviad hẏrañ Giaf ara elskar Gud / seiger Postuliñ / 1. Cor. 9. Cap.

Ad sidustu a vor Myskunseme ad vera Vlaranleg / þvi vor goode Gud þreitest ecke / ad audsijna oss sijna Myskunseme / sa þvel þo vier opt ⁊ tijdum / leggium hønũ ecke añad j Þock / eñ Opacklæte. Nu seiger hañ sialþur po svo hia Jerem. 15. Jeg er þreittur Myskunsamur ad vera / eñ þad a alleinasta heima hia þeim / sm̃ alldrei vilia kañast vid hñs Velgiørninga / ⁊ eru þræ hvorþner ad snwa sier til Rottens / yþ er hvøriũ hñ klagar hia Spæmañenũ Hos. 11. Cap. Lætum oss þar þyrer / epterþylgia Amiñingu Postulans til Gal. 6. Þar hañ seiger / Lætũ oss giøra gott ⁊ ecke þreitast / þviad a sijnũ Tijma muunum vier eirneñ o-aflatanlega upp skiera. Eñ saþnframt þssi skulũ vier vita / ad ecke eiga Meñ j þñ mæta Myskunsemena ad þremia / ad vier sia ũ j gegnum Fijngur vid vonda Booþa ⁊ Skælka / helldur a hvør ⁊ eirn ad taka Vara a siñe Stiett / Kalle ⁊ Embætte. Til Dæmis ad taka / Prestarner meiga ecke Myskuna sig yþer Falskieñendur / Hootur / Hoor dooms / Meñ / Pioofa / ⁊ adra þsshattar Glæpa-Meñ / ⁊ Stoorsynd-ara / edur hlidra hia þm̃ / so þr straffe ecke þ vdlijka Leste / ⁊ Hneixlaner / þvi so seiger Gud hia Spæmañenũ Ezechiel / 3. Cap. Þu Mañs Son / Eg heþe sett þig til eins Vardhalldsmanns yþer Jsraels-Hws / þu skallt heira Oꝛded aþ mijnũ Muñe / ⁊ vara þa vid miña vegna. Nær eg seige til hins Ogudlega / þu skallt Dauda deya / og þu varar hñ ei vid / ⁊ seiger hønũ þ ecke / svo ad sa hiñ Ogudlege kunne ad-

vakta sig pyrer sijnu Ogudlegu Athæfe/ so hann meige Lijfe hallda/ þa mun hinn Ogudlege deya fyrer sijna Synda Saker/ enn hans Bloods vil eg krefia af þinne Hende. Enn varer þu hann hinn Ogudlega vid/ og hann snyr sier ecke j burt fra sijnu Ogudlegu Athæfe/ þa mun hann deya fyrer sijna Synda Saker/ Enn þijna Saal hefur þu frelsad.

Ein Yfervallds Persona ma ei helldur mijskuna sig yfer þann/ sem Illa hafa lifad/ ad hann giefe þa lausa/ so sem hefde þa ecktert vondslegt hendt/ þui so seiger Moysen/ Deut. B. 13. Þitt Auga skal ecke væ gia honum/ og þu skallt ecke skijla honum/ Saal fyrer Saal/ Auga fyrer Auga/ Tønn fyrer Tønn/ etc. etc. Sama er ad tala umm Forelldrana/ Þeir meiga ecke lata ofmiked epter sijnum Børnum/ og lijda þeim hvørn Osóma/ þui Salomon seiger j Ordskvida B. 23. Cap. Lat ecke af ad hyrta Ungmennid/ þui ef þu slær þad med Vendenum/ þa þarf þad ecke drepid ad verda/ etc. etc.

Vt af þessu fyrstu Textans Ordum/ hefum vier og eirnenn oss þad til Hu ggunar ad taka/ Ad Herrann Christur vottar/ ad Gud sie Fader/ og þad meira er/ ad hann sie vor Fader/ sem hafe eitt Fødurlegt Hiarta til vor/ Ja/ ad hann sie ecke ad eins vor Fader/ helldur vor Mijskunsamur Fader/ hvar fyrer hvør og eirn Christenn Madur ma ofvijdenn til hans flijia/ j hvørskins vidliggiande Naudsyn/ med Sonarlegu Trauste/ so sem eitt Barn til sijns Hiartans Føddurs/ og vænta sier og vona hia honum allrar Nadar og Mijskunar. Hier næst bijdur og bijfalar Herrann Christur oss/ j þessa Dags Evangeilo/ Ad vier skulum aungvann Dæma edur Fordæma. Ecke meinar Herrann Christur hier med Riettferduga Doma/ sem Yfervallded uppseiger yfer þeim sem brotleger verda og sier jlla og Ogudlega haga/ j eirn edur annann mata/ helldur talar hann hier umm dærlega Dag-Dooma/ þa eirn talar allskonar Hæd og Spott umm sinn Naunga/ leggur Ord hans og Giørder ut j hina verstu Meining/ hvad nu a þessum Døgum er miøg almennelegt. Enn þeir sem so giera syndga ecke alleeinasta a moote Gude/ þui so stendur þar skrifad/ j Pistl. enum til Rom. 14. Hvør ert þu sem annarlegann Pioon Dæmer? hann stendur edur fellur sijnum Herra. Og j þirra Pistle til Cor. 4. C.

 Seiger

Seiger Postulenn/ Dæmed ecke fyrer Timann/ þanngad til ad Drottenn kiemur/ sa ed auglysa mun þ j Myrkrunum er Huled/ Og Opennberi giora Rad Hiartnanna.

Pad þridia sem Herrann Christur utheimter af oss hier/ er innbyrdis Sattsamleg Forlykun/ a þvi sem oss verdur a moote broted/ þvi so seigier hann. Fyrergiefed/ og þa mun ydur firergiefed verda. Þar eru marger sem lætast fyrergiefa synum Broodur og Samchristnum Naunga hns Misgiorder ꝫ sættast vid hann/ enn er þo ecke utann eintoomis Hræsne og Yferdrepskapur/ þvi þeirra Hiarta er fullt af Hatre/ Langrækne og Hefndargyrnd/ seigia a annare Stundenne/ alldrei skule þeir fyrergiefa a medann þeir lifa/ enn a annare ad þeir vilie vel forlæta/ enn samt mune þeir þo minnast þad/ sem sier hafe a moote giort verid/ og alldrei skule sa Madur dirfast þadann i fra/ ad koma firer syn Augu. Enn þvi lyka Hræsnisfulla Sattargiord og Firergiefning/ vill Gud ecke hafa/ helldur hitt/ ad hver og eirn firergiefe ut af Hiarta synum Broder hans Misgiorder/ so framt sem hann vill/ ad Gud firergiefe sier/ so sem þar stendur hia Matth. 18. Cap. Item seiger Syrach so/ 28. Cap. Hvor hann hefner syn/ a þeim vill Drottinn hefna/ og ecke fyrergiefa honum hans Synder/ firergief þynum Naunga/ þad sem hann hefur misgiort vid þig/ ꝫ bid sydann/ so munu þier ꝫ eirnenn þynar Synder firergiefnar verda. Enn uppa þad/ ad vier verdum fusare og viliugre til þess/ ad firergiefa vorum Jafnchristnum/ þad sem hann brytur oss a moote/ þa skal oss þar til hvetia. First/ Befalning og Skipan sialfs lifanda Guds/ Þvi þegar Postulenn Petur spurde Jesum ad/ hvad opt hann skillde firergiefa þeim sem vid sig bryte/ hvort þ være ecke noog/ ad hann giørde þad siø sinnum? þa svarade Herrann. Jeg seigie þier/ ecke siø sinnum/ helldur siøtiusinnum siø sinnum/ þad er fiegur Hundrud og nyutyu sinnum/ edur so opt sem hann brytur a moote oss.

Þar næst skal oss koma til þess/ ad firergiefa vorum Naunga/ Dæme lifanda Guds/ hvør ed giarnann medtekur alla sem til hans koma/ og leita Fridar og Sattar hia honum/ þvi so seiger Endurlausnarinn vor sialfur/ Læred af mier/ þvi eg er Hoogvær og af Hiarta Lytellatur.

Og eñ aptur seiger hañ / ad Sæler sieu Fridsamer / þvi þeir skule Guds Børn kallast.

Þad þridia / sem oss skal ma[?]fÿsa til Fridar og Firergi[?]ninga / eru þau miklu Laun / sem Gud heiter øllum þeim / sem Frid og Samþicke elska / þvi so stendur þar eñ aptur hia Mattheo 5. Ad Sæler sieu Hoog værer / þvi þeir skule Jardrÿke erfa.

J fiorda og sÿdasta maata / eigū vier ad læta oss þar til koma þ hræðelega Straff / sem yfer þeim hanger / sem ecke vilia forlÿkast og firergiefa / þa nockur þeim i moote brÿtur. Og er þ fyrst / ad þeim verdur sialfum ecke firergiefed. Þar næst / verda þeir ecke verduger halldner / ad þeir skule vera Bordgiester Herrans Christi / og medtaka hans Heilagasta Lÿkama og Blood i Sacramentenu Alltaresins / epter þvi sem klaarlega skrifad stendur / hia Matth. 5. Nær þu offrar þÿna Gafu a Alltared / og þier kiemur þar til Hugar / ad þiñ Brooder hafe nockud a moote þier / þa lattu þar þÿna Gafu fyrer Alltarenu / og far fyrst ad sætta þig vid þinn Brooder.

Ad sÿdustu befalar Herrañ Christur oss i þessa Dags Evangelio / edur Gudspialle / ad vier skulum vera ørlater / og giefa giarnsamlega og ødrum til gooda giøra / af þvi sem Gud hefur oss lanad. Hvørium a eg þa (kañ einhvør ad seigia) ad gefa? Vier eigū ad giefa i fyrrstu / øllū þm̃ oss bidia / eñ einkanlega og sierdelis Guds Fatæku og volaudū þurfamøñū / hvørt helldr þr hafa þ af oss forskulldad eda ei / epter þvi sm̃ Christur seiger / hia Math. 5. Cap. Gief þm̃ sm̃ þig bidur / og vert ecke Af-undeñ vid þañ sm̃ af þier vill Laan taka.

Þar næst eigū vier ad giefa og til goda ad giøra þm̃ sm̃ oss kieña og nudervÿsa Guds Ord / so sm̃ ad eru Prestar og Guds Ords Þienarar / svo sm̃ giørdu þr i Galatia fordū / hvøriū Postuleñ Pall hroosar og seiger / eff møgulegt hefde vered / þa mundu þr hafa utslited sÿn Augu / og giefid sier / Gal. 4. J þridia lage eigum vier ad giefa til Kyrkna og Skoola / so sm̃ ad giørde Hundrads-Høfdingeñ til Capernaum / hvar fyrer hønū verdur og eirneñ hroosad / hia Lucam / 7. Capitula.

Nu kañ einhvør aptur ad spÿria og seigia / hvørneñ a eg þa ad giefa?

Andsvar/Siertu rijkur ɀ audugur/þa attu ɀ so rijkuglega/enn ecke spatle ga ad giefa/ enn sierdu fatækur/ þa attu þo samt þad ad giøra epter Megne/epter þvi sem Tobias sagde til sijns Sonar/ Tob. 4. Hafer þu mikid/so veittu rijkuglega/enn hafer þu lijted/so veittu af þvi litla mz trwu Hiarta/ þviad þu munt þa safna þier goodre Vmbun J Neyd/ þvi Gud vill eins þiggia þ litla/ sem þ mykla/ epter þvi sem lioost er af Dæme Herrans Christi sialfs/hvørium ad þocknadest betur þad litla/ sem su fatæka Ekia lagde J Aulmusu-Kistuna/ enn hitt allt sem þeir Rijku þar inn løgdu/ Luc. 21. Capitula.

Og þetta eigum vier ad giøra/ First vegna þess/ad þad er skylldugt ɀ tilheirelegt/þviad allt hvad vier høfum/ þ høfum vier af Gude þeiged/ til þess/ ad vier skulum brwka þad og handtiera Gude til Dyrdar/Naunganum til Gagns/ enn oss sialfum til Goods. Þar næst er þad og so Christelegt/ad vier giefum/ þviad ef nockur hefur Audæfe þessarar Veralldar/ og sier sinn Broodur Neyd lijda/ og aptur birger sitt Hiarta fyrer hønum/hvorninn blijfur Guds Kiærleike hia hønum? 1. Joh. 3. J þridia lage/er þad og so Naudsynlegt/ad vier giefum/og ødrum til gooda giørum/ þviad hvør Fatækum Miskunar (seigier Salomon) sa lanar Drottne/ hann mun hønum þad goodu endurgiallda/og þad sama first hier i þessu Lijfe. Þviad þeir Voludu munu bidia gott firer þeim sem þeim til gooda giøra. Þar næst i þvi tilkomanda Lijfenu / þviad sa sem Guds þacka-giarn er/mun safna sier Fiesiood a Himnum/Matth. 6

Og þetta eru nu þær fiorar Høfud Dygder ɀ Mannkoster/sem Gud vill ad eirn og sierhvør Riettchristinn Madur audsijne/og i tie læte vid sinn Naunga/hvad ef vier giørum/ þa mun oss aptur med eirnre fullre samþrycktre/ velskieknre og yferfliootanlegre Mælingu Endurgolldid verda. So sem Herrann Christur hier seiger i Gudspiallenu/þad er/ Gud mun oss aptur i stadinn rijkuglega blessa/ þessa Heims og annars. Enn med þvi ad vor Syndumspillta Nattura/sem ɀ eirnenn vort eiged Holld og Blood/ er næsta miøg tregt og oleidetamt til goodra Verka/ þa mæler þad hier a moote og seiger. Hvad stodar mig þad/ þo ad Jeg sie Myskunsamur/eda Medaumkunarsamur / vid minn Naunga.

Eg hefe þar lijted Gagn aþ. Þar til svarar HErrann Christur svo/ Ad mz þui sama Mæler s vier mælū oðrū ut/ mune oss īn aptr mællt verda. Aptur framkiemur vor gamle Adam/og seiger/ Fyrst adrar Þiooder ala Natur/ Oþrid z Osampicke sijn a millū/ þui skal mier þa ecke slijkt hid sama leiþast? eda/ þar adrer sem þullrijker eru tijma aþ au⸗ngvu ad sia/ edur neitt ad gieþa aþ sijnū Eignū/ skillde eg einsamall gie þa? Hier til svarar Herrañ Christur so/ Kañ nockud blindur blind añ ad leida/ er ecke so/ ad þeir þalla bæder j Groþena?

Skal eg(seiger vor gamle Madur) alltiaþnt þyrergiefa/hvørsu oft sem mier er a moote giert? Eg veit ecke utañ eg mune verda ad Spotte og Athlætre/ uṁ sijder þar þyrer? Eñ Christur svarar hier so til/ AD LÆREsveinenn sie ecke yþer Meystaranū. Þad er sem hann villde so sagt haþa/Jeg er ydar Meystare z þyrergieþ giarnañ/þa eg er þ^v^ uṁ bed eñ/þui skylldu þier þa ecke slijkt hid sama giora? Ecke lætur Holld vort og Blood/sier eñ hier med nægia/ helldur seiger so/ Med þui ad miñ Naunga vantar margt til/ad skicka sier so z hegda/sem heñū ber z vel soomer/þui ma eg þa ecke þiña ad þui/lasta hañ z lijta og iaþnvel dæma hañ og Fordæma þar fyrer/ ad hañ giører so og so. Þar til svarar Christur og seiger. Hvad sier þu Vagleñ i þijns Brood⸗urs Auga? Eñ ad þeim Biælkanum sem j þijnu Auga er/gæer þu ecke/ þu Hræsnare/ Drag first Biælkañ wr þijnu Auga/ og sia þu þa svo til/ ad þu þaer wtdreiged Vagliñ wr þijns Brodurs Auga. Og skal þetta so stuttlega sagt vera ut aþ þessu H. Evangelio.

Þeim Eina og þreña Almattuga Gude/ sie Lof og Dyrd/ nu hiedañ i þra og ad Eilijþu/ Amen.

A Vitiunar Hntijd Mariæ.

Evangelium/ Luc. 1. Cap.

Þeim Dogum. Stood Maria upp / og þoor med flij⸗te til Fiallbygda j Borgena Juda/ jñgieck j Hws Zacha⸗riæ/ og heilsade Elizabeth. Og þad skiede svo/ þa er Elizabeth heirde Heilsun Mariu/ ad Barned spratt upp

 j heñar

j hesar Kvide. Og Elizabeth uppfilltest af heilogum Anda/ kall ade hære Roddu og sagde/ Blessud ert þu a medal kvena/ z Bl. essadur er Avextur Kvidar þijns/ Og hvadan kiemur mier þetta/ ad Mooder DRottens mijns kiemur til mijn? Sia þu/ þa er Rödd þinar Kvediu kom mier til Eirna/ spratt Barned upp af Fagnade j mijnum Kvide. Og Sæl ert þu sem trwder/ þviad þad mun full. komnast hvad þier var heited af DRottne. Og Maria sagde. Mijn Aund myklar Drottenn. Og minn Ande gladdest j Gude Heil sugiaþara mijnum. Þviad hann leit a Læging Ambættar sinar/ Sia/ af þvi munu mig hiedann af allar Ætter sæla kalla. Þviad hann giorde vid mig mikla Hlute/ sa sem mattugur er/ og hans Na. fn er Heilagt. Og hans Myskunseme varer þra eirnre Kinslood til annarar/ yfer øllum þeim sem hann Ottast. Hann þramde Magt med sijnum Arme/ sundurdreifde hann Dramblatum j þeirra Hiart. ans Hugan. Volldugа sette hn af Stoole/og upphoof Lijtelata. Hungrada fyllte hann øllum Giædum/ og hinum rijku slepte hann Fa nytum. Hann Endurminntest Myskunar sinar/ og medtook sinn Þioon Israel. So sem hann talade til Fedra vorra/ Abrahams/og hans Afkvæmis ad eilijfu. Og Maria var hia henne/ so nær sem þria Manude/ og foor sijdann aptur til sijns Heimkynnis.

Exordium.

Mier lesum/ 2. Sam. 6. Cap. Ad epter þad/ ad Sattmals Aurkenn hafde vered j Huse Obededom/ j þria heila Manude/ ad hann hafe feinged stoora og rijkuglega Blessan/ af sialfum lifanda Gude/ þar fyrer. Þetta hefur i sier sinne ad halda/eina andlega Þijding. Christur J Esus er su rietta Sattmals Aurk/ j hvarium ad Gud Himneskur Fader/ hefur giørt eirn nijann Sattmala vid oss/ Jerem. 31. Og þar fyrer verdur hann kalladur Sattmals Eingell/ hia Malach. Spam. 3. Cap. Nu lijka sem þad/

ad Obe-

ad Obededom vard Blessadur af Gude/ þa han hafde hyst Guds Sattmals Aurk/ so þaũ vier og so ad heira j þessu H. Evangelio/ ad þegar su Himnesska Sattmals Aurk JEsus Christus/ var hystur z Herbergiadur/ j Hwse sijns Frænd-Fooks/ þa vard þ m̃d allre goodre Guds Blessan begaþad. Eins verda þr z so af Gude Blessader/ sem hñ ottast/ þvi Gudhrædslañ er til allra Hluta Nytsamleg / z heþur Fyrerheit uppa þetta/ z epter komanda Lijþ/ 1. Tim. 4. Cap.

An leingra Jñgangs/ viliũ vier koma til Textans / og hañ yþerþara i þremur Smægreinũ. Su þyrsta skal vera um̃ Reisu Jomþrur Mariu til sinar frænd-Konu Elizabethar. Aunur um̃ þra Samtal/sem þær heþdu sijn a mille. J þre þridiu viliũ vier med þæstũ Ordũ yþer vega/ þañ ægiæta Loþsaung Jomþrur Mariu.

Gud hialpe oss med sine Nad/ ad vier mættũ hier uk aþ uockud gott læra/z oz til Saluhialplegrar Brukunar z Nytsemdar þæra/ Am.

Fyrsta Greiniñ.

Fyrst er oss hier athugande/ Tijmeñ/ a hveriũ Jomþru Maria/ haþe þessa Reisu uppa sig teked/ sm̃ er/ a þm̃ siøtta Mæanude/ epter þad ad heñar þrændkona Elizabeth var vordeñ Barns hafande.

Hier aþ høfũ vier þad ad læra/ ad þo sijnast meige þyrer Holldlegre Skinseme/ ad eitt edur añad sie Omøgulegt/ þa skulũ vier vita/ad þad sm̃ þyrer Mønũ virdest omøgulegt ad vera/ þad er møgulegt þyrer liþanda Gude. Erwar Breskur vor giører þ/ad þ þramkiemur ecke alltijd vid oss/ sm̃ Gud heþur þo loþad. Þar þyrer er Naudsyn/ ad vier jaþnañ bidiũ mz Postulunũ Herrans Christi/z seigiũ/Domine adauge nobis Fidem/ DRottẽ auk þu vora Trw.

Hier næst er ad skoda/ hvør vered hafe Stadureñ/ til hvørs Maria giørde sijna Reisu. J Gudspialls Textanũ stendur/ ad hun haþe geinged mz þlyte/j Borgena Juda/et. et. Og haþe komed j Hws Zacharia/z Heilsad Elizabeth. Sumer meina ad þ haþe vered Jerusalem Borg/ sm̃ Maria gieck til/ eñ þ sijnest ad vera mis-Skilningur þra/ sm̃ þar um̃ so skriþad haþa.

J Þridia maata er þ athugavert/ sm̃ stendur j þssu voru Gudspialls Texta/ sm̃ er/ ad hun hafe mz Flyte geinged. Ecke er þss gieted/ ad hun hafe skrijdt sig og Pryddt/ mz kostulegu Klædnade/ helldur geinged sliett z riett fyrer utan alla Hoffrakt/ oss til Lærdooms/ ad eingen god Erleg Kvinna/ skule pikiast meire þar fyrer þo Gud giefe henne Lijfs Avøxt/ helldur þeinkia til þess/ sem Postulenn Paulus seiger/ 1. Cor. 4. Hvad hefur þu Madur/ þ sm̃ þu hefur ecke þeiged? Enn hafer þu þad þeiged/ hvar fyrer hroosar þu þier? et. et.

Oss til enn frekare Eptertekt tak af þssu Texta/ þa er þad athuga/ hvør iar vered hafe Ordsaker til þssarar Jomfru Mariu Reisu. Ecke kom hun til þss ad lana Peninga/ ecke til ad færa einar og adrar Frietter/ so s nu er miøg tijdkanlegt/ z þar mz ad rægia eirn Naunga vid annann/ helldur kom hun til þs/ ad HEilsa sinne Frændkonu/ z oska henne Lucku af þvi ad Gud hafde burt fra henne teked þ Brigsle sm̃ hun under la/ sm̃ var ad heita Obyria. Þegar eirn og annar audsijner sijnum Naunga soddann Elskuteikn/ og gledst þar af/ ad hønum geingur vel/ þa er þ vijst Merke þar til/ ad hn̄ er Verkfære þss gooda H. Anda/ z lætur sig af hønu stiornast/ so sm̃ margfalldlega maa af Guds Heilaga Orde bevijsast. Þar þvert a moote/ þa eirn Madur er so sinnadur/ z af Diøflinum z vondskufullre Natturu tilegndur/ ad hann ecke kan ad lifa fyrer utan Agg z Deilu/ þa er þ z so vijst Merke þar til/ ad hn̄ stioornast z upphvetst til hins vonda af illu Anda/ sm̃ er af Fadurnu Fianda/ þad er/ af Diøflenum j Helvijte/ hvar fra GUD Varnveite alla sijna j JESU Nafne.

Aunnur Greinin.

Og so þetta verde ei oflangt/ þa vilium vier koma til þess sijdara Greinarkornsins/ sm̃ hlioodar um̃ Samtal þeirra Jomfru Mariu og Elizabethar. Hier er oss fyrst athugande/ hvad Ypparlegar Personur þad sieu/ sem hier vid rædast. Enn þetta voru ecke neinar Ambaatter/ og samt vel þo/ ad Maria Guds Mooder segde so til Eingelsins Gabrielo/ þa hann bodade henne Gietnad og Fædingu Jesu Heimsins Frels-

sara/Jeg er Ambatt Drottens/þa var þad hid mesta Audmyktar Tekn/þvi hun vidurkiende sig Overduga i allan mata/ad meiga heita/vera og kallast Jesu Holldleg Mooder. Soddan Audmykt og Lytelæte/ skartar vel i øllum Stiettum. Lytelæted ydur. under vollduga Guds Hond/so mun han upphefia ydur a Vitiunar Tijma/seiger Postulinn/ 1. Pet. 5.

Nu er ad minnast a Efne og Innihald þessarar Rædu/sem Jomfru Maria og Elizabeth hafa sijn i millum/ og er þad tvent sierdeilis/sem hier er vel af athugande. Fyrst / Sa Herlege Lofstijr / sem Elizabeth tilleggur Jomfru Mariu/ þar hun kallar hana sæla/seigiande/ Blessud Ertu a MEdal KVenna/ og þad fyrst vegna þess/ ad hun atte ad vera Holldleg Mooder JEsu Christi. Þess og annars / ad hun hafde trwad Eingelsins Ordum þa han bodade henne Giefnadenn.

Þad Annad sem oss er hier athugande/er sa merkelege Vitnisburdur sem hun giefur Herranum Christo/ þar hun framveigis so seiger/ Og Blessadur er Avoxtur Kvidar þijns/ og hvadan kiemur mier þ/ ad Mooder DROTTENS mijns kiemur til mijn? Hier kallar nu Elizabeth Christum Avoxt Kvidar Mariu Meyar/ enn seiger þo jafnframt ad hun sie henar Herra og DRottenn. Hvar med ad stadfestest bæde Mandoomuren so og lijka Guddoomuren HErrans Christi.

Um þssa og adra þvijlijka vigtuga Hlute/og Trwar/Greiner tala þessar Ypparlegar Kvinnur. Hvar af vier høfum oss til Lærdoms ad taka/þ/ hvert ad vera eige Samtals-Efne vort/ þa vier komum til samans/ hvort þ er helldur heima hia oss i Hwsum vorum og Bæum/ eda og so annarstadar/ þer/ ecke ad tala um eirn og annan oþarfan Hiegooma/ af hvørium vier verdum Gude Reikningskap ad standa/a sijdasta Deigie/ Matth. 12. Helldur a vor Ræda ad vera um Gud og hans H. Ord. Ja/ ad sønnu/ um Gud eigum vier ad tala/og þ/ hvad miked gott hann hefur oss veitt/ og Audsijndt i sijnum Elskulega Hiartans Syne JEsu Christo. Um hans H. Ord eigum vier ad tala/hvørsu kroptugt þad sie/ til ad hugga angradar og Sorgþullar Manneskiur. Af soddan Gudrækelegu Samtale gledst H. Ande. Enn þar þvert a moote

 spilla

spilla sllar Samræbur goodū Sidū/ hvar sm̄ þær eru um̄ Nønd haþd ar / 1. Cor. 15. Eirneñ stiggest N. Ande þar vid/ epter þvi sm̄ Postuleñ vottar / Eph. 4. Skam̄arleg Ord ꝛ Fyþlslegt Nial/ lat ed vera langt þra ydur.

Pridia Greinenn.

NB epter þylger sa fagre og agiæte Loþsaungur Jomþrwr Mariu/ j hvørium hun j liooſe lætur/ sitt audmiukt Þacklæte/ þyrer Guds Velgiørninga sm̄ hun heſur aþ hønum þeiged/ bæde hid iñra ꝛ ytra. Gudspiallamadureñ seiger/ ad hun hafe so til Ords teked og sagt.
Myn Ond miklar Drotteñ ꝛ miñ Ande gladdest j Gude Heilsugiaþ ara mynum. Hier giefur nu su N. Jomþrw Maria/ oss øllū eitt merkelegt Epterdæme aþ sier. Kieñande þar mz hvørier ad sieu þr hellstu Velgiørningar þyrer hvøria oss Mønunum ber ad loþa og Vegsama Gud Oaplatanlega. Fyrst ber oss ad vier segiū hønū Audmiukar Þacker fyrer þ/ad hñ ecke ad eins helldur oss vid Lijþ og Heilsu/ helldur og eirneigeñ upphefr hñ oss opt ꝛ tiþū wr Duptenu ꝛ setur mz Høþdingium sijns Foolks/ so sm̄ David seiger/ Psalm. 113. Nun loþar hañ og eirneñ þyrer siñ mikla Krapt og Verkan/ sm̄ hñ haþe audsijnt a sier/ þar hun so ad Orde kiemst og seiger/ Ad hañ hafe lited a Læging Ambaattar siñar/ og hape giort vid sig mikla Hlute.
Sañlega ma þ seigia/ad Gud Drotteñ hafe giort mikla ꝛ Oasamlega Hlute/ vid Mariu Meyu/þar hñ aþ sijnu Guddooms Almætte liet ha na þa Gietnad aþ N. Anda/ þyrer utañ Kallmañs Tilverknad/ Og þetta er nu þ Novum edur sa Nyslarlege Hlutur / um̄ hvørn Spaamadureñ talar/ Jeg vil giera nockud Nytt j Landenn/ Kviñañ skal um̄kringia Mañeñ/ Jer. 31. Oss verdr hier ꝛ eirneñ sijnt ꝛ þ Siooner sett/ hvørsu þ/ ad Gud Almattugur hafe vered opt og osialldañ vanur ad giøra mikla Hlute/ aþ litlū og audvirdelegū Efnū/ og Medølū/ þvi likt ſa sm̄ þad/ad sa Almattuge Gud giørde mykla Hlute vid Mariu Meyu/ so kañ hñ og so eñ nu a þssū sijdustu Heimsins Tijmū ad giøra mykel ꝛ stoot Dadsemdarverk þa hønū so þocknast vid oss/eþ vier ad eins

setium

setiñ alla vora Von og Trwnadar-Traust til Hñs / þvi hñs Kraptur er i þeim Breiſku mattugur / 2. Cor. 12.

Þar næst ꝫ i añañ mata / Lofar og Vegsamar Jomfru Maria Eylyfaañ Allsvalldanda Gud / fyrer sijna Föðurlega Velgierninga / hverier ad öllū JEsu Christi Elſkendum jafnt tilheira. Þessū Velgiörn- ingum vors Guds og DRottens / samlyker ſa goode Guds Madur David vid eina Coronu þar hañ so seiger / Psalm. 5. Þu Koronar þa med þiñe Naad so sem einū Skillde. Nu / lijka sm̄ þ / ad ein Coro- ona hefur hvorke Upphaf nie Enda / þa hun kiemur ur Gull-Smid sins Hende / þvi hvør kañ ad sia hvar hun er til samañs sett. Eins er og vared Guds Myskunseme / hun er Oendanleg og so stoor sem hañ er sialfur / Syrach. 2. Maria Vegsamar hier og eirneñ DRotteñ / ꝫ sijna mykla Magt / ꝫ Styrkleika hvørn hñ audsijner i þvi Ad hun dur dreifa þeim Dramblætu j þeirra Hiartans Hugun. Fyrer þa Dramblætu eiga ad skiliast aller þr ꝫ hallda sig ollū ödrū vij- fare / og vilia helldr hafa Vegsemd hia Mönū / eñ Vegsemd hia Gude so sem Johañes ad Orde kiemst / 12. C. Soddañ darlegar Mañeſk- iur / þa þær hallda sig vijsar ad vera / eru þær ad Þussū ordnar / sei ger Postuleñ / Rom. 1.

Framveigis syngur Maria so / j þessum sijnum Lofsaung og seiger / Volduga sette hañ af Stoole / og upphof lijtelata.

Slijkt ad giöra er Gude Audvellt og alhægt / so sem lioosleg a ma sia af Dæme Pharaonis / Señacheribs / Nebocadnesars / Antiochi / og añ- ara fleyre. Gud sijner og eirneñ opt og tijdum sijna Magt j þvi / Ad Hañ Upphefur þa lijtelatu / so sm̄ Maria syngur hier. Eñ vier skul- lum vita / ad fyrer þa lijtelatu eiga ad skiliast þr einer / sm̄ vidurkieña siñ Overdugleika / og tilreikna ecke sialfū sier / þad gott sm̄ þr giöra edur adhafast / helldur sialfū Gude. Þeir sm̄ so giöra þr eru Gude þiner allra þeckustu ꝫ kiærustu / og þess meir sem þr audmykia sig / þss meir vill hañ upphefia þa / og til Heidurs setia / a sijnū Tijma / so sm̄ Postuleñ Petur vottar / 1. Pist. 5. Dæme þar uppa hofum vier a Joseph / Moyse / David / Esther / Daniel ꝫ mörgū ödrum.

 Nier ut

Hier uf af høfū vier oss ꝥ til Huggunar ad taka/ Ad þo so sie ad O
viner vorer/ sm̄ oz ofsækia/ sieu mikler/ þa er Gud þo meire. Treiste
ꝥr uppa siñ Styrk ⁊ Armlegg/ þa er Armleggr DRottens þo þusūd
sinnū sterkare/ so s̄ David seiger/ Ps. 20. Þeir hiner adrer treista up
pa Vagna ⁊ Hesta/ eñ vier hufū uppa Nafned DRottens Guds vors.

Ad sijdustu prijsar og Vegsamar Jomfru Maria Gud/ fyrer sitt mi
kla Aurlæte/ þvi so seiger hun hier/ Hungrada fyllte hañ øllum Gi-
ædum/ eñ hinum Rijku slepte hann Tomhentum. Þetta a ad skiliast
a Andlegañ hatt/ um̄ alla þa/ sm̄ hungra og þyrsta epter Riettlæte-
nu/ Matth. 5. Þa hina sømu uppfyller og blessar Gud/ mz alls-
hattudū goodū Giædū Andlegū ⁊ Lijkamlegū. Vilier þu nu og so
miñ Brooder ⁊ Syster/ ad Gud veite þier sijnar Nadar Gafur/
þa giefdu þig j Selskap fra hūgrudu/ ⁊ mz kiendu þitt Volæde/ þij-
na Þørf ⁊ Naudsijn. Spamadureñ Elias kunne ecke ad fylla Krus-
er frat fatæku Ekiu/ mz Oleo/ fyrr enn þar voru allar tomar ordn-
ar/ 2. Kong. B. 4. So kuñū vier ⁊ ecke helldur Hluttakarar ad ve
rda/ Guds Nadar velgiørninga/ nema so sie ad vier ædur giørum vor
Hiartans Kier og Jlat toom/ og afleggiū allar Veralldlegar Gyrnder/
Ahyggiu ⁊ Bukſorg/ eñ setiū alleinasta vort Trunadartraust til DRott
ens/ hvadañ oss kiemur Hialpeñ. Fram̄veigis auglijser Gud og
j lioose lætr/ sitt Aurlætis Gied vid oss/ j þvi ad hñ vill mi̅ast a sijna
Myskunseme/ ⁊ þo ad vier af Mañlegū Breiskleika kuñū ad falla j eirn
edur añañ Mata/ þa vill hñ oss samt aptr a fætr hialpa/ nær vier til
hñs flyū/ mz sañre Audmikt ⁊ Ydrande Hiarta. Nu/ vier viliū
hier mz enda ꝥssa stutta Rædu/ bidiande vorn gooda Gud j Nafne sijns
Elskulega Sonar Jesu Christi/ ad hñ vilie framhallda vid oz sine Nad
medañ vier lifū hier i ꝥssū Eimdardal/ ⁊ giefa oz gledelegañ ⁊ farsælañ
Afgang af Heime ꝥssū/ ⁊ ad Endalokunū eylijft Lijf.
Þeirre Heilogu Guddoomsins Þreñingu/ sie Lof/ Heidur ⁊ Þackar-
giørd/ Nu hiedañ i fra ⁊ ad Eilijfu/ Amen.

Fimta

Fimta Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Luc. 5. Cap.

OG þad skiede/ þa er Foolked fyckest ad honum/ til ad heira Guds Ord/ og hañ sialfur stood vid Sioeñ Genezareth/ og hañ leit tvo Skip standa vid Sioeñ. Eñ Fiskararner voru stigner af Skipunum og þvodu Neteñ. Hañ stie þa uppa añad Skiped/ þad sim var Simonar/ og bad hañ ad draga nockud fra Lande. Og hann sat og kiende Foolkenu af Skipenu. Og sem hañ gaf upp ad kieña/ sagde hañ til Simonar/ Drag þu ut a Diwped/ og leised upp ydar Net til Fiskedrattar/ Simon svarade og sagde til hañs. Meistare/ j alla Noott hofum vier Ervidad/ og feingum eckert. Eñ j þinu Orde mun eg Netenu wtkasta. Og þa þeir hofdu þetta giort/ jnelucktu þeir mikla Mergd Fiska/ so ad þeirra Net ripnudu. Og þeir bendtu sinum Fielogum sem voru a hinu odru Skipenu/ þad þeir kiæme þar/ og hialpudu þeim. Og þeir komu/ og hloodu bæde Skipeñ full/ svo ad þau suchu ad mestu. Þa ed Simon Petur sa þetta/ fiell hañ til Knimña JEsu/ og sagde. Gack fra mier Lavardur/ þviad eg em Madur Syndugur/ af þvi/ ad Felmtur var yfer hañ komeñ/ og alla þa sem med honum voru/ af þeim Fiskedrætte/ er þeir feingu til samans/ Lika eirneñ yfer Jacobum ꝛ Johañem Sonu Zebedei/ sim ad voru Lagsmeñ Simonar/ Og JEsus sagde til Simonar/ Ottast þu eige/ þviad hiedañ i fra skalltu Meñ veida. Og þr drogu sijn Skip ad Lande/ yfergafu allt samañ/ og fylgdu honum epter.

Exordium.

VJer lesū i Exodi Bookar 16. Cap. Þar um/ Ad þegar Gud Drottiñ fædde ꝛ forsorgade sitt Foolk m Himnabraudenu / i þre Arabisku Eydemorku/ þa hafe hñ giefed þm eina vissa Reglu epter ad ganga/ hvorneñ þ skillde Himnaniol.

K

enu safna

enn sama / sem er / ad hvør skillde taka so miked ad Morgne / sem hønum nægde til þess sama Dags / ad fædast a / en hvorke meira nie miñа / enn a þeim siotta Deige / sem var næstur fyrer Sabbathsdagen / byfalade Gud Israels Folke ad safna tvøfallt / so þ hefde noog fyrer sig ad leggia / bæde þan Dag og a epterkomande Sabbaths Deige / en hvør sem hier a moote giørde / og took meira af þui Himna Miøle en DROttenn hafde befalad / þa vard þm þ ad aungvu Notu / helldur Madkade þad / og fordiarfadest. Hvar fyrer oss verdur kient / hvørnenn þ / vier eigu ad leita vorrar næringar ꝫ Atviñu riettelega / sem er / i sønu Guds Otta / og epter hans Bode og Befalningu / so framt sem vier viliu hafa oss ad vænta nockurs Gagns af voru Ervide / epter þui sem Christur seiger hia Matth. 6. Cap. Leited fyrst Guds Rykis og hans Riettlætis / og mun ydur allt añad tilleggiast. Dæme hier uppa høfu vier a Post= ulanum Petre hvør ed alla Nottena hafde Ervidad / ꝫ eckert feinged / Eñ þa hañ hafde heirt Herrans Christi Predikun / ꝫ epter hans Befalningu wtkastad sijnu Nete / sia / þa verdur hañ strax var vid / so rijkuglega Gu= ds Blessan / ad hañ iñelikur so mikla Mergd Fiska / ad Skiped føck ad mestu. Hier um viliu vier nockud fleyra fa ad heira talad næst Gu ds Hialp. Og eru þ fierdeilis tvær Smagreiner sem vier viliu oss fyrer Hendur taka ad þessu siñe / wt af þessu Heilaga Gudspialle.

Og er hin fyrsta um Predikun Herrans Christi / er hañ giørde a Skipenu. Añnur um þañ yfernattuurlega Fiskedraatt / sem Postulanum Petre til= fiell / þegar hañ epter Herrans Orde og Tilsøgn wtkastade sijnu Nete.

Nu / uppa þitt Ord HErra JEsu / vil eg og eirneñ utkasta mijnu Nete / gief mier þijna Naad og Blessan / svo ad mitt Ervide verde ecke forgiefens i DRottne / ꝫ þ sama þ þijns Blessada Nafns saker / Amen.

Fyrre Greinen.

Fyrst er oss hier athugande / hvør sa sie sem framsetur þessa Skips Pr edikun. Ecke var þ sa Riettlætesins Predikare Noe / Ecke Johañes Skirare / Ecke Postulen Pall / Sem var Doctor og Lærefader Heid= eñа Plooda. Helldur JESus CHRistur / GUuts Lifanda GUDs /

hvør

hvør komeñ er i þeñañ Heim/ til þess ad opeñbera oss Møñunū Vilia sÿ=
ns Himneska Fødurs/Joh. 1. Hvør ed kallast Doctor med þa lærdu
Tunguna/ Esa. 50. Af þessū Lærenteÿstaranū hafa aller Ordsins
Þienarar/Prestar og Kieñemeñ þetta ad læra. First/ alvarlega Idne og
Astundan i sÿnu Kalle og Embætte/þvi so sem þ Herrann Christur var
kostgiæfeñ til ad kieña og Predika Ord DRottens i øllū Stødū bæde a
Sioo og Lande/ i Giestabodū/Eydemørkū/A Fiøllū uppe/ & i Must
erenu/Ja/J hvøriū þeim stad sem hañ hafde nockra Tilheirendur.
Eins eiga & so Kieñemeñerner ecke ad Forsooma sig/helldur ad framkvæ
ma sitt Verk Verduglega/so vijtt Møgulegt er/ 2. Tim. 4. Þvi
Bølvadur er sa ē giører Verk Drotteñs svikſamlega/ Jerem. 48. E.
Þar næst eiga Kieñemeñerner ad læra þad af Herranū Christo/ ad Pre
dika hreinañ Lærdom/ þvi Texteñ vottar AD HAñ Hafe PREdik=
ad GVds ORd/ þar fyrer seiger Ande Guds so/ fyrer Muñ Spa=
mañsins Esa. 8. Ad ef Prestarner seig ia ecke epter Løgmalenu & Vi
tnisburdunū/þa skule þeir ecke sia ad sier Lioos Morgun=rodans/þad
er Lioos H. Evangelÿ Sañleika.

J Añañ mata er oss athugande/ hvørier ad vered hafe Tilheirendr
Christi þa hañ giørde þessa sÿna Skips Predikun/Hier um hlioodar so
Texteñ. Og þad skiede/ þa Foolked flyktest ad honum/ et. ef.
Hier heyrū vier hvad fyrer Tilheirendur ad Christur hafe haft/sem er
ecke Høfudprestana edur Aulldungana Lÿdsins/ ecke Phariseana/& ecke
Skriftlærda/þvi þr forsmadu Guds Rad j mote sialfū sier/Luc. 7
Helldur var þ sliett & einfallt Foolk sem komed var ur øllū Attū/til ad
heira hañs Predikun. Eñ hvad mykla Alvøru og Epterlangan þad
hafe haft til þess/ ad hlÿda Guds Orde/ þ ma rada þar af/ ad þetta
Foolk þreingde sier svo ad hønū ad hañ hafde ecke Rwm ad standa j Fio
ruñe. Soddañ Guds Orda epterlangan finst nu ecke hia mørgum/
a þessū Døgū. Christur Predikar ad føñu eñ nu j Dag/fyrer Muñ
sÿna Þienara/ þvi svo seiger hañ sialfur hia Luc. 10. Hvør ydur
heyrer hañ heyrer mig/Hver ydur forsmaer/ hañ forsmaer mig/og hv
er mig forsmaer hañ forsmaer þañ sem mig sende. Eñ þ geingur so til

 ad vore

ad voter Tilheyrendur koma anadhvort sialdan edur alldrei til Kyrkiun̄ / ad heira Guds Ord / edur þo þeir kome þa vilia þr þo ecke betra sig helldr ana fram̄ j sijnum Syndum eins og ædur.

Þegar eirn eda an̄ar hefur ecke Lyst til Matarens þa er þad vijst Tekn þar til / ad hn̄ er an̄adhvørt orden̄ / eda ætlar ad verda Siwkur. Eins er þvi vared um̄ Guds Ord / hvørt ad er su reitta Sæalar Fædan̄ / Joh. 6. Ad þegar Men̄ tekur vid þvi ad velgia (eins og Jsraels Foolk velgde vid Himnabraudenu) þa eru þr aller Andlega a Sælun̄e Siwker ordner / þvi Madurin̄ lifer ecke a einusaman̄ Braude / helldur af sierhvøriu Orde sm̄. fram̄ geingur af Guds Mun̄e.

Þar fyrer min̄ Brooder ꝛ Syster / Vilier þu Sælu þin̄e vel / þa for smadu ecke Gefnuden̄ / helldur heyrdu giarnsamlega Guds Ord / Og seigdu mz Spæaman̄enu̅ David / af Ps. 26. DRotten̄ eg elska Stad en̄ þijns Hwss / og þan̄ stad / þar ed þijn Dyrd byr.

J þridia lage er oss athugande / hvør vered hafe Predikunar-Stooll Herrans Christi / hier um̄ hlioodar so Texten̄. Og hn̄ leit tvø Skip standa vid Sioen̄ / og stie uppa an̄ad þeirra / sem var Simonar Petri / Og kiende Foolkenu af Skipenu. Hier heyrum̄ vier ad Herrann Christur hefur brwkad ꝛ teked sier fyrer Predikunar-Stool / þ audvirdelega Skipkorn Petri / hvad furdan̄legt ma þikia / þvi hvad er þetta litla Peturs Skip ad reikna / edur samlijkia vid Jerusalems Mustere? So sian̄ vier hier ad þar vardar ecke um̄ hvørt Guds Ord og su heilaga Þioonustugiørd / er framflutt j stoorum̄ Mwrudum ꝛ prijdelega byg dum Kyrkium̄ edur j smærre Hwsum̄ / þt saner Tilbidiendur meiga akalla Fødurin̄ j Anda jafnvel j øllu̅ stødum / Joh. 4. Herran̄ Christur giefur oss oz eirnen̄ hier eitt merkelegt Epterdæme / þar hn̄ bidur Petrum um̄ Skip sitt / ꝛ ad draga nockud fra Lande. Hvar af vier eigum aller þ ad læra / ad taka ecke mz Vallde / fram̄ fyrer Hendur vors Naunga / hn̄s Eign til nockrar brwkunar / edur mz ferdar / so sm̄ giørt hafa ꝛ en̄ nu giøra (kan̄ skie) marger Hardbuduger ꝛ Jllgiarner yfer bodarar sijnu̅ Vaderstakum̄ / ad þr taka fra þm̄ an allrar Þackar / Akr ꝛ Eing / Hws ꝛ Hijbijle / so sm̄ vier høfum̄ augliooft Dæme uppa / a

Kong

Kong Achab/ ꝫ Jessabel/ hvør ed tooku mz Vallde ꝫ Orlette fraa þeim frooma Naboth hn̄s Vijngard/ hvørs vegna þau mættu deyia apt: j sia deñ einū smaanarlegū Dauda/ so sem þar um̄ maa lesa j sijrstu ꝫ añare Kongaña Book. Þar næst lærū vier hier af Dæme Peturs/ ad vier eigū ad lia Herranū Christo Skip vors Hiarta/ ad hn̄ þvi stiorne ꝫ stijre/ hvad ad skiedur þaa. vier epter Dæme þssa Foolks/ sitiū vid Fætr Christi/ hlijdum hañs Ordum ꝫ Amiñingum/ so mun hann aptur aa moot til vor koma/ og Vistarveru hiaa oss giøra/ Joh. 14.

Auñur Greineñ.

EPterfylger nu þ Añad Greinarkorned mz fæstū Ordū/ hlioodande um̄ hn̄ yfernatturlega Fiskedraatt Peturs Postula/ hier um̄ hlioodar so Texteñ. Og sem hann gaf upp ad kieña/ sagde hañ til Simon ar/ drag þu ut a Diwped/ og leised upp ydar Net til Fiskedraattar.

Hid sama verdur einum og sierhvørium eñ nu j Dag bijfalad af Herr anum Christo/ ad hn̄ skule draga ut a Diwped/ þ er/ so framt sem vi er vilium ad Guds Blessan fylge voru Ervide/ þaa siaū til ad vier wko stū Nete vors Embættis/ vel og trwlega/ og giørū þad eina goodvil iuglega/ sem Gud Almaattugur hefr oss boded/ hvør j siñe Stiett. Þvi þo so sie/ ad þar sieu marghaattud Embætte og Stietter til/ sum ar ædre/ sumar Lægre þaa er þm̄ þo samt øllū eitthvert Verk ætlad. Eirnre Stietteñe er þ uppa lagt/ ad kieña ꝫ predika/ Hinne añare ad vernda ꝫ forsvara Lønd ꝫ Lijde/ Hinne þridiu ad næra sig ꝫ adra aa siñe Handbiørg/ so aller hafa noog ad giøra/ ad taka Vara a sijnu Er vide. Og so sm̄ þ/ ad meñ meiga ecke vera Idiulauser j hañ Skipsbo rda/ helldr verda sumer ad yta fraa Lande/ sumer ad stijra Skipenu/ sum er ad kasta ut Netenu. Eins erū vier aller til Ervidesins skapader/ so sm̄ Fugleñ til Flugsins. Þar fyrer vill S. Pall/ Ad hvør hann ecke Ervidar/ sa skule ecke helldur Matarens neita/ 2. Tess. 3. Þvi Madureñ aa ad neita sijns Brauds j Sveita siñar Asioonu/ so sm̄ Herrañ Christur seiger/ Genesis Book. 3. Cap.

Nu viliū vier heyra hvørneñ Postuleñ Petur tekur under vid Herr-

 añ Chris

an Christum og giegner þssare hans Skipan/ það rekvtssat svo Textinn/ Simon svarade og sagde til hans/ Meystare/ j alla Nꝏtt høfum vier Erfvidad/ og þeingum ecker. Þetta hid sama meiga marger þroomer Nꝏſſbedur ꝛ Nꝏſſmꝏdur eñ nu i Dag klaga/ Ad þo þr mz Petre Erfvide bꝏde Nꝏtt ꝛ Dag/ þa vill þm þo lijted aſkotnaſt/ eñ þar þyrer a þo eingeñ ad giefa upp a ſier Footeñ/ edur falla i Vol ꝛ Wil/ eins og Gud hefde hn mz ſiñe Naad yfergiefed/ helldur ſkulu vier þeinkia þar um/ad Rijker ꝛ Fatꝏker verda jafnañ til ſamans ad vera/ꝛ Gud hefur þa hvorutveggiu ſkapad/ ſo ſem Salomon ſeiger j Ordſkvida B. 22. Cap. Sierdu nu þar þyrer Fatꝏkur þa þe inktu mz þier/ ad Gud mune viſſulega hafa fierdeilis Ordſek þar til/ ad laata þig ecke rijkañ verda/ꝛ laat þar fyrer ecke af þijnu Froomleika/ þvi þ litla ſm ſa Riettlꝏte hefur/er betra eñ mikel Audꝏfe Ogudhrꝏ ddra ſeiger David/ Pſalm. 37. Þar fiñaſt ꝛ ſo þr ſm Erfvida i Myrkre ꝛ a Nꝏtur Tijma/ eins ꝛ Petur/ þ er/ Elſka Verk Myrkrañs ꝛ uppbyria ecke Erfvide ſitt mz Bꝏn ꝛ Akallan/ þar þyrer eru þ eingeñ Vudur/ þo þr þaae eckert gott i adra Hønd/ helldur mun þ koma yfer þa ſm Herrañ hootar þm Ogudlegu ꝛ Athugalauſu/ hiꝏ Spaamañ enu Haggeum/ 1. Cap. Ad þo þr Saae miklu/ þa ſkule þr ſkera litlu/ þo þr ete/ þa ſkule þr ecke ſadder verda/et. cet. Þar fyrer laate eirn ꝛ ſierhvør/ ſier þ kient vera/ afleggie Verk Myrkrañs epter Poſtulans Aminingu/Rom. 13. Eñ giøre ſo ſm Petur giørde ad hn ſie Hlijdeñ Herrans Orde ꝛ Tilſøgn ꝛ utkaſte ſijnu Nete j hns Nafne það er/ gꝏnge fyrſt til Kyrkiu/ꝛ heyre Guds Ord/ſijdañ til ſijns Erfvidis/ ſvo mun hønū þ vel lukaſt/ þt Bleſſan DRottens giører Mann rijkañ fyrer utañ Mꝏdu/ Ordſkvida B. 10. C.

Þegar nu Poſtulen Petur hefr ſo utkaſtad ſijnu Nete/ epter Herrans Orde/ þa giører Endurlauſnareñ vor JEſus Chriſtus eitt ſtoort Daſemdar Verk/ ſm er/ Ad þar þr urdu ecke Fiſkvarer um Nootkena þyrer/ þa iñelykia þr nu ſo mikla mergd Fiſka/ ad þra Net rifnudu/ og urdu ad beidaſt Lids af ſijnu Fielagū ad þr kiꝏme ꝛ hialpudu þm.

Hier verdr oz nu ſijnd ꝛ þ Sioonar ſett Magt ꝛ Herradꝏme/ vors

liufa Lausnara JEsu Christi. Fyrst i þvi ad þh̃ a einu Augabragde lætr Fiskana koma til samans i myklum Hoop/ ꝛ meneta sig. Þar næst/ ad þo Neteñ rifne/ þa eru þo samt Fiskarner i þm̃ þaster. J þridia lage ad þo Skipunũ ligge vid ad sockva/ þa helldur hñ Blessadur þm̃ so vid/ ad þau komast klacklaust af. Allt þetta setur oss fyrer Siood her/ Herrans Christi Majestat ꝛ Dyrdar Vellde/ so vier meigũ sioa þad satt ad vera/ sem David um̃ hañ talar/ i Psalmenum 8.
Ad Gud DRotteñ hafe hönũ alla Hlute under Fætur lagt/ Saude og Naut/ allt til samans/ þar mz eirneñ Villudyreñ/ Fuglana under Himenũ/ og Fiska i Siootnum/ ꝛ allt hvad i Hafenu geingur.
Og þss vegna verdr hñ kalladur i Openbering at Book Johañis/ 19. Dominus Dominantium/ þ er/ DRotteñ allara Drotna.
Hier af höfum vier oss þ til Huggunar ad taka/ Ad þo so sie/ vier kuñũ ad rata i margvijslegar Mootlætingar/ þa eigũ vier þo samt þañ Herra ꝛ Hialparmañ/ sm̃ er mikell af Rade/ ꝛ Mattugur af Giörninge/ skyllde hönũ þa nockud Omögulegt vera ad hallda vid Magt sijnũ Truudũ Börnũ/ og styrkia þau? Vier lærũ hier ꝛ eirneñ af Fielögũ S. Peturs/ ad hallda Eindrægne ꝛ gooden Stallbrædraskap/ hver vid añañ/ ꝛ ad hialpa vorũ Naunga/ hvort þ er helldur i Lijfs Fare edur ödru sm̃ hönũ kañ a ad liggia/ epter þvi sm̃ Postuliñ bijdur Eph. 4. Hier næst verdur oss fyrer Siooner settur/ Mañlegur Veikleike sm̃ mörgũ tilfellur/ einkanlega ꝛ sierdeilis þegar nockud i dalpar/ ꝛ Meñ eru i nockrũ Voda edr Naudsta stadder/ þvi þa Simon Petrus sa þtta/ þa seiger Gudspiallamadureñ Ad hañ hafe falled til Knianña JEsu/ og sagt/ Gack fra mier Lavardur/ þvi eg em Madur Syndugur/ etc. etc. Mörgum ma þyk ia þsse Ord und arlega uppkoma/ fyrer Postulanũ Petre/ ad hñ skule bidia siñ Herra ꝛ Lavard fra sier ad ganga/ eñ ef vier Rannsokũ Ordsokena/ hvat fyrer hañ þss oskar þa siñũ viet ad þ hefur ecke af neirne Vantru vered/ svo sm̃ þa þeir i Gergesena Lande/ badu hñ ad vijkia wr sijnũ Landamerkium/ Matth. 8. Helldur af Audmikt/ þvi hñ hiellt sig ecke verduga siñ vegna margfalldra siña Synda/ ad um̃gangast edur vera i Nalæg

 ad hiea

ad hin̄ þuilíkum Herra / ſem̄ Chriſtur var / þar til hefur han̄ mꜳtt Offꜳſt ad Reide Guds mūde yfer ſig koma / þar han̄ viſſe ſig ſo Synduga Man̄eſkiu / ſem̄ hn̄ ſiálfur hier vottar. Hvar uppa vier hefū augliooſt Dꜳme / af Eckiun̄e i Sarepta / hvør ed ſagde til Eliam / Hvad hef eg mz þig þu Guds Madur? Þu ert komen̄ hier. ſn̄ til mjn / ad min̄a Misgiørda verde min̄ſt / og min̄ Son̄ verde deiddr / 1. B. K. 17.

Enn heyrū til / hvørſu vor ſæte Endurlauſnare Herran̄ JEſus Chriſtus / ſem̄ er Hiartnan̄a ꝛ Nyrnan̄a Ranſakare / ꝛ veit hvad j Man̄enū er / ſvarar hønū aptr / OTTaſt ÞU Ecke (ſeiger hn̄) Þvi Hiedan̄ af ſkalltu MEn̄ VEJda. Med þſſū Ordū / OTTaſt ÞU Ecke / hefur Herran̄ Chriſtur lꜳted Hugga ſijna Sorgande ꝛ Sturlad ar Barnakindur alla Tijma. Med þm̄ Huggade Eingellen̄ Jomfru Mariu þa hn̄ kom til hen̄ar / ꝛ bodade hen̄e Getnad HErrans Chriſti. Og Kvin̄urnar ſem̄ geingu til Grafaren̄ar hn̄s / ſem̄ ꝛ adrꜳ fleyre / hvar mz hn̄ auglyſer / ad hn̄ vilie eñ nu j Dag / aungvan̄ deya edur Fordiarfaſt lꜳta / j ſijnū Syndū / þvi han̄ er þſſ vegna hingad i Heimen̄ komen̄ / ad hn̄ uppleitade þ ſem̄ tapad var / og giørde alla Syndara Sꜳlu holpna / 1. Tim. 1.

Þar næſt ſeiger HErran̄ Chriſtus til Peturs / AD HJer EPter SKule Han̄ MEn̄ VEida / Hvar med han̄ kallar han̄ til þeſſ Poſtulega Embættis / og ſeiger hønum fyrer / ad han̄ ſkule ecke leingur vera ſoddan̄ Fiſkare / ſem̄ han̄ hingad til vered hefur / helldur ſkule han̄ hier epter kaſta ut Nete H. Evangelij og i þvi veida margar Sꜳler til Eilijfs Lijfs / hvad og ſo ſkiede ſtrax a þeirre fyrſtu Hvijtaſunū þeſſ nýia Teſtamentiſins / þa Petur predikade / ad þar ſneruſt og urdu vidauknar hier þriar Þuſunder Sꜳlna / Act. 2. Eñ Ordſaker hvar fyrer Herran̄ Chriſti lijker þvi H. Predikun̄ Embætte vid Veideſkap / eru þſſ.

Fyrſt ſo ꝫ þ / ad Fiſkararner hliota optaſt ad hafa miked Ervide eꝫ þeir ſkulu an̄ars hafa nockurn Avin̄ing. Eins verda þeir ſem i Ordſins ervida / mykla Mædu og Omak ad utſtanda / eꝫ þeir vilia riettelega og vel ſtanda i ſijnu Kalle og Embætte.

Þar næſt ſo ſem þad / ad Fiſkararner ervida opt forgiefens / og fꜳ

eckert yfer

eckert/ yfer hvøriu Postulen̄ Petur klagar hier. Eins geingur þad & so til firer Prestum og Predikurum/ad þeir gieta stundum litlu edo aung vu til Leidar komed hia sijnum Tilheyrendum/ þviad Heimur þesse er vondur/og vill sig ecke af Guds Anda straffa lææta/ Gen. 6.

J Þridia lage so s̄ ꝥ/ad i Netenu veidast bæde goder Fiskar og jller til samans/ En̄ þaa ad Lande er komed/ kasta Fiskararner þeim vondu i burtu fraa þm̄ goodu. Eins geingur ꝥ til j Kyrkiusafnudenū/ þar finast bæde Jller Men̄ & Gooder/ en̄ aa sijdasta Deige/ mun DRotten̄ adskilia sijna Saude fraa Kidunū/ Matth. 25. Þaa munu Men̄ hid fyrsta faa ad sia / hvad stoor Mismunur sie a mille fra Riettlætu/og fra Ogudlegu/& fra sm̄ Gude hafa þienad/& ecke þienad/ Mal. 3.

Ad sijdustu stendur so j Niidurlage Textans. Og þeir droou sijn Skip ad Lande/ yfergaafu alltsaman̄ & fylgdu honum epter.

Lærum oz & eirnen̄ epterfylgia vorū Blessada Endurlausnara/ Fyrst j Lærdoomenū/ad vier blijfum stadfaster vid hn̄s H. Ord/ & vijkiū ecke fraa þvi/ hvørke til Hægre nie Vinstre Handar/ Esa. 30. Cap.
Og þar næst i Lifnadenū / ad so sm̄ ꝥ/ ad Christur hefur undan̄ oss ge inged i Elskuñe/ Hoogværdeñe & Þolenmædeñe/& ødrū fleyrū Merke legum Dygdū/ so skulū vier og so bera oss ad feta i hn̄s Footspor/ og læra af hønumþa riettu & sønnu Hogværd/Lijtelæte og Þolenmæde/ hvad ef vier giørū/ þa munum vier sijdarmeyr hønū epterfylgia i Dy rdeñe/ þvi ꝥ er vissuleg Sañende/ ad ef vier þolum med hønum/þaa munum vier med hønum rijkia/ Deyum vier med honum/ þaa munū vier m̄d hønū lifa/2. Tim. 2. Hvad um̄ sijder ad faa & ødlast/oz veite Gud Fader/ Sonur og Heilagur Ande/ af siñe Naad/ Hvøriū Einum og Þreñum/ ad sie Dyrd og Lof/ Nu hiedan̄ i fraa og ad Eilijfu/ Amen.

Siøtta Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 5. Cap.

 JEsus

JEsus sagde til sijna Lærisveina/ Eg seige ydur/ Nema so sie ad ydart Riettlæte yfergnæfe/ meira eñ þad hinna Skriftlærdu og Phariseis/ þa munu þier eige jñgannga j Himnarijke. Þier hafed heirt hvad sagt er til þeirra Gømlu/ Ecke skalltu Mañ vega. Eñ hvør hañ vegur Mañ/ sa verdur Dooms sekur. Eñ eg seige ydur þad/ hvør hañ reidest Broodur sijnum/ sa verdur Dooms sekur. Eñ hvør sem ad seig er til Broodur sijns/ Racha/ hañ verdur Raads sekur. Eñ hvør sem seiger/ þu Afglape/ hañ verdur sekur Helvijtis Ellds. Þar fyrer/ nær ed þu Offrar þijna Gaafu til Alltaris/ z þier kiemur þar til Hugar/ þad þinn Brooder hafe nockud a moote þier/ þa laattu þar þijna Gaafu fyrer Alltarenu/ og far aadur ad sætta þig vid Broodur þiñ/ og kom þa ad Offra þijna Gaafu. Vertu snarlega samþyckur þijnum Mootstødumañe/ a medann þu ert eñ a Veige med hønum/ so ad eige selie þig þiñ Mootstødumadur Doomaranū og Doomareñ selie þig Þienaranū/ z verder þu j Dyblyssu kastadr. Sañlega/ sañlega seige eg þier/ ad eige muntu þadañ wt fara/ þangad til þu hefur borgad hiñ sijdasta Pening.

Exordium.

MJer lesū j Exodi Book. 34. Cap. Ad þegar Moises kom aptur ofañ af Fiallenu Sinai/ med Løgmaals Tøblurnar fra DRottne/ þa hafe Geislar staded af hñs Andlite/so Israels Børn þordu ecke ad koma nærre hønū/ hvørs vegna hñ vard ad laata Skijlu fyrer sijna Asioonu/ þa hañ skillde vid þau tala. Þetta hid sama wtleggr Postuleñ Pall/ uppa Andlega vijsu/2. Pistl. til Cor. 3. Og vill merkiast laata fyrer þa Geysla/ sem af Moises Andlite stoodu/ fullkomlegt Riettlæte/ z þa sñre Ljoome sñ Moisis Løgmaal wtheimter/ S er/ Elska til Guds af øllu Hiarta/ allre Saalu og øllū Kropftum. Eñ su Skijla sñ Moises hengde fyrer sitt Andlit edur Asioonu/ merker þañ stoora Blindleika Gydinga Foolks/hvørt ad

hiellt ad

hiellt ad Lögmaled vtheimte ecke utan alleinasta utvortis Hlydne/ er/ Ad sla ecke j Hel/ hooraft ecke/ bera ecke Liwgvitne/ annad þvi likt/ þa þr giørde hier epter/ hielldu þr sig/ Lögmaled uppfyllt/ þvi fullnu stu giørt haþa. En þn sinra Biartleika edr Fullkomlegleika Lögmalsins/ ahrærande sana Elsku til liþanda Guds/ kunu þr ecke/ edr villdu ecke sia. Þessa Huldu Skyllu tekur nu HErrann Christur i burt fra Andlite Moisis/ i þssu vorn upplesnu Texta/ synet oss/ hvad vier sieu Gude byrst og þremst/ þar næst vorn Naunga Skylldugir. Og vilium vier þvi i JEsu Nafne taka oss fyrer Hendur einþalldlega ad Skoda/ og yþervega þetta heilaga Evangelium/ i tveimur sma Greinum.

Og skal hin Fyrre vera um Phariseana Riettlæte/ hitt annad betra Riettlæted/ sem byrer Gude gyllder. Þar næst viliu vier heyra nock ud talad ut af þvi þimta Bodordenu/ hvørnen vier eigu þ rie ttelega ad Skilia. Gud hialpe oss ollum med sine Nad/ so vier mæ ttum hier ut af nockud gott læra/ oss til Nytsemdar þæra/ Amen.

Fyrre Greinen.

MEnna so sie/ ad ydart Riettlæte yfergnæþe/ meyr en þeirra Skrifft lærdu og Phariseana/ þa munu þier ecke inganga j Himnarike/ seiger Christur i Upphafe þssa Gudspialls/ til sina Læresveina. En hvørnen vared og hattad hafe vered Riettlæte þra Phariseana/ Sk riftlærdu/ þ syner oss byrer Siooner setur/ Dæme þss hofmooduga Phariseara/ sem gieck upp til Musteresins/ ad bidiast byrer/ hroosade sier af synum utvortis Heilagleika Goodverkum/ seigiande/ Gud/ Eg packa þier/ ad eg er ecke so sem adrer Menn/ Ranglater/ O-Rieittvyser/ Hoordoomsmenn/ eda svo sem þsse Tollheimtumadur/ Jeg fasta tvisvar j Viku/ gief Tijunder af ollu þvi eg a/ et. et. So hefur þa Phariseana Meining vered þsse/ Ad þa þr þioonudu ecke annarlegum Gudum/ eins Israels Foolk giørde j Eidemørkunne/ þa þ tilbad Gull Kalfenn/ Exo. 32. Edur Bølvudu ecke/ eins sa sem lastade Nafn DRottens/ var þar byrer i Hel grytttur/ Lev. 24. Edur forsødt udu ecke Guds Ord/ þau H. Sacramenta/ eins og sa ryke Madur/

sem ecke

sem ecke villde heyra Moysi ⁊ Spamoñunū / Luc. 16. Eda settu sig ecke upp a moote sijnū Foreldrū / eins ⁊ Absalon / 2. Sam. 15. Eda slæge ecke sin Broodur j Hel / eins ⁊ Cain / Gen. 4. Eda drygdu ecke Hoor / eins ⁊ David / 2. Sam. 11. Eda stæle ecke / eins ⁊ Achan / Jos. 7. Eda bære ecke Falskañ Vitnisburd / eins og þr tveir Doomarar giørdu j moote Susoñu. Edur stunndudu ecke epter Gotze ⁊ Peningū sijns Naunga / eins ⁊ giørde Achab ⁊ Jessabel / vid Naboth / 1. B. Kong. 21. C. Edur gyrnest ecke añars Mañs Eigenkonu / eins ⁊ Herodes / Marc. 6. C. Þa hefde þr uppfyllt ⁊ fullnægiu giørt þm̃ tiju Guds Bodordū / jafnvel þo Hiartad være hid Jñra fullt af Reide / Hatre / ⁊ allra Handa vondū Girndū ⁊ Lystingū. Eñ Herrañ Christur vill ecke sampickur verda þessare þra rangre Meiningu / helldur seiger vtþryckelega / ad þr sem þetta giøra / skule ecke komast ad helldur / j Himmarijke / ⁊ þ sama vegna þessara epterfylgiande Ordsaka.

Fyrst / ad soddañ Riettlæte Phariseaña var eitt Hræsnisfullt Riettlæte / þvi þr giørdu ecke þess vtvortis Goodverk / af riettre ⁊ sannre Elsku til lifanda Guds / edur hañs til æru / helldur alleinasta uppa þ / ad þra vtvortis heilagleike mætte siast af Moñū / Matth. 6. Hvers vegna ad Herrañ Christur samlijker þm̃ vid forfagadar Grafer Fram̃lideña Maña / hvoriar ad utañ sijnast fagrar / eñ hid jñra eru þær fullar af Daudra Maña Beinū / ⁊ allskonar Oþeckt / Matth. 23.

Þar næst vill Herrañ Christur ecke samþyckur verda Phariseaña Riettlæte / ad þ var ofullkomed / þviad þo þr slæe aungva i Hel med Hendeñe / þa var þo þra Hiarta samt fullt af Hatre og Aufund / hvad ad ecke er sijdur Mañdrap fyrer Gude eñ hitt / þvi so seiger Postulenn Johañes / 1. Pistl. 3. Ad hvør hñ hatar siñ Broodur / sa sie Mañdrapare. Ja / þo þr drygde ecke vtvortis Hoor / þa voru þo samt þeirra Augu full af Hoordoome / 1. Pet. 2. Og þo þr giæfe alldrei so miklar Aulmusur / þa var þo þra Hiarta glegnūsmoged af Agirne / ⁊ giørdu þ meira af Vana / eñ Elsku til sijns Naunga / hvar med þr hafa sig sialfa a Talar breiged / þt Løgmaled er Andlegt / Rom. 7. Og vtheimter ecke alleinasta vtvortis Hlydne / allra vorra Lida ⁊ Lima-

helldur

helldur og innvortis Hlydne Hiartans / Andans og Saalarennar.

J aðann máta kienner Herrann Christur oß hier / hvørnenn vær eige að vera voru Riettlæte / sem er / ad þad ad vera betra enn Phariseanna Riettlæte / þad er / oß byriar ad hafa soddann eitt Riettlæte sem ad er fullkomed / hreint og Oflekad / enn Syndsamlegra Gyrnda og Tilhneyginga.
Enn þvilykt fullkomed Riettlæte / kunnum vier þo ecke ad finna med oß / þvi af Syndarennar Eptre erum vier so spillter og fordiarfader vordner ad þar er eingenn sa sem gott giører og ecke einn / sem David seiger / Ps. 14
Løgmaaled utheimter ad sønnu af oß eina heilaga og Oflekada Naatturu / Enn vier erum þar þvert a mote aller Børn Reidennar / Eph. 2.
Løgmaaled utkrefur af oß heilaga Þanka / enn hia oß finnast ecke utann sauruger Þankar / og vondar Huganer / Matth. 15. Løgmaaled vill hafa af oß eitt hreint Hiarta / enn hvør er sa sem kann ad seigia / mitt Hiarta er hreint / Ordsk. V. 20. Løgmaaled utheimter af oß / eina stadfasta og varannlega Hlydne / enn þar þvert moote / fellur sa hinn Riettlaate Siø sinnum a Deige / Ja / Þar er eingenn sem kann ad formerkia hvad opt hann Misgiører / Psalm. 19.

Hvad eigum vier þa til Raads ad taka / so vier giætum komest yfer og aatvegad oß / þetta betra Riettlæte? Vier skulum nalægia oß til Christum / og hvad sem oß brestur / taka af hans Fyllingu Naad fyrer Naad / Joh. 1. Þvi hvad Løgmaalenu var Omøgulegt (med þvi þad veiktest fyrer Hollded) þad giørde Gud / og sende sinn Son i Asiynd Syndugs Holldz / og fordæmde Syndena i Holldenu fyrer Syndena / svo ad Riettlætingenn sem Løgmaaled heimte / uppfylltest i oß / Rom. 8. Cap.

Annar Greinenn.

NU vilium vier koma til þess seirna Greinar kornsins / og heyra hvørnenn vor blessade Endurlausnare utleggur þad fimta Bodord / hierumm hliodar so Textenn. Þier hafed heyrt hvad sagt er til hinna Gømlu / Ecke skalltu Mann vega / Enn hvør hann vegur Mann / sa verdur Dooms sekur / Enn eg seige ydur / hvør hann reidest Broodur synum / sa verdur Dooms sekur / og hvør sem ad seiger til Broodurs syns / Rachah / hann ve-

hañ verdur Raads sekur/ Eñ hvør sem seiger þu Afglape/ hañ verdur sekur Helvijtis Ellds.

So heyrũ vier hier/ ad Mañdraped/ hvørt Gud fyrerbijdr i þvi fimta Bodordenu/ skiedr ecke mz einu moote/ helldr mz þrefolldũ hætte.

Fyrst skiedur þ mD Verkenu/ so s þa eirn yfer fellur añan mz Vallde ꝛ Ofrijke/ eins og Cain giørde Broodr sijnũ Abel/ þa hann sloo hñ i Hel/ Gen. 4. Edur mz Svikũ ꝛ Underferle/ þa eirn læst vera añars goodur Vin og Brooder/ eñ stundar þo samt j Þele nidre epter æru hañs og Velferd/ eins ꝛ Saul giørde vid David/ þa hann gaf hønũ sijna Doottur/ Michol/ uppa þad/ hñ giæte fyrerkomed hønum/ 1. Sam. 18. Sama lesũ vier og so ad Absalon hafe giørt sijnum Broodur Amon/ 2. Sam. 13. Og marger adrer fleyre/ Vm þssa talar David so/ Psalm. 55. Og seiger/ Ad þr Bloodgyrugu ꝛ Flærædu/ mune ei fa sijna Lijfdaga haalfnad.

Þar næst skiedur og so Mañdraped/ mz Muñenũ/ þegar eirn añadhvørt reidest Broodur sijnũ/ sijner a sier heiptugt Gied vid hñ/ hræker edur spijter epter hønũ/ hvad ad merkest þ ffta Ordkorned RACha/ edur kallar hñ Afglapa/ edr ødrũ jafn skiemelegũ Nofnum.

Hier verdur oss fyrer Siooner sett/ hvad Andstyggelegur Hlutur Reideñ sie/ þar Herrañ Christur sialfur jafnar heñe samañ vid Mord og Mañdræp. Þar fyrer (miñ Brooder ꝛ Syster) sie so þu vilier hvørke vera nie heita/ eirn Mordinge ꝛ Mañdræpare/ þa tak þier sterkañ Vara þar fyrer/ ad ala ecke Heypt nie Natur j þijnu Hiarta vid þiñ Naunga. Þar næst so ad þu meiger þss helldur fordast þeñañ vonda Skaplest/ þa skal þier þar til koma Haaske sa/ sm Reideñ mD sier færer/ sm er/ hun dregur Mañ under Guds Hefndardoom/ og strangañ Riettlætis Vrskurd/ þvi þ skal hvør og eirn vita/ ad Reikningskapur mun þar vtheimtast a sijdasta Deige/ so fyrer Heypt og Reide sm fyrer adrar daudlegar Synder/ þvi so talar Herrañ Christur hier liooslega/ AD hvør sm ad reidest Broodur sijnũ/ Sa sie Dooms sekur/ Eñ hvørn eñ villtu nu þu Veslug Mañeskia/ standast fyrer þm Doome? Þar situr ecke þeñañ Doomeñ þvilijkur Yferdoomare/ sm blecktur verdur med

Rangre

Rangre Aþsókun/ edur diarþlegre Neitun/ helldur sikur þeñañ Doom sialþur Gud Fader/ Sonur og heilagur Ande. Þesser Yþerdoomarar haþa so skørp Augu/ ad þeir sia iñ i Hiartad og Samvitskuna/ Jerem. II. Þvi tiaer aungvum vid þa ad þræta/ þeir sia og eirneñ/ hvørneñ hvad fyrer sig heþur tilbored/ þvi stodar eingeñ Afsøkun. Þar þyrer/ gieter þu ecke med riettu aþsakad þÿna Reide/ þa vill þat vissulega þylgia a epter Guds Heþndar Straff/ utañ þu giører ædur sterka Ydran.

Þad Þridia/ sm̃ oss skal knÿa til þs/ ad þordast Reide og Natur/ vid vorn Naunga/ er sa Hrædelege Okostur/ sem þssu vonda Skapleste þylger/ sem er/ ad Reideñ burtrekur og ærtiener heilagañ Anda Guds/ wr Hiarta þss Natursama/ so sem merkia ma af Ordum Postulans i Pistl. til Eph. 4. Þvi þegar hañ heþur upptaled einar og adrar Synder/ a medal hvørra ad Reideñ er/ þyrer hvørium hñ tekur þm̃ i Epheso Vara/ þa leggur hñ þsse Ord til og seiger/ Og hrigged ecke Heilagann Anda/ med hvørium þier erud Innsiglader uppa ydar Endurlausnar Dag.

J þiorda mata skylde hvør & eirn spornast vid Heipt & Reide/ þvi ad Deilugiarn Madur og reidiñ/ verdur alldrei Vinsæll til leingdar/ hia nemum Moñum/ so sem Salomon vottar i Ordsk. V. 27. Og þar af kiemur þad/ad þu skallt ætÿd sia /ad Higgner Meñ vilia Ogiarnañ drÿfa sig nockud vid storsiñada Meñ/helldur hlidra hia þeim & þordast þa/ so sem Meñ þordast ad vera a Veige þyrer einu Oarga Dyre edur grim̃um Hleckia Hunde/þvi þess er alldrei ørvænt/ad Madur meige aþ þvilÿkum heiptarþullum Siñisvørgum/ añadhvørt Smanader verda/ med Ordum edur Verkum/ ellegar Madur meige i Ostillingu siñe/ þad Slis a þeim viña/ sem hañ villde ad ecke heþde skied.

J þimta og sÿdasta mata skulum vier þordast Natur & Reide/ vegna þess ad heñe þylger eñ nu ein su Odygd/ ad hun giører Meñ Asiña/ & Oodum Moñum lÿkare/ eñ þeim sem Gud heþur Vit og Skyn giefed/ þvi eins og þ/ad Reikuriñ/ þa hañ kiemur mykell upp i Augun/ þa er hañ þar so sterkur og beyskur/ad Madur kañ hvørge þra sier ad sia /hellð

ur eñ

ur eñ hañ være blindur. So porblindar og so Reideñ Mañsins Hugskot/ ad hañ sier ecke hvad sier soomer/ edur vid hvorn hañ a. Þar pyrer/ hvør hañ vill ecke vera z heita eirn Narre edur galiñ Gloopur/ sa stande a moote Heipt z Reide/ epter Radum þess vijsa Salomons/ i Predikarans Book. 7. Cap. Verku ecke bradur til Reide/ þvi i Nt arka þess Darlega plagar Reidiñ ad hvijlast.

Þridia Mord edur Mañdrap/ sm̃ skiedur a moote þvi þimta Bodordenu/ kiemur af Hiartanu/ þegar eirn hugar stynum Naunga Illt/ og vill med aungvu moote vid hañ porlykast/ þirt eñ hañ hefur gietad heþ nt styn a hønum i einhvern mata/ Hvad Herrañ Christur vill þo øngvañeigiñ lijda/ z þss vegna seiger hñ so i þssu vorũ Gudspialls Texta. Nær ed þu opprar þijna Gafu til Alltaris/ og þier kiemur þar til hugar/ þad þiñ Brooder hapi nockud a moke þier/ þa lattu þar þijna Gapu pyrer Alltarenu/ og far pyrst ad sætta þig vid Brooður þiñ/ Item/ Verku snarlega samþyckur þijnum Mootstødumañe a medañ þu ert eñ nu a Veige med hønum/so ad eige selie þig þiñ Mootstødumadur Doomaranum/ og Doomariñ selie þig Þienaranum/z verder þu i Dyblijssu kastadur. Sañlega seige eg þier/ad eige muntu þadañ wt para/ þãgad til þu heþr borgad hiñ sijdasta Pening.

Hier uppkelur nu og pramsetur Herrañ Christur / nockrar sierdeilis Ordsaker/sem oss skulu uppvekia til þess/ad ala ecke Heipt og Hatur til leingdar/ vid vorn Samchristeñ Naunga. Og er hiñ pyrsta su/ ad vier erum aller Iñbyrdis hvør añars Brooder/z ap einu Bloode/Act. 17. Þar pyrer ber oss/ad hafa Broodurlegañ Kierleika hvør til añars. Syrach seiger/ i 13. Cap. Ad hvørt Dyr elske siñ Lijka/ Hvad miklu pramar ættu vier þa Meñerner ad elska vorn Naunga/ þvi þad gledur bæde Gud z Meñ/þegar Bræðurner porlykast vel/seiger same Syrach/ 25. Cap. Item/ seiger David/ Psalm. 133. Sia þu/hvsu agiætt og Elskulegt þad er/ ad Bræðurner bwa hvør vid añañ sam þyckelega. So og hroosar Ritningeñ Forpødurnum Abraham/ þar pyrer/ad hañ lipde i Kierleika og eindrægne vid siñ Broodurson Loth/ Gen. 13. Eñ þar þvert a moote lesum vier i Genesis Bookar 21.

Ad Ismael var wrekeñ þyrer þad/ hañ hafade Isaach. Þar þyrer skulum vier lata þeñañ Andlega Broodurskap uppvekia oss til jñbyrdis Kiærleika/ añars kuñum vier ecke med goodre Samvitsku ad koma þraũrsyrer Gud/ og Offra Bæna og Þacklætis Fornũ vorũ/ uppa þ andlega Altared/ sem ad er vor DRottiñ JEsus Christus/ Rom. 3. Eñ Gud nade/ þar er nu komeñ su Aulld/ad Finlausar Bestiur hafa meira samþellde eñ Brædur og Naungar/ og giøra Skom̃ til margra hvørra sem alldrei vilia vera til Frids.

Þar næst a oss ad uppvekia til Christelegs Kiærleika z Eindrægne/ vid vorn samchristeñ Naunga/ alvarleg Amiñing og Skipan Lifanda Guds/ hvør ed seiger/ VERtu snarlega samþyckur þijnũ Motstødu. Mañe. Þar þyrer/ J Dag/ j Dag/ eþ vier heyrũ Guds Raust og Befalning/ þa forherdum ecke vor Hiørtu/ so ad þær hrædelegu Bølvan er kome ecke yfer oss/ sem Herrañ hootar þeim Ohlyđnuꝰ/ i Deut. Bookar/ 28. Cap. Sem er/ Ad þeir skule vera Bølvader j Jñgaungu/ og Utgaungu/ etc. etc.

J þridia Maata/ skal oss ækuŋa til Fridar og Forlijkunar vid vorn Broodur z Naunga/ ad vier eigũ hier stutta Stund til samans ad vera/ og Lijfsdagar vorer eru næsta miøg Fallvallter/ so alldrei veit nær/ eñ oss mune þa z þa/ burtkipt verda/ so sem̃ Dagleg Dæme audsijna ad eirn er heill og hraustur/ i Dag/ eñ a morgun siuckur/ eda kañ skie/ burtdaudur/ þar þyrer sijngur so christeleg Kyrkia/ og seiger.

Eins er mijn Æfe og Hverhond breid/ allskins hladeñ med Sorgum/ lijkels verk er mitt Lijfsins Skeyd/ underlagt Eimdum mørgum/ þallvallt og miøg forgeingelegt/ hrærdt og þar med Hiegomlegt/ Eins og Draumur og Skugge. Og hier þyrer aminñer og eirneñ Herrann Christur oss/ ad vier skulũ snarlega samþycker verda vorũ Mootstedu. Mañe/ a medañ vier erum eñ nu a Veige med hønũ/ þad er/ a med, añ vier lifum til samans/ hier j þessum Eimdardal.

Þad Fiorda sem oss skal Aþyija til Fridar og Forlijkunar/ vid vorn Naungchristiñ/ er þad vidbioodlega Straff/ sem yfer øllum þm̃ hanger sem ecke vilia Saattũ taka/ þa þra er vel og tibærelega leitad/ sem er/

 ad þr

ad þr verda Ofurſellder Doomaranū / ꝛ Doomaren̄ ſelur þa Þienaran-
um / ꝛ verda ſo j Dyblyſſu kaſtader / ꝛ ꝥ þo allra þyngſt er / ad þeir eiga
aungrar Fryunar edur Frelſis Von / vr þre Myrkvaſtoſu og Fang-
elſe / þangad til þr haꝼa BOrgad þAn̄ SJdaſta PENing.

Nu / Su Eilyfe Fridarhoꝼdingen̄ / Vor DRotten̄ JEſus CHriſtus
ſtiorne oſſ og ſtyre med ſyn̄ū gooda Heilaga Anda / ad vier mættum ſo
liꝼa j þeſſū Taraſn̄adal / ad vier ad endadre þeſſare oorre Vegꝼerdar Re-
yſu / mættū faa og edlaſt farſællega Jn̄gaungu / j þan̄ Himneſka Fridar-
Sal / Þad veyte Gud / ꝼ ſaker Naꝼns ſyns Bleſſada Sonar JEſu Chri-
ſti / Hvorium med Fødurnum og þeim gooda Heilaga Anda / ſie Loꝼ og
Dyrd / ꝼraa Eilyꝼd til Eilyꝼdar / Amen.

Siøunda Sun̄udag epter Trinitatis.

Evangelium / Marc. 8. Cap.

Þan̄ Tyma. Þa þar var en̄ margt Foolk komed ſaman̄ / og hafde ecke til Matar. JEſus kallade ſyna Læreſvei-
na til ſyn / ꝛ ſagde til þeirra. Mig aumkar yfer Foo-
lked / þviad j þria Daga haꝼa þeir hiaa mier vered og
eckert til Matar haꝼt. Og eꝼ eg læt þaa ꝼaſtande heim til ſyn ꝼa-
ra / þaa Vanmegnaſt þeir a Leidenē. Þviad ſumer voru langt ad
komner. Og han̄s Læreſveinar ſvoradu hønum. Hvadan̄ ꝼaaū
vier þau Braud hier a Eidemørku / ſo vier faaum þaa mettad? Og
han̄ ſpurde þaa ad. Hvørſu mørg Braud haꝼe þier? Þeir ſøgdu
hønum / Siø. Og han̄ ſkipade Foolkenu nidur ad ſetiaſt a Jørd-
ena. Og took þau ſiø Brauden̄ / þackade og braut ſundur / og ſieck
ſynum Læreſveinum / ad þeir legde þau ꝼram̄. Og þeir løgdu þau
ꝼram̄ ꝼyrer Foolked. Þeir høfdu og faa eina Fiſka / og þaa hina
ſømu Bleſſade han̄ / og baud ꝼram̄ ad leggia. En̄ þeir neittu / og
urdu Metter. Og þeir tooku upp þad yfer var / ſiø Karꝼer med
Afgangs Leiꝼar. Enn þeir ſem neytt høꝼdu voru nær ꝼioorar Þuſ-
under / og han̄ liet þa j burtu ꝼara.

Exordium.

Hegar Israels Foolk hafde feinged Leida af Himnabraudenu / j Eydemørkune / og villde þaa Kiet ad eta / þa møglade þad i gegn Moyse / og sagde. Vier Endurminnunst nu þeirra Fiska / sem vier aatum fyrer eckert j Egyptalande / en nu eru Ander vorar þreitt-ar / þvi vor Augu siaa eckert utan þetta Man. Þessa Kløgun Foolk-sins heyrde DRottenn og sagde til Moysen / seigdu til Foolksins / ad þ skule helga sig til Morguns / þvi ad Morgne vil eg giefa þvi Kiet ad eta / ecke eirn Dag / ecke tvo / ecke fimm / ecke tiju / ecke tuttugu Daga / Helldur eirn Manud / þangad til þad geingur ut um þeirra Naser / so þad velge vid þvi. Þetta þootte Moyse næsta Omøgulegt vera / og sagde til DRottens / Þetta Foolk er sex Hundrud Þusund / Footgaungu Lids / og þu seiger / Eg vil giefa ydur Kiet ad eta / eirn Manud / skal nockud slaa nidur Naut og Saude / so þeim meige nægiast ? Eda skulu all þiss Siovarens fafnast hingad / ad þ kunne ad nægiast handa þeim ? En DRottenn Andsvarade honum & sagde / Er þa Hønd DRottens stutt ordenn ? Nu / Þu skallt siaa / hvert mitt Ord kann ad koma fram vid þig / edur eige. Og þar utgieck Vindur fraa DRottne / og liet Vaktelur koma af Sioonum / og dreyfde þeim yfer Herbudernar / hier eirnar Dagferdar Leingd / og þar eirnar Dagleidar Leingd / tveggia Alna haatt yfer Jørdunne / sem lesa maa j Num. B. 11. Cap.

Mootlijk Historia og Dæme / verdur oss framsett j þssa Dags Heilaga Evangelio / þvi so s þ ad DRottenn Fædde Israels Foolk / a Vaktelunum / so þad hafde a nægelegt / Eins fæder Herrann Christur hier / nær fioorar Þusunder Manna / af sio Braudum og faeinum Fiskum / so þar voru meyre Afgangs Leifar / en j fyrstu var framlagt.

Þar næst so sem þad / Moyse þootte Omøgulegt ad DRottenn skyllde kunna ad giefa Israels Foolke nægelegt Kiet ad eta / þar hann hafde þo adur sied þar uppa / ad DRottenn hafde laated Himnamiøled rigna / og leidt Vatned ut af Hellusteinenum. Eins giætu Lærisveinarner ecke helldur trwad / ad Herrann Christur munde giefa fædt so margt Foo

ke j Eydemørkunne/ og þar fyrer seigia þeir/ HVar faaum vier Braud hier a Eydemørkunne/ etc. Jaa/ þeir muna nu ecke til þess/ þa hann fædde fimm Þusunder Manna/ med fimm Biggbraudum adur fyrre/ Joh. 6.

J þridia lage/ so sem þa/ Gud fædde Jsraels Børn a Vakelunum j Eydemørkunne/ so fæder og eirnenn Herrann Christur/ hier j Eydemørkunne/ sijn Børn miøg Dasamlega/ Audsijnande þar med ad hann sie Guds Ei[illegible]aur/ sem ecke er bundenn vid nockurn Stad/ Tijma edur Medal.

Vier viliumm an leingra Jnngangs/ vijkia til Textans/ & wt af honum skooda og yfervega/ þessa þria eptersylgiande Puncta.

Hinn Fyrste skal vera umm þad Millda og Myskunarfulla Hiarta/ Endurlausnarans vors Jesu Christi/ hvør ed aumkade sig yfer Foolked. Annar umm Vantru Postulanna. Og hinn Þridie umm sialft Dasemdarverked/ sem HErrann Christur hier giører.

Sa Almattuge og Eilijfe Gud/ sem wr Litlu kann ad giøra Miked/ hialpe oss med sinne Naad/ svo vier mættum hier wt af nockud gott læra/ og oss til Nytsemdar færa/ Amen.

Fyrste Puncturenn.

LJka sem þad/ ad hvør og eirn Madur hefur eirn Lijkama/ og i Lijkamanum eina Lifande Saal/ so þarf hann og so vid/ bæde Andlegrar & Lijkamlegrar Næringar/ & Vpphelldis/ þvi Madurenn lifer ecke a einsamann Braude/ helldur af sierhvøriu Orde sem famgeingur af Guds Munne/ so sem sialfur Endurlausnarenn vor liooslega vottar/ hia Matth. 4. Dæme hier uppa/ høfum vier i þesse Dags Gudspialle/ þvi epter þad ad Herrann Christur hafde fædt og fooftrad Saaler þessa Foolks (sem hønum epterfylgde) a þvi Himneska Braude/ sijns Blessada og Lijfkroftuga Ords/ þa fæder hann þa og so Lijkamlega/ Audsijnande þar med ad hann sie sa hinn same hia hvørium vier eigum ad leita bæde Saalarennar og Lijkamans Næringar/ hvad hid sama Foolk þetta hefur athugad/ og þess vegna epterfylgt Herranum Christo wt i Eydemørkena. Af hvørs Dæme vier skulum athuga þetta fernt.

Fyrst so sem þad/ ad Gudspiallamadurenn vottar/ad þad hafe ecke ver-

ed fyrer

ed fáeinar Mañeskiur / sem hier hafe samañ komed / til ad hlÿda a Herr-
ans Christi Predikun / helldur MArgt FOlk / so eigum vier og eirneñ
ad hafa eina Hiortans Gyrnd og Epterlangan til þess / ad heyra Guds
Ord / læra þ og Jdka / e láta oss þad ecke leidast. Eñ skiœum til (good
Guds Børn) hvad Olÿker vier erū / sem a þessū Døgū lifū / þssu go-
da Foolke / þad flyckest hier Þusundum samans til Herrans Christum
til ad hlusta epter hañs Kieñingu / Eñ i vorum Kyrkium / þegar su And-
lega Sælar fædañ / sem er Ord Drottens / verdur kient og frambored /
þa koma þar valla tÿu / Ja / kañskie fiundum eirn eda eingeñ.

J añañ máta seiger Gudspiallamadurenn / ad Foolk þetta hafe ecke
ad eins vered vr næstu krÿngumliggiande Þorpū / helldur hafe sumt
vered langt ad komed / Eñ hvørneñ fer oss? Vær høfū Kyrkiuna og
Guds Heilaga Ord / alla Leyd uppunder Gardenū hia oss / Ja / skamt
fra vorū Bæiū e Heimile / e neñū þo ecke ad vÿkia vr Bæarleidarleingd
edur þversfootar til þess ad hlÿda Orde DRottens. Vær lesum j
Heilagre Ritningu um Drottningena af Arabia Rÿke / þad hun hafe
giørt sier Ferd til Salomonis / til ad heyra hñs Vÿsdoom so langañ
Veg / sem tvo Hundrud fiorutÿu og eina Mÿlu. Skilldū vier þa tel-
ia epter oss ad ferdast eirn lÿteñ Spøl / til ad heyra Christū sm̄ langtū
Vÿsare er eñ Salomon? Æ / hvad mikeñ Kiñroda giøra Austurvegs
Vitringarner oss / sm̄ soktu til Christū / meyr eñ um̄ hálft fimta Hūd-
rad Mÿlur / Eirneñ Gielldingureñ Drottningareñar Candaces j Mor-
lande / sm̄ ferdadest tiegur Hundrud og áttatÿu Mÿlur / til ad heyra
Evangeliū / þar Foolk amast nu vid / ad ganga ur næsta Hwse til ad
heyra Predikun.

J þridia lage verdur þss geted i Gudspiallenu / ad Foolk þtta hafe
vered hia Herranum Christo / og under hñs Predikun / ecke eirn Tÿma
edur hálfañ añañ / helldur j heila þria Daga. Eñ vær giettū valla set-
ed litla Stund under Guds Orda Heyrn og klagum opt yfer laungum
Predikunū. Ja / þ sellur nu mørgū þyngra ad hallda þria Daga
heilagt a stœdstu Hátÿdū Arsins / eñ Foolke þssu ad vera þria Daga
j Eydemørkuñe hia Christo. Eñ sie sagt / ad j þm̄ edur þm̄ Stad /

 eige ad

eige ad lesa Søgur/ hallda Glede/Vökunætur/ og þar eige ad premia allra handa Leyke/ Dansa og Vikevaka/ þa er uppe Footur og Fit (sem vier pløgū ad seigia) þa þikest hvør goodur' bættur/ sem þangad kiemst/ og virda hvørke þyrer sier Fimbulvetr nie Frost/ Regn eda Storm/ helldr una ad sitia þar vid/ z hlÿda þvi heilū Nottū z Døgū j giegn.

J Fioorda Maata/ hefur Foolk þetta soddañ Hiartans Eyrnd/ Alvøru og Kostgiæfne til þss/ ad hlÿda JEsu Blessada Orde/ ad hvør hleipur og flÿter sier sem bueñ er/ Neimañ fra sinu Hwse/ og hugsar hvørke um ad taka med sier Mat nie Dryck/ edur añad s þ vid þarf. Eñ hier þvert a moote/ þorsoma marger a þssū Tijmū Predikun/og Kieñing Guds Orda/ þ einskis verdañ Hiegooma/ Acktande meira þ Svijn sijn/ eins z þr j Gergesena Lande/ Marc. 5. Eda þ Vrasijna/ eins og þr Opacklaatu Giester/ sem bodner voru/ Eda þyrer sijna stundlega Næring/ so sem giørde sa unge Madur/ um hvern skrifad stendur/ hia Matth. 9. Eñ Guds Guddomlega Ord/ hvørt ad er þo hiñ allra dyrmætaste Fiesiodur/ sem æþeñlega varer/ 1. Pet. 1. Cap. Hafande Fyrerheit þessa Lijþs og annars/ 1. Tim. 4.

Pad Añad sem oss er athugande j þessu þyrsta Greinarkornenu/ er um þa breñande Elsku/z medaumkunarsama Hiarta/vors liuþa Lausnara Jesu Christi/s hñ heþr til Folks þssa/hier um hlioodar so Texteñ. Og JEsus kallade sijna Lærisveina til sijn/z sagde til þeirra/ Mig aumkar yfer Foolked. Matth. Gudspiallamadur/ sem þssa Historiu hefur skrifad a Ebreskt Maal/ brwkar þar til þetta Ord Channon/ hvad ad merker so myked sem goods ad uña/ edur vel ad vilia einū/ svo sm Christur heþde so sagt/ Eg añ Foolkenu/ Eg heþe gott Gied og Astseme til Foolksins. Og j þm Griska Textanū stendur eitt eptermiñelegt Ord/sem merker so myked sm þyhlÿka Goodvilld/og Medaumkan ad haþa til nockurs/ af hvørre hræraſt z vidkomast oll Mañsins Jñur af Medaumkan. Þar þer þ miøg Nuggunarsamlegt þirer alla þa sem eptirþylgia Herranū Christo/z heira hñs Ord af Alvøru/ Kostgiæþne z Aftundan/ þm vill hñ vera so yþermætañlega Goodur/ Nadugur/ Epterlaatur/ Milldur/Almættugur z Blessunarfullur

Gud/

Gud og Drottenn / so sem Gudspiallamenner ner hann hier uppmala / Ja / hann er ecke alleinasta medaumkunarsamur og goodgiarn vid oss / helldur skiot og reidubwenn DRDTTENN til ad hialpa / þar fyrer seiger hann so / JEg vil ecke lata þa Fastande fra mier fara. Hann skorter hier og ecke helldur Efnenn / og Mattenn þar til / þvi hann er eirn Almattugur Gud og Drottenn / hvors Vallde ad stendur allt / Og so sem Læresaderenn Taulerus mekelega um hann talar / Langtum livfare til þess / ad giefa og giora oss til gooda / enn vier erum til þess ad þiggia / og vid ad taka / Og þar fyrer seiger hinn H. David / Ps. 103. Ad lijka sem þad Fadereñ er Børnunum Liknsamur / eins sie DRottenn Myskunnsamur / vid þa sem hann ottast / þvi hann er Fader Myskunsemennar / og Gud Huggunarennar / so sem Postulenn vottar 2. Cor. 1. Þar fyrer kuñer þu (minn Brooder og Syster) ad rata i Volæde og Fatækt / eda Orbyrgd / þa efastu sa mt ecke / helldur þeinktu strax til þess medaumkunarsama Hiarta þijns Endurlausnara / og huggadu þig þar vid / ad þad er a moote hans Nattúru ad lata nockurn af þeim sem a hann treysta Naud lijda / þvi fyrr hliota Hrafnarner ad koma og bera þeim Braud og Fædslu / so sem þeir giørdu vid Spamanninn Eliam / 1. Bookar Konganna / 17. Cap.

J annann Mata lætur Herrann Christur i Lioose / Aast sijna og Hiartalag / sem hann hefur til þessa Folks / sem og allra vor / sem elskum hans Ord / i þvi / ad hann ecke ad eins hefur Medaumkan med oss / helldur og eirninn hutar oss fyrer Braude / og þeirre Lijkamlegu Næringunne / so vier skulum ecke fer tande fra hønum fara / eda vanmegnast a Leidenne. Hafe nu vor sæte Endurlausnare giort þetta Obedenn / hvad myklu framar mun hann giora þad / nær vier hann þar um bidium? Hafe hann so krøptugur verid / a sinne Nidurlægingar Tijd / hvad meine þier ad hann mune þa Krøptugur vera / þar hann situr nu og er upphafenn til hægre Handar sijns Fødurs / yfer allann Høfdingskap / Valldstiett / Magt og Herradoom / og allt hvad nefnast ma / ei einasta i þessare Verølldu / helldur jafnvel i Okomenne / Eph. 1. Herrann Christur vill og eirnenn oss med þessum Ordum Amint hafa / þar hann seiger / Late eg þa Fastande fra mier fara / þa Vagmegnast þeir a Leidenne.

Hvad stoor Naudsyn og Þörf oss sie a þeirre riettu Saalar Fæduñe/ Herranum Christo/ hans Orde og Sacramentunum/ so hvør hañ a stad ferdast aan þessa Veganestesins/hñs auma Saal hlytur eilislega ad vaumegnast/eins ꝛ Saal þess Ryka Mañs/ Luc. 16. Þar fyrer skyllde eirn og sierhvør hallda sig til Christum/ecke ad eins þañ fyrsta og añañ Dag/ þad er a Æskutymanum/ og Fulltyda Alldrenum/ helldur og so þñ þridia Dag/eins og Folk þetta/ þad er allt til vors sydasta Burtferdar Tyma/þa vier eigum vid ad skilia/ og fara heim aptur.

Añar Puncturiñ.

NV vilium vier vyskia til þess añars Greinarkornsins/ꝛ stuttlega skoda/Vantru þrra goodu Herrans Christi Læresveina/þvi þa Drott iñ seiger þeim syna Fyrerætlun/ꝛ hvad hönu byr i Siñe vid þtta Folk/ sem er/ ad hañ vilie gefa þvi Fædu/ þar i Eydemørkuñe/ þa sia þeir strax epter þeim/ utvortis Medølum/ og afrada hønum/ ad taka þad i Ord/ad fæda so margt Folk/ Fyrst vegna Efraleisis/ þvi þeir seigiast ecke hafa fyrer Hende/ utañ ein SJö BRaud/ sem þeir hafe keypt fir er sialfa sig/ sier til Nestis/ og hielldu þess vegna þ mesta Orad vera/ ad hañ skyllde bera sig ad kypta so litlu a medal so margra. Eins erū vier og so siñader/ ad vier siaum alleinasta epter þvi sem vier høfum fyrer framañ Hendurnar/eñ ad Almætte Guds ꝛ hans Krapte/giætū vier (þvi midur) sialldnar/ eins og Riddareñ i Samaria/ uñ hvørn lesed verdur i annare Book Kong. 7. Cap.

Þar næst afrada þeir Herranū Christo/ad fæda þetta hungrada Folk/ vegna ohentugleika Platzins er þeir voru i stadter/ siñ var Eydemørkiñ/ þar fyrer ansa þeir so til og seigia/ Hvadañ faaum vier þau Braud hier a Eydemorku svo ad vier faañ þa mettad? Þad er sem þeir hefdu sagt. Værum vier i Jerusalem/þa være eingiñ Neyd/vier skylldum þa fa noog Braud/ þo añad jafnmargt Folk være/ eñ hier i þessum stad er ekert añad eñ Trie/ Steinar og Gras/hvad ecke er þien anlegt til ad sedia med Hungradañ Maga. Eins geingur þad til og so/ eñ nu i Dag fyrer mørgum/ad strax þegar Aaraskipte verda/ꝛ ecke Fisk

af so vel feitna Aared/ sem pad þyrra/ eda eþ Misbrestur verdur a Jard areñar Grooda/ hvap er þa añad/ eñ Meñ ervænta sier/ z bera stoora Vmhyggiu þyrer/ hvorniñ þeir kuñe ad hialpast / seigiande/ NVar þæium vier Braud hier a Eydemorku? Eñ hitt er Vrrœde betra/ ad flya til Nerrans Christum/ og bera upp þyrer honum Vanefne sijn/ þvi hñ hefur soddañ eina Almattuga Nønd/ z ecke er eñ nu stutt ordiñ/ Esa. 50. Nver þædde og þorsorgade Israels Folk i Eydemørkuñe/ z heil Fiørutyu Ar? Nver drygde þ litla Miøl og Oleum þrar þa-tæku Eckiu j Sarepta? Nver avaxtade þau tuttugu Biggbrauden so þau urdu noog til Sadningar handa Nundrad Møñum? 2. Kong. Book. 4. Munde ecke allt þetta giøra su blessada Almættis Nønd eñ DRottens? Verum þar fyrer ecke Nugsiuker þyrer voru Lijfe/ hvad vier skulum eta edur drecka/ helldur vørpum allre vorre Ahyggiu uppa Gud/ og mun hañ sialfur sia off þyrer Braude.

J þridia mata Afræda Lærefveinarner Christo/ ad hañ skule þæda Foolk þtta vegna Margþiølda/ þar þ var vær Fioorar Þusunder ad auk Kveña og Barna. Nid sama setia sier eñ nu marger þyrer siñe/ einkanlega þr sem haþa mørg Børn og Niw ad forsorga/ meinande ad sijner litler Adsdrætter z Matarþaung mune hvørge hrøckva/ þyrer sig z sitt Niske. Eñ verum Nughrauster og eþunst ecke/ z vitñ þ ad Gude er ecke um Megn ad drya þ litla z þorsorga þar med/ so marga sem þraa/ þvi hvar flest Børn z Niw eru samañkomeñ j einu Nwse/ þar eru flest Fadervor leseñ og sungeñ/ eñ hvar flest Fadervor eru aþ Niarta sungeñ/ þar plagat ad vera hin rijkuglegasta Guds Blessañ.

Þridie Puncturiñ.

Epter þylger med einu Orde þ Þridia Greinarkorned/ sem er um sialþt Dasemdarverked Nerrans Christi/ hier um hliodar so Textenu. Og hañ (þad er DRotteñ vor JEsus Christus) Skipade Foolk eñu nidur ad setiast a Jørdena/ og teok þau sio Braudeñ/ þackade z braut sundr/ z þieck sijnu Lærefveinu/ ad þr legde þau fraam/ etc.

Fioora smapuncta høþu vier j þssu Ordu ad athuga. Fyrst er þ

ad Chre-

ad Christur tekur braudin i synar Siggnudu Hendur / og blessar þau / so þau avaxtast / og verda anægianleg til Fædu fyrer Fookled.
Ad sinu hefde hann med einu synu Orde / fyrer utan Braud & Fisk / kunnad ad fæda þessar fioorar Þusunder Manna / so sem hann fædde Moysen a Fiallenu Sinai / Exo. 34. Enn þetta giorde hann þess vegna / so hann kiende oss / ad forackta ecke þau tilskickudu Medol. Enn hver eru þau þa / kann einhvor ad seigia? Þar til svarast so / Þad fyrsta & hellsta Medal / fyrer hvort Gud hefur skickad ad vier skilldum fa vort Daglegt Braud / og Lykamans Vppheellde / þa er Erveded / Gen. 3.
Þad meigum vier i anngvann mata forsooma / þvi hver hann ecke Ervidar / sa skal og ecke helldur eta / seiger Post. i 2. Sendeb. til Tess. 3.

Þad Annad / sem oss er hier athugande / er þad / ad Christur þackar synum Himneska Födur / hvar med vier verdum Aminter ad vier gleimum ecke Gude lofanda / þa hann hefur fædt oss og sadt / þvi hver Þacklætes offrar / hann heidrar mig / & þad er Vegurenn / ad eg syne honum mitt Hialpræde / seiger Ande DRottens / i Psalm. 50.

I þridia mata stendur hier / ad Christur hafe BRoted BRauded hvar med hann kiennet oss / ad vier skulum einnenn briota vort Braud / & midla þvi / þeim hungrudu & þurfftugu / epter þvi sem Herrann befalar hia Esa. 58. C. David seiger / Psalm. 41. Sæll er sa sem annast hinn þurfftuga / Drottenn mun frelsa hann i þre hinne vondu Tyd. Drottenn mun bevara hann / & hallda honum vid Lyfed / & lata honum vel ganga a Jordunne / & yfergiefa hann ei i Villia sinna Ovina. DROttenn mun Endurlyfga hann a hans Sootta Sæng / þu hialpar honum vt af ollu hanns Krankdæme.

I Fioordu Grein seiger Gudspiallamadurenn / ad HErrann Christur hafe feinged synum Lærefveinum Braudenn / ad þeir legde þau fram.
Hvar med hann kiennet oss / ad aller syner Lærefveinar / þad er / aller trwaer og froomer Kiennefedur & Predikarar / sieu riettar Radsmenn & Vtdeilendur Guds Leindardooma / 1. Cor. 4. Hverier ed fooftra skulu og fæda Hiordena / med hreinum Lærdoome. Oz verda þar fyrer aller Guds Ordz Þienarar / hier aminter / ad þeir fare vel med þau sin

Brauden.

Straudeñ og Fiskana/ sem þr haþa aþ Nende DRottens medskeed/hald er/ Nøndle vel og Trulega med þær siehalldu Emsut Heilags Anda/ sundurskipte vel Guds Orde/ z wtdeile þau Heilogu Sacramenta/epter þvi sem HErrañ sialpur heþur beþalad.

Ad Skyrslu stendur j Gudspiallenu/ ADþEir NAfe Vppteked SJø KArþer med AFgangs Leifar. Hvar med vier verdū Aminter ad fara vel med Guds Gaaþur / gleima ecke Sparseme/ og Nagnade/ Eyda ecke øllu a einu Maale/ helldur þeinkia þar til ad Men mune j añad siñ nockurs med þurfa. Og skal þad so stuttlega og einþalldlega sagt vera wt aþ þessu Heilaga Evangelio. Gude Eilyfu Fodur/ Syne/ og Heilogum Anda/ seigium vier þacker/ Loþ og Dyrd/ u ā Allder Allda/ z ad Eylyfu/Amen/Amen.

Attunda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 7. Cap.

JEsus sagde til sina Lærisveina. Vakted ydur pyrer Fals Spamønnum/ sem koma til ydar j Sauda Klædum/ eñ hid jñra eru þeir glepsande Vlþar. Vt aþ þeirra Avøxtum meige þier kieña þa. Verda nockud Vijnberin samanlesen af þyrnunū/ eda Fykiurnar af þystlunum? So lijka nu Hvørt Gott Trie giøra goodañ Avøxt/ Eñ hvørt Vondt Trie vondañ Avøxt. Goott Trie getur ecke bært vondañ Avøxt/ og ei helldur getur vondt Trie bært goodañ Avøxt. Og hvørt þad Trie sem ecke bærer Goodañ Avøxt/ skal upphøggvast og i Elld kastast. Þar pyrer meige þier wt aþ þeirra Avøxtum þeckia þa. Þeir muñu ei aller sem til mijn seigia/ DRotteñ/ DRotteñ/ jñganga j Guds Rijke. Helldur þeir sem giøra Vilia mijns Fødurs/ þess a Himnum er. Marger muñu til mijn seigia a þeim Deige/ HErra/ HErra/ hofum vier ecke Spaad j þijnu Nafne/ høpum vier ecke j þijnu Nafne Diøpla wtreeked/ og giørdum j þijnu Nafne

morg Kraptaverk? Og eg mun þa jata þeim/ alldrei þeckta eg yður Fared frá mier aller Illgiorda Menn.

Exordium.

Exodi Bookar 7 & 8. Cap. Lesum vier (Elskuleg Guds Born) Ad þegar Moyses & Aaron kuñgiordu Pharaoni/ Guds Drottens æsett Rad & Vilia/ til ad frelsa Israels Foolk fra þui Egyptska Prældoome/ þa hafe þr Egyptsku Toframeñ staded þm̃ a moote/ & med sijnu Konstrū giort þau somu Teikn s þr/ hvad þeim Egyptsku voor so miog j Augū/ ad þr meintu & hielldu sijna Toframeñ vera rietta Spamenn/ & fra Misskilningar soñ Dasemdarverk/ þar þær voru þo j Raun & Sañleika ecke añad eñ Diofulsins Gabb & Vppasinningar/ hvad & Raun gaf Vitne/ þviad Aaronis Stafur upp svelgde alla þra Stafe/ & nær þr gatu ecke komed Lusti upp/ eins og Moyses/ þa urdu þr ad medkieña/ ad þ være Guds Fingur/ & Guds Dasemdarverk/ sm̃ þar skiedu/ fyrer Hond Moysis & Aaronis.

Þetta er ein Merkeleg Figura og Fyrermyndan/ uppa alla Fals-Spameñ/ sm̃ standa a moote Herranū Christo/ & hañs Heilaga Orde/ þeir hafa ad soñu myked Alit/ hia allmorgū j Heime þssū/ so ad marg er Afvega leidast/ & falla j Villu & Vantru/ af þra Volldū/ Eñ uñ̃ sijder mun þra Falsk j Lioos leidast/ svo þr munu af sijnū Avoxtū þeckter verda/ ad þr eru ecke þr riettu Spameñ/ eins & Toprameñ-erner/ j Egyptalande. Vm̃ þssa Fals Spameñ talar nu Frameveigis Endurlausnareñ vor JEsus Christus/ i þssa Dags Gudspialle/ Hvort vier ytlim off til Yfersknodunar/ fyrer Hendur taka. Og eru þ Tvær Greiner fierdailis sem vier skulū athuga. Hin fyrre er uñ̃ Vidvorun Herrans Christi/ þar hñ tekur off vara þ Fals Spamoñū. Añar uñ̃ alla Hræsnara/ & Muñchristna/ mz þm̃ Lærdomū & Aminingast/ sem hier kuña hid stuttlegasta & einfalldlegasta/ wt af ad dragast. Saa ukle Spamadur yfer ollū Spamoñū/ vor Drotteñ JEsus Christus/ hañ leide off j sijnū Sañleika/ so vier mættū þtta hvortve-

ggia yþervega / hans Heilagasta Nafne til Lofs og Dyrdar / en oss til Sælargagns og Velþerdar. AMEN.

Fyrre Greinen.

AD þar hafe j fra Upphafe Veralldarennar / allt til þessara nálægra Tyma / vered og fundest adskilianleger Villu Andar / Fals Spamenn og Rangsnwner Kiennendur j Christnenne / þad vottar oss allvijda Heilög Ritning / þad syna oss og eirnenn lioos Dæme forn og ny. Hvad Naskasamlegur og slægur Villu Ande var Dioþullenn / þa hn kom til vorra fyrstu Foreldra Adams og Evu j Paradys / med falska Kienningu / og Ranga utþyding a Guds Orde / þa hn Predikade þar ut af Skilnings Trienu Goods og Ills / sem Guds Orda Meiningu og Dyrd DRottens var þvert a moote / og fellde so og fordiarfade þau bæde / Adam og Evu / med sinne Lyge og Svikum / Gen. 3. Siaum til fra fyrstu Veralldar fyrer Flooded / mundu þar ecke finnast Fals Kiennendur / Mundu nockud þr Brædur Abel og Cain / hafa haft eirn Lærdoom? Nei / langt fiærre / hvad sia ma þar af / ad Gud virdte meir Abels Offur enn Cains / þad bevysar og eirnenn Postulenn Pall j Pistl. til Heb. 11 Seigiande / Fyrer Truna hefur Abel / Gude meire Offran giört enn Cain. Hvad marger Fals Spamenn fundust j Tyd fra H. Guds Manna / og riettu Spamanna adur fordum? Sette ecke Zedechias Fals Spamadur sig upp j moote Michea Guds Manne / 1. B. Kong. 22. Hvad myklar og þungar Araser giordu þr Baals Prestar / þm Drottens Manne Elie / so hn vard ad hroopa Elld af Himne til Bevysingar / ad hn være sa rietta Guds Spamadur / enn hiner aller Fals Spamenn? 1. Book Konganna / 18. Cap.

J Nya Testamentenu / hefur eins lyka tilgeinged / þar ed j moote Herranum Christo og hns Postulum / stoodu Phariseatner / Saducearar og Skriptlærder / so sem lesa ma / hia Matth. 12. og 26. Cap. Og allvyda annarstadar. Sydann Postulanna Daga / og allt til þess / ad Þatum Skrifadest epter Christi Hingadburd / nær fiogur Hundrud Ar / þa skrifar S. Augustinus / ad upp hafe komed attta og attatyu Villu

 Enn hvad

En hvad skulū vier þa seigia um̄ þat/ sem̄ siþdan̄ og allt hingad til/ hafa uppkomed/ hvoriat ad eru nær þvi Oteliandlegar? Þvi þar finast ecke ad eins eirn/ helldur marger Antichristar/ nu a þessū Dꜹgū/ Ja/ marger Fals-Spamen̄ ꝫ Fals-Kiennendur/ sem̄ fordꜹman̄legan̄ Villu-Lærdoom med sier innflitia ꝫ færa/ epter sialfs Christi Spadoome/ so sem ad eru Papistar/ Endurskyrarar/ Manichearar/ Calvinistar/ edr ꜹdru Nafne Sacramentistar/ og marger adrer fleyre. Og med þvi ad vor Blessade Endurlausnare/ JEsus/ sa allt þetta fyrer/ ad so mun-de tilganga/ allt til Veralldarennar Enda/ þa tekur hn̄ ecke ad eins/ Lærisveinunū sijnū/ helldur og eirnen̄ ꜹllū oss/ sterkan̄ og stooran̄ Vara þar fyrer/ ad vier skulū VARta oss. Fyrer hvꜹriu þa?
Fyrer Fals-Spamonnum sem til vor koma j Sauda-Klædum/ En̄ hid jnra eru þeir Glepsande Vlpar.
So miked sem ahrærer þetta Ordkorned/ Spamen̄/ þa skulū vier vita ad þar fyrer eiga ecke ad skiliast/ alleinasta þr sem̄ fyrer seigia Okomna Hlute/ helldur og eirnen̄ aller þr sem̄ eru riettelega kallader til þess/ ad frambera Guds Ord/ ꝫ ad wtleggia H. Ritningu/ þess Gamla ꝫ Nya Testamentesins/ j Kyrkium og Skoolum/ þvi þesser heita aller j soma mata Spamenn/ 1. Cor. 14. Cap.
Hvar af vier lærū ad þar eru tveggia Handaslags Spamen̄ til. Fyrst riettet Spamen̄/ um̄ þa talar so Postulen̄ Pall/ j fyrra Pistle til Tim. 5. seigiande/ Aulldungana sem vel Forstanda/ hallde men̄ tvo-falldlegs Heidurs verduga/ einkan̄lega þa sem Erviða j Ordenu ꝫ Lærdoomenū. En̄ riettet Spamen̄ kallast þr þess vegna/ ad þr byggia sin̄ Lærdoom uppa Sannleikans Grundvꜹll/ sem er/ uppa Bækur Spaman̄ana/ ꝫ Postulana/ hvar sialfur Christur er Hyrningarsteirnen̄/ Eph. 2 Og beyrsa siþdan̄ sin̄ Lærdoom/ med sønnū Avoxtū og lifande Epterdæmū so sem̄ Postulen̄ Pall bef alar/ ad eirn Predikare skule ecke alleinasta kienna riett/ helldur og so vera good Fyrermyndan/ þra Trwudu j Ordenu/ j Breytnenne/ j Kiærleikanū/ j Andanū/ j Trwnne/ j Hreinlijfenu/ 1. Tim. 4. Adrer kallast falsker Spamen̄/ og þ eru þr sem an̄ ad hvꜹrt falskt kienna/ en̄ lifa þo vel/ eda kienna vel/ en̄ lifa jlla/ so þad

sem þeir uppbyggia med einne Hendenne / þ brioта þeir nidur mz aunare.
Vmm þessa talar Spamadurenn Malachias / 2. Cap. seigiande / Þier erud geingner af Veigenum / og hneixled marga i Lögmalenu / og þier haped i sundurbroted Levi Sattmala / seiger Drottenn Zebaoth / þar fyrer hefe eg giört ydur ad Forackten / og ad Ovirdingu / fyrer ollu Fooltre. Og þetta eru nu þeir Falsku og vondu Spamennerner / a hvoria Herrann Christur minnest hier / og tekur off vara fyrer / enn so ad vier kunnum ad þeckia þa þess betur / þa uppmalar hann þa hier / mz Lit t Eintienne / t seiger / ad þeir kome i SAVda Klædum / under hvoriúm þeir hylia og dylia sijna Falska Kienningu / og skyla sine Glepsande Vlfs Nattura / eins og hin Skoolaneyste Dioffullenn / hvor sig giorer opt og tijdum ad Lioossins Eingle / 2. Cor. 11.

Þar næst seiger Herrann Christur um þessa Fals Spamenn / ad þeir sieu hid innra Glepsande Vlfar. Enn hvor mun vera Ordsök til þess / ad vor Endurlausnare lijker þeim vid slijkt Varga Dijr sem Vlfurenn er? Vier skulum vita ad þar eru fierdeilis þriar Ordsaker til. Fyrst so sem þad / ad þar er eitt Oslackvanlegt Natur a mille Vlfsins og Saudarens / hvort ed vidhellst og so ad þeim Daudum / þo þeir sieu Streinger giordar af Saudargyrne og Vlfs gyrne / þa verda þeir Streinger alldrei samhlooda i einu Hlioodfære. So er og einnenn Oflædvanlegur Ovinskapur a mille Falskiennenda og riettra Læresedra Christnenar / þo þar verdur alldrei þessum Hlutum samankomed Lioosenu og Myrkrenu / Christo og Belial / Sannleikanum og Lygenne / 2. Cor. 6.

Þar næst so sem þa / Vlfurenn er eitt grimt og Grædugt Dyr / hvor ed alldrei giefur fyrre upp / ef hann kiemst inn i Hiardar Hoopenn / enn hann hefur dreped hvorn einasta Saud / verde honum ecke hamlad. Eins giora og so Falskiennendur / hvors vegna þeir verda kallader Þioofar t Mordingiar hia Joh. 10. Capitula.

J þridia lage er Vlfsins Art og nattura / ad leita sier hellst Brauda / og vera a gange / um Skamdegis Tijman / þegar Nootkenn er leingst / og Dagurenn er sem styttstur. Eins þiolga nu og taka sig hier til samans / Fals Kiennendur t Fals Spamenn / a moote Heimsins

Enda/ þar þr vita Tijmen̄ skiftest/ þt mz þvi/ad Dioffullen̄ veit/han̄ a stuttan̄ Tijma epter/ þa Olmast hn̄ þss meyr/ og Kappkostar ad giora Hiorđeñe Christi z mesta Tioon hn̄ gietr/ so sem Postulenn Petur vottar/ 1. Pet. 5. Cap.

Nu kan̄ einhvør ad seigia/ Være þsser Fals-Spámen̄ (um̄ hvøria Christur hier so nyked talar) utvortis Ulfū lijker/ en̄ innvortis Sauðum/ þa være aunguū vorkiennande/ ad þeckia þa/ og taka sier vara fyrer þm̄/ En̄ hvør kan̄ ad sia inni an̄ars Hiarta? Hier uppa Andsvarar HErrann Christur so/og seiger.
Af þeirra Avøxtum meiged þier þeckia þa/Verda nockud Vijnberin̄ saman̄lesin̄ af Þyrnunum/ eda Fykiurnar af Þystlunum/ etc. etc.
J þessum Ordum/ lijker Herran̄ Christur en̄ nu uppa nyt/ Falsspámønum/ vid Þyrna og Þystla/ þviad so sm̄ þad/þeir uppspretta sialf krafa/ þo eingen̄ sae til þeirra nie groodursetie þa/ so hafa aller Falskiennendur giarnan̄/ Lærdoom sin̄/af sier sialfum uppdicktadan̄/ hvørn hvørke H. Ritning/nie Heilager Lærefedur Kyrkiun̄ar hafa hia þm̄ .pl antad/nie nidursad/eru hvørke kallader af Gude nie Mønn̄/helldr hla upa sialfkrafa þar til/so s̄ Spamadurin̄ Jerem. ad Orde kiemst/23 C.

Þar næst/ so sm̄ þad/ Þyrnar z Þystlar eru fagrer og blomleger asijndar/ en̄ bera þo hvørke Vijnber nie Fikiur/ Ja/ øngvan̄ goodann Avøxt/helldur stynga z krassa þa/sm̄ Ovarlega nærre þm̄ koma. Eins eru Villumen̄ z Kiettarar ma-sielegir utvortis/en̄ þ er ecke utan̄ Afynden̄ toom/ þvi þar bua ønguer gooder Avexter under/og hvør han̄ um̄geingst med þeim/kiemur siallðan̄ Okvoladur edur Okrassadur fra þeim aptur. J þridia lage/so sm̄ þ/ad Þyrnerner vaxa ecke hatt upp fra Jørdun̄e/ eins eru og Villumen̄erner sin̄ader/ ad þeir hallda sig til þess Jardneska/ en̄ ecke til þess Himneska. J fiorda mata/ so sem þad/ Þyrnarner þiena ecke til an̄ars/en̄ þeir sieu upphøggner/z i Elld kastader. Eins munu aller Falsspámen̄ ad Endalokunum/ kastader verda i Elld eilijfan̄/þar ed vera mun̄ Oop z Tan̄agnystran/Matth. 25. z 22.

J þridia lage samlijker Herran̄ Christur Fölskum Spámønnum/ vid Þijst og Avaxtarlaus Trie/ i þssū Ordū/ þar han̄ seiger/ ad HV

ert gott

verk gott Trie mune giora goodann Avoxt/enn hvort vondt Trie/vond ann Avoxt. Nu so sim þ/ ad i einum goodum og lystelegum Allden, garde/kunna ad standa til samans morg Trie/samt eru oll ecke eins good og þarfleg/ þvi sum kunna ad vera fwenn og rotenn/ þat sum eru þerst og Frioo/og eiga ecke samann utann Nafned/ad þau heita oll ad eins Trie. Eins er þvi og varid ad þar er stoor Mismunur a millum riettra Sp, amanna og Falskra/hvar þ þra Vtþor og Endalyckt verdr eins og þeirra Verk hafa vered/ og mun su Dooms Alyktun umm siider yþer þa koma/ sem Herrann Christur hier a leggr/ a hvoria og eina Avaxtarlausa Eyk/ sem er/ad þeir Mune Vpphøggvast Og i Elld Kastast.

So sem þad/ ad Herrann Christur hefur hingad til/ samlykt Villu monnunu og Folsku Kiennendu ollu/ Fyrst vid Vlþenn/ þar næst vid Þyrna og Þysla/ Og i þridia lage vid Onyt og Avaxtarlaus Trie. Eins samlykker hann nu og so ollu Goodu og Trwlindu Kiennemønnu vid Vijnber/ Fykiur og Avaxtarsom Aldintrie/ Vt svo sim Vijnberenn va, ka ecke sialfkrafa/so sim Þyrnar og Þyslar/ helldr hliota þau mz myk, lu Erfvide og Omake ad komast til sinnar Tyngunar. Eins lyka hlytur hvør og eirn riettur Læremeystare ad wtstanda myked Omak og Erfvide adur enn hann verdr duganlegur til syns Embættis og Kallenar.

Þar næst/ lyka sim þ/ ad Fykiurnar eru sætar og Smeck,goodar/ eirnenn heilnæmar og Heilsusamlegar/ og þar eru Lækning a mote Pla gu og Pestilentiu/ og giefa og þyrstum og þreittum Ferdamanne/ sierlega Hressing og Svolun/ a moote Hita og Lwa. Eins er og ei, rnen hreirn Lærdoomur goodra Læremeystara/ vel smackande/ Ja /sæt ur og ægiætur/ og hinn beste græde,Plastur/ a moote þim Eytrudu Vt brotu/og Meinsemdum sim vier høfum þeinged/ og Bite þess gamla Ho, ggorms/ Dioþulsins.

J þridia lage so sim þ/ Ad eitt gott Trie kallast þss vegna Ott ad þet a Rootunu vel Grundvallad og Grooduksett/hefr goota Natt, uru/ Ja/ fagrar Greiner og Kviste/Vellucktande Lauþbland og sæta og Heilnæma Avoxtu. Eins lyka so eru aller rietter og Trwlinder Kie nnedur gooder/ vegna þss þr eru Grundvallader/ þar þr eru Vygder

uppa Christū / an hvørs ad eingeñ kñ añañ Grūdvoll ad leggia / nie hellð ut ma / 1. Cor. 3. Þeir hafa ꝛ eirneñ siñ Grundvoll wt af Guds Orde / Bookliegū Konstū ꝛ Tungumalū / haga sier vel ꝛ Radvandlega j siñe Stiett ꝛ allre Vmgeingne / ꝛ bæra Avert j goodu ꝛ Sidsomu Hiarta Luc. 8. Hvar fyrer þr skulu og ecke verda Helvýtis Ellds Matur / svo sm̄ þau Avaxtarlausu Trien / helldur plitiast hiedañ / ꝛ nidursetiast aptur / j þa Himnesku Paradis / ꝛ þar Bloomgvast um̄ alla Eilýfd.

Af þssū tveimur Olýkū Kieñefedrū ꝛ Læremeysturū / sm̄ eru Falskt er og rietter Spameñ / Høfū vier oss þtta til Vidvørunar ad taka / sm̄ er / Ad mz þvi / ad þr folsku Spameñerner eru so hrædelega skadlegur og Hættsamlegur Hlutur / þa skulu aller Christner Meñ taka sig vel j vakt og kosta Kapps a ad sneida sig sm̄ mest hia þeim / so sem Endurlausnareñ vor sialfur aminer oss / i þssu Gudspialle / og trwū ecke sierhvøriū Anda / helldur reinū þa adur hvert þr eru af Gude eda ecke / 1. Joh. 4. I sama mata / hafa rietter Kieñemeñ og Læremeystrar hier / þ ad fordast / ad lata sig ecke fundna verda a medal þvilikra Fals Spamaña / eda hafa Stallbrædraskap og Samfielag vid þa añars leida þr yfer sig sialfa snøggva Fordæming / 2. Pet. 2. Moreñ mun lata þra Heimsku um̄ sijder augliosa verda.

Vier høfum og eirneñ oss þ hier wt af til Huggunar ad taka / Ad Herrañ Christur er so Trwfastur og Raungoodur / ad hañ lætur sier af Hiarta vera Hugad um̄ vora Sælar Velferd / Ja / Hañ lætur oss eirneñ vita og vidkañast / ad hañ vill ecke ad ein Sal skule Glatast / edur ein Saudarkind skule j burtu fra hønū villast / og koma j Klær ꝛ Kvertar þss Helvitska Vlfsins / helldur er hañs Vilie / ad aller Meñ verde Saluholpner / og komest til Sañleikfins Vidurkieñingar. Og skal þ so sagt vera um̄ þ Fyrra Greinarkorned.

Añur Greineñ.

Eftersylger mz einu Orde / þ Añad / s er / um̄ alla Hræsnara ꝛ Muñchristna / um̄ þa talar Herrañ Christi hier j Gudspiallenu so ꝛ seiger / þr munu ei aller s til mijn seigia / Herra / Herra / Iñganga j Gudds Rýkes /

þs Rijke/ ec. cc. So sem þ/ ad vor Blessade Endurlausnare/ hefur hingad til syndt oss/ lioos Audkienningar Merke/ af hvoriu vier kunnu ad þeckia Falska Spamenn fra riettum og sonnu Kienneboru. So synt er hann oss og kiener hier/ i þessu siddara Greinarkornenu/ hvar af aller Nrænarar og Munchristner meige þeckiast. Og eru þ fierdeils tvø Kienneteikn/ sem hann setur uppa þa. Þad Fyrra er wtvortis Heilagleike/ hvørn þr lata i lioose mz Ordunum/ seigiande/ HERRA/ HERRA/ Enn hyra þo allt annad hid innra i Hiartanu. Þesse Andstyggelege Nræsnis Løstur er(þvi midur)miøg Almennelegur nu a þessu Døgu/ þvi hvad marger þinnast þr sem lataft vera Velchristner enn giøra þo ecke þar epter? Helldur hafa þr ad eins Yferlit Gudlegs Athæfis/ enn þss Krapte afneita þr/ 2. Tim. 3. Þeir koma ad sonnu til þrar Heilogu Vatnskiurnar eins og Pharisei giørdu/ Matth. 3. Ganga til þrar H. Kvølldmaltijdar eins og Judas/ Matth. 26. Heyra Guds Ord/ eins og Herodes/ Marc. 6. Enn eru þo samt Nødrukyn sem aungva verduga Jdronar Avexte giera/ Matth. 3.

Þar næst auglysa þr sinn wtvortis Heylagleika þar mz/ ad þr hroosa sier mykelega af sinu Verkum seigiande/ HErra hofum vier ecke Spad i þinu Nafne/ Hofum vier ecke i þinu Nafne Diøfla wtreked/ og giørdum i þinu Nafne mørg Kraptaverk?

Enn allt þtta er bannsett Nrooslunn/ sylge þar ecke med Trwenn og Kiærleik utenn/ 1. Cor. 13. Caiphas Spade ad sonnu/ sem lesa ma hia Joh. 11. Cap. Judas giørde Kraptaverk eins og hiner adrer Postularner/ Matth. 10. Enn hvør vill þar af ælycta ad þr hafe kient sannan Lærdoom/eda vered riettter Limer Christelegrar Kyrkiu? O ney þad sylger ecke epter/ þvi/ hvad ecke skiedur af Trunne/ þad er Synd/ seiger Postulenn til Rom. 14.

Þad Annad Kienneteikned/ af hvøriu aller Nræsnarar meiga þeckiast/ er þad/ ad þeir giora ecke Vilia Fødursins þess sem a Himnum er. Nu er Guds Himneska Fødurs Vilie þesse/ ad vier skulum trua a hans Son JEsum Christum/ z bevysa siddann vora Trw mz Verkunum/Jac. 2 Enn þ giøra Nræsnarar ecke/ helldur eru þr eins og forþvagadar Grafer

Daudra Maña/ hveriar utañ sijnast pagrar/ eñ jñañ eru þær pullar af Beinū og Odaun/Matth. 23. Sia ū þar þ so til(good Guds Börn) ad vier sieum ecke roteñ og þreñ/ helldur Avartarsem Trie Riett lætesins/ plantad Drottne til Dyrdar/hvad ad skiedur ef vier jdugleg a setiū off fyrer Sioner Guds. thu Laga Bodord/ og breitū epter þeim/ af fremsta Megne og Mætte/ og þar sem vier finnū/ad vier hefū j eirn eda aññ mata/ af þeim viked/ ad vier þa bidiū Gud/ uñ Fyrergiefn ing þar þ og ad hñ vilie senda off siñ heilaga Anda/ z off leide a riett añ Veg apt/so vier mættū giora epter hz vilia/ Ps. 143.

Hvørt er þa Straffed edur Doomureñ sem Herrañ Christur ályckt ar hier yfer alla Hræsnara og Muñchristnar Fyrst er þ/ ad þr þa ecke ad komast j Himnaríke. O H'Erra Gud hialpe off/ þtta er eitt hræde legt Straff/ ad vera so utelucktur/fra Samfielagskap þrar H. Gudd mins Ureñingar/ allra Eingla z utvalldra Maña/uñ alla Eilifd.

J Moysis Logmale/ reiknade Gud Svaneñ edur Alftena j bland þra Fugla/ sm Ohreiner voru/ og fyrerbaud sinu Foolke ad þ skillde hvørke Offra heñe nie Eta/ so sem lesa mm Levit. Book. II. Cap. Hræsnarar eru ecke Svanenū edur Alfteñe olijker/ þui svo sem þ/ ad Alfteñ hefur kostulegar hvijtar Fiadrer asyndar utvortis/ Eñ skinnr under Fiödrunū svart Kiot. Eins Glansa og so Hræsnarar z sijnast Fagrer og Prijdeleger hid ytra/ eñ hid jñra eru þr Kolsvarter og full er Odygda/ a hvøriū Gud hefur alla Andstygd/ þvi eingeñ Hræsn are kiemur fyrer hñ/ seiger Job. 13. Cap.

Añad Straffed sem koma mun yfer alla Muñchristna og Hræsnis pulla/ þar er þtta/ Ad HErrañ vill ecke kañast vid þa/ þoi so seiger hañ j. Niðurlage þssa H. Gudspialls. ALdrei þEckta Eg þDur/ FAred FRa MEr ALLer JLLgiorda MEnn. þetta er og so eitt Hrædelegt og Ognarlegt Straff/ ad þr hafa fier uñ alla Eilifd/ ancr ngrar Nadar ad vænta hia DROTTne.

Þad er skrifad uñ hañ froma Keysara Theodosiū/ ad þa hñ eitt siñ var settur j Bañ af Ambrosio Biskupe/ fyrer þ hañ hafde misfied sig og latid Tyrañicera og Ræna j nockrū stad/ þa hafe hñ ei ad be

ra sig miøg illa/ og med Grætande Augũ klaga/ og seigia/ Ach/ hvad skal eg til giora? Himeniñ er apturbyrgdur fyrer mier? Hafe nu þe ße proo:ne Keysare Barmad sier so sargrætelega þar fyrer ad Himeneñ var um̃ stundarsaker tilluckur fyrer honũ/ þar hñ mætte þo hafa gooda Von/ ad hñ fyrer alvarlega Idran mũde sier jñañ skams upploken verda R/ hvad myklu sargrætelegra Vein/ Ylfr/ Hrædslu/ Op ꝛ Skial-pta/ munu þær aller Hræsnarar meiga hafa/ þar Christi vissar þm̃ fra sier/ ꝛ Himeneñ er þm̃ so apturbyrgdur/ ad þr hafa sier aungrar Nad ar nie Endarlausnar um̃ alla Eylijfd ad vænta? O/ huxum þar um̃/ good Guds Børn/ huxum þar um̃/ og giætũ ad oss i JEsu Nafne/ og giørũ Idran og Yferboot/ a medañ Nadar Dyrnar standa opnar/ þvi hver hñ forsoomar a medañ hñ er hier/ þañ þægelega Tijmann/ og Dag Hialpræde sins/ hañ mun vissilega rata i þ Eilijfa Myrkur/ Hörmeyr/ Hvar fra oss vardveite af sijñe Nad/ Gud Fader/ Son ur og Heilagur Ande/ Hverium ad sie Lof og Dyrd/ fra Eilijfd til Eilijfdar/ AMEN.

Nyunda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Luc. 16. Cap.

JEsus sagde til sijña Læresveina. Nockur Madur Audugur var þar/ sa ed hafde eirn Rads-Mañ/ sa same var Oþrægdur vid hñ/ so sem hefde hañ eitt hãs Gotze. Og hann kallade þañ sama til sijn/ og sagde til hanns. Hvad heyre eg þtta af þier? Gior þu Reikningskap af þijñe Radsmensku/ þviad þu mætt eige leingur Rads-mensku hafa. Enn Rads-madureñ sagde med sialfũ sier/ Hvad skal eg til giora? Miñ Herra svipter af mier Rads-menskuñe? Eg duge ecke til ad grafa/ eñ eg skammast myn ad bidia. Eg veit hvad eg skal giora nær eg verd settr af Rads-menskuñe/ so ad þr medtake mig i sijn Hwo-
þar fyrer kallade hañ saman Skulldunauta sijns Herra/ ꝛ sagde til

Hins Fyr

hins fyrsta. [redacted] Hvørsu myked ertu skylldugur mijnum Herra? Enn hann sagde / Hundrad Tunur Vidsmiørs. Og hann sagde þa til hans/ Tak þitt Brief og sest nidur/ og skrifa snarlega Fimtijer. Epter þad sagde hann til hins annars/ Enn hvørsu miked ertu skylldugur? Sa sagde/ Hundrad Mæle-kierølld Hveytis/ Þa sagde hann til hans/ Tak þitt Brief/ og skrifa attatije. Og Herrann lofade þann Ranglata Raads-mann/ þad hann hefde giort so forsiælega/ þvi þessa Heims Børn eru kiænare Sonum Liossins j þeirra Kynslood. Og eg seige ydur/ Giored ydur Vine af þeim Ranglætis Mammona/ svo ad nær ydur þrytur/ ad þeir medtake ydur j Eilijfar Tiallbudder.

Exordium.

VJer lesum/ i Danielis Spaadooms Bookar/ 4. Cap. Ad Nabochodonosor Kongur/ sa i Draume eitt Trie/ sem var næsta haatt/ myked og dygurt umm sig/ þess Hæd took allt upp i Himenenn/ og þande sig wt/ allt ad Endemørkum Landsins/ þess Greiner voru fagrar/ og baaru mykenn Aavøxt/ so þad aller hefdu þar Fædslu wt af/ oll Dyrenn i Mørkunne fundu Skugga under þvi/ og Fuglarner i Loptenu satu a þess Kvistum. Enn þetta varade ecke lenge/ þviad eirn Heilagur Vardhallds Madur/ foor af Himnum ofann/ hver ed kallade hatt Røddu og sagde/ høggved Tried umm koll/ og snijded af þvi Greinernar/ og rijsted af þvi Laufblødinn/ þvi soddann er i Raade Vardhalldsmannanna wrskurdad/ og i Samrædum Heilagra ølyktad/ so þad hiner Lifendu kanni þar vid/ ad hinn Hædste hafe Magt yfer Mannanna Kongarijkium/ og giefe þau hvørium ed hann vill.

Þennan Draum wtþyder Daniel/ uppa Kongenn Nabochodonosor sialfann/ hvørs Magt ad var so stoor/ ad hun nade allt upp i Himeninn. Enn med þvi hann misbrwkade Valld sitt og Gæfur til Hofmoods/ og Ofurdaadugheita/ so sem hann hefde þad allt af sialfum sier/ seigiande/ þa hann var i Velmagt sinne/ þetta er su stoora Babylon/ sem eg hefe uppbyggiat

faated til Konunglegra Herbergia/ut af miñe myfillre Magt/til Heidurs vid miñ Herradoom. Pa liet Gud afhøggva þetta Tried/so hñ miste sijna Skynseme/og var burtrekiñ fra ødrũ Møñũ/ ꝛ hlaut ad vera ꝛ medal Villudyra ꝛ Mørkiñe/liggia under Døggu Himensins/ꝛ eta Gras/eins og Naut/ þangad til hans Haar voox so myked sem Arnarfiadrer/ꝛ hañs Neglur urdu sem Fugla Klær.

Mootlijka skiede hier og hente/ þñ Ranglaata Raadsmañ/hvers giered verdur i þssa Dags Gudspialle/þvi þar hñs Herra hafde tiltrwad hõnũ ad handtera/ꝛ fara vel med sitt Goz/þa foor hñ þar illa med/ꝛ ut sooade þvi/þar firer kallade hñ hñ firer sig/ꝛ sagde/Redde Rakningem/þad er/Giør Reikning a þiñe Raadsmeñsku. Eñ med þvi hñ gat þ ecke giørt/sia/þa vard Tried afhøggved/ þ er/þesse Ranglaate Raadsmadur vard afsettur/og miste sijna Þienustu. Eñ lijka sẽ þ/ad Daniel gaf Kongenum Nabochodonosor/ eitt gott og heilnæmt Raad ut/ad hañ skyllde giøra sig lausañ af sijnum Syndum med Riettvijse/ꝛ kvitta sig af sijnum Misverkum/med Goodgiørdum vid Fatæka. Eins heirum vier i þessu Heilaga Evangelio/ad Herrañ Christur rædleggur/ad vier skulum giøra oss Vine af þeim Ranglætis Mammon/ uppa þad/ ad vier verdũ a sijdañ/epter þetta lided Lijf/inntekner i þær eilijfu Tialldbudernar. Og viliũm vier nu koma til Textans/ꝛ ut af hõnum/ oss fyrer Hendur taka tvær Greiner ad yfer skoda. Hin fyrre skal vera uñ þeñañ Rijka Mañ/ og hañs Raadsmañ. Añnur uñ Framsyne/ Kiænsku og Snarræde þessa Raadsmans/ædur eñ hañ vard af Raadsmeñskuñe settur/med þvi fleira sem hier ad hnygur. Gud Himnesker sende oss øllum siñ Heilaga Anda/ so vier mættum hier ut af nockud Gott læra/og oss til Nytsemdar færa/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

SO myked sem þvi fyrra Greinarkornenu vidvijkur/ þa stendur so i Textanũ. Nockur Madur Audugur var þar/ sa ed hafde eirn Raads-mañ/ Sa same var Ofrægdur vid hañ/ so sem hañ hefde eidt hañs Gootze/ og hañ kallade þañ sama til sijn/ og sagde til hñs

Hvad heyre eg þetta af þier? Giør þu Reikningskap af þinne Raads mensku/ þviad þu matt ecke leingur Raadsmensku hafa.

Hier er oss fyrst athugande/ hvør ad sie/ og vered hafe þesse Auduge Madur/ um hvørn talad verdur j Upphafe þessa N. Gudspialls. Ecke er þ Salomon/ hvørs Jnnteckt var Arlega/ Sex Hundrud sextijger og Sex Centener Gulls til vigtar/ 1. Book Kong. 10. Ecke Assverus/ sem ryckte yfer Hundrad tuttugu ogsiø Þioodlondum/ Esth. B. 1. Helldur er þ sialfur Gud Drottenn Allsheriar/ sa Ædste Kongurenn allra Konga/ og Drottenn allra Drottna/ Hvør eolijker sier vid eirn Mann/ hia Luc. 14. og Matth. 20. Cap. Enn Rijkur edur Audugur kallast hann þess vegna ad hann er eirn Gud/ og Arfherra yfer ollu Londum Psalm. 82. Þesse Auduge Madur hefur eirn Raads,mann/ þ er allt Mannkyned/ hvert hann hefur sett yfer allar skapadar Skiepnur/ so þar er einginn su Manneskia til j allre Verølldu/ hvørsu audvirdeleg og lijtelmotleg sem hun er/ ad Gud hafe ecke trwad henne til nockurs/ sumum til meyra/ sumum til minna.

Hier af hefum vier þad læra/ad þo so sie/ad eirn sie ædre Stiettar edur Embættis/enn hinn annar/edur hafe rijkuglegre Gafur þeiged/enn hinn annar/hann same hroke sier ecke þss vegna/upp yfer hinn annan/ helldur þvi hærre sem hann er/þvi meir lijtelæcke hann sig/og vite þ/ad hvad hann er/þ er hann af Guds Naad/og fyrer utan hann miømun/sem Gud hefur Mann- enna a millum giørt/þa er eirn ecke ødrum betre/so sem Maximilianus Key- sare medkiende/seigiande. Eg em Madur ødrum Mønnum lijkur/ utann þad/Gud hefur unt mier hærre Tignar enn þeim.

Menn skylldu og eirninn þacka Gude fyrer þad/hann hefur eirn og sierer- hvørn ad sijnum Raadsmanne giørt/og seigia med Forfødurnum Jacob/ Minne er eg Drottenn ollum þijnum Myskunsemdum/sem þu hefur aud synt mier/Gen. 32. Og med David/af 116. Psalme/ Hvad skal eg end urgiallda Drottne/fyrer alla hans Velgiernijnga/ sem hann hefur mier giørt? Jeg vil medtaka þann Heilsusamlegann Kaleik/og predika Nafn Drottens/ Eg vil giallda Drottne mijn Heit/ fyrer ollu hans Folke. Item/ Lofa þu Drottenn Saala mijn/ og gleim ecke ollu þvi gooda

sem hann hefur giört þier/ af Psalm. 103. Hier kañ einhvør ad spiria/ Hvar fyrer kallast þesse Rædsmadur/ um hvørn hier verdur talad/ Ranglætur Rædsmadur? Andsvar/ ecke kallast hañ þad vegna Dygdar/ helldur vegna Odygdar/ þvi hiñ fyrste Löstur ä þeim Ranglæta Rædsmañe/ var sa/ ad hañ var Svíksamur/ prettade Svíksamlega siñ Lanardrotteñ/ j þvi/ad hñ gaf sig ut til ad vera Rædsmadur eñ kuñe epter ä þvi Embætte aungva gooda Forstødu ad veita. Slijk Svik eru(þvi midur) of audgeingeñ i øllum Stiettum.

A Døgū Herrans Christi / kølludu sr Lærdu sig/ Phariseara & Saduceara/ þad er Lærendur & giørendur Riettlætesins/ eñ aungva vantade meyra ä riettañ Lærdoom/ edur Gudrækelega Umgeingne eñ þa. Paviñ kallar sig Christi Umbodsmañ og Stools Erfingia Peturs/ eins & Phariseara & Skriftlærder kølludu sig Stools Erfingia Moy sis fordum/ eñ hañ mä þo aungvu Nafne sijdur nefnast/ enn þvi enu sama. Nu a þessū Døgū nefna marger sig Pastores/Doctores/etc. etc. Þad er/Hirdara og Læremeystara/eñ eru þo opt og tijdum Mällauser/ Esa. 56. Ja/ Nuglauser og Floottasamer Leigulidar/ Joh. 10. Eins geingur þ og so til j Veralldlegre Valldstioornarstiett/ ad marg er vilia hafa mykla og þæfa Titla/ eñ bera þo opt og tijdū ecke utann nafned toomt fyrer utann Rentu/ so sem vier plogū ad seigia.

Añar Löstur þess Ranglæta Rædsmañs/ var ÜEsoean & Brudlon ä Gotze hanns Herra. O hvad mikel Eydsla og Utsooan Onyt samleg mun enn nu meiga fiñast j øllū Stiettū/ þar stundū utarmar Madureñ Kvinnuna/ stundū Kvinnan Manniñ/ og hvørt um sig sijn eigen Børn/ m Frakt og Prakt/ Ohoofseme j Mat og Dryck/ og ødru Otuckteglegu Lijferne?

Hinn þridie Löstur þss Ranglæta Rædsmans/ Er AThugaleise/ og Oadgiætne/ þar hañ hondlar ecke ødurvijse eñ so/ ad han veit ecke par af hvad Skulldameñnerner eru skÿñū Herra umskilldu get/og hijstur þa Reikningskapuriñ ä ad giørast/ ad spiria þa þar ad hid fyrsta. O/hvad marger Prestar og Predikarar fiñast þar a þessū Tijmum/sem hafa eins Reikningskap? Athuga siálldañ edur alldrei hvad Tilheir,

endur fra adhafast/ Ja/ vita ecke par af hvørsu opt eda siallđan þeir vitia siñar Aflausnar og H. Sacramentis. Eins geingur þ og so til j þre Veralldlegu Valldstietteñe. Munu þar ecke marger Doomendur finnast sm̃ læta sier lijted um̃hugad vera/ um̃ einar og adrar Saker sem þr eiga j ad dæma/ ꝛ þeinkia ecke neitt um̃/ hvørnen Maled kuñe best ad Trakterast fyrr en þr koma at Þijnged. Hvers vegna margur verdur opt og tijdū fyrer skinde Doome/ og bijdur Oskaarra af/ þo Malefneñ sieu ecke slæm. Enn slijkt Athugaleise og Hyrduleise er ecke gott/ þar fyrer verda og so Raads-mennerner opt og tijdū ækiærder/ og klagader fyrer synū Herra/ ecke sijdr enn þss Ranglate Raadsmadur.

Af hveriū hellst verda þr þa klagader/ kann einhver ad segia?

Fyrst aklaga þa aller þr sm̃ oriett hafa lided af þra Vølldū/ j hvørn hellst handa maata sem þ vera kann. Prestarner verda æklagader af sijnū Sookna-bornū/ þegar þr hafa vered forsomunarsamer til ad áminna þau/ og afturhallda þra Syndum sijnum og Glæpum.

Valldsmeñerner verda ækiærder af þm̃/ ꝛ þeir ecke hafa giort Løg og riett epter þvi ꝛ þm̃ hefur bored. Hwsbędur og Hwsmædur verda klǫg ud og O-prægd fyrer sijnū Herra af Pienurunū ꝛ Undergiefnum/ þa þau hallda ranglega fñe þvi ꝛ þau eiga med riettu ad giallda sijnu Pionustu Foolke/ og þ hefur med Sveita sijnū tiluñed. Pienararner j sama maata verda af sijnū Hwsbændū og so klagader/ þa þr eru Svik samer og gióra ecke þ sm̃ þm̃ er befalad/ hvad ecke er sijdst almeñelegt/nu a þsū Døgū. J einu Orde ad seigia/ þr sm̃ eru jller Raadsmeñ yfer Gootze sijns Herra/ sm̃ hñ hefur þm̃ tiltrwad/ þeir hafa sier ecke añars ad vænta eñ þss/ ad þr munu verda forklagader af øllū Skiepnum/ Ja/ þra eigeñ Samvitska mun klaga þa/ Heilager Einglar ækiæra þa/ Himen og Jørd/ og safnvel sialfer Dioflarner munu O-frægia þa fyrer lifanda Gude/ epter þvi ꝛ þar stendr j Openb. B. 12. Cap. So ad Gud neidest til ad kalla Maneskiuna um̃ sijder fyrer sig/ og seigia til heñar/ Hvad heyre eg þetta um̃ þig? Giør þu Reikningskap af þiñe Raads-mensku / þvi þu matt ecke leingur Raads-mensku hafa. Hier kañ einhvør eñ framar ad spiria/ Hvørneñ eda

med hvø-

med hvøriũ Nætte kallar þa Gud Drottẽ Meñena / til Reikningſkapar? Fyrſt kallar hñ þar þyrer ſkarpa Løgmaalſins Predikun. Þar fyrer ſo opt ſem Guds Ords Þienare Predikar þier eda ødrum wt aþ Løgmaalenu / z ſtraffar Synder þijnar og Leſte / þa þeinktu ſo med þier / Sañlega er þetta Guds Rauſt ſem kallar mig til Reikningſkapar / kome eg ecke ſtrax epter þſſare hñs Kallan / eda giere eg ecke Yþerboot / þa mun Reikningſkapureñ verda mier noogu þungur ſijdar meyr.

Þar næſt kallar hñ Meñena og amiñet þar / ad giøra Reikningſkap aþ ſiñe Raadsmeſku / ſo opt ſem hañ lætur Landplaagur / Skoorſootter og Siwkdooma / Strijd og Hernad / Hwngur og Dyrtijd / koma yþer Lønd og Lyde.

Ad ſijduſtu kallar Gud oſſ til Reikningſkapar / þegar Daudeñ kiemr oſſ ad Høndum / og vort Glas er wte / ſeigiande ſo til vor / Diſpone Domui tuæ / þad er / Giør þu Raadſtøþun a þijnu Hwſe / þvi þu munt deya / og ecke leingur lifa / Eſa. 38. Latum oſſ þar þyrer j Tijma hyxa þar uñ / ad vier eigũ eitt ſiñ Reikningſkap ad giøra / og verũ miñuger alla Tijma þeſſ ſem Syrach ſeiger / 7. Cap. Þeinktu uñ þitt hid ſijdaſta / og muntu alldrei jlla giøra.

Auñur Greineñ.

NV vilium vier þramveigis ſkoda og yþervega Framſyne / Kiænſku og Snarræde / þſſa Ranglaata Raads-mañſins. Þvi ſtrax þegar hñ ſier hvar hañ er adkomeñ / ſem er / ad hñ gietur ecke vel komeſt þraa ſijnum Reikningſkap / ſia / þa tekur Samvitſka hañs til ad vakna og þeinker med ſier hvad hañ ſkule til bragds og Raads taka / þvi ſiñ Herra mune viſſelega ſetia ſig aþ Raadsmenſkuñe / fyrer ſyna Orielega Høndlan. Jeg (ſeiger hañ) duge ecke til ad grafa / eñ eg ſkamaſt mijn ad bidia. Mun ecke þeſſe Ranglaate Raads-madur / eiga marga ſijna Lijka / og Jaþningia / nu a vorũ Døgũ? Sañarlega þar þiñaſt marger þr ſem ecke duga til ad Graþa / þ eru þr / ſm later eru til ad Ervida / þvi haþe nockurn Tijma þundeſt Lete og Omenſka i Lande voru / þa er þ nu ecke ſijdſt / einkañlega hia Viñuþoolke / ſm ødrũ a ad þioona / þvi hvad er

nu añad hyggia eñ Svik og Pretter. So þ er Almeñeleg Klögun/ hia Bændũ ꝛ Bwendũ/ ad þr þæe ecke af synu Þionustuþolke neitt ad giøra utañ þad sm̃ þad vill sialþt. Jeg vil ecke tala um̃ þa/ sem þiker Lete saker ecke vilia ganga j Vist og þorþiena sier Føt og Mat Ærlega/ hia þroomu og goodu Foolke/ þo Hundradsinnũ sieu þr noogu hrauster og Heilsusterker þar til/ vilia helldur vera Nwsgangs Herrar/ og wtsiwga Almwgañ/ og sie þessũ og þvilykũ ecke giegnt/ og giefed a hvør iaaṁ Bæ/ sem þr vilia/ þa er strax uppe Fwss og Jllyrde/ Vmlestur og Aslaſt/ eñ j þessu eru þr Olyker þm̃ Rangláta Raads mañe/ þvi hañ seigest skamast syn ad bidia/ og fara a Nwsgang/ þa skamest hñ syn þo ecke ad stela/ hvad þo er miklu verra/ þvi so stendur hier um̃ hañ j Textanũ/ ad hañ haþe sagt. Eg veit hvad eg skal giøra/ nær eg verd sviptur Raadsmenskuñe/ so þeir medtake mig j syn Nws. Þar þyrer kallade hañ samañ alla Skulldameñ syns Herra/ og sagde til hiñs þyrsta/ Hvorsu miked ertu skilldugur mijnũ Herra? Eñ hañ sagde/ Hundrad Tuñur Vidsmiørs/ og hañ sagde þa til hañs/ tak þitt Brieþ og skriþa snarlega Fimtijer. Epter þad sagde hañ til hiñs añars/ Eñ hvorsu miked ertu skylldugur? Hañ sagde/ Hundrad Mælekierolld Hveytis/ þa sagde hañ/ tak þitt Brief og skriþa Attatiie. Hier verdur oss synt og þyrer Sioner sett hvad kiæru og þlioo[illegible] ad þsse Raads-madur haþe vered j þvi/ ad stela og þorfalsa Skullda Registur syns Herra/ þar hañ skipar Skulldamonnunum ad taka sitt Brieþ eda Handskriþt sem þr heþdu wtgiefed/ og skriþa halþu miña edur bridiunge miña/ eñ j fyrstuñe vera ætte. Og þad giører hañ j þre Meiningu/ ad þegar hañ er Aþsettur/ þa meige hañ haþa sitt V[illegible]phellde hia þeim. Slyka Hrecke og Hnicke haþa marg er brwkad/ og brwka (kañ ske) eñ nu j Dag.

A Døgum Herrans Christi/ Forþelsudu þr Otrwu Raadsmeñ Phariseí og Skriþtlærder/ Book og Skülldabrieþ syns Herra/ þ er Løgmaaled og Spaameñena/ gaaþu Skullduñautunũ mestañ Part Skulldareñar upp/ sem þr droou med Otrygd undann Gude/ kieñande so og halldande/ Ad eþ Meñ ad eins betøludu Gude nockud þar aþ/ sem þeir være hönũ

være hönū skylduger / so sem ad være su ytre Nægdne / þa være þeir um̄ eckert framar meyr skylduger / Guds Nadar Evangelio kostudu þeir burtu. Hvad opt verda Skiøl og Skilrÿke / Brief og Innsigle fordiörfud / af Fals Briefa Giörendum? Hvad opt verda Løg og Riettur / af Slægvitrum Prætturū Ranglega brwkad? Af Rentumeystur ū / Fiarhalldsmønū / Skrifurū / verda Registr & Tæk ur opt og tÿdum Falsadar / so ad tÿu verdur skrifad fyrer sim̄ / og sim̄ fyrer tÿu / þad er meyra fyrer minna / og mina fyrer meyra. Nim̄ þeim sem kaupa og selia / finst opt Raung Vigt / Kvarde og Mæler. Þeir sem nu i soddan̄ mata / Orielega Hondla / þeir hafa aller Snert af þeim Rangláta Radsmāne / og eru aungvu betre en̄ han̄. Ja / þeir sem so jlla og Oradvandlega um̄gangast med þ Gootz sem þeim er tilltrwad / eru / snart ad seigia / verre og argare Þioofar / en̄ þeir sem leinelega stela Eign og Gootze an̄ara Man̄a / þvi fyrer slÿkū Þioofū kun̄a Men̄ ad geima og forvara Eign sÿna / j læstū Hwsū og Hyrdslū / En̄ hyna sem Daglega Dags / um̄gangast m Smiadre og fætū Ordū j Hwse eins Man̄s / eta hn̄s Braud vid hn̄s Bord / & þiggia hn̄s Vel giörnnga / eins & þsse otrwe Radsmadr / þa kun̄a men̄ sÿdr ad varast.

Fram̄veigis stendur so j Textanum. Og Herran̄ lofade þann Rangláta Radsman̄ / þad han̄ hafde giört so forsialega / þvi þe ssa Heims Børn eru kiænare Sonum Lioossens / j þra Kynslood. Þetta eigū vier ecke so ad skilia / so sem þad Herran̄ Christur hafe lofad þan̄ Rangláta Radsman̄ / fyrer Otrwleika sin̄ og Þioofnad / sem han̄ framde a Göotze sÿns Herra. Ney / þar sie fiærre / ad han̄ lofe Svik og Prette / Skuld og adrar þvilÿkar liootar Synder og Leste / helldur lofar han̄ / han̄ hier fyrer Forsialegleika / sem og Framsyne / set iande oss fyrer Sioooner under eins / hvorsu þad / ad þessa Heims Børn eru kiænare Børnum Lioossins j þeirra Kynslood / þad er ad skilia / þau eru Astundunarsamare og Jdnare til ad samandraga og safna þessu stundlega Gótze / En̄ Lioossens Børn eru ad komast yfer þad Andlega og Oforgeingelega Göotzed / hvad þo ecke ætte ad vera.

Ad sÿdustu talar Herran̄ Christur so hier j Nidurlage Gudspiallsins

Og eg seige ydur/ giored ydur Vine af þm̄ Ranglætis Mamona/ so ad nær ydur þrijtur/ ad þeir medtake ydur j eilijfar Tialldbwder.

Hier j þessū Ordū befalar Herran̄ Christur oss og skipar/ ad vier skulū giøra oss Vine/ þ er/ ad giøra Voludū og Fatækū Þurfamønū til gooda/ af hveriu þa? Af þm̄ Ranglætis Mamona/ þ er/ Af þvi Gootze sin̄ Gud hefur oss lanad/ ɀ vier þurfum ecke sialfer Naud sinlega til vors eigen̄ Lijkama Vpphelldis. En̄ hvar fyrer ad Audur og Rijkedæme kallast hier Rangløtur Mamon/ þa skulum vier vita/ ad þ skiedur fyrer þan̄ skulld/ ad Gootz og Peningar verda opt og tijd um mz raungu saman̄ dregner og samkader/ þess og an̄ars/ ad þeir verda brukader til Ohoofs og Ofurdadugheyta/ j Mat og Drick/ Klædaburde og ødru þvilijku/ sem Gude er Stygd ad/ vier skulum og eirn en̄ jafnframt þessu vita/ ad Herrans Christi Meining er ecke su/ ad men̄ skule af Rangfeingnu Gootze giøra Fatækū Þurfamøn̄ū/ og ødrum voludū til gooda/ þvi DRotten̄ hatar Reifaran̄a Vren̄eoffur/ seiger Spamadurin̄ Esaias/ 61. Cap. Og hver han̄ offrar af Rangfeingnu Gootze/ þess Offur er Spott/ Syrach. 35. Helldur skilst hier fyrer þan̄ Ranglata Mamon/ allt þ sem Gud hefur einū og sierhveriu fyrer riett og leifelegt Medal giefed og lanad/ Af þessu eigū vier ad giøra oss Vine/ a medan̄ þar er Tijme til/ Gal. 6. Epter þvi sem þar stendur hia Spaman̄enum Esa. 58. C. Vrioot þu Hungrudū þitt Braud/ og inleid þa sem Volader eru j þitt Hws/ Item seiger Tobias til sijns Soner/ Tob. B. 4. Hafer þu myked/ so veittu Rijkuglega/ en̄ ef þu hefur lijted/ þa veittu þo af þvi litla mz trwudu Hiarta/ þvi hvad hellst men̄ giøra Voludū til gooda/ þ lana þeir sialfū Gude/ og þm̄ verdur þ so tilreiknad/ sem hefde þeir giørt þ sialfū Gude/ Matth. 25. Hier fyrer seiger Herran̄ Christur/ ad ef vier j soddan̄ mata giørū oss Fatæka Þurfamen̄ ad Vinū þa mune þr aptur a moot/ MEDtaka Oss j Eilijfar Tialldbwder/ þad er/ ad þeir mune ecke ad eins bidia gott fyrer oss/ helldur munu þeir og eirnenn bera oss þan̄ Vitnisburd a sijdasta Deige fyrer Gude/ og øllum Heiløgum Einglum/ Ad vier høfum vered Guds Þockagiarner.

Lærum

Lætum oss þar þyrer / vera þwsa og viliuga til þess / ad giøra þeim Fa tæku gott aþ oss / og þestum ecke oþmyked Aud z Rykdoom þessa Neims vid Niarta vort / þreitustum ecke helldur gott ad giøra / so vier a sinum Tijma / mættum Daþl a tanlega uppskiera / Gal. 6. Nvar til oss hial pe Gud aþ siñe Naad / hvorium med Syne og Neiløgum Anda / sie Loþ z Dyrd / nu hiedañ i þra z til Eilijfdar / AMEN.

Tijunda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium / Luc. 19. Cap.

OG þa ed Jesus kom nær / ad hañ sa Borgena / griet hañ yþer heñe og sagde. Eþ ad þu visser hvad til þijns Fridar heyrde / þa munder þu a þessum þijnum Tijma / þar Baksan a haþa / eñ nu er þad huled þyrer þijnum Augum. Þviad þeir Dagar munu koma yþer þig / þ þijner Ovuner munu byggia eitt Nervirke i kringum þig / z þijn Born med þier / og umkryngia þig / og a alla Begu ad þier þreyngia / og þig nidur ad Jordu brioota / Og ecke munu þeir i þier læta Stein yþer Steine vera / aþ þvi þu peckter ecke þiñ Vitiunar Tijma. Og hañ gieck iñ i Musterid / og took til ad reka wt þa sem Selldu z Keyptu þar iñe / z sagde til þeirra. Skrifad er / ad mitt Nws sie Bænahws / eñ þier hafed giørt þad sem añad Spillvirkia Jñe. Og hvoru Dag kiende hañ i Musterenu. Eñ Kieñemaña Noþdingiar og Skriptlærder / og Villdarmeñ Lijdsins / leitudu þast epter / ad þirerkoma honum / og gatu þ ecke funded / hvad þeir skylldu giøra honum. Þviad allt Folked hnie ad honum og hlijdde hañs Ordum.

Exordium.

I Añare Sam. Book. 15. Cap. Verdur lesed / uñ þañ Konung lega Spamañ David / ad þegar hañ þlwde þyrer siñu Syne Absalon / þa hafe hañ geinged grætande uppa Fialled Oliveti. Nvad

ad vat ein Merkeleg Figura og Fyrermyndan / uppa vorn blessada Endurlausnara Jesum Christum / þvi so sem þad / ad David gieck grætande uppa Fialled Oliveti / ecke einungis þess vegna / ad hann var wtrekinn af sijnu Kongs Rijke / helldur vegna Othlydne sijns Sonar Absalons. So grætur og eirninn Herrann vor Jesus Christus hier / þa hann kiemur fra Fiallenu Oliveti / i nænd vid Borgena Jerusalem / ecke fyrer þann skulld / ad hann naudugur geinge til Pijnu sinnar og Dauda / sem hann ætte skemmu þar epter ad lijda / alls Mannkynsins vegna. Helldur griet hann yfer Jodanarleise Gydinga Folks / ad þad forackstade Guds framboodna Rad / hvar yfer hann so klagar hia Spamannenum Esa. 1. Cap. seigiande / Eg hefe Børn uppfostrad og upphafed / enn þau eru fallenn fra mier. Nu svo sem þad / ad H. Ande virdte Tar Davids so mykels / ad hann liet þau uppteiknud og skrifud verda i Heilagre Ritningu / til eirnrar Afbeulegrar Epterminningar. Skylldum vier þa ecke myklu framar mykels virda / þau Sigundu Tarinn vors Drottins Jesu Christi / og minnast a þau / so leinge sem vier lifum. Hvers vegna / vier vilium wtskia til þessa Heilaga Gudspialls / og oss fyrer Hendur taka / tvær Smægreiner ad skoda og yfervega. Hin fyrre skal vera umm Aminning og Spadoom Herrans Christi / hlioodande uppa Eydelegging og Nidurbrot Borgarinnar Jerusalem. Annur umm þad / hvorninn hann wtrak þa sem Selldu og Keyptu i Mustarenu. Gud Himneskur Fader / vird est enn nu sem hann er vanur / ad vera i Verke med oss / so vier mættum þetta hvortveggia yfervega / hans Heilagasta Nafne til Lofs og Dyrdar / enn oss til Sælargagns / i Jesu Nafne / Amen.

Fyrre Greinenn.

Og þa Jesus kom nær / ad hann sa Borgena / griet hann yfer henne / etc. seiger Gudspiallamadurenn. Hier verdur oss synt og fyrer siooner sett / so sem i einum Speigle / Elskugied og Hiartalag Herrans Christi / sem hann hefur til sinna Brædra Gydinga Lyds. Fyrst i þvi / ad hann nalæger sig til þeirra. Jesus hafde ad sonnu optsinnis ædur fyrre vered i Jerusalem / og ecke ad eins lated sig heyra med sijna lærda Tungu i Mustarenu / þa

enu/ þa hañ kiende og Predikade/ Helldr hofte hñ og eirneñ giørt þar jñe mørg Dasemdarverk/ bevijsande þar mz anægianlega sig ad vera Christum og þañ þyrerheitna Messiam/ og Heimsins Endurlausnara/ so sem hañ seiger sialþur/ hia Joh. 10. Eñ nu kiemur hañ allra sijdast til Jerusalems Borgar/ so s̃ Prictta Paskalamb til ad lata slatra sier/ og Offra/ fyrer allar Veralldareñar Synder/ epter þvi sm̃ hañ hafde adur þyrersagt/ seigiande/ Sia/ Eg kiem/ j Bockeñe er skrifad af mier/ þiñ Vilia miñ Gud giøre eg giarnañ/ Psalm. 40. Sia um til(good Guds Børn) Vor Blessade Hiartans Endurlausnere JEsus kiemr til vor og so/ og naalæger sig oss eñ nu j Dag/ j þessu þakarka Londe/ latande sitt Heilaga Ord byggia rijkuglega a medal vor/ Col. 3. So þ ma vel seigiast/ ad Gud hafe giort oss meira gott a þessũ sijdustu Tijmũ/ helldur eñ nockurn Tijma adur þyrre/ Ezech. 36. Med þvi þa/ ad Herrañ vor JEsus Christus/ er oss so nalægur j sijnu H. Orde og Sacramentunum/ þa kostũ Kapps þar a/ ad vier naalægiũ oss heñu aptur a moote/ og þ sama med saññe og alvarlegre Jdran og Yþerboot eñ førum ecke eins og Gydingar sem voru Æ þess verre og argare/ sm̃ Herrañ Christur audsynde þeim meyra gott.

Þar næst seiger Gudspiallamaduriñ/ Ad Herrañ Christur hafe litet sijnũ Blessudu Augum til Borgareñar Jerusalem. Med tveñu moote plagar Gud ad lijta til Mañkynsins. A þm̃ þyrsta Heimsins Alldre/ fyrer Nooaþlood/ leit hañ til þess/ med bistũ og Reidugleguũ Augum/ þa hañ liet Vatnsþlooded þyrerfara øllum Meñũ a Jardrijke/ ad und antekñũ Noa z þm̃ atta Salũ s̃ mz honũ voru j Aurkeñe/ Gen. 6. Eins leit hañ og so til þeirra j Sodoma og Gomorra/ þar hañ seiger ad hañ vilie þara oþañ/ og vita um̃ og sia hvort allt sie so sm̃ fyrer hñ være komed/ Gen. 18. Og hia Spamañenũ Amos/ 9. Cap. seigest Gud vilia upplipta sijnũ Augũ yþer þa Ogudlegu/ þm̃ til Olucku/ eñ ecke til gooda. Eñ mz soddañ moote lijtr Herrañ Christus/ ecke hier til þeirra j Jerusalem/ helldur lijtur hañ til þra med mystum grfullum z medaumkunarsømũ Augũ/ hvad ad rada ma þar af ed Gud spiallamadyriñ skrifar/ ad under eins og hñ hafe lited Borgena/ þa hafe

 hann

Hann Græted yfer henne. Furdanlegt mæ þ þikia/ ad hañ sem kall ast Vidarlegur/ Rad/ Kraptur/ Hetia/ Eilijfur Fader/ Fridarhøfd inge/ hia Es. 9. Hañ skule hier Græta. Høfdu þo ecke þeir Hei- løgu Spámeñ/ David/ Esaias og Zacharias/ spad fyrer Herrans Christi Tilkomu og Iñreid j Børgena Jerusalem/ mørgum Hundrud Arum ádur eñ hun skiede/ ad hün münde Gledeleg og Fagnadarsom ve rda? Eñ þo grætur Herrañ Christus hier/ þar aller hañs Fylgiarar eru Glader/ og syngia þ Fagnadar-fulla Hosiaña. O/ hvad kiemur til þss? Hvar mun vera Ordsøk og Efne til þessarar Hrygdar og Angurseme vors allra sæta/ ta Endurlausnara? Vier vitum ad Ypparleger og Hug- prúder Hreistemeñ/ eiga ecke giarnañ vanda til ad græta eda ef þ skiedur ad þr fella Tár þa geingur þeim vijst eitthvad nærre Hiarta.

Vm Kong Xerxem lesū vier/ ad hañ hafe græted þa hann sa yfer þañ mikla Fiølda siña Strijdsmaña/ sem var ad tølu Tijusinū Hund- rad Þusund Mañs/ af þvi ad hañ þeinkte med sialfū sier/ ad þ være miked ad vita/ ad jñañ Hundrad Ara fa munde hvørke Høfud nie Her- mid epter verda/ af øllum þeim mikla og prijdelga Skara.

Þegar Scipio Affricanus sa þar uppa ad sa mikle Stadur Cartha go Børg brañ upp a biørtu Bale/ þa er skrifad ad hañ hafe græted/ af þvi hañ sa fyrer ad eins munde um sijder ganga til/ fyrer Fædingar- Stad sijnū/ Room/ ad hañ munde til kollstra Kola uppbreña.

Hvad mun þa loksins hafa komed þui Blessada og Saklausa Lambenu Guds vorum Herra JEsu Christo til þess ad græta? Sañlega hefur þar mætt vera einhvør sierleg Ordsøk til/ sū mañ Efs hefr vered þsse/ ad hañ sa Illsku og Ogudlegleika Gydinga Foolks/ ad vera so megnañ og myken/ ad Gud neiddest til ad straffa þa og setia sitt Reideñar And lit j giegn þeim/ hvad og so skiede/ Fiørutijū Arū epter Herrans Christi signudu Himnafør/ þa Jerusalems Børg var alldungis j Eruñ Eidelo gd og uppbrend/ epter þvi sem Herrañ vor JEsus Spaer sialfur lios lega þ/ j þssa Dags Gudspialle/ þar þ tekr hñ hier so til Orda og seiger. Ef ad þu visser (þu Jerusalem) Hvad til þijns Fridar heyrde/ þa munder þu a þessum Tijma/ þar Vaktan a hafa/ Eñ nu er þad

huled fy-

huled fyrer þijnū Augum. Nier af ma liosllega heyra z merkia hvad sart Herranū Christo hafe vered til Gydinga Foolks / þui hn̄ so s̄ tæpter hier a hvøriu Orde sem hn̄ talar / mookliþka og þeir / s̄ fyrer ofmiklum Ecka z Harme gieta ecke komed Ordunū wt / þat han̄ seiger Ef þu Wisser / þ er / sem heþde hn̄ viliad so seigia. O / Gud giæfe ad þid Jerusalems Jn̄biggendur vissud og skyniudud hvad miked gott eg heþe viliad ydur / og hvørt Hefudarstraff yfer ydur nu hanger / vegna ydar Ohlydne. Og strax þar epter fylgia þesse Ord / ÞA munder þu a þessum Tijma þeinkia þar um̄ / hvad til þijns FRidar heyrde.
Þesse Herrans Christi Ord / eru ad nockru leite samhlioda Ordum Davids / j Psalm. 81. þar so stendur / O / ef mitt Foolk villde mier hlyded vera / Og Jsrael ganga a mijnū Weige / þa villda eg snarlega nidurkefia þra Ovine og snua mine Hende yfer þra Mootstødumen̄.
Jtem / j ødrum stad / hia Spamañenum Esa. 48. E. talar DRott en̄ so / Jeg villde giarnañ sia ad þu giætter ad mijnū Bodordū / þa munde þin̄ Fridur vera sm̄ Watustraumur / og þitt Riettlæte sm̄ Bylgiur Siafarens. Sømu Ordū talar Herrañ Christur en̄ nu j Dag / til eins og sierhvørs Mañs sm̄ liggur j sijnū Syndū / og seiger / Ef þid vissud hvørt Hiartalag eg heþe til ydar / og hvørsu mig langar epter ydar Welferd og Saluhialp / þa munde þid þar Giætur a hafa / þ er / þid mundud þa vakna af ydar Synda Svefne / og giera alvarlega Jdran og Yfirboot. EN Nu Er þad huled fyrer þijnū Augum / seiger Christur. Hier kan̄ einhver ad spiria. Hvørnen̄ skillde þ huled vera fyrer Augū Gydinga Foolks / sem til þess Fridar heirde? Hafde Gud ecke læted þm̄ þ adur nooglega Openbera? Sañarlega / þui han̄ hafde optsiñis læted amiña þa / og vidvara þa hier um̄ fyrer Muñ sina Þienara Spamañaña / so sem liooslega ma sia / hia Esa. 29. og Dan. 9. Eirnen̄ hafde Johañes Skirare j siñe Jdrunar Predikun þm̄ þ fyrersagt / þar han̄ seiger. Auxen̄ er alla reidu sett til Root ar Triesins / etc. cf. Matth. 3. Jeg vil ecke tala þar um̄ / hvørsu sialfur Herrañ Christur hafde ecke ad eins / m z ymislegū Epterlijkingū Hellds og so med liosū Ordū / varad þa vid og amint um̄ þa hræde-

ligu Olucku ſ yfer þm̄ hieck / so ſ lesa ma allvijda / einku hia Matth. 21 og 23 Cap. En þr voru þſſ hardhnackadre / stoodu jafnan a mote H. Anda / ræku Guds Ord fra sier og hielldu sig sialfa eiliifs Liifs Omaklega / Giorn. B. 13. Og þſſ vegna seiger Herran Christur hier / ad huled hafe vered fyrer þra Augū / þ sem heyrde til þa Fridar / þat þr villdu aungvū Aminningū giegna. Gud DROttenn hafde og so audsijnt hier ad auk Gidinga Foolke / marga og stoora Velgiorninga. A' medal hvorra hiner sierleguſtu voru þesser. 1. Fyrst ad hn̄ utleidde þ af Egyptalande / og j giegnum Hafed Rauda. 2. Hn̄ gaf þm̄ sitt Løgmaal / ad ganga epter / hvort sialfur Gud hafde Ritad med sijnu eigen̄ Fingre / a tvær Stein-Tøblur. 3. Hañ gieck fyrer þm̄ / og vijsade þm̄ Veg j Eidemørkuñe / j einū Elldstoolpa og Skijstoolpa. 4. Hñ gaf þm̄ søtar / z auglijste þm̄ siñ Vilia / mitt j millū þra tveggia Cherubim sem stoodu yfer Sættmaals-Aurkiñe. 5. Hañ fædde þa a Himnabraudenu j Eidemørkuñe / j heil Fiorutiju Ar / Gaf þm̄ Vatn af Hellusteinenū / Liet hvørke þra Skoo slitna nie Føt firnast. 6. Hañ liet uppreisa hia þm̄ Sankundu Tiallbudena. 7. Hañ skipte a mille þra Canaans Lande / sem flaut j Miolk og Hunange. 8. Hañ gaf þm̄ Sigur a Ovinū sijnū / so ſ lesa ma j Moysis / Josuæ / og Doomaraña Bookū. 9. Hañ sende ydugleiga til þra sijna Spamen̄ / sem þa skylldu uppfræda j sañre Guds Kyñingu. 10. Hann liet Salomonem Kong Uppbiggia þm̄ þ allra Prijdelegasta og Kostulegasta Mustere j Jerusalem / hvers lijke ad alldrei hefur vered a Jardrijke / Og þo þ være af Nabochodonosor Konge og þm̄ Caldaisku nidur broted / þa liet Gud þ þo samt aptr uppbigt verda / af Sorobabel epter þa Babilonisku Herleidingu / so sem sia ma af Nehemiæ Book. Item / af Spaadooms Book Haggei / og Zachariæ. Ad sijdustu sende hañ þm̄ siñ Eingietenn Hiartans Son j Holldenu / hvad ed var hiñ allra stærste Velgiorningur / og liet hañ Predika fyrer þm̄ af Guds Rijke / og giora adskilianleg Kraptaverk / meyr en̄ j þriu Ar / hvat fyrer hañ kallast og eirnen̄ Þienare Umskurnareñar / þ er þra Umskornu Gydinga / af Postulanū Pale / j Pistl. til Room. 15. Cap.

Þessa og

Þessa og adra þvilijka Otellanlega Velgiørninga audsynde Gud sijnu Foolke/ en hvoriu borgade þ hønū aptur? Ecke ødru en O-hlijdne og O-packlæte/ Matre og Møgle/ so sem lioost er/ af Exo: Bock/ og vijdar añarstadar. En hvad skulū vier seigia (Good Guds Børn?) Mun ecke sa Græskurlige og Nadarfulle Gud/ hafa audsijnt oss/ ecke sijdur en Jsraels Foolke/ mikla og stoora Velgiørninga j þssu fatæka Lande? Hefur hañ ecke wtleidt oss af Egyptalands Þrældoome/ og yfer um Hafed rauda? Þad er/ Leist oss fra þui megna Heidendoome og Páva villu/ sem hier j Lande Grasserade/ j mørg Hundrud Ar/ En giefed oss aptur hreint og skiært Evangelii Lioos/ Hvørt ed lijser oss ꝛ Sálū vorū jnn j þ fyrerheytna Canaans Land? Hefur hñ ecke stofftad hier hia oss sijna Kyrkiu/ Sendt oss gooda og Trwlinda Lærefedur og Yfermeñ/ til ad stiorna Løgum og Riette/ Verndad oss fra vorū Ovinū/ Giefed oss vora Atvinnu/ og añad sem oss hefur vered Naudsynlegt/ til Lijfs ꝛ Lijkamans Vppheldis? Ja/ j einu Orde ad seigia/ hañ hefr anuguu sijdr Blessad oss/ ꝛ plantad sier til eins Vijngards/ j Feiofsømu Takmarke/ en Jsraels Foolk Fordum/ en vær hof um hønū aptur a moot/ ecke añañ Avoxt fært en svo Vijnber O-packlætesins/ O-hlijdneñar og allskonar lioota Synda og Svijvirdinga sem vier drijgiū Daglega Dags/ so Herrañ Christur hefur fulla og olla Ordsøk ad grata beyskū Tarū yfer oss/ eins ꝛ hñ griet hier yfer Jerusalems Borgarmønnum. Hvenær hafa soddañ O-dæde heyrst sem nu/ um Galldra og Giørninga j þssu Lande/ um Hoordooma/ Frillulifnad/ O-samþycke/ Hatur/ Vmsatur Æru og Embættis Nauungans/ og margt añad þssu lijkt? med hvøriū stoor Syndum og Elæpū/ jller og Ozudleger Meñ wtpressa Tareñ af JEsu Signudu Augum.
Er þtta nockud sa Betalingur/ sem þr eiga ad leggia þui Saklausa Lambenu Guds aptur/ fyrer siñ Blooduga Sueyta/ fyrer Pijnu sijna og bitrañ Dauda/ sem hñ þra vegna þolde a Krossenum?
Æ/ Gud naade/ Gud naade þvilikt Opacklæte. Meñ ættu myklu framar/ ad lata sig af Hiarta angra þ/ ad þr mz þssū og þvilijkū sijnū Syndum og Yfertrodslum/ hafa kommed sijnū Herra og Skapara til þui-

lykrar Hrellingar / Og giøra sem David giørde / væta sitt Legurúm med sønn & alvarlegum Jdrunar Tárum / þá sýnar drýgdar Synder / Psalm. 6 Eda so sem Maria & S. Petur gierdu / skrýda til Foota JEsu / & græta Beysklega / þá munde vissulega hans Fødurlega og Medaumkunarsama Hiarta aptur á moot / sundurbrotna til vor / og kienna j Briooste um oss / Jerem. 31. Þvi hafe Herrann Christur sýnt þvilýka Naad Trygd og Trufeste Ovinum sýnum / sem hønum voru mootstædleger / og þverbrotner / og lifdu j Jdranarleise / ad hann skillde græta yfer þra Oførum / og sýna þeim Veg og Medal / ad komast undann yfirhangande Olucku. Hvad miklu framar mun hann þa audsýna sig Nædugann & Myskunsamann vid sýna Vine / þier / vid alla ydrande Syndara / Kalla og Kvinnur / sem til hans flýa / og sier hiá hønum Skiools & Nælis leita. O / giæfe þad Gud / ad þesse Taar & Dropar Christi grætande Augna mættu vinna á vor Steinhiørtu / ecke sýdur enn sýfelldur Dropar mæda og um sýder sundurgrafa / og giøra Holur j hardar Steinhellur.

Nu viliu vier fara æfram leingra / og yfervega sialfann Spaadoom inn Herrans Christi / um Eidelegging og Nidurbrot Borgarennar Jerusalem / Hier um hlioodar svo Textenn.

Þviad þeir Dagar munu koma yfer þig / ad þýner Oviner munu bigg ia Hervirke j kríngum þig / og þýn Børn med þier / og umkríngia þig / og á alla Vega ad þier þreingia / og þig nidur ad Jørdu brio ta / Og ecke munu þeir j þier læta. Stein yfer Steine vera / af þvi þu þeckter ecke þinn Vitiunar Týma:

Þetta eru nu lioos og skilmerkeleg Ord / vid hvør ad þeir Jerusalems Borgarar hefdu vel mætt vakna / og snúast til sannrar og alvarlegrar Jdranar. Enn þr stooludu ofmiked uppa sýna eigenn Magt og Styrkleika og meintu þad munde Omøgulegt vera / ad þvilýkur Heilagur og Rambyggelegur Stadur / sem Jerusalem var / munde kunna med nockre Strýds Magt / yferunnenn ad verda / þar hun var med fernum Murum sterklega Umgyrdtur / þar ad auk høfdu þeir inn j Stadnum / so mýked Korn & Nægter / af Mat og ødru / sem þeim nægde j Tuttugu Ar.

Hier af siaum vier ad eingenn Magt / edur Styrkleike / eingenn Slo-

pi edur

of eddur Festingar kuńa ad standast þyrer Reide Guds/ þviad hańs Dag ur mun ganga yfer alla Naturna/ og yþer alla þasta Mwrvegge/ seig er Spamadureń Esa. 2. Cap. Giæti þar þ ad oss/ J Jesu Nafne/ og latum oss Vyfe þra stolltu og Hofmoodugu Gydinga ad Varnade verda. Kuńunst vid vorn Vitjunar Tijma þo þr villdu ecke vid hań kanast. Eń Gud naade hvørneń þad tilgeingut/ vier skynium þ ecke/ utań med þvi moote/ vier berum saman Lijþerne vort og Framþerde/ vid Skyck og Nattalag Gydinga Folks/ þa hid þyrsta þińum vier ad þ geingur nu aung vů betur til/ eń a þra Dogum. Ecke vantade þ/ad Gud liete ecke ad mińa þa til Yþerbootar/ eń þ hialpade ecke/ þr voru þss Athugalausare og Hardhnackadre/ svo ꝫ vier høþum adur heirt. Eins geingur þ ꝫ so til a þssū Dogū/ þo þar sieu alldrei so margar Jdrunar Predikaner þamsettar þyrer oss/ þa er þ þss midur þyrer vel flestū/ þr skeyta þar ecke ueitt um/ lata þ ganga wt uń ańad Eyrad eń jń uń ańad/ allt þangad til ad Gud sender uń sijder Mord-Eingel eiń/ þ er/ lætur koma hrædelegt Hefndar Straff/ yfer Lond og Lijde/ ań allr Vægdar/eins ꝫ skiede til Jerusalem/ Og skal þtta so einþallld lega sagt vera um þad Fyrra.

Ańur Greinin.

Eþterþylger med einu Orde/ ad mińast a þ ańad Greinarkorned/ sm er / Vm Hreinsun Mustereşins / Hier uń hlioodar so Textinn. Og hań gieck iń i Musterid/ og took til ad reka wt þa sem selldu ꝫ keiptu þar ińe/og sagde til þeirra/Skriþad er/ad mitt Hws sie Bænahws/eń þier haþed giort þad sem ańad Spillvirkia Bæle.

Þegar Storherrar/Kongar ꝫ Furstr/reysa iń i nockurn yppارleg ań Stad eda Borg/þa plaga þeir strax ad vitia þst ad Slotenu edr Holl uńe/sm þeim er tilreidd ꝫ bwiń. Eń vor Kongur Drottiń Jesus Christus heþur odruvijse Skick ꝫ Adþerd/i Jńreid sińe til Borgarińar Jerusalem/ hań lætur Herodis Hollu þara/ og ońut prachtug Hws/sm Kongar og Keysarar plogudu i ad Herbergia/og geingur þyrst iń i Mustr id/ audsynande þar med/ad hań være sa riette Yppatste Prestur ꝫ Kiekiemadur/

hemadur / yfer Hwse Drottins / hvørium Gud Himneskur Fader hefur skipad oss ad hlyda / Matth. 3. Lætum oss þar fyrer læra ꝥ hier af Dæme Drottins vors Jesu Christi / ad ganga fyrst a hverium Morgne / inn i Guds Hws (ef ꝥ er oss nælægt) ⁊ giøra Bæner vorar / ædur enn vier tøkum oss annad fyrer Hendur ad giøra / so mun Erfvide vort vel luckast og farnast.

Framveigis stendur so / OG Hann Took Til Ad Reka wt Þa Sem Selldu Og Keyptu þar inne / etc. etc. Hier lætur Herrann Christur i lioose Alvøru syna og Vandlæting i þvi / ad hann vill ecke lyda i sijnu Hwse edur Musterenu skyllde nockur Osæmeleg Hondlan framinn vera / þvi DRottinn heft ecke stiptad Hws sitt edur Kyrkiuna til þss / ad hun skillde vera høfd fyrer Krambwd edur Kauphws / helldur ad þar inne skyllde kienn ast og predikast Guds Ord / og þau heilgu Sacramenta Skyrnarennar og Kvølldmaltyder vors Drottins Jesu Christi / med ollre Æru ⁊ Virdingu handtierast / ⁊ þess vegna nefner hann hier ꝥ sialfur Bænahws. Vær skulum og eirnenn iafnframt þessu vita / ad hvør og eirn Rietchristenn Madur a ad vera Mustere Guds og Heilags Anda Jbwd / enn Gud næde / ad Dioffullenn sa sem er Mordinge i fra Upphafe / hefur komed þvi til leidar / ad marger hafa orded ad Mordingia og Spillvirkia Bæle / þad er / falled fra sijnum Gude og Skapara aptur / og nidursꝺckt sier i allskonar Synder og Leste / so þar finst i þvilyku Guds Mustere opt ⁊ tydum allra Handa Owfnakram edur Varningur / so sem ad eru saurugꝛ er og lostasamer Þankar og Gyrnder / Þar finst og eirninn inne Varslunar Gotz / ꝥ er Agyrnd / Aseilne / Okr ⁊ annad þvilykt. Þetta ætte hvør og eirn af Hiarta lata sig angra og idra / enn trwa þar þo iafnframt ad þss vegna er Sonur Guds kominn / ad hann nidurbryte Verk Dioffulsins / enn uppbygde aptur ⁊ vidhreste Guds Mustere i þier. Þu hlytur ⁊ eirn inn / ad lyda med Þolenmæde / þo Drottinn straffe þig med Munne ⁊ Hende / þad er / þo hann avijte þig / fyrer Munn sinna Þienara / og seige þier til þinna Synda / og late þier undervysa / hvørninn þu eiger riettelega ad fara med Guds Mustere / þad er / med Hiarta þitt og Saalu þyna / þvi þar liggur [illegible] mest Magtinn a / so vier fyrerførunst ecke j vorum Syndum.

Þar næst

Þad næst verdur oss kient/ þar Herran Christur kallar Musteried til Jerusalem Sitt Hws/ hvorsu vier eigū ad hallda Kyrkiuna edur Musterre Drottens/ j allre Æru z Virdingu/ z haga oss skickanlega þar jñe. Item þar hañ kallar þ Bænahws/ Amiñer hñ oss ad vier eigū ad fram bera þar vorar audmiukar Bæner fyrer Almættugañ Gud / þvi þo so sie/ ad vier meigū j ollū Stodū flitia Bæner vor^r/ fram̄ þ Drottenñ/ þa eru þo samt Bænernar Kreptugastar/ þegar þær eru giordar j Soþ nudenū edur Christelegre Kyrkiu/ þvi hvad hellst tveir eda þrijr samtaka a Jordu/ um̄ hvorn Hlut sem þ er/ ad þr vilia bidia/ þa skal þm̄ þ veitt verda/ aþ mijnū Fodur a Himnū/ seiger Endurlausnareñ vor sialfur/ hia Matth. 18. Cap.

Ad sijdustu er oss hier athugande/ vt af Nidurlage Gudspiallsins/ Hvorneñ ad þsse Herrans Christi Vandlæting hafe lickad/ edur hvorn eñ Gyding^r hafe þtta uppteked/hier um̄ auvijkz so Gudspiallamadureñ. Eñ Kieñemaña Hofdingiar og Skriptlærder/ og Villdarmeñ Lyds-sins/ leitudu fast epter/ ad fyrerkoma honum/ og gatu þad ecke fu nded/ hvad þeir skylldu giora honum.

Ecke er þtta nytt/þo sa gamle Dreke z Hoggormur/sie vte um̄ þ/ ad koma sijnū Þienurū til þss/ ad Offækia þa sem Guds Ord og Sañ leikañ kieña og Predika/ Þar fyrer seiger Herrañ Christur sialfur so til Gydinga Foolks. Eþ þier værud Abrahams Born/ þa giordud þier Abrahams Verk/eñ nu leite þier epter ad Lijflaata mig/þañ Mañ þo/ sem Sañleikañ seiger ydur/ so eru þier aþ Fodurnū Fianda/ Og epter Gyrndū ydvars Fodurs þa vilie þier giora. Hañ var eirn Mo rdinge þegar fra Upphafe/og ecke stood hañ j Sañleikanū / Joh. 8. Þar næst verdur oss hier sijnt og fyrer Siooner sett/ hvorsu þad/ ad Gud verndar sijna Oaſamlega/þvi j Textanū stendur/ Ad þr hafe ecke gietad funded hvad þr skylldu giora honum/ et. ct. Og kiemur þ hier Fram̄ sem Christeleg Kyrkia syngur j Psalmenum/seigiande.

Þeir hyggia Raad sijn Hagleg miog/ Gud geingur þa um̄ añañ Veg/ Eirn maa þvi ellu rada. Þar fyrer/ þo Oviner vorer sieu marg er/sem setia sig upp a moote oss/ þa latum oss samt ecke Bloskra/

 helldur

helldur ſetium alla vora Von / Trw og Trauſt / uppa Drotten / og
ut in hañ Daſamlega Freiſa oſſ. Og þeim hinum ſama / Eilyfa og
Almattuga Gude Fødur / Syne og Heiløgum Anda / ſeigium vier
Loþ og Dyrd / Heidur og Vegſemd / nu hiedañ j fra
og ad Eilyfu / Amen / Amen.

Elleſta Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium / Luc. 18. Cap.

JEſus ſagde til nockra þeirra ſem treiſtu uppa ſialfa ſig / lyka ſem mundu þeir riettlater vera / og forſmadu adra þeſſa Epterlyking. Tveir Meñ geingu upp j Muſtered ad bidiaſt fyrer / Einn var Phariſeus / enn annar Tollheimtu Madur. Phariſeareñ ſtood og badſt nu þañeñ fyrer med ſialfum ſier. Gud / Eg þacka þier / þad eg em ei ſvo ſem adrer Meñ / Raningiar / Orietvyſer / Hoordooms Meñ / eda ſvo ſem þeſſe Tollheimtumadur / Eg faſta twiſvar j Viku / og gief Tyund af øllu þvi eg a. Og Tollheimtumadurenn ſtood laungt j burtu fra / og villde ecke upplypta ſynum Augum til Himens / helldur barde hañ ſier a Brioost / og ſagde. Gud vertu mier Syndugum Lyknſamur. Eg ſeige ydur / Þeſſe foor Riettlatur / framar hinum / j ſitt Hws. Þviad / hvør ſa ſem ſig ſialfañ Upphefur / hañ ſkal nidurlægiaſt. Og hvør ſem ſig ſialfañ nidurlæger / hañ mun Upphafenn verda.

Exordium.

J Geneſis Bookar / 16 & 21. Cap. Leſum vier / um Forfødureñ Abraham / Ad hañ hafe att tvo Sonu / ſem var Iſmael / hvøren Ambatteñ Agar hafde hønum fædt. Og Iſaach / ſiñ Sara hñs eigeñ Kona fædde hønum / epter þvi ſem Gud hafde hønum adur Fyrerheited. Enn ſo ſem þad / ad þetta voru

tveir Olÿker Syner/ Jsmael og Jsaach/ svo finst eñ nu j Christelegre Kyrkiu/ tveggia Nandaslags Foolk/ þviad fyrer Jsmael meiga riettelega merkiast aller þeir/ s treista uppa sÿn eigiñ Goodverk/ z forackta adra hia sier/ svo sem eirneñ skrifad stendur um̃ Jsmael/ad hañ hafe vered eirn Spottare/ Gen. 21. Enn fyrer Jsaach merkiast aller þeir sem hallda sig j sañre Trw vid Herrañ Christum/ og hugga sig j Lÿfe og Dauda/ vid hũs allra Heilogustu Forþienustu. Þar næst so sem þ/ ad Jsmael var wtrekeñ fra sÿns Fødurs Hwse/ og matte ecke Arfgeingur vera/ eins og Jsaach. Eins verda og aller þr wtrekner/ fra þre Himnesku og Eilÿfu Arfleifd/ sem skoola meir uppa sÿn eigeñ Goodverk/ eñ a Jesu Christi Forþienustu/ z Medalgaungu. Dæme hier uppa siaũ vier j þessa Dags Gudspiallæ/ j hvøriu tal, ad verdur um̃ tvo Meñ Olÿka/añar var Phariseare/hvør ed forliet sig uppa sÿn eigeñ Verk og Forþienustu. Enn añar Tollheimtumadur/ hvør ed sette allt sitt Trwnadartraust uppa Guds Nad z Miskunseme. Hvørs vegna þr fa og Olÿkañ Vitnisburd af Herrañu Christo/ svo sem vier vilium framveigis sia ad heira. Og eru þad sierdelis Tvær Smaagreiner sem vier vilium hid stuttlegasta/ skoda og yfervega ad þessu sinne. Su Fyrre skal vera um̃ þessa tvo Meñ/ Pharisearañ og Tollheimtumañeñ/ og hvad gott vier eigum af þeirra Dæme ad læra/ edur hvad vier eigum ad fordast. Auñur skal vera um̃ Alyktun Herrans Christi/yfer þessum tveimur Møñum/med þvi sem þar ad hnÿgur. Gud Himneskur Fader virdest ad senda oss Styrk sÿns gooda Heilaga Anda/ so vier mættum þetta yfervego/hũs Blessada Nafne til Lofs z Dyrdar/eñ ollũ oss til Salargagns/ Am̃.

Fyrre Greineñ.

Vilie nockur vita hvor vered hafe Ordsok edur Efne til þess/ ad Herrañ Christur framsette þessa Epterlÿking/ um̃ Phariseareñ z Tollheimtumañeñ/ þa þurfum vier ecke leingra ad fara/ eñ ad skoda og athuga hvad Gudspiallamaduriñ þar um̃ talar/ strax i Upphafe þessa H. Evangelÿ/sem er/ Ad þ var Drambseme og Framgyrne nockra Hræsn

ara sem þottust ollum betre/ og meintu ad þeir være goodet og fróomet og fyrerlitu þar fyrer adra. Hvar af vier høfum þ ad læra/ad vier eigum ecke ad stoola uppa vort eiged Riettlæte. Þviad þ er so sem ann ad saurugt Klæde/ og kann ecke ad standast fyrer Gude/ Psalm. 130. Nelldur ef nockur vill hroosa sier/hann hroose sier i Drottne/Jerem. 9.

Þad næst verdur oss hier þ Siooner sett/hvørier ad vered hafe þesser tveir sem til Mustereßins geingu/ þ er/ad annar fra var Phariseare/ enn annar Tollheimtumadur. Hvad Pharisearnet hafe vered fyrer Foolk/ þar a verdur optlega minst/þ er/ad þr voru hælærder Menn/ vtlegdu Løgmaaled/ og lifdu vtvortis vel og skickanlega/ gæfu miklar Aulmusur/ Føstudu og bædust þ/ hvørs vegna/ ad þr voru mikels virdter af ollu Foolke. Þar þvert a moote/ voru Tollheimtumennerner vonder Boofar og Skalkar/ og voru halldner fyrer þa mestu stoor Syndara. Þesser tveir olijker Menn/ganga hier nu upp til Mustereßins. Og eig um vier þ hier ad læra af fra Dæme/ ad vera fwser til ad vitia Guds Hwss og Kyrkiunnar/einkannlega a tilsettum helgum Døgum/hvar umm vier høfum a minter vered j fyrerfarande Predikun.

J þridia lage verdur hier a minst/ hvørs Erendis þesser tveir Menn hafe geinged upp til Mustereßins/ þ er/ ad bidiast fyrer. Hvar med þr audsyna sig hlijduga sialfs Guds Befalningu/ þar hann so seiger/ j Psalm. 50. Akalla þu mig j Neidenne/og eg vil frelsa þig/og þu skallt Heidra mig. Sannarlega/ hafe nockurn Tijma vered Þørf a/ ad fram flytia edur frambera heytar og alvarlegar Bæner/ fyrer lifanada Gud/ og bidia hann af Hiarta umm Nad/ þa er þ ecke sijst a þessum sijdustu Tijmum/ þar Dioffullenn umm kryng geingur/so sem greniande Leon/ og leitar ad þeim sem hann kunne upp ad svelgia/ so þar er nu ad komed/ad su Raunst er uppfyllt/ þ Johannes heirde af Himne/ Op. B. 12. C. Og so er hlioodande/ Vei þeim sem a Jordu bwa/og a Sioonum/þviad Dioffullenn kiemur ofann til ydar/ hafande Reide mikla/ og veit þ hann hefur lyted Tijma. A/ hvar fyrer erum vier þa so tregier? Hvar fyrer erum vier so Nenningar-litler ad ganga upp til Mustereßins edur Guds Hwss/ m3 þessum tveimur Mønnum? Hvar fyrer tokum vier ecke bet:

ur Vara uppa Nædar Tijmanū / eñ vær hefdū hyngad til giørt? Æ/ latū oss þar fyrer i JEsu Nafne þar um āminta vera/ ad vier vekū og bidiū / so vier føllum ecke i Freystne/ Matth. 26.

J fiorda mata verdur oss hier fyrer Siooner sett (good Guds Børn) hvad mykell mismunur ad vered hafe/ a millum Bænar Phariseara þessa/ og Tollheimtumañsins. Og er þad fyrst til/ ad sa stollte & hofmooduge Phariseare/ hleypur strax iñ fyrer Nā Alltared/ & seiger. Eg þacka þier Gud/ þad eg er ecke so sem adrer Meñ/ Ræningiar/ Orieitvijser/ Hordomsmeñ/ edur so sem þesse Tollheimtumadur/ Eg fasta tvisvar i Viku/ og gief Tijunder af øllu þvi eg a.

Margt ma hier ad soñu fiñast Lofs verdt/ i þessare Phariseatans Bæn. Fyrst þad/ ad hañ bidur med sialfum sier/ hañ vill ecke frambera Bænena/ i heyranda Hlioode/ til ad leita sier Hroosunar hia Møñunū fyrer sijna Gudrækne/ so sem Hreidingiar og Hræsnarar plaga ad giøra. Þar næst giører hañ Bæn sijna til þss saña Guds/ & seigest þacka hoñ um fyrer þa Velgiørninga/ sem hañ hafe sier veitt/ hañ hroosar & eirn eñ Dygdum synum/ sem hū hafe til ad bera/ epter þeirre añare Bodorda Tøfluñe/ sem er/ ad hū sie eingiñ Ræninge/ sem stele Rānglega añara Maña Peningum edur Fiarhlutum/ edur med Ofbellde til sijn hripse Eigner og Odul añara Maña. Hū sie og ecke helldur Orietteferdugur/ æsælist ecke Naungañ ranglega/ med Svikum & Asettninge/ edur hø ndle i Kaupum edur Sølū Osañsynelega. Hū sie og eingiñ Hoordooms Madur/ sem kame sig og fvole i Saurlijfe/ Frillulifnade nie Hoordoo me/ Sie og eingiñ Okrare/ so sem Tollheimtumadur iñ/ sem þar stæ de/ helldur fordade hū sier af øllu Megne/ fyrer soddañ Stoorløstum & Odygdū. H er vid lætur hañ þo ecke blijfa/ helldur hroosar hū sier eñ fr amar/ af tveimur ypparlegum Dygdum/ sem hū þikist hafa æft sig i og idkad alla sijna Daga. Og er hin fyrre su/ ad hū seigist lifa hoofsamlega i Sparneitne/ fasta tvisvar i Viku. Añur/ ad hañ seigist vera Aulmu sugiarn/ og giefa Tijunder af øllu þvi hū a. Og er allt þetta mykels Lofs verdt i Fare þessa Mañs. Oskande være/ ad þvilijker Mañkoster & Dygder/ fiūdust eñ nu i Dag hia sem flestū/ eñ þvi er midur & verr/

þ vill ecke so hlioöda/ off er længum tamara ad breita epter hönū i hȳ nu/ sem henum var illa lœnad/ þviad allar þessar Dygder og Mañkostu skiemer hñ upp fyrer sier/ med mørgū sviviredelegū Løstum ꝛ Jllgiørdum/ so sm vier viliū nu framveigis fa ad heyra. Hiñ firste Løstur þssa Phariseara/ er Ofmetnadur. Nenū þiker so sem þat sie eingiñ siñ Lyke til/ ad Heilagleika og goodu Framferde/ og wt af soddañ Þotta ꝛ ofmiklu Afhallde/ af sialfs sijns Fromleika/ geingur hañ fram fyrer sialf añ lifanda Gud/ an nockurs Angurs edur sañrar Jdranar/ ꝛ fyrerverdur sig ecke hid minsta/ fyrer Auglite Guddoomlegrar Dyrdar/ þar þo þeir heilogu Einglar og skijnande Seraphim/ hylia sijnar Asionur ꝛ sijnar Fætur/ fyrer hñs Majestatis Vellde/ Esa. 6. Og þo hñ læteſt þacka Gude/ mz Muñenū/ þa er þ þo eingeñ Alvara/ helldur Hræsne/ ecke stendur hier helldur/ ad hñ hafe beded um fyrergiefning siña Synda/ þvi hñ meinar sier giøreſt þar eingeñ Þørf a. Hier ad auke/ foracktar hñ ꝛ forsmaer siñ Naunga/ ꝛ þiker hñ einskis verdur hia sier/ hvad merkia ma þar af/ ad hñ seigeſt ecke vera eins ꝛ adrer Meñ.

Skodū og ransokū vora eigeñ Samvitsku/ hvort semu Synder ꝛ Løster meiga ecke og so hia off finnaſt/ sem hia þssū Phariseara/ sañarlega er þ ecke ad forsvara/ ad þar sieu ecke eñ nu til marger Drambsamer Hrokafuller Siergiædings Kroppar/ aungvu sijdur eñ þsse var/ Ja/ þr sm nalægiaſt Gud mz Vørunū/ eñ Hiartad er þo langt j burtu. Hvad er nu a þssū Tijmū Almeñelegra eñ þ/ ad eirn foracktar añañ/ Einfanlega þr sm Ryker eru/ virda lijtels þa Fatæku hia sier/ giætande ecke ad þvi/ ad Gud hefur aungvu sijdur wtvaled þa Fatæku þssarar Veralldar/ þa j Trwñe ryker eru/ eñ hina Volldugu ꝛ megtugu j Heimenum/ Jac. 2. Þar fyrer hvør hñ vill þocknaſt Gude/ og vera betur a sig komeñ/ eñ þesse Phariseare/ hañ take sier vara þar fyrer/ ad hañ forsmae ecke siñ Samchristeñ Naunga. Late sier ecke helldr þikia ad hñ sie hønū yferklookare/ þvi þr s þ giøra/ skada sialfa sig/ eñ hvør alla Hlute færer til betra vegar/ sa giører sier marga Vine/ seiger Syrach 6. Capitula.

Enn þ skulū vier læra hier af Dæme þessa Phariseara/ ad flya og

fordast/ so miked s oss er meguleg/ allar stoor Synder og Løstu/ en Rä ppkosta ad giøra Goodverken/ af þvi/ ad vier erū skapader þ' til/ j Christo JEsu/ Eph. 2. Samt eigū vier ecke j nockurn maata ad tilleggia þvi nockurskonar Forþienustu eda Verdugleika/ nie helldur ad hallda þan Ordsøk til vors Riettlætis/ Tit. 3. Nelldur seigia/ ad þa vier gøþū allt þtta giørt/ þa erū vier samt Onyter þrælar/ Luc. 17. Og bidia mz hinū H. David/ aþ Psalm. 143. seigiande/ DRotten gack ecke j Doom vid þræl þinn/ þviad þyrer þier er eingeñ Lifande Madur Riettlætur.

Nu so sim þ/ vier høþū einfalldlega skodad og yþervegad/ Bænagiord þssa Phariseara. So viliū vier nu og so athuga Bæn Tollheimtumañsins/ og mz hvøriū hætte edur lijkamans Negdan/ hn̄ haþe komed fram fyrer Lifanda Gud. J Textanū stendur/ Ad hañ hafe staded langt j burtu fra. Nvar med hn̄ lætur j Lioose ad hn̄ þecke nu Lokfians z kañest vid/ hvørsu þ hn̄ hafe mz sijnū Syndū skiled sig langt fra Gude/ og sie þss vegna overdugur ad koma nærre þeim Neilaga Stad edur Alltarenu/ og er þtta nu su firsta Trappa til sañrar og alvarlegrar Jdrunar/ ad vier keñunst vid vorn Overdugleika/ og jatū oss med allre Audmykt/ Sakada ad vera fyrer Gude/ Eins og Job. 42. E. Þviad þr Drambsomu haþa eñ nu alldrei þocknast Drottne/ En a Bæn fra Aumu og Lijtelatu/ heþur hann ætijd þocknan haþt/ svo sem þar stendur/ j Judiths Bookar 9. Cap.

Þar næst seiger Gudspiallamadurin/ Ad hn̄ haþe ecke viliad upplypta sijnum Augum til Nimens. Þvi hn̄ heþur skamast sijn / z so sem bligdast firer lifanda Gude/ sem er Doomare z Negnare Syndaña/ og vogar þess vegna/ hvørke ad lijta Nimeniñ/ Sool eda Tungl/ af þvi hn̄ veit/ ad þessar Guds Skiepnur/ mune hafa verid Sloonar Vottor sijña Synda. J þridia lage stendur hier/ ad hañ haþe Bared Sier a BRiost. Nvar med hañ so sem vijsar til og vid kañast/ ad Niarta sitt sie Bruñur og Vpprας allra Synda/ og alls ills. Epter þvi z Christur seiger sialþur/ þia Matth. 15. Cap. Ad aþ Niartanu kome vondar Nuganer/ Mañdrap/ Nordoomur/ Frillulijþe/ Þiofnadur/ Liug

vitnan

birnan/Kastaner/og þeckta sieu þær Synder/ sem Mañiñ saurga. Af sijnum Goodverkum kuñe þesse aume Tollheimtumadur ecke ad hrosa sier/ þvi hañ hafde allt til þessa/lifad illa og Ogudlega/þar fyrer kiem hñ hier fram fyrer Gud/med eitt Angratt og sundurkramed Hiarta/ hvørt ad er þad Offred sem Gude best þocknast/Psalm. 51. Latum oss þar fyrer lijkiast hønum i þessu/ ad vier berum Hiartans Angur ꝛ Ir ega fyrer vorar margfalldar Synder og Misgiørder/eins og S.Pe tur giørde/og sundurrijfum vor Hiørtu/eñ ecke vor Klæde/ꝛ snwum oss til Drottins vors Guds/þvi hñ er Nadugur/Myskunsamur/ Þoliñ modur/og storrar Giæsku/og snarlega idrast hñ Straffsins / so sem Spamaduriñ Joel vottar/ 2. Og er þad so mijked uñ þa ytre Lijkam ans Hegdan sagt/ med hvørre þesse Tollheimtumadur kem fram fyrer lifanda Gud. Nu vilium vier heyra/ hvørniñ Bæniñ hañs hafe verid hliodande.Gudspiallamaduriñ vottar/ ad hñ hafe teked so til Or da og sagt/ Gud vertu mier Syndugum Lijknsamur. Stutt er þsse Bæn og Fæord/ eñ þo kroptug og gullvæg/ þvi strax i Upphafe jat ar hñ sig fyrer Gude/og medkieñer sijnar Synder/ ecke med mørgū for bloomudum Ordum/ eins og Phariseariñ/ ecke seiger hñ helldur Nei fyrer Synder sijnar/eins og Cain/Gen. 4. Cap. edur forsvarar sig/ eins ꝛ Saul/ 1. Sam. 15. edur giefur ødrum Skulldena/ eins og vorer fyrstu Foreldrar/ Gen. 3. Helldur veiter hñ þeim lofsuglega Medgaungu. Sama eigum vier og so ad giøra/þvi hver hañ neitar sijnum Misgiørdum/þeim mun þad ecke vel vegna/ eñ sa sem þær med kieñer og fyrerlætur þær/mun Myskun ødlast/seiger Salomon/ i Ord skuid. B. 28. Cap. Eñ ødruvijse geingur þad til nu a þessū Døgū/ ad syndga a moote Gude og Naunganum/þ þiker morgū eingiñ Sk øm/eñ ad bidia Gud og Naungañ uñ Fyrergiefning a Misgierd siñe/ þad þikir hin stærsta Vanvirda og Mynkun. Þar næst hefur þesse aume Madur/mætt hafa eina Obærelega Samvisku/ og titrande Hiar ta/epter ad bera hid Iñra/vegna siña Synda/hvad rada ma þar af/ad hñ ber sier a Briost/ so sem eg strax sagde/auglijsande þar med/hvør su þad/sig angre nu af Hiarta/ad hñ hafe so hrædelega styggt og mood.

gad siñ Gud og Skapara. A/ Gud giefe/ ad vier i sama máta/ villdum kañast vid vorar margfalldar Misgiörder/ og láta oss þar af Hiarta angra ꝛ leidar vera.

J Þridia lage flyr þesse aume Tollheimtare til Nádar DRottens/ og bidur hañ ad vera sier Lijknsamañ. Sama giörde hiñ H. David/ þeg ar hñ fañ til margfallda Synda siña/ þa hroopade hñ strax til Guds/ og sagde/ Fyrer þijns Nafns saker DRotteñ/ vertu Lijknsamur Synd miñe/ þvi hun er mykel/ Psalm. 25. Judas/ þa hañ Forried siñ Herra/ þa fiell hñ j Orvænting. Cain j sama máta sagde Synd sijn være stærre eñ hun kyñe ad fyrergiefast/ Gen. 4. Eñ þ giörer ecke þesse Stoorsyndare/ helldur setur hñ alla sijna Von og Trwnadar traust uppa Nád og Myskunseme Guds/ hvörre hañ hefur lofad öllum Ydrande Syndurū/ j sijnū Syne JEsu Christo/ hvör ad er sá einaste Madur j Nádeñe/ Rom. 5. Nu viliū vier af Dæme þessa Ydrande Syndara/ taka oss þetta til Lærdooms og Aminningar. Fyrst/ ad med þvi DRotteñ er so goodur og Nádugur/ ad hñ tekur aungvañ þann fra sier sem til hñs kiemur/ þa látum oss ecke misbrúka hñs Giæsku/ j þvi/ ad draga Yfran vora undañ/ allt til vorrar sijdustu Burtferdar af þessū Heime/ helldur giörū Yferboot j Tijma. Og so sem þ/ ad Tollheimtumadureñ took sig j burt wr Tollbwdeñe/ ꝛ villde ecke leingur þar iñe vera/ so skulū vier og ecke helldur vijsvitande og viliande/ fara áfram j Syndunū/ helldur skilia oss vid þær/ og ydrast þeirra af Hiarta. Eirneñ/ Ad ska sem þ/ ad Tollheimtumadureñ/ þa hñ var eitt siñ wtgeingeñ wr Tollbwdeñe/ þa kom hñ ecke þangad aptur sijdañ/ helldr giek j sitt Hws/ og giörde þ sem Gude var þoknanlegt. Eins skulū vier giöra þa vier j Aflausneñe höfū feinged Kvittan og fyrergiefning vorra Synda/ þa látū oss fortnast vid ad styggia Gud aftur uppa nýtt/ helldr lifa einu Nyu Christelegu Lijferne/ láta af illu og læra gott ad giöra/ Es. 1. Uppa þ/ ad adrer meige sia vor Good verk/ og prijsa Födureñ þañ sem a Himnū er/ Matth. 5. Og skal þad so einfalldlega sagt um þad Fyrra Greinarkorned.

Auñur Greiniñ.

Epterfylger med einu Orde ad minnst a pad seirna Greinarkorned / sem er / Noória Alyktun edur Urskurd Herrann Christur hafe lagt a Bænagiørd þessara tveggia Manna / Phariseárans og Tollheimtumannsins / sem er / ad þesse (þ er Tollheimtumadurenn) Hafe Fared Riettlætare Framar hinum heim aptur i sitt Hws. Hier framkiemur nu og sannast / Spaadoomur Esaiæ / um Herrann Christum / þar hann so ad Orde kiemst i II. Cap. seigiande / Hann mun ecke Dæma epter þvi sem hanns Augu sia og ecke straffa epter þvi sem hanns Eyru heyra / et. etc.

Sannarlega / hefdum vier Mennerner ætt ad æliekta hvør af þessum tveimur hefde Riettlætare vered / þa mundum vier yfferstødulaust hafa sagt / ad þ hefde Phariseáreñ vered / þar hann framtalde svo margar ætvortis Dygder og Mannkoste sem hann þottest hafa til ad bera. Enn hier sianum vier ad Guds Doomar eru ecke svo sem Mannanna Doomar. Þar fyrer sagde DRottenn so til Samuels / þegar hann sende hann til ad smiria eirn af Isai Sonum j stadenn Sauls / aptur til Rongs / og hønum leist vel og giørfuglega a þann fyrsta / Sird þu ecke Alit hanns (sagde DRottenn) edur Lijkamans Vøxt / þvi þad geingur ecke so sem Madurenn sier / Madurenn sier þ sem fyrer Augunum er / enn Drottenn æliitur Hiartad / I. Samuelis Bookar / 16. Capitula.

Hvar af vier lærum / ad eingenn Hræsnare edur Smiadrare / hvørsu heilagur / Hreirn og Ostraffanlegur sem hann sijnest ad vera / j Mannanna Auglite / þa kann hann þo ecke ad dyliast fyrer Guds Auglite / þar hann er alvitur og þecker allt þ sem j Mannenum er / Joh. 2. Cap.

Vakte sig þar fyrer eirn og sierhvør / ad hann sie ecke neirn Hræsnare / edur Munnchristenn / þviad / ef ad ydart Riettlæte yffergnæfer ecke meir enn hinna Skriftlærdra og Phariseara / þa munu þier ecke inngangа j Guds Rijke / seiger Herrann Christur sialfur / Matth. 5.

Ad sijdustu leggur Herrann Christur Ordsøkena til / hvar fyrer ad þesse Tollheimtumadur hafe fared Riettlætare enn hinn j sitt Hws / og seiger / Hvør sig sialfann Upphefur hann skal nidurlægiast / enn hvør sig sialfann nidurlæger / hann mun Upphafenn verda.

Phariseárenn Upphrokade sier og þottest ølldungis Syndlaus og Riettlætur fyr-

kllækur þyrer Gude/ þar þyrer vard han̄ nidurþryckfur/ og til eilijf-
rar Fortøpunar Vrskurdadur/ En̄ þar þvert moote Audmiükte Toll
heimtumaduren̄ sig og Lijtelæckade under Vollduga Guds Hønd/giørde
Jdran Synda sin̄a/ sette alla sijna Von/ Trw og Traust til DRott-
ens Nadar/ ad han̄ munde sier Lijknsamur vera/ þyrer Forþienustu og
Medalgaungu JEsu Christi/ þar fyrer vard han̄ Vpphafen̄/ þieck þy
rergiefning sin̄a Synda/og um̄ sijder eilijfa Sæluhialp.
Svo Vpphefnum ad verda til eilijfrar Tignar/ Æru og Sooma/
og ad meiga sia ad sia Gud/ Auglite til Auglitis/ þar til hialpe oss
Gud af sin̄e Nad/ fyrer Forþienustu hn̄s Sonar JEsu Christi/ j Kra
pte Heilags Anda/ Hvørre Guddoomsins Þren̄ingu/ vier seigium̄
Lof/ Dyrd/ Heidur og Þackargiørd/ þra Eilijfd til
Eilijfdar/ Amen/ Amen.

Toolfta Sun̄udag epter Trinitatis.

Evangelium/ Marc. 7. Cap.

OG þa JEsus gieck j burt aptur/ wr Lands-hælfu Tyri og Sydonis/ Kom han̄ til Sioofarens j Galilea/ j midjar Bygder þeirra Tiju Stadan̄a. Og þeir leiddu til hans þan̄ Man̄ sem daufur og Mallaus var/ Og bædu ad han̄ legde Hendur yfer han̄. Og han̄ veik hønum affsijdes þra Foolkenu/ liet sijnar Fijngur j hans Eyru/ hrækte wt/ og æhrærde hans Tungu/ leit upp til Himens/ Andvarpade og sagde til hans. Hephata/ þad er/ Opna þig. Og jafnsnart þa upplukust hans Eyru/ þa uppleistust og einnen̄ Fiotur hans Tungu so ad han̄ talade riett. Og han̄ þyrerbaud þeim ad seigia þ nein̄u/ en̄ þvi meir sem hn̄ fyrerbaud þeim þad/ þess meir þa Vijdfrægdu þeir þad wt/ og þa undrade þetta næsta miøg / seigiande/ Allt giørde han̄ vel/ þviad Daufa lætur han̄ heyra/ z Mal-lausa tala.

Exordium.

Hier lesum i Numeri Bookar 22. Cap. Ad þegar Balaam var utsendur af Balach Moabita Kouge / til ad Formæla og Bølva Israel / Þa hafe Gud Drotteñ upploked Muñe Ausnuñar siñ hañ reyd / svo þad Mallausa og Klifbæra Dyr talade Mañlegre Raust / og aftrade hønū hñs Fávitsku / so siñ Postuleñ Petur þar uñ talar / j ødru Sendebriefe / 2. Capitula.

Þetta var ad søñu eitt stoort Furduverk Lifanda Guds / Hvørs Lijke ad ecke finst j þre H. Skrift / nie helldur j ødrum señum Historium. Eñ ef vier giæt:um ad / þa er þetta Furduverk DRottens aungvu miña sem oss verdur fyrer Siooner sett j þssa Dags Gudspialle / hvørt ed skiede a þim Auma / Dausa og Mallausa Mañe / ꝫ leiddur var til Herrans Christū / hvørn hñ ꝫ eirniñ heilbrygdañ giørde / opnade hñs Eyru / ꝫ Uppleiste Fiotur hñs Tungu / mz þssu einasta Ordkornenu / Hephata / so ad hñ kuñe bæde ad heyra og tala riett / og þsama ecke uñ stundarsaker / eins og Balaams Asna / hvør ed strax vard Mallaus aftur / helldur so leinge sem hañ lifde þadan j fra. Þetta er soddañ eitt Guds Furduverk / mz hvøriu Herrañ Christus villde auglysa og bevijsa ad hañ være sa riette og sañe Messias / og Heimsins Frelsare / Uñ hvørn Spamadureñ Esaias hafde ádur so sagt og talad / ad þa hañ kiæme / þa mundu Augu Blindra uppliukast / og Eyru Daufra Opnud verda / þa munde hiñ halte støckva sem Hiørtur / og Tunga hins Mallausa Lof syngia / Esa. 35. Vær viliū j JEsu Nafne / an leingra Jñgangs koma til Gudspiallsins / hvørt ed skiptast ma j þriar Smagreiner. J þre Fyrstu verdur oss utmalad Eimd þssa Dufa og Mallausa Mañs. J Añare / hvørsu þ Herrann Christur læknade hñ Dasamlega ꝫ Furdañlega. J þre Þridiu / verdur miñst a Lofgiørd og Þackláte Foolksins / sem þ leggur Herranū Christo aftur a moot / fyrer þssa sijna Nadarrijka Hialp / seigiande. Allt giørde hañ vel / þvi Daufa lætur hañ heyra / og Mallausa tala.

Nu / Sa Rijke HErra og Kongur yfer øllū Kongū / ꝫ alla Hlute hefur

te hefur vel giørt/ han virdest og so ad giøra vel vid oss/ ad Opsare Sku ndu/og koma til vor mz sine Naad/ og hialpa oss/ so ad vier mættu hier wt af nockud gott læra/ og oss til Nytsemdar færa/ þad heyre Gud j JEsu Nafne/ A M E N.

Fyrsta Greinen.

MErkelega og miøg Huggunarsamlega/ tekur Postulen Johañes til Orda/ j sijns fyrsta Pistils 3. Cap. seigiande. Þar til byrtest Guds Sonur/ ad hañ nidurbrite (edur riettara ad seigia/ epter þeim Griska Textanu) Vppleyse Verk Diøfulsins/ þvi hvad erū vier auma at Mañeskiur añad eñ Bandingiar Dioful sins / vegna vorra Synda/ med hvøriū hañ hefur oss bunded og Fiøtrad/ epter sine Villd/ 2. Tim. 2. Þessar Diefulsins Snørur/ Fiøtur og Bønd/ hefur Gu ds Sonur uppleist/ þa hñ Vmgieckst hier vor' a medal/ j Holldenu/ Giørde gott/ z grædde alla þa/ sem af Sathan voru under þrickter/ Act. 10. So sem sia ma og eirneñ af Dæme þssa Dauþa og Maal- lausa Mañs/ hvørn hñ læknade og Heilbrygdañ giørde. Og er eff hier fyrst athugande/ Medaumkan su/ sem þtta Foolk hefur mz þssū auma Mañe/ j þvi/ ad þ ecke alleinasta leider hañ til Herrans Christi helldur og eirneñ bidur hans vegna/ ad hñ vilie leggia Hendr yfer hñ og giefa hoñū aptur Heyrn og Maal. Hvar mz þ giefz oss eitt Me rkelegt Epterdæme Christelegrar og Broodurlegrar Medaumkunar/ hvøtneñ þ/ vier eigū ad lata oss umhugad vera/ um þa Maallausu Daufu/ Hølltu/ Blindu og Veiku/ og lata oss fra Eimd til Hiarta ganga/ þvi þar hefur Gud sialfur meire Þocknan a / helldur eñ a Offre/ og vill þ aptur ríkuglega betala/ a sidasta Deige/ Matth. 25 Eñ hier j moot fiñast(kañ skie) þr s ecke giera añad eñ hlæa/ z gia ra Gis ad soddañ veikū og aumū Mañeskiū/Eins og Philistei giørdu vid Samson/ þa þr stungu wt wr hoñū Auguñ/og lietu hñ so Dansa frame fyrer sier/ so sm lesa ma j Doomaraña Bookar/ 15. Sama giørdu og so þau Vngmeñe j Bethel/ sem spottudu Spamañ hñ Eliseum fyrer þ hñ var Skøllootur/j 2. B. Kong. 2. Cap.

Sa Gudlause Keysare Heliogabalus/ baud einu sine til Giesta hia sier/ atta Eineygdū Mønū/ atta Sfølloottū/ atta Høltū/ atta Daufū/ atta Dødvū/ atta miøg haū/ atta Lagū/ atta Feytū og þyckvū/ ecke til añars/ eñ ad henda Gaman og Spott ad þeim.

Soddañ Hadfuller Spottarar finast eñ nu j Dag/ sem aungva Medaumkan hafa/ mz þm sm j þeñañ edur añañ mata nockurn Brest hafa/ helldur Lyta þa og Lasta/ Hæda og Spotta/ seigiande/ Þu Daufe Hundur/ Þu Blinde Skielmer/ Þu Halltе Þiofur/ ꝛ so frameveigis. Eñ þsser giæta lytt þar ad/ hvad Hrædelega þr þar med Syngda/ a moote Lifanda Gude. Stendur þar ecke so/ Levit. Book. 19. Cap. Þu skallt ecke Bølva þm Daufa/ Þu skallt ecke leggia neitt j Veigeñ fyr er þañ Blinda/ so hñ meige detta uñ/ þt þu skallt ottast þ þynu Gude? Og j Deut. Book. 27. Cap. Seiger DROttenn so/ Ad Bolvadur skule vera sa sm giører hiñ Blinda villtañ a Veigenū/ ꝛ allt Foolked skal seigia/ Amen. Þar fyrer skillde hver og eirn vara sig/ vid þvi lijkre Oodæde/ og bidia miklu framar Gud fyrer þm/ sem j soddañ mata eru hremder og þiader/ hvort þ er helldr a Hondū/ Footū/ Aug um/ Eyrū/ Tungu edur ødrū Lykamans Limū/ ad Drottenn villde þa Myskunsamlega alijta/ giefa þm Huggun og Þoleñmæde/ og snwa þra Krosse og Mootlæte/ a besta Veg/ sem hønū meige verda til Lo fs/ eñ þm sm j soddañ mata þiader eru til Tymanlegrar og Eilijfrar Velferdar/ þvi Christeña Maña Bæner orka mikels. Þar fyrer seig er Postuleñ Jacob so/ 5. Cap. Ef ad nockur er siwkur/ sa kalle til sijn Aulldungana Safnadarens/ og late bidia yfer sier/ og sig Vidsmi øre [illegible] j Nafne DROttens/ Og Bæneñ Trwareñar/ mun frelsa þañ siwka/ og DROTTenn mun vidriessa hann.

Þad añad/ sem vier høfū ad athuga i þssu fyrsta Greinarkornenu/ þa er þtta/ med hvad mørgu moote/ þsse aume Madur hafe vered hindradur og hremdur a Lykamanum. Fyrst seiger Gudspiallamaduriñ/ ad hñ hafe vered DAufur/ so hañ hafe ecke gietad neitt heyrt/ þar þo Heyrniñ er hiñ allra Naudsynlegaste Hlutur/ af þeim fim Skilningar Vitū Mañsins/ svo sem Aristoteles vottar.

Þar næst stendur hier/ ad hñ hafe vered MAALlaus/ ꝛ ecke giefad talad. So vantar hñ þa/ þær tvær Ypparlegustu og bestu Gaafur/ sem er Heyrnin og Maled/ ꝛ kañ hvørke ad heyra Gud vid sig talande/ i sijnu H. Orde/ nie helldur tala vid hañ aptur i sijnum Bænum/ og hefur þetta vissulega mætt vera eitt stoor Hørmung. Vier pløgū ad seigia/ ad aumur sie sa sem Liossins edur Sioonarenar er varnad/ ꝛ þad er satt Maltæke. Hviad þegar Eingillin̄ Raphael heilsade hinum blinda Tobia og sagde/ Gud giefe þier Føgnud/ þa svarade hñ med angrædu Hiarta/ hvad þyrer Føgnud skyllde eg hafa? Eg ꝫ hlijt ad sitia i Myrkrum/ ꝛ kañ ecke ad sia Lioos Heimsins/ Tob. 5. Eñ ad vera bæde Sioonlaus og Mallaus under eins/ þ er eñ þa stærre Hørmung/ þviad sa hiñ Blinde kñ ad heyra Guds Ord/ ꝛ læra/ hverniñ þad hñ kuñe þyrer Gude Riettlætur ꝛ Sæluholpiñ ad verda. Hñ kañ og eirniñ ad spyria ad þvi/ sem hañ veit ecke/ og lata undervijsa sier/ þ sem hñ kañ ecke riett eda vel ad skilia. Eñ þegar eirn er bæde Daufur og Mallaus/ hvad kañ hm̄ þa þijngra til ad falla? þvi Trwen̄ kiemur af Heyrneñe/ Rom. 10. Og an Trwariñar er Omøgulegt Gude ad þocknast/ Hebr. 11. Samt skulū vier vita/ ad Gud er ecke bundiñ vid þau tilsettu Medøl/ helldur kañ hñ ad uppvekia Trwna a añañ Hatt/ hia þeim sem so eru a sig komner/ so sem þa hann uppfyllte Johañem Skijrara med Heiløgum Anda/ þa hañ eñ nu var i Mooðurlijfe/ Luc. 1.

J Þridia lage var þesse aume Madur HAlltur/ so hañ gat ecke geinged/ þviad j þm̄ Griska Texta stendur/ ad hañ hafe vered boreñ til Herrans Christū.

J Fioorda mata er so ad merkia af Textanū þm̄ Griska/ ad hañ hafe vered Vanvita/ og ecke m; fullre Rænu/ hvad ecke eru Oljkinde. Og sia vier hier/ hvad mørgū Eimdū ad þsse Aume Madur hafe vered underokadur/ so hñ hefur mætt vera lijkare eirnre Skynlausre Skiepnu/ helldur eñ Mañeskiu. Eñ þss være ad Oska/ ad Madur þsse hefde einsamall mætt hafa þssar Eimder epter ad bero/ eñ ecke fleyre. Eñ Gud Næde/ þar fiñast þau sømu Bref hia øllū oss/ sm̄ hia hønū/ so sm̄ vier kuñū ad sia ꝛ formerkia/ þa vier athugū hvørsu þad/ vier

 erū all-

erū allskonar Lijkamlegū Soottū og Krankdæmū underokader/ so leinge sem vier lifū hier/ og allt til þess vier verdū j Jordena aptur lagder hvør ad er Mooder vor allra/ Syr. 40. Þviad/ hvad er Heimur þesse añad til ad reikna/ eñ so sem eitt Spitals Hws/ j hvøriu marger Veiker og Siwker liggia/ þvi hvør og eirn hefur siñ Kross epter ad bera/ eirn j þañ/ añar j hiñ mata/ so vier meigū aller jata og seigia/ ad faer og iller sieu vorer Lijfs-Dagar/ Gen. 47. Cap.

Þar finnast eñ nu j Dag bæde Blinder/ Dauffer/ Halter og Mallauser/ Eirn liggur siwkur af Koldu/ eins & Magkona Peturs/ Marc. 1. Añar er Ycktsiwkr/ eins & Hūdradshøfdingians Þienare/ Matth. 8. Þridie Vatnssiwkur/ Luc. 14. Fioorde Spitelskur/ eins og Naaman. Hiñ Fimte hefur þañ og þañ Kvilla/ og so geingur þetta/ so leinge sem Madur er i Holldenu/ þa hlytur hañ Pijnu ad lijda/ & so leinge sem hañs Saal er mz hønū/ þa hlytur hū Sorg ad bera/ Job. 14. Og allt þetta kiemur vegna Syndaña. Þetta skilldu nu vel athuga og yfervega bæde þeir sem Heilbrygder & veiker eru. Þeir Heilbrygdu (seige eg) ættu ad þeinkia mz sier/ þa þeir sia soddañ aumar og veikar Mañeskiur/ fyrer sijnū Augū/ hvad stoor Edla Gaafa ad Heilbrygdeñ sie/ og þacka Gude sijnū Skapara þar fyrer ad hū hafe giefed sier Heilbrygda Saalu j Heilbrygdum Lijkama. Þeir veiku og siwku skulu hier j moote hafa sier til Vidvørunar/ ad þeir mogle ecke j moote Gude/ þo hū sæke þa heim/ og vitie þeira mz margskonar Veikleika/ helldur hugge sig þar vid j Christelegre Þoleñmæde/ ad vier aller erū Syner Heilagra Maña og væntū epter þvi Lijfe sem Gud mun giefa þeim er j Trwñe standa styrkver og stoduger j hañs Auglite/ Ebr. 2.

Vilium vier nu skoda og athuga/ hvort vier sieū ecke & so Andlega siuker uppa Saalera/ so sem þesse veike Madur var siukur uppa Lijkamañ/ þa finnū vier/ ad þvi er so vared fyrer oss/ sem Spamadurinn Esaias seiger/ 1. Cap. Ad Høfuded er siukt/ og Hiartad er veykt/ i fra Hvirfle & allt til Ilia/ er eckert heilbrygdt a oss/ helldur Saar/ Beniar & Þrote/ sem ecke er samañteingslad nie umbunded/ & eige helldur med Vidsmiørre mykt. Vier erum Andlega Dauffer/ og vilium ecke heyra/ þo

Gud læte

Gud læte almiña oss/ þyrer Ordsins Predikun/ til Jdranar og Yfer-
bootar/helldur þorū vier æfram i Syndunū/og seigiū med Tilheyrend
um Jeremiæ Spamañs/ Vier viliū ecke hlÿda þier epter þeim Ordū
sem þu talar til vor i Nafne Drottens/ helldur vilium vier giøra ept
er øllum þeim Ordum/sem þramganga af vorum Muñe/Jerem. 44.
Vier vilium ecke heyra þa þeir Fatæku bidia uṁ Aulmusu og Hialp/
helldur apturbyrgium vor Eyru/og gaungum fraṁ hia þeim/ eins og
Presturiñ og Levitiñ/Luc. 10. Vier vilium ecke heyra neinar Leg-
mals Predikaner/ helldur byrgium samañ Eyrum/eins og Tilheyrendur
Stephani giørdu/ Act. 7.

Mallauser erum vier og so/ uppa Andlega vÿsu/ og þ j Ferþalld
añ mata. Vier erū Mallauser til ad bidia ꝛ loþa Gud/ Mallauser til
ad medkieña Synder vorar. Hvad marger eru Mallauser/ þa þeir
elga ad sitia Doom/ og vilia ecke tala Riettindeñ/ ꝛ dæma hvad Riett-
vÿsast er? Psalm. 58. Þad eru og eirneñ Mallauser/ bæde Forelld-
rarner ꝛ so Børneñ/ Forelldrarner/ þa þr þiña ecke ad þvi vid Børn
eñ sem Adþiñingar er verdt. Børneñ j samamaat /þa þau vilia ecke
giegna Aminingum Forelldrañа/helldur eru þm̄ mootviliug og Ohlÿd
ñ/eins og sa Fortapade Sonur/Luc. 15. Vier erum og so/ And-
lega Haltter/ꝛ viliū jafnañ ganga a þm̄ ranga Veige/ vorer Fætur
eru þlioter til ad giøra Skada/ Ordsk. B. 6. Eñ þegar vier eigū ad
ganga til Kyrkiuñar/ þa erū vier opt so Hallter/ ad vier neñū hvørge
ad þara. Vier erū og so Andlega Farvÿsser/ ꝛ skyniū eckert af Guds
Anda/ þvi þ er oss Heimska/ og vier þaū þ ecke þeckt/ 1. Cor. 2.
Jllt ad giøra erū vier noogu klooker til/ Enn ad giøra þ gott er/ þad
vill oss veita bægara ad læra. So er nu vared þm̄ Andlegu Sÿnum
vorū hvad oss skal þiena þar til/ ad vier lærū ad þeckia ꝛ keñast vid oss
sialþa/ og audmÿkia oss under Vollduga Guds Hend/ so hann Vpp-
heþie oss a sÿnum Tÿma.

Auñur Greineñ.

NV vilium vier koma til þess seirna Greinarkornsins/ꝛ Athugo/hvø

Daufanlega ꝛ Furdanlega/Herran Christ: Læknade þennan aulma Mann.

Fyrst seiger Gudspiallamadurenn/Ad hann hafe Viked honum Afsyd-is FRa FOlkenu. Þetta hid sama giører Endurlausnarenn vor/ enn nu j Dag vid oss/ Og þ sama fyrst j Skijrnenne vorre/þar vier verdum Endurfædder og so sem Afsijdis tekner/ fra þeirre vondu Verølldu/ꝛ giørder ad Guds Børnum. Þar fyrer seiger svo Postulinn Paull Þier erud aller Guds Børn/ fyrer Trwna a JEsum Christum/þvi so marger af ydr s Skijrder erud/ þier hafed Jklædst Christo/ Gal. 3. Hann tekur oss og eirnenn Afsijdis fra Foolkenu/ fyrer alvarlega Legmalsins Predikun/ þegar hann lætur aminna oss til eins Christelegs Lijfernis/ so vier verdum ecke lijker þssare Verølldu. Og j þridia mata vijkur hann oss Afsijdis / fyrer Kross og Mootgang/ þui nær vier Dæmunst/ þa verdum vier af DRottne Typtader/ uppa þad/ vier fyrerdæmunst eige med Heimenum/ seiger Postulenn/ 1. Cor. 11. Cap.

Aunnur Cerimonia edur Adferd/ sem Christur brwkar/ til ad lækna þennan auma Mann/er þsse/ Ad hann Lætur sijnar Blessudu Fijngur j hanns Eyru. Fyrer þennan Fijngurinn a ad skiliast sa goode H. Ande. Þetta er sa Krøptuge Fijngurinn/med hvørium Herrann Christur Opnar enn nu j Dag/ Eyru vors Hiarta/ so vier giefum heirt og medteked Guds Ord med Føgnude/giørt sanna Jdran/ og snwed oss fra Syndunum. Eg vil giefa minn Anda j ydur(seiger DRottenn) og eg vil giøra þad ann eitt Foolk af ydur/ sem geingur j mijnum Bodordum og helldur mijn Rietttinde/ꝛ giører þar epter/ Ezech. 36. Cap. Med þessum Fijngrenu Opnade DRottenn fordum Tilheyrendur Petri/ so ad hans Predikun gieck þm til Hiarta/ Act. 2. Þar fyrer so opt sem vier gaungum til Kyrkiunnar/ og heyrum Guds Ords Þienara þar Predika oss Ord Saunleiksins/ þa þeinkium svo mz oss/ Nu riefter minn Hiartans Endurlausnare wt sinn Fijngur/ og vill Opna mitt Hiorta. Bidium þar fyrer Gud mz David/ af Psalm. 119. Og seigium/O DRottenn/ Opna þu mijn Augu og Eyru/ so ad eg heire og sie þa furdanlegu Hlutena/ j þijnu Legmale.

Þridia Cerimonia/ edur Adferd/ sem Herrann brwkar/ til ad lækna

þan̄ sivka/ var þsse/ ad Han̄ Hrække Vt. Fyrer þen̄an̄ hn̄s Heilsu, samlega Hræka/ a ad skilia(uppa Andlega vijsu) Guds Ord/ og þau H. Sacramenta/ þt so sem Hræken̄ hefur sijn Vpptøk/ af Hofdenu og Heilan̄/ So er og so Christur Hofud sijns Safnadar/ wt af hv oriu ad flijtur Ord Erwaren̄ar. Af hvoriu vier lærum ad þeckia Gud bæde epter hn̄s Veru & Vilia/ hvad ad er þ eilijfa Lijfed/ Joh. 17.

Þegar oss ber þ nockud fyrer Siooner/ s oss fellur ecke/ & vier høfū Vidbiood vid/ þa plogū vier ad hrækia og spijta/og seigia/ Hvada Andstygd er ad þarna? Þesse aume Madur var so af Diofleinū wt-leiken̄/ ad Herranū Christo gafst eirnen̄ Ordsøk til ad hrækia wt/ Auðsynande þar mz/ hvad mikla Andstygd hn̄ hefde a Verkū Andskotans giefande oss eitt Epterdæme/ad vier skylldū j sama mata hata/ & Vid-biood hafa a þvi/ þa vier siaū ad eirn eda an̄ar/ lætur Dioffulen̄ koma sier til þss edr þss Ills Verks ad fremia/ so sem ad eru Galldrar/ & adrer þvilijker Andstyggeleger Lester.

Fioorda Cerimonia/ sm̄ Christur brwkade hier til/ var þesse/ AD HAn̄ LEyt Vpp Til Himens. Þegar vier forundrū oss uppa nock-ud/ þa plogū vier ad horfa til Himens/ sama gierer Herren̄ Christur þa hn̄ sier þen̄an̄ auma Man̄/ sm̄ Gud hafde þo skapad epter sin̄e eig-en̄ Mynd/ þa so sm̄ han̄ furde sig þar uppa/ ad Dioffullen̄ skyllde ha-fa fared so jlla med han̄/ & Rænt hn̄ bæde Heyrn & Male.

Fimta Cerimonia/ edr Atferd Herrans Christi/ til ad lækna þan̄ sivka/ var þsse/ Ad Han̄ ANDVarpade/ Auðsijnande þar mz sijna Broodurlegā Elsku/ & Hiartalag/ sm̄ og eirnen̄ Medaumkan/ sm̄ hann hefur til allra vor/ & hn̄ hefde þar fyrer uppa sig teked vort Holld og Blood/ ad hn̄ Mijskunade sig yfer oss/ & so sm̄ eirn Trwlindur By-skup fyrer Gude/ Forlijkade Foolk sins Synder/ Heb. 2.

Ad sijdustu/ brwkade Herran̄ Christur sitt Krøftuga HEphata/ til ad Heilbrygda þen̄an̄ Man̄ mz/ vid hvørt hn̄s Almættis Ord hønū so brat/ ad Gudspiallamaduren̄ seiger/ Ad jafnsnart hafe upploketst han̄s Eyru/ þa hafe og eirnen̄ uppleitst Fiotur han̄s Tungu/ so han̄ talade Riett. Og kiemur þad hier fram̄/sem David um̄ hn̄

spaet/ Psalm. 33. So sem hañ seiger so skiedur þad/ so sem hann beþalar so stendur þad. Fyrer sitt Ord/ heþur hañ oss og allar Skepnur skapad j Upphaþe/ mz sijnu Orde vidhelldur hañ oss/og Endurnær er j allskonar Krosse og Mootlætingū. Hvïad heþde þitt Ord DRotteñ ecke mijn Huggun vered/ seiger David/ þa heþde eg þarest j miñe Eimd/ Psalm. 119. A sijdasta Deige mun hañ og so mz sijnu Orde Upplwka Grøþū vorū og leida oss sitt Foolk þadañ/ Ezech. 37. E. Hvi sa Tijme mun koma/ ad aller þr sem j Grøþunū eru/ skulu heyra hñs Raust/ & þr munu þa þramganga s gott haþa giort/ til Lijþsins Uppprisu/ Eñ þr sm ad illt haþa giort/ til Domsins Uppprisu/ Joh. 5

Hvar aþ vier lærū/ ad vor Endurlausnare Herrañ JEsus Christus er og heiter mz riettu Dominus dicens et faciens / þad er/ sa DRotteñ sem eitt Ord talar/ og gierer þ eirneñ/ Ezech. 17. Og er þetta um þad añad Greinarkorned.

Þridia Greininn.

Epterþylger þ Þridia mz einu Orde/ sm er/ um Loþgiørd & Þacklæte Foolksins/ s þ leggur Herranū Christo aptur/þ þssa sijna Nad ar rijka Hialp sm hñ audsijnde þessum Auma Mañe/seigiande.

Allt giørde hñ vel/ hvïad Dauþa lætr hñ heyra/& Mallausa tala. Sañarlega er þ skyldugt ad vier tøkū under mz þssu Foolke/ & seigū Ad JEsus Endurlausnare vor/ haþe allt giørt vel. Ja/ Allt giørde hañ vel j Skøpunarverkenu/ so sm Moises vottar/seigiande/ Og Gud sa alla Hlute sm hañ haþde giort/og sia/ þr voru harla gooder / Gen. 1. C. Allt giorde hñ vel j Endurlausnarverkenu. Eñ Dioþullen þar hvert a moote/ giørde allt illt/ þa hañ þellde vora þyrstu Forelldra/asamt alla þra Efterkomendur j Syndena og Daudañ/Eñ JEsus heþur giort þ allt aptur gott/ þar hñ leid Pijnu og Dauda þyrer oss so þar et nu ecke t Fordæmanlegt a þm s j Christo Jesu eru/Rom. 8 Allt giorer hañ vel j hvi/ ad hñ helldur oss vid Lijþ og Heilsu/ lætur sijna Sool uppreña yfer illa Meñ sm gooda/ Matth. 5. C. Giefur Sumar og Vetur/ og svo leinge sem Jorðeñ stendur/ þa lætur hann

ecke linna.

ecke lina Sæd og Kornskurd / Frost og Hita / Dag og Nótt. Hann verndar oss og vardveiter / so sem sitt Augna Siaalldur / og skyler oss under sijnum Vadar Vængiū / eins z Hænan̄ gierer sijnū Ungum / Matth. 23. A sijdasta Deige mun han̄ og eirnen̄ allt vel giøra / þa han̄ mun uppvekia oss af Dupte Jardaren̄ar / og upprickia oss med sier j Lopted / þar vier munū Æfenlega med hønū vera / og med Heiløgū Einglum og Utvøldum øllum / sijngia þetta Fagnadar Versed an Afláts / fram̄e fyrer Stoole Guds / Omnia bene fecit / Allt giørde hn̄ vel. Til hvørrar Glede og Farsælldar / oss hiálpe Gud Fader / af sin̄e Naad fyrer Forþienustu sijns sæta Sonar JEsu Christi / Hvørium ad sie Dyrd og Lof / Heidur og Þackargiørd / nu hiedan j frá / og ad Eilijfu / Amen / Amen.

Þrettanda Sun̄udag epter Trinitatis.

Evangelium / Luc. 10. Cap.

OG JEsus snere sier til sin̄a Lærefveina / og sagde þeim serdeilis. Sæl eru þau Augu sem sia þad / hvad þier siaed / Þviad eg seige ydur / þad marger Spaamen̄ og Kongar / villdu hafa sied / hvad þier siaed / z saau þad ecke / og ad heira hvad þier heired / og heirdu þad eige. Og sia ad nockur Logvitringur stood upp / freystade han̄s og sagde / Meystare / Hvad skal eg giøra / so eg eignest Eilijft Lijf? Enn hann sagde til han̄s / Hvad er skrifad j Logmaalenu? Hvørnenn les þu? Hann svarade og sagde. Elska skalltu DRottenn̄ Gud þin̄ / af øllu Hiarta þijnu / og af allre Aund þin̄e / og af øllum Mætte þijnum / og af øllu Hugskote þijnu / og þinn Naunga so sem sialfan̄ þig. JEsus sagde til han̄s / Þu svarader riett / Gior þad z muntu lifa. En̄ han̄ villde Riettlæta sialfan̄ sig / og sagde til JEsu. Hvør er þa min̄ Naunge? JEsus svarade og sagde til han̄s. Madur nockur foor fra Jerusalem / ofann til Jericho / og hrasade a medal

 Ræningia

Næningia/ hvøriet ed Ræntu hañ Klædum/ og Lemstrudu hañ Saar um/ geingu sidañ j burt/ z lietu hañ þar epter Hælfdaudañ liggia. Eñ so bar til/ ad Kieñemadur nockur/ foor ofañn þañ sama Veg/ og er hañ leit hañ/ gieck hañ fram hia hønum. Slijkt hid sama Levitinn þa hañ kom nærre þeim stad/og sa hann/ gieck hann þar fram hia. Eñ Samverskur Madur nockur foor um fareñ Veg/ kom þar nærre hønum/ og sem hañ sa hañ/ þa hrærdest hann af Myskun vid hañ/ og gieck ad hønum/ batt um Saar hanns/ hellte þar j Vidsmiøre og Vijne/ og lagde hañ uppa siñ Eyk/ flutte til Herbergis/ gaf og giætur ad hønum. Eñ añars Dags þar epter/ þa hañ foor j burt/ took hann upp tvo Peninga/ og fieck Hwsbwandanum/ og sagde til hañs/ Haf þu Gaat a hønum/ og hvad þu leggur meira wt/ þad skal eg borga nær ad eg kiem aftur. Hvør þeir ra þriggia sijnest þier vera þess Naunge/ sem hrasadur var a medal Næningia? Eñ hañ sagde. Sa sem giørde Myskunarverked a hønum. JEsus sagde til hañs/ Far þu og giør slijkt hid sama.

Exordium.

Mier lesum j fyrre Book. Kong. 10. Cap. Um Drottningena af Rijke Arabia/ Ad þa hun kom fyrer Kongeñ Salomonem/ þa hafe hun talad vid hañ j Radgatum/ allt þ hun hafde sier asett/Og Salomon sagde heñe þ alltsaman/ z þar var eckert huled fyrer Kongenum/ ad hañ segde heñe eige. Hier upa forundrade Drottningeñ sig mykelega/ og sagde/ þad er satt sem eg hefe heyrt j mijnu Lande/ um þijn Efne/ og um þiñ Vijsdoom/ Eñ eg villde ecke trwa þvi/ fyrr eñ eg kom/ og sa þad med mijnū Augum þar. fyrer eru þijner Þienarar sæler/ sem alltijd standa fyrer þier/ og heyra þinn Vijsdoom.

Hafe nu Drottningeñ af Arabia Rijke/ matt riettelega seigia Salomonis Þienara sæla vera/ fyrer þad/ ad þeir stoodu daglega frame fyrer hønū/ og heirdu hañs Speke og Vijsdoom/ Hvad myklu framar

meiga þa

meiga þa Postular Herrans Christi seigiast sæler/ þar þr þeingu ecke ad eins ad heira og sia/ helldur og eirneñ m; sinū Hondū ad þreyfa a Ordenu Lijfsins/ vorū Herra JEsu Christo/ hvøꝛs vegna hañ og so talar so til þra/ og seiger/ Sæl eru þau Augu sem sia þ sem þier sia ed/etc. etc. Eñ lijka sem þ/ad Drottningeñ af Arabia Rijke/kom þss vegna til Salomonis Kongs/ad hun reinde hns Vijsdoom m; Rad-gatum/ wr hvoriū hañ so leiste/ ad aller mattu sig þar uppa maklega forundra. Eins kiem; hier nu j þssa Dags H. Gudspialle/ eirn Hof-mooðugur Phariseare fram/og freystade þss Himneska Salomonis/Dr ottins vors JEsu Christi/ m; eirnre Kloklegre Spurningu/ til hvo rrar hñ Blessadur so svarade/ad hñ vard ecke einungis ad þegia/ helld ur/og eirneñ ad medkieña ad þar hialpar eingeñ Vitska/eingeñ Skyn-seme/ eckert Rad j moote Drottne/ Ordskuida V. 21. Cap.
Og viliū vier nu j JEsu Nafne vijkia til Gudspiallsins/og þar wt af oss fyrer Hendur taka Tvær Smagreiner/ ad yfersskoda.
Hin fyrre skal vera um̄ þa yferpliootanlegu Sælu/ sem Læresveinunū veittest j þvi/ ad þeir feingu ad heyra og sia þ sm̄ marger Kongar og Spameñ villdu hafa sied og heyrt/ og feingu þad ecke.
Auñur um̄ Andsvar Herrans Christi/sem hñ giefur þssū Phariseara/ sem og eirniñ um̄ Elsku til Naungans/ og hvad vijdt hun wt nær.
Sa Himneske Samaritan/vor Drottiñ Jesus Christus/virdest ad gie fa oss siñ gooda Heilaga Anda/ so vier mættum þtta yferveg a/hns Na fne til Dyrdar/eñ oss til Sælar Velferdar/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

I þessū sama Capitula Gudspiallamañsins Lucæ/ J hvøriū þtta Hel laga Evangelium stendur skrifad/ Lesū vier/ad epter þad vor blessade Endurlausnare Jesus/ hafe wtvaled þa toolf Postula/ og þar ad auke siøtigu Læresveina/ ꝛ wtsendt þa tvo ꝛ tvo til samans um̄ Land-ed/ꝛ j alla þa Stade sem hñ hafde æsett sier ad koma/til ad predika sañ leikans Ord/ꝛ giøra Teikn ꝛ Kraftaverk/Ordsins Kieñingu til Sty rkingar/ꝛ þa þeir komu aptur til Christū med þau Fagnadar Tijdin-

de/ad Diøflarñer hefdu & eirniñ orded ad hlÿda þeim i hñs Nafne/ þa gladdest þañ med þeim/eñ aminte þa þo samt/ad þeir skylldu ecke met nast eda stæra sig þar af/þo ad Andarner være þeim undergiefnet/ helldur myklu framar gledia sig yfer þvi/ad þeirra Nøfn være skrifud a Himnū. Og strax þar epter þackar hñ sijnum Himneska Fødur/ fyrer Luckusamlegañ Framgang sijns Ords/Snyr sier sijdañ til siña Læresveina og seiger þeim sierdeilis. Sæl eru þau Augu/ sem sia hvad þier siaed/ þviad eg seige ydur/ þad marger Kongar og Spameñ/ villdu hafa sied hvad þier siaed/ og sau þad eige/ og ad heyra hvad þier heyred/ og heyrdu þad ecke.

Tvent er oss hier i þessū Ordū athugande. Þad fyrra er uñ þa myklu Hiartans Epterlaangan/sē þeir heiløgu Forfedur/Spameñ & Kongar þess gamla Testamentesins hafa haft/epter Tilkomu Herrans Christi i Hollded/so sem allvijda ma lesa i heilagre Ritningu. Þegar vor fyrsta Mooder Eva fædde Cain/ meinte hun ecke añad eñ þad munde Messias/ þvi hun seiger/ eg hefe ødlast þañ Mañ Drottiñ/Gen. 4. Sømu Von hafde og so Lamech uñ siñ Son Noa/þar hñ seiger/þsse skal Hugga oss i vorre Armædu & Erfide a Jørduñe/Gen. 5. Þegar Forfaderiñ Jacob/la fyrer Daudanum/ þa kallade hñ upp & sagde/eg bijd epter þijnu Hialpræde Drottiñ/Gen. 49. Hvad Hiartanlega Epterlaangan/ad sa Konunglege Spamadur David hafe haft hier epter/þ ma sia af hñs 14. Psalme/þar hñ seiger/Ach/eg villde þ Hialpræded kiæme af Zion yfer Israel/þa munde Jacob fagna/ & Israel gladur vera. Epter þessu þraade og so þñ Dyrlega Spamañ Esaiam/ þar hñ hroopar upp & seiger/ Drjupe þier Himnar hier ofañ ad/ & Skyiñ rigne Riettvijsiñe/Esa. 45. Ja/i einu Orde ad seigia/aller Spameñ hafa haft eina Hiartanlega Epterlaangan/epter þssu Hialpræde Drottins. Latum oss og so þar fyrer Andlega langa epter þeirre añere Tilkomu vors Drottins Jesu Christi til Doomsins/& andvørpum med þeirre Andlegu Bruduriñe/og seigium/ Veni Domine Jesu/ kom Herra Jesu/ og kom snarlega / Opeñberingar. Book. 21.

Þad añad/ sem vier høfum hier ad athuga/er uñ þa myklu & yfer

fliootanlega

Ridotanlegu Sælu Lærisveinana/ um̃ hvoria Herrañ hier talar. Hvor Sæluñar Ordsøk sie/ edur hvar af hun kome/ hier um̃ hefur mørg tor dum vered margt og miked Disputerad af þeim Lærdu. Eñ vier skulū vita/ ad su rietta Sæla er ecke þar under komiñ/ ad lifa i Vellystingū og Glede/ af hvoriu Veralldareñar Børn hallda/ og teikna þad fyrer hi-na stærstu Farsælld þa þm̃ geingur allt ad Osku. Ecke er hun helldur komeñ under Rijkedæme/ Gotze og myklū Audæfū/ so sem sa Rijke Kornbonde hiellt/ um̃ hvørn Lucas talar 12. Cap. Eñ sijdur er hun komeñ under Tygn og Metordū/ þessarar Verallder/ helldur er hun komeñ under riettre Sioon og Þeckingu ꝥss Almattuga og Ei lijfa Guds Sonar/ þvi ꝥ er ꝥ eilijfa Lijfed/ ad ꝥr þecke þig sannañ Gud/ og þañ þu sender JEsum Christum/ Joh. 17. Cap.

Hier kañ einhvør ad seigia/ ef ad su rietta Sæla er komeñ þar under ad meiga sia ad sia Herrañ Christū/ ꝛ heira hañ tala/ Hvar ꝥ meiga þa ecke og so sæler kallast/ Hañas/ Caiphas/ Pilatus/ Herodes/ og ad ter Þusundsiñū fleyre/ Gudlauser Gydingar og Heydingiar/ hvøriū ad audnadest so vel sem Lærisveinunū ad sia Herrañ Christū a hañs Hier-vistar Døgū? Eñ vier skulū vita/ ad Herrañ Christur verdur siedur m; þreñu moote/ edur a þrefalldañ Hatt. Fyrst Andlega/ hvør Sioon ad skiedur med þm̃ iñre Augū Hiartans j Truñe/ med hvørre Tru/ Madur hefur hañ sier fyrer iñre Salareñar Sioonū/ og um̃-fadmar hañ/ þo hañ siae hañ ecke med Lijkamlegū Augū. Og ꝥtta er ein sæl og Heillasøm Sioon/ epter þvi sem Herrañ Christur sialfur vott-ar/ þar hañ seiger til Thomam/ Sæler eru ꝥr sem ecke sia eñ trua þo Joh. 20. Og a þeñañ hatt hefur Abraham og aller Truader/ sied Christū j Anda ꝛ m; Truñe/ ꝛ eru þar m; Saluhølpner ordner.

Þar næst og j ødru lage/ verdr Christur siedur Lijkamlega/ epter ꝥre ytre Asynd/ a hvørn hatt ꝥr Vantruudu Gydingar og Heidingiar/ sau hañ a sijnū Hiervistar Døgū/ hvør Sioon þa þo eckert stodade/ m; þviad ꝥr høfdu ecke Truna a hañ/ helldur miklu framar er þm̃ su Sioon til þungs Dooms Afellis/ ꝛ til eins Vitnisburdar j moote þm̃ sialfū/ so sem Endurlausnareñ vor vottar/ hia Joh. 15. Cap.

Være eg ecke koměñ/ ⁊ hefde eg ecke sagt þm̄ þ/ þa hefdu þr aungva Synd/ eñ nu kuña þr eckert þ sig ad bera/ til ad afsaka sijna synd m; .

J þridia lage/ verdur Christur siedur/ bæde Lijkamlega og Andlega edur hid ytra ⁊ jñra/ under eins/ m; hvørre tvøfalldre Sioon/ Postular Christi og Lærisveinar/ sau hn̄ m; Trwudū Hiørtū/ og hier af kiem̄ir þ/ ad Herrañ Christur seiger Lærisveina sijna Sæla/ af þvi/ ad þr feingu ecke einungis ad sia hn̄ j Holldenu/ helldur og eirnenn j Trwñe/ epter þvi sē Postuleñ Petur vottar/ þar hn̄ seiger til Christū. Hvert skulū vier fara/ þu hefur Ord Eilijfs Lijfs. Af hvøriū Ord um liooslega ma rada/ ad hn̄ hefur ecke einungis þeckt hañ af ytre Asynd/ helldur og eirneñ med þeim jñre Trwareñar Augum.

Vier skulū a þssū sijdustu Tijmū/ lata oss nægia þar med/ ad vier faū ad sia og heyra Endurlausnarañ vorn JEsum tala vid oss j sijnu Orde/ og þm̄ H. Sacramentis. J sijnu Orde lætur hn̄ sig Jouglega heyra/ fyrer Raust siña Þienara/ sem oss Predika Løgmaled og Evangelium/ hvøriū hañ hefur giefed wt þad verduga Vijgslu Brief/ sem svo hlioodar/ Hvør ydur heyrer/ hañ heyrer mier/ og hvør ydur Forsmaer/ hañ forsmaer mig/ eñ hvør mig forsmaer/ hann forsmaer hañ sem mig sende. Luc. 10. Cap.

J þm̄ H. Sacramentis/ ⁊ lætur hn̄ oss eirneñ sia sig/ j hvøriū hn̄ giefur oss sig sialfañ/ til eigenlegrar Eignar. Þvi hvad er Skijrneñ vor? Hun er j Sañleika ad seigia/ eckert añad eñ þad rauda Bad sem litad er j Christi Bloode/ sem burt hreinsar af oss og tekur/ alla vora Meinsemd m; hvørre vier erū spillter og Fordiarfader/ og vier høfū teked j Arf epter vorn fyrsta Fødur Adam.

J þvi H. Alltaresins Sacramente/ giefur hañ oss og tilseiger allra vorra Synda Kvittan ⁊ Fyrergiefning/ hvøria Syndaña Fyrergiefning/ hañ jnsiglar og stadfester med sijnū Lijkama og Bloode/ sē hañ lætur oss medtaka þa vier erum hañs Bordgiester/ j Kvølldmaltijdar Sacramentenu. Þvi svo seiger hañ sialfur/ hia Joh. 6. Hvør hañ etur mitt Holld/ og dreckur mitt Blood/ sa hefur Eilijft Lijf/ og eg vil Uppvekia hann a sijdasta Deige.

O hvadsæler erũ vierþa/s meigũ þa ad sia vorn Endurlausnarã so Andlega j sijnu H. Orde og Sacramentunũ/ og hefũ þar med stadþasta Trw a hañ. Sañarlega/ þesse vor Sæla og Ervareijnar Sioon/ er ecke miñe eñ su Sioon/ sem Herrann Christur hroosar hier sijnũ Læresveinũ af/ og seiger/ SÆl eru þau Augu sem sia hvad þier siaed/ ec. ec.

Sa gamle Christelegrar Kyrkin Lærefader Augustinus/ oskade sier þessa þreñs/ þa hañ eñ nu var a Døgũ. Fyrst/ ad hñ mætte þa ad sia Rooma Borg/ j sijnũ mesta Tijgugleika og Blooma. Þar næst ad hañ mætte hafa þeinged ad heira Paal Postula Predika. Og j þrid ia lage ad hañ heþde maatt þa ad sia Christũ j Holldenu. Þesse hañs sijdasta Osk var betre øllũ hinũ. Nana høþũ vier nu og so þeiged/Lof sie Gude/ þar vier siaum nu vorn Blessada Endurlausnara med øllum sijnum Nadar Velgiørningum j hñs H. Orde. O/ Naad yþer Naad/ O/ Giæsku ryke yþer allt Giæsku ryke. Heþde Gud ecke unt oss þssarar Sioonareñar/þa heþdum vier maatt eilijþlega haþa Fortapast. J Eilijþu Lijþe muñũ vier þo eñ sællre verda/þa vier faũ þullkomlega ad sia þa H. Guddoomsins Þreñing/ Auglite til Auglitis/ og epter þeirre Dyrdar Sioon eigũ vier ad laata oss langa/ so leinge sem vier lijþũ/sijngiande med Christelegre Kyrkiu/ Ubi sunt Gaudia/ þar sem heyra ma/ ad Guds Einglar syngia/ Nova Cantica/ og Bason ur klyngia/ in Regis Curia/ Eja værũ vier þar/ Eia værũ vier þar.

Og skal þad so sagt vera uñ þad þyrra Greinarkorned.

Auñur Greineñ.

EPterþylger þad añad/ J hvøriu gieted verdur uñ Spurning Løgvitringsins/ s ad hañ þramsette þ Herrañ Christũ/ uppa Freystne/ so seigiãde/Meystare/ hvad skal eg giora so ad eg eignest Eilijþt Lijþ? Asetningur hañs var sa/ ad giera Gis og Spott ad Herranũ Christo meinãde hñ mũde alldrei gieta sier Urlausn giort a þssare siñe Spurningu. Þar þiñast eñ nu a þssũ Døgũ þr siñ þikiast hælærder/ Klo ker/ og hvøriũ Mañe meire/ setia þær og þær Spurningar þram/sñ

þr ælsta ad ecke muni vtleisast/leitande sier þar med Lofdyrdar ꝫ Hroos unar hia ødrū. En þr skylldu athuga þad/ ſ þar stendur hia Malachiam Spamane/ 1. C. Bølvadr sie sa sem er eitn Svikare/ þad er s̄ē svikſamlega umgeingst j Ordū ꝫ Giørdū/ vid sin Naunga/ þviad hvør ed Steine hatt j Lopt kastar/ j Høfud a þm dettur hañ/ hvør sem leinelega stingur/ særer sialfan sig. Hvør hañ grefur Grøfena sa fellur þar j sialfur. Hver fyrer añan Snøruna leggur/sa Fang at sig sialfañ. Hvør hñ vill ødrū Skada giera/hønū kiemur þ sialfr yfer hañs Hals/seiger Syrach.28. Cap. Ecke var þo ad helldur Spurning þssa hælærda Løgvitrings/ Onyt edur Onaudsynleg/ þvi svo seiger hañ/ MEystare/ Hvad skal eg giøra/ so eg eignest eilijft Lijf? Ecke spir hañ ad þvi/ hvernen hañ kunne ad komast yfer stoora Audlegd og Rijkdæme/ af hvøriu Verolldeñ mest helldur/ Helldur hvad hñ skule giøra/so hñ fae eilijft Lijf. Þetta var ad sønu ein Naudsinleg Spurning/ hefde hun añars framkomed/ af hreinu og einfølldu Hiarta. Og skulum vier læra þad hier af hønū/ ad grenslast epter hvørneñ þad vier meigum fa ad lifa eitt Christelegt Lijfer ne/ og ødlast um̄ sider Eilijfa Saluhialp/ ad endudū vorū Hiervistar Døgum. Þvi hvad erū vier? Med riettu ad seigia/erū vier ecke añad eñ riettet Pilagrijmar ꝫ Reisumeñ/ j þssare Verølldu/ hafande aungvañ blijfañlegañ samastad/ Heb. 13. Þar fyrer liggur oss stoor Naudsyn a ad vier þeinkiū um̄ þad Epterkomanda/ og hvørneñ þad/ vier kuñū ad verda jñtekner j þ Himneska Hwsed/ hvørt ad ecke er m̄z Hendum giørt/ helldur æfeñlega blijfande a Himnum/ 2. Cor. 5.

Nu viliū vier heyra/ hvørneñ Herrann vor JEsus svarar þssum Skriftlærda Mañe uppa sijna Spurning. Vor Blessade Endurlausnare visse vel/ ad hñ var komeñ til þss/ ad Freysta hañs/ og þar fyrer svarar hañ hønum ecke/edur Predikar wt af Evangelio/eins ꝫ Nicodemo/ helldur vijsar hønū til Løgmalsins og seiger/ HVad er Skrifad j LOgmalenu/ HVerneñ LEs Þu? Þad er so miked/ſ Herrañ Christur hefde so sagt og talad. Med þvi þu spir mig ad/ hvad þu skuler giøra/ so ad þu eignest eilijft Lijf/ þa taktu Løgmaled fyrer

þig/ þad

þig/ þad giefur sagt þier þ/ hvad þu att ad giøra. En hvad giør er þsse Skriptlærde? Hañ hefur strax svo svar til/ og hnyter samañ øllu Løgmalenu/ j stuttu Male j tvent/ og seiger.
Þu skallt Elska DRottenñ Gud þiñ/ af øllu Hiarta þinu/ og af allre Aund þiñe/ og af øllum Mætte þinū/ z af øllu Hugskote þinu og þinn Naunga sem sialfañ þig. Þetta Andsvar lijkade Herranū Christo vel/ z seiger til hañs. Þu svarader riett/ Giør þad z muntu lifa. Hier verdur oss nu sijnt og fyrer Siooner sett/ so sem j einum Speigle/ hvørneñ Hiartalage voru eige ad vera vared/ Fyrst til Guds og þar næst til vors Naunga. Sem er/ ad vier eigū ad elska DRottenñ Gud vorn/ Fyrst af øllu Hiarta/ þar næst af allre Sal/ J þridia lage/ af øllū vorū Mætte og Megne/ Og j fiorda lage/ af øllū vorū Kroptum. Slijkrar Elsku krefur hier Drotteun af oss/ so sem framar skal kient verda/ þ̄ Atjanda Sunudag epter Trinitatis. O/ giæfe Gud/ vier giætum hana og eineñ j Tie læted.
Hier ad auke/ wtheimter hañ og eirneñ af oss/ Elsku til Naungans/ hvørn hañ vill ad vier skulū elska eins og sialfa oss/ þad er ad skilia/ Ad so Hiartanlega og Trwlega sem vier elskū oss sialfa/og gyrnunst vort eiged Gagn og Besta/ so eigū vier ad elska vorn Brodur z Naunga/ og hialpa honum til rietta. Og hier uppa framm setur HErrann Christur eina Eptterlijking/ j hvørre hann Listelega wt malar/ Dæme þvilijkrar Elsku/ so seigiande.
Madur nockur foor fra Jerusalem/ og ofañ til Jericho/ og hrasade a medal Ræningia/ hvorier ed rænku hañ Klædum og lemstrudu hañ Sarum/ geingu sijdañ i burt/ og lietu hañ þar epter halfdaud añ liggia. Eñ so bar til/ad Kienñemadur nockur for þañ sama Veg/ og er hañ leit hañ/ gieck hañ fram̄ hia honum. Slijkt hid sama Levitiñ/ þa hañ kom nærre þeim Stad/og sa hann/gieck hann þar fram̄ hia. Eñ Samverskur Madur nockur foor um̄ fareñ Veg/ kom þar nærre honum/ og sem hañ sa hañ/ þa hrærdest hann af Myskun vid hañ/ og gieck ad honum/ batt um̄ Sar hanns/ hellte
 þar j

þar j Vidsmiøre og Vijne/ og lagde hañ uppa siñ Eyk/ flutte til Herbergis/ gaf og giætur ad hønum.

Gydingar voru j þre Meiningu/ Ad þar være eingeñ siñ Naunge utañ alleinasta sijner Viner og Velgiørda Meñ/ hvørs vegna þr elskudu sijna Vine/ eñ høtudu Ovine/ Matth. 5. Þar skillde og so ecke fiñast vor a medal/ þr sem sama hielldu. Enn vier skulum vita/ ad hvør Madur er og heiter vor Naunge/ hvert hñ hefur forskulldad gott edur illt af oss/ sie hñ skylldur edur vandalaus/ nalægur edur fiærlægur/ rijkur edur fatækur/ siwkur edur heilbrygdur/ so sem Herrann Christur oss lioslega ꝥ Sioner setur/ j þessare agiætu Epterlijkingu.

Hier kañ einhvør ad seigia/ a eg og so/ ad hallda þañ fyrer miñ Naunga/ sem ecke er sømu Trwarbragda og eg? A eg ad giøra hønū til gooda/ og aumkast yfer hañ/ so sm̄ hñ være Riettchristeñ eins og eg? Ja/ sañarlega. Þvi so giørde þesse Samverske Madur/ vid þann sem Hrasade a medal Ræningiaña/ þo þm̄ bære ecke samañ j Lærdomenū edur Trwarbrøgdunum. Þar fyrer/ so opt sem vier kuñum ad sia þess hattar Mañeskiu/ þa þeinkiū so med oss/ ad þo so sie/ hun fare villt j siñe Trw/ þa hefur JEsus þo samt lided Pijnu og Dauda fyrer hana/ og þo eg hafe meira vit a Gude mijnū/ enn hun/ þa er þad hñs Naad ad þacka. Þar fyrer vil eg giøra so sem þesse Samverske giørde/ Eg vil hialpa heñe a Fætur/ leggia vid heñar Saar/ og giøra heñe til gooda/ & so miked sem mier er møgulegt bera mig ad færa hana a riettañ Saaluhialpareñar Veg aptur/ þvi slijkt er Gude eitt þægelegt Verk/ epter þvi sem Postuleñ Jacob vottar/ 5. Cap. Ef ad nockur a medal ydar/ villest fra Sañleikanū/ og um̄snijr hønū einhvør/ sa skal vita þad/ ad hvør ed Syndaronū umsnijr j fra Villu hñs Vegar/ hefur Frelsad eina Aund fra Dauda/ og mun nidurbyrgia Fiølda Syndaña. Vier eigū og so ad hialpa vorū Naunga m3 Hiartanu/ eins og giørde þesse Samverske Madur/ hvør ed aumkade sig yfer þañ sem falleñ var a medal Ræningiaña. Og ef vier gietum hønū ecke añad til gooda giørt þa Andvørpū þo samt hñs vegna til Guds/ og Oskum hønū af Hiarta/ Heilsu og Heilbrygde/ og alls añ-

ars Goods

ars Goods / Eins og David giørde vid Ovine ſijna/ Pſalm. 35.
J þridia lage/ ſo ſem þ/ ad þſſe Samverſke Madur hialpade þeim veyka med Hendeñe/ i þvi/ ad hñ batt um̃ hñs Saar / hellte þar i Vid, ſmiøre og Vijne/ ꝛ lagde hñ uppa ſitt Dyr ꝛ flutte til Herbergis. So ſkulū vier ꝛ ecke helldur / lata oſſ þikia myked þyrer/ ad koma nærre þeim veyku ꝛ voludu / og giora þeim til gooda / med vorre Hende. Hura ande um̃ þ ꝺ Jeſus mun ſeigia til vor a ſijdaſta Deige / Hvad þier gierdud einū aꝭ þſſū minnū minſtu Brædrū / þ giørdud þier mier Math. 25
J fiorda mata hialpade þeſſe Samverſke þeim veyka og bruma Manne / med Peninga Vtlage/ þvi hier ſtendur/ AD Hañ Hafe Teked upp tvo Peninga/ og feinged Hwsbwandanū/ og ſagt til hñs/ Haꝭ þu gaat a Hønum/og Hvad þu leggur meira wt/ ſkal eg borga/ nar eg kiem aptur. Sama eigum vier ad giora/ vær eigum ad vera viliuger ad hialpa þeim Fatæka/ aꝭ þvi Gotze/ ſem Gud heꝭur oſſ lanad/ſo ſem ad giorde Job/ hvør ed ſeiger. Eg var Auga þeſſ blinda/ og Footur þeſſ hallta/og Fader þeſſ Fatæka/ Job. 29. Cap. Item ſeiger Poſtuliñ Johañes/1. Piſtle 3. Cap. Ef nockur heꝭur Audæꝭe þeſſarar Veralldar / ꝛ ſier ſiñ Broodur Naud liida/og lykur ſitt Hiarta til þyrer hønum/hvørniñ bliꝭur Guds Kiærleike hia hønum ? Latum oſſ nu þar þyrer yþer alla Hlute fram̃/ ſetia vora Trw ꝛ Trauſt/uppa vorn Endurlauſnara/ Jeſum Chriſtum/ꝛ beviiſa ſo ſijdañ vora Trw / med ſoñum Kiærleika til Guds og Naungans/ſo munum vier ad Enda lokunum/ fa og oðlaſt þad Eiliiꝭa Lijꝭed/ Hvar til oſſ hialpe Gud / aꝭ ſiñe Nad/þyrer Forþienuſtu og Medalgaungu ſijns kiæra Sonar Jeſu Chriſti/ Hvørium ad ſie Loꝭ og Dyrd/ Heidur og Vegſemd/ fra Eiliiꝭd til Eiliiꝭdar/ AMEN.

Fiortanda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Luc. 17. Cap.

Þañ Tijma. Og þad ſkiede ſo/ þa ed JEſus gieck til Jeruſalem/ad hañ ferdadeſt i giegnum midia Samariam ꝛ Galileam. Eñ ſem hañ gieck iñ i nockurt Kauptwn/

 mætti

mættu hønum tiju Lijkþrææ Menn/ hvørier ed stoodu lángt frá/ hoofu upp sijnar Radder/ og søgdu. JEsu goode Meystare/ myskuna þu off. Eñ sem hañ leit þa/ sagde hañ til þeirra/ Fared þier/ og sijned ydur Kieñemoñunum. Og þad skiede so/þa þeir geingu þadañ/ ad þeir urdu hreiner. Eñ eirn Vt af þeim / nær hañ sa þad/ ad hañ var hreiñ vordiñ/ snere hañ aptur / lofande Gud med hærre Raust/ piell fram a sijna Asioonu fyrer Fætur JEsu/ giørande hønum Packer/og þesse var Samverskur. Eñ Jesus svarade og sagde. Nvort voru ecke tiju hreinsader? Eñ hvar eru hiñer nÿu? Fanst eingiñ añar/ sa sem aptur snere / og giæfe Gude Dyrdena/ nema þesse Vtlendingur? Og hañ sagde til hañs. Statt upp/ z far hiedañ/ þviad þijn Trw giørde þig Hialplegañ.

Exordium.

I Añare Book Kongaña/ 5. Cap. Lesum vier um̄ Naaman Striidshøfdingia Kongsins af Syrlande/ Ad hañ hafe epter Tilsøgn og Befalningu Spamañsins Elisæi / þveiged sig Siø siñum j Añe Jordan/ Og sem hañ formerkte ad hañ var hreirn vordeñ af siñe Lijkþræ/þa hafe hañ snwed aptur/ z giort Guds Mañe Packer fyrer sijna hreinsun/ og þad sama ecke einungis mz Ordunum/ helldur þa hafe hñ og so þar ad auke boded hønū stoorar Skeinkingar/ og lofad ad hañ skylldе ecke fadañ j fra/ færa Foorner annarlegum Gudum/ helldur DROTTne.

Nier i þssu heilaga Evangelio/ verdur z eirniñ talad um̄ tiju Lijkþræa edur spillta Meñ/hvøria Nerrañ Christur læknade/ eñ þeir voru ecke aller so Packlaater sem Naaman var/ þvi hier snijr eingiñ aptur til ad þacka sijnum Heilsugiafara/utañ alleiñasta eirn Samverskr Madur/ hñ kañast vid strax sem hañ formerker/ad hñ var hreiñ vordeñ/hvad myked gott hñ eige ad þacka Nerranum Christo/z veit ecke hvørsu audmiukañ hñ a ad tiea sig vid hñ aptur a moot/þvi Gudspiallamaduriñ seiger/ad hañ hafe snwed aptur/ lofad Gud med hærre Raust / og falled

fram

þram̄ at sijna Asioonu/ z þackad honum. Þetta er eitt merkelegt Epterdæme/ hvar epter vier ættum aller ad breita/ þviad hrør Þacklætens offrar/ hn̄ heidrar mig/ og þad er Vegurenn/ ad eg sijne honū mitt Nialpræde/ seiger Ande Drottens/ fyrer Munn Davids/ Psalm. 50.

Vier viliū nu leingra Jnngangs vijkia til Gudspiallsins/ z oss þar wt af taka þriar smaa Greiner ad skoda og yberveiga/ ad þessu sinne.

Hin Fyrsta skal vera umm þssa Tiju Lijkþraa Menn/ sem komu a Veg fyrer Herrann Christū. Aunur um̄ þa miklu Naad z Hialp sīm hn̄ Audsynde þm̄ j þvi/ ad hreinsa þa af sinne Lijkþraa. Og hin Þridia um̄ Þacklæted/ sem sa eine Samverske bærde honū aptur a moot/ med þvi fleyra sem hier ad hijgur/ og vier kunnū oss til Lærdooms/ Huggunar og Aminningar ad taka. Nu/ Sa mykle Lækner og Meystare til ad hialpa/ vor Drottenn Jesus Christus/ hann kome til vor med sinne Naad/ og sende oss styrk þess gooda Heilaga Anda/ so vier mættum hier wt af nockud gott læra/ z oss til Nytsemdar færa/ Amen.

Fyrre Greinenn.

Fiooratt Kringumstædur eru oss athugande j þessu Greinarkornenu/ og er hin Fyrsta um̄ Tijmann/ a hvøriū Herrann Christur hafe giørt þetta mikla Dasemdarverk/ sem var þa hann giørde sijna sijdustu Reisu til Jerusalem/ til ad lijda Kvøl og Pijnu fyrer Mannkinsins Synder/ so sim̄ sia ma af epterfylgiande 18. Capitula. A þessare sinne sijdustu Reisu/ skrifa þeir H. Gudspiallamenn/ Ad vor Blessade Endurlausnare hafe giørt morg onnur Ypparleg Dasemdarverk. A medal hvørra voru þesse/ Ad hann giørde þann Blinda hia Jericho Heylskignann/ Luc. 18. Vmsnere Zachæo/ Luc. 19. Formællte þvi Avaxtarlausa Fijkiutrie so ad þ visnade/ Matth. 21. Og uppvakte Lazarū af Dauda/ Joh. 11. Hvar med hann villde Openbera sijna Dijrd/ og audsijna ad hn̄ være ecke sliettur z einfalldur Madur/ helldur sannur z Eingietenn Sonur lifanda Guds/ þvi soddann Teikn og Dasemdarverk kann eingenn ad giøra/ nema Gud sie med honū/ so sem þar stendur hia Joh. 3. Cap.

Þar næſt er oſſ athugande/ hvørt vered haſe Platſed edur ſtadurenn/ ſem Herrann Chriſtur giorde þetta ſitt Daſemdarverk j/ æ þeſſu Tijo Lijkþrau Mönnu. Gudſpiallamadurenn ſeiger/ ad þad haſe vered eitt Þorp nærre Samaria. Vndur ma þad þikia/ ad Herrann Chriſtur ſkylde vera ſo Lijtelætur/ ad nálægia ſig og giora til gooda þeim Samverſku/ þar þeir voru ecke ad eins vonder Skalkar/ og hielldu ſtundum med Gydingum/ ſtundum med Heidingium/ Helldur þa hoſdu þeir ædur þyrre/ þorſmád hinn Bleſſadann/ ſo þeir villdu ecke Herbergia hann/ og liæ honum Hwz/ ſo ſem lioooſt er aſ 9. C. Gudſiallamannſins Lucæ. Enn hvørnenn ſem þeſſu var vared/ þa var hann þo ſamt ſo Giæſkurijkur og Nadarfullur/ ad hann giörde ſier Reiſu uppa nytt til þra/ Auglijſande þar med/ ad hann villde ecke þra Salarſkada og Fordiorþun/ helldur ad þeir mætte Saluholpner verda/ og komaſt til Sannleikſins Vidurkienningar/ 1. Tim. 2.

J þridia lage/ verdur hier ogeirnenn Aminnſt/ hvad marger ad þe ſſer Lijkþrau Menn haſe vered/ ſem er/ ecke tveir eda þryr/ helldur heill Hoopur. Hvar aſ ráda ma/ ad þeſſe hrædelege Siukdoomur hoſe vered miøg almennelegur hia Gydingum/ þar j einu litlu Platzkorne þund uſt tyu/ ſem aſ þeim Siukdoome voru Spillter/og þad ecke alleinaſta/heldur vottar og H. Ritning/ ad bæde Hwſenn og ſo Klædnadurenn/ haſe vered aſ þeſſare Soott þiordiarfadr/ ſo leſa ma/Levit. C. 13 og 14.C.

Hier kann einhvør ad ſpiria/ hvad Gude ſkule haſa geinged til þeſſ/ad leggia þennann hrædelega Krankleika fremer uppa ſitt Foolk enn adra?

Enn vier ſkulum vita/ad Gud haſde þar viſſann Tilgang til ſem er/ ad hann þar med æminnte þad/a Synder ſynar og Iſertrodſlur/hvørlar Herrann heþur ætijd ſvo vel ſtraffad/ a ſijnum Vinum ſem Ovinum.

J Fioorda mata verdur hier gietid ſialþs Krankleikans/ ſem la a þeſſum aumu Mönnum/ ſem var Lijkþraenn/ hvert Soottarþerle vier köllum ødru Naþne Spitelſku. Nu ſo ſem þad/ ad Lijkþraenn er ein vidurſtiggeleg og Banvæn Soott/ ſem Manneſkiunne er hootud og uppa løgd/ vegna Forachtunar Guds Løgmáls/ ſo ſem þar ſtendur/ Deut. C. 28. Drottenn mun ſla þig med Egyptſkum Kylum/ med Bakhlutans Sare-

endū / m̄z Bose og Klæda / svo þu kuñer ecke ad Læknast. Item stendur j sama Cap. DRottiñ mun sla þig med jllū Graftrar Sættū a Knien og Footleggena / so þu munt ecke græddur verda / fra Iliū og allt uppa Hvirfel.

So hafa þeir gomlu Christneñar Lærefedur / lÿkt og samjafnad þessū hrædelega Siukdoome vid Syndena / med þui lÿka hūn er so sem oll oñur Krankdæme / sem Mañeskiuñe uppafalla / eckert añad eñ Laun ꝛ Straff Syndareñar. Og skulū vier læra þ hier. Fyrst so sem þ / ad Spitelskañ edur Lÿkþraiñ er eirn tilviliande Hlutur / eñ ecke i Natturuñe skapadur / So skulū vier ꝛ so vita / ad Syndeñ er ecke helldr skapadur Hlutur af Gude / so ð sumer Villumeñ hafa hallded. Þar næst / so sem þ / ad Spitelskañ kveikest og kiemur a Mañeskiuna / af Ohoofseme / Ofæte ꝛ Ofdryckiu / sem ꝛ ofmykelle Lostagyrnd / ꝛ ødru þuj hattar. Eins skulum vier vita / ad Syndiñ er iñkomiñ i Heimiñ / vegna Ohlÿdne vorra fÿrstu Foreldra / Adams ꝛ Evu / þar þau æ moote Guds Vilia og Forbode / ætu af þui bannada Trie / Gen. 3. Cap.

I þridia lage / so sem þ / Spitelsker Foreldrar gieta opt- ast nær Spitelsk Børn af sier / So hefū vier ꝛ eirniñ tekid Syndena i Arf / epter vora fyrstu Foreldra. Þvi so stendur þar skrifad i Sköpunar Book. 5. Ad Adam hafe Gieted Son epter siñe Mynd ꝛ Lÿkingu. Eirn iñ voktar David so / Ps. 51. Sia þu / ræt af Syndsamlegu Sæde er eg Gietiñ / og i Syndeñe Gat mig miñ Mooder.

I fioorda mæta / lÿka sem þ / ad Spitelskañ fordiarfar ecke ad eins ei en Lim Lÿkamans / helldur allañ Lÿkamañ / Ja / hvern ꝛ eirn Blooddro pa sem i Mañeskiuñe er. Eins iñtekur Syndiñ ecke alleinasta eirn Pa rt Lÿkamans / helldur fordiarfar hun allañ Mañiñ a Sælu og Lÿkama / ꝛ ollū Kroptū / bæde hid jñra ꝛ ytra / so vier meigū vel seigia m̄z hinū H. David / af Ps. 18. Ad þar sie eingiñ Heilbrigde i voru Holdi.

I Fimtu Grein stendur hier / ad aller þesser tyu Meñ / hafe vered Lÿkþraer / sem vorn nÿu Gydingar / ꝛ eirn Samverskur. Eins lÿka vok ar heiløg Ritning / ad aller Meñ sieu Synduger / ꝛ þar sie eingiñ sem gott giøre / ꝛ ecke eirn.

J siøtta mæta skulū vier vita/ad Spitelskañ er soddañ eirn skadlegr Siukdoomur/sem eirn kañ snarlega ad þa af ødrum. Eins er þvi & var ed þyrer Syndiñe/ & þeim sem i Syndsamlegum Athøþnum liggia/ad sie svo ad Meñ haþe Vmgeingne med þeim/ þa kuña þeir liettelega aþ þeim ad saurgast/þviad illt Samtal spiller goodū Sidū/1. Cor. 15. Og hvør hñ tekr a Tiøruñe/hñ klijner sig a hñe/seiger Syrach.13.C.

J siøunda mata/lijka sem þ/ad þeir Spitelsku voru utsetter ædur þordū/af Borgū/Þorpū/Kauptunū/sem og eirniñ Nerbædū/hvørs vegna og so/Lijkþraiñ heþur sitt Naþn i Þyʃku Male/aþ utsetningu. Eins lijka heþur Syndiñ uteluckt vora þyrstu Foreldra fra Paradijs/& utelykur eñ nu i Dag/ alla Jdranarlausa Syndara/ vegna siñar Andlegrar Spitelsku/ þra Guds Nærse og Samþielagskap Heilagra.

J attunda mata/ so sem þ/ ad þr Lijkþrau ædur þordū/ hlutu ad ganga berhøþdader/ so þra Siukdoomur mætte hvøriū Mañe Openber vera. So er þvi og so vared fyrer oss. Vier hliotū ad viðurkieñna Blygdun þa og Baga/sem oss er tilþalleñ/ s er/ ad vor Korona og Noþudprijde/ þ eru þær Nadar Gafur/ sm oss voru veittar/med hvøriū vier vorū prijdder fyrer Falled/ þær høfum vier mist/ og þeim þyrerþared/ vegna Syndarennar.

J Nyunda mata/ urdu þr sm Spitelsker voru/ ad ganga i sundurrifnū Klædum. Eins lijka heþū vier/ vegna Syndaño/ sundurriþed & slited þad Dyrmæta Gyllene Klæde Sakleisesins & Riettlætesins/ so vier hliootū nu ad ganga j illre Totraflijk eins Betlara edur Nærgangs Manns.

J Tiunda mata/so sem þ/ad þr hiner Spitelsku/ haþa eirn Banvænañ og illaluktande Anda. So lucktar nu ecke vor Ande leingur/ so sem sa sæte Ande Guds/sem hañ iñblies j Mañeñ/helldur lucktar hñ aþ fuulum og Andstiggelegum Syndum.

J Elleþta mata/ lijka so sem þad/ ad Lijkþrmeñ giører Mañeskiñna Nasa/ & illaroomande Rødd. So spiller & Syndeñ vorre Tungu/og vorū Muñe/ so vier kuñum ecke ad uppheþia klara Raust til Guds/ eda hñ mz Heilagre Røddu ad Dijrka/ akalla og Vidurkieña.

J Tolþta

I þrioþa mata/ uppkendrar Spitelskañ j þm̃ Lijkþra u/ saran̄ ⁊ þþ lingunarsaman̄ Þorsta/ vegna þſſ oþur Nita s̃ þr haþa hid jñra ad bera. I samamata/ þegar Syndeñ uppvaknar/ þa hreiþer sier Angist og Ne yd/ byti og nagar/ plagar ⁊ þvingar Niartad ⁊ Sælena/ so ad aller Kraptar uppþorna so s̃ añad Skurn/ s̃ David yfer klagar/ Ps. 22

I siötta mata/ so sm̃ þ/ ad Lijkþræeñ er Ólæknanleg/ so niyked sm̃ Mañaña Nialp vidvijkur/ og kañ ecke ad burtrymast/ fyrer utañ sierlega Guds Adstod. So kañ og megnar eingeñ/ utañ alleina Christur/ vor beste og Trwþaste Læknismeystare/ ad hialpa nockru̅ Mañe þra Synd eñe/ þvi hñ er alleina sa sem vorar Synder aþmaer so sem añad Sky/ og hreinsar oss og þvær aþ þeim þyrer sitt Blood/ 1. Joh. 1.

Nier aþ siaum vier nu klarlega/ hvad hrædelegur og vidursttiggeleg ur Nlutur ad Syndeñ sie. Þar þyrer skulum vier aminter og uppva kter vera/ af Dæme þessara Spitelsku Mañña/ hvørsu þad oss ber ad flya til Christum/ og leita oss Nialpar og Adstodar hia hønum/ a moote þeirre Andlegu Spitelsku/ Syndeñe.

Fyrst stendur hier um̃ þa tiju Lijkþrau/ad þeir haþe geinged wt/ a moote Nerranum Christo/ þa þeir villdu ad hañ skyllde giöra sig Neil brygda. Sama hliootu̅ vier og so ad giöra/ vilium vier Neilbrygder verda af vorre Andlegre Lijkþræ. Vier hliootu̅ ad ganga wt aþ Soott arstoþu vorre/ þ er/ ad hata og yþergieþa þa Óhreinu ⁊ Syndugu Ver ello/ eñ lata oss þundna verda a þeim Veige/ hvar um̃ Christur geing ur/ so sem ad giörde Zachæus Tollheimtumadur/ ⁊ adrer þleyre.

I Añañ mata stendur hier i Gudspiallenu/AD ÞEir HAþe Stad ed LAngt fra. Ordsökiñ var su/ ad þeir vissu ad þeir voru Spitelsker og þordu þvi ecke ad koma i bland añara heilbrigdra Mañña/ vidurkieñ ande þar med siñ Overdugleika og Óhreinleika/ So ber oss ⁊ eirniñ ad yfervega vora Andlega Spitelsku/ og hvad langt vier erum þyrer Syndeña þraskylder þra GUde.

I þridia mata seiger Gudspiallamaduriñ / ad þesser tiju Lijkþræer Meñ/ haþe ecke þeigiande staded/ helldur upphaþed sijna Raust/ kieñande oss þar med/ ad hroopa og kalla til Guds / j vorum aliggiande Naudsyn

 sum/ so

kum/ so framt sem vier vilium af hönum þa Lækning/og Grædslu/vӧ-rta andlegra Saalar meina. Ï þiorda lage/ þeckia og medkienna þesser tiju Lÿkþrær Menn/Herrann Christum/ecke alleinasta þyrer sinn Meistara/ hvör ed sitt Lÿkamlegt Krankdæme kunne ad lækna / helldur þeckia þeir hann og eirninn þyrer Jesum/ þad er / Hialpara allrar Veralldar/ þvi svo seigia þeir/ JEsu Goode MEystare/ Hialpa ÞV Oss.

Vier skulum og eirninn j sama mata/þeckia hann og vidurkienna/fyrer vorn Skapara & Meistara/hvör ed sijna Skiepnu vel þecker/& aþ hvös kiu Eþne hann heþur oss giert/ Sannarlega/ hann mun so sem eirn Good ur Meistare/ ælijta Veykleika vorn og Eimd/ so sem hann ælleit þessa tiju Spitelsku Menn/ Þvi vier höþum ecke hann Byskup/ seiger Postulenn/sem ei kann samþijning ad haþa med vorum Breiskleika/ Helldur hann sem Freistadur er a allan hatt/lijka so sem vier/ þo an Syndar/Heb. 5. Og skal þad svo stuttlega sagt vera um þad þyrsta.

Annur Greinenn.

EPterþylger þad Annad Greinarkorned med einu Orde/ Sem hlijvodar umm þa myklu Naad/ sem Herrann Christur audsynde þessum Tiju Lijkþrau Monnum/ Hvar umm so stendur j Textanum. Og þegar hann (þad er DRottenn vor JEsus) leit þa / sagde hann til þeirra Fared og syned ydur Kiennemonnunum/ og þad skiede/ þa þeir geingu j burt/ ad þeir urdu hreiner. Tvo sierdeilis Velgiörninga audsyn-er vor liuþe Endurlausnare Herrann Christur hier/þessum aumu Mennum. Hinn þyrre er sa/ ad þo Hundradsinnum hann Blessadur visse vel/ og sæe ad þesser Menn være Spillter og Veiker ordner/ þa snijr hann samt ecke Bakenu vid þeim/ helldur snijr hann til þra sijnu Millda Auglite og ma-lijtur þa Nadarsamlega. Eins byrlar oss ad giöra/ ad þo so sie/ad vor samchristinn Naunge meige vera þiadur og Þvingadur j eirn edur annann mata/ hvört þ er helldur aþ Lijkamlegu Krankdæme/ edur ödru þvi sem Gud heþur hönum uppalagt/ þa eigum vier ecke ad haþa Andstygd a hönum þar þyrer/ uppa þad/ vier epter Syrachs Ordum/ aukum ecke Sorgþullu Hiarta meyre Sorg. Og enn aptur seiger hann/ Kved

ecke Mey

ecke ney vid Bæn hins auma og snw ecke Asioonu sine fra þm Fatæka/ nie þinu Augum fra Naudþurftande Mañe/ so han klage ecke yfer þier/ þviad sa sem han skapad hefur/ heyrer hans Bæn/ nær han med hrygg vu Hiarta klagar yfer þier/ Syrach 4. C.

Añar Velgiørningur/ edur Nadarverk/ sem vor Sælaste Endurlausnare Herrañ JEsus Christus/ audsijnde þssu tiu Lijkþrau Mønū var þsse/ ad han virdte þa Vidurmælis/ hañ gaf þeim ecke helldur nein Afsvør/eins z hañ giørde Canversku Kviñuñe/Matth. 15. Helldur talar hañ Huggunarsamlegū Ordū til þeirra/ so seigiande/ Fared Og Syned ydur Kieñemøñunū. Hefdu nu þesser Spitelsker Meñ vered eins siñader og Naaman sa Syrlendske var/þa hefdu þeir kuñad so ad þeinkia og seigia. Herra/Hvad þurfum vier ad fara til Kieñemañañna og sijna oss þeim? vier høfum giort þad ædur/ og hafa þeir epter Løgmalenu Alicktad oss Spitelskaad vera/ Og hid sama mun þeirra Andsvar vera eñ nu/ þo vier þa finum. Ney/ sodañ Ord læta þeir ecke af sier heyra/ helldur fara þeir strax an Dvalar af stad/ og giøra so sem Herrañ Lijfsins befalar þeim. Þessa Hlijdne / ættū vier af þeim ad læra/ og seigia so sem Israels Folk sagde fordum/ Alle þad sem DRottenn hefur sagt/ þ vilium vier giøra/ Exo. 19. Cap. Þviad Hlijdne er betre eñ Offur/ Og Gaumgiæfne betre enn Feitleyke Hrutaña/ þvi Ohlijdne er Galldra Glæpur/ og ad vera Þverbrotenn er Skurgoda Bloot og Afgudadyrkan/epter þvi sem þar stendur/i fyrre Samuelis Bookar 15. Capitula.

Framar meir kan einhvør ad spyria/ hvør vered hafe hin sierlegasta Ordsøk til þess/ad Herrañ Christur skyllde vijsa þssu Spitelsku Mønū aptur til Prestaña? Vier skulum vita (Elskuleg Guds Børn) ad vor Blessade Endurlausnare/gierde þad sierdeilis og einkum þess vegna/ ad hn þar med aminte eirn z sierhvørn/ad þeir hefde iafnan i tilbærelegu Akte/ Æru z Virdingu/ þ heilaga Ministeriū/ edur þa Kieñemañalegu Stiett/z greiddu sijnum Sælusorgurū þær Skylldur sem þeim ber/epter þvi sem Syrach seiger/ 7. Cap. siñar Bookar. Ottest þu DRottiñ/ og heydra Prestana. Þvi so sem þ/ad Prestunū i þvi Gam

la Testamentenu har jafnan ad hafa nockud af sierhverių Offre/ so sm̃ lesa ma/ Exod. B. 29. Cap. So vill Herran̄ Christur og so/ad Kie-nnemõnunum eñ nu a þessum Degum/ sieu greiddar goodviluglega syn ar Tijunder/ so ad þeir sem Alltarenu þioona/ hafe Not af Alltarenu/ 1. Cor. 9. Eñ hvørt munde þa Gagned edur Avoxturiñ vera/ sm̃ þess er tiju Lykþrau Meñ høfdu þar af/ad þeir hlyddu Jesu Bafalningu/ og geingu strax j burtu ad sijna sig Kieñemõnunum? Pad vottar Gud-spiallamaduriñ hier/ seigiande. Og þad skiede so/ þa þeir geingu þadañ/ad þeir urdu hreiner. Vilier þu nu og so (Miñ Brooder og Syster) fa þad og ødlast af Drottne/ad þu meiger verda hreirn af þiñe Andlegre Lykþra/þa giør þu/so sem þesser tiju Lykþrau Meñ giørdu/ Truu þu a Jesum/ og vert Hlijdugur hañs ordum og tilsøgn/ So mattu vera Vefadur þar uppa/ ad hvad hellst sem þu oskr af hønū/ þ. fær þu visselega/so framt sm̃ þ kañ ad þiena þier til Saluhialpar.

Pridia Greineñ.

NV viliū vier hid stuttlegasta skoda og yfervega/ j þßu Pridia Greinarkornenu/Packlæted edur Lofgiørdena/ sem sa eine Samverske Madur færde Herranū Christo aftur/ þa hann fañ þad/ ad hann var Heilbrygdur ordeñ/ Hier um hlioodar so Textenn.

Eñ eirn wt af þeim/ nær hañ sa þad/ ad hañ var hreirn ordenn/ snere hañ aftur/ Lofande Gud/med hærre Raust/ fiell fram̄ a sijna Asiconu fyrer Fætur JEsu/ Giørande hønum Packer/ og þesse var Samverskur.

Og verdur oss hier kient/ & so sem i Speigle fyrer Siooner sett/hvør niñ ħ /vier epter Dæme þessa Samverska Mañs / eigū Gude vorū ad packa/fyrer alla sijna Naadar Velgiørninga/sm̃ hñ Daglega Dags auð sijner oss & veiter. Fyrst eigum vier/ad packa hønū af øllu Hiarta/ seigiande med hinum heilaga David/af Ps. 86. Eg packa þier Drottenn Gud miñ/ wt af øllu Hiarta. Hid sama Giørde og so Jomfru Maria/ j sijnum Lofsaung/ so seigiande. Myn Aund miklar DRottēñ/ og minn Ande Gledst j Gude Heylsugiafara mijnum. Þar næst

eigum vier

eigum vier ad þacka Gude vorum/ med Mūnenum/ so sem ad giorde Þsse Samverske Madur/ hvør med hærre Raust lofade Gud. J þrid ia lage/ eigum vier hønum ad þacka med utvortis Hegduneke/ þad er/ Vier eigum ad falla fram fyrer hañ/ ecke einungis a Sæalarenar/ he llldur og so Lykamans Knie. Ja/ Gude verda so af oss audmiwkar Þa cker giørdar/ þa vier med vorre Raust syngium hønū Loꝭ/ edur Spi lum fyrer hønum uppa velklijngiande Hlioodfære/ so sem ad giørde hiñ H. David. Og til þvilijkrar Þacklætis giørdar/ skal oss koma fyrst/ Befaling sialfs Lifanda Guds/ hvør ed so seiger/ Psalm. 50. Offre ed Gude Þackargierd/ og giallded hønū ydar Heyt. Og 1. Tess. 5. stendur so/ Vered packlæter j øllū Hlutū/ þvi þ er Guds Vilie j Chri sto JEsu/ til ydar. Þar næst skal oss uppvekia til þess/ ad vera Gude vorum þacklæter/ Loꝭleg Dæme þeirra Heilogu Guds Mana/ hvør ier ed jafnañ færdu Gude Þacker/ þa hañ giørde þm̄ nockud til gooda.

Sa Riettlætesins Predikare Noe/ bygde Drottne eitt Alltare/ til Loꝭ gierdar og Þacklætis Miñingar/ þegar hañ liet Flooded þverra/ sm̄ lesa mæ Gen. V. 8. Cap. Eleasar/ Abrahams Þienare/ þackade og eirneñ Gude fyrer Farsæla Reysu og good Erindislok/ so seigiande. Lofadur sie Gud Drotteñ mijns Herra Abrahams/ sem ecke hefur yfer giefed sijna Myskun og Sañleika vid miñ Herra/ Gen. 24. Seiger ecke Forfadereñ Jacob so j Skøpunar Book. 25. Cap. Til alls sijns Hwss og Heimilis Foolks? Latum oss fara til Bethel/ so eg meige byggia þm̄ Gude þar eitt Alltare/ sem Bænheyrde mig/ j miñe Moot gangs Tijd. Hvad vilium vier seigia uñ hiñ heilaga David? Hvad opt þackar hañ Gude j sijnum Psalmum/ fyrer Raad sijna og My skun seme/ sem hañ audsijnde hønum? Og þvilijk Dæme heilogra Manna/ fiñast þvi nær Otelianlega morg/ j Heilagre Ritningu/ hvør øll hier er oflangt upp ad telia. Þad þridia sem oss skal æfsa og upphvetia til Þacklætis og Loꝭgierdar vid Lifanda Gud/ þa eru þeir stooru Vel giorningar/ sem vær af hns Hende þyggiū z medtøkū Daglega Dags. Hefur hañ ecke mindad oss j Moodur Lijfe/ og leidt oss wt þadañ/ a vist um og æsettum Tijma? Psalm. 22. Er hañ ecke sa hiñ same/ sm̄

 giefur oss

giefur oss Lijfed? Joh. 10. Ja/ hn sem upplijkur sine milldre Hende og sedur allar lifande Skiepnur med sine Blessan/ Psalm. 145.
Enn eirn er þo sa Velgiorningur sem yfergnæfer og Coronar alla adra hvorn vier eigum og Gude ad þacka/ alla vora Lijfdaga/sem er þesse/ ad hann hefur fyrer sinn Elskulegann Son/ frelsad oss af Yfervallde myrkrana/ Col. 1. Og lated sitt Ord rijkuglega byggia vor a medal/ i allre Vitsku/ so vier kunnum ad læra þad sem oss er Nitsamlegt/ til voar Saluhialpar/ Esa. 48. J einu Orde ad seigia/ Velgiørningar DRottens z hn audsyner oss eru so marger z stoorer ad oss er Omøguslegt þa upp ad telia aukhelldr þa ad þacka z æsannast læta z verdugt er.
Þad Fioorda z oss skal koma til þss/ ad þacka Gude fyrer allt þ gott sem hann veiter oss/ þa er þetta/ ad ef vier erū hønū þacklæter/þa er hann Blessadur jafnann reidubwenn ad giøra oss enn meyra til gooda/þar fyrer seiger Lærefaderenn Chrysostomus so/ Gratiarum actio est ad plus dandum invitatio/ þad er ad skilia/ hvor sa sem Gude er þacklætur/ fyrer medtekna Velgiørninga/ hann kiemur hønū til ad upplivka ad nyu Nyrdslu sina Audæfo/ og wtbyta oss þadann/ þ sem oss er til Tijmannslegrar og Eilijfrar Velferdar Naudsynlegt. Þar þvert a moote er Oþacklæted eirn skiemelegur Löstur/ sem bæde Gude og Mønū er Andstygd ad/ hvørs vegna þm Oþacklætu verdr i Heilagre Ritningu hootad hrædelegu Hefndar Straffe/so z lesa ma/ Ordsk. V. 17. C. Þar so stendr. Hvør hn gott mz illu launar/af þss Hwse mun ecke illt linna.
Framveizis talar Herrann Christur so/ i Niidurlage þssa vors Gudspialls. Hvort voru ecke tiju hreinsader/ enn hvar eru hiner niju? þannst eingenn annar/ sa sem aptur snere og giæfe Gude Dyrdena/ nema þesse Vtlendingur?
Hier af høfum vier þad ad læra/ ad so sem Herrann Christur munde Tølu þeirra Manna z hn læknade/so man hn z veit enn nu Tølu þeirra z hann giører til gooda/ i hvøriu Lande/ i hvørre Borg/ hvørre Samkundu og hvøriu Hwse/ og giæter ad/ hvad marger hønum eru þacklater / hvad marger oþacklæter/ og hvad marger stadfaster sieu/ og hvad marger ostadfaster/ z mun umm sijder hallda Reikning z Eptergrenslast

og brÿrla þeim oſtødugu og oþacklatu/ og tilſeigia þeim ſitt Straff. Eñ þar þar hvert a moote/ læta þaſem ſtøduger hafa ſtaded/ og þacklater vered/ fa eina Gledeſama Afflauſn/ eins ᷑ þſſe Samverſke Mad ur fieck. Þar næſt lærum vier hier/ af Dæme fra nÿu Oþacklatu Gydinga/ ſem ecke villdu ſnwa aptur/ og giefa Gude Dyrd ena/ Ad Kroſſ og Mootgangur/ er oſſ langtum farſlegre eñ good-er Dagar. Hvad ſo leinge ſem feſſer nÿu voru þiader og underokad er Siukdoomenū/ þa høfdu þr eina ſterka og ſtøduga Trw/ eñ ſem þr voru Heilbrygder vordner/ fiellu þeir fra. Þar fyrer hefde þm̄ betra vered/ ad þr hefdu vered Spitelſker allt til Dauda Dags/ ᷑ verda Sæluhoolpner/ eñ ad fa aptur ſÿna Heylbrigde/ og lÿda Tepun a Saalu ſiñe/ epter þvi ſem Chriſtur/ ſeiger hia Matth. 18. Betra er þier ſñ ad ganga til Lÿfſins/ Halltur og Handarvane/ eñ þ þu hafer tvær Hendur og tvær Fætur og verder j eilÿfañ Elld kaſtadur.
Þar fyrer kulum vier ſem Chriſtner erū/ ecke Oſka oſſ ad meiga lifa og wenda alla vora Daga/ fyrer utañ Kroſſ og Mootgang/ þvi añars kiñe þ ſo ad ſkie/ ad vier gleimdū Gude/ lifdū athugalauſt/ forſcm udū Bænrækner ad vera/ eda giora þ ſem Drottne vorū þocknadeſt.
Þetta hefur David Guds Madur vel athugad/ og þeſſ vegna kiemſt hñ ſo ad Orde/ j Pſalm. 119. ſeigiande. Fyrer goodu vard mier þ Dro tteñ/ ad þu lÿtelækader mig/ ſo eg lærde þÿn Riettinde.

J Þridia og ſÿdaſta mata/ lærū vier þ hier/ af Dæme þeſſara nÿu Oþacklatu Gydinga/ ad þad er ecke noog ad byria vel og Gudrækelega Chriſtiñdoom ſiñ/ ef hønū er ecke framfylgt/ þvi hvad ſtodade þad þo þeſſer Meñ kiæme til Chriſtum og feinge Lækning hia hønum/ þar þeir ſkømu þar epter fiellu fra henum aptur? Gud wlÿtur miklu helldur hvernen̄ þad ein Mañeſkia endar ſitt Hlaup/ helldur eñ hvornen̄ hun þad byriar. Poſtulen̄ Pall biriade ſitt Hlaup j fyrſtuñe jlla/ eñ end ade þad þo ſÿdar vel. Judas byriade vel/ og endade jlla/ þar fyrer feingu þeir og ſvo Olÿk Laun. Og hier fyrer aminñer Ande Guds alla oſſ/ fyrer Muñ Poſtulans Johañis/ j Openb. B. 2. Cap. Svo ſeigande/ Eſto Fidelis uſqve ad mortem/ Vertu trwr allt Dau-

da / og mun eg gieþa þier Lijfsins Coronu. Hvøria ad fa og ødlast / ad endudum þessum vorum Hiervistar Døgum / oss veite Gud Fader aþ Nad siñe / fyrer Forþienustu og Medalgaungu sijns elskulega Son ar JEsu Christi / Hvørium med Fødurnum og Heilögum Anda sie Lof Dyrd og Heidur / nu hiedañ j fra / og til Eilijfdar / Amen.

Fimtanda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium Matth. 6. Cap.

Vm þañ Tijma. JEsus sagde til siña Læresveina. Eing eñ kañ tveimur Herrum j señ ad þiona / Añadhvort hañ afrækер þañ eina / og elskar hiñ añañ / eda hann hyldest þañ eina / og fyrerlætur hiñ annañ. Eige gieted þier Gude þiona og þeim Ranglætis Mamona. Þar fyrer seige eg ydur / Vered eige Hugsiwker fyrer ydru Lijfe / hvad þier skulud Eta og Drecka / og eige helldur fyrer ydrum Lijkama / hvøriu þier skulud Klædast. Eda er ecke Lijfed meyr eñ Fædslañ / og Lijkamenn meyra eñ Klædnadureñ. Lijted a Fugla Himens / þeir ed hvørke Sa nie Vppskiera / og ecke helldur safna þeir j Kornhlødur / z sa hiñ Himneske Fadereñ hañ fæder þa. Eda erud þier ecke myklu framar eñ þeir? Eñ hvør ydar giefur med siñe Ahyggiu auked eitnre Aleñ vid sijna Leingd? Og hvar til erud þier Hugsiwker fyrer Klædnadenum? Hygged ad Akursins Liliugrøsum / hvørneñ þau vaxa / þau viña ecke nie spiña / Eñ eg seige ydur / þad Salomon j allre siñe Dyrd var eige so skrijddur sem eitt aþ þeim. Og eþ Gud prijder so Grased / þad sem j Dag er a Akre / eñ a Morgun verdur j Ofn kastad / skyllde hañ ecke myklu framar þad sama vid ydur giøra / O þier litelltrwader? Þar fyrer skulud þier ecke Hugsiwker vera / so seigiande / Hvad eigum vier ad eta? eda hvad eigũ vier ad drecka? Eda med hvøriu eigum vier ad Klædast? Þvi epter þessu øllu leita Heidnar Þiooder. Og ydar Himneskur Fader veit ad þier þurfed alls

ed alls þessa vid. Þar pyrer leited pyrst Guds Rykis/ og hanns Riettlætis/ og mun ydur allt þetta tilleggiast. Pyrer þvi skulud þier ecke Umhyggiu bera pyrer Morgundeigenum/ þviad Morgundagurenn mun fyrer sialpum sier Umhyggiu bera. Hvorium Deige næger sijn Þianing.

Exordium.

I Deuteronomii Book. 22. Cap. Lesum vier/ ad j Logum þess gamla Testamentesins/ hape pyrerboded vered a medal annars. Fyrst þad/ ad eingenn skyllde sinn Vijngard edur Akur Saa med tvøpølldu Sæde. Þar næst ad Menn skylldu ecke Eria a einu Naute & Asna til samans. Og j Þridia lage ad þar skyllde eingenn bera edur pæra sig j þau Føt/ sem giørd væru af Ullu og Lijne til samans.

Hvad meine þier (mijner elskanleger) ad Gud DRottenn hape viliad skiliast lata/ pyrer þtta þrent sem hann pyrerbijdur j þssu sijnu Logmale? Sannarlega eckert annad/ enn þ sem stendur j þessa Dags Gudspialle/ sem er/ ad eingenn kunne under eins/ ad þiona Gude og Mammon/ þvi hvør sem vill bera sig þar ad/ hvad er þad annad enn hann saer Akur sijns Hiarta med tvøpølldu Sæde/ sem er/ med Elsku til Guds og Elsku til Veralldlegra & Forgeingelegra Hluta/ hvad ecke kann under eins ad skie. Þar pyrer seiger so Postulenn Johannes/ 1. Send. B. 2. Cap. Ep nockur elskar Heimenn/ j þm sama er ecke Kiærleike Fødursins.

Þad annad sem Gud bannade j þessu sijnu Logmale/ var ad Madur skyllde ecke Eria a Naute og Asna til samans/ þvi hvad er þ annad/ enn ad vera under eins/ Andlega og Veralldlega sinnadur? Hvad ecke kann helldr saman ad koma/ eda samhliooda ad vera/ þvi so seiger Postulenn til Gal. 5 Ad þr sem Christo tilheyra/ Krossfeste sitt Holld/ med Gyrndum og Tilhneygingum. J þridia mata var fyrerboded/ ad Menn skylldu Jklædast þm Føtu/ sem giørd væru ap Ullu og Lijne til samans/ hvad riettelega ma þijdast uppa þa sem so eru sinnader/ ad þr lætast vera j ødru Orde Gudhrædder/ enn j ødru eru þr vakner og sopner vt umm sijna Mammons Þienustu. Hier fyrer æminner oss nu sialpur Endurlausnarenn vor.

ſkeſt vor/ DRottenn JEſus Chriſtus/ j þſſa Dags Evangelio edur Gudſpialle/ ad vier ſkulū vakta oſſ fyrer þeirre Skadſemu Mamons Þienuſtu og Bwkſorg/ þvi Omøgulegt ſie under eins ad þioona Gude og Mamon/ hvørier ad eru tveyr O,liker Herrar.

Og viliū vier þar fyrer j JEſu Nafne/ vykia til Textans/og hann ſluttlega ſkoda og yfervega/ j tveimur ſmaa Greinum.

Fyrſt vilium vier athuga hvad Mamon ſie/ og hvar fyrer vier eig um oſſ ſvo ſterklega fyrer hønum vara ad taka/ ſem fyrer allre añare O-nytſamlegre Bwkſorg og Oþørfum Ahuga. Þar næſt viliū vier athuga þa Gullvægu Maalsgrein og Heilſuſømu Raadleggingu ſem Herrann Chriſtur framſetur fyrer oſſ alla j Nidurlage þſſa Gudſpialls/ ſo ſeigiande/ Leited fyrſt Guds Rykis/ og hañs Riettlætis/ og mun ydur allt añad gott tilleggiaſt. Nu/ Gud giefe oſſ ſyna Naad/ j Jeſu Nafne/ ſvo vier hier wt af mættum nockud gott Læra/ og oſſ til Nyt ſemdar færa/ A m e n.

Fyrre Greiniñ.

POſtuliñ Jacob tekur ſo til Orda (Elſkuleg Guds Børn) j ſyns Piſtels 4. Cap. ꝛ ſeiger/Vite þier ecke/ ad Veralldareñar Vinfeinge er Guds Ovinſkapur/hver Veralldareñar Vinur vill vera/ſamun Guds Ovinur verda. Þeſſe Poſtulans Ord eru miøg merkelega ſamhlioodande/þeirre ægiætu Predikun Herrans Chriſti/ſem hñ framſette fyrer ſynum Tilheyrendū/og ſkrifud ſtendur j þeſſu heilaga Evangelio/ þar hñ Bleſſadur ſo ad Orde kiemſt/ꝛ ſeiger. EIngiñ KAñ TVeim ur Herrum i ſeñ ad þiona/ añadhvort þa afrækir hañ þañ eina/og elſkar hiñ añañ/ ellegar hañ þydiſt þañ eina/ og fyrerlætur hiñ añ añ/ þier gieted eige Gude þioonad og Mamon.

Vilie nu einhvør vita/Ordſek og Efne/hvar fyrer ad Herrañ Chriſtur framſette þſſa Maalsgrein/þa var hun þſſe/Ad hñ ſaa fyrer/ſo ſẽ eirn Alvitur Herra ꝛ Drottiñ/ hvørniñ æ þſſū ſydustu Tymū munde til ganga/ſem er/ ad Meñ mundu ofmykla Ahiggiu og Vmſorg bera/ fyrer ſiñe Atviñu ꝛ Næringu/ hugande meir þar um/hvøriñ þeir kiñe

ad ſaman.

ad samandraga Aud ꝛ Rykedæme/so þeir kÿñu ad hafa alls Nægter/helldur eñ þ/hvørniñ þeir kÿñe ad komast yfer þau Himnesku Yfirgeinge legu Audæfiñ/um̃ hvar Christur talar/j þessum sama Cap. Gudspiallamañsins Matth. seigiande. Safned ydur ecke Fiarsioodum a Jørdu/ hvar Mølur ꝛ Rid etur þa/og hvar Þiofar meiga efftergrafa ꝛ stela/ helldur safned ydur Fiesioodum a Himne/hvar ed hvørke maa Mølur nie Rid granda/ꝛ hvar Þioofar fa ei stoled/nie eptergrafed/þvi hvar ydar Sioodur er/þar er ydart Hiarta. Og hier fyrer tekur Herrañ Christur einum og sierhvørium/ sterkañ vara þar fyrer/ ad festa Hiarta sitt ofmyked vid Mamon/edur þetta Jardneska/sem er/Aud ꝛ Rÿkedæme þessa Heims/þviad Mamon er eitt Syrlendskt Ord/ꝛ þÿder so myked/sem allskonar Nægter ꝛ Yfer fliootanlegheit/af Gotze ꝛ Audæfū. Nu er þvi so vared/ad storre Audlegd ꝛ Rÿkedæme/fylger optast nær/sa Løstur ꝛ Vanart/ad þ dregur ꝛ so sem stelur Hiørtū Mañañā fra Gude/ꝛ kiemur þeim til ad siña meir þessū stundlegū ꝛ hiegoomlegum Audæfum/eñ ad adhillast Gud ꝛ hañs Heilaga Ord. Ordsøkiñ er su/ad Gud og Mamon eru tveir næsta miøg olÿker Herrar/ so sitt vill hvør þeirra/þar fyrer seiger Herrañ Christur hier/ad eingiñ kuñe þeim badum under eins ad þioona. Gud er eirn Miskunsamur Herra/ eñ Mamon Omyskunsamur/Gud er sa allra Giafmilldaste/eñ Mamon sa Nÿskaste ꝛ Fasthelldnaste. Gud vill ad vier skulum giora ollum til gooda/af þvi sem hñ hefur oss lanad/ eñ Mamon bañar þad/og vill þ i aungvañ mata lÿda. Gud skipar oss/ ad stunda epter þvi Himneska/ sem þar er uppe/eñ Mamon epter þvi Jardneska sem hier er nidre. So siaum vier þa hier af/ hvad myked ad sie mismunur a millum þessara tveggia/Guds og Mamons/og hvørsu þad sie Omøgulegt/under eins þeim badū ad þiona. Ja/ þad er so omøgulegt/so s einū er ad lÿta ed ur horfa under eins/med sama Auga/upp i Himeneñ og ofañ a Jørdena/edur ad klæda tvø Høfud med einū Hatte. Nu þo so sie/ ad HErrañ CHristur take oss hier sterkañ Vara firer þeirre Andstiggelegu Mamons Þienustu/edur Ohoofleg re Peninga Agyrne/ hvøria Postuliñ Pall kallar Afgudadyrkan/Pist. til Col. 3. Þa samt sem ad

 ur/ fyrer

ar/fyrerbydur hñ ecke/ad Meñ meige eiga Riettfeingiñ Aud. Ad þioo-na Mam̄on bañar Christur hier ad ſøñu/eñ ad eiga Mam̄on/þad bañ-ar hñ eckj/ helldur ſkipar hñ oſſ/ad vier ſkulū giøra oſſ af hønū Vine/ hia Luc. i 16. Ja/hñ vill ad vier ſkulum vera hñs Herrar/eñ hñ ecke vor/þad er/ ad vier ſkulum ecke hafa hñ ſo kiærañ/ ad vier tymum ecke ad ſiæ af Aliñ edur Alnar virde/vid þa Naudþurftugu/ſo ſem(þvi mi-dur)ad marger finaſt/ſem eru Vellrgter/og vita ecke Aura ſiña tal/enn plaga þo ſialfa ſig/ og tyma (kañ ſkie) hvørke ad klæda ſig nie fæda ſæ-melega/auk helldur/ þeir mune giøra ødrum Fatækum til Gooda. Hvad er Mam̄ons Þioonuſta ef þetta er ecke? Latum oſſ þar fyrer/þar um̄ aminta vera/ ad flya og fordaſt alla Oleifelega Mam̄-ons Þienuſtu/ſo ſem Andſkotañ ſialfañ/þviad hun er ſa hiñ ſkadlegaſte Hlutur ſem verda kañ. Eñ þionum Gude vorum/& adhilluñſt hñ/med allre Hiartans Alud og Lytelæte/ þvi hañ eirn er Drottiñ allra Drott-na/hvør ed rædur og ſtioornar øllum Hlutum a Himne og Jørdu. Ja hañ er vor Drottiñ epter Skøpuneñe og Vardveitſluñe/hvi hañ ſkap-ade oſſ i øndverdu/ og hefur giefed oſſ Sæl og Lijf og allt añad gott. Hañ er vor Drottiñ og Herra/epter Endurlauſniñe/epter þvi ſem Poſt-uliñ Petur vottar/ 1. Piſt. 2. Cap. Hañ er og ſo vor Drottiñ / epter Helguniñe og Endurfædinguñe/ Rom. 4. Skylldum vier þa ecke el-ſka hñ yfer alla Hlute fram? & hafa alla vora Hiartans Lyſt/Unun & Epterlængan i hønum einum/ eñ engre añare ſkapadre Skiepnu/hvør-ke a Himne nie Jørdu? Hier þvert a moote/ber oſſ ad hafa Andſtygd og Hatur a Dioflenum/ þviad þo hañ kalleſt eirn Herra/ þa er hñ þo ſamt ecke vor Herra/ helldur er hañ Herra og Hefdinge Myrkraña & þeſſa Heims/ verande kroptugur j Børnū Vantrwareñar/ Eph. 2. Vørunſt þar fyrer ad giefa oſſ hønū til Þienuſtu j nockurn mata/ þvi hañ launar ſynū Þienurū ecke ødru eñ eilyfum Kvølū um̄ ſyder.

Nu ſo ſem þad/ ad Herrañ Christur hefur hingad til teked oſſ vara fyrer þeirre ſkadſømu Mam̄ons Þienuſtu/ ſo tekur hañ oſſ og eirnen fram̄veigis hier j Gudſpiallenu/ vara fyrer Bwkſorg og Oþerfum A-huga/ ſo ſeigiande. Þar fyrer ſeige eg ydur/ vered eige Hugſiwker

fyrer ydru

þyrer ydru Lijfe/ hvad þier skulud eta og drecka/ og eige helldur þyr-er ydrum Lijkama/ hvoriu þier skulud Klædast.

Nier setur nu Herrañ Christur oss þyrer Sioøner/ hvad þad sie/ sem Mañeskiurnar bere mesta Ahyggiu þyrer/ a medañ þær liþa hier j þe ssum auma og fallvallta Heime/ sem er þyrst/þyrer Daglegre Næringu hvad þær skule eta og drecka/Eñ uppa þ/ad eingeñ skyllde þalla j Vijl og Efaseme/ ut aþ sijnu Vpphellde/ þa vijsar Herrañ Christur oss ollū hier til Fuglañā under Himnenū/ so vier kiñū aþ þm̄ ad læra. Fyrst ad hafa eitt ørugt og stadþast Trwnadartraust til Lifanda Guds.

Fuglarner bera aungva Ahyggiu þyrer siñe Fædu/ helldur taka þeir strax a Morgnana snemmindis/þegar Sooleñ kiemur upp/ ad lofa siñ Herra og Skepara fagurlega/ med sijnū Tungū z Kvake/ sijdañ þlijga hvør siñ Veg/ ut uñ Verølldena/ og vita þo ecke hvørt þeir eiga ad hafa sig/ samt s adur heþr Gud hurad sierhvoriū þra þyrer sijnu Korne so þr verda aller sadder. Þetta ættū vier aþ þm̄ ad læra og giøra þ sem oss er beþalad/ Varpande allre vorre Ahyggiu uppa Drottiñ/ þvi hañ ber Vmhyggiu fyrer oss/ epter þvi sem Postuleñ Petur vott ar/ 1. Pistle/5. Capitula.

Þar næst eigū vier ad læra þ af Fuglunū/ ad vera Þoleñmooder/ vier vitū þ/ ad Fuglarner haþa hvørke Hws nie Hybijle/ helldur eru þr under berū Himne/ og þegar ad Kvollda tekur/ þa setia þeir sig a eirn Kvist/ Þwfu eda Stein/stynga so Neþdenn under Vængiñ/ z so þa Dhulter allt til Morgunis/ sijdañ þliwga þr aptr ut/z eingeñ giefr þm̄ neitt ad eta/ edur Elur Auñ þyrer þm̄/ þo eru þr ecki ad sijdr list-uger og Gladværer/ og sveima hingad og þangad uñ Lopted.

Eins ættū vier og so siñader ad vera/ og Murra hvørke nie Mogla j moote Gude/ þo oss gange ecke allt ad Dskū/ helldur uñbera Þolenn-moodlega þ sem Herrañ vill láta oss ad Hondum koma.

Þad þridia sem vier ættū af Fuglunū ad læra/ er/ ad láta oss a nægia med þ sm̄ Gud veiter oss og gieþur/ sie þ miked eda lijted. Heyrum hvad Herrann Christur seiger hier uñ Fuglana. Hann seiger/ Þeir Saae hvørke nie Vppskiere/z ecke helldr safne þr j Kornhlødr.

 Helldur

Helldur læta þeir sier nægia þar med þau fiokū Korn/ sem þr þiña sier hingad og þangad. Hid sama eigum vier ad giøra/ þviad þ litla sem sa Riettlate hefur/ er betra eñ mikel Audæfe margra Ogudlegra/ Seiger hinn Heilage David/ Psalmenum 36.

Pad añad s̄ Mannesſkiurnar hier j Lijse/bera mestañ Kvijdboga ꝛ um̄higgiu fyrer/ þa er Klædnadureñ. Þar fyrer vijsar Herrañ oss aptr uppa nytt/ ecke til Fuglaña eins og fyrre/ helldr til Þra Andvonu Skiepnaña/ sem er til Liliugrasanna/ so seigiande. Hygged ad Akursins Liliugrøsū/ hvørneñ þau vaxa/ þau viña ecke nie spiña.

Hier høfū vier ad skoda Guds Oransakanlegann Vijsdoom/sem lætur Bloomstureñ og Liliurnar a Akreñū vaxa so fagrar ꝛ Prijdelegar upp mz adskilianlegū Farva/ so eitt Grased hefr Hvijtañ/ añad Raudañ/ þridia Grænañ/ fiorda Himenblaan Kyrtel ad bera/ so ad sialfur Christur seiger hier/ Ad Salomon j allre siñe Dijrd/ hafe ecke vered so skrijddur (þ er/ so fagurlega ꝛ Prijdelega) sem eitt af þeim.

Eins høndlar sa goode og Giæskurijke Gud eñ nu j Dag vid oss Meñena Eirn klæder hañ mz hvijtu Silkefate eins ꝛ þñ froma Joseph/Gen. 41 Añañ med Purpura/ eins og Daniel/ Dan. 5. Þridia med Sauda fellðum og Geytskiñū / eins og Postulana/ Heb. 11. Elias var ad søñu eirn mikels hattar Spaamadur/ samt bar hañ ecke Silke og Fleyels Klædnad/ helldur vottar Skrifteñ/ ad hañ hafe vered klæddur eirnre lodeñe Hwd/ og haft Ledurbellte um̄ sijnar Lendar/ so sem lesa maa/ 2. Kong. B. 1. Cap. Hvør var meyre eda Heilagre eñ Johañes Skijrare? Þar fyrer klæddest hañ þo ecke Gillinestijckis Fotū/ hvør hø nū soomde lang tū betur ad bera / eñ Herodi Konge/ helldur hafde hañ Klædnad af Ulfallds Hærū/ og Olarbellte um̄ sijnar Lendar/ eins og Elias/ Matth. 3. So ættū vier nu þa (elskuleg Guds Børn) ad breita epter Dæme þssara Lofslegu Guds Maña/ j sañarlegre Audmijkt og Lijtelæte/og so sem þ/ ad Bloomsturiñ a Akreñū eru til þrids/ og læta sier nægia mz þañ Klædnad/ sm̄ Herrañ hefur þeim giefed/ so þ allra fegursta Bloomstur/ foracktar ecke þ audvirdelegasta hia sier.

J sama mata/ ofundar ecke þ Føla og audvirdelega/ hid Fagra. So

skyllde einge

Villde eitigeñ añañ forsmaa / þo Gud haþe klædt hañ mz betre og Pracktugre Fotū / vegna sijns Embættis/ eñ hiñ/ þvi þ næger til þssa Lijfs/ Hvør hañ heþur Vatn og Brauð/ Klæde og Hws/ þar mz hañ kann ad hylia sijna Þørþ/ seiger hiñ vijse Syrach/ 29. Cap.

J añañ maata/ setur Herrañ Christur oss hier þyrer Siooner/ Almætte Liþanda Guds/ þar hñ seiger um̄ Liliugresen̄/ ad þau Viñe hvørke nie Spiñe/ eins og vier Meñerner pløgū ad giora/ samt gieþur Gud þm̄ siñ Klædnad/ so þau standa ecke nakeñ. Eins skulum vier vita/ ad Hønd DRottens er ecke eñ nu stutt ordeñ/ Esa. 50. E. Helldur gieþur hñ oss Ull/ Lijn og añad/ þ vier vidþurfū/ ad skyla oss med. Hvør Klædde vora Fyrstu Forelldra epter Falled? Mūde ecke slaiþur Gud giora þm̄ Skiñkyrtla? Gen. 3. Hvørsu var þad ad þacka/ ad hvørke Klæde nie Skoor Jsraels Foolks slitnudu/ j þau Fiøruttigu Aar / sem þ var j Eydemørkuñe? Giørde þ ecke Almættis Høнd Guds? Sem lesa maa j Deut. B. 8 ꝛ 29. Cap. Hvør hlijfde þm̄ þremur Møñū j Elldsins Oþne/ so ad Elldureñ kuñe þm̄ ecke ad granda/ ecke so mikeñ Skada ad giora/ ad Haar þra eda Klæde svidnudu hid allra miñsta? Dan. 3. Munde þ ecke Openbert Guds Verk vera? Nu vel/ vier skulum vita/ ad sa same Gud lifer eñ nu/ og kañ vel ad þorsorga þa Voludu og Aumu/ sem a hñ treysta/ mz Klædū og Skiædū/ jaþnvel þo þr sieu so þatæker/ ad þr hafe ecke neitt þyrer þr amañ Hendurnar/ sem þr giefe Vñed eda Spuñed/ þar fyrer seiger Herrañ Christur so þramveigis/ j þessum vorum Gudspialls Textа.
Ef Gud prijder nu so Grased/ þad sem j Dag er a Akre, og a Morgun verdur j Oþn kastad/ skyllde hañ ecke miklu þramar þad sama vid ydur giora? O þier Lijtelttrwader.

Heyrum hier til (Elskuleg Guds Børn) hversu Hiartanlega ꝛ Nakvæmlega ad sa Himneske Orator og Malskumadur / vor DRottenn JEsus Christus / þer ad telia um̄ þyrer oss/ so vier skulū ecke Vijla og Vola um̄ vora Afvinnu og Næring.

Nu vilium vier þramveigis þaa ad heyra Ordsaker þær/ hvar fyrer vier eigū ad þordast Hugsyke/ og þa Andstyggelegu Bukforg.

Fyrst eigū vier hana ad pordast vegna þſſ/ ad þ er porgiepens/ og til Daſtis/ þo Men vilie kvelia ſig og þvinga þar med/ pramar eñ goodu Hoope giegner/ og hier fyrer ſetur Herrañ Christur pram þ oſſ eitt merkelegt Epterdæme/ j þſſū vorū Gudſpialls Texta ſo ſeigiande. Hvør er ſa aþ ydur/ ſem med ſiñe Ahyggiu giefur auked eitnre Aliñ vid ſijna Leingd? Þad er/ ſem hñ villde ſeigia/ So ſem þ er Ne imſkulegt og Darlegt pyrer eirn/ ep hañ villde bera ſig ad auka nockru vid Voxt hañ/ ſem Gud hepur hönū giepeð og aþſkamtad/ ſo er þad ꝫ ſo Oparpt ad bera opmikla Ahyggiu pyrer ſiñe Næringu/ þvi Madur vinnur þar ecke neitt med.

Þar næst/ eigū vier ad ſlaa pra oſſ øllū Oporpū Ahuga/ þ Mat ꝫ Dryck/Klædū ꝫ Skiædū/ ꝫ ødru þſſ konar/ þvi Christur ſeiger hier/ Ad vor Himneſkur Fader vite vel/ ad vier þurfum alls þeſſa vid. Nu pyrſt Gud veit aþ Naudſinium vorum øllū/ hvør vill þa efa þad/ ad hañ Bleſſadur mune hyxa oſſ pyrer þvi/ ſem oſſ kañ ad vera þa rpſa nlegt til Lijpſins Vpphelldis? Christur kallar hñ hier vorn Fodur Eñ hvør er ſa Fader/ Ep Barn hñs bidur hñ um Braud/ ad hañ bio de þvi Stein þar pirer? Eda bidie þad um Fiſk/ ad hañ bioode þvi eirn Høggorm fyrer Fiſki? Eda ep þad bidur um Egg/ ad hañ bioode þvi eirn Scorpion? Nu med þvi/ ep þier ſem vonder erud/ kuñed ad giepa goodar Giaper Børnū ydar/ Hvad miklu meyr mun þa ſa Him neſke Faderiñ/ giefa þm H. Anda/ er hñ bidia/ Luc. 11. Cap. Ja/ þſſu Fødurs Hiarta er ſo vared (miñ Brooder og Syſter) Ad þr ſem hañs leita/ munu aungvañ Skort hapa a neinu goodu/ſo ſem Da vid vottar/ Pſalmenum 24.

Sa þridia Ordſøk/ hvar pyrer vier eigū ad varaſt pa liooti ꝫ leidu Bwkſorg/ er þſſe/ Ad Christnum Mønum ſoomer ecke hana ad hapa/ þar pyrer talar Herrañ Christur ſo hier/ Epter þEſſu ØLlu LEyta Heydnar þJooder. Eñ hvad kiemur þar til/ ad þr Heidnu eru ſo Hug ſiwker pyrer ſijnu Daglegu Braude? Þad kiemur ſo til/ ad þeir vita ecke neitt ad ſeigia aþ Guds Forſioon og Vmhyggiu/ aþ hñs Elſku og Trwpeſte/ aþ Himneſkre Glede og Saluhialp. Þar pyrer eru

þ eingeñ

þ eingeñ Budur/ þo þeir sieu Hugsiuker þyrer þessu stundlega. Ja/ þo þr sieu so kryðande/ hvørneñ þr kuñe ad næra sig og sijna. Wæme hier uppa verdur lesed uñ eirn Heydeñ Mann/ sem hiet Aulus/ Hvørs Hwsþru haþde ꝑædt høñu j Heimiñ eina unga Dootttur. Eñ sem Aulus þeinkte med sialþum sier hvad miked sig munde kosta hennar Vppþostur/ mikladest høñu Kostnaduren/ og liet þar þ kasta Barnenu j Vatn og deyda þad. So eru þa aller þr/ aungvu betre eñ Heydner Meñ/ þo þr lætest vera Christner/ sem leggiast j Bwksorg og Mamons Þienustu/ þvi þr ꝑalla þar med ꝑra sijnu Christendoome/ wtelyka sig ꝑra Sampielagskap Hielagra/ og briota þañ Sattmala/ sem Gud heþur vid þa bunded j Skijrnenne.

Hier kañ einhvør ad seigia/ Fyrst eg þarþ aungva Ahyggiu ad bera þyrer Vpphellde mijnu og miña/ þa er best eg take mier gooda Daga til/ Ete og Drecke/ Syde og Speñe/ þvi litlu sem eg æ. Enn vier skulum vita/ ad Herrañ Christi bañar hier alleinasta alla Oleifelega Ahyggiu/ eñ ecke þad/ ad hvør og eirn skule taka Ackt og Vara/ æ sijnu Kalle og Embætte/ sem Gud hefur hañ tilsett og skickad/ þviad hvør hañ heþur Embætte/ seiger Postuleñ/ hañ giæte þess Embættis/ þ er/ Framkvæme þ s høñu er boded ꝛ befalad/ j sønu Guds Otta/ Og skal þ so einꝑalldlega vera sagt/ uñ þ ꝑyrra Greinarkorned.

Auñur Greiniñ.

EPterꝑylger nu med einu Orde/ad miñast a þa gullvægu Malsgrein/ sem Herrañ Christur ꝑramsetur fyrer oss alla/ i Niðurlæge þessa Heilaga Evangelij/ so seigiande. Leited fyrst Guds Rijkis og hañs Riettlætis/ og mun ydur allt annad Gott tilleggiast. Tvent er oss at hugande/ i þessu sijdara Greinarkornenu. Þad þyrra vijkur vid Befalningu sialꝑs Liꝑanda Guds/þat hñ skipar oss/ad leita ꝑyrst Guds Rijkis/ Eñ hitt añad æhrærer hñs Loꝑord apftur a moot/til allra þeirra/s þessare hñs Skipan hlijda. Eñ hvad er þad þa/kañ einhvør ad seigia/ Ad leita ꝑyrst Guds Rijkis og hñs Riettlætis/ og hvøriñ æ eg þ ad giøra? Fyrst skalltu vita/miñ Broder og Syster/ gd vilier þu riettelega lei

lega leita Guds Rÿkis og hn̄s Riettlætis/ þa ættu jduglega ad beinkia þar um̃/ ad Gud hefur þig so heitt elskad/ ad hn̄ gaf þier sin̄ Eingietin̄ Son/ uppa þad/ ad aller þeir sem a hn̄ trwa/ skylldu ecke fyrerfarast/ helldur hafa þad Eilÿfa Lÿf. Joh. 3. Þar næst ber þier ad upplÿfta þÿnu Hiarta/ Hug og Sin̄e/ fra þessu Jardneska til Himens/ hvar þitt rietta Heimele er/ og hvadan̄ þu vænter Frelsarans Jesu Christi/ Joh. 8. Cap. Þu skallt ꝫ eirnin̄ heyra rækelega ꝫ jduglega Guds Heilaga Ord/ ganga sem tÿdast vel og verduglega/ til þess Heilaga Alltaresins Sacramentis/ Ja/ þu skallt leggia þig epter Trun̄e og goodum Verkum/ blÿfa i þin̄e Kallan/ þad er ad giera þitt Embætte/ sem Gud hefur þig tilkallad/ med allre Dygd og Astundan/ 1. Cor. 2. Hafa þÿna Glede ꝫ Vnadsemd/ ecke i þessu Jardveska/ edur þvi sem i Heimenū er/ helldur i Gude. Allt hvad hellst sem þu giører/ og ætormar ad giora þa skalltu giera þ Gude til Dyrdar/ ꝫ j Nafne vors DRottens Jesu Christi/ þu skallt læta þier nægia med þ sem Gud vill giefa þier/ sie þ miked eda lÿted/ og varpa allre þin̄e Ahyggiu uppa Drottin̄/ seigiande med hinū Heilaga David/ af Psalm. 73. Þegar ea hefe þig DRottin̄ þa hyrde eg hvørke um̃ Himin nie Jørd/ Og mꝫ Postulanū Paale Jeg reikna alla Hlute fyrer Skada/ j hia þre yfergnæfanlegu Vidurkien̄ingu Christi JEsu mÿns DRottens/ Philip. 3. Cap.

Hvør sem nu so giører/ og hagar so sÿnu Hiarta og Sin̄e/ Ordum̄ ꝫ Giørdū/ og øllu Framferde/ sm̃ nu hefur sagt vered/ sa hin̄ same leitar riettelega Guds Rÿkis og han̄s Riettlætis. En̄ hvad fær þr þa til Launa/ og j adra Hend/ sm̃ skicka sier epter þssare Herrans Christi Tefalningu/ og leita fyrst yfer allt fram̃ Guds Rÿkis og hn̄s Riettlætis? Þad seiger Herran̄ vor JEsus hier utþrickelega sm̃ er/ ad oss mune allt an̄ad gott til leggiast. Þetta er eitt mikels vert Fyrerheyt/ (Elskuleg Guds Børn) Hvør skillde kun̄a ad æskia sier meyra edr betra? Hier þvert a moote þr sm̃ leita fyrre epter þssu Jardneska/ og Forgeingelega/ sem er epter Magt og Metordum/ Aud og Rÿkedæme/ og ødru þesshattar/ en̄ epter Guds Rÿke/ þeir hiner sømu hafa sier ecke an̄ars ad vænta en̄ allskonar Olucku ꝫ Oblessunar/ epter þvi ꝫ sialfr Drotten̄ sei

kkeñ seiger/ j Deut. B. 28. Og nogleg Dæme N. Rikningar auglýsa.
Ad sijdasta seiger HErrann Christur hier/ j Nidurlage Textans. Fyrer þvi skulud þier ecke Ahyggiu bera fyrer Morgundeigenu/ þvi ad Morgundagureñ mun fyrer sialfum sier Vmhyggiu bera. Hvør-tum Deige næger sijn Pijning.
Hier kañ einhver ad spyria/ þvi mun Herrañ Christur banna ad hafa Vmhyggiu fyrer Morgundeigenum? Fyrst giører hañ þad þess vegna ad hañ þar mz minte oss a/ hvad sallvallter ad være vorer Lijfdagar/ Þvi hver er sa sem hefur teked Brief þar fyrer edur veit af þvi hvørt hann mune lifa til Morguns edur ecke? Sañarlega þar er eingeñ.
Þar næst hefur Ahyggia um̃ epterkomande Hlute/ ongvum vel luckast. Dæme þar uppa høfum vier af Adam ꝛ Evu/hvad feingu þau fyrer þ/ad þau hugudu ofmykled fram̃ i Veigeñ/ꝛ girntust meyra eñ GVd Drottiñ hafde þeim gefed? Þad/ad þau mistu og urdu ad sia a Bak þeirrar Himneskru og Jardnesku Paradýsar Glede/ Gen. 3. Saul bar Vmhyggiu fyrer þvi/ad David munde koma epter sig/og verda Kongur/sem ꝛ fyrer ødru fleyra Epterkomande. Eñ hvad fieck hñ i stadiñ? Þad/ ad hñ fiell i Ovinattu Lifanda Guds/ 1. Sam. B. 28. Þegar Petur grenslađest epter/ vid Herrañ Jesum/ hvar fyrer Johañi skyllde liggia/ þa straffade hñ hañ og sagde/Hvad kiemur þad vid þig? Fylg þu mier epter/ Joh. 21. Þar fyrer skyllde eingiñ Onaudsynlega Ahyggiu bera fyrer Epterkomande Hlutum/ helldur stunda alleinasta epter Guds Rijke og hs Rietlæte. Hvad ef vier i Anda ꝛ Sañleika giørum/þa munũ vier um̃ sijder ødlast þau Eilijfu ꝛ Oforgeingelegu Audæfeñ a Himnum uppe/ Hvar til oss hialpe Gud Fader/fyrer Forþienustu sijns Sonar Jesu Christi/ Hvørium med Fødurnum og Heiløgum Anda/ sie Lof/ Dyrd/ Vegsemd og Æra/ fra Eilijfd til Eilijfdar / AMEN.

Sextanda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Luc. 7. Cap.

Y Pañ Tijma. Og þad skiede so/ epter þad ad JEsus gieck til þeirrar Borgar sem kallast Naim/ z hañs Lære sveinar geingu marger med hønum/ og mykell Fiølde añ ars Foolks. Þa er hañ took ad nælgast Borgarhlid/ ed/ Sia þu/ þad framlideñ Madur var borenn wt/ Einka Soñur siñar Moodur/ og hun var Eckia/ Og mikell Fiølde Borgarmaña giecf wt med heñe. Eñ þa er DROtteñ leit hana/ hrærdest hann Myskunar yfer heñe/ og sagde til hennar. Great þu eige. Og hañ giecf þar ad/ og æhrærde Børurnar/ Eñ þeir sem baaru stoodu vid/ og hañ sagde. Þu Vngmeñe/ eg seige þier/ rijs þu upp/ Og sa reis upp sem framlideñ var/ og took til ad mæla/ og hañ gaf hann aptur siñe Moodur. Eñ aller urdu Ottaslegner/ Lofudu Gud og søgdu. Spamadur mikell er a medal vor Vpprisen/ Og Gud hef ur vitiad sijns Foolks. Og þesse Saga barst wt af hønũ/ uñ allt Gydinga Land/ og uñ øll kryngum liggiande Hierød.

Exordium.

Hyrre Book Kongaña 17. Cap. Lesum vier/ uñ þañ Dyrd, lega Spamañ Eliam/ Ad hañ hafe uppvaked af Dauda Son þeirrar Fatæku Eckiu af Sarepta. Þetta var ad søñu eitt stoort Furduverk/ ad hvøriu an Eps hafa dædst/ aller þeir sem þar hafa nu læger vered. Eñ Þusundsiñum meira og stærra Dasemdarverk/ verd ur off hier fyrer Siooner sett/ i þessa Dags Gudspialle/ Þar sa Himn eske Elias vor Blessade Endurlausnare og Naudhialpare/ Christus JEsus kiemur hier ad Borgarhlidenu j Naim/ og Vppvekur af Dau da eitt Vngmeñe sem var einka Sonur siñar Moodur/ z þ sama riett j þeim Svifum/ sem hañ var u tborenn til Grafeñar.

Elias kallade til DRottens/ þa hañ Vppreiste Eckiuñar Son af Sarepta/ og bad hñ ad Sal þess Framlidna mætte koma til hañs aptr. Eñ þess þurfte Herrañ Christur ecke vid/ þvi svo sem þad/ ad Faderen hefur Lijfed j sialfum sier/ so hefur hañ giefed Synenum ad hafa Lijf

j sier sialf-

i sier sialfum/ Joh. 5. Og þar fyrer skipar hann hier af Vallde/ so talande/ ÞU Ungmenne/ Eg seige þier Rijs þu upp/ Audsijnande þar med miøg Krøptugleg[a]/ ad hann sie sa rietta Lijfsins Hertoge/ Act. 3 Sem hefur Valld yfer Lijfe og Dauda/ Rom. 4.

Og viliun vier ecke leingra Formaala edr Inngangs/ ufkia til Gudspiallsins/ og taka oss wt af þui þessa tvo Smaa-Puncta ad skoda og yfervega. Hinn fyrre skal vera um þa Sorglegu Lijkfylgd.

Annar um þad/ hversu Herrann Christur kom Oforvarandis þangad/ sem Lijked var wtbored/ Audsijnande sinn Almættis Krapt/ med þui ad Pleyra sem vier kunnum hid stuttlegasta/ af þessum hvørutveggiu oss til Lærdooms/ Huggunar og Betrunar/ ad wtdraga. Nu/ Sa Eilijfe Lijfsins Herra/ vor DRottenn JEsus Christus/ sem hefur Likla Helvijtis og Daudans/ Hann sende oss sijna Naad/ so vier mættum hier wt af nockud Nytsamlegt heyra og læra/ Amen.

Fyrre Puncturinn.

JÞann Tijma (seiger Gudspiallamadurenn) Og þad skiede so / epter þad ad JEsus gieck til þeirrar Borgar sem kallast Naim.

Hier eru oss nu j þui fyrra Greinarkorneuu Fimm Kryngumstædur/ vel athugande/ Hin fyrsta er um Stadenn edr Plaatzed/ j hvørju ad þesse Lijkfør hafe skied/ sem var Borgenn Naim. Enn Naim var eirn Lystugur Stadur/ sem laa midt j einum grænum Grashaga/ j millum þra tveggia Fialla Tabor og Hermon/ hvar af hann hefur og so vissulega feinged sitt Nafn og kallast Naim/ hvad ad þijdest uppa vort Maal/ so sem Fagre Dal ur/ edr Fagre Bær. Nu þo Platz þetta være næsta fagurt og Lystelegt/ þa foor þo Daudenn ecke þar epter/ helldur kiemur hann inn þangad/ Ja/ hann hefur optsinnis giørt wr Naim/ edr wr einu Glede og Lystehwse/ eitt Sorgar Hws/ svo sem hier ma siaa/ ad Christur mæter strax j Borgarhlidenu/ eirnre Sorgarlegre Lijkfylgd.

Hier af høfum vier þad ad læra/ ad þar er eckert Platz so fagurt svo Rambyggelegt og Prijdelegt j allre Verølldu/ ad Daudenn kome þar ecke inn Ja/ hann kiemur so vel j þa Pracktugu Sale Konga og Keysara/ svo

 sem j eirn

sem j eirn vidurstyggelegan Kropa eins Purpa Mans. Og verdum vier aller hier med Aminter/ ad kanast vid Einder vorar / og yversu pad/ ad vier sieu Daudanu undervorpner/ og ad vier sieu hier ecke Hei mamen/ helldur vonu epter ødru Lyfe/ hvørt Gud mun giefa peim/ sem j Trwne sier vid han fastlega hallda.

Pad anad sem oss er athugande/ er um pan Framlidna/ sem hier ve rdur wtboren/ pvi so stendur j Textanum. Og sia pu/ Framliden Madur var boren wt. Hvadan munde hann pa wtboren vera/ kan einhver ad spiria? Han var boren wt af Hwse sinar Moodur/ og po han være einsamall Erfinge/ allra fra Gootza/ sin hns Fader hafde hø nu epterlated/ pa hlytur han samt par vid ad skilia/ og giete ecke neitt med sier teked/ utan einar fioorar Fialer/ og eirn lyten Lyndwk/ utan um Lykama sin/ med petta ma han Vandra j burt til Grafarenar/ en ecke meira. Hier um ættu vier (Myner Elskanleger) jduglega ad peinkia /uppa pad/vier festu ecke Hiarta vort vid pa stundlegu Hute/ Psalm. 62. Helldur søknum oss Fiestood a Himnum/ sin alldrei for geingur/ Matth. 6. Pvi vier høfum eckert med oss jnnflutt j penan Heim / Af pvi er pad Openbert/ ad vier munum eckert j burt hafa/ seiger Postulen 1. Pistl. til Tim. 6. Cap.

J ødru lage/ er oss vel merkiande/ hvørt pesse Framlidne hafe bor en vered/ sem er/til syns Legstadar. Gydingar høfdu pan Sidvana/ ad peir groofu syna Framlidna/ utan Borgar/ j einu vissu Takmarke edur Platze/ so sem liooslega ma sia af Dæme Abrahams/ hver ed sin Erfda Legstad hafde j peim tvøfallda Heller / sem hn hafde keipt af Heths Sonum/ Gen. 23. Hvad hid sama per gømlu/ hafa ecke an Ordsaka giert/ Helldur hefur Tilgangur fra vered vissulega sa/ ad men skylldu par med aminter vera/ ad per Framlidnu ættu ecke framar Heimile/ j pessare Verølldu/ helldur nær peir væru eitt sin Gledelega burtsofnader/ j synu Endurlausnara JEsu Christo/ pa væru per ordn. er Samborgrar og Heimamen Guds og hns wtvalldra / Eph. 2.

Eins hefur pad og so syna Pyding ꝛ Utlegging/ Ad vorer Med. brædꝛ Systur/a pessu Døgu/hafa Greptrarstad sin jnan ꝛ utan Kyr

kiu/ sem

Kiu/ sem er j Kyrkiũ og Kyrkiugordũ/ til ad aävÿsa þar med/ ad þeir hiner Christnu og Riettrwudu verda anngvañeigeñ fyrer Tijmañlegañ Dauda/ fraskilder fra Christelegũ Søfnude/ ꝛ Christelegre Kyrkiu/ helldur heyra þr Christo til/ þvi hvort vier lifũ eda deyum/ þa erũ vier DROTTens / Rom. 14. Cap.

Þridia Atvik edur Krijngumstæda/ sem oss er akhugande/ j þessare Lykfylgd/ er um̃ þeñañ Vnga Mañ/ sem fiamlideñ var wtboreñ. Hvar af vier siaũ og lærum/ Ad Daudeñ fer ecke ad Mañvirdingum/ helldur kipper hañ j burtu/ so vel þm̃ Vnga og Vppreñanda/ sem þeim Gamla og Grahærda. Þad synest þo Natturlegast ad vera/ ad þr hinu Gømlu verde fyrre j burt hiedañ kallader/ eñ þeir Vngu. Þar fyrer er þ so sem fyrer eina Furdu uppskrifad/ j H. Ritningu/ ad Haran skylldе Andast/ fyrre eñ hn̄s Fader Tharah/ so sem lesa ma Gen. B. 11. Cap. Eñ Daudeñ spir þar ecke epter/ helldur upphogg ur hañ med synum hvassa Lia/ bæde smaa og stoora/ so jafnvel Barna-Kiepnurnar/ sem j Moodurlÿfe eru/ og ecke hafa enn sied Lioosed/ eru ecke frij fra hønum. Hier um̃ skylldu þeinkia aller Ingismenn og Meyar/svo þau mættu kañast vid sig/ og hafa mætalegt vid/ a synu æskuskeide/ þvi alldrei veit nær Kalled kiemur.

Þad Fioorda s vier eigũ ad adgiæta um̃ Lykferena þssa unga Sv eins/ ahrærer hn̄s Sorgfullu Moodur. Gudspiallamadureñ hier/ad hun hafe vered Ekkia. Siaũ til (Good Guds Børn) Gud hafde þ̃ no ekrũ Tijma adur/ burt kallad heñar Ekta Mañ/ nu kiemur heñe hier ofañ a/ su Hiarta Sorg ad hun verdr ad þilgia ꝛ so synũ Einka Syne til Grafareñar/ hvor hun ætlade þo næst Gude/ ad verda munde syn Glede og Ellestod/ ꝛ sañast hier nu a heñe þ gamla Maltæke/ ad siallðañ sie eitt Mootlæte einsamallt. A/hvad margar Systur a þesse Fatæka Ekkia sier eñ nu a þssũ Døgũ? Hvad margar froomar ꝛ go dar Dandis Kviñur / verda ad drecka af þm̃ beiska Tarañа Bikar med heñe/ og sia bak synũ Ektamañe? Eñ þær sem fyrer soddañ Mootlæte og Hiartasorg verda/ skilldu giefa sig til Frids/ og setia alla sÿna Von/Trw og Traust uppa lifanda Gud/so mun hñ vissulega ecke lata

ta þar

ta þær Nuggunarlauſt fra ſier fara/ helldur ganga þm̃ ſialfur j Mañs
ſtad/ og elſka þær þuſundſiñū meyr og framar/ eñ eirn Ecktamadꝛ kañ
ad elſka ſitt Ecktahiarta/ þar ꝥ ſeiger hñ ſo/ hia Spamañ. Eſa. 54.
Ottaſt ecke/ þvi hañ/ ſa ed þig hefur giort/ hñ er þiñ Madur/ DRo
ttiñ Zebaoth er hñs Neite. Sie nu Gud ydar Madur/ þier angrædu
og Sorgfullu Eckiur/ So hugged ydur þar vid/ og giefed ydur til
Frids/ þviad j hønum hafed þier allt hvad ydar Hiarta kañ ad gyrnaſt/
Sieud þier ſtrærande og bered Ahyggiu fyrer ydar Vpphellde/ þa otteſt
ecke/ hñ mun ſialfur hyxa ydur fyrer Vpphellde/ Braude ꝛ Næringu/
ſo ſem hañ giørde Eckiuñe j Sarepta/ og mørgū ødrum. Sie ſo ad
ydar Viner og Naungar yfergiefe ydur/ og vilie ecke ſiña ydur/ ſo ſm̃
opt ſkiedur/ ad þegar ſoddañ fatækar Eckiur koma/ og leita ſier Sty-
rks ꝛ Adſtodar hia þm̃/ ad þr vilia hvørke heyra þær nie ſia/ þa ſkulu
þier þo ſamt/ vera Hughrauſtar/ ꝛ ottaſt ecke/ þvi ſialfur Gud er yd-
ar Fader og Naudhialpare/ þar fyrer ſkipar hñ ſo alvarlega j ſijnu N-
Orde/ ad Meñ ſkule giøra Eckiū og Fødurlauſū Børnū riett/ Deut.
10. ꝛ Exo. B. 22. Cap. Seiger hañ/ þier ſkulud ecke Mein giøra
Eckiū og Fødurlauſū Børnū/ ef þu giører þm̃ Mein/ þa muñu þau
kalla til mijn/ og eg vil Bænheyra þra Kall/ og mijn Grimd mun reid
aſt/ ſo eg vil læta ydar Kviñꝛ verda Eckiur/ ꝛ ydar Børn Fødurlaus.

Þad Fimta og ſijdaſta/ ſ vier hefū ad athuga j Lijkfylgd þſſa unga
Mañs/ ahrærer Foolked ſ Lijkenu fylgde/ þvi Gudſpiallamadureñ ſeig
er hier. Ad mikell Fiølde Borgarmaña hafe geinged ut med heñe.
Hvar af vier høfū ꝥ ad læra/ ad lijka ſem þſſe Sorgfulla Mooder/ mz
ſijnū Fylgiurū/ fylgde a epter þm̃ framlidna til Grafareñar/ ſo fylgiū
vier aller hvør ødrum a epter jafnañ/ ſem undañ oſſ eru komner/ ꝛ hø
lldum þſſa Proceſſiu/ allt þar til eirn kiemur epter añañ/ hvar fyrer
vort Lijf er ecke añad ad reikna/ enn ſijfelld Reiſa og Daudans Vitfør/
ſvo vier meigū med riettu ſyngia og ſeigia/ Mitt j Lijfe erū vier/ um-
vafder med Dauda/ et. ct.

Þar næſt lærū vier ꝥ af Lofłegu Dæme Naims Borgarmaña/ þad
oſſ ber ꝛ hæfer eins og þm̃/ ad veita vorū Framlidnū/ Soomaſam-

lega Lijkþør. Mitt Barn/ seiger Syrach/ nær nockur Andast/ so grꝍ at þu han̄ og Harma/ sem þier haþe myked a moote geinged/ og sveipa han̄s Lijkama epter tilbærelegū Hætte/ ꝛ veit honū ærlega Greptran/ 38. Cap. Þessū Syrachs Radū eigū vier aller Kallar ꝛ Kvin̄r epter ad fylgia/ og þ sama vegna þssara þriggia epterþylgiande Ordsaka.

Fyrst ad sialþur Gud heþur boded þad og skipad/ Græted (seiger han̄) med Grætendū/ Rom. 12. Og so sem þ/ ad sa er eingen̄ sem ecke villde Offa ꝛ þyrer sig kioosa/ad sem blester froomer og Gudhrædd er Men̄ þylgde Lijkama sijnū til sijns Legstadar/ So eigū vier og ecke helldur ad synia vorū Brædrū og Systrū j DROttne/ þessarar skyldustu Aru Þienustu/ haþande j Min̄e þ ſ Christur seiger/ hia Matth. 7. Allt hvad þier villed ad Men̄erner giore ydur/ þ skulud þier ꝛ þeim giora/ þad er Lögmæled og Spamen̄erner. Þar næst wtheimter af oss þssa Þienustuseme/ Broodurlegur Kiærleike og Elskuseme/ sem vi er erum hvor odrum um̄ skyllduger. Og j þridia lage su Gagnseme/ sem oss þar aþ stendur/ þvi betra er oss ad ganga j Sorgarhws/ helldur en̄ j Dryckiuhws/ J þinu er allra Man̄a Endalickt/ og hiner Lifen du setia sier þ j Hiarta/ seiger Salomon/ j sin̄ar Predikunar B. 7. C. Og er þad so einþalldlega sagt um̄ þad þyrra Greinarkorned.

An̄ar Puncturin̄.

Epterfylger þad an̄ad/sem hlioodar um̄ Tilkomuna Christi/ til þeirra sem Lijked bæru ꝛ þvi þylgdu/ꝛ hvornin̄ hn̄ haþe hondlad vid þessa Fatæku/Sorgfullu ꝛ Munadarlausu Eckiu. Og er þ þrent sem oss er athugande. Þad þyrsta er/ Ad han̄ hrærest Myskunar yþer hen̄e/ strax han̄ sier hana. Hier aþ heþum vier þ ad læra/ Ad lijka sem Her ran̄ vor Jesus Christur liet sier til Hiarta ganga/Eymd ꝛ Sorg þessarar Eckiu. So skulum vier ecke helldur eþa i nockurn mata/ad hn̄ mu ne kien̄a i Briooste um̄ oss/sijnar Fatækar Barnakyndur/þa hn̄ sier vier þreinginnst ꝛ þiaunst under Krossenū/ ꝛ gieþa Freistinguñe þn̄ enda/ ad vier gietum vel stadest/ 1. Cor. 10. Þad an̄ad/sem vier eigū hier ad hugleida/ Er su kroptuga Huggun/med hverre hn̄ Endurnærer þe

 ssa Hare

fra Nalmþrwngnu Eckiu/so seigiande/ GRæt þu Ecke. Hvar af vier lærum/Ad vier eigum ad sõñu ad græta og syrgia vora Framlidna/ enn þo ecke so sem Heidingiar plaga ad giøra/hvørier ed øngva von hafa. 1. Tess. 4. Helldur so/ad vier latū oss aptur huggada verda/ Syr. 33. Cap. Latum oss þar fyrer þessa Huggunar Rauft vors allra sæt-asta Endurlausnara/ jafnañ i Eyrum loda/ Og nær sem hellst (Miñ Broder & Syster) ad Motlætesins & Angistareñar Vatn/ geingur allt iñ ad þiñe Salu/so þu sier ecke añad fyrer/eñ þu muner sockva nidur i diupañ Saur/þar ed eingiñ botn er/so § David ad orde kiemst/Ps. 69. Pa huggadu þig vid þsse Jesu Ord. GRæt þu ecke/& vit fyrer vjst/ ad hñ er hia þier i Neideñe/hañ vill þier þadañ utrydia/og þig Veg samlegañ giøra/ Hañ vill sedia þig med laungum Lyfdøgum/ og aud-syna þier sitt Hialpræde/ Ps. 91. Sie so/ ad Gude þocknest ad kalla i burtu fra þier/ þijna Foreldra/þijna Eckta Kviñu/Eckta Mañ/Bern edur adra þijna Hiartgroona Naunga/þA GRæt þu ecke/þviad Sal er Riettlætra eru i Hende Drottins/& eingiñ Pijna snerter þær/Spek eñar Bookar 3. Cap. Ligge þad fyrer/ad þu verder endelega ad seigia Heime þessū goodar Nætur/ Pa Græt þu ecke/þviad Daudiñ giefur þier øngvañ Skada giørt. Helldur opnar hañ þier ad eins Dyrnar til Eilijfs Lijfs/ þar eingiñ Daude mun framar vera/ eingiñ Sorg/Nar mur edur Plaga/helldur mun Eilijf Glede vera yfer vorū Høfdum/ Glede og Føgnud munum vier hendla/eñ Hrygd og Sorg mun hliota burt ad vijkia/ Es. 35. Pad þridia/ sem oss er hier athugande/er um þa Gledelegu Vppvakning þessa Vnga Mañs/ og er oss hier aptur uppa nytt/tvent athugande. Pad fyrra er/med hvørium Hætte Herr añ Christur hafe uppvaked þñ Dauda/ Gudspiallamaduriñ seiger/ Ad hñ hafe GEinged Ad Og Ahrært Børurnar. Hvar med hañ villde audsijna/ ad Mañdoomuriñ/ sem hñ hafde uppa sig teked/være jafnañ Samverkande Guddoomenum. Hid sama giørde hñ og so vid þañ Dau fa/sem hñ læknade/ hñ lagde siñ Blessada Fijngur i hñs Eyru/ hñ A-hrærde Tungu þess Mallausa/ Yfer hina adra sem siuker voru/lagde hñ sijnar Signudu Hendur/eñ hier Ahrærer hañ Børurnar. Eins mun

þad ꝛ ſo a ſijdaſta Deige ſkie/ þa hñ kiemur i Skyum Himiens/ ꝛ kemur
hañ Abyræra Graper vorar/ og leida oſſ ſitt Folk vt þadañ/ Ezech. 37.
Þvi hñ er ſa Herra/ ſem heſur Likla Helvijtis og Daudans/ Openber.
B. 1. Cap. Þar næſt ſeiger Gudſpiallamadurinn / ad hañ haſe
talad til hins Framlidna og ſagt/ Þu Vngmeñe/ eg ſeige þier/ riis þu
upp. Hid ſama mun hñ og ſo giøra i ſiñe Tilkomu a ſijdaſta Deige/
þvi ſu Stund mun koma/ ſeiger hañ ſialfur/ ad aller þeir ſem i Grøfunū
eru/ munu heyra Rauſt Mañſins Sonar/ og þa munu framkoma/ þeir
ſem Gott haſa giørt til Lijfſins Vppriſu/ Eñ þeir ſem Illt haſa giø
rt til Domſins Vppriſu/ Joh. 5. Cap. So koſtar þad þa Chriſtum/
ecke utañ alleinaſta eitt Ord/ ad uppvekia þa Framlidnu/ þvi þar hañ
mun ſeigia/ komed aptur þier Mañaña Børn/ Pſ. 90. Sia/ þa mun
þeſſe Rauſt ſafnſkiott þreingia ſier i giegnum allra Maña Grafer/ ꝛ
Jørdiñ ꝛ Siooriñ munu giefa fram þa Daudu/ ſem i þeim eru/ Open
ber. B. 20. C. Nu vilium vier framveigis ſia ad heyra/ hvørnin
þſſū framlidna Ingismañe haſe orded vid/ þa Chriſtur Abyrarde Bør
urnar/ og ſkipade hønum ad Riiſa Vpp. Fyrſt ſeiger Gudſpiallamad
uriñ/ A D HJñ FRamlidne HAfe Settſt Vpp. Eins munum vier ꝛ
ſo a ſijdnum Tijma Vpprijſa/ og ganga vt Grøfum vorum/ eñ ecke
i ſoddañ Veykleika vors Holldſ/ ſem vier høfum haft i þeſſu Lijſe/ helldur med einum prijdelegum og forklarudum Lijkømum/ lioomande eins
og Sool i Rijke vors Fødurs/ Matth. 13. Cap. Og ſo ſem Stiørn
ur um̄ alla Eilijfd/ Dan. 12. Cap. Þad er ſkrifad/ ad i Fliooti
enu Euphrates vaxe eitt Trie/ ſem kallaſt Scopus. Þetta Trie beyger
ſig allt fra Kvøllde Dags/ og iñ til midrar Nætur/ ofañ ad Vatnenu/
med øllum ſijnū Greinum ſo/ hvørke kuña Meñ ad ſia þad/ nie a þvi
þreyfa med Høndunū/ Eñ a moote Morgne þa riettir þad ſig upp ap
tur. Þetta Trie er ein Merkeleg Figura uppa Vppriſu Framlideña
Þt þegar Kvølld Lijfdaga vorra er komed oſſ ad Høndum/ og Gud vill ad
vier ſkulum vandra j burt hiedañ/ ſia/ þa hliotum vier endelega ad dey-
ia/ og leggiaſt nidur j Jørdena/ ſem er Mooder vor allra/ Syr. 40
Eñ ſamt ſkulum vier þo vita/ ad vier eigū þar ei æfe ñlega ad blijfa/

 helldur þeſſ

helldur þegar sa Gledelege Morgun þß sijdasta Dags/ mun frambriootz ast/þa munum vier og eirneñ Vpp aptur rijsa/eins og Vngmeñe þetta og aß Grøþunū liggande framkoma/so þad/ vort hid minsta Bein/ skal þar ecke epter verda/ Psalm. 34. Þar næst seiger Gudspialla madur eñ/ ad sa sem Framlideñ var/ Hafe teked til ad mæla. Eins munū vier ecke a sijdaſt j eilijfu Lijfe verda Mallauser/ eins og Skwrgod um hvør David seiger/ ad þau hafe Muñ og mæle ecke/ Psalm. 115. Helldur munū vier hallda allra handa Gledelegt Samtal vid Gud Födr Son og Heilagañ Anda/ mootlijka og þa Moyses og Elias toludu vid Herrañ Christum a Fiallenu Tabor. Þar munū vier læra ad skil, ia hvørneñ þad/ ad j eirnre Guddomlegre Veru eru þriar adskilianlegar Persoonur og adra þusund marga Leindardooma/ sem vier j þessu Sy ndug a og Daudlega Hollde/ hefþum ecke kuñad ad grijpa med vorū þim Skilningarvitū/ þad munum vier þar allt fullkomlega skilia/ og losa Gud þar þyrer/ um alla Eilijfd seigiande/aß Openber. B. 15.
Mykel og undarleg eru þijn Verk DRottenn Gud Almattugur Riett, vijser og Sañarleger eru þijner Veiger/þu Kongur Heilagra/Halelu ia Heilsa og Heidur/ Dyrd og Kraptur/ sie Gude voum DROTTNe/ Openberingar Book. 19. Capitula.

J þridia lage stendur hier j Textanum/ ad Herrañ Christur hafe giefed þeirre Sorgfullu Moodur siñ Son aptur. Eins mun þad z so skie/ a sijdasta Deige/ þa vier komum aller aptur til samans/ þa mun vor liufe Endurlausnare Jesus/ giefa sierhvørre Eckiu siñ Elskulegañ Eckamañ aptur/og sierhvørre Moodur sijn Børn/Ja/sierhvørium ein um siñ Astvin og Naunga. Þad er skrifad um Stridshøfdingia þß Romverska Keysara Augusti/ sem hiet Qvinkilius Varus/ ad hñ ha fe i einu Slage/tapad þeim mesta og besta Parte af Keysarans Strijds folke/ hvad þegar Keysariñ fieck ad heyra/ vard hñ miøg hriggur z angradur þar yfer/ ad hañ vard ad sia a Bak so margra Herlegra St rijdsmaña/ og sem Keisarañ var eitt siñ sem optar ad þeinkia um þeñañ Mañskada/ sem hañ hafde þeinged/ komu upp fyrer honum stundum samañ/ ut af ofmikillre Hryggd/ þesse Ord/ ad hañ sagde/Qvinkili Va

ke/ Redde miþi Legiones/ Þad er/ O Høfudsmadur minn Qvintili Vare/ skaffadu mier aptur mijna Soldata/ Eñ þ var forgiefins/ þvi Varus kuñe ecke med nockru moote ad giøra þa lifande aptur/ sem þau þer voru. Eñ vor Herra Jesus/ hañ er sa hiñ same ē a sijdasta Deige kañ ad giefa hvørium einum siñ Broodur og Astvin aptur/ og þar fyr er kallast hñ Vpprisañ og Lijfed/ hia Joh. 11. Cap.
Hier vid Huggade sig hiñ H. David/ þegar hñs Vnge Sonur doo/ þa sagde hñ/ Eg fer til hñs/ eñ hñ kiemur ecke til mijn aptur/ 2. Sam. Book. 12. Cap. Hvad Hiartanlega glød urdu þau Tobias og Anna/ þa þeirra Sonur kom med Luku heim til þeirra aptur/ hvørn þau me intu þo daudañ ad vera/ søkum siñar langvarande Burtuveru/ þau hlu pu vt a moote hønum/ fiellu um hñs Hals og Kystu hñ/ og grietu af Feigeñleika/ hvar um lesa mꝏ/ Tob. Book. 11. Cap. Hvad mik lu meire og stærre Hiartans Føgnudur og Glede mun vera fyrer ydur ꝏ sijdasta Deige/ þier sem nu grꝏted og þreyed epter ydar Framlidna/ þꝏ Herrañ Christur giefur ydur þꝏ aptur/ Skijnande/ Forklꝏrada/ Liett fꝏra & Odaudlega ? Sañarlega mun su Glede verda O-vtskijrañleg/ hvør ecke mun af oss um alla Eilijfd tekeñ verda. Nu/ til heñar ad komast/ og hana þꝏ og ødlast/ þad veite oss Gud Fader/ Sonur og Heilagur Ande/ Hvørre Heilagre Guddomsins Þreñingu/ vier seigium Hiartans Lof og Þacker/ nu hiedañ j fra og ad Eilijfu/ Amen/ Amen.

Siøtianda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Luc. 14. Cap.

Vm Þañ Tijma. Og þad skiede svo/ ad JEsus kom j Hws nockurs Phariseara Høfdingia a Þvottdeige/ Brauds ad neyta/ og þeir høfdu Vardhalld a hønum. Og sia þu/ ad Madur nockur Vatnssiwkur var þar frammefyrer hønum. Og JEsus Andsvarade og sagde til Løgspekingañа og Phariseañа/ so seigiande. Hvort leifist nockud ad lækna a Þvott-

dogum? Eñ þeir þögdu vid. Og hañ took a honū/ Læknade hañ og liet hañ j burtu fara/ svarade og sagde til þeirra. Hvørs ydar Asne edur Naut sem fellur j Pytt/ er þ eige jafnsnart wtdreiged a Þvottdeige? Og þeir gætu honū aungvu þar til svarad. Eñ hñ sagde þessa Epterlijking til þra sem bodner voru/ þa ed hñ sa hvørn eñ þeir mottust epter hinū fremstu Sætum / seigiande so til þeirra. Nær ed þu verdur bodeñ af einhvorium til Brwdkaups/ þa set þig ecke j Ædsta Sæte/ kañ skie þad añar Heidarlegre eñ þu/ sie bodeñ af honum / og kome sa sem þier baud og honum/ og seige til þijn/ Gief þessū Rwm/ og hliooter þu þa med Kiñroda ad hafa hid Ysta Sæte. Helldur so/ nær ed þu verdur bodenn/ þa far þu og set þig j hiñ Ysta Sess/ so ad þa/ nær ed sa kiemur er þier baud/ þa seige hañ til þijn/ Vinur/ þoka þier upp betur. Þa mun þier Virding veitast hia þijnum Sessunautum. Þvi hvør sig sialfur Upphefur/ hañ mun nidurlægiast/ og hvør sig lijtelæter/ hañ skal Upp hafeñ verda.

Exordium.

A Medal añara Merkelegra Nafna/ sm vorū Blessada Endurlausnara Herranū JEsu Christo/ verda giefeñ j Heilagre Ritningu/ (Eiskuleg Guds Born) Þa er þtta ecke hid sijdsta/ ad hañ er kalladur DRotteñ vor Grædare edur Læknismeystare/ so sem lesa ma / Exo. Book. 15. Og Matth. 9. Cap. Eñ hvad merkelega þssum Hiñneska Lækner soome ad bera þtta Nafn/ þad kuñū vier glogg vast ad sia þar af / ef vier berum hñ samañ vid alla adra Læknara.

Fyrst er sa Munureñ / ad þar aller adrer Læknarar/ kuña ad bregdast / þa bregst þsse vor Lækner oss alldreige. Adra Læknara kañ ad hindra laung Leid/ þa kñ ad hindra Soott & Daude/ so þr kome þa sijdst til hins siwka þa mest æliggur. Eñ Jesū vorn hindrar ecke Fiærlægd Vegarens /þvi hñ er allstad hia oss/ so s. David vottar um hñ/ Ps. 145. Nærre er DRotteñ ollū þm sm hñ Akalla/ ollū þeim s hñ Akalla j Anda & Sañleika.

Sañleika. Hañ hindrar ecke Soott nie Daude/ þvi hañ er eitt sinn Dæeñ og deyr ecke optar/ Ja/ Daudeñ Drottnar nu ecke yfer hönum leingur. Þar næst er sa Mis munur æ mille JEsu / og allra añara Læknara/ ad þar þr kuña ecke Boot utañ vid Lijkamans Kvillum og Krankdæmū ad eins/ og þo eru þar nockrar Sootter sim̃ þr kuña ein geñ Raad vid/ þa kañ vor Lækner JEsus/ ecke alleinasta ad Græda/ allar Lijkamans Meinsemder/ helldur og so Sæalareñar ꝛ Samvitskuñ ar Sar/ sim̃ mest æ liggur. So s þ/ ad Sæalareñar Velferd er Dyr mætare eñ Lijkamans Velferd/ so er vor Lækner Christur/ öllum ödrum Læknurū meire og betre. Þridie Mis munur a mille Læknisdoms Herrans Christi/ og añra Læknara er sa/ Ad hn̄s Læknisdoomur er so miøg langiædur/ hn̄ varer ad Eilijfu/ þar hiña añara Lækningar eru skamviñar/ so þo sa sivke fæe sijna Lijkamañs Heilbrygde aptur/ þa varer þ tuttugu/ þriatiju eda kañskie mest fiorutiju ær/ siþañ kiemr Daudeñ og svipter aptur j burt Heilsuñe/ þa er so sim̃ einu gillde/ hvert Madr hefr nockurn tijma Læknadr vered edr ey. Eñ þr s JEsus Læknar/ niooka þss Læknisdooms ad Eilijfu/ þr deyia alldrei þm̃ Eilijfa Dauda. So s þa/ ad Eilijf Lækningar Not eru betre og ædre eñ stundleg/ So er vor Lækner öllū ödrū ædre og betre. Þetta mætte sanna þsse Aume Vatnsivke Madur/ hvørs hier verdur gieted j þssa Dags Gudspialle/ sem ꝛ marger adrer fleyre sm̃ Herrañ Christur Læknade/ ecke einungis uppa Lijkamañ/ helldr ꝛ svo uppa Sæalena. Og viliū vier æn leingra Jñgangs/ vijkia til Textans/ ꝛ hönū j þriar Smæagreiner sundr skipta. Hin Fyrsta skal vera um̃ þtta Pharisaiska Giestabod/ sim̃ Herrañ Christur var tilbodeñ. Añur um̃ þ mikla Dasemdarverk/ sim̃ hn̄ giørde a þm̃ Vatnsivka. Þridia um̃ þa Merkelegu Giestabods Predikun edur Rædu sem hañ framsette.

Nu/ Sæ Ædste Lækner allra Meina/ vor DRotteñ JEsus Christus/ virdest ad Hialpa oss/ og vera j Verke med oss/ so vier mættum hier vt af nockud gott læra/ og oss til Nytsemdar fæera/ Amen.

Fyrsta Greineñ.

 Um̃ Affa.

VM Absalon lesum vier j añare Book Samuelis / 13. Capitula.
Ad hañ haþe under Vinattu Skine / boded sijnum Broodur Amon til Giesta / þar hañ hafde þo vont Auga ꝛ Nugferde til hũs / þyrer þ hũ haþde Kreinkt hũs Syster Thamar / og skipade þar þyrer sijnum Þienurũ / ad þr skilldu sla hñ j Hel / þa hñ være Vijndrucken ordeñ. Soddañ Nræsnisþullt og Otrwtt Giestabod / verdur oss og eirneñ þyrer Siooner sett / j þm̃ þyrsta Parte Gudspiallsins / sem j Dag verdur kient og ᴂklagt j Christelegre Kyrkiu. Og er þ fierdeilis tvent sem oss er hier athugande. Þad þyrra er um̃ Verteñ eda Nwsherrañ / sem hier bijdur Herranũ Christo til Giesta. Gudspiallamadureñ seiger / ad þad haþe ecke vered eirn sliettur og um̃komulijgt Madur / helldur eirn mikelshᴂttar Hoþdinge Phariseaña. Enn Pharisæi voru soddañ eitt Foolk / sem þottest Kostulegra og Heilagra eñ aller adrer / gieþande margar Olmusur / Matth. 6. Þeir bæru sijda Kioola / ꝛ breidañ Klædafalld / uppa hvørn ad miøg Konstlega og merkelega voru Baldijrud / edur ᴂsaumud / þau Tijn Guds Bodord. Þeir hefdu og so Miñingar Blød sier j Hende / hvad þo alltsamañ ecke var nema eintoomis Nræsne og Jferdrepskapur / Matth. 23. Nu / soddañ eirn Mikelshᴂttar Madur / var þsse sm̃ baud Herranũ Christo til Giesta / ꝛ þ sama a ein um Sabbatsdeige / þvi þ vat Sidvenia Gidinga / ad koma til samans ad endadre Guds Þioonustugiørd / og hallda Sidsamlegt Samtal hvør vid añañ / Nehem. Book. 8. ꝛ Tob. 2. Cap.

Nier aþ hoþũ vier þ ad læra / ad Ærleg og Soomasamleg Giestabod eru ecke þyrerboðeñ ad hallda / þvi eirn Matarmilldañ Mañ loþar Alþijdañ / Eñ aþ einum Brioſtleisinge talar Stadureñ illt / seiger Syrach 32. Cap. Item / æminer Postuleñ Pall / alla Riettchristna Meñ / j Pistlenũ til Hebr. 13. Cap. seigiande / Gleimed ecke Giestrisneñe / þviad þ hana haþa nockrer (þm̃ ovitande) Einglunũ Herberge veitt. Soddañ Giestabod hielldu þr H. Guds Meñ ædur þordum / so sem ad var Abraham / Gen. 21. Jsaach baud Abimelech til Giesta / Gen. 26. Joseph Brædrũ sijnũ / Gen. 43. Og sa goode Fadereñ þm̃ Fortapada Syneñũ / Luc. 15. Eñ jaþnþramt þssu / ber oss ad athuga / vel ꝛ

Vandlega/ þegar vier høllдū vorū Vinū og Naungū Giestabod/ ad vier giørū þ/ Fyrst/ med sañarlegre Gudrækne so sem Tobias/ um̄ hvørn skrifad stendur/ Tob. B. 9. Ad þa þr høfdu sagt Amen/ þa hafe þr geinged til Bords/ Eñ Brullaups Veytsluna ꝛ Gledskapeñ hafe þr halldеd j Otta Guds. Þar næst eigū vier ad hallda vor Giestabod med goodre Skickan og Hoofseme. Þesse Phariseus sem hafde Herrañ Christū til Giesta/ var ad søñu eirn Rykur ꝛ Mikelshattar Mad ur/ so sem vier heyrdū strax amiñst/ samt maa hier merkia/ ad hñ hefur ecke haft neitt Ohoof j sijnu Giestabode/ þvi j Gudspiallenu stendur/ ad Christur hafe vered komeñ j hñs Hws/ Brauds ad neita.

Sama ber oss ad giøra/ vier skulū læta oss nægia þo vier høfum ecke marga Forkostulega Rietté a voru Borde/ helldꝛ taka til þacka þ Gud giefur/ Eñ þ geingur so til a þssū Døgū/ ad þ þiker eingeñ good Veitsla edꝛ Giestabod/ sem ecke er so framreidt Aul og Matur/ ad Meñ verde Suijndrukner/ so þr falle añad hvørt under Borded/ edꝛ minsta koste sieu borner i burtu verr eñ dauder. Slijkt Ohoof þoknast Gude ecke helldur styggest hañ miklu framar þar vid/ þa hñ sier ad sijnar Gaffuir eru so svijvirdelega Vanbrwkadar. Eñ þo Gooder Viner kome til samans/ jafnvel a Suñudøgū/ og giøre sig glada og Lystuga/ mz eirnum goodū Dryck Vijns/ og Soomasamlegu Samtale/ ð Gude er ecke Styggd ad/ og Meñ forsooma þar fyrer ecke þa Heiløgu Guds Þioonustu giørd/ þa er þad aungvañveigeñ Lasts verk.

Frañveigis er oss athugande/ hvør vered hafe Ordsøk þar til/ at þesse Phariseus baud Herrañū Christo til Giesta/ heim i sitt Hws. Mun̄de hñ nockud giøra þ af Elsku ꝛ Kiærleika til Herrans/ elus ꝛ þa Vin ꝛ hijdur Vin? Nei/ langt fiærre/ helldur var Tilgangur hñs sa/ Ad hñ villde bera sig ad komast fyrer hñ Blessadañ/ Þar fyrer stendur so i Textanū. OG ÞEir HÖfdu VArdhalld a Henū. Þad er / þeir gaafu vel giætur ad hñs Hegdan/ Ordū ꝛ Giørdū/ meinande ad þeir mundu nu gieta (þar hñ sat gladur i Giestabodenu) hendt eitt hvad ept er hønū/ hvar af audsied er/ Ad þsse Phariseare/ hefur maatt vera eirn fierdeilis falskur ꝛ underforull Hundur/ ꝛ hefur læted epter sig marga

 sijna Bre

synа Brædur slet lyka/sem læta fagurt ⁊ Vingiarnlega vid sinn Nauunga/enn i Hiartanu ummsitia þeir hann/Jer. 9. Þesser hafa Jacobs Raust/enn Esau Hendur. Soddann falskur Skalkur var Saul Kongur/ hann lietst vera Davids beste Vinur hid ytra/⁊ gaf hønum til Eckta Doottur syna Michol/ sette hann vid sitt eiged Bord/so sem sinn Allrakiærasta Doottur Mag/og lietst eckert Illt hafa i Sinne vid hann/samt leitade hann laugs i tvær Reisur/ad nysta hann i giegnum vid Vegginn/med synu Spioote/ 1. Sam. B. 18 ⁊ 19. Cap. David sialfum foor ecke helldur stoors betur/þa hann umm Kvølld ded lietst vera goodur Vinur Briæ/⁊ baud hønum til Giesta/ Enn umm Morguneñ epter fieck hann hønum eitt Brief/⁊ skipade ad setia hann i Strijded þar sem þ være hardast/so hann yrde i Hel sleginn/ 2. Sam. B. 11. Cap. Ptolomeus Hefudsmadur i Jericho/baud þeim Ædsta Preste Simeone Mage synum til Giesta/ og hans tveimur Sonum/ Enn yfer Bordum/þa þeir voru glader ordner/liet hann myrda þa/so sem lesa ma/ 1. B. Maccab. 16. Cap. Latum oss þar ꝥ flya ⁊ fordast þvilyk Odæde/Svik ⁊ Prette vid vorn Naunga/ þvi i Christo Jesu/er eitt riettelegt Athæfe/Eph. 4. Enn þeir Blood gyrugu og Falsfullu munu ecke hælfna syna Lyfdaga/ seiger David/ Ps. 54. Personann sem hier verdur til Bords bodinn/ Er vor allra Sætaste Herra og Endurlausnare Jesus Christus/og þo hann visse vel/ ad þesse Phariseus sem hønum innbaud/hefde eckert gott i Sinne vid sig/ þa kiemur hann þo samt til Giestabodsins/ ecke til þess einungis ad Eta ⁊ Dreck a/helldur til þess/ad kienna og uppfræda Giestena i Guds Orde/ Ef skie mætte/ þeir hefde kunnad ad leidriettast/ og komast a riettann Saluhialpareñar Veg. Hid sama eigum vier ad giøra/ef vier siaum vorn Broodur fara villt/ einkanlega i synum Saluhialpar Efnum/þa eigum vier ad kosta Kapps a/ad hialpa hønum og vidrietta so myked sem møgulegt er. Verde hønum snwed fra Villu syns Vegar/þa er gott/þvi vier hefum þa frelsad eina Aund fra Daudanum/ epter þvi sem Jacob Postule seiger/5. Cap. syns Pistels /Og skal þetta so sagt umm þ fyrsta.

Annar Greinenn.

EPterfylger þad annad Greinarkorned/sem hlioodar umm þad mikla Dasemdarverk

ſemdat verk Herrans Chriſti/ ſ hn̄ giørde j Geſtabods Veitſlun̄e. Og er oſſ hier þyrſt athugande Perſonan̄/ ſem Lækn(a)d var/ Gudſpiallmadurenn ſeiger/ ad þ hafe vered eirn Vatnſiwkur Madur. En̄ hvornenn ad þſſe Veike Madur/ hafe komed jn̄ j Hwſed/ þar Herran̄ Chriſtur ſat til Bords/ hvort hn̄ hafe þangad ſialfkrafa fared/ eda hafe hn̄ jnn þangad af ødrū Gudhrædd ū og Medaumkunarſømū Mønū leiddr vered/ þſſ verdur ecke gieted j Gudſpiallenu. Hieronymi Meining er ſu/ ad m3 þvi/ ad Phariſearner ſettu ſig epter Herranū Chriſto/ þa mune þr af æſettu Rade hafa ſo til ſett/ ad þſſe Vatnſiwke Madur ſkyllde koma jn̄ um Maltijdartijman̄/ uppa þ/ ad hn̄ ſkyllde verda vorū Bleſſ ada Gudurlauſnara ad einū Aſteytingar Steine/ ſvo hefde hn̄ ecke Læknad hn̄/ þa þoottuſt þr hafa Ordſøk til ad aklaga hn̄/ an̄adhvert fyrer Myſkunar og Medaumkunarleiſe/ edur fyrer Vanmætt ad hn̄ giæte hn̄ ecke Læknad/ En̄ være ſo/ ad han̄ Lækuade hn̄/ þoottuſt þr hafa nooga Ordſøk til ad ækiæra hann/ fyrer Foracktan Sabbatsdagſins/ edur Helgedagabrot. Hier af ſiaū vier (Elſkuleg Guds Børn) Hvad fyrer eitt Gieſtabod þtta hefur vered/ ſem Herran̄ Chriſtur var tilboden̄/og hvørſu ſkadſamlegar Snørur ⁊ Hæſkaſamleg Net/ ad þr Ogudlegu Skalkar høfdu lagt hier ꝼ þ Bleſſada Lambed Guds/ til ad fanga þ j/ So þr hafa meint/ ad þ være Omøgulegt ad hn̄ kyn̄e nu hia ſier ad ſleppa hvad ſem hn̄ uppa ſlæge/ edur til Bragds tæke.
En̄ hvad giører Herran̄ Chriſtur til? Han̄ ſo ſem eirn Alvitur Herra ſier ſtrax fra Aform/ ⁊ hvad þm̄ byr j Giede/ talar þar ꝼ ſo ⁊ ſeiger til þra. Hvort leifeſt nockud ad Lækna a Þ(e)ttdøgum/ En̄ þeir þøgdu vid. Hier af høfū vier þtta ad læra/ Ad Sabbaths edur Hvijlldardagurenn/Vanhelgaſt ecke þar ꝼ/ þo Men̄ fremie ⁊ adhafiſt þ Naudſynlegt er. Til Dæmis ad taka/ Ef Elldur kiemur upp/ og ætlar ad giøra Skada/ heylū Hwſū edur Bæū/ Edur ef Stryds her Jnfellur a Helgū Deige/ þa er leifelegt/ ad Men̄ bæde biarge ſijnū Hwſū/ og ſo grijpe til Vopna/ a moote ſijnū Ovinū/ epter þvi ſem þr Machabæi ſamtooku/ſeigiande/ Ef Oviner vorer yferfalla oſſ a Þv ottdøgū/ þa vilium vier oſſ veria/ 1. B. Macch. 2. Og þr giørdu

þ eirneñ

þad eitt nenn / ſvo ſem leſa ma j ſomu Bookar 9. Capitula.
So giørdu Læreſveinarner Christi/ þa hañ a Sabbathsdeige gieck um
Kornſædid/og þa Hungrade/þa tijndu þeir Axen ſier til Matar/ Hvad
þegar Phariſei ſau/ þundu þeir þar ad/ Eñ Herrañ Christur þorſvar.
ade þa ſialþur/ ſo ſem leſa ma hia Matth. 12. Capitula.

J añañ mata ſkulū vier vita/ad Sabbathsdaguriñ Vanhelgaſt ecke/
þar þyrer/þo Meñ giøre Kiærleikans Verk/Til Dæmis/ef ein Mañ
eſkia ratade Oforvarandis i Olucku/ꝛ være añadhvort hegg veñ/ſtung
iñ/ edur i einhvørn añañ mata ſlla ûtleikiñ/ þa eru Meñ ſkylduger ad
taka hñ ad ſier/og giøra til gooda/ Eda hvør kañ ad þyrerbiooda Lækn.
ismeiſtaranum/ ad bwa til Plaſtur og leggia vid Sar þſſ Særda?
Eda Apoteckaranū/ad blanda þeim ſiwka þñ Dryck/ſem heñū kañ ap ad
batna? Þvi ſoddañ er ecke Helgedags Brot/helldur ûtheimter mykiu fra
mar Christelegur Kiærleike/ ad hvør ꝛ eirn ſkule giøra ſitt hid beſta/ hv
ad ad er Løgmalſins Uppþylling/ſo ſ Poſtuliñ kieñer/i Piſt. til Rom.
13. Cap. J þridia mata ſkulum vier vita/ Ad Sabbathsdaguriñ
Vanhelgaſt ecke þyrer þau Verk/ ſem Guds Þionuſtu til heyra/ſo ſm
er þyrer Ordſins Predikun/ Sacramentaña handtieringu/ Framlideña
Maña Greþtran/edur þyrer Vitiun ſiwkra/Eckna ꝛ Fodurlauſra Bar
na/þvi ſlijkt er Oflecked Guds Þionuſta/ſo ſem Jacob Poſtule ſeiger/
1. Cap. Þar þyrer ſkulum vier hier aminter vera/ Ad hallda oſſ allein
aſta þra þeim Verkum/a Heilogum Drottins Døgum/ſem Gude vor.
um meiga vera til ſtygdar/þvi añars kañ Drottiñ ad ſnwa vorum Hel
gedøgum i Hrygd/ epter þvi ſem Spamaduriñ Amos ad Orde kiemſt/
8. Cap. Framveigis ſkulum vier ſkoda hier og yþervega / hvørſu
Dajamlega ad Herrañ Christur þer ad lækna þeñañ Vatnsſiwka Mañ.
Ecke biþdur hñ epter Andſvare Phariſeaña/hellour tekur hñ a heñū/ꝛ
læknar hñ ſtrax/ an allra Orda. Hañ heþde vel kuñad ad lækna hñ med
einu Orde/ſo ſem Þion Hoþudsmañſins/ Matth. 8. Eda þañ Blin.
da hia Veigenum/ Luc. 18. Eda þañ Jcktſiwka/ Matth. 9. Eñ þad
vill hñ ecke giøra/ helldur tekur hñ a heñū/ mz ſiñe Almættis Hende/
viliande þar mz audſyna/ ad ſitt Holld være alleinaſta þad ſ Lijþga ky.

kt /

ñe/ Joh. 6. Eñ fierdeilis er þ þo næsta Huggunarſamlegt/ ad þo ſæ Vatnſiwke beidde vorn Linwþa Endurlauſnara/ ecke um̃ Hialp/ þa er hñ ſamt þo ſo Giæſkurñkur ad hañ Aulldungis Obedeñ/ æhrærer hañ og Lœknar. Hvad mun hañ þa giøra oſſ(Mitiner Elſkañleger) þa vier ko Uñ til hñs/ og bidiũ aþ Hiarta? Æ/ hñ er lœngtũ Fwſare til ad gieþa/ eñ vier erũ ad medtaka. Og þar þyrer verdur hñ kalladz Sool Riett lætesins/ Malac. 4. Cap. Þvi ſvo ſem þad/ ad Sooleñ kañ alldrei ad vera æn Byrtu og Liooma/ ſo kañ hañ og ecke añars/ eñ ad Myſkuna ſig yþer oſſ/ og giøra til Gooda/ Jerem. 31. Cap.

Nu ſem vor Bleſſade Endurlauſnare JEſus Chriſtus formerker/ Ad ſiner Mootſtødumeñ ſem þar ſætu til Bordſins med hønũ/ vilia Laſta hñ þarſyrer/ ad hñ heþde Lœknad þeñañ Vatnsſiwka a Hvoltdeige/ þa Forſvarar hñ ſig ſo ſeigiande. Hvørs ydar Aſne edur Naut ſem þellur j Pytt/ er þad ecke jaþnſnart wtdreiged a Hvoltdeige/ et. ct. Þad er ſem villde hñ ſvo ſeigia/ Ef ad Meñ draga Fienad ſiñ upp wr Dyke edur Fene a Sabbathsdeige/ ſo hñ ſkule ecke kaþna þar nidre j/ hvad miklu þramᵛ ber þa ad hiælpa eirnre Naudſtaddre Mañeſkiu/ Eink anlega þar Sabbathsdagureñ er vegna Mañſins/ eñ Madureñ ecke vegna Sabbathsdagſins gierdur/ Marc. 2. Og ſtrax ſem þeir heyra hvørneñ Herrañ Chriſtur þorſvarar þeñañ ſiñ Giørning/ þa verda þeir ſo ſtamer og ſtader a ſier/ ad Gudſpiallamadureñ ſeiger.

Ad þeir haþe aungvu gietad hønum þar til ſvarad. Og kiemur þ hier þram̃ ſem Job ſeiger/ 5. Cap. Hañ Ondter Radagiørder þra Jllklooku/ ſo ad þra Hond ſær þvi ecke aþ ſtad komed/ Hñ høndlar hiþa vyſu j þra Slægsmunũ/ og um̃vellter Radum Rangferdugra.

Þridia Greineñ.

ÞAd þridia og ſÿdaſta Greinarkorned/ ſem eg loþade a ad minñaſt/ Ahrærer þa Merkelegu Gieſtabods Predikun/ ſem Herrañ Chriſtur þram̃ſette/ þyrer hina adra Bodsmeñena/ ſem til Bordſins ſætu. Eñ Ord ſokeñ hvar þyrer hñ hana þram̃ſette/ var Drambſeme og Metnadur þra Skriftlærdu og Phariſeañã/ hvørier ed Møttuſt epter hinum þremſtu

Sælu/ Og mz þui ad vor Blessade Endurlausnare vat sialfr Noog-
vær ꝛ af Hiarta Litelætur/epter þui ꝺ hañ um sig vottar hia Matth.
11. Cap. Þa kuñe hn̄ j aungvañ Mata soddañ Andstyggelegañ Lost
Adþinningarlaust ad lyda/ Talar þar fyrer svo og seeger til þra/ sem
med hønum til Bordsins sætu. Nær ed þu verdur bodeñ af ein-
hvørium til Brwdkaups/ þa set þig ecke j Ædsta Sæte/ kañ skie þ
añar Heidarlegre eñ þu/ sie bodeñ af hønum/ og kome sa sem þier
baud og hønum/ og seige til þijn/ Gief þessū Rwm/ og hliooter þu
þa med Kiñroda ad hafa hid Ytsta Sæte. Helldur so/ nær ed þu ve
rdur bodenn/ þa far þu og set þig j hiñ Ytsta Sess/ so ad þa/ nær
ed sa kiemur er þier baud/ þa seige hañ til þijn/ Vinur/ þoka þier
upp betur/ etc. etc. Þriar Merkelegar Giestabods Reglur/ giefur
Herrañ Christur øllū oss/ j þessare siñe Epterlijkingu.
Hin Fyrsta er su/ Ad vier eigū ecke ad Forsmaa/ þar Goober Vinet
biooda oss heim til sijn/ helldur mz Þockū þiggia þra Veiting/ ꝛ þad
þr oss til gooda giora/ hafande fyrer oss Dæme sialfs Herrans Christi
Hvør ed/ þa hn̄ var bodeñ til Brwdkaupsins j Cana/ þa kom hn̄ sialfr
ur Persoonulega þangad/ med sijnū Læresveinum/Joh.2. Hañ var og
eirneñ til Giesta hia Mattheo/ Matth. 9. Hia Zacheo/ Luc. 19.
Hia Lazaro epter þ hn̄ hafde uppvaked hn̄ af Dauda/ Joh. 12. Cap.
Og hia mørgum ødrum. Auñur Giestabods Reglañ sem He
rrañ Christur giefur oss/ er su/ Ad vier forðunst Drugtrugheit og
Hofmood/ þvi svo seiger hn̄ hier. NÆr þu VErdur BOdeñ af ein
hvøriū Til Brwdkaups/þa set þig ecke j hid Ædsta Sæte/ etc. Fyrer
þessū Andstygdar Leste eigū vier jafnañ ad taka oss Vara/þt eitt Dramb
samt Hiarta er Andstigd þ Drottne/seiger Salomon/ Ordsk. B. 16.
Þridia Giestabods Reglañ er/ Ad vier eigū ad vÿkia vr Sæte fyr-
er ødrū/ sem meire Hattar er eñ vær. Hier um hliooðar so Textenn.
Helldur nær þu verdur bodeñ/ þa set þig j hiñ Ytsta Sess/ so ad/
nær ed sa kiemur er þier baud/ þa seige hann til þijn/ Vinur þoka
þier upp betur/ þa mun þier Virding veitast hia þijnū Sossunautū.

Gud er et

Gud er ei Gud Osfickunareñar/helldur Fridarens/seiger Postuleñ 1. Cor. 14. Og so sem þ/ad Himentungleñ a Festingar Himnenum/ haga siñ vissañ Stad edur Platz/Sooleñ er so sem eirn Kongur/ß hef- ur sitt Næsæte mitt a millū añara Planetaña/ Tungled so ß ein Drott ning. Og so sem Postuleñ Pall ad Orde kiemst/ 1. Cor. 15. Cap. Añañ Biartleika heur Sooleñ/ eñ añañ Tungled. Añañ Biartleika haga og stiornurnar. Hvíad vñur Stiarnañ yfervinur adra i Biart- leika. So hefur Gud giort adskilianlegañ Greinarmun a millū Mañ aña/ og vill ad hvør og eirn gange epter þvi sem hñ hefur hñ tilfallad 1. Cor. 7. Og þm̄ sie Heidur veittur/ sem Heidur heirer/ Rom. 13 Og Salomon seiger i Ordsk. B. 25. Cap. Vert ei Skrautsamur/ hia Kongenū/ og gack ecke i Reit þeirra stooru/ þviad betra er þier ad sagt sie til þþn/ gack upp hingad/ helldur enn þu verder nidradur fyrer Hefdingiunum/ so ad þþn Augu hlioote þad ad sia.

Ad syduslu/ i Nidurlage þessa H. Gudspialls/ leggur Herrañ vor IEsus Christus Ordsokena til/ hvar fyrer vier eigū ad stunda Litelæ tesins bestu Dygd/ so seigiande/ Hviad hvør sig sialfur Upphefur hñ mun nidurlægiast/z hvør sig Litelæter/ hñ skal upphafeñ verda.

Tvent er oss i þessū Ordū athugande/ Pad fyrra vidvikur Straffe þvi/ sem Gr hafa sier ad vænta sem Drambseme z Hofmood stunda. Pharao Kongur var so Hofmoodugur/ ad hñ dirfdest ad læta af sier heira/ þsse Ord/ Hvør er sa DRottiñ hvørs Raustu eg Ture hlyda? Eige veit eg neitt af þeim Drottne/ og ei læt eg Israel fara/ Exo. 5 Eñ hvørneñ gieck þ honū um̄ sijder? Eg meina hñ tæke sitt Straff vt i Hafenu Rauda/ þa hañ Fyrerhoorst þar mz Hestū og Vognū/ og ollu sijnu Lide/ Exo. 14. Eins gieck þ til fyrer Nabochodonosor Konge þa hñ sagde mz sialfū sier/Eg vil fara yfer þau Hæu Skyeñ/ og lijk- ur verda þm̄ allra hædsta/ eñ Gud snere þvi svo/ ad hñ mætte fara til Helvijtis/ til Grafareñar sijdu/ epter þvi sem þar stendur/ i Esaiæ Spadooms B. 14. Mooklijka verdur og so lesed/ um̄ þañ stoll a Haman i Esthers B. 7. Og soddañ Dæme finast allmorg/ i Heilagre Ritningu/ i hverium vier ættū oss ad speigla/ hafande i Miñe þa æ-

giætu Reglu/ sem sa gamle Tobias fyrerskrifade synū Syne/ hvør ed so er lꜹtande/ Drambseme lꜹttu alldrei Drottna/ hvørke j þynu Hiarta nie j þynū Ordū/ þt hun er Vpphaf allrar Gløtunar/Tob. B. 4

Þad añad sem vier høfū hier ad Athuga/ eru þau Ryku Laun/ sem þeir aller fa sem Audmiktararenar og Lytelætesis Dygd stunda. Hier um hlioodar so Texteñ. Eñ hvør sig lytelæter/ hañ skal Vpphafeñ verda. Hier uppa høfū vier mørg Dæme j Heilagre Ritningu/ bæde a Joseph j Egyptalande/ Ruth/ David/ Daniel/ og ødrū fleyrū. Þar fyrer (Miñ Brooder og Syster) vilier þu komast til nockurs Goods hier j þessū Heime/ þa halltu þier fast vid Lytelæted/ epter þvi sem Postuleñ Petur Radlegur þier/ 1. Pistle 5. Cap. So mun Gud a sydasta Deige giøra þig stooran og mikels Meteñ/ Ja/ Vpphefa þig til Eilyfrar Dyrdar og Sooma. Hvad ad edlast/ oss veite Gud Fader af siñe Nad/ Hvøriū med Syne og Heiløgū Anda/ sie Lof/ Dyrd/ Vegsemd og Æra/ nu hied añ j fra/ og ad Eilyfu/ Amen/ Amen.

A Michaelis Messu.

Evangel. Matth. 18. C.

VM þañ Tyma. Geingu Læresveinarner til JEsu ꝛ søgdu. Hvør er mestur j Himnaryke? JEsus kallade eitt Barn til syn/ og sette þad midt i millū þeirra og sagde. Sañlega seige eg ydur/ nema þier umsnwest ꝛ giørest svo sem sma Born/munud þier ecke jñgaanga j Ryke Himnaña. Hvør sialfur sig læckar so sem Vngmeñe þetta/ sa er mestur j Ryke Himnaña. Og hvør sem medtekur eitt þvilykt Vngmeñe j mynu Nafne/sa medtekur mig. Eñ hvør hañ hneixlar eirn af þessum Vesælingū sem a mig Trwa/þarfara nære hønū ad Milnusteirn heingdest um hañs Hals/ og være j Siafardiwp søktur. Vei sie Heimenū fyrer Hneixlaner/ þar hlioota þo ad koma Hneixlaner. Eñ Vei þeim Mañe/ fyrer hvørn ad Hneixlaneñ kiemur. Eñ ef þyn Hønd edur þiñ

Footur

Footur Hneixlar þig/ sniid hañ af og snara honum fra þier. Betra er þier jñ ad ganga til Lijfsins Halltur og Handarvane/ eñ þad þu hafer tvær Hendur/ og tvo Fætur/ og verder j Eilijfañ Elld kastadur. Og ef Auga þitt Hneixlar þig/ þa slijt þad wt z snara þvi fra þier. Betra er þier eineigdum jñ ad ganga til Lijfsins/ eñ þad þu hafer tvo Augu/ og verder j Helvitskañ Elld kastadur. Sioed til ad þier forsmæed ecke eitt af þessū Vesælingū. Þviad eg seige ydur/ad þeirra Einglar a Himnū/ sia jafnanu mijns Foͤdurs Auglit sem er a Himnum.

Exordium.

Ljoͤfvækde Salomonis / 3. Cap. Lesū vier/ Ad kringū Sæng Salomonis/ hafe stadeð 60. Sterker Meñ/ af þm̄ hraustustu j Israel/ og þr hafe aller haft Sverd/ verande Reidubuner/ so sem til Bardaga/ Og þra Sverd hiengu vid þra Sijdu/ sekum Nætur Ottans. Þetta hefur eina Andlega Þijding (Mijner Elskañleger) Sierhvør trwud Sæla/ mæ med riettu kallast ein Andleg Hvijla edur Sæng þss Himneska Salomonis/ vors DRottens JEsu Christi/ þvi hñ bijr j vorū Hiertū/ fyrer trwna/so sem Postuleñ seiger/til Eph. 3. Eñ fyrer þa Ofslugu og sterku sem standa j kringū þessa Sængena/ meiga vel skiliast Guds Heilager Einglar/ þvi þr fylkia sier j kringū þa sem ottast DRotteñ /Psalm. 34. Og vernda þa amoote Yfervallde Myrkrañā / Col. 1. So þr meige Sofa Vggalaust/ og hier fyrer kallast Einglarner øflugar Kiempur / af Spamañenū David/ Psalm. 103. Og med þvi vier þiggiū Oteljanlega marga Velgiørninga/af þm̄ goodu H. Einglū/ Aar epter Aar/ þa hafa þeir goodu Christneñar Formeñ/ so tilskickad/ ad þsse Einglaña Hatijd skylde hallden verda j Søfnudenū Heiløg Arlega/ So vier hefdum Ordsøk til ad þacka Gude Almattugū af Hiarta/ hvør ecke ad eins sialfur ber Vm̄hyggiu fyrer oss/ helldur hefur hñ og so þar ad auke/ befalad sijnū Einglū ad þr skule vernda oss/ a øllū vorū Vegū z Stigū /alla vora Lijfdaga/ z Einkanlega a vorre Andlatꝭ Tijd/ þa vier eigū hi-

 er vid ad

er vid ad skilia/ Vær vilium nu leingra Jngangs/ taka oss þetta Heilaga og Naadlega Evangelium fyrer Hendur/ og þad yfirfara j epterfylgiande tveimur Smærgreinum. J fyrre vilium vier athuga hvørsu þ/ Ad Gud Drottenn af sinne Owtseigianlegre Goodgyrnd og Myskun/ sender sijna Blessudu H. Eingla wt/ oss til Verndar og Forsvars/ a moote ollum vorum Ovinum/ einkanlega a moote Diøflenum/ og hans Aarum. Enn j þvi sijdara Greinarkornenu/ vilium vier þad læra/ hvørnenn vier eigum ad hegda oss/ so vier styggium ecke þa Heiløgu Eingla fra oss/ helldur ad þr meige ætijd hia oss nalæger vera.

Nu/ Sa Eingell þess mykla Raads/ vor Drottenn JEsus Christus/ sende oss sijna Naad/ so vier mættum nockud gott hier wt af læra/ og oss til Nitsemdar fœra/ Amen.

Fyrre Greinin.

AD vier mættum þessa Twæreñar Hefudgrein um Einglana/ þess betur athuga/ þa er oss fyrst vel adgiætande/ hvør ad sie Art/ Natt ura og Eigenlegleike þeirra Heiløgu Guds Eingla.

Fyrst skulum vier vita/ ad þeir eru skapader Andar/ þvi fyrst þeir fa sapnad Auglit lifanda Guds/ þa fylger þ epter/ ad þeir sieu aungver Guder/ helldur skapadar Skiepnur/ Enn þo samt eru Einglarner ecke soddan Skiepnur/ sem vier Meñerner/ helldur eru þeir Andleger/ hv ørs vegna þeir verda eirnin kallader Andar/ Ebr. 1. Nu hefur Ande hvørke Holld nie Bein/ Luc. 24. Enn nær sem hellst þeir eiga ad wtrietta nockud hia oss Mønnunum/ þa taka þeir uppa sig Mañlega Asynd.

Þetta skal vera oss til Glede og Huggunar/ ad med þvi/ ad Heilag er Einglar eru Andar/ þa er einginn Stadur so fastur/ eingiñ so fiær lægur/ ad þeir kuñe ecke til ad komast/ og vernda þa Froomu og Guds hræddu/ hvar sem þeir eru stadder/ so sem vier meigum liooslega sia/a Dæme Postulans Peturs/ þa hñ laa i Myrkvastofuñe/ bundiñ med Fiøtrum/ edur tveimur Jarnhleckium/ þar ad auk voru Dyrnar sterklega aptur læstar/ eñ samt sem adur/ kom Eingill Drottins iñ þangad til hañs/ og leidde hañ wt þadañ/ Act. 12.

J añann

J aňaň maata/ et oss þad athugande/ um̃ þa Heiløgu Eingla Guds/ ad þeir eru Sæler Andar/ þvi so stendur hier i Niđurlage Gudspiallsins/ AD þEir Sieae JAþnaň Auglit GUDs Føđurs. Hvar aþ audmaðed er/ ad þeir alla reidu eru ordner Hluttakarar þeirrar Eilijfu Sælu/ epter hvørre vier bijdu͂/ vid hvøria Sælu ꝛ Dyrd/ eckert kaň ad jaþnast.

J þridia lage eru þeir Heiløgu Guds Einglar soddaň Andar /sem stadþaster eru vordner j þvi enu Gooda/so Omøgulegt er/ad þeir kuňe hier epter fra Gude ad falla/Hvørs vegna þeir verda kallader Utvald Andar/ 1. Tim. 5. Nu eþ vier vilium komast til þvilijkrar Dijrdar og Vegsemdar sijdar meir/ og meiga þaa ad sia Gud/Auglite til Auglitis/ so verdu͂ vier ad hreinsa oss / af øllum Saurugleika Holldsins og Andans/ þviad sæler eru Hreinhiartader/ þvi þeir munu Gud sia/ Matth. 5. J Fioorda maata eru Einglarner Begaafader m̃d Herlegu͂ Qvalitetum ꝛ Eigeňlegleiku͂/ so ẽ er/Fyrst med mikelle Vitsku hvøria sialþur Gud Jňplantade hia þm̃ strax j Upphaþe Skøpunareň ar/ eň samt skulum vier vita/ ad Einglaňa Vitska/ er ecke Jnþinita/ edur Oendanleg eins og Vitska sialþs Guds/ þvi ecke vita Einglarner allt/ einkanlega þ jňra/ sem j Hiartanu er huled og duled/ þ er øngre skapadre Skiepnu gieþed ad vita. DRottiň Gud er saa eirn/ sem Ransakar Hiørtun og Nijrun/ þar þyrer þara Papistar villt/ þa þeir tilbidia Einglana/ so sem sia maa aþ þeirre Litaniu sem þeir syngia j sijnum Kyrkiu͂/ Audi nos Michael Angelorum sum̃e/ et. et. Þad er/ O Michael Høþud Eingell/ heyr þu vora Bæn. Þetta og aňad þvilijkt/er ein Svijvirdeleg Aþgudadyrkun/ þvi Gud vill ecke giefa ødru͂ sijna Dyrd/ Einglarner gyrnast ꝛ ecke helldur slijka Æru/ad laata si er tilleggia/so ẽ looſt Dæme er ad sia a þm̃ Eingle ẽ birtest Johaňi/sem lesa maa/Openb. B. 22. Cap. Þvi þa Johaňes villde ſalla fram̃ a sijna Asioonu til Jardar og tilbidia haň/ þa sagde Eingelleň til heňs siaa þu til þu giører þad ecke/þvi eg er þiň Medþienare/ vilier þu bidia/ þa tilbid þu Gud. Þad þioorda sem oss er athugande/ um̃ þa H. Guds Eingla/ er þ/ ad þr eru sterkar og Oflugar Kiempur/ so ẽ David neþner þa/Psalm. 103. Þeir kallast ꝛ so Einglar Kraptarens/

 2 Tess.

1. Tess. 1. Jtem/ Throonar/ Høfdingiadoomar/ og Walldstiettir. So lesum vier og so j Heilagre Ritningu/ hvørsu þ/ ad eitt Eingell j Hel sloo a eitnre Nootku/ alla Frumburde j Egyptalande/ Exo. 13. J sama mata j Hel sloo eitt Eingell j Herbudum Senacheribs/ Hundrad attatiju og fimm Þusunder Manna/ a eitnre Nootku/ so sem lesa ma/ 2. B. K. 19. Cap. Og so vijdar j Bibliuñe verdr slijks gieted. Sie nu þar fyrer Dieffullen̄ og hans Brædur/ þad er su Oguddlega Verolld/ svo sterk og Megtug sem hun vera kan̄/ þa huggum oss samt þar vid/ ad Einglar Guds eru Þusundsiñum sterkare til ad verida oss og Vardveita. Framveigis skulum vier vita/ ad Guds Einglar eru Skijrlijfer Andar/ og þvi kallar sialfur Herran̄ Christur þa Heilaga Eingla/ Luc. 9. Vilier þu nu Christen̄ Madur/ ad Guds Einglar skule vera þier nalæger/ þa mundu þig ad þu sierd Skijrlijfur og epterfylger Helguneñe/ an hvørrar eingen̄ kan̄ Gud ad sia/ Eb. 12.

Nu er oss hier eñ framar vel athugande/ hvørt ad sie Embætte þra Heilegu Guds Eingla? Eñ vier skulum vita/ ad þ er tvofallt. Fyrst uppa Guds sijdu/ og so þar næst uppa vora sijdu Mañaña. Vppa GVds sijdu/ þa er þad Fyrst þeirra Embætte/ ad Lofa og prijsa GVd Aflatanlega. Þessa Lofgiørd biriudu þeir strax i Vpphafe Skøpunareñar/ þa Gud Skapade Himen og Jørd/ og allar Skiepnur. Og þe irre hiñe somu Lofgiørd hallda þeir eñ nu a Lofft/ þar þeir standa fraꝛme fyrer Stoole GVds og Lambsens segiande og sijngiande/ Heilagur er GVd Fader/ Heilagur GVds Sonur/ Heilagur GVd Helgur Ande. Ja Heilagur er hñ j siñe Guddomlegre Veru/ Heilagur j sijnum Guddoomlegū Vilia/ og Heilagr j sijnū Verkū/ Esa. 6.

Lætū oss og eirniñ taka under mz þm Heiløgu Aundū/ og Lof syngia vorū Gude/ þvi þ er eitt Agiætt Hlutt seiger David/ ad þacka Drottne/ og sijngia þijnu Nafne Lof/ þu hiñ allra Hædste/ ad Morgne þijna Nad/ og ad Kvølde þiñ Sañleika ad kuñgiora/ Psalm. 92. Eñ þesse vor Lofgiørd a ecke alleinasta ad ske med Muñenū/ helldur eiga Muñur og Tunga/ Siñe og Sal/ ad fylgiast ad/ og samhlioda a vid Gud segt Mal/ þvi so seiger Ande Guds/ fyrer Muñ Spamañsins A-

Amos/5.Cap. Tak fra mier þitt Psalma Bulldur/þui eg gief ecke he yrt þitt Psallaraspil. Hvar fyrer? þui þad kom ecke af Hiartanu.

J annan mata/ er þ Embættis skyllda Einglana/ ad standa frame fyrer Stoole Sitianda Guds/ verande ætijd reidubuner hönum ad þiona og reka hns Erende/ Psalm. 103. Nu so sem þad/ad Einglarner eru iafnan Ferduger til ad giøra Vilia Drottens Guds vors/ So eig um vier og ecke helldur/ ad vera treger og stamer/ til þss ad giøra vora Embættis Skilldu. J þridia mata er þ Embætte Einglana/ad vera oss Mønnunum til gooda/og vernda oss a moote margfalldre Asteyþdu og Vmsatrum Diøfulsins og vondra Manna/ hvar oss liggur stærsta Magt a/ Einkanlega nu a þessum sijdustu Tijmum/ þar Andskotenn med sijnum Þienurum um kring geingur/ so sem eitt greniande Leon/ & leitar ad þm s han og þeir meige uppsvelgia. Þar fyrer liggur oss stoor Magt þar a (seige eg enn) ad vier bidium Gud af Hiarta/ miz Lære sveinunum Herrans Christi/ sem geingu til Emaus/ Vertu hia oss Herra/ þuiad Kuollda tekur og a Dagenn lijdur/ Luc. 24. Cap.

Enn nær Gud er med oss/ hvør kan þa ad vera a moote oss? Þa meg nar og Orkar Diøfullenn og hns Aarar/ei helldur hans Limer og Þienarar/ neitt a moote oss/ epter þui sem vier syngium j vorum Kyrkiu Psalme. Þo være af Dieflum Verølld full/ og villde oss svelgia alla/ vel tækest þo vor Efuenn oll/ eckert kan oss þui hrella/ etc. Hier um mætte margt fleira framsetiast/ þui hvad miken Orooa Stiftar og framkvæmer Diøfullenn j øllum Stiettum. Fyrst j þeirre Andlegu Stiettenne. Mun hn ecke opt og ofialldan nidur sa þar Jllgresi sijnu j bland Hvei tesins/ og hindra þa sem eiga ad kienna og Predika Guds Ord? Hvad opt burttekr hn Orded ur Hiørtum Tilheyrendanna/so þr skule ecke trwa og verda Hialpleger? Luc. 8. Hvad skulum vier seigia um þa Veralldlegu Stiettena? O Herra Gud/ Hvøllijkum Orooa/ Strijde og Bloods Vthellingu/ kiemur hn þar af stad? Hvad ecke er ad undra/ þui han er eirn Manndrapare og Mordinge j fra Vpphafe. Ecke sier han helldur j Fride Hwsstioornarstiettena/ þui hvad opt kiemur han upp Osampicke/Agge og Deilum/ a mille fra Personana sim þar jnne lifa?

þad er nu Deigenū liooſara/ og þarf ecke margt um̄ ad tala. Enn hvørneñ ꝺ þeſſu ollu er vared og hattad/þa verū þo ſamt Nughrauſter og Dephader/ þvi vier eigum eirn goodan̄ ꝛ Giæſkurykan̄ Fodur a Him nū/ ſa oſſ kan̄ ad Hialpa/ j allſkins Raunū og Mootlætingū/ Sia/ hn̄ ſem Vardveiter Iſrael/ ſefur ecke/ og ecke ſyþiar hn̄/ ſeiger hiñ H. David/ Pſalm. 121. Og hvønær helſt ſem Dioþulleñ vill vekia no ckurn Drooa/ þa er Gude audvellt þad ad hindra/ þvi Dioþulleñ er ſo ſem añar Hleckia Hundur/og hefur ecke ſo mikeñ Mactt/ad hn̄ aþ ſialfs ſyns eigeñ Ramleik/ kuñe ad giora eina Lws/ Exo. 8. Auk helldur hn̄ mune kuña/ ad ſnerta eitt minſta Haar a voru Hofde/ an Guds Vilia/ Matth. 10. Þar þyrer ſyngur ſo Chriſteleg Kyrkia. Einglum ſynū hañ ſette Bod/ ad ſia til þyn og leida/ a Vegū þynū hier veita ſtod/ og venda ollu til Greida/ þeir bera þig hagt a Hondū ſyn/ ſvo hvørge nær þu Fæte þyn/ a minſta Steine ad meida. J einu Orde ad ſeigia þeir H. Guds Einglar/ eru vorer Fylgiarar/ a ollū vorū Vegū/ eins og Raphael Eingell fylgde þeim unga Tobiæ/ Tob. B. 12. E. Þeir vaka yþer oſſ/ ſo Dioþulleñ giete ecke mz ſynū Þienurum giort oſſ nockurt Mein edur Miſka/ Hvørs vegna þr verda kallader Sancti Vigiles / þ er / Heilager Vaktarar/ Dan. 4. Nær vier Mañeſkiurnar ſoþū/ þa vitū vier ecke neitt hvad um̄ oſſ lydur/ eñ þa eru þeir H. Einglar Vakande yþer ollū Guds Bornum/ Ja/ þeir ſetia ſyna Skialldborg og Vigge j kryngū oſſ/ ſo ſem Spamadureñ Zacharias ſeiger Jeg vil ſetia eirn Elldlegan̄ Mur j kryngū þa/ Cap. 2.

Þeir Heilogu Guds Einglar/ eru og eirneñ Aminingar Andar vorer/ ſem vara oſſ vid adſkilianlegre Olucku og Fæare/ ſem oſſ kan̄ ad henda/ eins ꝛ þeir giordu vid Eliam Spamañ/ þa hn̄ ſvaþ under Einiberia Trienu/ 1. Reg. 19. E. Og Joſeph Fooſturfodur Herrans Chriſti/ Matth. 2. Þeir H. Guds Einglar/ eru ecke ad eins hia oſſ/ a medan̄ vier lifū hier/ helldur og ſo i ſialfum Daudanū/ og Andlaats Stundeñe vorre/ og bera Saaler vorar j Abrahams Skaut/ eins ꝛ og Saal Lazari/ Luc. 16. Ja/ j einu Orde ad ſeigia/ þad ad vier kun̄um heiler og Heilbrigder a hvørin̄ Morgne upp ad ſtanda/ og þad vier

a Naturnar kuñu koosamlega ad soþa/ þad eigu vier allt Eilyþu Gude ad þacka/ sem lætur sijna Blessudu Eingla giæta vor/ bæde j Voku og Svefne. Hier mætte eirn og sierhvør hroopa upp og seigia/ N/ Drottenn/ Hvad er Mañeskian þess/ ad þu miñest heñar/ og Mañsins Barn ad þu vitiar þess? Psalm. 8. Og skal þetta so sagt/ um þad fyrra Greinarkorned/ med fæstu og einfölldustu Ordum.

Aunur Greinenn.

Epterfylger þad añad j stuttu Maale/ sem er þar um/ hvørneñ vier eigu ad haga oss og hegda/ so vier styggium ecke þa H. Guds Eingla fraa oss. Þad kuñu vier ad læra bæde af Upphafe/ og af Nidurlage þessa H. Gudspialls/ þvi so seiger Herrañ vor JEsus Christus hier. Nema so sie/ ad þier umsnuest og verded so sem Smaabørn/ þa munud þier ecke jñgaanga j Himnarijke. Item/ Siaed til/ ad þier Forsmaaed ecke eirn af þessum Vesælingum.

So er þ þa tvent sierdelis/ sem Herrañ vor JEsus Christus gieþur oss hier til Lærdooms og Epterdæktar. Þad fyrra er/ hvørneñ þ/ ad vier eigum ad hafa Smaabørneñ fyrer vora Skoolameystara.

Fyrst eigu vier sem Elldre eru/ þ af Bornunu ad læra/ ad vera Audmiuker og Lijtelaater/ þvi þ siaañ vier a þm/ ad þau eru hvørke stollt nie Hofmoodug/ jafnvel þo þau sieu af miklu og ypparlegu Foreldru giefeñ og fædd/ so eigu vier eirneñ ad varast alla Drambseme/ Hof mood og Siergiæde/ þvi so stendur Skrifad j Jobs B. 41. Cap. Ad Diøfulleñ sie Kongr yfer øllu Dramblaatu. Og hvad hatt er hia Mønunu/ þad er Svivirdelegt fyrer Gude/ Luc. 16. Cap.

J añañ maata/ so sem þad/ ad j hia Børnunu finst ecke giarnañ Underferle/ Svik edur Pretter/ eins og hia sumumhvøriu þeim/ sem Elldre eiga ad heita/ so ætte og so hvør Madur (s vill laata sig af Heilog um Anda stioornadañ vera) ad varast Flærd og Underhyggiu/ og graf ast ecke epter Embætte sijns Brooders og Naunga Heimuglega edur Openberlega/ so sem nu tekur til þo ad verda miøg Almeñelegt a þessu Tijmum/ ad eirn og añar vill grijpa epter añars Bestillingu/ og so sin añar sellt.

añar ſollteñ Hrafn hrifsa þad Stycke Brauds fra Muñenu a þm ſm Gud hefur einu til Upphelldis giefed.

J þridia lage er þ Art ꝛ Wyſa Barnaña/ ad bera ecke ſtoora Umhyggiu fyrer þvi ſem epter kañ ad koma. Þaug leggia ſig nidur a Kvølldeñ/ til ſyns Svefns/ og hugſa ecke neitt um̃ þad/ hvad ad Morgne kañ ad ſkie/ helldur treiſta ſyñu Forelldrū/ ad þeir mune Forſorga ſig/ og lata ſig ei breyta þad þm̃ er Naudſynlegt til Lyfſins Næringar/ og Upphelldis. O hvad ſæler værum vier þa ef vier giørdū ſlykt hid ſama/ og vørpudum allre vorre Ahyggiu uppa vorn Himneſka Fødur ꝛ Sañarlega munde hñ ecke læta oſſ þa neitt vanta/ þ oſſ være þarfſamlegt og Naudſynlegt/ til vorrar Lyfs Næringar.

J fioorda mata/ er þad eitt Edle Barnakindaña/ ad þau eru ſialld añ Jdiulaus/ ſo þau ſieu ecke alltiafnt eitthvad ad Fitla/ og giøra ſier til Skiemtunar. So ætte hvør og eirn ad vera Jdeñ og Aſtundunarſamur/ j ſyñu Kalle og Embætte/ og taka Jduglega Vara a þvi ſem hønum ber ad giøra/ efter þvi ſem Poſtuleñ aminer oſſ/ j Piſtlenū til Rom. 12. ſeigande/ Hafe nockr Embætte/ þa giæte hñ þſſ Embættis.

J fimta mata er þ eitt Lofsvert j Fare Barnaña/ Ad þegar nockur bidur þau med goodu ad giefa ſier eitt edur añad/ ſem þau hafa medferdis/ þa giøra þau þad ſtrax/ og þeinkia ecke neitt þar um̃/ hvert hañ ſem þau bidur/ er þeſſ verdugur/ ad þau giefe hønū þad edur ecke.
So er þad og Chriſtelegt og Tilheyrelegt/ ad vier ſvo ſm Endurfædd Guds Børn komū þeim Volubu/ Fatæku og Aumu til Hialpar/ og giørum þeim til gooda j Guds Nafne/ efter Eþnum/ ſo ꝫ Ande Guds bydur oſſ og ſkipar/ Matth. 6. Cap. Siaū til (Myner Elſkanleger) j ſlykañ og añañ margfølldañ mata/ meiga Smæbørneñ vera vorer Skoolameyſtarar og Hwspreſtar/ og þetta er nu þ hid ſama/ ſem Herrañ Chriſtur miñeſt hier a/ og ſeiger j þeſſu Gudſpialle.
Ad nema ſo ſie/ ad þier umſnweſt/ og verded ſo ſem Smæbørn/ þa kuñed þier ecke iñ ad gannga j Guds Ryke.

A ſydustu eigum vier ad fordaſt ad giefa nockrum jll Epterdæme/ ſo oſſ/ hvert helldur þad er j Lærdoomenum/ edur Lifnadenum.

Preſtarner

Prestarner og Kieñemeñet ner / eiga ecke ad vera eins og adrer Vindhanar / eda vera i jmsū Hoopū / og hallda stundum med Papistum / stundum Calvinistum / stundum med þm̄ ꝛ þm̄ Villumoñum og Kietturū / helldur blyfa fast vid þañ riectta Lutheraniska Lærdoom. Nu / vier vilium hier vid læta standa / j þetta siñ. Þeim eina og Saña Eilyfa og Almættuga Gude Fødur / Syne og Heiløgum Anda / sie Lof og Dyrd / Heidur og Þackargiørd / nu hiedañ j fra og ad Eilyfu / Amen / Amen.

Atianda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium / Matth. 22. Cap.

Y Þañ Tyma. Þa Pharisearner heirdu þad / ad hann hafde nidurþaggad þa Saduceos / samansøfnudust þeir j eitt. Og eirn Løgvitringur af þeim / spurde hann ad / Freystade hañs og sagde / Meystare / Hvort er hid hædsta Bodord j Løgmælenu? Enn JEsus sagde til hañs / þad / Ad þu skallt elska Drottteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þynu / ꝛ af allre Aundu þiñe / og af øllu Hugskote þynu / þetta er hid fyrsta og stærsta Bodord. Eñ hitt añad er þessu lykt. Þad / ad elska skalltu Naunga þiñ so sem sialfañ þig. J þessū tveimur Bodordum / er jnnebundid allt Løgmal og Spamẽñeiner. Eñ þa Pharisearner voru so til samans komner / spurde JEsus þa ad og sagde. Hvad virdest ydur um̄ Christ / hvørs Son hañ sie? Þeir søgdu hønum Davids. Hann sagde til þra. Hvørneñ kallar David hañ þa j Anda eirn Herra? þar hañ seiger. DRotteñ sagde mynū DRottne / Sit þu mier til hægre Handar / þangad til ad eg legg Ovine þyna til Skarar Foota þiña. Nu ef David kallar hañ Herra / hvørneñ er hañ þa hañs Sonur? Og eingeñ gat svarad hønum einu Orde. Og eige dyrfdest nockur upp fra þeim Deige hañ framar ad Spyria.

Exordium.

Hier lesū (Elskuleg Guds Børn) j Exodi Bookar 25. Cap. Ad Gud Drotteñ baud Moysi ad giora eirn Nadarstool / aþ skyra Gulle / Og þar yþer tvo Cherubim / hvørier skyna Vænge skulu utbreyda oþañ yfer / so ad þeir hylie Nadarstooleñ med skynū Vængiū og hvørs þra Andlit skal standa hvørt a moote ødru / og þra Andlit skulu horfa a Nadarstooleñ. Nu / so sem þad / þær Mosaisku Ceremoniur / voru allar so sem ein Fyretmyndan / uppa þ epterkomanda / so er og eirneñ þesse. Þviad Nadarstoolleñ merker Christum / so sem Postuleñ Paall vottar / Rom. 3. Og so sem þad / Ad Gud talade vid Moysen ꝛ Israels Børn / aþ Nadarstoolnum / mille þeirra tveggia Cherubim. So heþur Gud Drotteñ þ þeñañ rietta Nadarstool eñ Christum / talad vid oss / og openberad allt sitt Leindar Raad / um̄ vora Saluhialp / epter þvi sem þar stendur / Joh. 1. Gud heþur eingeñ nockurn Tyma sied / Sonureñ sem er j Skaute Fødur sins / hefur Openberad oss þad. Þar næst stendur skriþad / ad yþer Nadarstoolnū hafe vered tveir Cherubim sem hñ huldu. Hvar þyrer ad merkia a þau tvø Testamenta / sem er þ Nya ꝛ Gamla / j hvøriū Christur er huleñ / þt allt hvad oss er Naudsinlegt ad vita oss til Saluhialpar / þ hlioodū vær ad læra aþ þvi Gamla ꝛ Nya Testamente. Ransaked Ritningarnar / seiger Herrañ Christur / hia Joh. 5. Þvi þier meined ydr j heñe ad hafa Eilijþt Lijþ / Og hun er su / hvør aþ mier ber Vitne.

J þridia lage so sem þ / ad þsser tveyr Cherubim horþdu hvør a moote ødrū / So lijtur ꝛ þ Gamla Testamented til þss Nya / ꝛ þ Nya til þss Gamla / so ad hvad helst sem j þvi Gamla Testamentenu er vandskiled / þ er audskildara j þvi Nya / Og þ s j þvi Nya Testamentenu er Openberad / þ heþr adr þyrre j þvi Gamla Testamentenu vered þ sagt.

J þiorda mata / so s þ / ad þesser tveir Cherubim / mattu ecke i burt takast aþ Sattmals Yrkeñe / so leinge s Nadarstollin̄ var þar uppa. Eins hlioota og so þesse tvø Testamenta ad ad þylgiast / keñast ꝛ predikast i Kristelegre Kyrkiu / so leinge sem vier vilium behallda Herranū Christo / þeim rietta Nadarstoolnum hia oss. Og med þvi ad Herrañ Christur var sa sañe Læremeystarin̄ / sem aþ Gude var komin̄ / ad kieña oss

Guds Gølu

Guds Søku i Sañleika/ so sem þar stendur hia Matth. 22. Cap. Só hefur hñ og viliad med sijnu Epterdæme/giefa øllum Ordsins Þienur um vt i þra/ eirn Leidarvijser/ hvørsu þ/ þier skylldu kieña vel & trv lega/ bæde þad Gamla & Nya Testamentid/ þ er Løgmaled & Evangelium/ & þss vegna þramsetur hñ þyrer oss/ i þssu Heilaga Gudspialle.

Fyrst/hvørniñ þ vier eigũ ad elska Gud & vorn Naunga vt af Løgmalenu. Þar næst þramsetur hñ Lærdoom / uñ sijna Persoonu & Embætte/ vt af Evangelio. Og uñ þetta hvørttveggia vilium vier stuttlega høndla ad þessu siñe. Gud giefe ad þesse vor Idia/ mætte verda hñs Heilagasta Nafne til Lofs/ eñ oss til Sælargagns/ i Jesu Nafne/ Amen.

Vm þad Fyrra.

I Vpphafe þessa Heilaga Evangelij stendur so. Þa Phariseatner heyrdu þad/ ad hañ hafde nidur þaggad þa Saduceos/ samañsoþnudust þeir i eitt/og eirn Løgvitringur af þeim/ spurde hañ ad/ Freistade hañs og sagde / Meystare/ hvørt er hid hædsta Bodord i Løgmalenu? Ordsok og Efne til þessa Spursmals / sem Phariseatner þramsettu hier / þyrer vorn Endurlausnara Jesum Christũ/ var su/ ad hñ hafde nylega nidurþaggad þa Saduceos. Eñ þesser Saducei voru þeirrar Meiningar /ad þar munde eingiñ Vpprisa Framlideña til vera. Þessare siñe Vantrv til Styrkingar/ þramsetia þeir þyrer Herrañ Christum eina Spurning/so seigiande. Moyses heþur sagt/þa nockur andadist/ og heþde ei Børn epter/ þa skyllde hñs Brooder eiga hañs Eigenkonu /og uppvekia sijnum Broodur Sæde. Eñ hia oss voru siø Brædur/Hiñ þyrste þastnade sier Konu/ og hñ andadest/ & aþ þvi hñ haþde eckert Sæd/ liet hñ Broodur synum epter sijna Eigen Konu/ lijka sa añar/ og hiñ þridie/ allt til hins siounda. Eñ sijdast epter alla/ þa andadest og Konañ. Hvørs þeirra siø/ verdur hun Eigenkona i Vpprisuñe/þvi aller þeir haþa hana haþt? Eñ Jesus svarade og sagde til þeirra/ þier villest/ og vited ecke Ritningarnar nie helldur GVds Krapt/ þviad i Vpprisuñe munu þeir hvørke Kvongast nie sig Kvon-

 ga lata

ga taka/ helldur eru þeir sem Einglar Guds a Himne. Hafed þier ei leseð af Vppriſu Framlidena/ hvad af Gude er ydur sagt/ er hn ſeig- er? Eg er Gud Abrahams/ og Gud Iſaachs/ og Gud Jacobs/ En Gud er ecke Gud Daudra/ helldur Lifande Mana. Og er Folked heyr de þetta/ undradiſt þad hns Kiening/ og þeir þogdu og geingu i burt.
Þegar nu þetta Samtal Herrans Christi ꝛ Saduceana kom fyrer Pha riſeos/ þa þocknadeſt þeim i Þele nidre vel/ ad Christur hafde nidur þaggad þeſſa Rangſnuna Villumen/ en samt sem adur/ bio þeim þad i Giede/ ad Christus ſkyllde hafa þad giort/ þui þeir voru hrædder/ ad hn munde fa þeſſ meire Vnuſtu af Folkenu/ sem hn liete fleyre ſodd- am Stycke epter ſig liggia. Þar fyrer koma þeir til samans og ælykta/ ad eirn af þeim ſkule frammſetia eina Diſputatiu fyrer Herran Chriſtũ/ allra þeirra vegna. En hvør munde þa Perſonan vera/ sem þeir ætvøl du til ad Diſputera a moote vorum Endurlauſnara? Ecke tooku þeir þan Lakaſta til þeſſ/ helldur ſeiger Gudſpiallamadurin/ ad þad hafe ve red eirn Løgvitringur/ sem i Løgmalenu var vel forþarin/ og þar til eirn mykell Malſkn Madur. Hvørt var þa Diſputatiu Efned? Gud- ſpiallamadurin vottar/ ad þeſſe Løgvitringur hafe freiſtad Herrans vo rs med þeſſare Spurningu ꝛ ſagt/ Meyſtare/ hvørt er hid ædſta Bod ord J LOGmalenu?

Hier af hofum vier oſſ þ til Lærdooms ad taka/ Hvørſu þ/ Dioff- ullen hefur vered alla Tijma Jden og aſtundunarſamur til þeſſ/ ad Of ſækia Christum og hns Lærdoom. Phariſearner hofdu fyrer ſtuttu ſett fram fyrer hn eina Vandaſama Spurning þar um/ Hvort Leife- legt være ad giefa Keyſaranum Skatt edur eige/ Og sem Herran Chriſt- ur hafde þm anægianlega þar til ſvarad/ Sia/ þa fram koma ſtrax Saducei/ og frammſetia adra Spurning um Vppriſu Framlidena. Og i þridia ſin þa hn hafde og ſo þeſſa nidur þaggad/ þa kiemur Dioff ullen en uppa nytt Phariſeunu til ad freyſta hns/ mz þre Spurningu/ Hvørt ed være þad Ædſta Bodord j Løgmalenu/ ſvo Herran Lijfſins hefur valla haft Frid/ fyrer þeſſu Blygdunarlauſu Skalkum/ ſo þr hafe ecke ad honum hoggved/ hvar sem þeir hittu edur ſau hann.

Lætum oſſ

Lækum oss þar þyrer ecke þikia þ nein Vndur/ þo eñ nu a þessum Døgum meize þiñast jller og Ogudleger Meñ/ sem ecke spara ad ásaka a alla Vega Gudhrædda ꝛ Trwlinda Herrans Christi Þienara/ og setia þram fyrer þa Klooklegar Spurningar/ so þr giete um̃ Kell kastad þm̃ Heilsusamlega og saña Lærdoome/Eñ hier þ skulu þeir þo ecke siñe Skylldu gleima/ helldur vera þss Jdnare og ástundunarsamare j þui ad þramþylgia synu Kalle og Embætte.

Nu viliū vier framveigis þa ad heyra/hvøriu Herrañ vor Jesus Christr svarar þssū Løgspekinge/uppa syna Spurning. Ecke þeiger hñ Blessadur edur huxar sig um̃/hvad hñ skule hier til svara/ þviad j hønum eru hulder aller Fiesiooder Viskuñar ꝛ Vidurkieñingareñar/Col. 2.C. Helldur tekur hñ so til Orda og seiger. Þu skallt elska DRottenn Gud þiñ af øllu Hiarta þynu/ og af allre Aund þiñe/ og af øllu Hugskote þynu. Þetta er hid þyrsta og stærsta Bodord/ Eñ hitt añad er þssu lykt/ Þad/ ad elska skalt Náunga þiñ so s sialþañ þig.

Tvent er oss hier athugande. Þad þyrra áhrærer Elsku þa sem vier eigum ad haþa til liþanda Guds/ og hvørneñ heñe a ad vera vared og hattad/ sem er/ad vier eigum ad elska hañ/ Fyrst aþ øllu Hiarta/ Þad er/vier eigū ad haþa hñ kiærañ/ ꝛ elska hñ yþer alla Hlute þram/ so þar sie eingeñ su Skiepna til a Himne nie Jordu/ ecke Kvińa/ ecke Barn/ ecke Lyþ/ Æra/ Gootz eda Gardar/ sem oss sie kiærara eñ Gud Fader/ med synum Elskulega Syne JEsu Christo/ og þm̃ Verduga gooda Heilaga Anda/ þui svo seiger hñ sialþur/ hia Matth. 10. C. Hvør hñ elskar Fødur og Moodur meir eñ mig/ sa er myn ecke Verdugur/ Og so sem þ/ ad su rietta Moodureñ kuñe þ ecke ad lyda/ ad heñar Barne være i sundurstypt þ heñar Augū/ j 1. Kög. B. 3. C. So vill ꝛ so Gud ad vier skū elska sig/ecke ad halþu leite/helldr ad ølu.

Þar næst eigum vier ad elska hñ aþ allre Aund vorre/ þ er/ so leinge sem Sæleñ (s hñ heþr giefed oß) er j Lykamanum/ Hier er eckert Aar/ eingeñ Maanudur/ eingeñ Dagur edur Stund undañtekeñ/ helldur eiga aller vorer Lyþdagar og Stunder/ þar uppa bygdar ad vera/ad vier elskum hañ saña Eilyþa og Odaudlega Gud/ecke aþ Hræsnis þullu

helldur af einfølldu Efglausu Hiarta.

J þridia lage/eigū vier han ad elska af øllu Hugskote voru/ þ er/ ad vier hugsū so og hegdū vorū Hugsunū/ Ordū og giørdū/ Lifnade og Framferde/Kalle og Embætte/ad Gude einū og Tilheyrū meige verda til Lofs og Dyrdar/ eñ oss sialfū til Tymanlegrar/ og Eilijfrar Velferdar/ Og þetta heiter ad elska Gud af allre Saalu/ af øllu Hiarta og øllu Hugskote voru. Framveigis/ vilie nockur epter grenslast/ hvar fyrer ad Herrañ Christur kallar þetta Bodord þad fyrsta og stærsta Bodord/ Sa skal vita/ ad þau Bodord sem Gud hafde gefed sijnu Foolke og skipad þvi ad hallda/ þau voru ad Tølu 248. sem liooft er af Moyses Bokum. Þar hvert a moote/ hafde hañ og so giefed þvi eñnu Bodord/j hverium hañ varade þad vid og bañade ad giøra þ/ sm̄ þ atte ecke ad giøra/ ꝫ þaug voru 365. so þau voru þa alls ad Tølu/ 613. Og a medal þessara allra var þetta Bodord sm̄ aꝺhrærde Elsku til Guds hid Fyrsta og Stærsta/ Ja/ þad Ypparsta ꝫ hellsta Bodord/þvi so ꝫ þ/ad Gud er Summum Bonū/edur þ Æd sta Gooda/ sm̄ til er bæde a Himne og Jordu/ so hlytur og Elskañ til hās/ ad vera hid Ædsta Bodord. Þar næst seiger Herrañ Christur/ad hitt añad Boderded/sem vidvijkur Elsku til Naungans/ þad sie þessu fyrra lykt. Ecke seiger hñ/ ad þ sie þvi jafnt/helldur ad þ gange þvi næst/ so þau meiga ecke ad skiliast. Og so ad eingeñ skyllde þe inkia þ hñ kiñe ad hafa rietta og saña Elsku til Guds/ þo hñ hatade sin Naunga/ þa hefur Ande Guds svo sagt og talad/fyrer Muñ Postulans Joh. 1. Pist. 4. Cap. Ef ein hvør seiger/eg elska Gud/ og hatar sin̄ Broodur/sa er Liugare. þvi hvor hañ elskar ecke sin̄ Brodur/hvern hñ sier/ hvornen̄ giatur sa Gud elskad/ þañ hñ sier eige? Og lyka sem þ/ ad Fugleñ giete ecke teked sig upp j Lopted fra Jorduñe/ hafe hñ ecke utañ añañ Væengeñ/ Eins kañ og ecke helldur Elskañ til Guds fullkomeñ ad vera/ utañ þar fylge og so Elskañ til Naungans.

Hvørneñ a eg/ kañ einhvør ad seigia/ ad elska min̄ Naunga? Herrañ Christur seiger hier/ Ad vier eigū ad Elska Hañ/ sem Sialfa Oss. Þetta er hægt ad tala/ eñ ecke hægt ad fullkomna/ þvi þad vill ganga

so til þyrer allmörgū/sm̄ þ gieck til þyrer þm̄ Skriftlærdu/ Luk. 10.
Ad vier viliū Spyria þyrst epter hvør ad sie vor Næunge/ ædur ek
vær elskū hañ. Þar fyrer/ uppa þ/ad þeir Einþelldu mætti/ helldur
vita og skilia/hvør þeirra Næunge sie/ sem þr eige ad elska/ þa vil eg
utþyda þ m̄z þssare Grein Læreþødur sins Augustini/ þar hañ seiger.
Omnes proximi sumus conditione Terrenæ nativitatis et spe cœlestis
hæreditatis. Það er ad skilia/ Ad epter þre Jardnesku Fædingu/og
Von þrar Himneskū Arþleifdar/ er hvør ꝫ eirn Madr vor Næunge/
sm̄ vorrar Hiælpar vid þarf/ hvort helldr hñ er vor Vinr edr Ovinr/
Þar fyrer seiger Herrañ Christur svo/hia Matth. 5. Elskæd þier O-
vinr ydar/ Blessed þa er ydur Bølva/ Giøred þm̄ gott sm̄ ydur hata/
og bidied þyrer þm̄ sm̄ ydur giøra Skada og Ofsokn veita/ so ad þier
sieud Børn Fødurs ydar þss sm̄ a Himnū er/ þvi hñ lætur sijna Sool
Uppgæanga yþer Vonda/ og yþer Gooda/ og lætur Rigna yþer Riett
lata/ og yþer Ranglæta. Og þsse vor Elska a ecke ad vera aþ
neinū Yþerdrepskap/ helldur epter riettū Mæta/ so sm̄ vier plögū ad
elska oss sialþa. Nu elskar hvør Madur sig sialþañ/ Fyrst med rie-
ttre ꝫ sañarlegre Elsku. Svo eigū vier ꝫ svo ad elska vorn Næunga
an Hræsnis/ þvi so seiger Herrañ Christur/ Elskañ sie Flærdarlaus/
Ydar Broodurlegur Kiærleike sie af Hiarta ydar a mille/ Rom. 12. E.
Þar næst elskar hvør Madur sialfañ sig med eirne þreirnre ꝫ Skylaus
re Elsku/ so hañ vill ecke giarnañ læta sig nockurt Vondskegt hende/
helldr vogar hñ Lijfe ꝫ Bloode til þss ad behallda Æru ꝫ goodu Naþne.
Eins eigū vier Siñader ad vera vid vorn Næunga/ Vier eigum ad
spornast vid hñs Skada og Foordiørþun/so miked sem oss er møgulegt/
og haþa Samaumkan m̄z hønū/ þa hønū geingr nockud a moote.
J þridia lage elskar hvør og eirn sialþañ sig/ m̄z eirnre stadþastre ꝫ
stødugre Elsku. So eigum vier og so ecke ad vera hvikuler j Elsku ꝫ
Kiærleika til Næunganns/ þar ꝫ æminñir Christr oss so/ hia Matth. 7.
seigiande/Allt hvad þier vilied ad Meñerñer giøre ydr/ þ skulu þier ꝫ
þeim giøra. J þessum tveimur Bodordum(seiger Herrañ Christur)
Er jnnebunded allt Logmæled og Spæmeñerner / Það er Allt hvad

 Moyses

Moyses og Spámeñerner j øllū sijnū Bookū hafa mz længre Rædu kient/ skrifad og samsett/ þad verdur j stuttu Máále framsett j þessum tveimur Bodordum. Og skal þad so stuttlega sagt vera um̄ Elsku þa sem vier erū Gude ꝛ vorū Naunga um̄skillduger epter Løgmaalenu.

Vm þad Añad.

VIer viliū nu koma til þess seirna Greinarkornsins/ J hvørre giefed verdur um̄ Persónu Herrans Christi. Þegar vor Blessade Endurlausnare hafde svarad Phariseunū uppa Fra Spurning/ þa setr hn̄ fram̄ fyrer þa adra Spurning/ og seiger. Hvad virdest ydur um̄ Christ/ hvørs Son hañ sie. Þad er sem hn̄ villde seigia/ Þier gooder Herrar/ giøred vel/ ad þier jdked ydur og æfed j Løgmaalenu/ þvi þar er þal eñ Þecking Syndareñar/ Eñ jafnframt þessu/ þa hlioote þier ad læra ad þeckia Christū hvør hn̄ sie/ epter siñe Persónu ꝛ Embætte/ þvi þ er betra ad vita/ eñ allt añad/ og soddann Þecking verkar þad eilijfa Lijfed/ Joh. 17. Cap. Eñ hvøriu svara Pharisearner Herranū Christo uppa þessa sijna Spurning? Þeir seigia/ ad hn̄ sie Davids Son. Þetta søgdu þr satt/ þvi Messias atte ad fædast sañur Madur/ af þvi Kongnglega Slegte og Bloode Davids/ So sem sia ma af añarar Sam. Bookar 7. Cap. þar so stendur/ Þa þiñ tijme er komeñ/ ad þu liggur Sofnadur med þijnum Fedrū/ þa vil eg uppveckia þitt Sæde epter þig hvørt koma skal af þijnu Lijfe/ og hn̄s Rijke vil eg stadfesta.
Nu/ þo þr þeckte hañ ad vera Davids Son/ þad er/ Sañañ Mañ/ þa vantade þa samt þ sm̄ þa mest um̄vardade/ sm̄ var/ ad þr þecktu hn̄ ecke og so fyrer Sañañ Gud/ og þar fyrer setur Herrañ Christr. fram̄ fyrer þa eñ eina Spurning og seiger/ Hvørneñ kallar David hañ þa j Anda eirn Herra? þar hañ seiger. DRottiñ (þad er Gud Himnesskur Fader) sagde mijnū DRottne (þad er sijnū Eingietnū Syne) Sit þu til mijnar hægre Handar/ þangad til ad eg legg Ovine þijna til Skarar Foota þiña. Nu ef David kallar hañ j Anda eirn Herra/ hvørneñ er hañ þa hañs Sonur? Sem Herrañ Christur hefde viliad so

villiad so seigia/ Þad er ecke Plagsidur/ ad eirn Fader kalle sin̄ Son Herra. Og er oss hier vel athugande/ Ad Herran̄ Christur verdur kallадur Davids Son/ þa er ꝥ vyst ꝫ Obrygdan̄legt/ ad hn̄ er san̄r Madr. En̄ þar hn̄ kallast Davids Herra/ þar fyrer a ad skiliast/ ad hn̄ sie og so San̄ur/Eilijfur/Almattugur Gud. Þviad eirn sliettur Madur hefde ecke kun̄ad ad Endurleisa oss/fra Synd/Dauda/ Dioſle ꝫ Helvijte/ þar fyrer vard hn̄ og so ad vera san̄ur Gud. Og skal þad vera vor Ædsta Huggun j þessu Lijfe/ ad vier vitū ꝥ/ ad vier erū Fridþægder vid Gud/ fyrer Dauda hn̄s Sonar JEsu Christi/ Rom. 5. Cap. Hvør vill nu þar fyrer æsaka Guds Vtvalda/ Gud er hier sin̄ Riettlæter/ Hvør er sa sem Fordæmer? Christur er hier sin̄ dæed hefur Jæ/ miklu framar sa sem upp aptur er vaken̄/ Hvør ad er til Guds Hægre Handar/ og bidur fyrer oss/ Rom. 8. Capitula.

Og eingen̄ gat svarad hon̄ū einu Orde (seiger Gudspiallamaduren̄) Og eige dyrfdest nockr upp fra þeim Deige hn̄ framar ad Spyria. So falla nu þesser Pharisei j þa somu Grøf/ sem þr hefdu Herranū Christo tilbwed. Þvi þar hialpar eingen̄ Vitska/ eingen̄ Skinsemd/ eckert Rad a moote DRottne/ Ordsk. Book. 21. Capitula. Og skal þad so stuttlega sagt vera/ vt af þessu Heilaga Evangelio.

Nu/ þeim Eina og þren̄a Almattuga Gude/ seigium vier Lof/ Dyrd og Þackargiørd/ nu hiedan j fra/ og til Eilijfdar/ Amen/ Amen.

Nytianda Sun̄udag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 9. Cap.

V Þan̄ Tijma. JEsus stie a Skip/ foor hann yfer um aptur og kom j sijna Borg. Og sia/ ad þeir færdu til han̄s Haalfvisen̄ Man̄/ þan̄ er laa j sin̄e Reckiu. En̄ þa JEsus leit nu þeirra Trw/sagde hn̄ til hin̄s Haalfvisna. Vertu Hughraustur Sonur/ þijnar Synder eru þier fyrergiefnar. Og sia/ ad nockrer af Skriftlærdum sogdu med sialfum

 sier/

sier/ þessi Gudlastar. Og sem JEsus sa þeirra Hugreningar/ sagde hann. Hvar fyrer huxe þier so vondt j ydrū Hiørtū? Hvørt er audvelldara ad seigia/ þier eru þijnar Synder fyrergiefnar/ Elledur ad seigia/ statt upp og gack? Enn so ad þier vited/ þad Mannsins Sonur hefur Magt a Jørdu til ad fyrergiefa Syndernar/ þa sagde hann til hins Nalpvisna. Statt upp/ tak i burt Sæng þijna og gack j þitt Hws. Og hann stood upp/ og foor j sitt Hws. Enn þa Foolked sa þetta Vndradrest þad/ Pryssande Gud/ sa ed þvilijka Magt hefde Mønnunum giefed.

Exordium.

J Psalmenum þeim 103. Verdur oss kient og fyrer Sioner sett hvørsu Hiartanlega og Nakvæmlega/ ad sa Konunglege Spámadr David/ þackar Gude fyrer allar sijnar Nadar Giafir/ Andlegar og Lijkamlegar/ sem hn̄ hønū veitt hefur/ þar hn̄ so ad Orde kiemst og seiger. Lofa þu Saala myn̄ DRottenn/ og allt hvad j mier er/ hn̄s Heilaga Nafn. Lofa þu DRottenn Saala myn̄/ og forgleim ecke ollu þvi gooda sem hn̄ hefur giørt þier/ Hann/ hvør ed Fyrergiefur þier allar þijnar Synder/ og Græder allar þijnar Meinsemder. Hvør ed frelsar þitt Lijf fra Fordiørfuninne/ Hvør ed Koronar þig mz Nad og Myskunseme. Hvør ed þinn Munn Gladværann gierer/ og þu verdur Vngur aptur/ lijka sem ennur Aurn. Hier j þessu Ordū/ þackar hinn H. David/ sem og eirnenn ell H. Christeleg Kyrkia mz hønum/ Gude Eilijfū Almattugū Fødur/ fyrer tveggia Handa Velgiørninga sem er fyrst fyrer Fyrergiefning Syndanna/ hvør ad er hin dyrmætasta Giof og Skeinkur/ sem oss Mønnunū kann ad veitast j þessu Lijfe/ Hvers vegna hun kallast og so af Lærefødurnū Augustino/ Asylum Ecclesiæ þad er/ Slot edur Vijge Safnadarens.

Þad Annad sem vier mz hinū H. David/ eigū ad þacka Gude vorū fyrer alla vora Lijfdaga/ er Heilbrigde Lijkamans. A bæda þessa Velgiørninga verdur minst j vorū upplesnū Gudspialls Texta/ þar vor sinnþe Endurlausnare Herrann JEsus Christus/ Fyrergiefur ecke ad eins þeim

us þeim Hælfviſna Manne/ ſem laa j ſiñe Reckiu/ ſijnar Synder og Miſgiorder/ ſeigiande ſo til hañs. Vertu Nughrauſtur Sonur/ þijnar Synder eru þier þyrergiefnar/ helldur giefur hönũ og ſo aptur ſijna Heilbrygde. Og vilium vier an leingra Jñgangs/ rijkia til Gudſpiallſins/ og taka oſſ wt af þvi tvær Smægreiner/ ad ſkoda og yfervega hid Einfalldlegaſta. Hin Fyrre ſkal vera uñ Lækning hins Hælfviſna. Auñur um Mogl Phariſeaña/og Fra Skriftlærdu/mz þvi fleyra ſem vier kuñũ oſſ hier wt af til Lærdoms/ Hugg unar og Amiñingar ad taka. Vor DRottẽñ JEſus Chriſtus/ ſem mz einu ſijnu Gudoms Orde/ kañ ad lækna allar vorar Meinſemder hñ ſende oſſ ſijna Naad/ ſvo vier mættũ hier wt af nockud gott læra/ & oſſ til Nitſemdar færa/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

JEſus SJie a SKip/ ſtendur hier i Vpphafe Textans. Fimm fierdeilis Atvik edur Kryngumſtædur/ eru oſſ i þeſſu fyrra Greinar kornenu/ vel athugande. Og er hin fyrſta uñ Tijmañ a hvorium Herrañ Chriſtur hafe giort þetta mykla Daſemdarverk a þe im Hælfviſna Mañe. Gudſpiallamadurinn Mattheus i næſt fyrerfar ande Capitula ſeiger/ Ad þa vor Bleſſade Endurlauſnare hafde reyſt yfer uñ Siooiñ Genezareth/ og var komiñ i Landsalfu þeirra Gergeſenorum/ Þa hafe tveir Dioſulooder Meñ/ hlauped i moote hönum/ hvorier ed hielldu ſig i Daudra Maña Grofum/ og voru ſo Dolmer/ ad eingiñ vogade ad ferdaſt uñ þñ Veg. Þegar nu þſſer tveir urdu þſſ varer/ ad Chriſtur var komiñ þar nalægt ſier/ þa hroopudu þeir/edur riettara ad ſeigia/ þeir Vondu Andar i þeim/ og ſögdu. Hvad hofum vier med þig/O Jeſu Guds Sonur? Komſtu hingad ad kvelia oſſ adr eñ Tijme er til? Og ſm̃ þeir Ohreinu Andar formerktu/ad Herrañ Chriſtur munde reka ſig wt/ af þeſſũ tveimur Moñum/ þa badu þeir hñ/ ad leifa ſier/ad meiga fara i Svijnahiordena/ſem þar var nalægt. Þad liet Herrañ epter þeim/og hlupu þeir ſo i Svijniñ/ eñ Svijnahiordiñ ſteygde ſier med myklum Js i Siooiñ. Eñ ſem Gergeſeni feingu þetta

 ad viſſ

ad vita/ geingu þeir wt a moote hønum/ og badu hn/ ad vykia i burt
vr synum Landamerkium/ audsynande þar med/ad þa vardade meira þar
um/ ad meiga behallda synum Svynum hia sier liggande/ en ad hafa Herran
Christum hia sier nalægan. Og hier þyrer seiger Gudspiallamaduren/ad hn hafe stiged aptur a Skip/ og viked i burt þra þm Ohacklatu
Kroppum. Soddan Gudlauser Skalkar og Boofar/þinast all-
marget en nu i Dag/ i ymsum Londum/ sem lyted edur ecert skeyta um
Herran Christum/ og hns Heilaga Ord/ virdande meira Svyn syn og
Ohocka Maura/en hn. Þar þyrer er þad eingin Undur/þo þeim gan
ge ecke betur en þeim Gergesenis/ og Herran Christur vyke burt þra þm
med sine Nad/ og sende þeim Megnan Villudoom/ so þeir trwe Lyg-
ene/þyrst þeir vilia ecke hlyda Sannleikanum/ 2. Tess. 2. Vei sie þm/
seiger Ande Guds/þyrer Spamannin Ose. 9. Cap. þra hvorium þad
DRotten er burt viken/ þvi þar er j burt þ Lyfed sm Lyfgad gietur/
Joh. 14. Þar er j burtu þ Lioosed sem upplyser/ Joh. 1. Þar er
j burt sa Sannleikuren/ s oss Hialpsamlega giører/ Joh. 14. Þar er
j burtu Læknismeystaren/ sem oss Græder/ Exo 15. Þar er j burtu
sa Hirderen/ sm oss Fæder og Forsorgar/ Psam. 23. O Herra Gud
kome til/ Hvylykur Misser er þtta? Ai/ betra være ad þeir heþdu alld
rei Fædder vered/ sem styggia so j burtu þra sier þann Edla Giestenn/
vorn DROTTenn JESum CHRistum.

Annad sem oss er hier athugande/er Stadurin/ i hvøriu Herran Christur giørde þtta Dasemdarverk/ sem var i hns eigin Stad/ Þvi Gud
spiallamadurin seiger/ ad þa hn reyste yþer um Siooin eptur/ þa hafe
hn komed i syna Borg/ sem var Capernaum/ epter þvi sem Marcus
Skrifar/2. Cap. En ecke kalladest Capernaum þss vegna Herrans Christi Stadur/ ad hn være hns Eign edur Eigendoomur. Þvi hn Blessadur/ þa hn umgieckst hier vor a medal a Jordunne/ var so Fatækur/
ad hn atte ecke so myked sem hn kynne Høþde syinu ad ad halla/ so sm hn
sialþur seiger hia Matth. 8. Cap. Helldur kalladest þesse Stadur Capernum/ hns Borg/ þyrer þessar Epterfylgiande Ordsaker.

Fyrst ad hn hafde þar sitt Adsetur optast nær/ epter þ Johañes var

j Myrkvastofu settur. Hvørs vegna hñ galt þar og svo Skattpeñingeñ fyrer sig og Petur/ so sem lesa ma hia Matt. 17. Cap.

Þar næst nefnest Stadur þsse hñs Borg vegna þss/ ad hañ hafde giørt þar jñe margar Merkelegar Predikaner og Dasemdarverk/ a medal hvørra var þ ad hñ Uppvakte þar af Dauda Dottur Jairi. Hañ hafde og soj þssū sama Stad marga gooda Vine/ sm hñ elskudu/ a medal hvørra ad var þsse Jairus Skoola Herra. Item Høfudsmadur eñ sm þangad var settur til Umsioonar af Keysaranū/ hvørs Þienara hñ hafde Lœknad af Ycktsyke/ Matth. 8. Og sa Konunglege Madur/ hvørs Son hañ hafde j sama mata Heylbrygdañ giørt/ Joh. 4. Og adrer fleyre. Vær ættū og so (Elskuleg Guds Børn) ad sia so til ad vær mættū vera Viner Herrans Christi/hvad vissulega skiedur/ef vier giørū þ sm hñ hefur oss befalad/og erū hlÿduger hañs Þienurū/sm hñ hefur j siñ Stad sett/og giegnū þra Aminingū/ þvi þeir vaka yfer vorum Sælum/ Heb. 13. Cap.

Þad þridia sm oss er hier athugande/ Er um þa/ sm fœrdu þeñañ Kalfvisna Mañ til JEsum. Og er þ Loflegt j þra Fare/ ad þr ala soddañ Ðñ og Umhyggiu fyrer þvi ad koma honū a Framfœre/ad þr villdu ecke bÿda þar epter/ad Herrañ gieck ut aftur ur Husenu/ e hñ var j/helldr fyrst þr gatu ecke sialfer þreingt sier jñ til hñs/mz þeñañ veika Mañ/ vegna Þreingsla z Margfiølda Foolksins/ þa foorū þr uppa Þaked og opnudu þad/ og lietu hñ sÿga so nidur/ fyrer Fœtur Herrans Christi / so sem hiner Gudspiallameñerner Marcus og Lucas votta. Hvar mz þr auglÿsa sÿna Tru/ ad þr þecke JEsū fyrer þañ Rietta Meystara til ad hialpa/Es. 63. Þeir vidurkieña hier z so sÿna Von/ ad hñ mune ei alleinasta kuña/ helldur og so vilia hialpa øllū þm sem til hñs flya/ og hñs Nadar leita. Þeir læta og eirneñ j Lioose sÿna Elsku og Medaumkunarsamt Gied/sm þr hafa til hins veika/ j þvi/ ad þr telia ecke epter sier ad bera hañ til Christum.

Þessar þriar Dygder ættū vier af þm ad læra. Fyrst ad trua Gude vorum stadfastlega/ þviad Augu DRottens æskia Truna/ Jerem. 5. Og hun er su Hønden/ med hvørre vier fœum hønum halldeð.

Þar næst eigũ vier ad hafa eina stadfasta Von til hñs / þvi hun er ꝥ rietta Lyf Akkiered vorrar Sælar / hvøriu ef vier vel og forsialega vt kostum / þa meigũ vier Ohrædder vera þar ꝥ / ad vier munũ Skipbrot lijda / Heb. 6. Cap. J Þridia lage ber oss ad hafa Brooderleg-añ Kiærleika hvør til añars / so aller meige sia og þeckia þar af / ad vier sieum Christi Lærisveinar / Joh. 13. Þviad Kiærleikeñ er su hellsta Dygd / æn hvørrar Trwen er daud / og øll Goodverk eru til Onÿtis. Þvi þo eg hefde alla Trw / so ad eg kyñe Biørgeñ vr stad ad færa / eñ hefde ecke Kiærleikañ / þa være mier ꝥ eingiñ Nytsemd / seiger Post. 1. Cor. 13. Og þar fyrer verdur þetta Bodord sem Elskuna áhrærer / kallad þad Koninglega Løgmál / af Post. Jac. 2. Cap.

Þad Fioorda ꝥ oss er hier athugande / er um̃ sialfa Personuna ꝥ bo-reñ var til vors Herra JEsũ Christũ / sm̃ var ein HAlfviseñ MAñ-eskia / Hvør Ed Lá i Siñe Reckiu / og kuñe hvørke ad hræra Legg nie Lid / Hønd nie Foot. Eins er þvi og so vared / fyrer oss / Vier meigũ aller riettelega seigiast ad vera Hálfvisner / þvi Syndernar sem vier drygũ Daglega Dags / hafa so fordiarfad oss / ad vier meigũ játa med Postulanũ Pále / ad i voru Hollde bwe eckert gott / Rom. 7. Þa vier eigum ad ganga a Vegũ Riettlætesins / þa erum vier Hallt-er / Heb. 12. Þa vier eigũ ad rietta þm̃ Fatæku vora Hiálpar Hønd / þa vill hun optsiñis vera Afllÿtel / Viseñ ꝫ stutt til Gudsþackagiordaña.

J. Fimta máta er oss athugande / hvad Herranũ Christo hafe kom-ed til þss / ad Miskuna sig yfer þeñañ Hálfvisna Mann / sem var su sterka og Oflluga Trw / sem þsser er hñ báru høfdu til hñs / þvi þeir hafa hallded ꝥ Obrygdañlega vïst / ad so framt sm̃ þr giæte nꝫ nockru moote komed hønũ fram̃ fyrer JEsum / þa munde hañ og so hrærast Myskunar yfer honũ og Lækna hañ. Og hier fyrer seiger Gud-spiallamadureñ / ad strax þegar Herrañ hafe lited þeirra Trw / þa hafe hñ talad Blijdlega til þss sivka ꝫ sagt / Vertu Hughraustr Sonr. Hvar af Ráda má / ad þo þsser fiorer Meñ sem báru þeñañ Hálfvie-sna til Christũ / so hñ yrde af henũ Læknadur / være sialfer noogu Trwarsterker / þa mune samt þsse veike Madur hafa mátt Blygdast / og

so sem

so sem Fyket verda sig/ ad koma fram fyrer þvilikañ Herra og Dyrdê legañ Spamañ sm̃ Christur var/ vegna margfiølda Synda siña/ hvør iar vissilega hafa vered Ordsøk til hñs Kvilla og Krankdæmis. Enn uppa ꝥ hñ skillde ecke Orvænta sier þar fyrer Guds Nadar og Mȝ ske-unar/ þa talar nu sa Himneske Læknismeystareñ/ vor DRottẽ JEsus Christus sierdeilis til hñs/ og seiger hñ skule vera Hughraustur og Te warsterkr/ setiande alla siña von og traustuppa hñ og vita vyst ad hv ar hellst ẽ Syndiñ gnæfer /þar yfergnæfer Naden miklu framar/ Rom. 5. Eñ þar vor astwdlegaste Hiartans Herra kallar þeñañ auma Mañ/ siñ Son. Þar af stendr oss øllũ ein Hiartnæm Huggun/ Þvi þar mȝ giefr hñ bæde hønũ ⁊ øllũ oss ad vitahvørreñ ꝥ hñ sie siñadur vid oss/ ẽ er/ ecke ødruvyse eñ eirn goodr og Giæskurykur Fader/ vid siñ Elskuleg Børn/ hvørs vegna vier meigũ oss ⁊ so alls gods af hø-nũ vænta. Vær lærũ ꝥ og eirneñ hier af Trw fra sm̃ bætu þañ Hælfvisna til Christũ/ ad sie svo ad vier j sama mæta viliũ frambera Naudsyniar vors samchristens Næunga/ j Bænũ vorũ ꝧ hñ/ þa hliotũ vier ꝥ ad giøra j eirnre riettre ⁊ sañre Trw/ ꝫ efast ecke/ þvi an Trw areñar er Omøgulegt Gude ad þocknast/ seiger Post. til Ebr. 11. E. Framveigis seiger Herrañ Christur til þss Hælfvisna. Þijnar Synd er Eru Þier Fyrergiefnar. Hañ visse vel Blessadr/ so ẽ eirn Alvitr He rra/ af hvøriu Tilefne edur Ordsøk ad þsse veike Madur hafe feing-ed siñ Kvilla sem er/ ad þar var eingeñ øñr Ordsøk til/ Eñ Synder hñs og Yfertrodslur/ so sem þær eru eirneñ Efne til allra vorra Mein semda. Þar fyrer villde hañ og so fyrst lækna hñ uppa Sælena/ sem mest um̃vardade/ og sydañ uppa Lykamañ. Th hvar mun nu fiñ ast þvilykur Lækner? Marger gicka Læknad Lykamans Krankdæme. Eñ Sælareñar Syke kañ eingeñ ad lækna/ utañ vor DRottẽ JEsus Christus. Og verdur oss hier kiend riett Adferd/ hvørneñ vier eigum ad haga oss og skicka þa vier viliũ Læknader verda/ af Lykamans Kvill um og Krankdæmum/ sm̃ er/ ad vier eigũ fyrst yfer alla Hlute fram/ ad forlyka oss vid Almattugañ Gud/ og sia til ad vier kuñum ad verda lauser fra vorũ Syndũ/ epter þvi sem Syrach Rædleggur oss 38.

 seigiande/

seigiande / Barn mitt / fyrerlijt þu þad eige þa þu ert siukur / bid þu hellldur Drotten̄ / þa mun hn̄ Lækna þig / Lattu af Syndunum / og giör Hendur þijnar Ostraffanlegar / og hreinsa Hiarta þitt af allre Misgiörd / sijdan̄ lattu Læknaran̄ koma til þijn / þviad DRotten̄ hefur skapad hn̄ og lat hn̄ ei burt fra þier / medan̄ þu þarft hanns vid / Og skal þad nu vera um̄ þad fyrra.

Aun̄ur Greinen̄.

NV vilium vier koma til þess seirna Greinarkornsins / og skoda hvörnen̄ þr Skriptlærdu og Pharisei / virda fyrer Herranum Christo þetta hn̄s Myskunarverk / sem hn̄ giörde a þm̄ Kalfvisna. Gudspiallamaduren̄ seiger / ad Nockrer af Skriftlærdū Hafe Sagt med sialfū sier / Þad er / þa þeir heyrdu hvad Herran̄ Christr sagde til hins Kalfvisna / Þijnar Synder eru þier Fyrergiefnar / Þa hafe þr þeinkt Heimuglega mz sier hid innra j Hiartanu / ÞEsse GVdlastar. Sem villdu þr so seigia / Hvör er þesse / sem er so diarfur og Drystugur / ad hn̄ vogar ad tala þvilijkū Ordū til nockurs Man̄s under vora Heyrn / og seigia / Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar / þar eingen̄ ma fyrergiefa Syndernar utan̄ Gud alleinasta? En̄ Opinberlega voga þr ecke ad tala þetta vid Herran̄ sialfan̄. O hvad marga Stallbrædur eiga þesser Hrecsnisfuller Skalkar sier / en̄ nu a þessū Dögū / sem lata fagurt og Blijdlega j Eyrun̄ / eins og være þr beztu Viner Man̄s / en̄ Hiartad er þo fullt af beisku Galle? Act. 8. Soddan̄ falska Brædur og so Skadsamar Tungur / er verra ad varast / en̄ vitan̄lega Fiandmen̄ og Ovine.

Hier næst setur Herran̄ Christur Phariseunū og þm̄ Skriftlærdu / AugliosLega fyrer Siooner / ad hn̄ sie eingen̄ Gudlastare / sem þr þeinktu / helldr san̄ur Gud / s. hafe Magt og Vallld til ad Fyrergiefa Syndernar / þar han̄ seiger / Hvört er audvelldara ad seigia / þier eru þijnar Synder fyrergiefnar / eda ad seigia / statt upp og gack?

Þad er sem villde hn̄ so sagt hafa. Eins og þad er Omögulegt ad eirn sliettur og einfalldur Madur kun̄e af sin̄e Eigen̄legre Magt / ad fyrergiefa Syndernar / So er þ og so Omögulegt ad nockur kun̄e mz einu

Orde fyr-

Orde þyrer ukañ allañ Lœknisdoom ad Heylbrygda añañ. Eñ uppa þ þier meiged sia/ ad eg er sa hiñ same sem þetta hvørtt veggia kañ ad giøra/ Þa vil eg nu ydur æ sianande/ giøra þeñañ veika Mañ (sem so langvaranlega heþur vid Sængena leiged/ z hvørke gietad hrært Legg nie Lid) Heylbrygdañ. Hier næst suþr Herrañ sier til þss Hælþvisna/ og seiger til hñs. Statt upp/ tak Sæng þijna z gack j þitt Hws.

Hier aþ høþum vier oss þ til Huggunar ad taka. Ad mz þvi vier eigum soddañ eirn Herra og Hyrder/ sem ecke ad eins fyrergieþur oss allar vorar Synder/ helldur z eirneñ hañ s Græder allar vorar Meinsemder/ svo sem David um hñ vottar/ Psalm. 103. Þa meigum vier med fullu Trwnadartrauste til hñs flya/ og oss Skiols og Hælis hia hønum leita/ j moote Elldlegū Pijlū Dioþulsins/ og hañs Freystingum/ þvi so sm þ hñ hefr bored allar Verallðareñar Synder/ so mun hñ z so vissulega bera þijnar og mijnar Synder/ og kasta þm j Haþsins Diwp so þra mun alldrei framar ad Eilijþu minst verda/ Miche. 7. E.
Sie so vier follñ j Siwkdoom/ edur adrar Lijkamlegar Þreingingar/ Þa huggū oss þar vid/ ad vier eigū þañ Lœkner s er mikell aþ Rade/ og Mattugur aþ Giørninge/ Jerem. 32. Hvør hefr nockurn Tijma sa til Skañar orded/ sm hefr vonad a hñ? Hvør heþr sa nockurn Tijma yfergieþeñ vered/ sm hefr blifed stadþastur j Otta DRottens? Eda hvør heþr nockurn Tijma aþ høñū þvorsmadur vered/ sm til hñs hefur kallad? Þvi DRotteñ er Nadugur og Mijskunsamur/ þyrergieþur Syndernar/ og Hialpar j Neideñe/ seiger Syrach/ 2. Cap.
Latum oss þar fyrer flya til hñs j ollū vorū Naudsyniū/ þvi hñ bæde kañ ad hialpa og vill hialpa/ og mun hialpa oss/ og þ sama so Furdanlega og Dasamlega/ ad aller þr Meñ sm þ sia/ þr munu seigia/ Gud heþur þ giørt/ og þormerkia ad þ sama er hñs Verk/ Ps. 64.

Ad sijdustu stendur so j Nidurlage þessa Heilaga Gudspiallz.

Enn þa Foolked sa þetta/ Vndradest þad/ prijsande Gud/ hvør ed þvijlijka Magt hafde Monnunum gieþed.

Af þessum sijdustu Textans Ordū/ Er audraded/ hvøria Meining ad Foolk þetta haþe haþt um Herrañ Christum/ sm er/ ad þ heþur hall

 ded hñ

ved hn̄ þyrer eitt Mykelshættar Herra og Potentat/ en̄ ecke þ sañan Gud/ samt fylla þr ecke Hoop þra Skriptlærdu j þvi/ ad lasta hn̄ eins ꝛ þr helldr hallda þr þar til miked aþ hon̄u+ Hvad miklu þramar er vor Skyll da til/ad loþa og Vegsama Gud þar fyrer/ ad han̄ heþur læted oss vita aþ sijnu Heilaga Orde/ ad vorum Blessada Endurlausnara Herranum JEsu Christo/ er øll Magt gieþen̄ a Himne og Jørdu: Matth+ 28 Vier vitū og so ad hn̄ heþur jnsett sialþur þ Heilaga Ministerium edur Kieñemañlega Embætte/ og þar mz gieþed ecke alleinasta Postulunum helldur og so øllum þra Epterkomendum/ Fullkomlega Magt og My ndugleika/ Syndernar ad Fyrergieþa og þeim aptur ad hallda+ So s liooslega mæ lesa hia Matth+ 18 ꝛ Joh+ 20+ Capitula.

Fyrer slijkan̄ Velgiørning ættum vier Gude vorum ad þacka/ alla vora Lijþdaga/ seigiande mz þm̄ Konūglega Spæmañe David/ aþ Ps+ 103 Loþa þu DRotten̄ Sala mijn/ og þorgleim ecke þvi gooda sm̄ hn̄ heþ ur giort þier+ Og skal þ so stuttlega og einþalldlega sagt vera/ um̄ þessar tvær Greiner/ sem er um̄ Lækning þss Halfvisna/ Og Møgl þra Phariseorum og Skriftlærdu+ Þeim eina og þreña Eilijþa Almættuga Gude Fødur/ Syne ꝛ Heiløgū Anda/ seigium vier Lof/ Dyrd Heidur og Þackargiørd/ nu hiedañ j þra/ og ad Eilijþu/ Amen/ Amen+

Tuttugasta Sun̄udag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 22. Cap+

þeim Tijma. JEsus svarade og talade i añad sinn i Epterlijkingu til þeirra/ og sagde. Himnarijke er lijkt þeim Konge/ sem Brwdkaup giørde Syne sijnum. Og wtsende sijna Þioona/ ad kalla Bodsmeñena til Brwdkaupsins/ og þeir villdu ecke koma. J añad sin̄ sende han̄ wt adra Þioona/ og sagde. Seiged þier Bodsmøñunū. Siæed mijna Mæltijd heþe eg tilbwed/ mijner Yxar og Aled Fie er slætrad/og allt er Reidubwed/ komed til Brwdkaupsins. En̄ þeir þorsmædu þad og

geingu

geingu i burt/ eirn a siñ Bygard/ eñ añar til siñar Sysslunar/ enn hiner adrer gripu hañs Þioona/ og lögdu þeim Hædungar til og drapu þa. Eñ þa Konguriñ heyrde þetta/ vard hañ Reidur/ og sen de wt sitt Herlid/ og þyrerfoor þessum Mordingium/ og brende upp þeirra Borg. Þa sagde hañ til siña Þioona/ Brwdkauped er ad sönu reidubwed/ eñ þeir sem bodner voru/ þeir voru þess ei verduger. Þar þyrer/ fared wt a Gatnamootiñ/ og biooded til Brwdkaupsins hvörium sem þier þiñed. Og hañs Þioonar geingu wt a Strætiñ/ og samañsöþnudu öllum þeim sem þeir fundu/ Vondum og Goodū. Og Brwdkauped vard fullt med Bordsett Folk. Eñ þa Konguriñ gieck iñ ad sia þa sem til Bordsins satu/ Sa hañ þar eirn Mañ/ eige klæddañ Brwdkaups Klæde/ Og sagde til hañs. Vinur/ hvör miñ komstu iñ hingad/ hafande ecke Brwdkaups Klæde? Eñ hañ þagde. Þa sagde Konguriñ til siña Þienara/ Binded hañs Hendur z Fætur/ z kasted honū wt i hin ytstu Myrkur/ þar ed vera mun Oop z Tañagnystran. Þviad marger eru kallader/ eñ fáer Utvalder.

Exordium.

A Medal allra añara Brwdkaups Hatyda/ sem halldnar hafa vered j þra Upphaþe Veralldareñar og allt til þessa Dags/ þa er eing eñ Ypparlegre/ Eingeñ Ædre eda Veglegre/ eñ Brwdkaups Hatyd vorra þyrstu Forelldra/ um hvöria skriþad er/ j Skepunar Bookareñar/ 2. Capitula. Þvi Brwdgumeñ j þessu Brwdkaups Hoþenu/ var Adam/ hvör ed kallast Sonur Guds/ hia Luc. 3. Brwdureñ var Eva/ Doottur þess Ædsta og Ypparsta Konungs/ hvöria sialþur Gud haþde skapad/ m3 sijnū eigeñ Höndū/ aþ Mañsins Riþe. Brwdarskarted var Eigeñ Mynd sialþs liþanda Guds/ sem stod j sañarlegu Riett læte og Heilagleika/ Eph. 4. Samkeyped edur Hioonavigslūna þramde Gud DRotteñ sialfur/ Amiñande Brwdhioneñ ad þau skylldu hallda vel Hioonabands Reglurnar/ Matth. 19. Heimañmundureñ Brwdareñar var Einvallds Herradæme/ yþer Fiskū Siaarens/ Fugl

fim Lopfsins og ollū Dyrū sm̄ a Jordunne hræraſt/ Gen. 1. Riettener j þſſu Brullaups Hoþenu/ voru allra handa ſæter Avexter/ sm̄ Paradijſar Aldengardur af ſier bærde. Saungvararner voru þr Heilogu Einglar/ sm̄ og eirnen̄ Lopfsins Fuglar. Ohvad Ypparlegt Brwdkaups Hoþ/ heþur þtta þar þyrer mætt vera? En̄ Puſundſinū Adra og Beglegra Brwdkaup er þ/ um̄ hvert talad verdur j þſſa Dags Gudſpialle. J hvoriu ad Brwdgumen̄ er ſialþur Herran̄ JEſus Chriſtus/ Gud aþ Gude/ Lioos aþ Lioose/ Eirn ſan̄ur Gud aþ Gude ſon̄/ Gieten̄ en̄ ei giordur/ ſamrar Veru m̄ Fodurnū/ þyrer hvorn ad allt er giort/ ſo sm̄ vier ſyngiū j vorre Meſſu Credo. Enn Brwduren̄ er Chriſti Soþnudur/ edr riettrwud Guds Born/ ſo ſ vier þæ ū þramar heyrt. Og vilium vier þvi j Herrans Naþne ad leingra Jn̄gangs/ vikia til Gudſpiallſins/ og þad yþervega j þremur Smæagreinum.

Hin fyrſta ſkal vera um̄ Epterliſkingena/ ahrærande Brwdkauped. Aun̄ur um̄ Gieſtena/ ſem til þeſſa Brwdkaupſins Bodner voru.

Pridia um̄ Straff þra ſem Forſmædu þetta Brwdkaups Boded. Nu/ Sa Himneſke Brwdgumen̄ vorra Sælna/ DROTTenn vor JEſus CHriſtus/ virdeſt ad ſenda oſſ ſin̄ Heilaga Anda/ ſo vier mætt um þtta yþervega/ Han̄s H. Naþne til Loþs ꝛ Dydar/ en̄ oſſ ſialþū til Lærdooms ꝛ Vppvakningar/ j vorū Saluhialpar Eþn̄ū/ Am̄.

Fyrſta Greinen̄.

PRent er þ ſierdeilis/ ſ oſſ er athugande j þſſu þyrſta Greinarkornenu. Fyrſt hvor ad ſa ſie/ sm̄ hier bijdur til Brwdkaupſins. Par næſt/ hvor Brwdgumen̄ ſie. Og j þridia lage/ hvor ad ſie Brwduren̄.

So miked ſem viðvijkur þvi fyrſta/ um̄ Perſonuna þſſ ſ bijdur/ þa er þ j einu Orde ad ſeigia/ Ad þ er Gud Fader/ Kongur allra Konga/ ſem Rædur yþer ollu Jardrijke/ epter þvi David ſeiger/ Pſalm 47.

En̄ vilie nockur en̄ þramar vita og Ranſaka/ hvor og hvilijkur ad þſſe Kongurenn ſie/ sm̄ bijdur til Brwdkaupſins/ þa ſetur oſſ Heilog Skript þad lioſlega þyrer Siooner/ aþ þm̄ Artikulum/ sm̄ honū verda giefner. Sem er ſa þyrſte/ ad hn̄ kallaſt Sapientiſsimus/ þad er/

ſa allra

sa allra Vijsaste. Epter Veralldarenar Skicke/ plaga Mikelmeñeñ og Stoorherrar med sama Title ad Heidrast. Eñ þ þo ecke rieтт Eigeñlega þt Meñerner eru eckert og þr vega miña eñ ecke pat/ so marger sm̃ þr eru/ seiger David/ j Psalm. 62. Helldur ꝍ þad heima hia oss öllū Adams Nidium/ sm̃ Socrates sagde fordum/ Hoc unum scio/ quod nihil scio. Þad er/ Eg veit þ alleinasta/ ad eg veit eckert. Hvad vorer Vijsmuner eru Halfverk/ 1. Cor. 13. Enn þesse vor Herra er sialfr Vijsdoomureñ/ sa sem þecker allt hvad j Mañenū er/ Joh. 2. Og Ransakar Hiortun og Nyruñ/ Jerem. 17. Cap.

Sa añar Æru Titill sm̃ honum verdur giefeñ/ er/ad hñ kallast Potentissimus/ þ er/ Sa Allra MEgtugaste. Vm̃ Salomon Kong lesū vier/ ad hañ hafe læted byggia sier eirn Konunglegann Stool/ af Fijlabeinū/ og bwa hañ sama af klaaru Gulle/ hvers Lijke alldrei hefur giördur vered j nockru Konga Rijke/ 1. Cron. Book. 9. Cap. Þar stendr ꝛ so j 1. Kong. B. 7. Cap. Ad hañ hafe læted byggia sier eitт miked Hws af Libanon Skooge/ sm̃ var Hundrad Alna langt Fimtÿu Alna breitт/ ꝛ Þrimtÿu Alna hatт. Eñ þsse vor Konung ur hefur langtū Ædre og Ypparlegre Stool/ Þvi Himineñ er hanns Hasæte/ og Jördeñ er Skör hñs Foota/ Esa. 66. Þar m̃ꝫ er hañ soddañ eirn Herra/ sm̃ hefur soddañ eitт Hws og Bwstad/ ad Ritning eñ voktar um̃ hñ/ Ad Himnar Himnaña kuñe hañ ecke ad grijpa/ epter þvi sm̃ sialfur Salomon seiger/ 1. Kong. B. 8. Capitula.
Nu þo hñ bwe j so Volldugleguu Hwse/ þa vill hann þo ecke lata sier þikia miked fyrer ad koma hingad nidur til vor Mañaña/ sem hñ elsk. um og hñs Nafn akellum. Satт var þ ad Kong Assverus rijkte allt fra India Lande/ og til Morlands/ yfer Hundrad tuttugu ꝛ siø Pioodlöndū. Eñ þsse vor Kongꝛ ꝛ hñs Rijke/naer vt yfer oll Konga Rijke/þvi Jördeñ er hñs/ꝛ allt ꝫ þar er jñe/Psalm. 24

Þridie Æru Titill sem hönū verdur tillagdur j H. Ritningu/ Er ad hñ kallast Justissimus/ Þad er/ sa allra RJettvijsaste/ og Sanngiarnaste Herra/ hvöriū eingeñ kañ nockurn Oriett uppa ad seigia/ Þviad Riettvijse og Doomur er hñs Eatis Stadfesting/ epter þvi

sem David vottar i Psalmenum 89.

Fiorde Æru Titell er / ad hn kallast Beneficentissimus / þad er / sa allra GUDsþackagiarnaste Herra / hvor Titell hønū m̄z riettu ber / þvi hn̄ lætur sijna Sool uppgaanga / yfer vonda og gooda og lætur Rig- na yfer Riettlaata og Ranglaata / Matth. 5. Hier a moot kiñst opt / ad Veralldleger Kongar / Herrar og Potentatar / eru Omißkunsamer vid sijna Vndersaata / straffande þa med Høggormū epter þvi sem stendur 1. Kong. B. 12. Edur flaa Hudena af þm̄ / og Kiøted af fra Beinū so sem Micheas Spaamadur ad Orde kiemst i 3. Cap. Eñ sijaum til / þesse vor Herra / er þvilijkur Herra / sem Myßkunar sig yfer øll sijn Verk / Psalm. 145. Hañs Reide varer um̄ Augnabragd / og hn̄ hef- ur Lyst til Lijfsins. Vm̄ Kuølldtijmañ varer Grateñ / Eñ ad Morgne Dags Fognudureñ / Psalmenum 30.

Fimte Æru Titell sem þessū Kongenū / er til Brwdkaupsins bijdur verdur tillagdur / er sa / ad hn̄ kallast Antiquissimus / þad er / Sa allra Elldgiædaste og Elldste sem hefur eitt Eilijft Rijke / so sem Daniel um̄ hn̄ vottar / j sinar Spaadooms Bookar 2. Cap. Jtem / kallast hn̄ sa fyrste og sijdaste / fyrer utañ hvørn ad eingeñ Gud er / Esa. 44.

Af þßū Fim̄ Æru Titlū / hefū vier oss þ til Huggunar ad taka. Fyrst ad m̄z þvi vier høfū þvilijkan̄ Kong sem er Alvitur / og sier fra- am̄ j Veigeñ fyrer oss / þvi Otkunst ecke þo verer Ovíner og Mootstø- dumeñ / vilie m̄z Kiænsku afella oss / þm mun þad ecke takast / helldur mun hn̄ høndla þina vijsu. j fra Slægsmunū / og um̄vellta Raadum Rangferdugra / Job. 5. Þar næst er þ og so Huggunarsamlegt fyrer oss / ad vier eigū þañ Kong sem er eirn Almattugur Herra / Hv- ers Mattur Dyrd / og Eilyfd vijst / ei kañ nockurn Tijma ad þverra / Jtem seiger Spaamadureñ Esaias / 40. Cap. Ad hañs mattur og aflugur Kraptur sie so mikell ad þar kuñe ecke j neinu Brestur ad vera.

J þridia lage / skulū vier Hugga oss vid Riettlæte þßa vors Ko- nungs / hvør ecke vill gleima vorū Giørninge / z Kiærleikans Erfide: s̄ vier audsynū j hn̄s Nafne / epter þvi s̄ þar stendur j Pist. til Heb. 6. Helldur Endurgiallda þm̄ Normung aptr a mot / s̄ oss Normung veita /

2. Tess. 1. I þiodrda mæta er þ næsta Hugguunarsamlegt þyrer oss / ad þsse vor Konungur / er eirn Merkelegur Herra / sin Koronat Aared med siñe Goodgyrne / Psalm. 65. Og upplijkur siñe Mildre Hende / og sedr allar lifande Skiepnr mz siñe Blessan / Psalm. 145.

Vier høfū og so ad siduslu oss til Huggunar hier þañ Konung s er eirn Eilijfur Kongur / hvør ed ecke mun læta oss Æfveñlega vera j þessū Eimdardal / helldur kalla oss burt hiedañ / og jñleida j siñ Dyrdarsal / þar Eilijf Sæla ꝛ Eilijfur Føgnudur / mun vera yfer vorū Høfdum.

Nu so sem vier høfū heirt / hvør og hvijlijkur ad sie þesse Kongureñ sem bijdur til þssa Brwdkaupsins / So viliū vier og so framveigis fra ad heyra / hvør ad sie Brwdgumeñ. Eñ þ er Kongsins Sonur / vor DRotteñ JEsus Christus / Hver mz þvi hñ er af Konunglegu Slekte Giekeñ og Fæddur / j bædar Ætter / þa hlijtur hñ og so sialfur ad vera eirn Konungur. Eñ samt skulū vier vita / ad a millum þessa Konungsins ꝛ añra Jardneskra Konga / er oseigianlega mikill Mismunur. Jardnesker Kongar lifa Skam̃a stund / og stiorna ei leinge / Eñ þsse vor Brwdgume hñ er eirn Eilijfur Herra og Kongur / sm rædur og stiornar Himne og Jordu / ꝛ øllū Skiepnū / hvør ed a sijnu Høfde ber ecke eina / helldur margar Coronur / Openb. B. 19. Cap. A hvørs Klædū ad þsse Æru Titill stendur skrifadur. KOngur allra KOnga og DRotteñ allra Drottna / so sm lesa ma j sama Cap. Openb. B.

Þar næst hefur þsse vor Blessade Sælarbrwdgume Herrañ JEsus Christus / þ fram̃ yfer alla adra Konga / Herra og Potentata / ad hañ er sa allra dægelegaste ꝛ prijdaste a medal Mañana Sona / svo sm hiñ H. David um̃ hñ vottar / j Ps. 45. Og hvorneñ skillde sa ecke vera mikllu ædre ꝛ ypparlegre øllū ødrū / bæde ad Asiondeñe ꝛ so øllū ødrū Sælareñar og Lijkamans Burdū / um̃ hvørn ad skrifad stendur / ad hñ sie Liome Dyrdar þss Himneska Fødursins / ꝛ Imynd hñs Veru? j Pist. til Heb. 1. Edur hvad kañ Skartsamlegra ad vera edr Prijdelegra / eñ ad vera Gud og Madur j eirnre Personu? J einu Orde ad seigia / Hañs Signudu Varer eru astwdlegar / hñs Blessada Hiarta er Medaumkunarsamt / Og øll hñs Verk eru Fogur og Lysteleg.

J þridia lage heþur þsse Brwdgumeñ þ ÿþer alla adra Nerra ᵹ Pot entata/ ad hñ er sa allra Ryſkaste ᵹ Volldugaste/ þvi sa Nimneske Fad edereñ heþur sett hñ til Erþingia yfer alla Nlute/ so sm̃ Pistils Skrip areñ til Neb. vottar/ Nimen og Jord eru hñs Eign ᵹ Eigendomur og allt hvad þar er jñe/ Sylþur og Gull/ Perlur og Gimsteinar/ oll Kongarÿke/ Keysaradæme/ Furstadoomar/ og hvoriu Nafne sm̃ þ heit er/ er hñs/ so þ aller Kongar a Jorduñe taka sÿn Liene aþ honum oȝ stioorna ecke leingur eñ hñ vill/ þar fyrer seiger hiñ Neilage David svo/ Nvor er slÿkur sem vor Gud? Psalm. 113.

J þioorda mata hefur þsse vor Brwdgume/ þa Jþerburde yfer alla adra Nerra/ Ad hñ er sa allra Vÿsaste og Nævitraste/ hvors Speke ᵹ Vÿsdoomur/ geingur laugt ÿþer Eingla og Mañа Vÿsdoom/ þar j hoñū eru þolgner aller Fiesioder Vitsluñar/ Ja/ hñ er Niartnaña ᵹ Nÿrnaña Ransakare/ og veit hvad j Mañeñū er/ so þar er eckert þyr, er hñs Augū huled. Nvad eru Mañaña Vitsmuner ad reikna/a moo te þssu? Sañlega ecke añad eñ Nalþverk/so ſ Post. seiger/1. Cor. 13

J Fimta mata er sa Mismunr a mille Brwdgumans vors Nerrans JEsu Christi og Veralldlegra Konga og Noþdingia/ ad hñ er sa allra sterkaste og Oflugaste Kappe/ hvors vegna hñ kallast Netia/ aþ Spamañenū Esa. 9. Cap. Berande alla Nlute mz Orde sÿns Krapt ar/ Neb. 1. Veralldleger Nerrar/ vilia læta kalla sig þa Oyþer viñañ legustu/Eñ sa Titell hæþer miklu helldur þvi sterka ᵹ Oþluga Lioone enu/ aþ Kine Juda/ vorū Nerra ᵹ Endurlausara JEsu Christo/þvi hañ eirn hefur med siñe Pijnu og Dauda Sigrad og yþeruñed alla vora Salar Ovine/ ſ er Synd/Dauda/Dioful ᵹ Nelvÿte/ᵹ heþr flett hñ sterka Nervopnada(ſ er Andskotañ)ollū sÿnū Nerklædū/a hvor hñ tr eyste/Luc. 11. Nvad omogulegt heþde vered ollū Keysurū/Kōgūᵹ Fu rstūmz allre siñe Styrkdsmagt/hvorsu vel ſ þr heþdu viliad bera sig ad.

Þvilÿkur er nu þsse Brwdgumeñ/ um̃ hvorn hier verdur talad/ j þe ssu Neilaga Evangelio. Latū oss nu eñ þramveigis heyra/ hvad þyr er ein ad Brwdureñ sie/ sm̃ þsse Nimneske Brwdgumeñ/ vor Drotteñ eñ JEsus Christus/ Guds og Mariu Sonur/ heþur sier wtvaled.

Eñ þet

En þ er allt Mañlegt Kyn/ edr Christeleg Kyrkia/ Ecke alleinasta so s hun er nu aþ Nadeñe ordeñ hrein ꝛ oflectud/ helldr so s vier Mañeskiurnar vorũ af Natturuñe til/ adr eñ var snerunst/ ꝛ urdũ riett Christi Brwdr. Eñ þ ũneñ mũdũ vier þa vera oȝ komner;eda þ ũneñ mũ de Eþnũ vorũ vera þa hattadr B/aumlega ꝛ Normulega/ þvi Noþu ded var sirokt/ ꝛ Hiartad var veikt/ j þra Hvirfle ꝛ allt til Ilia/ var ecke rt heilbrygdt a oss/ so s Spamadureñ Esaias ad Orde kiemst/1. Cap.

Þad er Sidvane vor Mañaña/ Ad þa eirn vill leita sier epter Brwdur edur Kveñþange/ þa wtvelia Meñ sier ad miñsta koste þa sm þm er saþnbodeñ/ eda þa sm hefur Frijdleik til ad bera/ Eins ꝛ Jacob utvalde Rachel/ og elskade hana vegna sijns Dægelegleika/ Gen. 29. Eda þa sm er aþ Haũ Stigũ og Noþdingiũ komeñ/ eins og David/ þa hñ gyrntest ad Mægiast vid Kongeñ Saul/ 1. Sam. B. 18. E. Eda þa sm myken Rijkdoom og þormegan hefur/ so sm marger nu a þssu Tijmũ Gyptast til Fiar. Eñ sa Himneske Brwdgumeñ vor DR. otteñ Jesus Christus/ hñ er odruvijse siñadur/hñ sier ecke epter soddañ/ Þviad um Jaþnræde er hier ecke ad tala. Eñ svo miked sm vidvijkur Dægelegleika ꝛ Frijdleika þssarar Brwdureñar Herrans Christi/ þa er hñ Ordeñ nu so Aþmindadur og Aþskræmdur/þyrer þ Sargrætelega Syndaþall vorra þyrstu Forelldra/ ad j þra Hvirþle og allt til Ilia/ er eckert Heilbrygdt a oss/ so sm eg strax sagde/ Ja/ allt vort Riettlæte er so sem Saurugt Klæde/ og af Natturuñe til erũ vier so Blinder/ ad vier siũ ecke þ klara Evangelii Lioos Christi Liooma/2. Cor. 4 Vier erũ Dauser og viliũ ecke heyra/ Jerem. 6. Vier erũ Mallauser og viliũ ecke tala þ riett er/ Psalm. 52. Vier erũ og so Hallt. et/ so vier giorũ aungvañ riettañ Gang/ m vorũ Footũ/ Eb. 12. Eñ so miked sm vidvijkur Ætt vorr/ þa er hun og so miøg Audvirdeleg og Lijtelmootleg ordeñ/ so vier kuñũ oss ecke helldur þar af ad stæra/ þviþo Gud DRotteñ skapade j Ondverdu Mañeñ/ epter siñe Eigenn Mynd/ þa er þ nu allt vegna Syndaña umskiptelegt orded/ so ad vor er fyrstu Forelldrar ꝛ þeirra Epterkomendr/hafa gieted Børn aþ sier/ ecke epter Gøds/ helldur epter siñe Eigeñ Syndugte Mynd ꝛ Lijking/

 sem Auge

sem Augliost er/ af Skøpunar Bookarennar 5. Capitula.

Til Rijkedæmesins er ecke helldur hia oss ad slægiast/ þvi aller vier erū Vesæler/ Aumer z Volader/Blinder z Fatlauser/epter þvi s þar stendur/ i Openberingar B. 3. Cap. Eñ hvørniñ sm̄ þssu er vared/þa hepur þo sæ Himneske Brwdgumiñ vor Drottiñ Jesus Christus/viliad samteingia sig vid oss/z taka oss sier þ Brwdur. O Nad ÿper Nad/O/ Giæska ÿper alla Giæsku? Latum oss nu þar þyrer Aminta vera/Ad vier med Hiartans Audmykt z Lijtelæte/ tokū med bædum Hondū vid þssare þrambodiñe Nad/vors allra Sætasta Brwdguma Jesu Christi/ og neitum hønum ecke/ þyrst hñ bijdur sig til Ecktaskapar vid oss/so sm̄ sumer giøra/ ad þeir standa æ mote H. Anda/ Act. 7. Og þorsmæ Guds Rad i mote sialþum sier/ Luc. 7. Cap.

Þegar su Skijrlijþa Jomþru Rebecca var adspurd/hvørt hun villde þara med þeim Mañe/sem komiñ var til ad bidla til heñar/þyrer Hond Isaachs/ þa svarade hun strax og sagde/ Ja/ eg vil þara. Sama skall tu og so giøra (miñ Brooder z Syster) þegar Herrañ Christur Eidlar til þiñar Sælar/þa svara hønū so/af Loþk. Salomonis 5. Cap. Miñ Vin/kome hñ i siñ Alldengard/z neyte aþ hñs Edla Avextū.

Vier skulū z so taka oss þ hier wt af/til eirnrar Lijkkroptugrar Huggunar/ad med þvi vier erum Vtvalder til ad verda Jesu Christi Brwdur / þa er sialfur Gud Fader i Himnarijke/ vor mestwdlegur Magur og Teingda Herra/hvør ed vill Sedia oss z Næra/hier i sijnu Nadarrijke/ med Daglegu Braude/eñ giefa oss i þvi Eilijþa og Ofomna Lijþenu/ Eilijþt Lijþ og þulla Nægd/ Joh. 10. Jesus Christus/sem er vor Madur/wtbreider sijna Mijskunar Vænge ÿper oss/ og skyler oss þyrer Yþergange allra vorra Ovina/ so ad Hønd þeirra Omilldu næer ecke ad snerta oss edur skada ad giøra. Heilagur Ande/semer vor besste z Trw fastaste Astvinur/ mun hugga oss i øllum Krosse og Motgange/ z leida oss i allañ Sañleika. Joh. 16. Heilager Einglar munu vera vorer Fylgiarar/ z bera oss sier æ Hondum/ so vier steytum ecke Foot vorn æ Steine. Æ/Sæler z Blessader erum vier ad Eilijþu/ hvøriū Gud hepur leyþt ad komast i þvilijkar Teingder. Þar næst er þ. mieg

Huggun=

Nyggunarsamlegt og Gledelegt oss/ sem erum ordner Brwdur Herrans Christi/ad vier meigum visser vera um̃ hn̄s Elsku ⁊ Kiærleika til vor/ hvør ad er so stoor/ ad hn̄ hepur giepeð sialfan̄ sig i Daudan̄ vorra veg na/ uppa þ/ hn̄ Helgade oss ⁊ hreinsade pyrer Vatnsbadid i Ordenu/ Eph. 5. Og so sm̃ þ/ ad Eckta Personurnar hialpast ad/ og stoda hvørt an̄ad in̄byrdis/ i allskonar Motgange/ sm̃ þeim kan̄ ad Hondum ad koma. Eins lyka vill Herran̄ Christur/ ecke ypergiepa syna Brwdur/ hvør hana snerter/ sa snerter Sioaldur hn̄s Auga/ Zach. 2. Þar pyrer seiger hn̄ so/ pyrer Mun̄ Spamanz sins Esa. 41. C. Ottast ecke/ eg er med þier/víkstu ecke/þvi eg er þin̄ Gud/eg styrke þig/eg hialpa þier eirnin̄/eg helld þier vid/ ꝥ þa hægre Houdena myns Riettlætis.

J þridia lage er ꝥ eirnin̄ Nyggunarsamlegt pyrer oss/ad med þvi vier erum Christi Brwdur/þa munum vier og so hluttakande verda hn̄s Dyrdar. Þvi so sm̃ þ/ ad Brwdurin̄ edur Ecktakvinan̄/ tekur Napn ap sijnum Ecktamane/ so ad ep hun eignast eirn Konung/ verdur hun Kongyna kolluð/ Giptest hun einum Fursta/ þa kallast hun Furstyna/ og so pramepter. So tøkum vier og so Nafn ap vorū Himneska Brwd guma Herranum Jesu Christo/og køllumst Christner/ hvad oss er hin alla ra stærsta Æra.

J piorda mata er oss þtil Nyggunar/ad þar vier erū Christi Brwd ur/þa meigum vier reida oss Obrygdanlega þar uppa/ ad hn̄ mune ecke Æfenlega lata oss þiast og þvingast/hier i þssū Eymdardal/under Kro ssens og Motlæte sins þunga/ helldur so sm̃ eirn Elskulegur Brwdgu me/Jnleida oss i þan̄ Himneska Gleden̄ar Sal/ hvar hn̄ mun þurka all Tar ap vorum Augum/⁊ snwa þeim i Sætt Gleden̄ar Vyn/Joh. 2.

Vm̄ þtta Andlega Brwdkaupeð Herrans Christi/kyn̄e marg: pleyra Nytsamlegt og Nyggunarsamlegt pram̄ ad setiast / ep Tymen̄ leypde. En̄ vier vilium vykia til þss seirna Greinarkornsins/ sm̃ hlioodar um̃ Giestena er bodnir voru til þessa Brwdkaupsins.

Aunur Greinin̄.

ÞAd er Vissa ⁊ Vane vor Man̄an̄a/ ad þa vier helldū Stoorveitslur edur Brw

Þuí Brwdkaups Hꝏkyder/ þa sitiũ vier ecke einsamler ad Veitslunne/ helldur biodũ vier þar til mz oss/ vorũ bestu Vinũ & Naungum/ uppa ꝥ ad Brwdskaups Gledeñ meige verda þss meire. Eins skulum vier vita/ad Gud DRottẽ hefur ecke einungis tilreidt þa Owtskyranlegu Glede/ þss Eilifa Lyfsins fyrer sig sialfañ/ og sijna H. Eingla helldur hefur hñ og so viliad uña & meddeila hana ødrũ fleirũ wt j fra og hier fyrer seiger Gudspiallamadureñ/ ad Kongurenn hafe wtsendt sijna ÞJONA Til Ad Kalla Bodsmeñena Til Brwdkaupsins.

Hverier munu þa hafa vered þesser Þioonarner/ sem wtsender voru? Vier skulũ vita/Ad a fyrsta Heimsins Alldre f Flooded/þa kallade til þssa Brwdkaupsins vor fyrste Fader Adam/ hvør ed vissulega hefr wtlagt f Sonũ sijnũ/hvad Fyrerheyted um̃ Kviñuñar Sæde hafde ad merkia. Til þss kølludu & so i sama siñ Seth/Enoch/& adrer fleyre allt til Noafloods. Eñ hvørniñ giegndu þa Bodsmeñerner þssare Kallan? Gudspiallamaduriñ seiger/ Ad Þeir Hafe ecke Viliad Koma/ Þad er/þeir villdu ecke giegna þeirra Predikunum og Amiñingum / so sem Dæme sinast a Cain/ og ødrum sem fyrer Flooded lifdu. Nu sem hin fyrsta Kallanenn til Brwdkaupsins/ hafde ecke ad seigia/ ÞA Sende Kongurîñ i añad siñ wt adra Þioona/ og sagde. Seiged Bodsmoñunũ/mijna Maaltijd hefe eg tilbwed/ mijner Vxar og Aled Fie er slaatrad/ og allt er Reidubwed/ komed til Brwdkaupsins.

Hvørier voru þesser Þienararner? Þad voru þr H. Forfedur/ Spaameñ og Kongar/ hvørier med mikellre Kostgiæfne Idne og Alvøru/ kølludu Bodsmeñena til Brwdkaupsins/ sem Augliooſt er af H: Ritningu/allt til þess ad Herrañ vor Jesus Christus Openberadest j Holldenu. Og þo ad þtta Giestabod være ad øllu tilbwed/ꝥ er (epter þvi sem Lærefaderen Chrysostoomus ꝥ wtleggur) Allt ꝥ sm̃ Naudsynlegt var til Mañkynsins Endurlausnar/ være til reidu/ þvi Christur baud sig sialfañ fram̃ til eirnrar Foornar og Offurs/ fyrer alls Mañkynsins Synder/ þa voru Bodsmeñerner þo so Forherter/Blinder/ og Blygdunarlauser ad þr villdu ecke eñ þa þeckiast þtta Nadarboded þss Ædsta Konungsins / þar fyrer seiger Gudspiallamadureñ.

Ad þeir

Ad þeir hafe forsmæd þad/ og geinged j burt/ Eirn a sinn Bwgard enn annar til sinnar Sysslunar. Þeir lietu sier ecke enn nu þar med nægia helldur stendur hier ad sumer af Bodsmonnunum/ hafe þar ad auke/ Griped Kongsins Þioena/ lagt þeim Nædungar til og dreped þa.
Þetta eru nu Launenn sem þeir H. Guds Menn hafa feinged af þessa Heims Bornum/ þegar þeir hafa kallad þau til þess Andlega Brwdkaupsins/ Þer/ Amint þa til Jdrunar og Yfferbootar/ þa hafa þeir aptur a mote vered hædder og Spottader/ eins og giort var Nooa/ og hans Aurk fyrer Flooded/ Gen. B. 6. So var og so Elizeus hæddur af Smaa sveinunum j Bethel/ 2. Kong. Book. 2. Cap. Epter Ezechiel Spamanne Blystrudu hans Tilheyrendur/ og kvædu Asmoors Kvæde um hann/ so sem lesa mæ/ Ezech. 33. Postulenn Pall klagar yfer/ ad bæde hann siælfur og so hiner adrer Postularner/ sieu Vndurfurda ordner Heimenu/ og Darar fyrer Christi Saker/ 1. Pist. til Cor. 4. Cap. Suma af þeim sem til þessa Andlega Brwdkaupsins hafa boded/ seiger Gudspiallmadurenn/ AD BOdsmennerner hafe Drefed og Myrdt. Hier yfer klagar hinn H. Stephanus/ j Post. Giorn. 7. Cap. seigiande/ Hvorn af Spamonnunum hafa ydar Fedur ecke Ofsockt? og j Hel sleiged/ þa sem fyrerfram bodudu Tilkomu hins Riettlætar? Siælfur Endurlausnarenn vor JEsus Christus/ seigest senda Postulana sijna wt so sem Saude a medal Vlfa/ og hvør sem þa Lijflætur/ hann meinar sig ad giora Gude þægt Verk þar med/ Joh. 16. Dæme hier uppa finnast nær þvi Otelianleg j Heilagre Skrifft/ hvørsu þeir sem boded hafa til þessa Brwdkaupsins/ hafa vered Offsockter og illa wtleikner. Micheas var j Myrkvastofu settur/ 2. Reg. 22. Esaias var sund ursagadur med Triesog. Jeremias hefde maatt wkafa deyia j þre Grifu/ sem eckert Vatn var j/ helldur einungis Leyrbleita/hefde ecke Ebed melech hinn Blaalendske dreiged hann þar upp wr/so sem lesa er/ Jerem. 38

Sømu Kiøra hafa enn nu a þessum Dogum/ Guds Ords Þienarar sier ad vænta fyrer þad þeir bioda Mannkynenu til Herrans Christi Brwdkaups/ og seigia vier erum Sendebodar j Christi Stad/ þvi Gud Aminner fyrer oss/ þar fyrer bidium vier ydur j Christi Stad/ læted forlijka

 ydur vid

ydur vid Gud. 2. Cor. 5. En þo þer meige margt missafn lyda hier fyrer / þa meiga þer þo ecke ad helldur giefast upp / helldur seigia þeim Ogudlegu þ þeim ber ad seigia / hvort helldur sem þeir vilia þvi hlyda / eda ecke hlyda.

Þridia Greinen.

NU vilium vier j þvi sijdasta Greinarkornenu faa ad heyra / hvørt Straff ad komed hafe yfer þa sem Forsmædu þetta Brudkaups Boded / sem er / Fyrst Reide Konungsins / hvør ad er Obæreleg / so ad Manasses vottar j sinne Bæn. Og brennur allt til hins nedsta Helvijtis / Deut. 32. Hier um hlioodar so Textenn. Þa vard Kongurenn Reidur / z utsendande sitt Herlid / z Fyrerfor þessum Mordingium / z brende upp þra Borg.

Sa vijse Salomon j Ordsk. B. 16. Cap. Seiger ad Reide Konungsins sie Sendebode Daudans / þad fieck Haman ad sanna / þvi jafnsnart sem Assverus talade hønum Reiduglega til / þa merkte hann ad sier munde Olucka vijs / Esth. B. 7. Hvad miklu framar hafa Menn þa ad Ottast / fyrer Oblijdu þess Ædsta Konungsins allra Konga / j hvørs Valldi ecke ad eins er / ad aflijfa Lijkamann / helldur og so Sælu og Lijfe j Helvijte ad Tortijna / Matth. 10. C. Undann Veralldlegra Konga Reide / kunna Menn opt og tijdum ad flya og forda Lijfe sijnu / so sem ad giorde Spamadurenn Elias / þa hann flyde fyrer Reide Achabs og Jessabel / 1. Kong. B. 19. Jacob flyde j Mesopotamiam / þa hans Broder Esau hafde Heitstreingt ad taka hann af Lijfe / Gen. 27. Cap. Enn fyrer Gude Almattugum kann eingenn ad flya edur forda sier / jafnvel þo hann være so skiootur a Fæte sem Asael / 2. Sam. 2. Þar fyrer seiger hinn Heilage David / Hvert skal eg fara fyrer þijnum Anda / Edur hvørt skal eg flya fyrer þijnu Auglite? Fare eg upp j Himeninn / þa ertu þar / Bygge eg mier Rwm j Helvijte / sia þa ertu eirnenn þar / Take eg Vænge Morgunrodans / og være vid þad ytsta Siafarhaf / þa munde þar j þeim stad / þijn Hønd leida mig / Psalm. 139.

Annad Straffed / sem Gud Drottenn liet koma yfer Forachtara þessa Brudkaupsins / Var Stryd og Daude / þvi Gudspiallamadurenn seiger / ad Kong.

ad Kongurenn hafe wtsendt sitt Herlid og lated fyrerfara þessu Mordingiu. Fyrer þetta Herlid a ecke alleinasta ad skiliast / eirn mikill Stryds her / helldur ꝛ so allra Handa Straff og Landplagur. Hier fyrer eiga og so ad skiliast Vindarner under Himmenum / af hvorium nockrer eru til Hefndar skapader / og med sijnum Stormum giera þr Skada / og þegar koma skal Stroffunenn / so Asast þr / og framkvæma Reide þess sem þa skapad hefur. Hier fyrer eiga ꝛ so ad skiliast Elldur ꝛ Hagl / Hungur og Daude / slijker Hluter aller / eru til Hefndar skapader / Villudyr / Scorpiones / Høggormar og Sverded er og so til Hefndar skapad / þa enu Ogudrækuu ad fordiarfa / seiger Syrach / 40. Cap.

Þridia Straffed sem Gud Drottenn hootar / ad koma skule yfer þa sem Forackta þetta Brudkaups Boded / er Elldur / þvi j Gudspiallenu stendur / Ad KOngurenn Hafe Lated Brenna Vpp þeirra BOrg. Af þessu Hefndar Straffe Lifanda Guds / mætttu þeir j Sodoma seigia / sem og eirnenn Jerusalems Jnnbyggiarar / a Adskilianlegum Tijmum Vier sialfir og so hvornenn Gud straffar enn nu j Dag heila Stade / Borger og Bæe / med Ellde / hvorin ecke velldur annad enn Foracktun Guds / hanns Heilaga Ords og Sacramentanna / sem og eirnenn Ohadlæte / þeirra sem þar jnne byggia og bwa.

Ad sijdustu verdur oss hier j Nidurlage þessa Heilaga Evangelij / syn̄t og fyrer Sioner sett / hvers Straffs þr hafa sier ad vænta sem koma til þessa Brudkaupsins / enn eru þo ecke skrijdder þvi rietta Brudkaups Klædenu. Hier kann einhver ad spiria / hvornenn ad þessu Brudkaupsklædenu sie vared / eda hvad fyrer þ eige ad merkiast og skiliast? Ecke a þar fyrer ad skiliast eitt Jardneskt og Lijkamlegt Klæde / Skickia edur Kapa wr Silke / Ullu / Skarlate edur Kamels Harum giord. Helldur a fyrer þetta Andlega Brudkaupsklæded ad skiliast soddann eirn Skrwde sem ecke verdur borenn utvortis a Lijkamanum / helldur jnnvortis j Mannsins Hiarta / Sal og Samvitsku. Marger kannske þeinkia so med sier / ad þeir sieu gooder Christner / ef þr hlijde Evangelij Predikun / gange til Kyrkiu og Skrifta / medtake þ Heilaga Altaresins Sacramentum med ødrum / Meinande sig hier fyrer ad hafa þ rietta Brud

 kaups.

kaupsklæded / Enn þar er þo langt fra / ef Hiartad hid jnnra er ecke med riettre og sanre Trw / Audmykt og Lijtelæte skrijdt og prijdt / þvi hvad eru soddan Mannesskiur annad enn Munchristnar Manneskiur / skijnande fagurt hid ytra / enn verande þo hid jnnra j Hiartanu Skalkar. Þesser giøra aungva rietta og sanna Yferboot / trwa ecke a Herrann Christum / betra ecke sitt Lijf og Lifnad / hellldur blijfa j sijnum Syndum og Vantrw hafande aungva Alvøru til ad ræckia sijna Salu hjalpar Efne. Utvortis skijnast soddan Menn ad synnu froomer og gooder ad vera / Enn sa er sem þeirra Hiarta sier og Ransakar / þad er Gud Allsheriar / hvør ad er og kallast Hiartnanna og Nyrnanna Ransakare. Hvørnenn Farve edur Litur a þa ad vera a þessu Andlega Brwdkaupsklædenu? Hann a ad vera Raudur / epter Klædalit vors Blessada Brwdguma JEsu Christi / þad er hann ad a vera Raudlitadur j hans Saklausa Bloode / sem hann wthellte fyrer oss a Krossenum. Forfaderenn Jacob spaade um hann / Ad hann munde þvo sinn Klædnad j Vijne / og sinn Møttul j Vijnberia Blode / Gen. 49. Vppa þennann Klædalitenn / stijngur svo sem Fijngre hinn H. Johannes / j Openb. B. 7. C. Þar hann so spir og seiger / Hvørier eru þesser sem skrijdder eru hvijtum Skrwda / þa vard hønum svo svarad / þad eru þeir sem sinn Skrwda hafa þveiged og hvijtþvegad j Bloode Lambsins.

Vilier þu nu (Minn Broder og Syster) vera þvi rietta Brwdkaups Klædenu skrijdd og prijdd / þa verdur þu med eirnre sanre og stadfastre Trw / ad Lauga þig og þvaga j Bloodenu Lambsins / sem fyrer oss er slatrad / þad er / vors Drottens JEsu Christi / hvad ad skiedur nær sem helst ad þu setur alla þijna Von / Trw og Traust / uppa hans Forþienustu / Pijnu og Dauda / og trwer þvi af Hiarta / ad þu muner fyrer hans Beniar og Vnder Heilbrygdur verda / af þijnum Synda Sarum.
J eilijfu Lijfe munum vier þo annann Klædalit a oss bera / sa er hvijtann j stad enn þess rauda / sa vier høfum haft og bored j þessu Lijfe / þad er ad skilia / vær er verdum þa med Eilijfu Riettlæte Heilagleika og Sakleise / skrijdder og prijdder / j Auglite Guds og Lambsins / og allra H. Eingla og Manna.
Hvoriar eru þa Perlurnar edur Edalsteinanrer / sem þetta Brwdkaups Klæded a ad vera med Prijdt? Þad eru Trwarennar Avexter / so sem ad

eru Kiærleike / Fognudur / Fridur / Þolenmæde / Blijdleike / Goodgjørne / Trw / Hoogværd / Hreinlijfe / epter þvi sem Post. seiger Pist. til Gal. 5. Cap.   Latum oss þar pyrer aþ ollu Hiarta og Kroptum / Lijþs vors og Salar / stunda epter þvi / ad Iklædast þm̃ Nya Mañenum / eñ aþleggia þañ Gamla / epter Postulans Pals Amiñingu til Eph. 4. Cap.   So vier mætteñ hroosa oss mz hinum H. Job / og seigia / Riettvijseñ var miñ Klædnadur / hveriu eg jklædde mig sem ødrũ Kyrtle / Og miñ Doomur var mijn Belldishwþa / Auga hins Sioonlausa var eg / og Footur hins Footlama / Eg var Fader hins Fatæka / ꝛ hvørt þ Malepne ẽ eg visse ei / þ wtspurda eg / aþ Job. B. 29

Nu viliũ vier sia Straff þad sm̃ Gud hootar þm̃ ẽ ecke eru Iklædd. er edr skrijdder þvi riettta og saña Brwdkaups Klædenu. Þad sijner oss og pyrer Siooner setur Gudspiallamadureñ / j Nidurlage þessa Heilaga Evangelij / þar hañ so ad Orde kiemst og seiger.

Eñ þa Kongureñ gieck jñ / ad sia þa sem til Bordsins satu / sa hañ þar eirn Mañ / eige klæddañ Brwdkaups Klæde / Og sagde til hañs. Vinur hvørneñ komstu jñ hijngad / haþande ecke Brwdkaups Klæde / Eñ hañ þagde. Þa sagde Kongureñ til siña Þienara / Binded hañs Hendur og Fætur / og kasted hønum j hin ytstu Myrkur / þar ed vera mun Oop og Tannagnystran.

So er þ þa hid pyrsta Straþþ og Heþnd / sm̃ koma mun yþer alla Gudlausa / Athugalausa og Þverbrotna / sem ecke haþa þ riettta Brwdkaupsklæded a sier / Ad þeir munu bundner verda / ecke einasta a Footunum / helldur og so a Høndunũ / ꝛ þ sama ecke med Reypũ edur Snærum / Jarnum edur ødrũ Lijkamlegum Fiøtrum / eins og Illvirkiar og Stoorbrotameñ / eru hier med hepter og bundner / þa þeir nockud til viña / þad Straþþs er verdt / helldur munu þeir so bundner verda / ad þeir gieta ecke hrært Legg nie Lid / Ta edur Fijngur.

Þar næst munu þeir wtkastader verda / i hin ydstu Myrkur / þ er / ecke i soddañ Myrkur / sem þeir kuña nockurn Tijma aptur wr ad raka / so sm̃ vier / þa vier røtum i megna Þoku eda Natmyrkur. Helldur skilst pyrer þetta Myrkred sem i Helvijte mun verda / yþer øllum Fordæmdum

ad Eilyfu. Soddan̄ eitt Myrkur/sem Elldurin̄/sm̄ þar bren̄ur sijfelld
lega/ Dag og Nott/ kan̄ ecke ad uppbyrta/ vegna þess sijfellda Reiks ⁊
Svælu/sem af Helvijte mun uppganga/so sem af einum myklum Of
ne/ so sem Johannes seiger/ i Openberingar B. 9. Cap.

J þridia mata/wtmalar Herran̄ Christur i þssa Dags Evangelio/
Kvøl og Pijnu þeirra Fordæmdu/ sem ecke hafa þ rietta Brwdkaups-
Klæded/med þeim Ordum/ad hn̄ seiger/þeir mune koma i þan̄ Stad/
sem vera mun Oop/ þad er ad skilia/ þeir munu ecke alleinasta sialfer
Æpa og Veina/Sijta og Grata yfer Kvølum sijnum og Obærelegū
Pijnum sem a þeim liggia/helldur og so verda ad heyra sijfelldlegt Ylf
ur hin̄a an̄ara Fordæmdu/sem þar liggia allt i kryngum þa/so sm̄ adrer
Sauder/sem og eirnin̄ Kall og Hroop þeirra Helvijtsku Aara/ af hvør
iu þeir munu so miøg skielfder ⁊ hrædder verda/ ad þeir munu leita epf
er Daudanum og fin̄a hn̄ ecke/ þeir munu Oska sier Dauda/ og Daud
in̄ mun fra þm̄ flyia/epter þvi sm̄ þar stendur i Openber. B. 9. Cap.

J fiorda mata stendur hier/ ad i Helvijte edur Kvalastad þeirra For
dæmdu/ mune verda ei ad eins Oop/ helldur og so Tan̄agnistran/þad
er/ þeim ofur mykla Hita/ sem þeir af Elldenum verda ad þola/mun
fylgia og so Oseigianlegur Kulde/ so þeir munu Tøn̄um gnysta ⁊ sun
durbijta sijnar Tungur/Openber. B. 16. Cap. Þetta allt skal vera
oss til Skielfingar og Vidvørunar/ad vier sium oss vel fyrer/⁊ kie
ppunst epter yfer alla Hlute fram̄/ad na þvi rietta Brwdkaupsklæde-
nu/ Hvar til oss hialpe Gud Fader af sin̄e Naad/fyrer Forþienustu/Pij
nu ⁊ Dauda Jesu Christi/ sijns Eingietna Sonar. Hvørium
med Fødurnū ⁊ Heiløgū Anda/ sie Lof ⁊ Dyrd/ fra
Eilijfd til Eilijfdar/ Amen/ Amen.

Tuttugasta og fyrsta Sun̄udag epter Trinitatis.

Evangelium/ Joh. 4. Capitula.

J þann

J Þañ Tijma. þar var eirn Konungs Madur/ hvørs Son
nur ad Siwkur laa til Capernaum/ Þa hañ heyrde þad/
ad Jesus var komiñ ap Gydingalande i Galilæam / foor
hñ til hñs/og bad hañ / þad hañ pære ofañ og læknade
Son hañs/ þvi hañ være ad mestu Daudur. Þa sagde Jesus til
hañs/ Nema ad þier siaed Teikn og Stoormerke/ trwed þier ecke.
Kongsmadurinñ sagde til hañs/ Herra/ far þu ofañ ꝩdur eñ Sonur
miñ Andast/ Jesus sagde hønum þa. Far þu/ Sonur þiñ lifer.
Og Madurinñ trwde þeim Ordum er Jesus sagde hønum/ og gieck
þadañ. Eñ þa er hañ poor ofañ epter/geingu hañs Þienarar moo
te hønum seigiande / Sonur þiñ liper. Hañ spurde þa þar ad/ a
hvørium Tijma þad hønum hepde batnad. Og þeir søgdu hønum.
J Giær uñ siøundu Stund/ hvarp fra hønum Kaldañ/ Þa por
merkte Faderiñ/ ad þad var a þeim Tijma a hvørium Jesus hap
de sagt/ Sonur þiñ lifer. Og hñ trwde z allt hañs Heimapolk.

Exordium.

J Añarar Samuelis Bookar 14. Cap. Lesum vier/ Ad þa Absa
lon var palliñ i Ovinskap og Reide sijns Fødurs Davids/ pyrer
þa Skulld/Ad hñ hafde læted Drepa og ap Lijpe taka siñ Brood
ur Añon/ þa hape hñ sendt epter Joab/ so ad hñ være Medalgangare
a mille sijn og Kongsins / Eñ Joab villde ecke koma. Þa sagde Absa
lon til siña Sveina/ Siaed Joabs Akurpartur liggur j nænd mijnñ/
og hañ hepur Bygg þar a/ þar fyrer fared og setied Elld þar j/ hvad
þegar Joab pornam/ þa kom hñ strax til Absalons Hwss. Vor
goode Gud og DRottenñ skickar og so Daglega sijna Þienara wt/ til ad
kalla oss til Jdrunar og Yperbootar/ Eñ oss per mootlijka og Tilheyr
endñ Jeremiæ / ad vier vilium ecke koma/ Jerem. 6. Þar pyrer te
kur Gud þad til Raads/ ad hañ uppkveiker Elld siñar Reide/ j vorum
Borgarhlidñ /Jerem. 17. Þad er / hañ tekur Krossen til Hialpar/
z leggur sijnñ Børnñ Siwkdoom uppa/ eins z Ezechia Konge/Esa.

38. Audkuin Orbyrgd og Fatækt/ pridia giefur hann Flein j Hold ed/ eins og Postulanum Paale/ 2. Cor. 12. Allt þar til ad vier ver dum þegner umm sijder ad koma/ seigiande so/ aþ Oseæ Spaad. B. 6. Komed vier vilium aptur til DRottens/ þvi hn hefr j sundurslited oss/ hann mun og Lækna oss/ hn heþur sleiged oss/ hann mun og Græda oss. Item seiger Spaamaduren Esaias so/ 26. Cap. DRottenn/ Nær Hormungenn er fyrer Hondum/ þa vitia Menn þijn/ Nær ed þu Agar þa Þa kalla þeir Sargrætelega. Dæme hier uppa verdr oss sijnt ✝ fyrer Siooner sett a þessum Konungsmanne/ umm hvorn talad er j þessa Dags Gudspialle/ hvor an Efs/ ecke munde haþa so fliett sier/ ad þinna Herrann Christum/ heþde ecke Kross og Mootgangur sem laa a hanns Huse/ knud hann þar til. Og vilium vier an leigra Jnngangs/ viskia til Gudspiallsins/ ✝ þ yþervega ✝ skoda /j tveimr Smægreinum.

Hin fyrre skal vera umm Bæn og Supplicatiu þ Konungsmadurenn framber hier/ fyrer vorn DRottenn JEsum Christum/ vegna sijns vei ka Sonar. Aunnur umm Underteft og Hialp Herrans Christi/ sem hann honum veitte. Gud giefe ad vier mætum þetta so yþer, vega/ ad hns allra Heilagasta Naþne/ meige vera til Loþs og Dyrdar/ Enn oss sialfum til Saalargagns j JEsu Nafne/ Amen.

Fyrre Greininn.

J Upphafe Textans stendur so / Þar var eirn Konungs Mad- ur / hvors Sonur Siwkur laa til Capernaum.

Hier verdur oss sijnt og fyrer Siooner sett/hvad fyrer Persona þtta hafe vered/ sem kom til Herrans Christum/ sm er/Ad þad var ecke eirn lliettur og umkomulitell Madur/ hvi hn kallast hier Kongs Madur/ Enn þad þo ecke fyrer þann Skulld/ad hn være Kongborinn/edur aþ Kon ga Ættum kominn/ sem sumer haþa meint og halldeð/helldur vegna þss/ ad hn var eirn aþ þeim Hellstu Hoþþienurum Herodis Kongs.

Hier aþ hoþum vier þ ad læra/ ad þo so sie/ ad i Keysara og Kon- ga Hollum og Hooþgordum/ haþe fundest opfast nær misjoþnar Per- soonur/ þvi þad ber til/ ad þeir sem komast til ad þiena Stoorherrum/

eru ecke allt jafnt eins Gooder og Froomer. Sumer eru Athugalauser z Bænræktarlauser / halldande lijted af Guds Þionustugiord z hans Almætte / eins og sa Vantrwade Riddare i Samaria / 2. Kong. B. 7. Sumer eru Lastmælissamer eins og Rabsake Skeinkiare Kongsins af Assyria / 2. Bok. Kong. 18. Sumer Nadgiarner / sem tala Jllt um̃ adra / eins og Doeg / 1. Sam. 22. Sumer Cyrundsinker / sem ecke gieka sied og vitad añara Velferd / eins og Naman / Esth. B. 6. Sumer Falsker / sem tala añad med Muñenum eñ þeinkia añad j Hiartanu / eins ag Joab / 2. Sam. B. 3. Eñ hvornen̄ sem ꝥssu er vared / þa fiñast þo samt marger gooder og froomer Meñ j bland ꝥssera / sem̃ breitt hafa epter Loflegu Dæme ꝥssa Konungsmañsins / j þvi ad elska Gud / og hans Heilaga Ord / og breita epter ꝥvi j Lifnade og Framferde / so miked sem̃ mogugulegt er / eins og Joseph gierde / Gen. 41. Obadias 1. B. Kong. 18. Cap. Naaman Syrlendske 2. B. Kong. 5. C. Ebedmelech / Jerem. 38. Daniel og hans Stallbrædur / Dan. 3. Villdesmeñe Drotningarenar Candaces / Act. 8. Og adrer fleyre / hvorra Footsporũ eñ nu j Dag / ættu epter ad fylgia allet stoorherra Þienarar / og Verślldlegrar Stiettar Menn.

Þar næst lærũ vier hier / ad eingeñ / hvorsu hærrar Tigner og Stiettar sem̃ hañ er / eda vera kann / er frij fyrer Soott og Siwkdoome / Sorg og Mootlæte. Siaũ hvad David hafde ad bera / hver þo hañ være eirn mikelshattar Kongur / þa vard hañ þo seint þimdur og ꝥvi ngadur ad vera / af ymislegum Krankdæmũ / hvar yfer hañ klagar so z seiger / Psalm. 38. Þar er eingeñ Heilbrygde j mijnu Holłde / og eingeñ Fridur j mijnũ Beinum. Somu Kveinstafe bar Ezechias z sa fram̃ fyrer DRottenn / þa hañ laa Daudsiwkr a siñe Soottarsæng. Jeg (seiger hañ) Tijste sem̃ Tranañ og Svalañ / Og stunde sem Dwfañ / og mijn Augu villdu wtspryñga / DRotteñ / eg lijd Nauud / lina þu mier Esa. 38. Og þo so sie / ad Gud hlijfe þier / og heimsæke þig ecke sialfañ mz Soott og Siwkdoome / þa kañ hañ þo samt ꝥijn Born / ꝥijna Forelldra / og bestu Vine ad heimsækia / mz soddañ moote / hvad optsinnis ecke er miñe Raun / ad sia og horfa uppa / eñ ꝥ z a sialfũ liggur.

Hvad Sargrætelega bar David sig/ þegar hn̄s Sonur sem hañ atte vid Bersaba/ la Daudsiwkur? la hn̄ ecke a Jørdu/ þa heilu Noott yfer? Og þa þr Ellstu af hn̄s Hwse/ komu til hn̄s og villdu hafa reist hañ a Fætur/ þa villde hn̄ þad j aungvañ mata/ og ei villde hañ helldur Matar neyta/ so sem lesa ma/ 2. Sam. B. 12. Cap.

Hier af siaū vier/ ad Gud heimsæker ecke sialdur mz siwkdoome/ Krosse og Mootgange/ þa sm̄ j hau Embættū eru/ eñ hina/ uppa þad ad þr lære þss betur ad þeckia Gud fyrer siñ Yfer herra og DRottenn/ og siwa sier af øllu Hiarta til hn̄s.

J añañ mata er oss hier athugande/ fyrer hvøriar Ordsaker ad þsse Konungsmadur hafe koned til Christū/ og hvør Naudsyn hn̄ hafe þar til dreiged/ sem er fyrst/ Siwkdoomur hn̄s Sonar. A medañ hønū gieck vel og ad Oskū/ þa sat hn̄ kyrr heima/ Eñ sem Kross og Mootgængur kom hønum ad Høndum/ lærde hañ ad leita Læknarans.

Þar næst kom hønū þar til/ þad mykla Nafn og Rycte/ sm̄ wtgieck af Herranū Christo/ þa hn̄ kom aptur af Gydingalande j Galilæam.

Med hvøriū Hætte edur Ordū/ byriar hn̄ þa Rædu sijna vid vorn Frelsara JEsū Christū? Gudspiallamadureñ seiger ad hn̄ hafe beded hann ad hañ villde/ Fara ofañ og lækna Son siñ/ þvi hañ være ad mestu DAudur. Og þo Herrañ Christur tæke ecke so bliidlega j fyrstu under vid hañ/ þa helldr hn̄ þo samt afram j Bæneñe/ ⁊ lætr ecke af seigande. HErra/ Far þu ofañ adur eñ Sonur minn Andast.

Og er þad hier fyrst Lofsvert j Fare þessa Hundradshøfdingia/ ad hañ leitar sier Hælis ⁊ Hialpar hia Herranū Lijfsins/ vorū allra Sætasta Endurlausnara Jesu Christo/ framar eñ hia øllū ødrū Læknismeysturū.

Þar næster þad Lofs vert/ Ad hañ ber soddañ Fødurlega Vmhyggiu fyrer siñe veiku Barnkynd/ ad hañ giører sier Reysu og Omak/ ad leita heñe Lækningar hia Christo. Hvar med hañ giefur øllū froomū ⁊ Rietchristnū Foreldrū/ eitt merkelegt Epterdæme/ hvørneñ Hiartalag þr eige ad hafa til sijns Afkvæmis/ sem er/ Ad þr eiga ad frambera Veikleika siña Barna og Hiwa/ mz audmiwkre Hiartans Bæn ⁊ Andvarpan/ fyrer lifanda Gud/ eins og David giørde.

Þsve

Off verdnt hier og eitnen synt og þyrer Siooner sekt/ aþ Dæme þessa Konungsmans/ Hvørsu þ vier erū Trwarveiker / þa Kross z Mootgangur oss ad Hondū kiemur. Han twer þvi ad sønu/ Ad JEsus kune vel ad Lækna sin Son/ þo ecke utan mz þvi moote/ad hn kome sialfur Persoonulega ofan til hns / og snerte hn mz sijnum Signudu Hendum. Til somu Trwarveike þan og so Naaman Syrlendske þa hn meinte ad Spamadurenn Eliseus munde ecke kuna ad Hialpa sier / utan hn geinge ut til sijn/og legde Hendur yþersig/so sem lesa maa/ 2. B. Kong. 5. Cap. En vier skulū vita/ ad Herranū Lijfsins DRottne vorū JEsu Christo/ er ecke um Megn ad Hialpa oss/ so vel þiærlægū / sem nalægū / so vel an Medala/ so sem þyrer Medøl.

Og þo so sie/ ad vier sieū ecke so fullkomner j Trwne/ sem Høþudsmadurenn j Capernaum var/ Hvør ed sagde vid Herran Christū/ Eþ ad þu seiger ad eins eitt Ord/ þa verdur minn Pioon Heilbrygdur/ Matth. 8. Þa skulum vier þo samt hugga oss þar vid/ ad vier eigum þann Herra og DRottenn/ sem ecke vill sundurbrieota Brakadenn Reyr/ nie wtslöckva lijtt logande Lijnkveik. Og svo sem þad / ad sa goode JEsus vat so milldur og Giæskurlijkur/ vid þennan Konungsmen/ ad hann rak hann ecke þraa sier þo hn være Trwarveikur. So skulum vier og so vita/ ad hann mun ecke helldur wtskwþa oss/ og þraa siir reka/helld ur vardveita þa alla sem a hn treista j Trwne til eilijþrar Saluhialpar/ 1. Pet. 1. Þegar Posulenn Petur aþ Veikleika sijnar Trwar/ took til ad söckva a Sioonū/ þa wtriette Herran Christur sijna Signadu Hond/ og greip til hans/ Matth. 14. Cap. Eins wtriettet Herran Christur/ enn nu j Dag/ sijna Hialpar Hond til allra sina Barna/ þegar hann sier ad Trwen vor tekur so til ad veiklast/ og söckva j Mootlætesins Sioo og Bylgiur. Andvorpū þar þyrer mz hinū Heilaga David / og seigiū/ Yfergieþdu mig ecke DROttenn minn/ þa ad eg tek ad hrørna/ Psalm. 71. Og mun hann svara oss aptur/ og seigia/Ottast ecke/ eg er med þier/vijktu ecke/ eg er þinn Gud/ Eg styrke þig/ Eg Hialpa þier eirnenn/ Eg helld þier vid/ þyrer þa Hægre Hondena mijns Riettlætis/ Esa. 41.

Og skal þad so stuttlega vera sagt/ um̃ þad fyrra Greinarkorned.

Auñur Greiniñ.

EPterfylger med einu Orde þad añad/ sm̃ aahrærer Andsvar Herrans Christi/ ſ hn̄ giefur þessu Konungs Mañe uppa sijna Boon ꝛ Supplicatiu. Hier um̃ hlioodar so Textiñ. Þa Sagde JEsus Til Hn̄s/ Nema ad þier sijaed Teikn og Stoormerke/ truied þier ecke.
J hvørium Ordum Herrañ Christur giefur þessum Konungs Mañe/ ei na skarpa Aminning. Og þer hønum Blessudum hier ecke Olijka /og ein um goodum Lækniskeystara/ hvør ed giører Saared hreint/ og tekur burt allañ Fwa og Fordiørfun/ ſ j þvi er/ aadur eñ hañ leggur Græde plastureñ þar vid. Þesse Konungsmadur hefde kañ skie alldrei komed til Herrans Christū (so ſ eg aadañ sagde) hefde hañs Hwss Kross ecke hønum þar til þreingt/ þar fyrer vill Herrañ Christur so miked sagt og talad hafa/ þar hn̄ seiger til hn̄s/ NEma ÞJer SJaed Teikn og SOrmerke/etc. Þad er/Jeg þecke ydur sem þiened til Hoofa/ ꝛ j Stoorherra Gørdū/hvernen̄ ꝥ þier erud sin̄ader/ þegar yckur geingur allt vel/og ad Oskum / þa hured þid lijted um̃ Gud og hañs Þienara/ Enn þegar nockur Mootblastur ad Høndum kiemur/ þa truied þier ecke/ut, añ þier fyrer Augunū sijaed Teikn og Soormerke.

Hier af høfum vier ꝥ fyrst ad læra/ Ad nær sem hellst vier rekū ſ Kross og Mootgaang/ ꝛ oss synest svo ſ ꝥ/ Gud sie oss Reidur/ꝛ hañ vilie ecke giegna vorū Bænū/ hvar yfer hiñ H. Job klagar/ 30. C. siñar B. seigiande/ Þu ert mier um̃snweñ til eins/ſ er Hrædelegur. Og eñ aptur seiger su Andlega Zion/ DRotteñ hefur yfergiefed mig/ DROtteñ hefur forgleimt mier/ Esa. 49. Þa laatum oss ecke þar fyrer efast/ helldur hallda afram̃ med þessum Konungsmañe/ ꝛ laata ecke af Bæneñe/ so munu aller Huter snwast oss til hins besta.

Þar næst giefur Herrañ Christur hier/ eitt merkelegt Epterdæme af sier/ øllum Froomū og Trwlindū Ordsins Þienurū /ad þeir skule straffa og Amiña sijna Tilheyrendur og Sooknarbørn/ þa þau giora ecke so sem þm̄ ber og hæfer/ edr hegda sier añars eñ vel ꝛ Christelega/

og hafa hier wki ekert Mangreinar Alit/ helldr seigia hvörinn ī einū/ hvort ē hū er meire þrattar edr minne/ rykr edr fatœkr/ til sinna Synda.

Tilheyrendurner verda hier og eirnen Aminter/ Ad þr mz Hogvær um Anda medtake/ Umlydde og Umbere/ Aminingar og Umvandan er sinna Salusorgara/ Einkanlega og sierdeilis/ þa þr þinna j Samvit sku sinne/ sig vera valldа af þvi sin þr eru um Aminter/ hafande fyrer sier Loflegt Dæme þssa Konungs manns/ hvor ed lytelatega giegnde Aminingu Herrans Christi/ Enn hvørnen þad tilgange nu a þessum Tymū/ þ sier sa ē alla Hlute sier & heyrer/ þ er Gud Almattugur.

Framveigis sial vier hier af Textanū/ hvørnen Herranū Christo hafe farед vid þennan Konungsman/ þa hū took vel hns Aminingu & Vidværun/ sm er/ hū veiter hønū sijna Boon/ & þo so være/ ad hann hiellde samt afram j sinne Vantrw/ so seigande/ HERRa Far þu ofan/ adur enn Sonur minn Andast. Þa er JEsus þo samt so goodur og Giæskurlykur vid hann/ ad hū seiger/ Far þu/ SOnur þinn Lyfer. Ja/ Þar hefur alldrei nockur eirn so aumur og voladur til hns komed og beded um Nad og Hialp/ ad hū hafe ecke vered fws til/ hønū þad ad veita. Vider eins og su Bloodsiwka Konan þeinkte med sialfre sier/ mætte eg ad eins snerta Falld hanns Klæda/ þa munde eg Heilbrygd verda/ þa fær hun ad heyra af JEsu Blessada Munne/ þesse Gledelegu Ord/ Vertu Hughraust Dootter/ þyn Trw giorde þig Heylbrygda/ Matth. 9. Cap. Hundradshøfdingenn j Capernaum/ hafde valla wttalad Bænarord syn/ sem hū fram bar vegna syns Jckt, siwka Þienara/ forre enn Herrann Christur gaf hønū Andsvar og sagde/ Eg vil koma og Lækna hann.

Latum oss þar fyrer hafa oss þ til Huggunar/ j allskonar Neyd/ ad JEsus kann bæde ad hialpa oss og vill hialpa oss. Ad hū kunne ad hialpa þa hū er bedenn/ þar þarf eingenn uppa ad tvysla/ þvi so seiger hū sialfur/ hia Matth. 28. Cap. Mier er giefenn øll Magt/ a Himne og Jerdu. Ad hū vilie hialpa/ þarf eingenn helldur ad efa/ þvi hū seiger/ Komed til myn aller/ þier sem Ervided & Þwnga erud hladner/ Jeg vil Endurnæra ydur/ Matth. 11. Alleinasta wtheimtest þ af

 oss/ ad

oss / ad vier stadfastlega trwū Guds og JEsu Christi Ordū og Lofunū þvi forgiefens vænter þu þier Hiælpar af hønū / utan so sie ad þu tr wer af Hiarta hņs Ordum / og giører epter þm / eins og giørde þesse Konungsmadur / þvi Gudspiallamadurenn seiger / ad hn hafe ecke allein asta trwad þm Ordū sem JEsus sagde / helldur og so / þa hafe hann Geinged burt / epter Herrans Christi Befalningu.

Framveigis stendur so j Textanum. Enn þa hann foor ofan epter / geingu hans Þienarar j moote hønum / og kunngiørdu hønū seigiande / Sonur þinn lifer. Hann spurde þa þar ad / a hvorium Tijma þad hønum hefde batnad. Og þeir søgdu hønum. J Giær um siøundu Stund / hvarf fra hønum Kaldann.

Þar nu Gudspiallamadurenn hnyter þessu um Þienara Kongsmannsins / optann vid þetta heilaga Evangelium / og seiger fra / hvernenn þeir hafe geinged wt a moote hønū / so sem Fagnande / og sagt hønū / ad Son, ur hņs lifde / þa skulū vier vita / ad hn hefur þ ecke an Ordsaka giørt helldur af wsettu Rade / so ad hann þar med sette oss fyrer Siooner / Fyrst hvørnenn Kongsmanenū hafe brugded vid þessa Fregn / sem er / ad ecke einungis hn siælfur / helldur og so hņs Heimafolk / fieck þar af eina Kroptuga Trwarstyrking um JEsum / ad hann være sa riette og sanne Messias og Eingietenn Guds Son. Þar næst hefr Gudspiallamad urenn Johannes / viliad sijna oss af Dæme þessara Þienara / hvørnenn Si ðie og Giedsmunū fra Vndergiefnu eige ad vera vared vid sijna Hws, bændr / ō og eirnenn Hwsbændana aptr a moot vid sijna Þienara.

So miked ō Hwsbændunum vidvijkur / þa er þ fyrst / ad þeir eiga ecke ad vera ofharder edur Abwrdarsamer vid sitt Heimafolk / epter þvi sm Syrach Radleggur i 4. Cap. sinnar Bokar / seigiande / Vert ecke sm Leon i þijnu Hwse / og ecke Styrialldarsamur vid þijn Heimahiw. Jtem / seiger Postulenn Pall / i Pistlenū til Eph. 6. Cap. Þier Drott, nar / Giøred eirnin þetta hid sama vid þa (þ er vid ydar Þienara) og læted af Dognunum / og vited þ / ad ydar Drottinn er a Himnum / og hia hønum er eckert Manngreinar Alit.

Þar næst er þ Skylda Hwsbændana / ad uppfræda sijn Hiw og Heim ilisfoolk /

ilisfolk/ i søñum Guds Otta og Hlydingu/so s giørt heþur þesse Koñungsmadur/ þvi hier stendur um̄ hñ/ Ad hñ haþe trwad/ og allt hañs Heimaþolk. Hier þyrer skipar Gud Alvarlega i sijnu Orde/ Ad Hwsbændurner skule ecke hallda sijnum Þienurum til Viñu og Ervidis a Sabbathsdøgum/ so þeir hindrest ecke þar þyrer fra Guds Orda Heirn/ þar hñ so selger/ Devt. V. 3. Cap. Sa siøunde Dagur er Drottins Guds þijns Sabbath/ þu skallt þa ecke neitt Ervide þremia/ ecke hellder Sonur þiñ/ eige helldur Dotter þijn/ ecke helldur þiñ Þionustumadur/ og eige helldur þijn Þionustukviña/ eige þiñ Vxe/ og eige þinn Asne/ og eige helldur nockur aþ þijnū Gripum. Og saker þess/ ad Forfaderiñ Abraham/ hiellt sijnu Heimilisþolke/ til sañrar z alvarlegrar Guds ræckne/ þa verdur honum mykelega hroosad/ aþ Anda Drottins/ i Heilagre Ritningu/ so sem lesa ma / Gen. Book. 18. Cap.

Hier a moote/ber Þienurunum og þeim Vndergieþnu/ Ad haþa og hallda sijna Herra og Hwsbændur/ i Æru og Virdingu/ Elska þa/ haþa Samaumkan med þeim/ þa þeim geingur nockud a mote/ Eñ samþagna þeim/ þa þeim geingur vel/ so sm̄ ad giørdu Þienarar þessa Konungs Mañsins/ hvørier ad hlupu wt a mote sijnum Herra med Fagnade/ z kuñgiørdu hønum þ/ Sonur hñs liþde. Vm̄ þessa Hlijdne/ Elsku og Kiærleika/ sm̄ þeir Vndergieþnu eiga ad syna sijnum Hwsbændum/ talar so Guds Ande/ þyrer Muñ Postulans Pauls/ i Pistlenum til Eph. 6. Cap. Þier Þionustumeñ/ vered hlijdduger ydar Lijkamlegum Drottnum/ med Otta z Skielþingu/ i Einþalldleik ydar Hiarta/ so sm̄ Christo/ ei alleinasta med Þionustu fyrer Augunum/ Møñunum til Þocknunar/ helldur so sm̄ Þionar Christi/ Gørande ydur þykia so sem þier þionudud Drottne/ eñ ecke Møñum/ og vited/ ad þ sem hvør einn giører gott/ þad mun hñ aþ Gude medtaka/ hvort hñ er Þræll eda Frelsinge. Og skal þ so Einþalldlega sagt vera ad þessu siñe/ wt aþ þessu Heilaga Evangelio. Gude Einum z Þreñum/ Fødur/ Syne og Heiløgum Anda/ seigium vier Lof z Dyrd z Þackargiørd/ nu hiedañ i fra/ og ad Eilijþu/ Amen.

Tuttugasta og añañ Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium / Matth. 18. Cap.

OG Jesus sagde til siña Læresveina. Himnarijke er lijkt vid eirn Konung / sem reikna villde vid Þioona sijna. Og er hañ tock til ad reikna / kom eirn fyrer hañ / sa ed honum var skylldugur um tiju Þusund Pund. Eñ þa hañ haßde þad eige til / sem hañ skyllde giallda / skipade Herrañ ad selia hañ / hañs Hwsßrw / og so Bornn / og allt þad hañ atte / og borga þar med. Eñ sa Þion ßiell fram / tilbad hñ og sagde. Haß Polen mæde vid mig / allt skal eg þier giallda. Eñ Herrañ sa Aumur a þeim Þion / z liet hañ lausañ / z gaf honum upp alla Skulldena. Eñ þa hañ gieck wt / ßañ hañ eirn af sijnum Samlags-Þionum / sa ed honū atte ad giallda Hundrad Peninga / þañ sama Handtook hañ / greyp fyrer Kverkar honum / z sagde / Gialld þad þu ert mier skylldugur. Og hañs Samlags Þioon ßiell fram til Foota hañs / bad hañ og sagde. Haß Polenmæde vid mig / þvi allt skal eg giallda þier. Eñ hañ villde ecke / helldur foor burt / og liet hañ i Dyblyssu / þangad til hañ haßde borgad sijna Skulld. Eñ sem hañs Samþioonar sau hvad skiede / urdu þeir miøg hryggver vid / komū z kuñgiordu sijnum Herra / allt hvad ed giørst haßde. Þa kallade hañs Herra a hañ / og sagde til hañs. Þu Illur Þioon / alla þa Skulld gaß eg þier upp / aß þvi þu badst mig. Hvort byriade þier þa ecke Myskunsømum ad vera vid þiñ Samlags Þioon / lijka sem þad eg var þier Myskunsamur? Og hañs Herra vard Reidur / og ofurselldi hañ Kvolurunū / þangad til hañ hafde borgad allt / þad hañ var honum skylldugur. So mun og miñ Himneskur Fader giora vid ydur / eß ad hvor ydar sem eirn / Fyrergießur ecke wt aß Hiarta / sijnum Brooдur hañs Misgiørder.

Exordium

Exordium.

VJer lesum j añare Book Kongaña/ 4. Cap. Vm eina Fatæka Eckiu/ Hverrar eigeñ Madur hafde epter sig læted myklar Skullder/ Og sem hun haßde ecke til hvar mz hun kuñe ad betala/ villde sa s Skulldena ætte ad heimta/ taka heñar tvo Sonu sier til Þræla. Þessa sijna Eimd klagade hun fyrer Spamañenū Eliseo/ eñ hñ spurde hana ad og sagde/ hvad hefr þu j þijnu Hwse? Hun sagde/ þijn Þionustu Kviña hefur eckert j sijnu Hwse/ utañ eina Vidsmiørs Krws/ hñ sagde þa til heñar/ Far aß stad/ z bid allar þs nar Nabwakonur um koom Kier/ hell sijdañ j Kiereñ þangad til þang eru øll full. Og sem hun haßde þad giørt/ haßde hun so miked Vidsmiør ad hun ecke ad eins/ kuñe ad betala alla Skulldena þar med/ helldur og eirneñ þar ad auke/ so sem heñe nægde handa sier og sijnū Sonum til Vidurlijfis. Vier (Elskuleg Guds Børn) erum ecke Olijker þessare Fatæku Eckiu/ þvi hvad er Erfdahlute vor/ sem vier høfum teked epter vora fyrstu Forelldra/ Adam og Evu/ añad eñ Skulld? Hvøria/ mz þvi vier kuñum sialfer aungvaneigeñ ad betala/ þa var ecke añad fyrer Hende/ eñ þ ad vier yrdū Opurfelder j eilijfañ Þrældoom/ og verda Dioßulsins Þy og Þrælar. Eñ sa Himneske Eliseus Christus JEsus hefr geingid j Borgun fyrer oss/ og Off rad vorū Syndū a sialfs sijns Lijkama uppa Trienu/ so ad vier j fra Syndunū deidder/ Lifdū Riettlætenu/ 1. Pet. 2. Nær vier nu med Kierū Trwareñar/ Vppausū þ Edla Vidsmior hñs Dyrmætu Forþienustu og raudlitada Bloods/ s hñ hefur uthellt vorra Synda vegna/ og tileignū oss þ sama/ þa kuñū vier ad Fridstilla þañ Himneska Fødurin þar mz/ hvørin vier erū so margt og myked skylduger/ so hann verde oss ecke framar Reidur/ Esa. 57. Cap. Helldur nidursøckvum øllū vorū Syndū j Hafsins Diup/ so hñ þra alldrei þadañ af miñest. Hvar uppa vier høfū eitt merkelegt Eptirdæme/ a þm Skulldbundna Þienara/ hvørs gieted verdur j þessu Evangelio. Og vilū vier þar fyrer mann leingra Jñgangs/ taka oss fyrer Hendur/ j Otta DRotte

ens/ ad skoda og yþervega Gudspialled j þremur Smægreinum.

Hin þyrsta skal vera um̃ þad mykla Aurlæte/ sem Kongurenn haþde vid sin̄ Þienara/ j þvi ad giefa hønū upp alla Skulldena/ sem þo ecke var litel/ helldur Tiju Þwsund Pund. Aun̄ur skal vera um̃ þa myklu Omyskunseme/ sem same Þienare audsynde sijnum Samlags-Þioon. Þridia um̃ þ Hrædelega Hepndarstraff sem han̄ sier þar mz bakade. Gud sende oss øllum sijna Nad/ so vier mættum þe tta yfervega/ han̄s allara Heilagasta Naþne til Lofs/ en̄ oss til Sæluꝛ gagns j JEsu Nafne/ AMEN.

Fyrsta Greinenn.

UM Kong Salomon stendur skriþad/ j þyrre Book Kong. 10. Cap. Ad hn̄ haþe læted giøra sier eirn Stool/ aþ Fylabeinū/ og bwed hn̄ med þvi skiærasta Gulle/ og Stoollen̄ var prijddur og Skrijddur med Leonū upp a bædar sijdur. Þesse vor Kongur hvørs hier verdur gieted j þessa Dags Gudspialle/ hefur og so læted Tilreida sier, og bwa eirn Throon/ edur Stool/ a hvørium hn̄ situr/ hvør og so heþur sitt Leon uppa hvøria Sijdu/ og kallast þad eina Riettlæte/ en̄ an̄ad Myskun-seme. Hvørtveggia þetta/ sem er Riettlæted og Myskunsemena/ liet hn̄ framkoma vid þenan̄ sin̄ Þienara/ hvør ed skylldugur var um̃ tiju Þusund Pund. Riettlæted ad sønu j þvi/ ad han̄ kallade han̄ til Reikningskapar. En̄ Myskunsemena j þvi/ ad þegar hn̄ gat ecke þra Reiknigskapnum komest/ þa gaþ han̄ hønum upp alla Skulldena.

So er þ þa tvent sem vier høfum ad skoda/ og yþervega j þessu þyrsta Greinarkornenu. Þad þyrra er/ hvør og hvøliker þesse Kongurenn sie um̃ hvørn hier verdur talad? En̄ hvør er han̄ þa? Þad er Kongur allra Konga og DRottenn allra DRottna/ þvi so stendur i Upphafe Gudspiallsins/ HJmnarijke Er Lijkt Einū KOnūge. Hvar af vier meigum merkia og skilia ad HErran̄ CHristur talar hier ecke um eirn Jardneskan̄ Kong edur Kongarijke/ helldur um̃ Himnarijke/ og eirn Himneskan̄ Kong/ hvørs Undersætar vier erum aller/ ꝛ þ sama

1. Epter Riette Skøpunaren̄ar/ þvi hann heþur giørt oss ad sijnu

Foolke/

Foolke/ so sem þar stendur Psam. 100. Og hefur skapad so vel þañ smaa sem þañ stoora/ Spek. B. 6. 2. Þar næst/ Epter Riette Endurlausnareñar/ þvi hñ hefur Frelsad oss pra Jservalldr Myrkaña/ z Endurleist oss/ mz synꝰ Sonar Dyrmæta Bloode/ 1. Pet. 1.

3. J Þridia lage/ erum vier aller þessa Kongsins Þegnar/ Epter Riette Helgunareñar/ Þviad j þvi Heilaga Skyrnareñar Sacramente høfum vier afneytad D: ie flenū og ōllū hñs Verkū. Eñ þar a moote lated Jñskrifa vor Nefn a Book Lyfsins/ so vier erū nu ecke framar Syndareñar Þienarar/helldur Riettlætesins Þioonustumeñ/Rom. 6.
Med þvi þa/ ad vier erū so þaflelega Undergiefner þessū vorū Herra og Konunge (Sem er Gude Almættugū) þa er Skyllda vor aptur a moote/ ad vier høgum Lifnade vorū og Framferde/ epter hñs Villia og þionū hønū j Riettlæte z Heilagleika/ alla vora Lyfsdaga/ Luc. 1.

Þegar Potiphars Kviña villde hafa komed þm̃ frooma Joseph til ad drya Saurlyfsis Synd mz sier/þa villde hñ þvi ecke samþyckur verda helldur hafde hañ sier ætlad j miñe/ Trw þa og Hollustu sem hñ var synū Herra umskylldugur/ so sem lesa ma/ Gen. B. 39. Cap.
Slykt hid sama skulū vid og giøra (Miñ Brooder og Syster) þegar Diøfulleñ/ Verølldeñ/ og vort eiged Hold z Blood/ vill koma oss til þrar edr þrar Syndar/ þa verdū þvi ecke samþycker/ helldr standa þar a moote/ og þeinkiū þar um/ ad vier erū Guds Þienarar/ seigiande med hinū frooma Joseph/ þvi skal eg giøra soddañ Ohæfuverk/ ad Syndga a moote myñū Gude/ þvi hañ hefur ecke kallad mig til Ohreinleiks/ helldr til Helgunar/ 1. Pistle til Tess. 4. C. Þar fyrer vil eg bera mig ad giøra epter hñs Vilia/ þ frekast mier er møgulegt.

Þad añad/ sem oss er hier athugande/ j þessu fyrsta Greinarkorn-enu/ vidvykur Skulldeñe/ og þeñar Stærd/ sem vier erum vorum Herra og Skapara Umskylldugir/ hier um hloodar so Textenn.
Himnaryke er lykt einum Konge/ sem Reikna villde vid Þioona syna/ og er hann took til ad Reikna/ kom eirn fyrer hann/ sa ed hon um var Skylldugur um Tyu Þusund Pund.
Gieaum hier til/Elskuleg Guds Børn/Og lætum oss Ransaka vel z

 vandlega

vandlega/ hvert vier muñu ecke og svo skylldüger vera vorum Herra/ uñ Tiju Þusund Pund/ Ja/ vel yfer Hundradsiñum Tiju Þusund Pund. Þar eru Synder þær sem vier drygium med Augunũ/ Tiju Þusund Pund/ þær vier fremiũ med Eyrunũ/ Tiju Þusund Pund/ med Tungũne/ Tiju Þusund Pund. Þar eru Daglegar Synder vorar/ Tiju Þusund Pund/ Nætur Syndernar Tiju Þusund Pund/ Vorar vitanlegar Synder/ Tiju Þusund Pund/ Vorar Ovitanlegar Tiju Þusund Pund. Og hvad vitum vier seigia uñ Synder þær sem vier briootum a moote þre fyrre Bodorda Toblune? Eins ilka a moot þre seinne? munu ecke hvoriar fyrer sig/ hlaupa til Tiju þusũd Punda? Og hvør kañ ad frameteliа allar þær Synder/ sem vier giørũ a moote vorum Gude og Skapara?

Vier vitum ad j Deige ⁊ Nootlu eru Tuttugu ⁊ fioorar Stunder. Vilie nu nockur samañ reikna/ hvad margar Stunder verde Aared uñ kring/ þa fiñr hñ ad þær verda vel ætta Þusund ⁊ siø hundud betur. Latum nu so vera/ ad vier reiknũ so vel/ ad vier høfũ ecke giort nema eina Synd a sierhvørre Stund Aarsins (hvad þo mismunar miklu/ þvi langtũ optar Syndgũ vier) þa verdur samt Synda Reikningureñ vor/ so mikell a hvøriu Aare/ ad hñ hleipur sig meir eñ ætta Þusund og siø Hundrud Synder. Hvad meine þier þa ad Synda Registr þra mune verda stoort/ sem nær Þrytugs/ Sextugs edur ættrædis Alldre og þadañ af meira? Sañlega ma þad vera ein mikel og Hrædeleg Suma uñ skøer. Med þvi þa/ ad vier erum vorũ Gude og Skapara uñ so miked Skylldsuger/ Hvad eigũ vier þa til Raads ad taka/ eda hvørneñ eigũ vier oss ad haga og hegda/ so vier mættũ þar Uppgiøf a þessare Skullденe/ Tiju Þusund Punda? Þvi Omøgulegt er oss af sialfs vors eigeñ Ramleik/ hana ad borga og Betala. Vier skulum giøra so sem þesse Skulldbundne Þienare giørde/ falla fram flater a vora Asioonu til Jardar/ fyrer liggianda Gude/ og seigia/ HErra/ haf Þolenmæde vid mig/ allt skal eg gialda þier. Ecke med mijnũ eigeñ Verkum/ helldur med JEsu Christi Dyrmæta Bloode og Riettlæte/ þad vil eg bioода þier j Borgun og Betaling/

takktu Ra-

kaktu Hiartans Herra/ hñs Bloodug Saar og Beniar/ sem hñ bar a sijnū allra Heilagasta Lijkama/fyrer þullt/ j staden allra miña Synda.
Nær vier giørū so/ þa mun sa Himneske Faderen aumka sig yþer oss/ og seigia til vor/ Blooded JEsu Christi/ heþur hreinsad þig aþ ollū þijnū Syndum/ Far i Fride/ þijnar Synder eru þier þyrergieþnar/ 1. Joh. 1. Luc. 7.

Hugleidum Elskuleg Guds Børn/ hvørsu þad/ ad Gud DRottenn heþur alla Tijma Myskunad sig yþer þa/ sem sig haþa audmiukt þyrer hønū og beded hañ aþ Hiarta/ um Fyrergieþning allra siña Synda. David var ad søñu skylldugur Gude/ um Tiju Þusund Pund/ hvad hañ sialþur medkieñer og j Sioose lætur/ Psalm. 38. seigiande/ þar er eingeñ Heilbrygde j mijnu Hollde/ og ei er neirn Fridur j mijnū Beinū/ Sakū Synda miña/ þviad mijnar Synder eru uppgeingnar yþer mitt Hoþud/ lijka sem oñur þung Byrde/ eru þær mier Oþþungar ordnar/ etc. Eñ sem hñ snerest/ og bad Gud aþ Hiarta og audmiukum Anda um Fyrergieþning/ seigiande/ Myskuna þu mier Gud/ epter þiñe Myskunseme/ Aþma mijnar Synder epter þiñe stooru Myskunseme/ Sia / þa var DRotteñ Reidubueñ ad aumka sig yþer hann/ og gieþa hønū upp alla Skulldena/ hvad hiñ H. David lætur æsañast/ Psalm. 103. Þar hann so seiger/ Lijknarþullur og Myskunsamur er DRotteñ/ Þoleñmoodur og harla Goodgiarn/ hñ mun ei æþeñlega þrætta/ og ecke Eilijflega Reideñe hallda/ Hañ breiter ei vid vid oss epter vorū Syndū/og Endurgielldur oss ecke epter vorū Misgiørdū.

Hvør var Syndugre helldur eñ Manasses Juda Kongur/ hvør ed medkiende sig ad haþa fleyre Synder sier a Herdū/ eñ Sanduren være j Sioonū? samt sem ædur/ took Gud hañ aptur til Nadar/ þa hann yðradest alvarlega / og bad DRotteñ mz Grætande Tarū ad giæþa sier upp alla Skulldena/ so sem hñ sialþur vottar/ j sinne Nidurlage siñar Bænar/ seigiande/ DRotteñ þu munt hialpa mier Overdugum/ epter þiñe mikellre Myskunseme/ z eg vil Vegsama þig alla mijna Lijþdaga/ Manassis Bæn. Eins skulum vier vita/ ad sa Himneske Faderiñ er eñ nu j Dag Siñadur vid oss/ þa vier med sañarlegre Jøsan/ þr-

 kan/ þr-

ran / frambsollum þyrer hñ / og bidium hñ um̃ Vægd og Nad / j Nafsne sijns Sonar JEsu Christi. Þar þyrer / þo Dioþullen̄ aklage oss / og seige / ad Synder vorar sieu stærre eñ þad / ad þær kuñe oss þyrergiefnar ad verda / Þa lætum oss þar fyrer ecke skielfast / helldur svariū hønum aptur / Þu Lygur Satan / þvi eg trwe fullkomlega / ad Guds Myskunseme er stærre / eñ allar Verallðareñar Synder / og þo Nund radsiñu jeg sie Skylldugur Gude mijnū / Tiju Þusund Pund / þa hefur miñ allra sætaste Endurlausnare JEsus Christus / Tijnsiñum me yr þyrer mig Borgad og Betalad.

Þad Fyrsta Þusunded borgade hñ j sijnum Sietnade / hvar mz hñ hreinsade so og Helgade miñ Syndugañ Gietnad / ad þar er ecke neitt þramar þordæmanlegt a oss / sem erum j Christo JEsu / Rom. 8.

Þad añad Þusund / borgade hñ j Fædinguñe siñe / þar hañ gierde oss ad sijnū Ostabornū ꝛ gaf oss magt Gudsbernū ad verda / Joh. 1.

Þad þridia / Betalade hann vorra vegna / j siñe Pijnu / þviad fyrer hanns Beniar erum vier Heilbrygder vordner / Esa. 53. Cap.

Þad fioorda Þusund / j siñe Krossfestingu / hvar mz hñ afskoof þa Handskript ß a moote oss var / ꝛ neglde hana a Krossen̄ / Col. 2.

Þad fimta Þusund j sijnum Dauda / hvar med hann gaf oss apt ur Lijfed / og Odaudleikann / 2. Tim. 1. Capitula.

Þad siötta Þusund j siñe Ereptran / þar hañ nidurgroof og kastade øllum vorum Syndum j Hafsins Diwp / Mich. 7. Cap.

Þad siøunda Þusund borgade hañ j Niðurstigningu siñe til Helvijtis / takande Herleidingena ad Herfange / og nidurbrioocande Diøfulsins Verk / 3. Joh. 3. Eph. 4. Capitulum.

Þad ættunda j siñe Sigursælle Vpprisu þra Daudū / hvar mz hñ Opnade vorar Grafer / og giørde oss Lidugan̄ Veg / so vier a sijdasta Deige / glætū an hindrunar Vpprised til Eilijfs Lijfs / Mich. 2.

Þad nijunda Þusund j siñe Himnafør / j haørre hañ Vpplauk oss Ditum Himnañā / ꝛ giørde oss kunañ Veigeñ til Lijfsins / Ps. 16. So vier meigum nu glader sijngia / med Christelegre Kyrkiu og seigia. Lof sie Gude vor Lausn er giørd / Lijfs Veg oss bwen̄ sniñum / Christ-

ur uppla-

ur upplauk oss Himna Hurd / hvør byrgd var ølluꝫ Mønnū / ꝛc. ꝛc.

Þad Tijunda Þusunded betalade vor Herra / þa hañ sette sig til hægre Handar sijnum Fødur j Dyrdeñe / hvar hñ er nu ꝛ bidur fyrer oss / Rom. 8. A sijdasta Deige / þa hñ mun aptur koma j Skyū Himens til ad dæma Lifendr ꝛ Dauda / þa mun hañ fullkomlega oss ad sier taka / og jnñsetia j þañ stad / hvar vier munū ecke framar neinar Synder drýa eda af nockrū Syndū vita ad seigia / helldr verda lijker Einglū Guds / Matth. 22. Capitula.

Sia nū til / Ek skuleg Guds Børn / Þetta er nu su Tijuþallda Borgun / sem vor Blessade Hiartans Endurlausnare JEsus Christus heþur þramlagt vorra vegna / hvar þyrer vier seigum hønum audmukar Hiartans þacker / Vegsemd og Heidur. Og skal þad so stuttlega sagt vera um þañ þyrsta Partenn.

Auñur Greiniñ.

Epterþylger med einu Orde / ad miñast a þ añad Greinarkorned / J hvøriu oss verdur synd og þyrer Siooner sett / Su stoora Hardydge og Ombyskunseme / sm̄ sa ille og vonde Þion / audsynde sijnum Samlagsþion. Fyrst / lætur hñ i lioose sijna Hreckvijssa Natturu ꝛ Vond skuþullt Hiartalag / i þvi / Ad strax sm̄ hñ geingur ut fra sijnum Herra / sm̄ hønum gaf upp alla Skulldena / þa gleymer hñ ꝛ kastar i Vind / þessum hñs Velgiørninge. Oskande være / ad slijkur Ophackiætis Løstur / þindest ecke eñ nu i Dag hia allmørgum. Eñ þvi er midur / þar eru sumerhvørier / sm̄ so eru Athugalauser / ad þo þeir kome til Kyrkiuñar / heyre Guds Ord / medtake Aþlausn ꝛ Heilagt Sacramentum / þa batna þeir lijted þar vid / helldur þalla strax aptur i sømu Synder sem þyrr / Þeir sem nu so haga sier / hvad vill añad þylgia a epter þyrer þeim eñ þ / Ad Orded sm̄ þeir heyra kient og predikad / ꝛ þeir vilia ecke betra sig þar vid / þad mun dæma þa a Efsta Deige / epter þvi sm̄ sialþur Herrañ lioóslega seiger / hia Joh. 12.

Aþlausniñ verdur þeim og ecke helldur Nytsamleg / Þvi eþ hiñ Riekláte snijr sier i burt fra sijnu Riettlæte / og breiter Vondslega / og lijþ

 er epter

er epter øllum Svivirdingum/sem hiñ Ogudlege giører/þa skal allt hñs Riettlæte ecke i Miñe leggiast/seiger Ande Guds/ pyrer Muñ Spaman. Ezech. 18. Cap. Þad Heilaga Sacramentum Kvølldmaltijdareñar/ kiemur sodañ Athugalausum og Opacklatum Mañeskium/ ecke helldur ad Gagne/þvi hvør hñ Overdugur Etur z Dreckur Holld og Blood Drottins/hñ Etur z Dreckur sialþum sier Doom/1.Cor.11. Warest þar fyrer eirn og sierhvør/ ad hñ falle ecke i sømu eda Svivirde legre Synder/ eñ ædur/helldur bere sig ad spornast þar vid/ og standa þeim a mote/ so myked sem mogulegt er.

Þad añad sem vier eigum ad varast/ aþ Dæme þessa vonda Þions er þad ad vier latum oss ecke fiñast Oþorlijkunarsama vid vorn Samlags Þioon/ þad er vid vorn Broodur og Naunga/ eins og hañ/ þvi þo hñ mætte sijnũ Stallbroodur og Þienara/ þa villde hañ þo ecke ad helldur sijna hønũ nockra Vægd edur Linkind/ helldur EREip Strax pyrer Kverkar hønum og sagde/ gialld þad þu ert mier Skylldugur. Hvad þo ecke var utañ eirn Sulltar Hiegoome ad Reikna/ hia þvi sem Hñs Herra haþde giefed hønũ upp/ þvi þesse Skullden var ecke utann einer Hundrad Peningar/ þad eru tiju Daler/ edur nockud meira/ epter þvi sem sumer hallda/ Eñ hitt var Tiju Þusund Pund/ edur 60 Tuñur Gulls/ þar med gieþur hañ sig ecke neitt ad þvi/ þo hñs Samþioon Audmikte sig og Lijtelæckade sig fyrer hønũ/ og beidde hñ m3 Kniefalle/ ad hafa þoleñmæde vid sig/ helldur þoor burt/ og setur hñ Vægdarlaust j Dyplissu. Þesse hañs Vijte og vond Epterdæme/eigum vier ad lata oss ad Varnade verda/ vitande þad þyrer vijst/ ad øll Guds Þioonusta/ allar Bæner og akall/ Ia/ allar Aulmusugierder og Guds Dyrkan/ er alldungis þorgieþens/ og til Ongvis/ so leinge sem vier elũ Natur og Þþund j voru Hiarta/til vors Naunga. Alldrei þarþtu ad þeinkia/ ad þu muner þa fyrergieþning þiña Synda hia Gude/ so leinge sem þu þyrergiefur ecke þijnũ Broodur/ þad sem hann heþur giørt þier a moote.

Eñ hvørsu Nauduger ad vier Mañeskiurnar erum hier til/ þ er Gude kuñugast. Vier vilium vel/ ad Gud þyrergieþe oss vorn Brest z Mis

giørder/

Giörder/ Enn þ ad þa af oss/ ad fyrergiefa vorum Naunga aftur a moote/ þar verdur mørgum Naumlega tilkomed. Þar fyrer ætte eirn ꝛ sierhver/ ad athuga og yfervega med sialfum sier/ hvad opt hann syndgar a moote sijnum Gude og Skapara/ a hvoriun Deige/ sem er/ ecke ad eins Siotijusinn sinnum/ helldur siotijusinn Þusundsinnum/ samt er hann þo so Nadugur og Giæskurijkur/ ad hann fyrergiefur þier þad allt saman/ so opt sem þu kiemur til hans/ og bidur um Naad/ skyllder þu þa ecke fyrergiefa þijnum Brooder þo hann mætte styggia þig eins sinne/ tvisvar edr þrisvar? Giættu ad þvi Christenn Saala/ hvad sialfr Gud talar/ hia Luc. 6. Cap. Vered/ seiger hann/ Myskunsamer/ lijka sem ydar Fader er myskunsamur/ Item/ Sæler eru Myskunsamer/ þviad þeir munu Myskun hlioota/ Matth. 5. Hugleid þu og so med þier/ hvad þinn Endurlausnare seiger/ hia Luc. 17. Þo þinn Brooder brioie siosinnum a Deige vid þig/ og kome siosinnum aftur a Deige til þijn og seige/ þad idrar mig/ þa skalltu fyrergiefa honum þad/ enn giører þu þad ecke/ þa skalltu vita/ ad þu les ecke riettelega þijna Pater noster/ eda Drottenlega Bæn/ og hefur þier ecke helldur neirnrar Fyrergiefningar ad vænta/ hia þijnum Gude/ þviad yfer þann Omyskunsama/ sem a ngva Myskun hefur giørt/ mun Omyskunsamlegur Doomur ganga epter þvi sem þar stendur/ j S. Jacobs Pist. 2. Cap.

Þridia Greinenn.

NU viliu vier framveigis skoda j þvi þridia Greinarkornena/ hvørt Straff ad þesse vonde Þioon/ hafe yfer sig fellt/ med sine Hardydge og Omyskunseme sem hann audsynde vid sinn Samlags Þioon.

Fyrst kom hann þvi til Leidar/ med sine vondre Breytne/ ad hann vard Forklagadur fyrer sijnum Herra/ þvi svo stendur hier j Textanum. Enn sem hans Samþioonar sau hvad skiede/ urdu þeir miøg hryggver vid/ komu og kunngiordu sijnum Herra allt hvad giørst hafde. Fyter þessa samþioona eiga ad skiliast. Fyrst H. Einglar/ hverier ad eru Þioonustusamer Andar/ wtsender vegna þeirra sem Erfa skulu Sæluhialpena. Heb. 1. Og þar fyrer kallast þeir wtþrydeleco var

 er Samle

et Sampioonar/ Openberb. Book. 22. Cap. þesser vorer Sampioonar/ giefa vel Gaum og Giætur ad ellu vorū Ordū og Gierdū/ og nær hellst sem vier vykiū af þm rietta Veige/ ⁊ saurgū vora Sam vitsku mz einhvørre Daudlegre Synd/ þa angrar þad þa storlega. Þar a moot/ þa vier snuū oss aptur/ og giørū Jdran/ so verda þeir miøg Glader/ og oss sampagnande/ Luc. 15. Capitula.

Þar næst eiga ad skiliast þyrer þessa vora Sampioona/ ell þroom ⁊ Gudhrædd Hiørtu/ hvør ad eru Mustere og Herberge Heilags Anda/ ⁊ aumka sig yfer øllū þm Suyvirdingū sm j Stadnū skie/ Ezech. 9 Vørū oss þar þyrer/ so vier giørū ecke neina Hneyrlan nockrū Mañe/ hvar mz vier ecke ad eins/ styggium þa Heilegu Eingla/ helldur og so komum ødrum Froomum hiørtum/ til ad Andvarpa yþer oss.

Framveigis stendur hier i Gudspiallß Textanum/ Ad Herrañ haþe læted kalla þeñann Jlla Pioon þyrer sig/ og sagdt til hanns/ Þu Jllur Pioon/ alla þa Skulld gaþ eg þier upp/ aþ þvi þu badst mig/ hvørt byriar þier þa ecke Myskunsømum ad vera/ vid þiñ Samlagspioon/ lijka sem þad eg var þier Myskunsamur?

Hier j þessum Ordum/ ber nu Herrañ hønum a brijn/ og so sem Bryklar hønum uñ þa Vidhøndlan/ sem hū haþe haþt vid siñ Samlags, Pioon. Sømu Bryxlyrde munu ⁊ so þaa ad heyra/ aller þr sem liþa j Hatre vid siñ Naunga/og vilia ecke læta Fridstilla sig vid hñ/og sodd añ Møñum hæþer med riettu sa Titell/ ad kallast sa Jlle Pioon.

Oss verdur hier ⁊ eirneñ synt/hvad myked jllt þeir hafe sier/ sm Oværlijkanleger eru/ og vilia ecke þyrergiefa sijnum Naunga hañs Misgiørder/ sm er/ Eilijþa Fyrerdæming/ hier uñ hlioodar so Textenn. Og hañs Herra vard Reidur/og ofurselldi hñ Kvølurunū/ þangad til hañ haþde borgad/ allt þad hañ var hønum Skylldugur.

Bidium þar þyrer Gud Himneskañ Fødur/ j Naþne sijns Elskulega Sonar JEsu Christi/ ad gieþa oss øllum Neogværañ og Fridsamañ Anda/ og seigiū mz Christelegre Kyrkiu. Þu Sæte Ande send oss þijna Naad/læt oss þaa ad hallda þijn Elskuleg Naad/so vier mættum aþ Hiarta/ hvør añañ Elska/ J einum Hug ad vera/ og j Fride Christs ad blijþa/

ad blýþa/Kyrieeleeson. Hvad oss veite og giefe af sine Naad/ Gud Fad er/ Sonur og Heilagur Ande/ Hvørium ad sie Loф/ Pryds/ Æra z Þackargiørd/ søgd og Sungen/ af øllum Tungum/ nu og ad Eilyfu/ Amen/ Amen.

A Allra Heilagra Messu.

Evangel. Matth. 5. Cap.

SO þa JEsus leit Foolked/ gieck han uppa Fialled. Og þa han settest nidur/ geingu hans Lærersveinar til hans. Og han lauk sinn Munn upp/ Kiende þeim og sagde. SÆler eru þeir sem Andlega eru Volader/ þviad þra er Himnarýke. SÆler eru þeir sem Harma/ þviad þeir munu Huggader verda. SÆler eru Hogværer/ þviad þr munu Jardrýked Erfa. SÆler eru þr sem Hungra z þyrsta epter Riettlætenu/ þvi þr skulu sadder verda. SÆler eru Myskunsamer/ þviad þr munu Myskun hlioota. SÆler eru Hreinhiartader/ þviad þeir munu Gud siea. SÆler eru Fridsamer/ þviad þeir munu Guds Børn kallader verda. SÆler eru þr sem fyrer Riettlætesins saker Ofsoockter verda/ þviad þra er Himnarýked. SÆler erud þier nær Menerner hallmæla ydur/ og Ofsookn veita/ og tala j giegn ydur alla Vondsku/ fyrer mýnar saker/ þo Liwgande. Fagned þier og vered glader/ þviad ydart Verdkaup er gnoglegt a Himnū. Þvi ad so Ofsooktu þr Spamenena/ þa sem fyrer ydur voru.

Exordium.

HJer lesum (Elskanleger j Christo) Gen. Book. 37. Cap. Ad Forfaderen Jacob hafe sin Son Joseph Elskad og Kiær an haft/ fram yfer øll sýn Børn. Þeim sama syninum Gyrde giørde han eirn mislitan Kyrtil/ og þegar han var honū J klæddur/ þocknadest han syninum Fødur harla vel.

 Vier Elsk-

Vier (Elskuleg Guds Børn) Heyrum og eirneñ / j þessa Dags Hei-
laga Evangelio / Hvørsu ad sa Himneske Jacob / DRotteñ vor JEsus
Christus / Tilreider øllum Riettrwudũ / Utvøldũ og Heilogũ / sijnũ
Børnũ og Astvinũ Andlegañ Kyrtel / sem af mørgũ ægiætũ Christele-
gum Dygdũ er giørdur / med hvøriũ þr eiga sig ad Prijda ꝛ Jklædast /
eþ ad þr skulu hønum þocknast. Þvi hvør sem þeñañ Dygda Kyrtel-
eñ a sier heþur / er hønum þægur og þocknanlegur. Eñ lijka so sem þ /
ad þegar þr vondu Josephs Brædur droou þeñañ Kyrteleñ af hønũ /
og velktu hañ j Hafurs Bloodenu / þa aflade þ hñs Fødur Jacob sto-
ra Hiartans Sorg / ad hñ sagde mz Grraatlegre Raust / þ er mijns So-
nar Kyrtell / Ollmt Dyr heþur uppeted hañ / Glepsande Dyr hefur su-
ndurslited Joseph. So skiedur og eirneñ / ad þegar þr Følsku Bræ-
dur / med hvørium vier verdum ad umgangast j Heime þssũ / þr añad
hvørt draga þeñañ Andlega Kyrteliñ vorrar Christelegar Trwar aþ
oss / eda þr Saurga hañ med Ohreinþerdugu Lijþerne / þa hryggest sa
Himneske Jacob / Christur JEsus j Anda / þvi hañ vill ecke ad nockur
skule glatast / eda fortapast. Helldur ad aller kome til sijn / þæe End-
urnæring / Lijþ og fulla Nægd / Matth. 11. Joh. 20. Cap.
Þar þyrer ber oss þeñañ Andlega Kyrteleñ Christelegrar Trwar og
goodra Verka / a oss Goodfwslega ad bera / og sia Kostgiæfelega til /
ad hñ Saurgest ecke af Syndum og Misverkum / einkum aþ Vantr-
wñ / ꝛ Akalle þeirra Heilogu / hvørium Gud vill ecke sijna Dyrd gie-
þa / med þvi og eirneñ ad Abraham veit ecke aþ oss / og Jsrael þecker
oss ecke / Esaiæ 64. Þeñañ Andlega Dygda Kyrteleñ / sem i þessa
Dags Heilaga Gudspialle er oss fyrer Augu þramsettur og giefeñ af Dr-
ottne vorum JEsu Christo / Bilium vier framar ællijka / aþ ætta upp-
þøldum Dygdum / Og þa ætþølldu SAlu / sem aller þr munu ødlast
er þeñañ Dygda Kyrteleñ bera. Sa Himneske Doctor og Læ-
remeystare / DRotteñ vor JEsus Christur / upplijse oss med sijnum
gooda Heilaga Anda / þetta ad yþervega / sier til Dyrdar / Eñ oss til
Saluhialpar / þyrer sijns Heilaga Nafns saker / Amen.

Fyrsta Sælann.

J VPPhaꝼe ꝥſſa Heilaga Gudſpiallſ/ Framſetur Gudſpiallamadur=
en̄ Mattheus/ nockrar Kringumſtædur (ſvo ſem einū godū Hiſt=
oriuſkriꝼara ber ad giøra) ſem hlioodi uppa ꝥta Eꝼne/ hvort vi=
er nu ſtrax ꝼyrer Hende høfum. Fyrſt talar hn̄ um̄ Platzed/ edur
Staden̄/ J hvørium vor DRotten̄ og Endurlauſnare/ haꝼe giørt
ꝥſſa ſijna Catechiſmi Predikun/ ſem er/ uppa einu Fialle. Og hier
ꝼram̄ kiemur nu Fyrerſøgn Eſaiæ Spamān̄s/ þar han̄ ſeiger/ j ſin̄ar
Bookar 2. Cap. Ad a þm̄ ſijduſtu Døgum mune þad Fialled/ ſem
Hws DRottens er a/ viſſulega vera hærra en̄ øll Fiøll/ og yꝼer allar
Hæder upphafed verda/ og aller Heidingiar munu þangad ſkunda/ ꝛ
margt Foolk þangad ganga/ ꝛ ſeigia/ Komed/ ꝛ latū oſſ ꝼara uppa
Fialled DRottens/ til Hwſſens Guds Jacobs/ ſo ꝥ hn̄ kien̄e oſſ ſijna
Vegu/ ꝛ ꝥ vier gaungū j hn̄s Stigū/ þviad aꝼ Zion mun Løgmal=
ed wtganga/ ꝛ Orded DRottens aꝼ Jeruſalem. En̄ hvar ꝼyrer Herr=
an̄ Chriſtur ꝼram̄ſetter þeſſa Merkelega Rædu/ ſeiger Gudſpiallamadur
en̄ ad vered haꝼe ſa mykle Foolks ꝼiølde ſem hn̄ ſa til ſijn koma.

Fram̄veigis verdur hier gieted/ hvad hn̄ haꝼe giørt/ ſm̄ er/ Ad han̄
haꝼe uppluked ſijnū Bleſſada Mun̄e/ og Kient Foolkenu og ſagt.
SÆler eru þeir ſem eru Andlega Volader/ ꝥi ꝥra er Himnarijke.

Tveggia Ordſaka vegna/ ꝼram̄ſetur Herran̄ Chriſtur ſierdeilis/ þe=
ſſa ſijna Predikun fyrer Læreſveinana. Fyrſt ad hn̄ kiende þm̄ hvørn=
en̄ ꝥr ætte riettelega ad Kien̄a/ ꝛ uppfræda ſijna Tilheyrendur j Guds
Orde. Þar næſt ad hn̄ giæꝼe þm̄ þar mz Huggun/ j allſkonar Kreſſe
og Motgange/ ſm̄ þm̄ kyn̄e ad Høndū koma/ þvi Malſæke er þad
gamallt/ Tela Prævisa minus nocent/ ꝥ er/ þær Pijlur ſm̄ Men̄ ſiaa
ad ſier ſtefna/ eru ecke ſo ſkadlegar/ ſem þær Oforvarandis koma.
Þeir H. Chriſti Poſtular voru Homines Carnales/ Holldlega Sin̄ad=
en̄ Men̄/ og meintu ad ſu rietta SÆla være komen̄ under wtvortis
Høꝼdingſkap/ Magt ꝛ Metordū/ eins ꝛ Mooder ꝥra Zebedei So=
na/ ſem kom til Chriſtū/ bad hn̄ og ſagde/ lat ꝥſſa mijna tvo Sonu
ſitia j Rijke þijnu/ an̄an̄ til þin̄ar Hægre/ en̄ an̄an̄ til þin̄ar Vinſtre
Handar/ ꝥ er/ ſm̄ hun heꝼde ſagt/ Herra min̄/ Lattu an̄an̄ ꝥra verda

Cantzeler eñ añañ Noþmeystara/ þa þu tekr vid Kongs Tign hier j Ne
ime/ Eñ þ er ecke su rietta Sælañ/ helldur hitt sm̄ Christur seiger/
Þad er Eilijft Lijf/ ad þr þecke þig sañañ Gud/ z þañ þu wtsender Je
sum Christū/ Joh. 17. Þetta er nu su rietta Sæla/ þtta er þad
sem oss dregur best a Veg og Gøtu Saluhialpareñar. Þetta er þad
Medaled/ þyrer hvørt ad vier faū ad sia Gud/ Auglite til Auglitis
sijdar meir j Eilijfu Lijfe/ z hia honū Æfeñlega ad vera. Þessa Hei-
ms Børn hallda þ þyrer þa stærstu Sælu/ ad lifa j allskonar Vellistin-
gum/ til Matar z Dryckiar/ eins og sa Rijke Svelgiare/ Luc. 16.
Þeir sem Unger eru marger hvørier kieppast þar vid/ ad prijda sig sem
mest þr giefa/ og ad klæda sig hid ytra mz Kostulegū Skrwda/ Løgdū
mz Gulls og Sylfur Snwrū/ so þr kuñe ad hafa Alit hia Foolke/
so marger heimsker/ nær þr sia soddañ Oflata z Páfugla/ hia sier
gáanga/ þa seigia þr/ O sia hvørsu prijdelega þsse er klæddur? Enn
hier þvert a moote/ kieñer Herrañ Christur Læresveinunū sijnum/ añad
læ ngtum Raudsynlegra og þarflegra/ sm̄ villde hñ so seigia/ Non sic
itur ad Astra/ þ er ecke sa riette Vegur til Saluhialpareñar/ þvi hia
þssū og þvilijkū/ a þ riettelega heima sm̄ Christur seiger hia Luc. 6.
Vei ydur sm̄ nu erud Auduger/ þvi þier hafed ydar Huggun j burtu/
Vei ydur sem nu erud sadder/ þvi ydur mun Hungra/ Vei ydur sem
hier hlæed/ þvi þier munud Æpa og Yla.

Framveigis skulum vier vita/ ad þar er sierdeilislega þrefølld Fa-
tækt til. Fyrst Volæde/ þa eirn hefur hvørke ad bijta nie sypa/ so sm̄
vier pløgū ad seigia. Soddañ Mañeskiur sumar hvøriar/ nær þær ver-
da hier yfer Ofolenmoodar/ þa klaga þær Gud þar þyrer/ ad hñ sie ecke
Riettsyn/ helldur giøre sier Raangt til/ z giefe ødrū Rijkare meir eñ sier.
Þær klaga z so siñ Naunga þyrer Nijsku/ þa þeim er ecke strax giefed/
so sm̄ þeim lijkar vid ad taka. Sialfa sig klaga þær z eirniñ/ z seigiast
Vietiñ og Fædd vera a Ogiæfu stund/ Eñ hier til svarar Jesus þm̄/
hia Gudspiallamañenum Mattheo i 20. Cap. seigiande. Ertu þar fyr
er Raangeygdur þo eg sie Goodgiarn/ edur leyfest mier ecke ad giøra af
mijnu þ eg vil? Añarslags Armoodur og Fatækdomur er þ/ þa

eitt og añar giører sig sialfañ Fatækañ/med Ohoofe i Mat & Dryck/ med Onaudsynlegum Giestabodū og Stoorveitslum. Vm̄ soddañ Meñ talar so sa Vijse Salomon Kongur/ i Ordskvida B. 21. Cap. Hvør sm̄ giarnañ lifer i Vellystingum/ hañ mun skorta/ og hvør hañ elskar myked Vijn og Vidsmiør/verdur ei Rijkur. Pridiaslags Fatæk doomur edur Volæde/ er Arlegt og Andlegt Volæde/ um̄ hvert Herrañ so talar/ hia Matth. 19. Hvør hñ forlætur Hws edur Brædur Syster/ Fodur eda Moodur/ Eiginkonu eda Børn/ edur Akra/ fyrer mijns Nafns saker/sa mun hundradfallt i stadiñ taka/ & erfa Eilijft Lijf.

Vm̄ Julianum Trwarnijding er þ skrifad/ Ad hñ hafe allt ad seigia so til þeirra Christnu/ sem elskudu Gud sñ af øllu Hiarta/ ydar Herra & Lausnari hefur lofad ad giefa þeim Voludu & Fatæku Eilijft Lijf. Þar fyrer vil eg taka fra ydur/ allt ydar Gots og Audæfe/ og giøra ydur ad Fatækum Þurfamøñum/so þier meiged þess fyrre komast i Himnarijke/og ødlast Eilijfa Sælu. Nei/ øngvañeigiñ so/ecke var þetta Herrans Christi Meining/ helldur kallar hñ hier þa alla Andlega Volada/sm̄ bera Angur & Trega fyrer sijnar Synder/ og treida sig ecke uppa sijn eigen Goodverk/ helldur alleinasta uppa Guds Nad og Myskunseme. Vm̄ þa & þvilijka talar so Ande Guds/ þ Muñ Spamañsins Es. 66. Cap. Eg ælit þñ hiñ Fatæka/& þñ s hefr sundur knosadañ Anda/ & þñ s hrædest mijn Ord. Soddañ Andlega Volader Meñ voru þeir Zachæus & Tollheimtumaduriñ i Musterenu/ hver ecke þorde ad upplijfta sijnū Augū til Himens/helldur barde sier a Briost/ & sagde. Gud vertu mier Syndugū Lijknsamur. So var & eitniñ Andlega Volad:/S. Petur/Maria Magdalena/& adrer fleyre. Hier um̄ mætte margt fleyra framsetiast/ ef Tijmiñ lide/& þ yrde ecke oflangt.

Vm þa adra Sæluna.

ENN vier viliū nu framveigis stuttlega skoda/ og yfervega þa adra Sæluna/ um̄ hvøria vor Liufe Lausnare talar hier og seiger.

SÆler eru þeir sem Harma/ þviad þeir munu Huggader verda.

Þessu samhlioodar þ sm̄ Salomon seiger/ j Predikunar B. 7. Cap.

Ad þad sie betra ad ganga j Sorgarhws / helldur en̄ j Dryckiuhws / Jt-
tem / betra er ad Syrgia / en̄ ad Hlæa. Nu verdur þar allt jafnt
einhvør sierleg Ordsøk til ad vera / þa eirn edur an̄ar Grætur / & wt-
heller sijnu̅ Tarū / En̄ vier skulū vita / ad fyrst wtpressar þ Tarenn̄
af Man̄sins Augū / þa eirn verdur fyrer þungū Krosse & Mootgange
Hvørt helldur sem su Byrde liggur hid jn̄ra a Salun̄e / hvad þo er all-
ra þijngst / edr hid ytra a Lijkamanū. Þar næst / þa eirn hefr Sam
aumkan mz sijnū Astvin / edr ødrū sijnū Samchristnū Naunga / þa
honū fellur jlla / hvar um̄ Postulen̄ Pall talar / til Rom. 12. Cap.
Seigiande / Fagned mz Fagnendū / og Grated mz Gratendum.
J. þridia lage / er þ ecke hin min̄sta Ordsøk til Grætsins / þa eirn sin̄
er til Synda sin̄a / og ber Angur og Trega fyrer þær. J fioorda
mata þa Madur hefur eina Hiartans Eyrnd og Epterlangan til þss /
ad meiga frelsast wr þssū Eimdardal sem fyrst / en̄ komast jn̄ i þa Him
nesku Sælu og Dyrd allra wtvaldra / s S. Pall seiger / Philip. 1.
Eg girnest ad skyliast hier vid / og vera hia Christo. Nu / Um̄ alla
þa sm̄ j þvilijkan̄ mata eru Sorgfuller & Angrader seiger Endurlausn
aren̄ vor JEsus Christus hier / Ad þeir Skule Huggader Verda /
Sama sagde han̄ til hins Icktsiuka / Vertu Hughraustur Sonur / þier
eru þijnar Sinder firergiefnar. Matth. 9.

Um þa þridiu Sæluna.

FRan̄veigis seiger Herran̄ Christur hier i Gudspiallenu / SAEler Eru
Hoogværer / þvi þeir munu Jardrijked erfa. Þetta er nu su þridia
Edal Perlan̄ edur Gimsteirnin̄ / sm̄ skartar vel a øllum Guds Børnum.
Sonur Guds / vor liufe Lausnare Jesus Christus / visse vel / hvernin̄
ad vorre Syndumspilltre Natturu var hattad / sm̄ er / ad hun er jafn-
an̄ hneigd til þess hins Vonda / sm̄ er / til Reide / Naturs og Ofunds-
sykis / Hvad og eirnin̄ hendt hefur Heilaga Guds Men̄ / so sem vier meig
um sia auglioos Dæme a Postulanum Petre / hvet ad kom til Christ
um og spurde hn̄ ad / seigiande / Herra / hvad opt skal eg mijnum Brod
ur / þeim sem vid mig brijtur / fyrergiefa ? Er þ ecke noog siosin̄um ?

Hier a moot

Hier ma mook seiger Herrañ Christur/ Aller Eru NOgværer. Eñ þad er ad vera riettelega Noogvær/ þa Madur brÿtr ma moote Giede sÿru/ ꝛ þordast Reide og Bondsku/ eñ þyrergiefur giarnañ sÿnum Samchrist num Naunga/ hñs Misgierder/ eñ hvorsu Torvellt ꝥ sie/ ad na þe. ssare Edla Dygdeñe/ ꝥ kieñer oss Dagleg Reinsla. Eñ hvad a oss þa ad uppvekia þar til/ ad vier Fuslega þyrergiefū þm̄ ꝍ oss j mote briota? Þar til skal oss uppvekia/ Fyrst og fremst/ Befalning sialfs lifanda Guds/ þvi so stendur þar j Pistlenum til Rom. 12. Cap.
Hefned ydar ecke sialfer/ mÿner Elskanleger/ helldr giefed Rum Reide. Og sialfr Sonr Guds vor Drotteñ Jesus Christus seiger hia Math. 5. Cap. Þegar þu Offrar þÿna Gafu til Altaris/ og þier kiemur ꝥ til Hugar/ ad þiñ Broodur hafe nockud a moote þier/ þa lattu þar þÿna Gafu ꝼ Altarenu/ ꝛ gack adur ad sætta þig vid þiñ Broodur. Item/ Vertu snarlega samþyckur þÿnū Mootstedumañe/ a medañ þu ert eñ nu a Veige med hønum. Og Postuleñ Pall talar so j Pistl. til Eph. 4. Cap. Reidest og Syndged ecke/ lated ecke Soolena ynd ergaanga yfer ydarre Reide.

Þar næst a oss ad uppvekia til Fridar ꝛ Forlÿkunar/ vid vorn Samchristeñ Naunga/ epter Dæme lifanda Guds/ hver ad lætur sÿna Sool skÿna/ so vel yfer þa vondu sem goodu/ og lætur sitt Regn falla nidur/ eins yfer þa Riettlatu sem Ranglatu. Item seiger Endurlausnareñ vor JEsus Christur so sialfur/ Læred af mier/ þviad eg er Noogvær og af Hiarta Lÿtellatur/ Matth. 11.
J þridia mata a oss ad upphvekia til þessarar Edla Dygdar/ Dæme þe irra Heiløgu Guds Mañа/ Abraham/ Jacobs/ Josephs/ Moyses/ Davids ꝛ añara fleire. J fiorda mata a oß ad knya til Fridar ꝛ Samþyckis vid Naungañ/ Eitt Gott ꝛ Ypparlegt Nafn og Rycкte/ Hier fyrer seiger so hiñ Heidne Cicero/ Meñ leggia sier sñ stoort Lof þar med/ þa þr umlÿda þoleñmodlega ꝥ þm̄ er Ranglega tilgiørt/ myklu framar eñ þo þr vilie hefna sÿn sialfer a sÿnū Ovinū. J fimta og sÿdasta mata/ a oss ad hræra til þessarar Dygdar/ Sa mikle Skade sem aller Reidegiarner og Hefndargyruger/ hafa sier ad vænta/ ef þeir

stilla ecke

skilla ecke skÿna Giedsmune/ þui so seiger Postulenn Jacob/ 1. Cap. Mannsins Reide giører þ eige/ hvad byrer Gude Riettferdugt er. Nær vier skickum oss nu þanninn/ epter Guds Orde og Befalningu/ og erum Hogværer/ Hvørs goods munu vier þa eiga oss aptr a mot ad vænta/ Hier uppa svarar so sialfur Endurlausnarenn vor j þessu Gudspialle/ seig iande/ad þr sem so giøra z breyta/ skule Jardrijked Erfa. Þetta Guds Fyrerheyt edur Lofun/ a og ma mz riettu tvøfalldlega ad skiliast. Margur meinar so og þeinker/ kannske/ med sialfum sier/ ad þr mune ve rda Stooraudnger og Rijker þar af/þa þr liggia i Fiandskap/Klegu-malum/ Agge og Deilum/vid sinn Jafnchristenn. Nei/ þui er aung-vanveigenn so vared og hattad/ þui Prætur og Osamlinde leida eckert gott epter sig. Dæme hier uppa høfum vier a Forfødurnum Jacob. Hanns Magur Laban/ prættade opt og ofialdann vid hann/ enn Jacob liet sem hann heirde þ ecke/ þess vegna blessade Gud hann j stadenn Rijkuglega.

J annann mata kallast þ/ Ad Erfa Jardrijked. Fyrst/ad hafa goda Heylsu/ og ødlast langa Lijfdaga. Þar næst ad hafa sitt Daglegt Braud og Upphellde/ til ad forsorga sig og sÿna med/ þu so seiger David/ j Psalm. 112. Ad Sæde hra sem Drottenn Ottast/ mune verda Volldugt a Jørdu/ og ad Ætt hra goodu mune Blessud verda/ Rijkdoomur og Nægter munu vera j hra Huse/ og þeirra Riettvijse bl-ijfur Æfenlega. J þridia mata kallast þ ad Erfa Jardrijked/ þa Madur fær ad lifa j Fride og Rooleghheitum. Tyrannar og Bloodgyr-uger Hundar/ Item agiarner Kroppar og Reidegiarner/ þesser og þvilijker verda opt og tijdum Vellrijker/ og miklu Audugre enn þr go-du og Froomu/ sem ottast og elska sinn Gud/ af ollu Hiarta/ Enn hra Lijfdagar verda næsta fæer og stutter/ so sem hinn Heilage David seiger Ad þr fæe ecke halfnad sÿna Lijfdaga. J fioorda mata/ a þtta Guds Fyrerheyt umm Arfteku Jardrijkis/ad skiliast þ Erfd Himnarijkis og allra Himneskra Audæfa/ epter þui sem David ad Orde kiemst/ j Ps alm. 116. Enn eg trwe þ (seiger hann) Ad eg mune sia Goodsemd Dro-ttens/ a Jørdu Lifande Manna/ Þad er j Eilijfu Lijfe/ Og Postulenn Pall seiger/ Ad vor Umgeingne sie a Himnum/ Hvadann vier vænt

umm vors

um vors Endurlausnara JESu CHRisti/ Philippens. 1. Capitula.

Um þa fioordu Sæluna.

SU fioorda Sælañ/ hverrar gieted verdur j þssu N. Evangelio/ er þsse ad herrañ seiger/ Ad SAller sieu þeir sem Hwngra og Þyrsta epter Riettlætenu/ þvi þeir skulu sadder verda.

Þesse Ord hefur Sonur Guds/ vor Linse Endurlausnare JEsus Christus/ Riett eigeñlega teked wt af Spaamañenum Esaia/ þar hñ so ad Orde kiemst/ seigande j siñar Bookar 65. Cap. So seiger DRotteñ DRotteñ/ Siaa þu mjñer Þionar skulu eta z drecka/ eñ þier skulud Hwngra og þyrsta. Þeir sem setter eru til þss/ ad Uppfrada Ung doomeñ j Skoolū/ j Booklegū Lystū/ kieña so/ ad Riettlæted sie þreñslags/ edur mz þreñu moote. Pad fyrsta Riettlæted af þssū þremur/ verdur kallad Justitia universalis/ þ er/ Almeñelegt Riettlæte/ hvørt ed jñebindr allar adrar Dygder j sier/ epter þvi sem þr gemlu hafa sagt/ Justitia in sese Virtutes continet omnes. Af þvilyku Riettlæte hroosar Post. Pall sier 1. Cor. 4. Þar hñ seiger/ Jeg er mier einskis samvitande. Og uñ þañ gamla Simeonem stendur skrifad/ ad hñ hafe vered Homo Justus/ þ er Riettlætur/ Uppriktugur/ og Gudhræddur Madur/ sm ecke være sier nockurs Skalkaparts medvitande. Eñ hvar fiñast nu þvilyker Meñ? Sañarlega þr eru miog fæer/ a þssū Dogū/ hvar yfer Micheas Spamadur so klagar/ seigande/ Cap. 7. Þeir froomu eru aller burt wr Landenu/ og þr Riettferdugu fiñast ecke meir a medal Foolksins. Pad añad Riettlæted verdur kallad Justitia Particularis/edur þ Riettlæte sm vidkemur nockrū/ eñ þo ecke ollum/ so sm þa eirn Madur hefur goodañ Asetning aung vū Oriett ad til giora. Um soddañ Riettlæte talar Jacob Fortfader/ vid Maag siñ Laban/ þar hñ seiger/ Myn Riettvysse skal mier Vitne bera/ j Dag edr a Morgun/ þegar þar ad kiemur/ ad eg skal taka mitt Verdkaup af þier. Ut af soddañ Riettlæte hrosar David sier/ j Psalm. 7. seigande/ Dæm þu mig DRotteñ epter miñe Riettvysse.

Þridia slags Riettlæte/ verdur kallad Justitia Evangelica/ edur hød

Evangeliska Riettlæte/ þ er/ þegar Madur verdur Riettlaati og Sæll hjolpeñ/ alleinasta fyrer Forþienustu/ Pijnu/ Dauda og Bloods utshellingu JEsu Christi Guds Sonar. Um þvlijkt Riettlæte talar Post. Pall so/ j Pistlenum til Rom. 5. Cap. seigande. Nu/ þar vier erum Riettlaater ordner fyrer Trwna/ þa hefum vier Frid hia Gude/ fyrer DROTTenn vorn JESum CHRistum.

Vm þa fimtu Sæluna.

SV fimta Sælañ/ a hvøria hier minst verdur/ er þsse/ SÆler eru Myskunsamer/ þvi þeir munu Myskun hlioota.

J H. Ritningu/ verdr sierdeilis gieted þreþalldrar Myskunseme. Fyrst er Nad z Myskunseme Lifanda Guds/ vid oss aumar og Syndugar Mañeskiur/ hvør ad Ny og fersk er a hveriū Morgne. Hvøria Lærefadereñ Augustinus kallar/ Reginam Cælorum/ Himensins Drottningu. Añnr Myskunseme a Heima hia oss Møñunū/ nær vier audsynū þm aumu/ Voludu og Nialparlausu nockud gott/ hvert hell dur sm̄ þ skiedur mz Ordū edur verkū. Þridiaslags Myskunseme er su sm̄ Madur giører vid sialfañ sig/ þa eirn edur añar helldur ecke meir af sialfū sier eñ hañū ber af sier ad hallda/ og þtta er nu su þriggia handaslags Myskunseme/ sem eg strax sagde/ hvørrar gieted ve rdur j Heilagre Ritningu.

Vm þa siøttu Sæluna.

SV siøtta Sælañ er j̃næfñden/ j þssu Herrans Christi Ordū/ þar hñ seiger/ SÆler eru Hreinhiartader/ þvi þr munu Gud sia. Hier kañ einhvør ad seigia. Hvørneñ kiemr þ til/ ad Sonur Guds talar hier so/ og seiger/ Ad SÆler Sieu Hreinhiartader? Seiger ecke Job so/ 15. Cap. Hvad er Mañeskiañ þss/ ad han skyllde vera hrein? Sia þu ad þar er eingeñ Ostraffanlegur a medal hñs Heilagra/ og Himnarner eru ecke hreiner fyrer hønum. Item seiger David Psalm. 14. Aller eru þr fraasnwner og aller saman hvør med ødrū Onyter ordner/ þar er eingeñ sem gott giører og ecke eirn. Þessu sam-

hlioodar

Blooda Ord Spamansins Esa. 64. Vier (seiger hn̄) erū allet sem̄ hiner Ohreinu/ og allt vort Riettlæte er sem̄ añar Opecktar Leppur.

Hvar fyrer seiger Herrañ Christur þa hier/ Ad SAler Sieu Hrein hiartader? Hier til svarast so/ Þad er vissulegã og Obrygdanlega satt Ad af Natturuñe erū vier aller Ohreiner/ og j Syndunum Gietner og Fædder/ svo sem̄ David seiger/ Psalm. 51. Eñ vier skulum vita/ ad þetta Ord HReinhiartadur/ mä og kañ ad skiliast j þrefalldañ mäta.

Fyrst meiga þr aller riettelega HReinhiartader kallast sem þvegner og Laugader eru mz Jesu Guds Sonar Dyrmæta Bloode j Skÿrneñe/ þviad Bloded JEsu Christi hreinsar oss af allre Synd/ 1. Joh. 1.

J añañ mäta meiga þr og so HReinhiartader heita og nefnast/ sem hwa yfer Heiløgū og hreinū Þaunkū/ Ordū og Giørdū/ eñ þo einkañlega og sierdeilis/ þr sem ad fordast og taka sier vara fyrer allskonar jllum og Audstygelegū Løstū/ so sem̄ ad eru Hoordoomar/ Frillulifnadur Raan/ Þioofnadur/ Lygar/ og añad þess konar/ Hvar um̄ Postulenn Pall so talar/ 1. Tess. 4. Þad er (seiger hn̄) Vilie Guds ydar Helgun/ ad þier um̄flyed Hooraner/ og hvør ydar sem eirn vite ad eignast sitt Kier j Helgun og Heydre.

J þridiu Grein/ kallast þr aller HReinhiartader/ þ ad eru an Svika og Underferlis/ hafande eckert Falskt Hiarta j sier/ so þr hure añad hid jnra/ eñ tale añad hid ytra. Soddañ Gafn var giæddur og pryddur Nathanael fordū/ hvøriū sialfur Herrañ vor JEsus/ giefur þeñañ Gullvæga Vitnesburd/ seigiande/ Sia/ þar er eirn Riettur Jsraelite/ j hvøriū eingeñ Svik eru/ Joh. 1. Cap. Um̄ þvilijka Meñ talar David so/ Psalm. 15. seigiande/ Hvør mun gänga uppa Fialled Drottens? Og hvør mun standa j hn̄s heilaga Stad? Sa ed hefur Meinlausar Hendur/ og hn̄ sem er Hreinhiartadur. Hier fyrer bidur hn̄ Gud so sialfur/ Psalm. 51. Hreint Hiarta skapa þu Gud j mier/ etc. etc. Og um̄ alla þa sem so haga sier/ seiger Sonr Guds ad ÞEir Skule Gud Sia. Eñ hvad er þ kañ einhvør ad seigia/ ad sia Gud? Forfadereñ Jacob sagde/ Jeg hefe sied DRotteñ/ Auglite til Auglitis/ og myn Aund er frelst/ Gen. 32. Moyses Guds Madur villde

ur villde feigeñ hafa þeinged ad sia Gud / eñ hñ fieck ecke ad sia meir eñ a Baked a hõnũ / þvi so sagde Drotteñ til hñs / Eingeñ Madur mun lifa / sem mig sier / Exo. 33. Esaias Spamadur sa og so Drotteñ sitia a einũ hãu Stoole / ꝛ Falldur hñs Klæda / uppfyllde Mustered / Esa. 6. Vier lesũ og eirneñ ad þr siötyu Aulldungar / j Israel / sm̃ geingu uppa Fialled mz Moyse og Aaron / hafe sied Gud / og under hñs Footum hafe vered ad sia / so sem fagur Saphirus / edur so sem Himeniñ / þa hñ er Heidbiartur / Exo. 14. J lyckañ maatta þa sa hinn Heilage Stephanus j syñu Audlite / Himeneñ opeñ / og JEsũ standa ande til Guds Hægre Handar / Act. 7. Eñ hvørneñ þtta hafe til geinged / eda hvørneñ þssare Sioon hafe vered hattad / kuñũ vier ecke ad vita / þvi so seiger Johañes / 1. Cap. Eingeñ hefr Gud nockurn Tijma sied / Sa Eingietne Sonureñ / sem er j Skaute Fødursins / hefur oss þ openberad. Item / seiger Post. Pall / ad Ad Gud bwe j þvi Lioose sm̃ eingeñ fæe tilkomest. 1. Tim. 6. C. Eñ ecke talar Sonur Guds / hier einungis um̃ þssa / helldur seiger hñ / ad þr Hrein hiortudu mune Gud sia / þ er ad skilia / Fyrst hier j Lijfe / mz Augum Truareñar / ꝛ so sijdañ añars Heims j Himnarijke / hvar vier munũ sia hñ / Auglite til Auglitis / so sm̃ sialfur hñ er. Nu / hier þvert a moote / hvørier hellst sm̃ ecke eru Hreinhiartader / þ er / þr sm̃ ecke eru þvegner og hreinsader fyrer Blooded Christi / j Skyrneñe / af syñũ Syndũ ꝛ ecke Hugga sig j sañre Truu / vid Forþienustu Pijnu ꝛ Dauda Guds Sonar / og ecke varast ad drygia Storsynder og Glæpe / a moote Samvitskuñe / etc. etc. Þeir munu ecke fa ad sia Gud.

Um þa siøundu Sæluna.

SV siøunda Sælañ / um̃ hvøria Herrañ Christur talar hier / er þsse. Sæler eru Fridsamer / þvi þr munu Guds Børn kallader verda. Hvørier ad riettelega meige heita ꝛ kallast FRidsamer Meñ / Þad þarf ecke mz mørgũ Ordũ vt ad skyra / þt Eindrægne og Fridseme er sooðañ eiñ Edla Dygd / sm̃ ecke verdur nooglega Lofud og prysud / so sem þa eirn Samchristeñ hagar sier so j Ordũ og Verkũ vid sin Naa

unga/ ad hn̄ stygger hn̄ ecke/ helldur ad hvør kome ødrū til Hialpar/ þar þørf giørest. Soddan Dygd er harla Naudsynleg j ølluū Stiett um. Fyrst j þre Andlegu Stiettene/ þvi so seiger David/ Psalm. 133. Sia þu/ hvad ægiætt og Elskulegt þ er/ þa Brædurner bwa hv ør vid aññan Samþyckelega? Þar næst j þre Veralldlegu Stiett, ene/ þa er þsse Dygden Omissande/ Quia Concordia res Parvæ Cres cunt/ Discordia maximæ dilabuntur/ seiger sa Heidne Salustius. Þad er/ Litlar Alner kuña ad æraxtast med Eindrægne og Samþycke. Þar a moot kuñ stoor Audæfe/ og so fyrer Osamþycke og Deiling snarlega ad eidast/ hvar uppa fiñast meiga Otelianlega mørg Dæme/ bæde forn og Ny. J þridia lage/ er þesse Dygden omissande/ j Hwsstioornar stiettene/ þvi svo seiger Syrach. Þar eru þrh Kostu leger Hluter/ sem Giedþecker eru bæde Gude og Møñū/ sem er/ þa Bræðurner eru Samþycker/ og Nagrañarner Elstast/ og Madur og Kona vel forlijkast. Eñ hvad skal þa uppvekia oss og æfþsa/ til ad Yðka ꝛ Æfa oss j þssare Dygdene? Fyrst skal oss þar til knya su mikla og Owtseigianlega Naad/ Goodgyrnd og Myskunseme/ Lifanda Gu ds/ vid þad Mañlega Kyn/ Vm hvøria sialfur Sonur Guds so talar og seiger/ Joh. 3. So Elskade Gud Heimeñ/ ad hn̄ gaf wt siñ Ei ngieteñ Son/ uppa þad/ ad aller þeir sem a hn̄ trwa/ forerfarest eige/ helldur hafe eilijft Lijf. Sømuleidis seiger so Post. Pall/ j Pistlenū til Rom. 5. Cap. J þvi prijssade Gud siñ Kiærleika vid oss/ ad Christur hefur fyrer oss Dæed/ þa þegar vier vorum eñ Synduger/ Og eñ apkur seiger hn̄ so/ 2. Pistle til Cor. 5. Gud var j Christo/ og forlijkade Heimiñ vid sialfañ sig/ Tilreiknande þm̄ eige sijnar Synder/ og hefur uppreist vor a medal Orded af Forlijkuneñe. Þar næst/ skal oss upphvetia til Fridar og Forlijkunar/ vid vorn Samchristenn Naunga/ Sa Nakomne Skylldugleike sem er vor a mille/ þvi vier erum aller Jñbyrdis Brædur og Systur/ hafande eirn sama Fødur a Himnum/ hvørn vier Daglega akøllum j vorre Mottenlegre Bæn/ seigiande/ Fader Vor/ etc. etc.

J þridia lage sk oss koma til Fridar ꝛ Forlijkunar/ Su Breñande

Þañ ẽ Herrañ Christi gjorde skömu ꝥ sijna Pijnu/segiande/ Heilage Fader/ Geim þa j þijnu Nafne/ hvøria þu gafst mier/ ad þeir sieu eitt sem vid.

J Fiorda ⁊ sijdasta maata/skal oss hier til Aminña ⁊ uppvekia/Befalning sialfs Lifanda Guds/þar hñ seiger/Eitt nijtt Bod gief eg ydur Elsked hvør añañ iñbirdis/so ẽ þeg hefe ydr elskad/ þvi þar af þeckest þier/ad vera mijner Læresveinar/ef þier elskest iñbirdis/Joh. 13.

Um þa Attundu Sæluna.

NU fylger nu epter su sijdasta edur Attunda Sælañ/ þar Herrañ Christur talar so og seiger/ Sæler eru þeir sem fyrer Riettlætesins saker Offsokter verda/ þviad þeirra er Himnarijke. Ecke eru hier med meinter/ þeir sm̃ verda ad lijda Kvaler og Pintingar/ vegna Rangs Lærdooms/ sm̃ þeir kieña ⁊ medfara. Ecke þeir helldur/ sem straffader verda fyrer sijn Illvirke/ eda þeir/sm̃ taka Illt wt a sialfu sier/⁊ svellta sig sialfa/ fyrr eñ þeir bere sig ecke ad safna nockrum Manrum. Helldur talar Sonur Guds hier/um rietta og saña Christna Meñ/ sm̃ vegna Erwareñar og Jesu Nafns Vidurkieñingar/ verda ad lijda margvijslegar Offsokner og Harmkvæle/Um þssa talar Herrañ Christur hier og seiger/Ad þvilijkra Sie Himnarijke.

J Nidurlage Gudspiallsins/Tilleggur Herrañ Christur þesse Ord ⁊ seiger til Læresveinaña siña. Sæler erud þier / nær ed Meñerner Hallmæla ydur og Offsookn veita/⁊ tala i giegn ydur alla Vondsku/ ꝥ mijn" saker þo liugande/fagne þier ⁊ vered glader/þviad ydart Verdkaup er nooglegt a Himnum. Eñ hvilijkt Verdkaup/ ⁊ hvilijk Laun munu þetta þa verda? O/ ꝥ verda soddañ Laun/ sm̃ hvørke hafa Auga sied/ecke Eyra heyrt/ eda i nockurs Mañs Hiarta stijged/1.Cor. 2. Þessara Dygdarlauna niootande ad verda/ um alla Eilijfd i Himnarijke/þad veite oss Gud Fader/fyrer Dijrmæta Forþienustu ⁊ Medalgaungu sijns Hiartans Sonar Jesu Christi. Hvørium med sijnu Himneska Fødur og Heilogum Anda/ sie Lof/ Dyrd/Æra ⁊ Þackargiørd/ nu hiedañ i fra/ ⁊ ad Eilijfu/Am̃. Am̃. J Jesu Nafne/Am̃.

Tuttugasta og þridia Sunnudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 22. Cap.

A Þann Tyma. Þa geingu Pharisearner j burt/ og setu Rad saman/ ad þeir þeinge veitt hann j Ordum/ Og sendu til hans sijna Læresveina/ med Herodis Þienurum so seigiande/ Meystare/ vier vitum þad ad þu er Sannsogull/ og kienner Guds Gotu j Sannleika/ og skeyter ei nockrum/ þui ad þu ser ey ad Mannvirdingum / Þar fyrer seig þu oss/ hvad þier lyst/ Hvert leiþest ad giefa Keysaranum Skatt edur ei? En þa Jesus þormerkte þeirra Flattskap/ sagde hann/ Hvad þreyste þier mijn Hræsnarar? Syned mier Myntena Peningsins. Og þeir syndu honum Peningenn. JEsus sagde til þeirra. Hvors Mynd og Yfirskrift er þetta? Þeir sogdu honum/ Keysarans. Þa sagde hann til þeirra/ Gieþed þa Keysaranum hvad Keysarans er/ Og þad Gude hvad Guds er. Og er þeir heyrdu þetta/ Undrudust þeir/ forlietu hann og geingu j burt.

Exordium.

Mier lesum/ Elskuleg Guds Børn/ j Domara Bok. 15. Cap. Umm Samson/ þegar hann villde giora Skada þeim Philisteis þa haþe hann geinged ut/ og veitt þriu Hundrud Reþa/ og snued Holunum a þeim til samans/ og bunded Elldskijd a millum hvørra tveggia Hala/ og slept þeim sijdan lausum j Korn-Akra Philisteanna og uppbrendt þeirra Bindine/ og þad standanda Korn.

Alijka Dæme verdur oss hier synt og þyrer Siooner sett/ j þessa Dags Evangelio/ a Þienurum Herodis og Phariseanna/ hverier ad riette sega meiga lijkiast vid þessa Samsons Refa/ þvi þad ma seigiast og sijnast/ af þra Hegdan og Breitne/ ad þr haþe vered svo sem til samans kinsader og þester/ a Holunum/ j þvi ad taka sijn Rad saman/ hvørn enn þr kynne ad aþma Christum og hans Heylsusama Lærdoom. Og saa-

ast þad hier miøg merkelega/ sem Post. Petur seiger j Giørninga Bok Post. 4. Cap. Sañarlega komu þr til samans/ j giegn þijnu Heilaga Barne JEsu/ sem þu smurt hafder/ Herodes ꝛ Pontius Pilatus samt ødrū Heidingiū/ og Jsraels Foolke/ ad giøra hvad þijn Hønd ꝛ þitt Rad hafde ꜳdur fyrre hugad/ ad ske skyllde.

Eñ so sem þad/ ad Samsons Refar Brendu ecke alleinasta Pilisteañа Kornhlødur/ helldur og so fordiørfudu sialfa sig/ af þm̄ Elldebrande/ sm̄ þr uppkveiktu j þra Korne/ So foor og so Phariseaña og Herodis þienurum/ ad þr fiellu j þa sømu Grøf hveria þeir hugdu Christo ad bua. Hier um̄ vilium vier heyra nockud framar talad j stuttlegre Vtleggingu þssa H. Evangelij/ hveriu vier viliū sundur skipta j tvær Greiner. Og skal hin fyrre vera um̄ Spurning þa/ sem þ.ier Herodis og Phariseaña Sendesveinar/ setia fram̄ fyrer Christum. Auñur um̄ Andsvar Herrans Christi/ med hvørꜳ hn̄ skørulega so sem añar Hꜳlærdur Doctor og Læremeystare svarar þm̄ og falla ꜳtlaufn giører/ a þra Spurningu.

Nu/ Sa riette Meystare yfer øllū Meysturū/ hvøriū Foolgner eru aller Fiꜳrsiooder Vijsdoomsins og Spekeñar/ Leide oss til þssara Gudspialls Orda riettelegrar Kyñingar/ og Heilsusamlegrar Vppfrꜳding ar/ j JEsu Nafne/ Amen.

Fyrre Greinenn.

I Vpphafe Gudspiallsins stendur so. Þa geingu Pariseарner burt/ og settu Rꜳd samañ/ ad þeir feinge veitt hañ j Ordum.

Fyrst er oss athugande j þvi fyrra Greinarkornenu/ hvønær eda a hvør iū Tijma ad Pharisearner hafe teked þsse sijn Rꜳd samañ/ um̄ Herrañ Christum. Eñ þ syner oss þtta Ordkorned/ ÞA/ sm̄ hier stendur strax j Vpphafe Gudspiallsins/ sem er/ þad hafe vered j þad sama sin/ sm̄ hn̄ framsette fyrer Høfudprestana og Aulldungana/ þssar tvær Epterlijkingar. Hin fyrre var um̄ Vijngards Herrañ sem hafde Leigt ødrū siñ Vijngard/ eñ þr borgudu hønū ecke ødru aptur/ eñ þvi /ad þr tooku hns Son og Aflijfudu hn̄/ Matth. 21. Auñur um̄ Brudkauped

wdkauped sem sa Himnesk[e] Kongureñ giørde Syne Synum. Þad, ar þessar Epterlijkingar/ framsette vor Blessade Endurlausnare/ fyrer Gydinga/ skomu epter Jñreid sijna/ j Borgena Jerusalem/ sem var þrem Døgū fyrer hñs Kvøl og Pijnu/ sem hñ leid vorra vegna.
Eñ mz þvi/ ad Gydingar Skyniudu vel og underſtoodu/ ad Herrann Christur hneygde þessar badar Epterlijkingar/ uppa sig/ þa Erte þ illa mz þm̄/ Tooku þar fyrer Raad sijn samañ hvorneñ þeir gæte best hefnt sijn a honū aptur/ fyrer þessar Epterlijkingar/ hveriar hñ Blessad ur framsette þo sialfum þm̄ til Vidvorunar og Betrunar.

Eins geingur þeñ nu til a þessū Døgū/ fyrer Kieñemoñū z Guds Ords Þienurū/ ad þegar þr seigia þrre Ogudlegu Verelldu til Synda siña/ þa forþiena þr somu Þeck/ sm̄ Christur og hñs Læresveinar feingu adur fordum. Ja/ Verallдareñar Børn eru reid uppa þa/ sem straffa þa j Þortunū/ og hallda þañ fyrer Svivirding sem Heilnæmt kieñer/ epter þvi sem Spamadureñ Amos ad Orde kiemst/ 5. Cap. Dæme hier uppa hofū vier allmerg j H. Ritningu. Jessabel soor/ ad hun skyllde af Lijfe taka Spamañeñ Eliam/ og Ofsookte hñ/so hñ vard ad flya fyrer heñe/ sem þar stendur/ 1. Book. Kong. 19. Herodes liet Aflijfa Johañem fyrer þ/ hañ sagde hønū beiskañ Sañleik/ og straffade hñ fyrer sijna Bloodskem̄/ Matth. 14.

Þar skylldu ecke fiñast eñ nu þr/ sem sitia under Guds Orda Heyrn/ og ef þm fellur ecke Prestsins Kieñing so vel j Gied/ sm̄ þr vilia eda þm̄ þyker sig nockud snerta/ þ Kieñemadureñ fram̄setur j siñe Predikun/ þa safna þr Mood/ og þeinkia so mz sier/ Eg skal þacka þier fyrer Predikuñena einhvørn Tijma. Eñ soddañ Meñ giøra sier sialfū mesta Skada/ Þviad Guds Ord/hvert ad j sialfu sier er Kraptur Guds til Sæluhialpareñar/ øllū þm̄ sem þvi trua/ Rom. 1. Verdur þm̄ mz soddañ moote Jlmur Daudans til Daudans/ 2. Cor. 2. Þar fyrer skyllde hvørt og eitt Guds Barn vora sia og giera ecke s[...]dd añ/ helldur medtaka Ordid mz Hogværd/ epter þvi sem Postuleñ Jacob Rædleggur/ j sijns Pistils 1. Cap.

Framveigis verdur oss hier synt/ af þessare Evdspialls Historiu/ hv

ad þyrer Foolk þetta hafe vered/ sm̃ took sig saman̄ moti Herranū Christo sm̃ er/ bæde Andlegrar + Veralldlegrar Stiettar Men̄. Hvørnen̄ byr ia þr þa Rædu sijna vid hn̄? Þeir byria hana med þøgrum og For bloomudū Ordum a þeñañ Hatt/ seigiande/ Meystare/ vier vitū ad þu ert Sañsøgull/ og kieñer Guds Gøtu j Sañleika/ skeyter ei nockrum/ þvi þu ser ecke ad Mañvirdingum. Og þo þr þeinktu allt añad j Hiartanu/ þa var þ samt allt hvøriu Orde sañara/ sm̃ þeir um̃ tøludu/ Ja/ Hañ var sa riette Meystare/ mz þa Lærdu Tunguna og þss vegna seiger hn̄ so sialþur/ vid sijna Læresveina/ hia Joh. 13. Þier kalled mig Meystara og Herra/ þad giøred þier rett/ þvi eg er þ eirneñ. Þad hn̄ være Sañordur/ og kiende Guds Gøtu j Sañleika þad søgdu þr og so satt/ þvi hn̄ er trwr Vottur/ sa er ecke kañ ad Ljuga/ Openb. B. 1. + Heb. 6. Þar þyrer giører hn̄ þssa Jatning/ þyrer Pilato/ og seiger/ þar til er eg Fæddur og j Heimeñ komeñ/ ad eg bere Vitne Sañleikanum. J þridia lage sæta þr hier þad og so um̃ hn̄/ Ad hn̄ þare ecke ad Mañvirdingū/ þad tøludu þr eirneñ riett/ þvi hn̄ er eirn Herra yþer øllū Hlutū/ um̃ hvern skriþad stendur/ Hañ mun ecke Dæma epter þvi sem hn̄s Augu sia/ og ecke Straffa epter þvi sem hn̄s Eyru heyra/ helldur mun hn̄ Dæma mz Riett vijse hina Fatæku/ + medr Doome Hyrta þa Aumu j Landenu/ Esa. 11

Hier aþ haþa nu aller Trwlinder Guds Ords Þienarar/ sier merkelegt Epterdæme ad taka/ og læra ad þeta i Fotspor sijns Herra/ þyrst J þvi/ ad vera ecke Feaþrooder sem Barn/ eda sem eirn a sijnum Ungdoms Arum/ helldur ad vera eirn Meystare/ þad er soddañ eirn Madur sem sig heþr vel Ydkad j Guds Orde/ haþande sier j Miñe þ Syrach Rædleggur 15. Cap. seigiande/ Lær þu sialþur ædur eñ þu kieñer ødrū Meñum/ + so sm̃ þ/ ad Gud hiellt þordū/ j þvi Gamla Testamentenu Asnañ/ Opienañlegañ Grip til Offursins/ so sem lesa ma/ Exo. B. 24. Cap. So vill hn̄ + ecke helldur lijda/ soddañ Asna j sijn̄e Kyrkiu Þionustu/ sm̃ sialþer eckert vita/ eñ lataſt þo vilia kieña ødrū/ helldr a eirn Trwlindur Guds Ords Þienare/ ad vera mattugur til ad amijña/ þyrer Heilsusamlegañ Lærdoom/ og ad straffa þa

sem a mote

sem a moote mæla/ Tit. 1. J añañ mata/ ber einu Predikara edur Kieñemañe/ ad vera Sañordu/ epter Dæme Herrans Christi/ þui þo so sie/ ad aller eige ad þordast Lygar ꝛ Osañinde/ so miked sm̄ møgulegt er/ mz þui þ er eirn Andstyggelegur Løstur/ epter þui sm̄ Syrach seiger/ 10. Cap. Þa eiga þo hellst Guds Ords Þienarar/ ad giæta vel ꝛ vandlega ad sier/ so þr ko̅ne ecke uppa Predikunarstool eñ/ añad hvørt med rangañ Lærdoom/ edur þ sm̄ þr kuña ecke ad bevija, sa wt aþ H. Ritningu. J Þridia lage a eirn Kieñemadur ad vera Hugdiarþur ꝛ Ohræddur ad seigia hvøriu sm̄ einu til Synda siña/ hvert hñ a ad sier miked eda litted. Nu vilium vier fara leingra æfram/ ꝛ heyra hvør vered hafe Spurningeñ/ sm̄ þsser Phariseaña og Herodis Sendesveinar/ framsettu fyrer Herrañ Christum. Gudspiallamadureñ seiger/ hun hafe vered þsse/ Hvørt (hønu Blessudum) Synndest þ riett vera/ Ad K. Keysaranu skyllde Skattur giefast edur ecke? Eñ Ordsøk ꝛ Tilefne til þssarar Spurningar/ var su/ Ad Gud Drotteñ hafde ædur befalad/ ad hvør og ein Kallmans Persoona sm̄ var Tvitug ad Alldre/ skyllde giefa Arlega eirn halfañ Sikel Silfurs/ þad er so miked sm̄ Ort wr Dal/ j Mustered/ hvad ad hlioop sig eina mikla og stoora Sumu Peninga/ ꝛ hvad sm̄ ecke var brukad aþ þssu Peningu/ til Guds Þionustugiørdar edur Vnderholdningar Mustteresins og Prestaña/ þ var geimt og forvarad j Kyrkiuñar Peninga Hyrdslu. Eñ epter þ/ ad sa Romverske Keysare hafe lagt under sig Gydinga Land/ þa tok hñ allañ þeñañ Kyrkiuñar Skatt til sijn og wtbytte hønu a medal sijns Herlids og Strijdsmaña/ þm̄ til Atviñu og Vnderholdningar. Þetta fiell Gydingu næsta þungt/ og þss vegna senda þr hiner Yppurstu sijna Læresveina til Herrans Christum/ og lata spiria hñ ad/ hvert þ sie riett/ ad þr skylldu giefa Keysaranu þañ Skatt/ sem Gud hafde ædur til sett og skipad/ ad gialldast skyllde til Mustteresins? Og þo þsse þra Spurning syndest j snøggu alike Einlæg ꝛ einfalldleg/ þa høfdu þr þo samt hana þar uppa byggt/ ad vor Blessade Endurlausnare skyllde sig a heñe forgrijpa/ so ef hñ segde Ja/ ad þr skyllde giefa Keysaranu Skatt/ þa skillde allt

 Foolked

Foolked taka sig upp a moote hönū/ hafa hñ og hñs Lærdoom/ fyr, er þ ad hñ hiellde a moote þess Frijheitū. Eñ segde hñ Nei/ ad þeir være Keysaranum uñ Skatt skyllduger/ þa skylldu Herodis Þienarar eige seirna grijpa hñ fangiñ/ og færa hñ fyrer Keysarañ/ soo s eirn Odæda Mañ s sette sig uppa moote Yfervalldenu/ z villde þui ecke hlijda. Eñ hvøriu mun Herrañ Lijþsis svara þessum Skalkum aptur/ uppa sijna Spurning? Þad verdur oss nu kient j þessu sijdara Greinarkorn- enu/ sem epterfylger.

Aunnur Greiniñ.

Gudspiallamadureñ seiger/ad þegar Jesus hafe fornmerkt þra Flatkskap/ þa hafe hñ tekid so til Orda z sagt/Hvad Freisted þier Mijn Hræsnarar? Þad er/ sm hefte hñ so sagt/ meine þier ecke/ad eg mune sia z fornmerkia/ hvad ydur byr i Giede vid mig/ þier taled allt añad med Mañenum/ eñ þier þeinked i Hiartanu.

Hier af hefū vier oss þ til Huggunar ad taka/ Ad ef Ovitner vorer vilia umsitia oss/ z fiña uppa eitthvørt þ Rad/med hvøriu þeir kuñe ad fordiarfa oss og skada ad giora/þa eigum vier þañ Herra z Hialpar mañ/s ecke eiñungis sier z þecker hvørs z eins Mañs Hiarta/hvørt þ byr yfer Goodu edur Illu/helldur z eirniñ þañ/ sm umvellta kañ Rad um þra Rangferdugu/so þeir giete ecke komed sijnū vilia fram/Joh. 5

Vier lærū hier og eirniñ/ecke alleinasta ad þeckia z vidurkieña vorn Herra og Frelsara Jesū Christū/fyrer eirn sliettañ Mañ/helldur z so þ sañañ/Eilijfañ z Almattugañ Gud/fyrer hvørium eckert er hulid eda dulid. Vier lesū ad señu nm Spameñena/ þ þeir hafe af mørgu þui vitad/s huled atte ad vera. So visse Spamaduriñ Elisæus (þo fiær lægur være) allt þ sm Konguriñ i Syria talade vid sijna Radgiafara i sijnu Svefnherberge/2. B. K. 6. C. Eñ vier skulū vita/ad þeir hø fdu þ ecke af sialfum sier/ helldur af Gudlegre Openberingu/þeir vi ssu og ecke helldur neitt framar/eñ Gud villde þeim openbera. Eñ ødru vijse er þui vared fyrer Herranum Christo/ þui hañ er sa/ i hvørium hulder eru aller Fiesiooder Vijskuñar z Vidurkieñingariñar/Col. 2.

Framveigis seiger Gudspiallamadurinn/ ad Herrann Christur hafe sagt til þessara Phariseanna Sendemanna/ Syned mier Myntena Peningsins/ z þeir þeingu honum Peninginn. Hann spyr þa enn framar/ z seiger/ Hvørs Mynd og Yfferskrifft er þetta/ enn þeir seigia honum/ Keysarans. Gydingar høfdu ædur fordum þau Fryheit/ ad þeir mætttu læta slaa sialfer Mynt i sijnu Lande/ Enn æ þeirre Mynt/ edur þeim Peningum/ sem til Musteresins ætttu ad giefast/ høfdu þeir fierdeilis Stimpel z Yfferskrifft/ þvi uppa adra Siduna Peningsins var stimpladur sa blomgade Aaronis Vøndur/ med þessare Yfferskrifft/ Eirn Israelitskur Sekill/ enn uppa adra/ eitt Reykelsis Kier/ med þeirre Yfferskrifft/ Su Heilaga Jerusalem. Enn epter æ seirna/ æ Døgum Christi/ þegar Gydingar voru undergiefner ordner þeim Romversku/ høfdu þeir adra Mynt/ þvi æ annare Sijdunne stood Mynt Tiberij/ med þessare Yfferskrifft/ Tiberius Keysare/ enn æ annare eitt Horn/ fullt med allra Handa Avexte/ Yfferskrifftinn var þesse/ Almwganum til Gagnsemdar.

Nu med þvi ad þesser Freistarar/ Phariseanna Sendemenn/ giefa Herranum Christo þad Svar/ ad þ sie Keysarans Mynd og Yfferskrifft æ Peningenum/ sem þeir syndu hønum/ þa so sem binda þeir sialfa sig og medkienna/ ad þeir sieu nu ecke leingur Frijmenn/ eins og ædur/ helldur sieu þeir nu ordner Skattgillder under Keysarann/ Þar fyrer Andsvarad Herrann Christur/ þeim hier aptur miøg Merkelega og Meystaralega uppa þeirra Spurning/ og seiger/ GIefed þa KEysaranum HVad KEysarans Er/ Og þad GVDE HVad GVds Er.

Hier verdur oss kient/ z fyrer Siooner sett/ hvad þ sie/ sem vier sieu voru Yffervallde umm skyllduger. Fyrst erum vier þvi skylldugir/ umm Elsku og Trwskap/ ad vier Oskum þvi og unnum af Hiarta alls Goods. So giørde Ithai Getiter/ þegar David vard ad flya/ fyrer sijnum Syne Absalon/ þa villde hann ecke vid hann skilia/ helldur af Elsku þeirre z Kiærleika/ sem hann hafde til hans/ epterfylgde hann hønum/ lijka vel þo David skipade hønum ad snwa Heim aptur/ þa svarade hann hønum/ og sagde. So sannarlega sem DRottenn lifer/ hvar hellst sem minn Herra Kongurenn verdur/ hvørt sem þ er til Lijfs eda Dauda/ þar skal og þinn Þienare

 verda/

vera/ 2. B. Sam. 15. Cap. Sømu Elsku og Trwskap Reynsadē
og so Hwsai Kongenū David/ ecke alleinasta j þvi/ ad hañ hindrade
Achitophels Raad/ helldur og so varade hañ Heimuglega vid þm̄ Hæ-
ska/ sm̄ hønū var bweñ/ 2. Book Sam. 17. Og sem David villde
sialfur Personulega hafa fared a moot Absalon/ þa hefdu hn̄s Und-
ersatar/ hn̄ so kiærañ/ ad þr villdu hønū j aungvañ mata sleppa/ helld
ur søgdu/ þu skallt ecke wtfara/ þvi þu eirn ert s tÿu Þusunder af oss.
Eñ einkū og sierdeilis/ eiga Undersatarner ad bidia gott fyrer sÿnu
Yfervallde/ ad Gud vilie giefa þvi vel ⁊ Christelega ad stioorna/ ept
er þvi sm̄ Post. Paall aminñer/ j 1. Pistl. til Tim. 2. seigiande/ So
aminñe eg/ ad Meñ umfram̄ alla Hlute giøre Booner/ Bæner/ Fyr
erbeidslur og Þackargiørder/ fyrer øllū Møñū/ fyrer Kongū og
øllu Yfervallde/ uppa þ/ vier mættū hafa spakt ⁊ Roolegt Lÿfernet/ j
allre Gudrækne og Sidseme.
J añañ mata erum vier skylduger/ ad veita voru Yfervallde Til-
bærelega Æru og Virding/ hveria vier eigum ecke alleinasta ad aud-
sÿna þvi/ i wtvortis Hegdun/ sem er/ Soomasamlegum Ordum/ Kur-
teyse og Velskyckanlegheitum/ helldur og so/ ad vier holldum þad
ad vera sendt og skickad oss af sialfum Gude. Þegar Saul var kiøriñ
til Kongs/ þa voru þar sumer sm̄ hn̄ forecktudu/ og færdu hønū øng-
va Gafu/ helldur søgdu/ Hvad skal þsse hialpa oss? Eñ Heilagur Ande
giefur þm̄ aptur i stadeñ þ Nafn/ ad hañ kallar þa Lausingia / so sem
lesa ma/ 1. Bok. Sam. 10. Hvørs munu þeir þa hafa sier ad væn-
ta/ sem ecke ad eins fyrerlÿta og forsmaa sÿna Yfermeñ/ helldur og eirniñ
formæla þeim / og tala Svÿvirdelega um̄ þa? Sañlega/ þeir munu yf
er sig taka stoort Dooms Afelle/ epter þvi sem þar stendur/ i Pistl.
til Rom. 13. Capitula.
J þridia lage erum vier Skylduger voru Yfervallde/ um̄ Otta og
Hlÿdne/ j øllu þvi sem þad bÿdur oss/ og Guds Orde er ecke a moote.
Framar meir verdur oss hier kient hvad þ sie/ sm̄ vier sieum vorū
Gude um̄skylduger/ sem er fyrst/ um̄ Skatt allra vorra Lida og Lima/
þvi so seiger Post. j Pist. til Rom. 12. Jeg aminñe ydr (seiger hn̄)

ad þier

ad þier giefed ydar Lijkame til þess Offurs sem lifande er og Heilagt/ og Gude þacknæmt/ hvert ad er ydar skinsamleg Þioonusta. Gud er eirn Kongur z Herra/ yfer öllū Herrū/ s oss hefr giört ad sijnu Folke so vier skylldū þioona hm̄ j Heilagleika og Riettlæte/ epter þvi sm̄ hm̄ sialfū þocknast/ Luc. 1. Augu og Eyru/ Muñ og Tungu/ Hendur og Fætur/ Ja/ Lijf og Lijkama/ þ allt hofū vier af hm̄ þeiged og medteked. Þar fyrer ber oss aptur a moot/ ad giefa honum vora Lime/ til ad þioona Riettlætenu/ Rom. 6. Sie nu Gud þiñ Kongur og Herra/ þa ertu honū skylldugur. 1. Um Skatt þijns Hiarta/ þviad Elska skalltu DROtteñ Gud þiñ af ollu Hiarta þijnu. 2. Um Skatt þiñar Tungu/ þt alla Tijma vil eg Lofa DROtteñ hñs Lofgiord skal ætijd vera j mijnū Muñe/ seiger David/ Psal. 34. 3. Um Skatt þiña Eyrna/ þviad mijner Sauder heyra mijna Raust og eg þecke þa/ z þr fylgia mier epter/ seiger Christr hia Joh. 10. 4. Um Skatt vorra Augna/ þviad so s Augu Þienarañā horfa a Hendr siña YfEerbodara/ z so s Augu Ambattareñar horfa a Hendr siñar Hwsmoodur/ so eiga vor Augu ad horfa uppa Drotteñ vorn Gud/ Psalm. 123. 5. Um Skatt vorra Lima/ þar fyrer skalltu lata Christi Lime vera/ og giöra þar ecke af Skiækiuñar Lime/ so sem Postuleñ Pall ad Orde kiemst/ 1. Cor. 6. Þa vier nu so giörū/ þa kuñum vier ad seigia med Glede/ Herra JEsu/ þier life eg/ þier Dey eg/ þiñ er eg bæde Lijfs og Lideñ.

Þar næst erū vier skyllduger vorū Gude um̄ Skatt af voru Gotze z Audæfū/ hvorn vier honū Giölldū/ þa vier giörū gott af oss/ og giefum nockud til Kyrkna og Skoola/ og einkanlega til þra Fatæku/ j hñs Nafne/ z vitum þ fyrer vyst/ ad Gud lætur soddañ Aulmusugiörder ecke Olaunadar vera/ Ottastu DRotteñ/ Heidra Prestana/ og gief þm̄ siñ Hluta/ sm̄ þier er boded/ Utriett þijna Hond Fatækum so þu verder þess rijkuglegar Blessadur/ seiger Syrach 7. Cap.

J þridia mata erū vier skyllduger Gude vorū um̄ skatt vors Erfidis/ Drotteñ hefur boded oss z skipad/ ad vier skylldū Erfida z leita vorrar Næringar/ a sex Dogum Vikuñar/ eñ þañ siounda Dageñ hefur hñ gie-

 fed oss

fed oss til Hÿlldar/ og til þess/ ad vier skÿlldum Lofa sig og Dÿrka/ fyrer alla sÿna Velgiørninga/ sem hn̄ hefur oss veitt/ a fyrer farande Viku/ Og þessū litla Skattenū eigum vier hvørke nie meigū jn̄e halda/ fyrer vorū Gude/ ad vier hn̄ ecke greidum so framt sem vier viliū ecke/ ad hann take fra oss sÿna Blessan.

Ad siøunda er oss athugande j þessu ødru Greinarkornenu/ hvørnenn ad Sendemønum Phariseana hafe brugded vid þetta Andsvar Herrans Christi/ þ wtvÿsa oss þesse Orden sem standa j Nidurlage Gudspiallsins/ og so eru hioodande/ OG Er Þeir Heirdu Þetta/ Undrudust Þeir / Forlietu Han̄ Og Geingu J Burt: Siaum hier hvo[r]su þ Herran̄ Christur/ kan̄ audvelldlega ad dempa og lægia Metnad og dramb þra/ sem vondan̄ Asetning hafa/ og setia sig til ad fordiarfa adra/ an̄adhvørt med Ordum eda Giørdum. Pharao hugde ad drekkia Israels Foolke j Hafenu Rauda/ en̄ su Olucka kom nidur a hønum sialfū/ Exod. 14. Haaman liet giøra eirn Gálga/ Fimtÿe Alna haan̄/ handa Mardochæo/ en̄ so foor ad han̄ var sialfur i hønū heingdur/ Esth. 7. Høfdingiar & Villdismen̄ Kongsins Darij/ komu þvi til Leidar/ ad Daniel skÿllde verda kastad j Leona Grøfena/ en̄ Gud sa so til/ ad han̄ skadade þad ecke/ helldur urdu þeir sialfer sundr rifner af þeim sømu Varga Dÿrū/ so s lesa maa/ j Spaadoms B. Danielis 6.

Hier vid meiga Hugga sig aller þeir sem Ofsokner og-araaser lÿda/ af Skaalkum & vondum Mønum þessa Heims/ og vera Ofvÿdner/ þvi þa Gud er med oss/ þa þurfum vier ecke ad Ottast mørg Hundrad Þusund/ þeirra sem leggia sig allt um̄ krÿng a moote oss/ seiger David/ Psalm. 3. Þvi han̄ kan̄ þa Gudhræddu wr Freistnen̄e ad frelsa/ og ad yfferstaden̄e Armædu þessa Heims/ ad giefa þeim Eilÿfa Hvÿld og Roo/ j sÿnu Dÿrdar Rÿke/ hvar þeir þurfa ecke framar ad kvÿda/ fyrer nockurskonar Offooknum/ helldur munu þeir bwa j Hæ[g]sum Fridarens/ og j Ofvÿdoen̄e Roosemd/ so sem Spaamaduren̄ Esaias ad Orde kiemst/ 32. Cap. Hvar til mier og øllum oss hialpe Gud Fader af sin̄e Nad/ Hvørium asamt med sÿnum Einaietna Syne og Heiløgum Anda/ sie Lof og Dÿrd/ nu og um̄ Allder Allda/ Amen.

Tuttugasta

Tuttugasta og fiorda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 9. Cap.

Vnder þañ Tyma. Þa ed JEsus talade þetta hid sama til þeirra. Sia þu/ ad Hofdinge nockur gieck ad/ z tilbad hañ seigiande/ Herra/ Myn Dootter er Nyſkalud/ eñ þu kom og legg þyna Hond yfer hana/ og mun hun lifa. Og JEsus stood upp/ og fylgde honum/ og so hañs Læresveinar. Og sia þu/ ad kona/ hvor ed haft hafde Bloodfall j tolf Ar/ gieck a Bak til vid hañ/ og snerte Falld hañs Klædnadar. Þvi hun sagde med sialfre sier/ Ef ad eg mætte ad eins snerta hañs Klædnad munde eg Heilbrygd verda. Eñ JEsus snerest vid/ leit til heñar z sagde. Vertu Hughraust Dootter/ þyn Trwa giorde þig Heilbrygda. Og a þre somu Stundu vard Konañ heilbrygd. Og þa ed Jesus kom jñ i Hofdingians Hws/z sa þar Lwdurþeytara z Bulldran Foolsins/ sagde hañ til þeirra/ Vijked frꝛ/ þvi ecke er Stwlkañ Daud/ helldur sefur hun/ Og þeir Dꝛrudu hañ. Eñ sem Foolked var wtdrifed/ gieck hañ þar jñ/ og took j heñar Hond. Og Stwlkañ stood upp/ Og þetta Ryckte barst wt/ um allt þ sama Land.

Exordium.

Ad Levitici Bookar 15. Cap. Lesum vier/ Ad Gud DROttenn hafe giefed Israels Foolke/ a medal añara/ þ Logmaal/ Ad nær ein Kviña hafde Bloodlaat a sijnum Lijkama/ þa skyllde hun vera fyrer sig sialfa/ j sio Daga/ og hver hana snerte sa skyllde og so Ohreirn vera/ allt til Kvellds. Sama var og so um þa Framlidnu/ ad hvør sem þa snerte/ sa ætte ad vera Ohreirn j sio Daga/ so sm þar stendur/ Num. Book. 19. Cap. Eñ Herrañ Christur fer ecke epter þessu/ þvi bæde leifer hñ og lijdur ad su Bloodfallsiwka Konañ snerte sig/ Þar med lijka hrærer hañ sialfur med siñe Signudu Hende/ vid þa Framlidnu Jairi Dootttur/ hvar med hañ villde Openberlega hafa

synt og bevysad/ þ hañ være eirn Herra yfer Logmalenu/ sm̃ aungva Saurgan tæke/ helldur være hañ miklu framar komeñ hingad j þeñann Heim/ til þss/ ad hañ hreinsade sier sialfū eitt Foolk til Eignar/ sem kostgiæfed være til goodra Verka/ Tit. 2.

Eñ lijka so sem þ/ ad þær Bloodfallsiuku Kviñurnar/ voru vtelukstar af Tialldbudeñe/ j þvi Gamla Testamentenu. Eins hefdum vier og so orded vtelukter ad vera/ vegna vors Iñra z Andlega Saurugleika/ fra þm̃ Eilijfu og Himnesku Tialldbudum/ hefde vor Blessade Endurlausnare Christur IEsus/ ecke hreinsad Sæler vorar/ af þessum Ohreinleikanum/ hvar fyrer oss ber ad seigia hønum Eilijfar Hiartans þacker. Og viliū vier æn leingra Iñgangs / taka oss fyrer Hendur/ ad skoda og yfervega þetta Heilaga Evangelium/ og þ j tveimur Smærgreinum stuttlega yferfara. Hin fyrre skal vera uñ þ mikla Dasemdarverk Herrans Christi/ þar hañ uppvakte af Dauda þa ungu Jairi Dotter. Auñur uñ þa Bloodfallssiuku Kviñuna/ Og hvørsu þ/ Herrañ Christur gaf heñe sijna Heilbrygde aptur/ med þvi fleyra/ sem hier ad hnijgur/ og oss mæ til Lærdooms/ Huggunar/ og Betrunar koma. Nu/ sa Ædste Hialpare og Styrkur Drottenñ vor IEsus Christus/ sende oss sijna Nad og Hialp/ so vier mættū nockud gott hier vt af Læra/ z oss til Nytsemdar færa/ Am̃.

Fyrre Greinenn.

I Upphafe Gudspiallsins stendur so: Og þa IEsus talade þetta hid sama til þeirra/ Sia þu/ Ad Høfdinge nockur gieck ad/ og tilbad hñ seigiande/ Herra/ mijn Dootter er Nysalud/ eñ þu kom og legg þijna Hønd yfer hana/ og mun hun lifa.

Fyrst er oss hier athugande/ uñ hvad Herrañ Christur hafe vered ad tala/ þa þesse Høfdinge Jairus kom til hañs/ sem er/ Hañ var ad Andsvara Læresveinū Johañis/ uppa Spurning þa/ sem þeir fram̃ settu fyrer hañ/ so sem lioost er af sama Capitula sem þetta Heilaga Evangelium stendur j skrifad. Hvar af vier høfum þ ad Læra/ hvørsu Astundunarsamur og Kostgiæfeñ ad vor Lijfgiafe Endurlausnare hafe vered

ße vered alla Tijma j þvi/ ad Kieña/ Predika og Vppfræda j Guds Orde/ sijna Tilheyrendur. Eñ þess a mille/ sem hañ var þ ecke ad giøra/ þa var hañs Idia ecke øñur eñ su/ ad gæanga um̃ Krijng/ giøra til gooda/ og græda alla þa sem af Diøflenum voru Vnderþryckter/ Postulaña Giørn. B. 10. O Gud giæfe/ ad vorer Prestar og Kieñe/ meñ villdu j sama mæta æstunda og Kostgiæfa af allre Alwd/ ad wtbr eyda Guds Ord/ og kieña þ sim̃ flestũ/ so Guds Rijke mætte Vppby ggiast eñ Diøfulsins Rijke niourbriootast. Jæ/ Gud giæfe og so/ad þr sim̃ Herrañ hefur lænad Aud og Rijkedæme/ Gotz og Peninga þssa Heims/ þr villdu hafa Gud fyrer Augum sier/ og apturlwka ecke sitt Hiarta fyrer þm̃ Aumu og voludu/ fyrer þm̃ Sincku og Særu/ helld ur giøra þm̃ gott/ þvi aungvañ liet Christur syniande fræ sier fara/ af þeim̃ sim̃ til hñs komu/so hñ añadhvørt kiende þm̃ ecke Guds Ord/ þm̃ til Sælu hialpar/ edur læknade þa/ og giørde þm̃ til gooda/ epter þvi sim̃ hñ Blessadur sæ/ ad hvør hafde Þørf og Naudsyn fyrer/ so s liosleg a mæ siæ/ bæde af þssu H. Evangelio/ s z vijdar añarstadar.

Þad añad sim̃ vier høfum ad athuga wt af þssu Heilaga Gudspialle er þ/ Hvør og hvijlijkur ad vered hafe þsse Madur sim̃ kom til Herr, ans Christum/ og bad hñ ad giøra sijna Doottur aptur Lifande.

I. Textanũ stendr/ad þ hafe vered Høfdinge nockr. Eñ ecke var þ Ver alldlegrar Stiettar Madur/edur Strijdshøfdinge/helldur Skoolaherra edur Samkundu Hwssens Høfdinge/ s Lucas vottar i 8. Cap. Nafn hañ seiger same Gudspiallamadur Lucas/ad vered hafe Jairus/ hvørt Nafn ad þijdest so miked sim̃ Vpplijstur/hvad hønum somde vel/og hæf de ad bera/ þar Gud hafde so Vpplijst hañ/ ad hñ hafde feinged saña Þecking a Endurlausnara Heimsins / Herranum JEsu CHristo.

Hier verdur oss nu framveigis kient/ hvøriar Dygder og Mañkoste einũ Skoolameystra edur Kieñemañe bere ad hafa. Sem er fyrst/ Ad þm̃ byriar ad vera vel upplystũ/ ecke alleinasta j Lærdoomenũ/helld ur og so j Lifnadenũ/ [illegible] goodu Framferde/ so þr giete þss betur Kie nt og Vndervijsad sijnũ Skoolapilltum og Sooknarbørnum.

Þar næst eiga þr/ af Dæme þssa Høfdingia Jairi/ ad læra/ Ad

 vera Guds

vera Gudhrædder/ og hallda sig til JEsu/ og giefa sijnum Tilheyr-endum og Skoolabørnū/þar med gott Epterdæme aþ sier/uppa þ/ þr nidurbrioote þ ecke mz añare Hendeñi/ s þr Uppbyggia mz añare.

J þridia lage byriar/ Ad þr sm j Kyrkiū z Skoolū eiga ad þiena Breyte epter Jairo/ j þvi ad vera Lijtelæter/ eñ ecke Hoþmooduger/ Uppblaaſner og Hrokaþuller. Jairo þotte þ eingeñ Læging þo hañ Audmijkte sig þyrer sijnū Ædsta Preste og Sælusorgara JEsu Christo og þeckte hñ þyrer siñ Yþerherra/ so soomer þ og so vel og hæfer/ ad þr sm j Lægre Troppu eru/ veite þeim tilbærelegañ Heidur/ Æru og Virding/ sm yfer þa eru setter/ z ædra Embættis eru eñ þeir.

Nu viliū vier eñ þramar yfervego/ Supplicatiu þssa Samkundu-Hwssins Høþdingia Jairi/ sm og eirneñ þ/ hvørneñ Herrañ vor JEſus Christus hēñe giegnt haþe. Gudspiallamadureñ Marcus vottar ad hñ haþe falled þram̄ þyrer JEsum/ hvar aþ merkia ma/ Ad hñ heþur mz Audmiwku og sundurkuosudu Hiarta jñelega beded hñ ad hialpa sier og siñe Dottur og gieþa sier hana Liþande a Fætur aptur. Eñ hvørneñ verdur JEsus þa vid þssare hñs Boon? Æ/ vel vard hoñū Blessudum epter Vana/ þvi hier stendur j Textanū/ ad hañ haþe straxt STaded Upp/ Fylgt Hoñū Og Svo Hañs Lærersveinar.

Þar nu HerrañChristur er so fws z Reidubweñ strax til ad ganga mz þssū Skoola Herra Jairo/ j hñs Hws/ þa verdur oss þar mz synt/ hvørsu þ/ ad su Andlega Stietteñ z þr þar jñe þiena/ eru Gude þa ꝥnæmeleger/ z af honum Elſkader/ hvar vid ad sig meiga Hiartanlega Hugga/ aller þr sm j Kyrkiū og Skoolum eru kallader til ad þioona Gude/ og hñs Søþnude/ z vita þ þyrer vijst/ ad Herrañ Christur er alla Tijma Reidubweñ ad nalægia sig til þra/ z ganga mz þm j þra Hws/ Blessa þa og giera til gooda/ Eñ j Eilijþu Lijþe munu þr þullkomlega þaa Laun sijns Erþidis/ þvi þar munu þr skijna sem Himensins Geyslar/ og lijka sem Stiørnur um̄ Alldur z ad Eilijfu/ so sem þar ſtendur/ j Spaadooms Book Danielis/ 12. Cap.

Hier haſa sier z eirniñ allar Fatækar z Naudstaddar Mañeskiur/ þ til Huggunar ad taka/ Ad Jesus er saþnañ viliugur/ til ad koma þeim til Hialp-

til Hialpar/ þa þær sier hia hønum Myskunar og Hialpar leita/ i riett re og sañre Trw. Þegar þesse Høfdinge Jairus kom til hu̅s/ þa var hn̄ Blessadur yfer Maaltijd/ i Hwse Matthæi Tollheimtumans/ z hef ur æn Gys hast yfer Borde/ margt Naudsynlegt ad tala og framsetia/ fyrer hina adra Bordsitiendurnar/ Eñ samt sem ædur lætur hn̄ sig þad eke hindra/ helldur seiger Gudspiallamaduriñ/ ad hn̄ hafe strax Staded Upp/ Og Fylgt hønum. Audruitsse er þvi hættad fyrer oss Møñ unum/ vær viliū ecke giarnañ læta hindra oss edur kalla i burt fra Maal tijd vorre/ þa vier erum til Bords setter/ Eñ ecke giører þad Jesus Eud urlausnare vor/ hn̄ lefur ecke vid/ þa vier kvøkum og køllum til hañs/ med eirnre heitre og Alvarlegre Bæn. Þegar nu Herrañ Christur var komeñ iñ i Hwsed m᷑ Jairo/ þar sem Lijked læ/ þa var alla Reidu komed fram under ꝧ/ ad Lijkamiñ ætte ad berast wt til Grafariñar/ þvi Gud spiallamamaduriñ seiger/ ad þar hafe vered komner Ƿdur ÞEitarar/ edur þeir ꝰ Bliesu i Sorgarpijpur/ so sm̄ Vijsa var/ þa nockurn Fram lideñ ætte ad Jarda/ Þar hafa og so vered komner til samans Frænd ur og Viner/ þeirrar Framlidnu Stulku/ og heñar Forelldra/ sm̄ Lijk eun hafa ætt ad fylgia til sijns Legstadar/ so allt hefur vered so ꝰ Sorg ande og skærande. Eñ Herrañ Christur um̄snijr þissare Hrygd i sæla Glede/ a stuttū Tijma. Þviad Forelldrana Huggar hn̄/ og bañar þm̄ ad Grata og bera sig jlla/ eñ hinū ødrū skipar hn̄ ad vijkia fræ/ og fa ra heim aptur til sijns Heimilis/ þvi þar mune ecke verda af neirnre Lijk fylgd ad þssu siñe/ Þviad Stulkañ sie ecke Daud/ helldur sofe hun. Og ꝰ Foolked var wtdrifed/ þa seiger Gudspiallamadureñ/ Ad hañ hafe geinged jn̄/ z teked um̄ heñar Hønd/ z Stulkañ hafe staded upp. Marcus z Lucas skrifa/ ad Herrañ hafe talad nockrū Ordū til he ñar z sagt/ Stulka/ eg seige þier/ Rijs þu upp/ og strax hafe hun setst upp. Hier af meigū vier lioslega sia z merkia/ hvad mikell Krapt z ad Guds Orde filger/ so ꝧ sañast hier/ sem hiñ H. David seiger/ j Psaml. 33. So sm̄ DRottēñ seiger/ so skiedur þad/ so sm̄ hn̄ befal ar/ svo stendur þad. Fyrer Orded hefur Gud skapad bæde Himen og Jord/ Gen. B. I. Fyrer Orded helldur hn̄ vid Magt øllū skøpud

 um Skiepn

um Skiepnū/ Neh. 1. Fyrer Orded hefur Christurz Læknad þa Hina Veiku/ Læted þa Nøllttu ganga/ þa Mallausu tala/ þa Daufu heyra/ þa Daudu Vpprijsa. Fyrer Orded hefur hñ Die flana vt reked. Fyrer Orded mun hñ a sijdasta Deige kalla alla fram̄ ꝥ sig. Fyrer Orded giefur hñ oss og eirneñ Eilijft Lijf og Saluhialp.

Latū oss þar fyrer trwa hñs Ordū/ so sm̄ ad giørde þsse Nøfdinge Jairus/ Eñ ecke giøra Eis ad þm̄/ eins og Foolked/ um̄ hvørt skrifad stendur/ j þssu Gudspialle/ Ad Þad Nafe Darad Nañ.

Oss verdur hier og so til Lærdooms og Vppfrædingar syndt og fyrer Siooner sett/ Ad Nerrañ Christur er sa riette Meystare til ad hialpa/ bæde i Lijfe og Dauda/ þar hønum verdur hier ecke meira/ helldur myklu miña fyrer/ ad uppvekia þessa Framlidnu Jairi Doottur af Dauda/ Eñ oss/ ad vekia eirn af sijnum Natturlegum Svefne/ Þar fyrer seiger hiñ Neilage David so/ Psalm. 68. Vier hefum eirn Gud/ sa er Nialpar og þañ Drottiñ Drottiñ/ sem af Daudanum frelsar. Eirniñ syngium vier med Christelegre Kyrkiu/ i vorū Paska Lofsaung so/ og seigium/ Synd/ Dauda/ Diøful/ Lijf og Naad/ lagde Gud allt a hñs Vald/ hñ frelsar alla/ þa sem hañ akalla/ Kyrieeleeson.

Þar fyrer miñ Brooder og Syster/ sie Kross þiñ s̄ þu hlytur ad bera stoor/ þa skalltu vita/ ad þiñ Nialpare JEsus/ er langtū stærre ꝫ hñs Kraftur er sterkare/ þo þsu Pijning syneſt þier ad vera so my kel/ ad hun nae allt upp j Nimeneñ/ þa er þiñ Frelsare þo hærre enn aller Nimnar. Þike þier hun Diupare eñ Siooreñ/ þa Nuggadu þig þar vid/ Ad Raad Guds Fødurs/ og hñs Sonar JEsu Christi/ er diupare eñ Nafed/ og Afgruñ Helvijtis. Og þo þar meige adkoma/ ad allar Skiepnur so sem yfergiefe þig/ og jafnvel sialfs þijns Niarta/ epter þvi sm̄ David ad Orde kiemst/ þa Nughreistu þig samt þar vid/ ad þiñ Endurlausnare yfergiefur þig alldrei.

J þridia lage/ høfum vier oss þa Nakvæma Nuggun ad taka/ af Ordū Nerrans Christi/þar hñ seiger/ Ad Ecke Sie Stulkañ Daud/ helldr sofe Nun. Nvar med hñ samlyker Dauda Riettrwadra Guds Barna/ vid eirn sætañ Svefn/ þvi so sm̄ þ/ ad nær Meñ vilia leggia sig

til Svefns

til Svefns/ þa plaga þeir ad Affklædast sijnum hvers Dags Fetum/ og taka ecke neitt i Sæng mz sier/ utan alleinasta eina litla Hœfu a Høfuded/og Skyrtu utan um Lijkaman. Eins geingur þ til/ þa Daudenn kiemur off ad Hondum/ vier afleggium þa þetta vort Jardneska Hreyse / og yfergiefum Gots og Garda/ Eigner og Tkul/ og hefum aungva Vmhyggiu þar fyrer framar. Eins og sa sem vært sefur/ man ecke neitt til þess/ sm hn hefur geimt og epterskiled/ i sijnu Hwse z Hyrdslu. Þar næst/ so sm þ/ ad þeir sin leggia sig ad sofa/ vona ep ter þvi/ ad þr mune ad Morgne Dags Heylbrygder upp aptur standa Eins hafa oll Riettrwud Guds Born siet ad vænta/ eirnrar gledelegrar Vpprisu a sijdasta Deige. J þridia lage/ lijka sm þad/ ad eing- enn veit fyrer vijst/ j hvorre Sæng ad hn mune ad Kvellde Dags nidur leggiast/ til ad sofa/ edur hvad seint edur snemma hn mune ad Morgne upp aptur vakna/ helldur hlijtur Gud z Natturann þar fyrer ad rada. So kan z eingenn helldur ad vita/ hvad nalægt eda fiarlægt hns Dauda Dægur sie/ þvi Daudenn er off vijs/ enn Daudastundenn Ovijs. Þar fyrer ættum vier æ z alla Tijma ad breita epter þm forsialu Jomfrwnu/ vera vakande z til reidu/ hvönær sm Kalled kiemur/ ad ganga a moote voru Salar Brudguma Herranu JEsu Christo/ svo ad hn sin leide off mz sier i þan Himneska Gledennar Sal.
J fioorda mata lijka so sem þ/ ad þr sem sofa giora ecke jllt af sier/ þr Syndga þa ecke eins z þa þr eru vakande a ferle/ helldur sofa þeir marga þa Ogiæfu af sier/ sm þr hefdu annars kunad j ad falla. Eins er þvi vared fyrer þm Framlidnu/ sm liggia og sofa j sijnu Grefunu/ þr Syngda ecke meir/ þr finna þa ecke framar til nockurs Kvilla edur Kranckdæmis/ þr vita ecke par af margskonar Olucku/ sm yfer þa voondu Verolld geingur/ þr kvijda ecke fyrer neinum Jllrædismonnum/ Tyrkiu eda Tyronnum/ Þioofum eda Raningium/ Strijdi eda Bloodswthellingu/ Hwngre edur Drepsoott/ þm þiker ecke langt/ eins og þr sm Andvokur hafa/ þr klaga ecke yfer leingd Tijmans/ eins og vier erum plegum ad kvarta um Leingd Natturennar/ þa vier giet ecke vel sofed þvi þm finst sa Tijme sm þr j Grefunu sofa/ ecke leingur enn eitt Au-
 gnablik/

gnablik / ⁊ so sm̃ þ / ad sa Natturlege Svefneñ / er sætare eñ Sikur og Hunang / so mun og so Hvijld su / sm̃ vier i Grøfunum hvyggium / verda oss so Kiærkomeñ og sætt smackande / ad vier mundum ecke vilia (þo Kost a ættũ) fyrer Þusund Veraullder vera komner aptur / og velk iast uppa nytt i þessum Heime. J sintta maata / lijka so sm̃ þad / ad þr sm̃ Erfidad hafa allañ Dageñ / fraa Morgne til Kvøllds / og miøg þreyter ⁊ þreitter eru ordner / gyrnast Hiartanlega ad þr meige fa ad hvijla sig sm̃ fyrst. So ættũ vier og so / sm̃ Kross og Mootgaang lided høfũ i þssũ Heime / ⁊ sadder erũ ordner af Lijfdegũ vorũ / ad laata oss Hiartanlega langa epter þre Eilijfu Hvijld ⁊ Roosemd / yfervegande mz oss þsse Syrachs Ord / þar hñ seiger / i siñar B. 41. C. O þu Daude / hvad vel giører þu vid Naudstaddañ þañ sem ad er veikur og gamall / og vefst i allre Sorg / og ecke hefur neitt betra til ad Vona og epter ad bijda? Ad sijdustu verdur Dauda edur Afgaange eins Christens mañs / lijkt vid eirn sætañ Svefn / vegna þrar Eilijfu Sambwdar ⁊ Umgeingne / sm̃ vier munum hafa epter þtta Lijf / mz øllũ Utvøldũ / þvi so sm̃ þ / ad epter þ vier høfũ wtsofed vorn Natturlegañ Svefn / þa førũ vier a Fætur / og giørum oss ⁊ glada ⁊ Lystuga aptur / med vorũ Stallbrædrũ / høfũ goodar og Vinsamlegar Samrædur vid þa / Eins mun þ ⁊ so skie / epter Upprisu vora a sijdasta Deige / þa munu þr Utvølldu vera til samañs / i eirnre Eilijflegre og Owtskijrañlegre Glede og Føgnude / epter þvi sm̃ sialfr DRotteñ talar ⁊ seiger / þ Muñ Spamañsins Esaiæ / 32. C. Mitt Foolk mun bwa i Hwsum Fridarens / i øruggre Byggingu / ⁊ i okvijdeñe Rosemd / Og skal þ so sagt vera um̃ þ fyrra Greinarkorned.

Auñur Greiniñ.

EFterfylger mz fæstũ Ordũ / ad miñast þad seirna Greinarkorned / um̃ þa Bloodfallsiwku Kviñuna. Þrent er oss i þssũ sijdara Parte Gudspiallsins vel athugande / Þad fyrsta ahrærer Krankdæme þssarar Kviñu / Gudspiallamadureñ Marcus giefur þvi eitt sierlegt Nafn og kallar þad Svipu edur Keyre / Hvørt Hrijs Gud hafde Kveñkyneinu

uppa legt

uppa lagt til Straffs / vegna vorrar ꝼyrſtu Moodur Evu. Matthæ-
eus kallar ꝥ Bloodꝼall / Eirnen̄ Greiner hn̄ og ſvo lioſlega hvad leinge
ad þeſſe Konuſkiepna hafe aꝼ þeſſum Kvilla þiad og þvingud vered /
ſem er / ecke epter Veniulegu Kvenmans Edle / einuſin̄e j hvøriū Ma-
nude / helldur ſijꝼelldlega j heyl Toolꝼ Aar. Gudſpialls Hiſtoriu Skriꝼ-
aren̄ Lucas / leggur ꝥ hier ⁊ eirnen̄ til / ad hun hafe wtſooad ⁊ Spand-
erad allre ſin̄e Aleigu / uppa Læknismeyſtara / vonande þeir munde gieta
ſied eitthvert gott Raad til / ſo hun kyn̄e ad verda ꝼrꝗ ꝼra ꝥſſare ſin̄e
þungu Veike / En̄ þad himlpade ecke neitt / helldur var þad æ midur
og midur ꝼyrer henne. Hvar af vier meigum ſia og merkia /
ad allur Lijkamlegur Læknisdoomur / og wtvortis Medel / eru ꝼorgieꝼ-
ens og til Onyttis / utan̄ ſvo ſie / ad ſialꝼur Gud legge þar ſijna Bleſſ-
an til / Samt ber oſſ ecke ad ꝼoracta þa / ſm̄ Gud hefur tilſett og ſkyck-
ad / ad leita Man̄eſkiun̄e Lækninga / fyrer Natturleg ⁊ leiꝼeleg Medøl
helldr ſkulū vier epterꝼylgia Raadleggingu ꝥſſ viſſa Mans Syrachs /
og bidia DRotten̄ ꝼyrſt og fremſt um̄ Hialp / laata aꝼ vorū Syndum /
og giøra Hendur vorar Oſtraffanlegar aꝼ allre Miſgiørd / ſijdan̄ bidia
Læknismeyſtaran̄ til vor ad koma / ⁊ ſleppa hønū ecke j burtu ꝼra oſſ /
a medan̄ vier þurꝼū hn̄s vid / Syrach 38. Og ſie ꝥ Guds Vilie / ad
vier ſkulū komaſt a Fætur aptur / þa mun hn̄ Bleſſadur ſialꝼur leggia
ſin̄ Krapt til ꝥra wtvortis Medalan̄a / ſo þau verde oſſ Gagnleg / enn
ſie an̄ars / þa þeinkiū med oſſ / ad vor Stund mune fyrer Hende / ⁊ ſo
ſm̄ okomen̄ ad eins / og ſeigiū med hinū Sæla Simeone / Nu / laatu
DROTTenn Þioon þin̄ j Fride ꝼara epter Orde þijnu / þviad mijn
Augu hafa ſied þitt Hialpraad / etc. etc.

Vier heꝼum oſſ og ſo hier wt aꝼ Huggun ad taka / ſm̄ er ꝥſſe / At
þo Siwkdoomur og Veikleike ſa ſm̄ Gud DRotten̄ leggur einū ⁊ od-
rū uppa / meige vera Langiædur / og ecke ſo ꝼlioott ꝼra vijkia ſm̄ vier an̄-
ars giarnan̄ villdū / þa gieꝼū oſſ þo ſamt til Frids / ⁊ hugleidū ad Gu-
ds Børn hafa ſlykt hid ſama orded ad reina / øngvu ſijdur en̄ vier.
O hvad marger eru ꝥr ſ laangvaran̄lega hafa maatt ſitia ⁊ ſvitna j Oꝼ-
ne ymiſlegra Eimda og Harmkvæla. Tobias var Blindur nær þvi j

fiøgur ar/ Tob. B. 2. Sa aume Madur sm̃ sat vid Dyked Bethes da/ hafde leiged j Kør i 38. Ar/ Joh. 5. Eins lijka sa/ sm̃ sat vid Jerusalems Musteris Dyr og Halltur hafde vered j fra Moodur Lijfe sm̃ lesa ma/ Post. Giorn. B. 3. C. Eñ allt um̃ þ/ ølluñ þssu gaf Gud aptur um̃ sider sijna Heylbrygde/ þar fyrer skuluñ vier ecke efast/ þa Motteñ leggur oss Soott z Krankdæme uppa/ helldur kalla til hañs/ og bidia hñ ad Hialpa oss/ og þo hñ drage Hialp sijna undañ nockra stund/ þa mun hñ þo um̃ sijder heyra vort Kvein/ og koma oss til Hialpar j hentugañ Tijma/ epter þvi sm̃ hñ seiger sialfur/ J þægelegañ Tijma Bænheyrda eg þig/ z adeige Hialpræde sins hialpade eg þier.

Pad añad sm̃ oss er athugande j þssu ødru Greinarkornenu/ er þad/ hvørneñ þsse Konu skiepna hafe hagad sier j þssū sijnū Krosse og þungum Veikleika? Ecke gieta Gudspiallameñerner þss/ad hun hafe leitad sier Oleifelegra Medala/ añadhvort hia Diøflenū edur hñs Verkfærū so sm̃ ad eru Töfra og Fielkingis Meñ/ helldur flyr hun til þss Ædsta Lækners allra Meina/ Herrans vors JEsu Christi/ z þ giører hun j eirnre sterkre z øflugre Trw/ þvi hun þeinker mz sialfre sier/ ad kuñe hun ad eins/snerta FAlld Hañs KLædnadar/ Pa Munde hun Heylbrygd Verda. Hier af vilia Papistar bevijsa þ/ ad Klæde og Bein Heilagra Maña hafe eirn sierdeilis Krapt og Verkan mz sier/ til ad Lækna ymisleg Krankdæme/ Eñ Herrañ Christi eignar hier ecke sijnū Klædū þ/ þott su Bloodfallsiwka Konañ feinge sijna Heylbrygde aptur/ helldur Krapte þm̃ sm̃ wt af hønū gieck/ so sm̃ lioost er af hñs sialfs Ordū/ hia Lucam 8. Par fyrer er þad ecke añad eñ Heimska og Hiervilluskapur sm̃ Papistar latast hier um̃ bullta.

Hvad a þa ad skilia,t fyrer Klædafalldiñ Herrans Christi? Eda hvørneñ faum vier hñ snert? Fyrer Klædafalld Herrans Christi/a ad skiliast hñs Guddoomlega Ord z Nadar Fyrerheit/ sm̃ hñ oss þar iñe giefur/ Sem og eirniñ þau Naverdugu Sacramenta/ þtta eru þau riettu Klædiñ Herrans Christi/hvørium hñ er wtskrijddur/ Par mattu (miñ Brooder og Syster) epter hønum leita/ þar mattu hñ fiña/ med allre Piñe Vrdskulldan og Forþienustu. Par fyrer/ þegar Synder þijnar

Þreingia

þreingia ad þier/ og su Bloodskulldiñ/ sem þu heþur giert ⁊ yþer þig
þellt/ med þijnum Afbrotum/Angrar ⁊ ſkurlar Sal þijna ⁊ Samviſ-
ſku/þa ſiædu til/ad þu giører ſo ſem þeſſe Bloodþallsſiuka Kvin̄a giør-
de/hun gieck a bak til vid Jeſum/⁊ ſnerte Falld hn̄s Klædnadar/med
ſin̄e Lijkamlegre Hende/ En̄ med Trwarhendin̄e ſnerte hun hn̄s Giæſku
rijka ⁊ Fødurlega Hiarta. So þæum vier ⁊ ſo Chriſtum ſnert/ ⁊ hræ-
rt vid hn̄s Klædaþalld/ þa vier heyrum Rækelega Guds Heilaga Ord/
Brukum þau Hæ verdugu Sacramenta riettelega/⁊ hølldum oſſ ſo þaſt
vid hn̄/ med eirnre ſterkre og øþlugre Trw/ſeigiande med Forfødurnū
Jacob/ Jeg ſleppe þier ecke Herra/ þyrr en̄ þu heþur Bleſſad mig.

J þridia og ſijdaſta máta/er oſſ hier athugande/hvørnin̄ Herran̄
Chriſtur haþe orded vid þeſſare Konuſkiepnu/ hier um̄ talar ſo Gudſ-
piallamadurin̄/ og ſeiger/ En̄ JEſus ſnereſt vid/ leit til hen̄ar og
ſagde/Vertu Hughrauſt Dootter/þijn Trwa giørde þig Heilbrygda.

Þrent er oſſ i þeſſum Ordum athugande/ Þad þyrſta er þ/ad Herr-
an̄ Chriſtur virder hana ſo mykels/ ad hn̄ ecke ad eins Hughreiſter hana
med linþum Ordum/ helldur og eirnin̄ kallar hana ſijna Doottur.

Þar næſt hrooſar hn̄ hen̄e/ þyrer ſijna ſtøduga Trw/ þvi an hen̄ar
er Omøgulegt ad vier kun̄um Gude ad þocknaſt/ Heb. 11.

Ad ſijdaſtu ſtendur hier i Gudſpiallenu/ ad þeſſe Kvin̄a haþe ord-
ed a þeirre ſømu Stundu Heilbrygd. Hingad til haþde eingin̄ Lækn
er gietad un̄ed Boot a hen̄ar Meine/ en̄ Herran̄ Chriſtur giører þ allt
gott/ med einu ſijnu Orde/þvi hn̄s Ord er Krøptugt og Almaktugt/
epter þvi ſem David vitnar/ Pſ. 33. Og ſo ſem þ/ hn̄ kom þeſſare
Konuſkiepnu til hialpar/⁊ gaþ hen̄e aptur ſijna Heilbrygde/Eins mun
hn̄ og ſo frelſa alla þa ſem hn̄ akalla Fra øllum Eimdum og Harm-
kvælum/ ſem þeir hlioota ad lijda/ i þeſſum Eymdardal/ og in̄leida þa
um̄ ſijder/ i þn̄ Himneſka Gleden̄ar Sal. Þangad ad komaſt/⁊ þar ad
vera/ med Gude/ og øllum Utvølldum/ um̄ Eilijþar Allder/ Þad ve
ite oſſ Gud Fader aþ ſin̄e Nad/ Hvørium med ſijnum Eingietna Syn-
ne og H. Anda/ſie Lof/ Dyrd og Þackargiørd/ um̄ allar Allder
Allda Amen/ A M E N.

Tuttugasta og fimta Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 24. Cap.

Það Tijma. JEsus sagde til sińa Læresveina. Nær ed þier sieed Svijvirding Foreydsluñar/ aþ hvørre sagt er þyrer Spamaññiñ Daniel/ standande j Helgū stad. Hvør sem þad les/ hañ hygge þar ad. Hvørier þa eru a Gydinga Lande/ flye þeir a Fiøll / Og hvør hañ er a Riafre/ fare hañ ei oþañ nockud ad taka ur sijnu Hwse/ Og hvør sem er a Akre/snwe hñ ei aptur/ad taka upp Kyrtel siñ/ Eñ vei Þwnguðū z Briostmylkingum a þm̄ Døgum. Aþ þvi bidied/ ad ydar Flootte verde ecke um̄ Vetr/ z ei a Þvottdeige/ Þviad þa mun verda so stoor Hørmung/ hvilijk ad eige var/ j þra Vpphafe Veralldareñar/ allt til þessarar Stundar/ og ei helldur mun verda. Og nema ad þesser Dagar verde stitter/ verdur eckert Holld holped/ Eñ þ̄ Vtvaldra sak er/ þa skulu þesser Dagar stittast. Eñ eþ nockur seiger þa til ydar/ sieed/ hier er Christur/ eda þar/ þa skulud þier ecke þvi trwa/ Þviad þar munu Vpprijsa Fals-Christar og Fals-Spamen̄/ og þeir munu giora stoor Tæikn og Vndur/ so ad j Villu munu leidast ef skie mætte/ eirneñ Vtualder. Sieed/ eg sagda ydur þad fyrer/ Nu eþ þeir seigia til ydar/ sia/ hañ er a Eydemørku/ þa gaanged ecke wt. Sieed/ hañ er j Launkofum/ þa trwed eige/ Þviad lijka sem Elldingwtgeingur aþ Vppgaungu og skijn allt til Nidurgaungu/ lijka so mun og vera Tilkoma Mañsins Sonar. Þviad hvar helst ad Hræed er/ þangad munu og Ernerner saþnast.

Exordium.

I Skøpunar Bookareñar 9. Cap. Lesū veir um̄ þañ Riettlætesins Predikara Noa/ Ad hñ hafe Epter Flooded teked til ad Planta Vijngarda/ Og sim̄ hñ drack aþ Vijnenu/ haþe hñ Druckenn

ordeð/

orded/ z leiged Naken̄ j siñe Tiallðbwð. Eñ sm̄ hn̄s ÿngste Son Cha-
am sa sins Fedurs Blygdunar Lim/ Spottade hn̄ hn̄/ Hvøis vegna
þa Noe vaknade aptur aꝼ Vijnenu/ z ꝼieck ad vita hvad hn̄s Sonur
haꝼde sier giørt/ þa Formællte hn̄ hønum og sagde/ Bølvadur verde
Canaan/ og hn̄ skal vera þræll allra þræla/ a medal siña Brædra.
Þetta ma vel skiliast og heim ꝼærast/ uppa Andlega Vijsu. Gud
DRotten̄ haꝼde sialꝼr Plantad sier eirn Kostulegan̄ Vijngard/ j Frioꝼ-
sømu Takmarke/ þañ sama haꝼde hn̄ Vmgyrdt mz Grioote z Rootsett
þar jñe Kostulega Vijnkviste/ so s Spam. Esa. vottar/ 5. C. Fyrer þe
ñañ Vijngarden̄ DRottens a ad merkiast og skiliast Søfnudur Guds/
edr Christeleg Kyrkia/ hvøria hañ haꝼde j þvi Gamla Testamentenu
stijptad/ alleinasta hia Gydingū/ sm̄ voru aꝼ Abrahams Sæde/ epter
Holldenu/ hvørs vegna hiñ H. David seiger so/ Psalm. 80. Drotten̄/
Vijnvid heꝼur þu aꝼ Egyptalande burt flutt/ og þa Heidnu utreked/
z Jñplantad þañ hiñ sama/ ꝼyrer hønū heꝼur þu Veigen̄ giørt/ z lated
hn̄ Groodursetiast so hn̄ hefur Landed Vppfyllt. Eñ j þvi Nya Te-
stamentenu er Christeleg Kyrkia ecke framar meyr bunden̄ vid vijst Foolk
helldur eru Gude vel þocknanleger/ aller þr s hn̄ Ottast/ z giora Riett
vijsena/ s þar stendur/ j Postulaña Giørn. 10. Þetta er nu sa Andlege
Vijngardureñ/ sm̄ Gud Fader heꝼur Plantad/ mz siñe Nægre Hende/
og Endurkeiptur er mz hn̄s Sonar Dyrmætu Bloode. J þeñann
Vijngarden̄ siñ heꝼur Gud sendt/ og sender eñ nu j Dag/ Trwlinda
Verkmen̄/ sm̄ þar jñe skulu þiena z Erꝼida/ Ja/ hn̄ heꝼur eina Hiart
groona og breñande Elsku til hn̄s/ umꝼꝼdur hn̄ z vonar Aar eper Aar
ad hn̄ mune sæt Vijnber aꝼ sier gieꝼa/ eñ hvad skiedur? Hañ gieꝼur
ecke añad eñ sur ber aꝼ sier/ eñ þar ꝼyrer lætur Gud þo ecke strax þeñañ
Vijngarden̄ siñ Vpprættañ verda/ helldur leitar Lags vid hvørnen̄ hn̄
meige Frioꝼast og Bloomgast/ seigiande/ Hvad skal eg þa giøra vid
minn Vijngard/ þad eg hefe ecke giørt? Esa. 5. Cap.

Eñ med þvi/ ad þesse ugglausa Verølld/ skeyter ecke neitt um̄ Guds
Langlundargied z Þolenmæde/ helldur vanbrwkar hana myklu meir z
framar/ til ad halldа æfralu̅ i Syndum z allskonar Vondsku. Sia/

 þa er

þa er sem hn̄ Blessadur vakne af Svefne/ til ad formæla soddan̄ Spott arum og Yfertrodslumeñum/ og Afmæ þa/ so sem lioos Dæme mæ sia/ a þeim Jerusalems Iñbyggiurum/ hvøria Gud hafde þo sierdeilis wtvaled/framar ødrum/ sier til Eignar og Eigendooms/ ꝛ giørt so mar gt og myked til Gooda/ So þ mætte vel segiast uin̄ þa/ sem Moyses sagde fordum̄ til Israels Lyds/ Hvar er so Dyrdlegt Folk/ hvøriu Gud erner hafa so nalæger vered/ so sem Drotteñ Gud vor/ so opt sem vier akøllum hn̄/ Devt. 4. Eñ med þvi þeir i Jerusalem / gafu eingiñ Sæt edur Good Vyber af sier/ helldur surt Ber/ þar þeir høgudu sier Sonvirdelega/ bæde i Kieñinguñe/ Lifnadenum og Framferdenu/ sem þeir kuñu alldrei ad forsvara/ þa kuñe Gud þad ecke leingur ad lyda/ helldur gaf hn̄ þeñan̄ Vyngardiñ siñ/i Valld þeim Olmu Villugelltum og grimu Refum/ hvørier hønum hafa so Hryggelega Vmturnad/ spillt og fordiarfad/ bæde hid iñra og itra/ ad þar er ecke Steirn yfer Steine standande epterskiliñ/ so sem ad Herran̄ Christur hafde þeim opt lega fyrer sagt/ eñ þo sierdeilis og einkanlega i þessu voru H. Evangelio/ Hvert vier vilium an leingra Iñgangs/ stuttlega skoda og yfer vega/ i tveimur Epterfylgiande Smægreinum.

Og skal hin fyrre vera/ um̄ Eydelegging Borgariñar Jerusalem.

Auñur um̄ Ending þessa Heims/ med þvi fleyra/ sem vier kuñum oss hier wt af til Lærdooms/ Huggunar og Amiñingar ad taka. Gud sende oss sijna Nad/ so vier mættum þetta yfervega / hañs Heilagasta Nafne til Lofs ꝛ Dyrdar/ eñ oz øllū til Sæluargagns i Jesu Nafne/ A.

Fyrre Greinenn.

EIn Obrygdañlegur Vottur og Bevijsing Guds Føburs Nadar/ ꝛ Myskunar vid oss Meñena er þ/ ad hn̄ lætur ecke alleinasta vara oss vid þvi/ sem oss kañ ad skada uppa Sal og Lijf/ helldur og eirneñ syner oss Veg ꝛ Midel/ hverneñ vier kuñū ad um̄flya yferhangande Straff og Olucku/ Amos 3. Dæme hier uppa høfū vier j þessu Heilaga Gudspialle/ j hvøriu Herran̄ Christur seiger fyrer Nidurbrot Borgareñar Jerusalem/ eirneñ giører hn̄ þm̄ Jerusalems Borgarmønū

hier/ sm̄

hier / sem allvijda annarstadar / eina skarpa Aminning og Vidvorun / ad þr take sig vel j Vakt / so ecke þalle yþer þa / þad hrædelega Hefndarstr aff / sem ollum Ogudlegum og Ofyrerlætsomum er þyrerbwed / ef þr læta ecke aþ sijnum Syndum og Gudlausu Athæfe / Og þar þyrer talar hann so / og seiger / j Upphaþe þessa Heilaga Evangelij.

Nær ed þier sieed Svijvirding Foreydslunnar / af hvørre sagt er þyrer Spamanninn Daniel / standande j Helgum Stad. Hvad skiliast edur merkiast eige / þyrer þessa Svijvirding Foreydslunnar / Þar um hafa þeir Lærdu haþt ymislegar Meiningar / Enn tvær eru þær sierlegustu / sem hellst eru eptertakanlegar og næst komast þessu Efne.

Fyrst er þ Meining Læreþedranna / Ad hier þyrer eige ad skiliast Mynd edur Bylæte Keysarans Tiberij hvørt Pilatus liet innsetia j Mustered / jnn j þ Allra helgasta / epter Pijnu og Dauda vors Herra JEsu Christi / til Spotts og Mijnkunar vid Lagariett Gydinga / so sem Josephus Sagnameystare þar um skriþar. Læreþaderenn Augustinus Meinar og helldur / ad þyrer Svijvirding Foreydslunnar eige ad merkiast og skiliast / Strijdsher þra Roomverskum / sem so aumkunarlega Brende og Brælde allann þennann Stad. Nabochodonosor / Kongurenn aþ Babilon / haþde ad sønnu adr þordiarfad og Eydelagt þennann Stad / enn þo ecke so / ad Gud liete hann ei aptur uppbygdann verda. Enn su sijdare Foreydslann sem Titus Vespatianus giørde / var længtum stærre og Vidbiodslegre / hvar fyrer hun mætte mz riettu kallast Andstygd og Svijvirding / hia þre þyrre / þvi þadann j þra var hvørke Jerusalems Stadur nie Musterid uppbygt. Enn ecke olle þeim Jerusalems Innbyggiurum þad / ad Gud Drottenn liete ecke noglega vidvara þa / vid þessu Hrune og Eydeleggingu / Hann sende þeim sijna Propheta og Spamenn / Ja / Hann liet sinn Eingietenn Hiartans Son sialþann Personulega umgangast mz þeim / og Predika þeim Jordun og Yþerboot. Sijdann þa þad hafde ecke ad seigia / Advarade hann þa mz ymislegum Teiknum / sem voru þesse. Fyrst sau þr a Himnenum eina stiorna og Ovenjulega Halastiørnu / Eirnenn Strijds Fylkingar j Loptenu / J Musterenu sialþu heyrd est ein Raust / sem hrocpade og sagde / Latum Oss Flya Burt Hiedann /

Latum oss

Lutū Oſ Flya Burt Hiedan/ Sa ſtoora Koparhurd Muſtereſins/ Laut ſier ſialpkrapa upp nockrū ſiñum. Borgararner ſñann Stadar/ urdu uppvægder og Oſampÿcker ſyn a mille/ ſo þr ſneruſt eirn j moot ødrū/ og giørdu eitt hrædelegt Mord/ Dræp og Bloodbad/ ſo Str æteñ voru full af Daudra Maña Bukū. Þar a ofan kom þm uppa ſo megnt Hallære ꝛ Hungurs Neyd/ ad þr urdu ad leggia ſier til Mu ñs og Fædis/ ſiñ eigen Þreck/ Drøpna Drit/ Skoobætur ꝛ añad þvi lyt/ ſo ſm Joſephus m̄z mørgū Ordum þar um̄ Skripar j ſiñar 16. Bookar 21. Cap. Hvad vyđara hier um̄ ſkripad ſtendur/ og Hræde legt er a ad miñaſt/ ma leſa j Bookū Theodoreti/ Sozomenis/ Ni cephori/ ſm̄ ꝛ vyđar añarſtadar. Þvi þo Julianus Trwar-Nyding ur/ leyfde Gydinga Foolke ad Uppbyggia aptur ad nyju Muſtered til Jeruſalem/ þa Gagnadeſt þm̄ þ ecke/ þt jafnoott ꝛ þr lietu byggia nockud/ hrunde þ aptr ap Jardſkialptū/ þar ad auke/ kom Elldr wr Jør duñe upp/ ſ þvi foreidde/ ꝛ þegar Byggingarmeyſtararner villdu ecke læta ap ſynu uppteknu Ervide/ þa ſkrifa þr/ ad þar hape falled Elldur ap Himne/ ſm̄ uppbrent hape bæde þa og ſo Byggingena/ ſem þeir høpdu uppbyriad.

Hier ſiaū vier nu (Guds Elſkuleg Børn) Hvad hrædelega og Ogn arlega Gud Drottē ſtraffar Synder ꝛ Oyerkrodſlr Mañaña/ þa þr bitſpa ecke j þre Hlydne/Audmyktt ꝛ undergiepne/ſ þm̄ ber hm̄ ad ſyna.

Nu viliū vier aptur hverpa til Textans og ſia til/ hvort ad Suyvi rding Foreydſluñar/ meige ecke og ſo piñaſt hia oſſ/ a þſſū Døgū eins og hia Jeruſalems Borgarmøñum. Vort Hiarta ætte m̄z riettu/ ad heyta ꝛ kallaſt Muſtere þrar Heiløgu Guddomſins Þreñingar/epter þvi ſm̄ Poſtuleñ Paall ſeiger/ j pyrra Sendebriefe til Cor. 3. C. Vited þier ecke ſeiger hū/ ad þier erud Guds Muſtere/ og H. Ande bygger j ydur? Eñ hvad hrædelega Suyvirding Foreydſluñar/ hefur ſa jlle Ande verk ad og pramkvæmt j þſſu Heilags Anda Muſtere/ hia fleſt ellū Safn adarens Limū/ nu a þſſū ſiduſtu Tymū? Þvi þar fiñſt Suyvirding Gudløſtunarcñar/ og margſkonar Apgudadyrkunar/ ſm̄ Ogudleget Ga dtra og Fiolkingismeñ premia/ Gude Eilyfū til Styggdar/ Naungan

um̄ til

um til Fordiarþs/ enn sialþu sier til Sælarkøpunar og Eilffrer Fyrer dæmingar. Þar stijngur sier nidur Syndvirding Foreydslunar þia all mørgu j þvi/ Ad þr acta lited Guds Heilaga Ord z þau hæverdugu Sacramenta. Bornenn þorsma Foreldrana og vilia ecke hlyda þeim. Tilheyrendurner stjna Sælusorgara. Þienarorner sijna Herra z Hus bændur. Ja / Gud Nade / Dioþulenn kiemur þvi so til Leidar/ ad þar finst enn nu allvijda j þessu Lande/ Syndvirding Hoordooma/ Blod skaña/Saurlijfis / og aňara þvijlikra Andstyggelegra Lasta. Syndvirding Naturs og Deiningar / Syndvirding Mords og Mañdraps/ Syndvirding Bølvunar og Fordæmingar Orda.

Og so vier meigum vita/ ad allar þessar nu upptaldar Synder/ med þusund mergum ødrum fleyrum/ sem drygdar eru a moote Gude og Samvitskuñe/sieu riett kalladar Syndvirding Foreydslunar/þa talar so Ande Guds/ j Ordskvida Book. 11. Cap. DRottenn heþur Andstygd a Rangsnuunu Hiørtum/ Og a goodum heþur hann þockran. Hvad mun hier þa þylgia a epter? Eda eigum vier ad þeinkia/ ad Gud mune ecke sia þessar Syndvirdingar Synder? Nei aungvañeigenn/ helldur mun þad koma a epter / sem þar stendur skrifad/ hia Spamaňenum Hos. 4. C. Ad mz þvi/ ad þar er eingenn Trw/ Eingenn Kiærleike/ Eckert Guds Ord j Landenu/ helldur Gudlastaner/ Lygar/ Mord / Þioþradur z Hoordomz/ hafa yþerrad þeinged/z ein Boodskulld kiemz epter adra/ þa skal Landed standa aumlega/ z þeir Jñbyggiurum skal ollum illa vegna.

Þetta eru nu þær somu Syndvirdingar / vegna hvørra ad Gud DRottenn straffade þa þyrstu Verølld mz Vatnsfloodenu/ Gen. 6. Cap. Og Sodoma og Gomorrha/mz Ellde z Breñesteine/Gen. 19. Cap. Þetta eru nu þær Syndvirdingar þyrer hvøriar Gud hefur og eirnenn straffad Land vort z Lijde/mz Hungre z Hallære/mz Morde z Rana Maña/Nu ecke alls fyrer laungu/ þa var þegar þeir Jllþijde Tyrkiarner komu hijngad/ Anno 1627. Og giørdu hier storann skada z Mañtioon.

Latum oss nu hier þyrer aminta vera/ ad vier j ollum Stictum/ burtskuþum fra oss soddann Andstygdar Syndvirdingu / sem oss kuña um sider ad þordiarþa og Eydeleggia/ z þa sama þyrer seja og Alvarlega Jðran/ og

ran og Aplat Syndaña/ so mun Gud vissulega taka oss aptur til Na dar/ þvi so seiger DRotteñ/ þ Muñ Spamañsins Jerem+ 18+ C+ Skyndelega tala eg a moote eirne Þiood/ og Kongs Rijke/ þ eg vilie uppræta/ sundurbriota og fordiarfa þ/ Eñ ef þ̃ snyr sier j burt fra siñe Vondsku/a moote hvørre eg tala/ þa skal mig eirneñ angra þa O= giæfu sem eg hugde ad giøra þeim+

Hier næst er oss athugande/ þ Herrañ Christur seiger eñ Framveig is j þssu Heilaga Evangelio/ hvørneñ til mune ganga um Nidurbrot Borgareñar Jerusalem/ sem er/ Ad þar mune verda/ SD STor Hørmung/ hvijlijk ad ei hafe vered j fra Upphafe Veralldareñar so ongvu mune fridt vera/ hvørke wte nie jñe/ hvørke a Riapre nie a Akre+ Hvar af vier meigu sia og merkia/ hvad hrædelegt þ sie/ ad falla j Hende Hendur DRottens+ Tøku oss þtta þar fyrer til Vidvørunar/ og þeinku til þss sm Posteleñ Pall seiger j Pist+ til Rom+ 11+ Cap+ Ad hafe Gud ecke þyrmt Natturlegu Kvistu/ verda meige hñ þyrme þier ecke helldur/ etc+ J þridia lage spaer Herrañ Christur hier soleidis/ fyrer Nidurbrote Borgareñar Jerusalem/ ad hñ seiger þar mune aungvu þyrmt edur vægt verda hvørke Þungudu KVinum/ nie helldur Ungbørnunum/ þvi svo stendr j Gudspiallenu Ad Vei skule vera Þungudum og Briostmylkingum a þm Døgum+ Þetta seiger nu Herrañ Christur vnder þa Grein/ ad þær mune hverge gieta haft sig undañ/ saker sijns Veikleika og Osttyrkleika/ helldr aum kunarlega Myrdtar og j Hel slegnar verda/mz sijnum smabørnum/ Og skal þad so sagt vera/ um þad fyrra Greinarkorned+

Auñur Greineñ.

Vier vilium nu vijkia til þss seirna Greinarkornsins/sm hlioodar um Ending þssarar aumu Veralldar/ Fyrer hvørre Herrañ Christr spa er/ ecke sijdur j þssu H+ Gudspialle/ eñ fyrer Nidurbrote og Foreydslu Borgareñar Jerusalem+ Hier kañ einhvør ad Spyria/ hvar af kañ eg þ ad vita/ad sa sijdaste Dagr sie fyrer Hende/ ꝛ so ß Okomeñ ad eins? Herrañ Christur seiger hier j Gudspiallenu/ Ad þad sie Teikn sijdasta

Dags/

Dags/ ad þar mune upprijsa a moote Heimsins Enda/ Falschristar og Fals Spaamenn/ og þeir mune giora stoor Takn og Vndur/ svo ad j Villu munu leidast/ Ef skie mætte/ eirnenn Vtvalder.
O hvad marger Villumenn og Kiettarar gioraſt nu a þessu Tijmu / sem draga mz sier margar Saaler til Glötunar og Fordiẽfþunar/ so sm ad er Pavinn j Room mz synu Selskap/ eirnenn Calvinistar/ Anabaptistar edr Endurskijrarar/ og adrer mijmarger/ hveria hier er oflangt upp ad telia? Þar fyrer framsetur Herrann Christur hier j Gudspiallenu/nockrar Nytsamlegar Reglur/ epter hvøriu vier eigum ad breita/ svo vier verdum ecke af þessu og þvilijku Villu Andum Afvega leidder.
Nu fyrsta Reglan er su/ Ad vier hofum Iduglega Guds Ord umm Hond/ lesum þ ꝛ leggium uppa Hiartad/ epter þvi sm hn sialfur Aminn. er hier/ þar hn seiger/ Hver Þad Les/ Hann Hygge Þar Ad.
Su H. Ritning er so sm eitt Sendebref sm DRottenn hefur sendt ꝛ tilskrifad Mannkyneniu/ j hvøriu hn birter oss og j Lioose lætur allann sinn Vilia/ umm vora Velferd og Saaluhialp. Jaa/ hun er su Fæda sm oss nærer og Endurlijfgar/ hun er þ Lioos sm oss upplijser/ hun er sa Plaastur sm oss græder/ hun er sa Fiesioodur sm Kostulegre er/ helldur enn morg Þusund Stycke Gulls og Sylfurs/ so sem David vottar Psalm. 119. Þar fyrer er þ tilheirelegt ꝛ skylldugt/ ad hver sm þessa Book les/ Hann Hygge vel ꝛ vandlega ad/ hvad j henne stendur skrifad. Enn mz þvi ad Natturlegur Madur skyniar ekert af Guds Anda/ af þvi/ þ er honum Heimska/ og hn fær þ ecke þeckt/ epter þvi sm Post. seiger/ 1. Pist. til Cor. 2. Þa laatum oss bidia Gud/ ad hn vilie uppluka vorum Skilnings og Hugskots Augum/eins ꝛ hn opnade Augu fra tveggia/sm til Emaus geingu/Luc. 24. Vppa þ vier mættum sia Dasemd DRottens/ j hns Lögmaale/ Psalm. 119. Vier skulum og so vita/ Ad Herrann Christus aminner hier ecke ad eins/ þa Andlegu/ ad þr lese vel og Kostgiæfelega H. Ritning/ helldur ꝛ eirnenn alla adra wt j fra/ hvørs hellst Embættis sm þr eru/ þvi ecke hafa þr Heilögu Guds Menn Postularner/ skrifad syn Sendebref og Pistla/ eiuungis Prestum edur Andlegrar stiettar Monnum til/ helldur ꝛ eirneig-

K elrnelgen þm̃ Veralldlegu/ so ꝫ Rada maa/ af 1. Pist. Joh. 2. E
þar hñ seigest tilskrifa Forelldrunũ/ Børnunũ og Yngisfoolkenu/ so aller meige ꝥ jafnt lesa/ Þvi hvør hañ hefur sijna Lysting j Løgmale DRottens/ og talar um̃ ꝥ bæde Nætur og Daga/ sa hiñ same er lijka sm̃ Vidar Trie/ sm̃ Rootsett er hia Vatnslækiũ/ hvørt ed ber siñ Avøxt a sijnũ Tijma/ og hñs Laufblød munu ecke visna/ og allt hv ad hñ giører ꝥ mun luckast vel/ epter þvi ꝫ David kieñer/ Psalm. 1.

Aunur Reglañ edr Raadleggingeñ sm̃ Herrañ Christur giefr oss hier er ꝥsse/ Ad hñ seiger/ vier skulũ Flya/ hvørt þa/ kañ einhvør ad seigia? Vier eigũ ad flya til Fiallaña/ Eñ fyrer þeñañ Flootta a ecke ad skiliast/ nockur Lijkamlegur Flootte/ helldur skulũ vier vita/ þar er tveggia Handa Flootte til/ sa eine Andlegur/ edur Saalareñar Flootte/ añar Lijkamlegur. Sa Lijkamlege stodar oss ecke neitt/ fyrer þm̃ sijdasta Deige/ helldur Saalareñar Flootte/ hvør falleñ er j riettre og sañre Jdran/ ⁊ Aflaate Syndaña. Um̃ þeñañ Floottañ talar hiñ heilage David/ Psalm. 121. seigiande. Mijn Augu hef eg upp til Fiallaña/ hvadañ mier kiemur Hialpeñ/ mijn Hialp kiemur af DRottne/ sem skapad hefur Himen og Jørd.

J Heilagre Ritningu verdur gieted sierdeilislega þriggia Nafnarægra Fialla/ til hvørra vier eigũ ad flija/ so framt sm̃ vier viliũ verda frier fyrer Dioflenũ/ ⁊ øllũ vorũ Saalar og Lijfs Ovinũ/ ⁊ Erfa um̃ sijder Eilijft Lijf og Saaluhialp/ Sem er/ Fyrst Fialled Sinai/ Añad Fialled Zion/ og þridia Fialled Tabor. Til Sinai Fialls eigum vier ad flija mz Moyse/ og læra þar ad þeckia og kañast vid vorar Synder/ ⁊ vidurkieña þær/ þvi hvør sm̃ dregur Dulur a sijnar Yfaertrodslur/ þm̃ mun ꝥ ecke Luckast/ eñ hvør þær medkieñer/ ⁊ lætur af þm̃/ sa same mun Mijskun ødlast/ seiger sa vijse j Ordsk. V. 28. Eñ vier skulũ varast ad stadnæmast leinge a ꝥssu Fiallenu/ eins og Cain/ sm̃ ørvænte sier Guds Naadar/ Gen. 4. Eda sm̃ Judas/ er heingde sialfañ sig/ Matth. 27. Helldur strax sm̃ vier erũ komner/ til sañrar Þeckingar og Vidurkieñingar vorra Synda/ þa skulũ vier taka oss adra Reysu fyrer Hendur/ ⁊ ferdast til Fiallsins Zion/ af hv

oriu vid

ørin w[?]er geingeñ Predikun H. Evangelij / um̃ allañ Heimiñ / Efa 27
Þar finnū vier Huggnn Salū vorū / so vier kuñū ad seigia m3 Postulanū Pale / hvar helst s Syndeñ yþergnæþer / þar yþergnæþer Naadeñ miklu þramar / Rom. 5. Þa vier nu so giørū / og høldū off med Trwne fast vid vorn Herra JEsū Christū / þa munū vier um̃ sider þaðer verda fra Zions Fialle / uppa Fialled Tabor / hvar vier munum lyker verda JEsu Forklarudum Lÿkama / og skijna sem Sooleñ j Ryke vors Fødurs a Himnum / Matth. 13. Cap.

Þridia Reglañ edur Vidvoruniñ / sem Herrañ Christur giefur off hier / er iñeþaliñ i þessum Ordum / þar hann seiger / HVor HAñ Er a Rimkre / þare hañ ei oþañ / nockud ad taka wr sijnu Hwse / og hvor sem er a Akre / snwe hañ ei aptur ad taka upp Kyrtel sinn. Hier tekur nu Drottiñ vor Jesus Christus / øllum off / sem liþum a þessum sijdustu Hættsamlegu Tijmum / sterkañ Vara þyrer / ad þesta ecke Hiarta vort ofmyked vid þ Stundlega z þallvallta Gots þessarar Veralldar / þvi alldrei veit nær / eñ þ Heimuriñ med ollu þvi þar iñe er / mune þorganga / þar fyrer seiger Herrañ Christur so / þia Luc. Gudspiallamañe / 21. Cap. Siaed til / ad ydar Hiørtu þyngest ecke / aþ Ofate og Oþdryckiu / edur Vm̃hyggiu þessarar Næringar. Hugleidt hvad Kviñu Loths vard / aþ þvi hun leit til baka a siñ Listegard / þa vard hun ad Salltsteine / svo sem lesa ma / Gen. 19. Capitula.

Þad þiorda / sm̃ Herrañ Christur tekur off hier Vara þyrer / vidvijkur þeim Falschristum z Fals Spamøñū / s hñ seiger upp mune rijsa / þ hñ sijdasta Dag so s vier heirdū strax a minst / hvørra Følskū Kieñingū z Lærdoome / hñ bañar off ad Trwa / so seigiande / EÑn Eþ NOckur seiger til ydar / Siaed / hier er Christur / þa skulu þier þvi ecke trwa / Item / Ef þier seigia / siaed / Hañ er a Eydemørku / þa ganged ecke wt / siaed / hañ er i Launkoþum / þa trwed ecke:

Fimta Reglañ edur Aminingiñ Herrans Christi / sem hñ framsetr þyrer off / i þessu Heilaga Gudspialle / er þesse / ad hñ seiger / Vier skulum Bidia. Vm̃ hvad eigum vier þa helst ad bidia? kañ einhvør ad seigja / Vier eigum ad bidia um̃ þ / Ad Vor Flootte Verde Ecke Vm̃ Vetur / Og

ur/ Og Eige A Hvottdeige. Hvad þ sie/ ad flya um Vetur/ þad wt leggur sa Haalærde Doctor Reinhardus Bakius/ miøg merkelega i sinne Postillu/ a þennan Hatt/ sem er/ þad eige ad skiliast um þa/ sem und- dandraga Jdran sijna/ þangad til þeir eru annadhvert siuker ordner/ eda komner ad Andlatenu/ þvi so mykell Mismunur/ sem þar er a millum Sumars og Veturs/ so stoor Mismunur er og so/ a millum Heilsu og Vanheilsu/ A millum Vngdooms og Alldurdooms/ þar þyrer/ þeg ar Veikleikinn edur Alldurdoomurinn bætest a eirn/ þa ma þad seigiast/ ad þar sie Vetur/ hia þeim sama/ þa mijnkar Skilningurinn/ Minned dofnar/ Maalþæred tregast/ Ja/ aller Mannsins Lider og Limer verda stam er og styrder. Þar þyrer ætte hver og eirn/ od minnast a sinn Skapara/ i synum Vngdoome/ adur enn þeir Vondu Dagarner koma/ epter þvi sem Salomon Rædleggur/ i sinnar Predikunar Bokar 12. Cap. Og undandraga ecke sijna Jdran fra einu Deige til annars/ edur þar til Sott ꝛ Daude kiemur ad Hondum/ Syr. 5. Enn a Sabbaths Deige ad flyia/ seiger same Doctor/ ad skiliast eige þyrer þa/ sem geyma sier Jdran sijna/ til þess i ødru Lijþe/ þvi þa vill verda ofseint ad jdrast.

Su siøtta og sijdasta Reglan/ sem Herrann Christur framsetur hier/ off til Lærdooms ꝛ Epterteektar/ er innefalin i þessum sijdustu Ordum Sins spiallsins/ þar hann seiger. Þvi hvar hellst sem Hræed er/ þangad mu nu og Ørnerner Safnast. J þessum Ordum samlijker Herrann Christ sier hier vid eitt Hræ/ enn off vid Ernena/ enn ecke under þa Grein/ ad hans Helgaste Lijkame/ haþe so sem annad Hræ i Grøþinne Rotnan sied/ so sem sumer Villumenn haþa hallded/ þvert a mooke klaru GVds Orde/ þar so stendur i Psalm. 16.
Þu munt mijna Aund eige yþergieþa j Helvijte/ og ei leiþa ad þinn heilage Rotne. Helldr a þtta j Andlegann maata ad skiliast/ sem er/ um hans beyslu Kvøl og Pijnu/ þar honum var so sem meinlausu Lambe slatrad/ þyrer allar Veralldarennar Synder/ a Krossens Alltare. Þar þyrer so sem þad/ ad eitt Daudt Hræ er Arnarennar besta Fæda/ og þær flyckiast hellst þangad sem þ liggur/ Eins eigum vier ad lata þ vera vora stær- stu Epterlangan/ od hallast ad vorum Endurlausnara JEsu Christo/
sem vorra

sem vorra vegna et dæeñ. Þar næst er þ Náttura Arnarens/ ad hañ giefur mz opnū Augum horþt j Soolina/ þegar hun er j sīn biertust/ So eigū vier ad horþa mz Trwar Augū vorū a þa skiæru Rietlæteſi ns Sool/ vorn DRottens JEsū Christū. J þridia lage so sīn þad/ ad Aurneñ heþur sijþellt Strijd vid Drekañ/ so meigū vier sīn a JEsū trwū/ bwast vid sijþelldre Orustu a moote þīn Helvijtiska Dreka Dioflen um/ hvørīū oss ber ørugglega Mootstødu ad veita/ j Trwne.

J þioorda mata er þ skriþad um Aurneñ/ Ad þegar hun er ordeñ gō mal/ þa eige hun ad breña af sier Fidred/ Bada sig sijdañ þrisvar siñum j einū hreinū Vatns Brune/ og verda þar mz ung ⁊ þeisk uppa nijtt/ hvar a David miñest/ Psalm. 103. Þessa Arnarenar Art ættū vier ad læra/ j þañ mata/ ad afleggia hañ gamla Mañeñ sīn sig þordiarþar j Syndū Villudoomsins/ eñ iklædast þīn nya Mañe sīn epter Gude er skapadur/ j sañarlegu Riettlæte og Heilagleika/ epter þvi sīn Postuleñ talar/ j Pistlenum til Eph. 4. Capitula.

J þimta og sijdasta lage so sīn þ ad Aurneñ tekur sig upp fra Jerdūñe j Lopted/ og flijgur allra Fugla hædst/ So eigū vier j sama mata ad yþergieþa þtta Jardneska ⁊ stūda epter þvi Himneska/ s þar er uppe. Þar fyrer hvør hañ vill haþa Hlutdeyld/ med Herranum Christo/ hañ stunde epter þessum Dygdum/ so hañ meige vera eirn Andlegr Aurn.

Nu vilium vier taka oss Lærdoom og Huggun hier wtaþ. Fyrst verdur oss sijnt og þyrer Siooner sett/ hvørsu nækvæmlega ad vor Liwþe Lausnare Elskar oss Meñena/ og vill hverke sia nie vita vora Topun edur Fordiertþun/ þar hañ gieþur oss og fyrer setur/ so margar merkelegar Lijfs Reglur/ epter hvørīū vier eigū ad haga oss og breyta/ so vier mættū gieta umflwed Tijmañlega ⁊ Eilijfa Olucku sīn yfer oss hanger/ vegna Syndañā. Vier pløgū ad seigia/ j Almeñe legu Malltæke/ ad sa sie Vinr s til Vañs seiger/ Eñ þ er þo Vina Stijcked langtum meira/ þegar eirn verar añañ vid/ leggur honum holl Rad hvørneñ hñ meige komast þra þre Olucku s hañ a þ Hende. Hvertveggia þetta heþr vor Blessade Hirder/ Herrañ JEsus Christus audsijnt oss/ þar þyrer meigū vier vissulega hallda hñ þyrer vorn besta

og krwasta Vin/ z seigia honum til allra vorra Naudsynia. Þar næst er pad ypermæta Nuggunarsamlegt/ fyrer øll Guds Børn/ sem Krosse og Mootgange eru underokud/ hier j Heime. Ad hañ seiger ad þeira Hørmunga og Hrygdar Dagar skule stittast/ og hañ vilie ecke einum eda ødrum meire Þiraning uppa leggia/ eñ sierhvør kuñe ad bera. Nu þessum vorum Hinneska Hiartans Fødur/ sem audsyner sig Nadugañ og Myskunsamañ/ vid oss syrar Fatækar Barnaskiepnur/ seigium vier Lof/ Dyrd/ Heidur og Þackarigørd/ nu hiedañ þra og ad Eilifu/ Amen/ Amen.

Tuttugasta og siøtta Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 25. Cap.

A Þeim Døgum. Eñ þa Mañsins Son mun koma j sijnu Tignarvelldе/ og aller helger Einglar med honum/ hañ mun þa sitia a Sæte sijns Velldis/ og allar þiooder munu samañ safnast þyrer honum. Og hañ mun þa sundurskilia hvoria þra ødrum/ so sem Hirder sundurgreiner Saude þra Kidum/ og Saudena mun hañ skicka til siñar Hægre Handar/ Eñ Kideñ til vinstre. Þa mun Kongureñ seigia til þra sem a hñs Hægre Hond eru. Komed þier Blessader Føduts mijns/ z eignest þ Rijke sem ydur var tilbwed fra Upphafe Verallдareñar. Þviad Hungradur var eg/ og þier gaþud mier ad eta/ Þyrstur var eg/ z þier gafud mier ad drecka/ Giestur var eg/ z þier hystud mig/ Nakeñ var eg/ z þier klæddud mig/ Siwkr var eg/ z þier vitiudud mijn/ j Myrkvastoþu var eg/ og þier komud til mijn. Þa munu hiner Riettlatu svara honum og seigia. Herra/ Hvønær sau vier þig Hungradañ/ z føddum þig? Eda þyrstañ/ so ad vier giæþum þier ad drecka? Eda hvønær sau vier þig Giestkomiñ /z hijstu þig? Eda Nakeñ og klæddum þig? Eda hvønær saum vier þig siwkañ/ edur j Myrkvastoþu og komum til þijn? Og Kongureñ mun svara/ og

seigia til

seigia til þeirra. Sañlega seige eg ydur/ Hvad þier giørdud einum aþ þessum mÿnū minstu Brædrū/ þad giørdud þier mier. Þa mun hñ og seigia til þeirra sem til Vinstre Handar eru. Fared burt fra mier/ þier Bølvader/ j Eilyfan Elld/ þañ sem þyrerbweñ er Fiandanum z hañs Aarum. Þviad Hwngradur var eg/ z þier gaþud mi er eige ad eta/ Þyrstur var eg/ z þier gaþud mier ecke ad Drecka/ Giestur var eg/ z þier hystud mig eige/ Nakeñ var eg/ z þier klæddud mig eige/ Siwkur z j Myrkvastofu var eg/z þier Vitiudud mÿn eige. Þa munu þeir svara og seigia/ Herra/ Nær sáum vier þig Hwngradañ/ edur þyrstañ/ Giest/ edur Nakeñ/ Siwkañ edur j Myrkvastoþu/ og hoþum þier ecke þionad? þa mun hñ svara þm og seigia. Sañlega seige eg ydur/Hvad þier giørdud eige einum af þessū hinū minstu/ þad giørdud þier mier ecke. Og munu þeir þa ganga j Eilyþar Pÿsler/ Eñ Riettlater j Eilyft Lyf.

Exordium.

N Openberingar Bookareñar 19. Cap. Lesū vier/ Ad Johañes haþe sied Himeneñ Opeñ/ og a Himnenū hvÿtañ Hest/z sa sm sat þar a/ haþe heited Trwr og Sañarlegur/ hñs Augu voru sm Ellds Loge/z a hñs Høþde margar Coronur/z hñ haþde eitt Nafn skriþad/þ eingeñ visse/ nema sialþur hñ/ Og hañ var Iklæddur einu Klæde sm mz Bloode var ødreift/z hñs Naþn heyter Guds Ord/ z hønū epterþylgde Her sa a Himnū er/a hvÿtū Hestū/ klædder j hvÿtu og hreinu Silke/z aþ hñs Muñe þramgieck eitt beitt Sverd/ þ hañ slæe þar med Heidnar Þiooder. Fyrer þeñañ Riddara a þm hvÿta Heste/ a eingeñ añar ad merkiast edur skiliast/ eñ vor Elskulege Herra og Endurlausnare/ JEsus Christus/ hver ed wtþrÿcelega verd ur kalladur Trwr Vottur/ Opeub. B. 1. Þvi hñ er eirn Gud/ yþer øllū Hlutū/ Blessadur ad Eilyþu/ Rom. 9. Um þeñañ Riddara er skriþad/ ad hañs Augu haþe vered sm Ellds Loge/ hvad ad merker þ/ad hñ sime og vite alla Hlute þyrer. Coronurnar a hañs Høþde/

þessa hũs Guddoomlega Magt og Vellde. Klæded sem hũ var Jklædd ur/ ⁊ mz Bloode ødreist/ Merker hũs Pijnu. Eñ þar Johañes seig er/ ad hønũ haße epterfylgt mikell Her a hvijtũ Hestũ/ Þar fyrer a ad skiliast/ Fylgd og Skare H. Eingla/ sem mz hønũ mun koma/ þa hañ a sijdasta Deige kemr j Skyũ Himens/ til ad dæma Lifendr ⁊ Dauda. Pad Tvyeggiada Sverd sem af hũs Muñe framgieck/ merker þ/ ad hũ mune a effsta Deige Adskilia þa enu goodu fra þeim jllu ⁊ Ogudlegu og jnleida sijn Eskuleg Børn j Himnarijkis Glede og Fognud/ Eñ nidurstevpa hinũ til nedsta Helvijtis/ þar ed vera mun Op ⁊ Tañagnistran/ Hvar umm vier fraũ fleyra ad heyra j epterfylgiande Rædu/ Og viliũ vier þvi j Jesu Nafne/ vijkia til Textans/ ⁊ taka oss þar nockra Smaapuncta til ad skoda ⁊ yfervega hid allra stuttlegasta verda ma.

Sem er fyrst/ hvør Doomaren mune verda/ a þeim sijdasta Deige Jtem/ hvørnen og med hvørre Fylgd/ hañ mune koma.

Añad/ hvøria Dooms Adferd hañ mune hafa. Og þar jafnframt/ hvad fyrer Foolk hañ mune Dæma. J þridia og sijdasta mata/ hvør Dooms urskurdureñ mune verda/ mz þvi fleyra ẽ hier ad hnigr.

Nu/ sa Himneske Doomaren alls Hollds/ vor DRotteñ JEsus Christus/ virdest ad vera oss Nadugur og nalægur/ so vier mættum þetta so yfervega/ ad hũs Nafne sie til Lofs og Dyrdar/ eñ oss øllum til Tijmañlegrar og Eilijfrar Velferdar/ AMEN.

Fyrste Puncturen.

SO miked sem vidvijkur þm fyrsta Partenũ/ sem er/ Hvør Doomare verda mune a þm sijdasta Deige/ þa verdur oss þad kient og undervijsad/ strax j Upphafe þessa H. Evangelij/ sem er/ Pad mune verda MAñsins SOnur/ Pad er Christur JEsus/ Guds og Mariu Sonur/ Sañur Gud og sañur Madur/ j eirnre Personu/ undañ hvørs Riettferdugũ Doome/ eingeñ mun gieta komest/ þvi hañ er eirn Oendañlegur Gud/ og allstadar nalægur/ Ja/ Hañ er sialfr Vijsdoomureñ/ þat fyrer er eckert fyrer hønũ huled eda duled/ og hũ mun Openber giøra Rad Hiartaña/ 1. Cor. 4. Eñ MAñsins Sonur verdur hũs

ur hñ hier kalladr ecke under þa Grein/ ad hñ sie elltþalldr sliekr Madur þar j hønū byr og bygger allr þullkomlegleike Guddomsins Lijkamlega/ epter þvi sm̃ Postulen̄ vottar j Pist. til Col. 2. Nelldur kallast hañ hier Madur þſſ vegna/ ad hñ mun a Efsta Deige koma j Skyū Hims ens/ ꝛ laata sig sia j sijnu uppa teknu Holld e ꝛ sønū Mañdoome/ Dæm ande Lifendr ꝛ Dauda/ epter þvi ð hñ sialfr seiger/ hia Joh. 5. E. Faderen̄ Dæmer ongvañ/ helldur heþr hñ gieþed Synenū allañ Doom.

Þesse Tilkoma Herrans Christi/ til þſſ sijdasta Dooms/ mun ver da ollū Goodū og Gudhræddū til Glede ꝛ Huggunar/ þvi þr munu sia þar/ ꝛ þiña sin̄ allra Sætasta Endurlausnara og Broodur/ Herrañ JEsū Christū/ sm̃ þa mun ecke Eilijþlega Fordæma/ helldur jn̄taka j Eilijþar Tialldbræder/ sem hañ heþur þm̃ fyrerbued/ Luc. 16. Þar hvert a moote munu aller Gudlauser ꝛ athugalauser Kroppar/ hræde lega skielfast/ þa þr munu koma þram̄ þyrer Domstool þſſ Adsta Dom arans/ hvørs þrambodna Nad þr þoracktad haþa j þſſu Lijþe/ hvørs Þolen̄mæde þr vanbrwkad haþa/ Ja/ Hvørs allra Helgustu Forþien nustu/ þeir under Footum troded haþa.

Vm̄ Kong Balthazar lesum vier/ Ad hñ haþe giørt eitt miked Gi eſtabod/ og haþe drucked aþ þm̃ Sylþur og Gull Kierū/ sm̃ hñs Fad et Nabochodonosor/ haþde teked wr Musterenu j Jerusalem/ Enn þa Giestabods Gleden̄ var sm̃ hædst/ þa geingu Fijngur þram̄/ so sm̃ Ma n̄s Hønd/ þr ed skriþudu giegnt Lioosastiknne/ a þm̃ forþægada Veg gnum j Kongs Hølleñe/ hvørsu þ hñs Kongs Rijke skyllde j sundur skipt verda/ ꝛ gieþast þm̃ af Persia og Meden. Og þegar Kongurenn sa þtta/ took hñ Lita skipte/ ꝛ hñs Þankar skielþdu hñ/ ꝛ hñs Lendar skulfu/ og Footleggerner Titrudu/ so sem lesa ma j Spadoms Book Dan. 5. Cap. Eñ Þusundsiñum meyre Hrædsla og Skiælfte mun þalla yþer þa Ozudlegu/ þa þr sia Herrañ Christū koma til Domsins þvi hñ mun þa ecke koma eins og þyrre/ j Audvirdelegre Mynd eins Þioons/ helldur mun hñ koma i miklū Herlegheitum/ Dyrd og Tis gnarvellde/ epter þvi sm̃ hier stendur Liooslega j Gudspiallenu.

Nase Læresveinarner Herrans Christi/ þalled flater til Jardar/ ord

 ed Hræs

ed hrædder og Jstödulauser/ þa þr sau ad eins/ eirn Geysla hũs Gud doomlegrar Dyrdar/ so s Gudspiallamaduren Matth. vottar/ 17. C. Hvad mun þa skie a sijdasta Deige/ þa hañ kiemur skijnande og Lioomande j allre siñe Dyrd? Vm̃ þa Heilog: Guds Meñ Gedeonem/ Manoah Fødur Samsons/ Danielem/ og Hirdarana til Betlehem/ lesũ vier/ j H. Ritningu/ ad þr hafe orded mieg hrædder/ ꝛ Ottaslegner þa þr sau eirn Eingel til sijn koma/ og hia sier standa/ hvad mun þa skie/ þa allur Herskare Heilagra Einglo/ Ja/ sa ædste Herra og Hofdinge Einglaña mun byrtast? Þa hid fyrsta mun Spaadoomur Esaiæ framkoma og sañast a øllũ Oguðlegũ/ þar hñ seiger/ 2. Cap. Gack jñ j Biarged/ og fel þig j Jørduñe/ fyrer þre Ognan DRottens/ og fyrer hũs Dasamlegu Tignarvellde/ Eñ þa mun ecke kiæ ad fela sig/ Þviad ꝥ Auglite þſſ s a Stoolnũ situr/ mun flya Himen ꝛ Jørd/ Og þm̃ mun ei Stadur funden̄ verda/ epter þvi sm̃ þar stendur/ j Openb. B. 20. Cap. Þegar nu Mañsins Sonur/ vor DRotteñ JEsus Christus/ kiem: a þeñañ Haatt til Doomsins/ j siñe myklu Dyrd/ mun hñ þa nockud koma einsamall/ edur an Fylgdar og Førunertis? O nei/ ongvañeigiñ/ helldur mun mꝫ hønũ koma aller Heilager Einglar Guds/ epter þvi sm̃ Gudspiallsins Texteñ vor lioos lega vottar.
O hvilikt herleg Fylgd/ O hvilikt: dyrdarleg: Selskap: mun þtta verda?

Þegar Herrar og Potentatar Reysa siña Erendagiørda/ þa Reysa þr ecke giarnañ Einsamler/ helldur taka þr sier til Fylgdar og Førunertis uppa Veigeñ mꝫ sier/ sijna Hofþienara ꝛ Drabanta/ svo sm̃ vi er sia ũ Dæme a Drottninguñe af Arabia/ þa hun reiste til Jerusalem. Eñ hvad er soddañ Aundvirdelegte Fylgd Jardneskra Konga samann ad jafna vid Selskap H. Eingla/ sm̃ mꝫ Mañsins Syne munu koma a sijdasta Deige til Doomsins? Þvi hafe Þusundsiñũ Þusund Eingla vered med Endurlausnaranũ vorũ þa hñ uppstie til Himna/ svo sem hiñ H. David vottar/ j Psalm. 68. Þa mun þra Tala ecke miñe verda sem med hønũ koma aptur til Doomsins/ Hvar um̃ Enoch sionde fra Adam hefur Spaad og Fyrersagt a þeñañ haatt/ Sia ed DRotteñ kiemur med mørg Þusund Heilagra/ Doom ad halda yfer øllum/

og að straffa alla þa sem Ogudleger eru af þeim/ fyrer allar Giørdet/ fra Ogudlegrar Umgeingne/ hvar med þr Ogudleger voru/ og fyrer allt þ harda/sem Ogudleger Syndarar hafa mote hønu talad/ so sem þar stendur/ j Pistle hins Heilaga Judæ/ v. 14.

Hvort Embætte munu þesser Heiløgu Einglar þa hafa/ eda hvad munu þeir að hafast/þa þeir koma a siðasta Deige / mð Mañsins Syne? First mun þ vera þeirra Embætte/að þiona sinu Herra z Skaparara/so sem þeir giørdu æ tijð/þa hn unigieckst hier vor a medal j Holldenu/ þeir þionudu honum j hns Fædingu/ þeir þionudu hønu j Pijnuñe hañs/ þeir þionudu hønu j Upprisuñe/ þeir þionudu honum j Uppstigninguñe hns til Himins/ Eins munu þr og so þiona hønu þa hn kiemur aptur til Doomsins.

Þar næst mun þ verda þra Embætte/ ad blæsa j Basonr/ z samanfafna þm Utvøldu/ wt af fiooru Vindu/ fra einum Enda Heimsins/ til añars/ so sem Mattheus vottar/ 24. Cap. Og so sem þ/ að þegar Løgmalid var wtgiefed fordu/ a Fiallenu Synai/ þa Auglysstu Einglarner sijna Nalægd/ med sterku Lwdursins og Basoonuñar Hlioode/ Elldingu og Reidarþrumum/ Exo. 19. Eins mun þ z so skie/ j Tilkomu Mañsins Sonar til Doomsins. Latu oss þar þ j Jesu Nafne sia so til/ að vier styggium ecke fra oss þa Heiløgu Eingla/so munu þr ecke alleinasta vernda oss z vardveita j þessu Lijfe/ a ollum vorum Vegum/ Psalm. 19. Helldur og so bera Saaler vorar/ þa þær skilia vid Lijkamena/ j Abrahams Skaut/ Luc. 16.

Oss verdur hier og eirnin wtmalud/ Tign og Herlegheit þessa Doomarans/ i þssum Gudspiallsins Ordum/ þar so stendur/ Ad Hn Mune Sitia a SÆte Sijns DEllðis. Hvad skiliast z merkiast eige/fyrer Nasæte Herrans Christi/ Þad wtleggur Matthæus Gudspiallamadur so/ 26. Cap. Þar hn seiger/ Hier epter munu þeir sia Mañsins Son/ sitia til Hægre Handar Kraptarens/ og komande i Skyum Himens. Hvar af ræda ma/ Ad Herranum Christo tileignast tvefalldur Stoll edur Hasæte/ Sa eine er Osynelegur/ sm er Hægre Hønd hns Fødurs/til hvorrar hn sig sette/ so sem añar Dyrdlegur Sigurhroosare/þeg

ät hn̄ foor upp til Himens. En̄ sa an̄ar Stoollin̄ er eitt synelegt Sky/ a hvøriu hn̄ mun sitia/ þa hn̄ kiemur aptur til ad Dæma/ svo sm̄ han̄ sialfur seiger/ hia Luc. 21. Cap. Og so sm̄ þ hn̄ foor a einu Skye til Himens/ Svo mun hn̄ med sama moote aptur koma/ og hier fyrer nefnast Skyen̄ i Heilagre Ritningu/ Vagn Lifanda Guds/ so sm̄ David ad Orde kiemst/ þar hn̄ seiger/ Ps. 104. Þu fer a Skyunum/ so sm̄ a ødrum Vagne/ ꝛ geingur a Fiødrum Vindarins. A þssū Syns Fødurs Vagne/ mun Herran̄ Christur reisa til Doomsins. Aug. lysande þar med allre Verølldu/ En̄ sierdeilis og einkum þeim Vantruudu/ ad hn̄ sie sa riette og san̄e Messias/ um̄ hvørn Moyses ꝛ Spamen̄erner hafa spaad. Og sm̄ þ/ ad Skyen̄ sveima hatt i Loptenu/ so mun Hasæte og Tignarstooll Man̄sins Sonar miøg hatt upphafen̄ verda/ so vier munum saña þ/ sm̄ David seiger/ Ps. 113. Hvør er so sm̄ vor Gud/ hvør sig hefur so hatt sett? Og so sm̄ þ/ Men̄ sia mykłu betur ofan fyrer sig/ þa þeir eru a einu hau Plaatze/ helldur enn laagt nidur vid Jørdena/ Eins mun þar ecker huled vera/ fyrer Augū þess sydasta Doomara/ þvi Stoollin̄ sm̄ hn̄ situr a/ er har/ af hvøriū hn̄ kan ad sia vijdt ꝛ breidt i kringū sig/ ꝛ straffa þa illu ꝛ Oguðlegu/ en̄ endurgiallda þeim Goodu ꝛ Froomu/ med Himneskum og Eilyfum Dyrdarlaununum.

An̄ar Puncturin̄.

NV vilium vier fara aafram leingra/ og skoda Dooms Atferdena/ hvør og hvijlijk hun mune verda/ Eirnen̄ hvad fyrer Foolk ad þesse sydaste Doomaren̄ mune Dæma. Vier skulum vita/ ad fyrer Doomstoole DRottens/ mune Auglysast og byrkast/ ecke fæeiner/ helldur aller men̄/ allar Pioder og Tungumaal/ sem vered hafa j fra þm̄ fyrsta Man̄e Adam/ og verda munu/ allt til Veralldaren̄ar Enda/ hier verdur eingen̄ undan̄teken̄/ hvørke sa Ryke nie Fatæke/ hvørke sa Ypparste nie sa Lytelmootlegaste/ hvørke sa Unge nie Gamle/ þvi vier munū aller (seiger Postulen̄) skickast fyrer Christi Doomstool/ Rom. 14. Og en̄ aptur seiger same Postule/ 2. Pist. til Cor. 5. Vier hliootū

aller ad

aller ad Openberast fyrer Doomstoole Christi/ uppa þ/ ad hver eitt odlest epter þui sem hn hefur adhafst/ j Lijkamans Lijfe/ sie þad jllt eda gott/ þetta verdur sa mikle Alþingis Dagur/ Hvilikur alldrei hefur halldenn vered/ j fra Vpphafe Verallðareñar/ ꝛ ei helldur mun verda halldeñ/ til Veralldareñar Enda/ þui j Gudspiallenu stendur.

Ad allar Þiooder mune hier samansafnast / og ad Doomare alls Hollds mune j sundur skilia hvoria fra ødrū/ so sem Hirderinn sundurgreiner Saudena fra Kidunū/ og Saudena mun hann skycka til siñar Hægre Handar/ Enn Kideñ til Vinstre.

J þessum Gudspiallsins Ordū verdur ofsliooslega fyrer Siooner sett/ hver verda mune Dooms Adferdeñ a þañ sijdsta Dag.

Þad er Hyrdarañs Vijsa og Vane/Ad þr lata bæde Saude og Kid til samans ganga/j einū goodū og Lystelegū Grashaga a Eigenū/ so þ hvørttveggia meige næræst þar ꝛ þooftrast. Eñ þegar ad Kvellde lijdur/ þa adskilia þr Hiørdena/ og lata Kideñ vera sier j Hoop j ødru Hwse/ eñ Saudena j ødru/ Eins seiger Herrañ Christur hier/ ad þad mune tilganga a moote Heimsins Kvøllde/ hñ seigest þa mune adskilia sijna Saude/þad er /øll riettrwud Guds Børn/ sm sier hafa vel og Meinlauslega hagad/ so sm eñur Lømb edr Sauder/ fra þm jllalucktande Høfrū/ þad er fra øllū Ogudlegū Kroppū sm lifad hafa j alls konar Glæpū/ꝛ Gyrndū Villudoomsins/ og jlla lukta af sijnū Syndum og Svijvirdingū/ sm þeir giørt og framed hafa.

Hier j Heime er sa Sidur/ ad þr Rijku og Volldugu/ sitia/standa og ganga optast nær fyrer ofañ þa Fatæku og Lijtelmootlegu. Enn ødruvijse mun þ skie og tilganga a þañ sijdasta Dag/ þa mun Bladeñu umsnwed verda so þ ad þr sm hier j Lijfe hafa vered Hægre Handar Børn/ og seted j Aundveige mz Drejsse og Drambe/ þr munu þar med Skøm og Minkun til Vinstre Handar setter verda. O hvilijk Vanvirda mun þad vera/ þegar sa Rijke Purpura Junkur ꝛ aat Dag lega Skijnande Kræser/ verdur ad vijkia fyrer þm Fatæka ꝛ Volada Lazaro. Þegar sa stollte og Hofmoduge Haman/ verdr ad dansa fyrer nedañ þañ frooma Mardocheum? Þegar sa hreckvijse Tijrañe Hero

 des/ verds

des/ verdur settur til Virstre Handar/ en̄ Johan̄es til Hægre? Þa hid fyrsta munu þr Fordæmdu taka til ad kan̄ast vid sig/ og klaga yfer Eimd sin̄e og seigia/ hvad hialpar oss nu vort Hofstrackt/ hvad hefum vier nu af voru Rijkedæme og Metnade? Þad er allt burt lided sem̄ Skugge/ og so sē eirn hlioomr sē hia lijdr/ af Spekeñar Bok. 5. Cap.

Þridie Puncturin̄.

HVør mun þa verda Dooms Vrskurdurin̄/ sem ganga mun yfer þa Froomu og Meinlausu Saudena/ og yfer þa Vondu og Ofyrerlætsømu Hafrana? Vppa Sijdu allra þra sem̄ vel og Christelega hafa lifad Elskad Gud og hn̄s Heilaga Ord/ og hafa þar mz audsijndt sig hlijduga Saude/ þa mun þ verda hin̄ Gledelegaste Vrskurdur/ Fyrst so miked sem̄ vidvijkur Hafnenu sem̄ sa ædste Doomare vor DRotten̄ JEsus Christus mun giefa þm̄/ þvi j Gudspiallenu stendur/ ad han̄ mune seigia til þra/ KOmed þier Blessader Mijns FOdurs. Þad er sem hann villde so seigia/ Komed hingad þier Volader/ þier Krossburdar Man̄eskiur/ Ja/ þier sem̄ þiader og þvijngader hafed vered af margvijsleguɱ Eimdum og Hørmungū/ Eg vil Endurnæra ydur/ Verollden̄ hefur noogu leinge hatad ydur/ vered Hughrauster/ ydar Endurnæringar Tijme er nu komen̄/ Eg vil ydr ad mier taka so ad þier Blessunena Erfed/ 1. Pet. 3. O Herra Gud kome til/ Hiertnæmanlega skoor Hiartans Huggun maa þ vera fyrer allar þær Man̄eskiur sem̄ j þssare vondu Verølldu hafa lided Hnædungar Ord/ Brigsl/ Forsmaan og Svijvirdingar/ þa þær sa ad heyra þad Eilijfa Guddomlega Orded til sijn talande/ og seigia/ KOmed þier Blessader mijns FOdurs. Þar næst verdur sa Vrskurdr/ sē yfer þa goodu mun ganga/ harla Gledelegur vegna þra Dyrdarlauna sē Herran̄ heyter þm̄ þa hn̄ seiger so til þeirra. Komed og eignest þ Rijke ē ydr er tilbwed fra Vpphafe Veralldar.

Kongurin̄ Assverus hiet ad giefa DRottninguñe Esther Helftena sijns Rijkis/ þegar hun kiæme ad bidia hn̄ um̄ nockud/ af þvi hn̄ hafde eina Hiartgroona Elsku til hen̄ar/ so sē lesa maa Esth. B. 5. og 7. C. En̄ Þusundsin̄ū meire Elsku hefur Endurlausnaren̄ vor JEsus/ til

vor Bo-

vor Barna sinna/ hvad audsied er af þvi/ ad hann giefur oss ecke ad eins Helming síns Rijkis/ a moots vid sig/ helldur allann Erfda Hlut síns Rijkis/ so vier meigum med hønum Rijkia/ umm Eilijf Aar.
J þridia lage mun Urskurdur sa sem yfer þa goodu og Gudhrædditt mun ganga/ a sijdasta Deige/ næsta Gledelegur og Huggunarsamur ver da/ vegna þess mykla Lofs/og Hroosunar/ sem sialfur Doomarenn alls Hollds/ vor DRottenn JEsus Christus/ mun tilleggia þeim fyrer þad/ sem þr hafa til Gooda giert þeim Aumu og Fatæku i hans Nafne.
Ecke hroosar hann þeim þar fyrer/ ad þr hafe æ kallad Heilaga og hellded þa fyrer sijna Arnadar menn z Medlgangara hia Gude/ ecke fyrer Fest ur og Bindinde/ ecke fyrer Hrædstrokur/ og adrar þvijlijkar Þieningar Hvar fyrer ad Papistar meina sig Riettlæta og Saluhoolpna verda/ helldur mun hann hroosa þeim fyrer sijn Goodverk/ s þr hafa audsynt hans Limum/ þvi so seiger hann sialfur hier i Gudspiallenu/ HUNgradur var eg/ og þier gafud mier ad eta/ Þyrstur var eg/ z þier gafud mier ad drecka/ Giestur var eg/ z þier hystud mig/ Nakenn var eg/ z þier klæddud mig/ Siukr var eg/ z þier vitiudud mijn/i Myrkvasto-fu var eg/ og þier komud til mijn. Sannlega seige eg ydr/ Hvad þier giørdud einum af þessum mijnum minstu Brædrum/ þ giørdud þier mier.
Vilier þu nu minn Brooder og Syster/ fa þvilijka Hroosun og Veg legann Vitnisburd/a sijdasta Deige af þijnum Endurlausnara/þa siadu til ad þu Briooter þeim Hungrudu þitt Braud/ Esa. 58. Giefer þeim Þyrstu ad Drecka/ Matth. 10. Giert Giestrisenn og Lat ner giarnann Hus/ 1. Pet. 4. Klæder þa hina Nocktu/ svo hafer þu tvær ÿfer hafner edur tvo Kyrtla/ad þu giefer þa annann þeim sem aungvann hefur Luc. 3. Minstu eirnenn þra Fongudu og Bundnu/ Heb. 13. Og lattu þier ecke þikia miked fyrer ad vitia þra siuku/ Syrach. 7.
Þvi þetta eru þau Myskunarverk sem DRottenn hefur boded oss/ ad audsijna vorum Samchristnum Naunga/ og þo vier forþienum ecke þar med Eilijft Lijf/ þa skulum vier þo samt Bevijsa vora Trw/ ma þessum Goodverkum ad hun sie ecke daud/ helldr ein Lifande Trw Jac. 2. E.
Þvi vier erum skapader i Christo Jesu/til goodra Verka/ Eph. 2. E.
 Og All

Og æn þvilïkrar Helgunar þær eingeñ Gud ſiedañ / ſeiger Piſtilsſkrif areñ til Heb. 12. O hvỏlijk Æra og Virding mun oſſ þad vera / þegar ſa mikle Himenſins Kongur / vor DRottẽ JEſus Chriſtus / mun ßrañtelia a ſijdaſta Deige ßyrer ſijnū Himneſka Fødur / Heiløgū Einglum og Vtvaldū øllū / hvørſu margar Mꜳltijder vier høfū gießed þm̄ Hꜳngrudu j Guds Naßne / Hverſu marga Bikara Vatns vier høßū rietr ad þm̄ þyrſtu / hvørſu mørgū Vadmꜳlsgeyrū vier høßum vtbijtt þm̄ Noktu & Klædlauſu? Jꜳ / þegar hñ reiknar øll þau Spor / ſm̄ vier høßū geinged til ßra Siwku og Vanfærus? Þeſſū vor um Guds⸗Þackaverkū mun Herrañ vor JEſus Chriſtus / ecke ad eins hrooſa og ßramhallda / helldur & ſo Rijkuglega launa & Endurgiallda þviad j ſtadeñ eins Braudbita ſm̄ vier høßum gießed Hꜳngrudū / mun hñ gießa oſſ ad eta af þvi ßolgna Mañā edur Lijßſins Triennu / ſm̄ er midt j Paradijs Guds / Openb. B. 2. C. J ſtadeñ eins kallds Vatns Bikars / ſm̄ vier gießed høßū einū þyrſtū / mun hañ Dryckia oſſ med Vellyſtingu ſo ſm̄ mz reñande Vatne / og lꜳta oſſ Druckna verda / aß Nægdar Gotze ſijns Hwſſ / þvi hia hønū er Nægdat Vppſpretta og j hñs Liooſe ſiꜳū vier Liooſed / Pſalm. 36. J ſtadeñ þſſ ad vier høf um lꜳnad Herberge / þm̄ ſm̄ þſſ hafa Oſkad og vid þurßt / mun hñ ſñ taka oſſ j Eilijßar Tialldbwder / Luc. 16. J ſtadeñ þſſ / ad vier høf um Klædt þa Noktu / mun hñ Jklæda oſſ / Klædū Hialprædeſins og ſkijla oſſ mz Møtle Riettlæteſins / Eſa. 61. Jꜳ / j ſtadeñ þſſ / ad vier høßū vitiad ßra Siwku og Fangudu / mun hñ ßæra oſſ j Selſkap margra Þuſunda Eingla & til Samkundu ßra Frumgietuu / hvørier ꜳ Himnū ſkrißader eru / og til Guds allra Doomara / og til Andaña Al giørßelega Riettlꜳtra / og til Medalgꜳngara hins Nya Teſtamentis JEſu / og til Bloodſins Yßerdreyßingar / ꝥ betr talar eñ Abels / Heb. 12. O hvỏlijk Bleſſud og Dyrdarleg Laun eru þtta? A moote hvørium øll vor Godverk eru ad reikna ecke añad eñ ſo ſm̄ Dupt og Hiegoome. Fyrer þvi kiærer Brædur / legged þſſ meyre Kappsmune a ydar Kallan & Vtvalning ad ſtadßeſta / þvi ef þier giøred ꝥ / munu þier eige hraſa / og mun ydur ſvo Rijkuglega gießeñ Jñgꜳngur verda / j æß

eñlegt Rÿke vors Drottens z Lausnara Jesu Christi/ 2. Pet. 1. Ed

Hier hvert a moote mun þ verda hrædelegur og Ognarlegur Ursku rdur og Dooms Alyktan sem ganga mun yþer alla Ogudlega og Jdrunarlausa Syndara/ a þañ sÿdasta Dag/ þvi j Gudspiallenu stendur/ Ad sa ædste Doomare alls Holldz/ vor DRottiñ JEsus Christus/ mune seigia til þra/ Sem til Vinstre Handar eru/ FAred Burt þra Mier/ Þier Bølvader j Eilÿþañ Elld/ Þañ Sem Fyrerbweñ Er Fiandanū Og Hañs Aarum. O Herra Gud kome til/ hvad skielfeleg Ord eru þtta? Þeir Fordæmdu munu þa þ ad saña/ þvi ecker Sverd/ Eingeñ Pÿla edur Skeyte/ mun særa þa so miked og jaþnvel þo þad stæde j Hiartanu a þm/ so sem þesse Ord/ FARed FRa MJer/ seiger Herrañ/ Fra Bruñe Lÿfsins/ Fra mier Sooleñe Riettlætesins/ Fra mier sem er Lioome Fødursins Dyrdar og Jmynd hñs Veru/ og kom ed alldrei fyrer mitt Auglit þramar meyr. Þar næst gieþur hann þm hier þ Naþn/ad hñ kallar þa Bølvada/z þ sama vegna þss/ ad þr haþa hvørke uppþyllt Løgmaled/og ecke helldur viliad trwa a þñ/ sem var Løgmalsins Endalok/ þ er a Christum/ þvi hvør a hñ trwer/ sa er Riettlatur/ Rom. 10. J þridia lage seiger hañ/ ad þr skule fara j burt þra sier/j Eilÿþañ Elld/ Sem Fyrerbweñ er Fiandanum og hñs Aarum/ so þr medtake somu Kvaler og Straff so sem þr Fordæm du Andar haþa þorskulldad/ med þvi þr haþa meir og framar hlÿdt Diøþulsins Aeggingum og Radum/ eñ sialþs Guds.

Ad sÿdustu/ leggur Herrañ Christur Ordsøkena til/ hvar fyrer hañ Uppseige so hardañ Doom yþer þm/ sm hñ setur sier til Vinstre Handar/ a sÿdasta Deige/ so eingeñ kuñe ad hallda hñ Oriettvÿslega Dæmdañ ad vera/ sem er þsse/ þviad/ seiger hañ/ HUngradur Var eg/ z þier gaþud mier eige ad eta/ Þyrstur var eg/ z þier gafud mier Ecke ad Drecka/ et. ct. Þad er sm hñ so segde/ Þier hafed vered O mÿskunsamer/ Hvar med þier haþed ecke ad eins audsÿndt/ ad þier haþed ei rietta Trw haþt/ sem þyrer Kiærleikañ verkar/ Gal. 5. Cap. Helldur og eirneñ ad þier haþed þorskulldad Eilÿþar Kvaler/ þviad Omÿskunsamur Doomur mun yfer þa ganga/ sem ongva Mÿskunseme

 haþa giort

haþa giørt/ so sm̃ Postuleñ Jacob vottar/ j syns Pist. 2. Capitula.
Og þo ad þr Ogudlegu ville bera sig ad forsvara og þegra Søk syna/
med þssu Ordu/ seigiande/ Herra/ Nær saum vier þig Hungrad
añ/ edur þyrstañ/ Giest/ edur Nakeñ/ Siwkañ edur j Myrkvastoþu
og Høþum þier ecke þionad? Þa mun þad ecker haþa ad seigia/
þvi Herrans Christi Doomur og Vrskurdur/ stendur stødugur og Obr
ygdanlegur. Latum oss þar fyrer j JEsu Nafne/ þar um̃
aminka vera/ ad vier vøndum vel Ord vor og Giørder/ þvi þar ad kis
emur/ ad vier munum ecke alleinasta sialþer byrtast þyrer Doomstoole
Drottens/ helldur munu þar og eirneñ j Lioos leidd verda øll vor Ve
rk/ bæde good og ill/ þa munu þeir goodu og þroomu vegna Elsku
þrar og stødugrar Trwar/ sem þr haþa haþt a sinum sætasta Endur.
lausnara JEsu Christo/ þa og ødlast Eilyfa Æru/ Vegsemd og Heid
ur/ og jnganga Rietklæter j Eilyft Lyf/ Eñ þr vondu og Ogudlegu/
vegna siñar vantrwar/munu hrapa j Eilyfa Skem̃ og Svyvirding/
sem og Eilyfar Pyner/þra hvørium Gud oss vardveite/þyrer Pynu ꝛ
Dauda/ Blood og Beniar syns Elskulega Hiartans Sonar JEsu Chr
isti vors Endurlausnara/ Hvøriu mz Fødurnu og Heiløgum
Anda/ sie Loþ ꝛ Dyrd/ fra Eilyfd til Eilyfdar/ Amen.

Tuttugasta og siøunda Suñudag epter Trinitatis.

Evangelium/ Matth. 17. Cap.

A þeim Tyma. Og sex Døgum þar epter/ took JEsus med sier Petrum og Jacobu og Johañem Broodur hñs/ og haþde þa Aþsydis upp a hatt Fiall/ og Vmmynd adest fyrer þeim/ Og hañs Asiona skein sem Sool/ Eñ hañs Klæde urdu so biort sem Lios. Og sia/ ad hønu byrtust þeir Moyses og Elias/ og føludu vid hañ. Eñ Petur ansade/ og sag de til JEsu/ Herra/ Hier er oss gott ad vera. Ef þu villt/ þa viliu vier giøra hier þriar Tialldbwder/ þier eina/ Moyse eina/ ꝛ Elia eina/ Og þa hañ var þetta ad tala/ Sia/ ad biart Sky umskyg.

de þa.

de þa. Og ſiaa / ad Rødden wr Skyenu ſagde. Þeſſe er Sonur min̄ Elſkulegur/ ad hvørium mier vel þocknaſt/ hlÿded þier hønum. Og er Læreſveinarner heyrdu þad/ Fiellu þeir fram̄ a ſÿnar Aſiaaner/ og urdu miøg hrædder. En̄ JEſus gieck til þeirra / took aa þeim og ſagde. Standed upp/ og vered eige hrædder. En̄ þa þeir litu upp/ ſaau þeir aungvan̄/ nema JEſum alleinaſta/ Og er þeir geingu ofan̄ af Fiallenu/ baud JEſus þeim og ſagde/ Þier ſkulud aungvum þeſſa Syn ſeigia/ þar til Man̄ſins Son er upp aptur riſin̄ fra Daudum.

Exordium.

MJer leſum/ Exodi Bok. 34. Vm̄ þan̄ mykla Spaaman̄ Moyſen/ Ad þegar han̄ var uppa Fiallenu Sinai/ talade þar vid ſialfan̄ Gud/ og medtok af hn̄s Hende/ þær tvær Bodorda Töblur/ þa hafe af hn̄s Andlitis Hwd/ ſtaded Geyſlar/ En̄ ſem Aaron/ ⁊ hin̄ en̄ur Jſraels Børn/ ſaau þeſſa Andlitis Byrtu Moyſis/ Ottuduſt þau ad koma nærre hønum/ Hvørs vegna Moyſes heyngde Skylu fyrer ſitt Andlit/ þegar hn̄ villde tala vid þau/ En̄ þegar hn̄ foor aptur ad tala vid Drottin̄/ þa tok hn̄ Skyluna i burt. Ad Moyſes Guds Madur meige med riettu lÿkiaſt vid Herran̄ Chriſtum/ ꝥ verdur oſſ kient/ Deut. V. 18. C. Þar Herran̄ Chriſtur ſeiger ſo ſialfur/ Spaaman̄ mykin̄ vil eg uppvekia þeim af þeirra Brædrum/ lÿkan̄ þier/ og eg vil leggia mÿn Ord i hn̄s Mun̄. Þar næſt ſo ſem ꝥ/ ad Geyſlar ſtoodu af Moyſis Andlite/ epter ꝥ hn̄ hafde Vm̄geingne med ſialfum Drottne/ aan Matar og Dryckiar/ 40. Daga ⁊ 40. Nætur aa Fiallenu. Eins ſkiede ꝥ lÿka og til gieck/ ad epter ꝥ Herran̄ Chriſtur hafde faſtad i Eidemørkun̄e/ 40. Daga og 40. Nætur/ þa um̄myndadeſt hn̄ ſkom̄u þar epter fyrer ſÿnum Læreſveinum/ ſo ſem þetta Heilaga Evangelium og Gudſpiall klaarlega vottar/ hvørt þo ad allſkiallðan̄ in̄ falle/ ſvo wt af þvi ſie predikad i Chriſtelegre Kyrkiu og Søfnudenū/ þa vil eg i ſtuttu Maale/ yferfara ꝥ/ epter þvi ſem ꝥ hlioodar/ med ſÿnum ſierleguſtu Lærdoomum / Huggunum og Amin̄ingum.

 Nu/

Nu/ Sa Eilijfe Dyrdareñar Kongur/ vor Drotteñ Jesus Christus / sem hefur med bssare siñe Forklaringu/ oss fyrer Siooner sett/ þa Eilijfu Sælu/ Dyrd og Nerlegheit/ sem a oss mun sijdarmeyr i Eilijfu Lijfe Openber verda/ hñ virdest ad senda oss øllu sijna Nad/ so vier mættum hier vt af nockud gott læra/ ₇ oss til Nytsemdar fára/ Amen.

J Numeri Bookar 13. Cap. Lesum vier/ Ad Israels Foolk hafe fra fyrstu ecke vilad trwa/ ad þad Fyrerheytna Canaans Land/ hefde sodd-añ Giæde ₇ Nerlegheit ad bera/ so sm̄ þ hafde ædur heyrt af þvi sagt/ allt þangad til þ sm̄ fyrer sijnu̅ Augum/ þañ Kostulega Vijnkvist/ og Vijnberia Klasa/ sem Njoosnarmeñerner hofdu Vpp skored/ hia þm̄ Læk Escol/ þa hid fyrsta kuñe Foolked ad Rada og skynia/ ad Landed munde vera ægiætt og Kostulegra framar ødrum Londum.

Nafe nu nockur hingad til/ efad um̄ Dyrd þa/ sm̄ Vtvolldu̅ Guds Børnum mun auglysast ai sijdañ/ i Eilijfu Lijfe/ ₇ ecke viliad trwa ad hun munde kuña ad vera so stoor og mykel/ sm̄ þar vt af er kient og Predikad/ hñ kome hingad/ ₇ skode Forklaranena/ vors blessada End urlausnara/ Jesu Christi / sem skiede a Fiallenu Tabor/ so mun hñ ei leingur Efablandeñ vera/ eda Trwarveikur/ um̄ Dyrd þa/ sem Vtvøldum mun hlotnast/ þa þeir koma i Eilijft Lijf.

Og er oss hier fyrst Athugande/ hvør vered hafe Personañ/ sem Vmmindadest edur Forklaradest / Gudspiallamadureñ nefner hann hier m Nafn/ og seiger/ þad hafe vered JEsus/ Þad er Sæluhialpare/ hvørn Fadereñ hefur sendt hingad i þeñañ Heim/ til ad giøra þad Holped/ sem Fortapad var/ Matth. 18. Þar næst verdur hier og so þess minst/ A hvørium Tijma þesse Forklaran Nerrans Christi hafe skied/ sem er/ Sex Døgum epter þ/ hñ hafde talad og predikad/ fyrer sijnum Læresveinum/ vt af Pijnu siñe og Dauda/ sem hañ þa iñañ skams ætte ad lijda/ Og amint þa þar med/ ad þeir skylldu vilinger taka siñ Kross uppa sig/ og Fylgia sier epter/ þvi hvør sitt Lijf forvara villde/ hñ munde tijna þvi/ eñ hvør sem sijnu Lijfe Tijnde hañs vegna/ sa mynde þad fiña. Af hvørre Nerrans Christi Rædu/

þeir Vp

þeir Veiku Postular / urdu miøg skielfderog hugande / eñ uppa þ hñ Nug hreyste þa aptur / þa talar hñ so framveigis til þra sz seiger / Sañ lega seige eg ydur / ad hier standa nockrer sem Daudañ munu eige smacka þar til þr sia Mañsins Son / komande j sijnu Rijke. Þetta sitt Lof ord ente nu Herrañ Christur vid Lærisveinana sijna / sex Døgū epter þad hñ hafde framsett þessa sijna Predikun / s̃ adr er sagt / giefand. þm̃ þar mz so sm̃ uodurskonar Forsmeck / af þre Sælu / Dyrd og Vegse mð / sm̃ j Eilijfu Lijfe mun verda.

Hvar af vier hefū oss þ til Huggunar ad taka / ad so sem þad / ad Herrañ Christr endte Loford sitt vid Lærisveinana sijna / so ender hñ lijka allar sijnar Lofaner vid oss. Hia Joh. 5. Cap. seiger hñ / Sañ lega / sañlega seige eg ydur / hvør mijn Ord heyrer / og trwer þeim sem mig sende / sa hefur Eilijft Lijf / og ei kiemur hñ fyrer Doom / helld ur hefur hñ þreingst j giegnum / fra Daudanum til Lijfsins.

Þetta hid-sama er eitt af hñs Lofunū. Þar fyrer mattu vera fullviss þar uppa / ad þier mune þad alldrei bregdast.

Pad þridia sem oss er hier Athugande / er þad / hverier vered hafe Vottar ad þessare Herrans Christi Forklaringu / þad undvijsar oss Textiñ / þvi hier stendur / Ad Hañ Hafe Med Sier Teked Petrū Og Jacobum / Og Johañem Brodur Hañs / Og Hafi þa Afsijdis.

Hier kañ einhvør ad spiria / hvad Herranū Christo hafe geinged til þss Ad hñ took ecke alla Lærisveinana mz sier / til ad sia uppa sijna Vm̃myndan / og Forklaring? Nęnum Blessudum þotte þ noog / ad þeir þrijr hellstu af hñs Lærisveinum / sæe þar uppa / hvøria hañ hafde hugad hia sier ad lata vera / þa hñ Vppbyriade sijna Pijnu j Grasgardenum / z sveittest Bloodugum Sveita / so sem og sijdar skiede.

Vilium veir nu eins og þesser þrijr Lærisveinar Herrans Christi / fa ad sia Jesū Endurlausnara vorn j Eilijfu Lijfe / j sijnū Dyrdarlegum z Forklarudū Lijkama / þa hliootū vier ad feta j þeirra Footspor giørast og vera hñs trwer og Audsveiper Lærisveinar / eins og þr / z bera Krossen sem hñ leggur uppa oss / þoleñmoodlega epter hønum. Petur þijder so miked sem sterkur / so eigum vier eirneñ sterker ad vera /

 so sem

so sem añad Hellubiarg/ og lꝏta oss ecke vykia vr stad/ fra þeirre riettu og Sꝏluhialplegu Trw/ þui hvør hñ blyfur stødugur/ allt til enda/ sa mun hoolpeñ verda/ seiger Herrañ/ Matth. 10. Cap.

Jacob merker so miked/ sem Foottrodara/ edur þañ sem leggur eirn vnder Fætur sier. So eigum vier og lyka/ ad leggia allar Syndsamlegar Gyrnder og Tilhneygingar under vorar Fætur mz sañre ⁊ alvarlegre Gudrækne/ epter þui ꝥ Post. aminer/ Pist. til Rom. 6. Lꝏted Syndena ecke Drottna j ydar Daudlegum Lykama/ so ad þier sieud heñe hlyduger j heñar Gyrndum/ þuiad ef þier lifed epter Holldenu/ þa munud þier deya/ eñ ef þier deided fyrer Andañ/ Holldsins Gyrnder/ þa munud þier Lifa/ Rom. 8. Johañes þydest so miked sem Goodgiarn/ edur Nꝏdarrykur. Sꝏum og so til/ ad vier sieũ þui Guds Þackagiarner vid þa Voludu og Fꝏtæku/ þa munum vier aptur a moot hafa eirn Nꝏdugañ Gud og Fødur a Himnum.

J fioorda lage/ er oss hier athugande/ hvar edur j hvørium Stad Christi Forklaaring hafe skied/ ſm er/ a einu hꝏu Fialle j Galilæa/ hvørt ꝥr Gømlu-Lærefedur hafa hallded Fialled Tabor. Gudspiallamadureñ Lucas Skrifar/ ad þegar Herrañ Christur hafe vered komeñ uppa þetta Fiall/ þa hafe hñ falled til Bænar og hefur hañ Blessadur an Efs beded siñ Himneska Fødur ad hñ mætte Forklꝏrast þar/ fyrer þssũ sijnũ þremr Læresveinũ/ Petre Jacobo og Johañe/ uppa ꝥ/ ꝥr mættu Riettelega kuña ad þeckia sig/ so ꝥr hneyxludust ecke sijdar meir þa ꝥr sæe þar uppa hvørneñ ad Höfudprestarner/ og ꝥr Skriftlærdu høndludu vid hañ Omyskunsamlega/ Ofurseliande hñ þm̃ heydna Lands doomara Pontio Pilꝏto/ til Krossfestingar ⁊ Dauda/ helldur ad ꝥr mættu þa hugga og Gledia sig/ vid þad/ sem þeir hefdu ꝏdur sied/ ⁊ heyrt af hønum/ a Fiallenu Tabor.

Þad fimta ꝥ oss er hier hugleidande/ er ꝥ/ hvørneñ ad ꝥsse Herrans Christi Forklꝏran hafe tilgeinged. Mattheus Gudspiallamadur seiger/ hñ hafe Auglyst sig fyrer sijnũ Læresveinũ/ Marcus/ ad hann hafe Forklꝏrast fyrer þm̃/ Eñ ecke a ꝥtta svo ad skiliast sem þar hafe skied nockur Veruleg Vmbreyting Herrans Christi Lykama/

Eins og

Eins og þar stendur Prißad/ um Koinu Lofhs / ad hun haße orded ad Salltsteine/ Gen. 19. Helldur so sem Lucas vottar/ ad hans Andlitis Mynd hafe orded ødruvyse. Christur heßde ad sønu a Deg um syns Holldz/ gietad jaßnlega lated a sier sia (heßde hañ so viliad) þa skijnande Guddooms Mynd/ sem hañ liet Læresveinana hier sia/ eñ þ þocknadest honum ecke/ helldur lytelæckade hañ sig sialßañ/ og took a sig Mynd eins Þioons/ vard lyfur ødrū Mōñū/ og ad Hegdan þund eñ svo sem Madur/ Phil. 2. Eñ hier villde hñ lata Læresveinana sia Geysla siñar Guddoomlegrar Dyrdar/ epter Holldenu/ sem hñ haßde Personulega uppa sig teked/so þeir mættu þar af skilia/ hvørneñ vared munde verda þeirre Dyrd sem Trwudū Guds Børnum er j Vpprisu þramlideña þyrerheyteñ.

Framveigis seiger Gudspiallamadureñ Mattheus/ AD HAñs Asiona HAße SKined sem Sool. Vier Mañeskiurnar vitum ecke aß neinu fegra og Lystelegra Lioose ad seigia eñ Soolareñar/ Og þß vegna samlyfia Gudspiallameñerner Biartleika Herrans Christi sem a honum sast j Forklaringuñe/ vid Soolareñar Birtu. Samt skulum vier vita/ ad hañs Fegurd og Dyrdar Lioome er Þusundsiñum skiærare eñ Sooleñ/ þar þyrer verdr hñ kalladr Sool Riettlætesins/ hia Mal. 4. Og þ saña Lioos / hvørt ed Vpplyser alla Meñ sm̄ koma j þeñañ Heim Joh. 1. Soddañ Dyrdar Lioome mun Lykømum vorū gießast a syddsta Deige/ ꝛ þo þm̄ verde (epter Postulans Ordū) hier nidur sad j Vanserad/ þa munu þr þo aptur Vpprysa j Vegsemd/ þm̄ verdr nidur sad j Ostyrkleik/eñ munu upp aptur rysa j Krapte/ þar verdur nidur sadur Nattuurlegur Lykame/ eñ mun Vpprysa Andlegur Lykame/ Og so sem þ/ ad añañ Biartleik heßur Sooleñ/ eñ añañ Tungled/ añañ Biartleik haßa og Stiørnurnar/ þvi ein Stiarnañ yßerviñur adra j Biartleika/ Eins mun ꝛ so skie um̄ Vpprisu Framlideña/1. Cor.15.

Þar næst er þ hier og so næsta eptertakanlegt ad Gudspiallamadureñ seiger/ AD HAñs KLæde Haße Orded So Biørt Sem LJoos. Marcus kiemur hier ødruvyse Ordum ad/ og seiger/ ad þau hafe orded skynande og næsta hvyt/ sem Snioor/ so eingeñ Litunarmadr a Jørdu

 kuñe so

kuñe so hvÿtt ad giøra/ Marc. 9. Nu so sem ꝥ/ ad Soolareñar
Geyslar skÿna j giegnum Glered/og Ellldureñ lÿser j gegnū Chrystallīn/
so ad bæde Chrystallenū ⁊ Glasenu giefst og tillegst Byrta þar af.
Eins lÿka hefur hier su Himneska Byrta Herrans Christi Lÿkama giørt
hñs Klæde Biørt/Skÿnande ⁊ Snioohvÿt. Soddañ hvÿtū Skrw-
da munū vier jklædder verda/ j Eilÿfu Lÿfe/ þvi so stendur j Openb.
Book. 19. Cap. Ad þre Aadlegu Brwde Herrans Christi/ mune gie
fed verda/ ꝥ hun um̄klæde sig hreinu og Fogru Sylke/ hvørt Sylke
ad eru Riettlætingar Heilagra. Latū oss þar fyrer kosta Kapps/
ad vier hier j Rÿke Naadareñar hegdū oz vel/⁊ giørū oss um̄skiptelega
mz Endurnyungu vors Hugskots/ so ꝥ Post. ámiñer/ til Rom. 12.
So munū vier gieta staded fram̄e fyrer vorū Gude og Skapara/ j O-
daudleikans Møtle/ lÿka sem Brwdgume Prÿddr Kieñemañlegū Skr-
wda/⁊ so sem øñur Brwdur/ prÿdd mz sÿnu Skarte/ Esa. 61.

J siøttu Grein/ er ꝥ næsta Jhuga verdt og Athugasamt/ hvad fyr
er Samtal hier hefur hallded vered/ þa Herrañ Christur forklaradest/
þviad Gudspiallmadureñ seiger/ ad hønum (ꝥ er Herranum Christo)
Hafe Byrtst þeir Moyses Og Elias/Og Hafe Talad Vid Hañ.
Vt af hvøriu Efne mun þa ꝥtta Samtal rised hafa? Sañlega hef
ur ꝥ ecke vered nein Hiegoma Ræda edur Onytsamlegt Tal/ sm̄ þesser
Heiløgu Guds Meñ hafa haft vid vorn Frelsara JEsū Christū/ helld
ur so sem Gudspiall madureñ Lucas vottar/ þa hefur fra Samtals-
Efne vered um̄ hñs Vtfør/ hvøria hñ mūde fullkomna til Jerusalem/
þad er um̄ hñs Pÿnu og Dauda/ hvar med hñ munde Endurleisa allt
Mañkyned. Þetta er nu su hellsta og Ypparsta Høfudgrein vorrar
Christelegrar Trwar/ um̄ hvøria Moyses og Spameñerner/ hafa so
margt og merkelega skrifad j sÿnū Bookum/ Og þar fyrer seiger Post
uleñ Pall so/ 1. Pist. til Cor. 2. Eg helld mig eckert vita ydar a mi
lle/ utañ alleina JEsū Christū þañ hiñ Krossfesta/ Og eñ aptr seiger
hañ/ Jeg gaf ydur j fyrstu hvad eg medtook/ Þad ad Christur sie Lÿf
laten fyrer vorar Synder/ epter Ritningunū/ Og ꝥ hñ sie Grafenn/
og upp aptur risen/ a þridia Deige epter Ritningunū/ 1. Cor. 15.

Nu so

Nu so sem þ/ ad þetta er hellsta Samtals Efne/ Moysis og Elie vid Herran̄ Christū/ ad min̄ast a hn̄s Kvøl og Pijnu/ a hn̄s Dauda ꝫ Dyrdarfulla Vpprisu/ So mun þ eirnen̄ verda Ræda vor j Eilijfu Lijfe/ ad tala um̄ þ Dyrmæta Endurlausnarverk Man̄kynsins/hvørt vier fa̋ū alldrei hier j Heime nooglega skiled/ Grundad og yfervegad/ og ad þacka vorum Gude og Endurlausnara JEsu Christo/ þar fyrer Oflaatanlega syngiande og seigiande/ wt af Openb. B. 5. Cap. Verdugt er Lambed þad slatrad er/ ad medtaka Krapt og Rijkdoom/ og Visku og Styrk ꝫ Æru/Prijs og Lof.

Þar næst er oss hier vel merkiande/ ad Postulen̄ Petur/ hefst hier sialfkrafa Orda/ wt af þm̄ Oseiganlega mikla Føgnude/ sem hn̄ hefur feinged af Sioon og Samveru þssara þriggia/ HErrans CHristi/ Moysis og Elie/ og seiger til JEsu. HErra/ HJer Er Oss gott ad vera/ ef þu villt/ þa vilium vier giøra hier þriar Tialldbw der/ þier eina/ Moysi eina/ og Elie eina.

Hvar af ræda ma/ ad hønū hefur þott Heimuren̄ og øll hn̄s Herlegheyt/ Pract og Vellist/ einskis verd hia þre Dyrd/ sem han̄ sier hier fyrer sijnū Augum. Hvad meined þier þa/ mijner Elskanleger/ ad su Glede og Hiartans Føgnudur mune verda Oseiganlega stoor og mikell/ þa vier munū j Eilijfu Lijfe/ fa fullkomlega ad sia/ allan̄ Rijkdoom-Himneskrar Dyrdar/ Æru og Vegsemdar æfenlega/ oss mun þa alldrei langa aptur j þen̄an̄ Heim/ hvørsu gott sem vier høfū hier att/ og j hvørsu mørgum Vellystingū sem vier høfū hier lifad/ helldr mun um vier seigia mz hinum Heilaga David/ af Psalm. 84. Hvørsu Elskulegar eru þijnar Tialldbwder/ DRotten̄ Zebaoth. Sæler eru þr sm̄ j þijnu Hwse byggia/ þr lofa þig þar æfen̄lega/ Eirn Dagur j þijnū Forgarde/ er betre en̄ an̄ars Þusund/ Eg vil helldur vardveita Dir j Guds mijns Hwse/ en̄ leinge ad bwa j Tialldbwdū Ogudlegra. En̄ sierdeilis er þ hier so næsta Gledelegt ꝫ Huggunarsamlegt/ad nær vier komū j Eilijft Lijf/ þa munū vier þeckia hvør an̄an̄/ og kun̄a ad nefna hvørn med sijnu riettu Nafne/ lijka vel þo vier høfū þa alldrei hier j Lijfe adur sied. Petur spir Herran̄ Christū hier ecke ad

hvørier ad sieu þsser Meñ / helldur neþner hñ þa strax med Naþne. Eins munu vier j Eilijfu Lijfe / ecke þurþa ad spiria epter Heyte eins edur aňars / aþ þm̃ Vtvøldu / helldur mun Hiarta vort seigia oss þar best til / hvad hvør eirn sie þyrer sig / þa vier þaũ þ ad sia / so vier mu nũ þullkomlega þeckia þa og seigia / þetta er Abraham / þetta er Moy ses / þtta er Elias / þtta er Petur / þtta er Pall / ꝛ so Framveigis.

Framveigis stendur so j Gudspiallenu / Ad þa Petur haþe vered þe tta ad Tala / PA Naþe BJiart Sky Vm̃skygt Þa. Hvad ad viss ulega heþur þess vegna skied / ad Læresveinarner hafa ecke kuñad ad sta ndast Byrtu þrar Guddomlegu Dyrdar Herrans Christi / þa hñ Forkl æradest / so sem optsiñis hefur skied / j þvi Gamla Testamentenu / þa Gud heþur Openberad sig. Þeir Gømlu haþa vered þrar Meiningar / og hallded ad þetta Skij hafe vered wtvortis Teikn Nær arrijkrar Nælægdar þess Gooda Heilaga Anda / Eins og þegar hañ kom yþer Herrañ Christũ / j Dwþu Lijking j Skyrneñe hñs / Matth. 3. So høþum vier þa hier eirn Merkelegañ Vitnisburd / uppa Nælægd þrar Heiløgu og Hæverdugu Guddoomsins Preñingar / þvi Fadereñ lætur heyra til sijn j Raustenñe sem kom aþ Himne / Sonureñ Forklær ast / og Heilagur Ande byrtest j Mynd eins Skys. So kiemur þad hier þa riettelega þram̃ / sem Johañes seiger / 1. Pistle 5. Cap. Þrijr eru þr sem Vitnisburdeñ gieþa a Himne / FAdereñ / ORded og HEilagur Ande / ꝛ þsser þrijr eru eitt / Og þrijr eru þr s Vitnisbu rdeñ gieþa a Jørdu / Andeñ / Vatned ꝛ Blooded / ꝛ þr þrijr eru eitt.

J siøunda mæta er oss hier athugande / Hvørn Vitnisburd ad sa Himneske Fadereñ haþe gieþed Herrañũ Christo / j Forklæringuñe / hi er um̃ hlioodar so Texteñ. Og sia ad Røddeñ wr Skyenu sagde / Þesse er Sonur miñ Elskulegur / ad hvøriũ mier vel þocknast.

Hier j þessum Ordum / er iñefalen Grundvøllur vorrar Sæluhial pat / Þvi þar Gud Drotteñ gieþur Herranum Christo sialþur þañ Vit nisburd / ad hañ sie siñ Elskulegur Sonur / Þær vitum vier nu / æ hvørn vier Trwum / sem er / ecke æ eirn sliettañ og Einfalldañ Mañ / helldur æ þañ Fyrerheitna Messiam / Sæluhialpara og Heilsugiafara

allrar Ver.

allrar Veralldarennar / Hvør ad er Gud og Madur j einne Persónu / þar þyrer þurfum vier eckert ad efa / um Fullnægiu Borgun / og Betaling / þyrer vorar Synder / þvi hann heþur Verk vorrar Endurlausnar framkvæmt / og allt þullkomnad / Joh. 19. Hvar þyrer vier meigum vera hughrauster / og seigia med Postulanum Pále / Med þvi vier erum Riettlæter ordner þyrer Truna / þa høþum vier Frid vid Gud / þyrer vorn Drottenn Jesum Christum / Rom. 5.
Oss eru hier og eirnenn vel athugande / og i Minne leggiande / þaug Ord / sem sialþur Gud Fader / leggur hier til Vitnisburdarins / sem hann gieþur sijnum Eingietna Hiartans Syne / þar hann seiger / Hlijded þier Hønum. Christur var þar til sendur / og komenn : þenann Heim / ad hann skillde kunngiøra oss Vilia sins Himneska Fødurs / Joh. 1. Hvad hann heþur og so Trwlega giørt / Enn velflester villdu ecke hlijda hønum / helldur Foracktudu hanns Kienningar / og søgdu / hvørnenn skal þesse syna oss hvad Gott er? Psalm. 4. Þar fyrer klagar hann særlega yfer þeim / hia Matth. 11. seigiande / Vid hvad skal eg iafna þessare Kinslood? Hun er lijk þeim Bornum sem sitia a Torge / hvør ed køllu du til sinna Stallbrædra z søgdu / Vier høþum þyrer ydur i Pijpur blased / z þier villdud ecke dansa / vier þuldum ydur vorar Raunner / og þier villdud ecke græta. Johannes er kominn / æt ei z drack ei / og þeir seigia hann hafe Dioþul / Mannsins Son er kominn / etur og dreckur / og þeir seigia / sia hvillijkur Ofæts Madur og Vijnsvelgiare / Vinur Tollheimtumanna og Syndugra / z Spekinn hlijtur ad riett lætast læta aþ sijnum Bornum. Og uppa þ / ad þsser og þvilijker / heþdu aungva Aþsøkun þyrer sig ad bera / þa heþur Gud Himneskur Fader / tvisvar sinnum boded og beþalad / ad Menn skylldu hlijda sijnum Syne / þar vid mun þ z so blijfa / so ad Herrann mun ecke seigia i þridia sinn / Hlyded Hønum / Helldur þ / ad þeir hønum ecke vilia heyra / þa mun Gud þess a sijdasta Deige af þeim wtkrefia / epter þvi sem þar stendur / Devt. 18. Cap.
Þar þyrer / þo þar Vpprijse alldrei so marger Falsspaamenn / sem ecke vilia hallda sig vid Herrans Christi Heilsusamleg Ord / helldur kienna annann Lærdoom / enn hann sialþur heþur kient / þa seigium / Gud heþur Beþalad

mier ad eg skillde hlÿda þvi / sem hans Eingieten̄ Elskulegur Sonur / heƒur mier boded og beƒalad / j sijnu Heilaga Orde / þar vil eg vid blijfa og aungu ødru trwa / helldur en̄ þvi / sm̄ þar jñe skriƒad stendur / so er eg Fullviss þar uppa / eg mune alldrei villast eda Afvega leiddr verda / þvi so seiger min̄ Endurlausnare sialƒur / hia Joh. 8. Ef þier blijfed vid mijna Rædu / þa erud þier mijner sañer Læresveinar / og þa þecked þier Sañleiken̄ / og Sañleikurin̄ mun ƒrelsa ydur.

Pad sijdasta sem oss er athugande / j þssare Herrans Christi Openberingu / er þ / hvørnen̄ þssu̇ þremur Læresveinu̇ Herrans Christi hafe brugded vid / hvørt þr haƒe nockud hrædder orded edur ecke? Hrædder urdu þr vijst / þvi þ er Mañlegur Breistleike ad þegar nockud Okiend kiemur þ eins edr añars Siooner / sm̄ þeir eiga ecke von a / þa ver dur þm̄ bilt vid. Eins skiede þssa Herrans Christi Læresveina / þvi svo vottar Gudspiallamaduren̄ / AD ÞEgar ÞEir HEyrdu ÞAd / þ er / þa þr heyrdu þañ Vitnisburd sm̄ Gud Fader Almattugr gaƒ sijnu̇ Eingietnu̇ Elskulegu̇ Syne JEsu Christo / AD Hañ Være Hañs Elskulegur Sonur / þa ƒiellu þeir fram̄ a sijnar Asianer / og urdu Miøg Hrædder. Vier Fatækar Mañeskiur / kuñu̇ hvørke ad heyra nie hlÿda j þssare Verølldu Raustu Guds til vor Hroo pande / ecke Olijka z þegar Gud sende sitt Løgmaal til Jsraels Barna / þa søgdu þau til Moysen / Exo. 20. Cap. Tala þu vid oss / og lattu Gud ecke vid oss tala / añars Deyum vier.
Hvørnen̄ kom þ til? Þad kom so til / sem David seiger i Psalm. 29 Ad Rødd DROttens geingur med Krapte / Røddenn DROttens ƒer Vegsamlega / Rausten̄ DROttens j sundurbrijtur Cedrus vidin̄ / DRott tin̄ hañ i sundurbrijtur Cedrus Trien i Libanon / so þad / ad þeir Heidnu munu ørvænta / og Kongarijken̄ ƒalla / Jørden̄ blijtur ad Forganga nær ed hann lætur sig heyra / Psalm. 46.

Vm̄ Keysaran̄ Augustum verdur þad lesed / ad hn̄ hafe haft i sijnu Høƒde Augu þau / sem Stiørnum hafe vered lijk ad Biartleika. Nu sem eirn aƒ hn̄s Soldatum sa i Augu hn̄s / og snere Asionu sine jafnskiott aptur ƒra Keysarans Auglite / þa sagde Keysarin̄ til hn̄s / Hvar

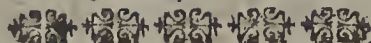
fyrer giører þu þad? Þa svarade Soldatenn. Jeg giøre þad þess vegna Herra/ ad eg giet ecke sied Liooman þiña Augna. Hafe nu þesse Strijdsmadur og Soldat/ ecke kuñad ad standast Skarpskligne Keysarans Augusti/ þar hñ hafde þo ecke neitt a moote honū broted/ hvornenn munu þa þr Oguðlegu Kroppar a sijdasta Deige/ kuña ad standast þegar sa hædste Doomare/ mun ecke allenasta mz Reiduglegū Svip/ til þra sia og horfa/ helldur og eirnenn mz einu Orde Fortæma/ og nidur steypa til Helvijtis. Þa mun þʒ framkoma sem þar stendur/ j Openb. Book. 6. Cap. Biørgenn falle yfer oss/ og Háalsarner hylie oss/ fyrer Auglite þess sem a Stoolnū situr/ og fyrer Reyde Lambsins/ þviad hans mikle Reide Dagur er komenn/ og hver fær stadest?

Framveigis stendur so j Gudspiallenu/ Ad þegar Læresveinarner hafe heyrt Guds Fødurs Raust vr Skyenu/ þa hafe þr Falled Fram a Sijnar Asiooner Og Orded Miøg Hrædder. Enn siaū til/ hvernenn Herrann Christur høndlar hier vid þa. Þar stendur/ hñ hafe fyrst geinged til þra/ Hvar fyrer? vegna þss/ ad hñ var Israels Huggunar Traust/ og þra Naudhialpare/ Jerem. 14. Styrkte Lwnar Hendur/ og þau veiku Knie/ Esa. 30. Cap. Þar næst stendur aptur ad hañ hafe Tekeð a þm̄/ Og hrært vid þa/ af þvi / ad hañ giafe þm̄ Styrk og Matt/ til ad rijsa a Fætur/ þvi hñs Holld er eitt Lijfkroptugt Holld/ og þegar hñ hrærer vid eina Mañeskiu edur adra/ med sijnū Mijskunar og Náadar Fijngre/ þa geingr Kraptr vt af honū/ so sem Marcus Gudspiallamadur vottar/ ad skied hafe vid þa Bloodfallssiuku Kviñuna/ Marc. 5. Enn nu a þssū Døgū tekur Herrann Christr a oss/ og snerter j sijnu heilaga Orde/ og sijnū Háverdugu Sacramentis/ sierdeilis þar hñ j Kvølldmaaltijdar Sacramentenu giefr oss sitt Holld ad eta/ og sitt Blood ad Dreckia/ til eins viss Pants og Iñsiglis/ ad vier hefdum Fyrergiefning allra vorra Synda. Af þessare Fædunne faū vier nyia Krapta/ Esa. 40. So vier þurfum ecke ad Ottast edur Hrædast/ helldur Hughraustir vera og jafnvel j vorum Dauda/ epter þvi sem Salomon seiger/ Ordskv. Book. 14. Cap.

J Þridia lage/ stendur hier/ ad Herrañ Christur hafe ecke alleinasta

Geinged til sinna Læresveina/ og Teked a þeim/ helldur og so talad vid þa/ Og Sagt/ StTanded Vpp Og Vered Ecke Hrædder+
Þetta var eitt Hugguuarsamt og Nakvæmlegt Tal/ sem Christur hafi de hier vid sijna Læresveina/ þvi þesse Ord sem hann nu talade til þeirra/ voru riett Lijfsins Ord/ hvor ecke alleinasta kunna ad Gledia þa Sorg, fullu/ Psalm+ 19+ Helldur og eirnenn ad uppvekia þa Dauđu/ so sem vier hofum auglioos Dæme a þvi Kroptuga Orde/ med hveriu hann uppvakte Lazarum af Dauda/ Joh+ 11+ Nu/Elskuleg Guds Born/ vor Endurlausnare JEsus Christus/ Geingur ecke alleinasta enn nu til vor j Dag/ og Hrærer vid oss/ helldur + eirnenn talar hann vid oss Vinsamlega fyrer Munn sinna Þienara/ Giefande oss sijnum Bornum Hughreiste og stødugt Hiartagied til þess/ ad vier skulum vera goodrar Vonar umm vora Saluhialp og Velferd/ so framt sem vier trwum a hann/ og hølldum oss vid hanns Nadar Fyrerheyt+
J Nidurlage þessa Heilaga Evangelij stendur/ Ad þesser þrijr Læresveinar JEsu Christi/ Petur/ Jacobus og Johannes/ Hafe ecke sied utann JEsum alleina/ þa þeir uppliptu sijnum Augum+ Hvar med oss verdur kient og fyrer Siooner sett/ ad þar þeir saa ecke framar Moysen og Eliam/ helldur Christum alleinasta/ þa hafe ecke su Raust/ sem þeir heyrdu wr Skyenu koma/ neitt vidviked Moysi og Eliæ/ he lldur Christo Lausnara vorum alleina+ Þar fyrer villum vier j Lijfe og Dauda/ j Medlæte og Mootlæte/ hallda oss fast vid vorn Endurlausnara/og lata oss hvorke af Heime/ Diofle nie jllum Monnum/ fra honum slitna verda/ allt til þess hann jnnleider oss j Eilijft Lijf/ + Dyrdarveru wrvaldra Manna+
Og vil eg so Enda j JEsu Nafne/þennann feirna Part minnar Hwspostillu/ med þessu Christelegrar Kyrkiu Lofgiordar Verse/ svo seigiande+

Lofgiord og Heidur Aund min a/ Einum Gude ad jata/ Vegsemd DROttne sem vinnast maa/ veita j allann mata/ Æ jafnann skal min Æfe laung/ Eilijfum Gude syngia Saung/ med Fognude frammi lata/ Amen+

Ein mgiæt Bæn hiñs H. Augustini/ um Almeñelegar Naudsyniar Christelegrar Kyrkiu/ sem lesast mæ epter sierhvória Predikun.

Num. 6. DROTTeñ blesse þig og vardveite þig/ DROTTeñ lááte sitt Auglit lysa yfer þig/ og sie þier Myskunsamur/ DROTTeñ snwe siinu And lite til Þijn/ og giefe þier Frid.

HERRa JEsu CHRiste/ þu Nadarekiar og Fridarens Hefdinge/ Eg bid þig aþ øllu mijnu Hiarta fyrer allre Christelegre Kyrkiu/ veit og gieþ Samþycke a med al þra sin ødrū kieña. Gieþ og Frid a medal allra Christelegra Konga z Høþdingia. DROTTeñ/ eg bid þig þyrer øllū þm sm eru j Andlegre z Veralldlegre Stiett/ fyrer øllū Christelegū Valldsmoñū/ z øllū þm sm a þig trwa. Veit z gieþ ad þr Ottest þig z elske/ z sieu trwer j siinu Kalle z Embætte/ z stoduger j good um Verkū. DROTTeñ þu eilijfe Kongur/ gieþ þu Vngdoomen um ad hañ sie hreinþerdugur/ z varest allañ Saurugleika. Gief øllū þm sm eru j Hioonabands Stiettiñe/ ad þr sieu þroomer z Erleger. Vertu Lyknsamur øllū þm sm ydrast siña Synda. Nádu Vmhyggiu fyrer þætækū Eckiū og Fødurlausū Børnū. Hialpa þm Aumu og Fatæku. Gief þm Heilbrygdū heim ad koma/ sem eru a þra Reisu. Huggun gief þu þm Harmþrwngnu. Hialpa þu þm sm eru j Siaf arhæska stadder. Veit og gief øllū Trwudum epter þetta Lijf/ eilijþa Hvijld og Glede. Þeim Heiløgu veit þu/ ad þr sieu og blijfe ætijd stadþaster j þvi enu gooda. Gief øllū godum Moñum ad þr aukest og eflest j allre Gudrækne. Hialpa øllū Syndugū/ a medal hvørra eg er eirn/ ad þr j Tijma giøre Jdran z

Yperboot

Yperboot. HErra JEsu Christe/ þu hiñ millde og Myskunarfulle/ þu Sonur lifanda Guds/ þu Heill og Hialp allrar Verólldareñ ar/ eg jata og medkieñe þyrer þier/ ad eg er Syndugre eñ aller Meñ adrer. Eñ þu Nadarþulle og allra hædste Fader/ þu sem Myskunar þig yfer alla/ lat mig ei þrasniðeñ nie þraskileñ verda þiñe Myskun. DROTTeñ þu Kongur allra Konga/ þu sem gi eþur mier Stund og Tyma til Idranar/ gieþ þu ad eg ydrest alvarlega/uppvek þu j mier slykt Hiarta ad eg leite þyn/lange epter þier/ elske þig og Ottest þig yfer alla Hlute/ og astunde ad giora þad þi er er þægelegt. Einkanlega þu DROTTeñ heilagur Fader/ sm̄ ad ert Loþadur og Blessur ad eilyþu/ bid eg þig þyrer ollū Moñum þm̄ sem fyrer mier bidia/lyka eirneñ sm̄ eg a ad bidia þyrer/ þm̄ sm̄ mier haþa giort nockud til gooda/ þeim og sem mier eru skyllder eda teingder/ eg bid þig þyrer ollū þm̄ sem nu lifa/ fyrer ollū Siwkū og þm̄ sem a Banasængum liggia/ styr þeim og stioorna Myskunsamlega/ so þeir Fyrerþarest ecke. Hialpa ollū Christnū Moñum/ og gieþ ollum Riettrwudum sem skiliast vid þeñañ Heim/ Fyrergieþning Syndaña/ og Eilyfa Saluhialp.

DROTTeñ sem ert sa Fyrste og Sydaste/ eg bid þig aþ ollu Hiarta mynu/ ad þegar myn Daudastund kiemur/ og þegar eg a ad skiliast vid þyssa Verolld/þa vertu mier Nadugur z Milldur Doomare/ j moote þm̄ jlla Aklagara Dioflenū/Vardveittu mig fyrer Valldе og Vielum þess Gamla Fianda/ z lat mig blyþa og vera j Selskap þiña Eingla og allra þiña Heilagra/ j Eilyfum Parg dyssar Fognude/ þu sem ad ert Lofadur og Blessadur ad Eilyfu/ AMEN.

